

LATIJSCH-HOLLANDSCH
WOORDENBOEK

OVER DE
GENEESKUNDE EN DE NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN,

NAAR HET HOOGDUITSCH VAN

Dr. ERNST GABLER.

TWEEDE DRUK, NAGEZIEN EN VERMEERDERD

DOOR

Dr. T. C. WINKLER.

TE LEIDEN, BIJ A. W. SIJTHOFF.

1881.

A.

A, in woorden van griekschen oorsprong die met *a* beginnen, geeft deze letter veelal een negatieven zin aan het woord, b. v. *apodis*, zonder voeten; *acotyledon*, geen zaadlobben hebbende; *azoicus*, gesteenten zonder organische overblijfselen.

A A, *ana*, bij het schrijven van recepten, beteekent eene herhaling van het zelfde gewicht of de zelfde maat.

Abactio, wegdrijving, afdrijving; verb. *abigo*, ère.

Abbreviatio, abbreviatura, afkorting; abbreviativus, abbrevians, afkortend; abbreviatus, afgekort; botan. kort, b. v. *stylus*.

Abdomen, het onderlijf, de buik; adj. *abdominalis*.

Abdominales. Volgens Cuvier een afdeeling van weekvinnige vissen, welke buikvinnen achter de borstvinnen zijn geplaatst.

Abductio, het afvoeren, de buitenwaartsche beweging; *abducens*, afvoerend, b. v. *musculi*; verb. *abduco*, ère.

Aberratio, de afwijking, afdwaling; verb. *aberro*, are.

Abiosis, levenloosheid; de ongeschiktheid tot het leven; *abiotus*, niet geschikt voor het leven.

Ablactatio, het spenen der kinderen; verb. *ablacto*, are.

Ablatio, het wegnemen, b. v. van

een lichaamsdeel; verb. *aufero*, erre.

Ablepharos, zonder oogleden; ook een geslacht van hagedissen, dat zich door het gemis van wenkbrauwen kenmerkt.

Ablepsia, de blindheid.

Abluentia (remedia), middelen welke in- en uitwendig aanwezige scherpe stoffen wegspoelen; vloeibare zuiverende geneesmiddelen; verb. *abluo*, ère, afwasschen.

Abnormis, van den regel afwijkend, onregelmatig; subst. *abnormitas*.

Abolitio, afschaffing, opheffing, vernietiging; verb. *aboleo*, ère.

Abomasum, of —us, de vierde of lebmaag, achterpens, der herkauwende dieren.

Abominatio, afschuw, verfoeing; verb. *abominor*, ari; adj. *abominabilis*.

Aborsio, aborsus, abortio, abortus, ontijdige bevalling, miskraam; verb. *abortio*, ire; abortiva (remedia) vruchtafdrijvende middelen; bot. partes a. onvolkomen ontwikkelde deelen.

Abrachius, zonder armen.

Abranchiata, dieren zonder kieuwen, die door de huidoppervlakte of door inwendige holten ademen, zooals de bloedzuiger, de aardworm, enz.

Abranchius, *abbranchus*, zonder kieuwen.

Abrasio, afschilfering, afkrabbing, afschering, ontveling; verb. abra-do, ère; abraza loca, afgewrevene (ontvelde) plaatsen der huid.
Abruptio, het afrukken, afbreken; abruptus, afgebroken, afgerukt; abrupte pinnatus, bot. afgebroken of parig gevind; verb. abrumpo, ère.
Abscessus, een ettergezwel, verzwe-ring, etterhaard; abscessio, de vorming van een a.; verb. abscedo, ère, zich afzetten, in ettering overgaan.
Abscisio, abscissio, het afsnijden; verb. abscido, ère, en absciendo, ère.
Absorptio, de opslorping; absorben-tia (remedia), opslorpende, zuur-brekende middelen; verb. absor-beo, ère.
Abstersio, zuivering, uitwassching; abstergentia (remedia) zuiverings-middelen; verb. abstergo, ère.
Abstinentia, onthouding; verb. ab-stineo, ère.
Abstractio, aftrekking, afzondering, verstrooidheid; abstractum, het afgetrokken, afgeleide (b. v. een begrip); abstracticius, aftrekbaar; verb. abstraho, ère.
Abundantia, overvloed; verb. abun-do, are.
Acalephae, de familie der zeenetels of kwalen.
Acalephelminthes, kwalachtige inge-wandswormen.
Acalycinus, zonder kelk.
Acampsia, onbuigzaamheid, stijfheid der ledematen, gewrichtsverstij-ving.
Acantha, —thus, de doorn; het doornvormig uitsteeksel aan de wervelen; diminut. acanthium; adj. acanthodes, —oideus, doorn-vormig.
Acanthobolus, doorntang, graattang, splintertang, pincet.
Acanthodus, een geslacht van ga-noïde visschen uit het devonische tijdperk.

Acapsius, acapsus, acapsularis, zon-der capsula.
Acardia, het ontbreken van het hart; adj. acardius.
Acariasis, huidziekte veroorzaakt door een acarus, Fuchs.
Acaridae, de familie der mijten.
Acarpellus = acarpus.
Acarpus, onvruchtbaar, bij eenige nieuwere schrijvers over huidziek-ten; zonder verhooging, enz.
Acarus, de mijt; A. folliculorum, de haarkliermijt, de mijt in de comedones, Simon; A. reduvius, de hondsmijt; A. scabiei = Sar-coptes hominis, de schurftmijt; A. siro, de kaasmijt; A. telarius, de roode boomhuis; adj. acarodes, —oides, mijtachtig, met eene mijt overeenkomstig; acarina, de mijt-achtige dieren.
Acatarsia, onzuiverheid, onrein-heid; de uitgeblevene kritische uitscheiding; adj. acathartus, onrein.
Acaudatus = acoceygeus, Gurlt.
Acaulis, zonder stengel.
Acceleratio, bespoediging, versnelde beweging; accelerator (musculus) urinae, de voortdrijver der urine; verb. accelero, are.
Accensio, het aansteken, doen ont-branden; verb. accendo, ère.
Accentus, toonteeke, klemtoon.
Accessio, —sus, de toetreding, ver-meerdering; de aanval van ziekte; accessorius, bijkomend; verb. ac-cedo, ère.
Accidens, —dentalis, toevallig; verb. accido, ère.
Accipitres, roofvogels zooals aren-den, valken, havikken, enz. die hun prooi met de klauwen aanvatten.
Acclimatisatio, het gewennen aan een vreemd klimaat.
Accommodatio, ophthalmol. de accom-modatie, het willekeurige vermo-gen van het oog; waardoor de vorm der kristallens door een eigen, in het oog gelegen spier-

toestel wordt veranderd; verb. accommo, are.
Accrementum, het aan- of uitge-groeide; accretio, het aangroeien; verb. accresco, ère; adj. aceretus, aangegroeid.
Accumulatio, de ophooping; verb. accumulo, are; adj. accumulatus; ovula a., botan. planteneitjes zon-der bepaalde orde op de placenta zittende.
Acephali, misgeboorten zonder hoofd.
Acephalia, het gemis van het hoofd; acephalus, zonder hoofd.
Acephalocystis, een groote blaas-worm in het hoofd van het foetus in de plaats van hersenen; een geheel foetus zonder hoofd, of een met een of meer hydatiden over-eenkomende mola.
Acephalogaster, misgeboorte zonder romp en hoofd.
Acephalostoma, misgeboorte zonder hoofd, maar met eene met den mond overeenkomstige opening.
Acephalothorax, misgeboorte zonder hoofd en borst.
Acerbus, bitter, wrang, onaange-naam; subst. acerbitas.
Acerus, misgeboorte met gebreken der lendewervels.
Acerosus, bot. naaldvormig; folium a. een naaldvormig blad.
Acerus, een hoop; diminut. acer-vulus, een hoopje; hersengruis.
Acescentia, het vermogen om zuur te maken, het zuur worden; verb. acesco, ère.
Acetabulum, de heupkom, gewrichts-holte; entomol. geledingsholte; helminthol. zuignapjes.
Acetalium, acetal, volgens sommi-gen azijnaether, volgens anderen eene verbinding van aethyloxyde en acetaldehyd.
Acetamidum, acetamid, het amid van azijnzuur.
Acetas, een azijnzuur zout, acetaat.
Acetidinum, acetidine, een glyce-

ride uit boterzuur en glycerine.
Acetinum, acetine, eene heldere olie in de rijpe zaden van de kardi-naalsmuts, *Evonymus europaeus*, welke bij verzeeping azijnzuur, benzoëzuur en margarine oplevert.
Acetolata, de enkelvoudige en sa-mengestelde gedistilleerde plan-tenazijn, Béal.
Acetolatura, uittreksels uit azijn, azijnhoudende tincturen, enz., Béal.
Acetolea, oplossingen in azijn, Bé-ral.
Acetolica, azijnverbindingen, Béal.
Acetolotiva, azijnoplossingen, ver-kregen deels door oplossing, deels door distillatie, Béal.
Acetomellia, acetomella, azijnhonig, zure honig, Béal.
Acetonium, acetone, oplossing van ammoniak in aceton.
Acetonum, aceton (oenylalkohol), brandige azijngeest; acetonicum acidum, acetonzuur, met mieren-zuur gepaard aceton. Zie: cetoni.
Acetum, azijn; acetosus, azijnzuur-achtig (onvolkomen azijnzuur); aceticus, azijnzuurhoudend; aci-dum a. het azijnzuur.
Acetylum, —lium, het aangenomene organische radikaal in de oxy-datieproducten van alkohol en aether; acetylicum acidum, acetyl-ig- of lampezuur.
Achenium, bot. dopvrucht, een niet openspringend, vrij hard, eenzadig vruchtomkleedsel.
Achlys, een nevelvlek op het hoorn-vlies van het oog.
Acholia, gebrek aan gal; adj. achol-us, acholicus.
Achor, —ores (plur.), melkkorst, hoofdzeer, een vochtig hoofduit-slag, vooral bij kinderen, Schönl.
Achroma = vitiligo alba, Alibert.
Achromasia, kleurloosheid; cachec-tisch voorkomen; adj. achroma-ticus.
Achromatopsia, het onvermogen der

oogen om afzonderlijke kleuren te onderscheiden.
Achrous, kleurloos, wankleurig;
 achroi (homines), menschen met slechte huidkleur, b. v. chlorotischen, cachectischen, enz.
Achylia, gebrek aan sappen, adj. achylus.
Achylosis, gebrek in de chylusvorming.
Achymosis, storing in de vorming van den spijsbrij.
Acia, de draad in de hechtnaald; de hechtnaald zelve.
Acicula, dimin. van acus, adj. acicularis, naaldvormig; aciculatus, met naalden bezet.
Acidaspis, een geslacht van trilobieten.
Acidificatio, het zuur maken, het zuur worden; = oxygenatio.
Acidimetria, het meten van den graad van sterkte van zuren.
Aciditas, het zuur zijn, de zure toestand.
Aciditatio, zuurvorming in de eerste wegen.
Acidosteophyton, een acidosteophiet, een spits, splinterig of naaldvormig beenuitwas.
Acidotheca, entomol. de scheede van de boor of angel, waarin het achterlijf van vele insecten eindigt.
Acidulae (aquae), zuurachtige wateren of bronnen; acidulus, eenigszins zuur.
Acidum, het zuur; acidus, zuur.
Acies, de scherpte, de snede; bot. kant; acietatus, kantig.
Acinaces, een zwaard; adj. acinaciformis, bot. sabelvormig, b. v. folium.
Acinesis, —sia, de onbewegelijkheid; onvolkomene verlamming, verlies van beweging; adj. acinetus, acineticus.
Acinetatrophia, atrophie uit gebrek aan beweging.
Acinosus, gekorrel, van mineralen

sprekende, die een structuur hebben als een braambes.
Acinus, —um, de bes; de kern der bes; een korrel; elk klein kernvormig lichaam; adj. aciniformis, besvormig, druiepvormig; acinosus, besachtig, bessen bevattend.
Acirurgia, de operative chirurgie, de leer der heekkundige kunstbewerkingen; acirurgus, iemand die de operative chirurgie uitoefent.
Acmae, de wratten (ook puisten) in het aangezicht.
Acmaea, acme, pathol. het hoogste stadium der ziekte, het tijdperk waarin de ziekte den hoogsten graad heeft bereikt; adj. acmaeos, rijp, volwassen; acmasticus, stijgende tot den hoogsten graad.
Acne, vin, huidvin, ontsteking der smeerkliertjes van de huid; a. rosacea, rozendrop, in het gelaat.
Acoccygeus, zonder stuitbeen.
Acolabis, een gewapend pinct (met twee punten) tot het onderbinden van bloedvaten.
Acologia, de leer der geneesmiddelen; adj. acologus, acologicus.
Acomia, het ontbreken der haren, haarloosheid; adj. acōmus.
Aconitium, aconitine, een alkaloïde in de aconitum.
Aconitum, monnikskap, een plant.
Acor, de scherpte des bloeds; het zuur in de maag, zure oprisping.
Acoria, niet te verzadigen lust naar eten en drinken.
Acormus, zonder steel of stam; ook tweelingen met één rudimentair hoofd.
Acotyledon, zonder zaadlobben.
Acrania, het ontbreken van den schedel; adj. acranicus.
Acrasia, onvolkomene menging (der sappen); somtijds = dyscrasia.
Acratia, zwakte, krachteloosheid; adj. acrates, krachteloos, onvermengd.
Acredo, de scherpte.

Acria, (remedia), scherpe middelen; acer, scherp.
Acrimonia, de scherpte (der vochten).
Acrinia, acrisia, het ontbreken der crisis: een hevige ziekte-toestand, die geen zeker oordeel over den afloop toelaat; adj. acriticus.
Acroama, eene leer- of grondstelling, voordracht; adj. acroamaticus.
Acrobates, een koorddanser; acrobatis, het dansen op de koord; adj. acrobaticus.
Acrocarpus, bot. met de vrucht aan den top, b. v. musci acrocarpi.
Acrochordon, eene wrat, inzonderheid voorkomende aan de oogleden, pijn veroorzakende, aan een steel hangende.
Acrodynia, de rheumatische aandoening der zenuwen, Clarus.
Acrogena, bot. cryptogame planten die aan de toppen groeien, zooals de boomvarens. Zij onderscheiden zich dus van de thallogene, endogene en exogene planten.
Acroleinum, acroleïne, produkt van de drooge distillatie der glyceriden en het glycerine.
Acromia, —um, hoek der schouderbladsgraat, hoogte van den schouder, schouder-top; adj. acromialis.
Acros, hoog, bovenste, uiteinde.
Acrosaurus, een fossiel reptiel uit het trias-zandsteen van Zuid-Afrika.
Acrotheriasmus, het wegnemen of afzetten van uiteinden of van ledematen.
Acrylium of acronium acidum, acryl-zuur, gevormd in het acroleïne door het opnemen van zuurstof uit de lucht.
Actinenchima, het gestraalde celweefsel der planten, Hayne.
Actinia, zee-anemoon, een in zee levende polyp.
Actinolite, een gesteente van de granietgroep; het actinoliet.
Actinosteophyton, een gestraald beenuitwas.
Actio, de handeling, werkzaamheid; verb. ago, ère.
Actualis, werkzaam, krachtig; cauterium a., een wezenlijk, krachtig brandmiddel, b. v. het gloeiend ijzer, de brandcylinder, enz.
Acuductor, de bestuurder van de naald.
Acutio, de versterking van een geneesmiddel door een ander.
Aculeus, de stekel; adj. aculeatus, b. v. caulis, bot. met stekels bezet.
Acumen, de punt; adj. aculeatus, toegespitst; bot. b. v. folium a., een gespits blad.
Acuometrum, de gehoormeter, een werktuig om de sterkte van het hoorvermogen te bepalen.
Acupictus, geborduurd.
Acupunctura, de naaldsteek, het steken met naalden; het inbrengen van zeer dunne lange naalden in verschillende deelen des lichaams.
Acus, de naald; a. carolinensis, insectenaald; a. cataractaria, staarnaald; a. larga, breede naald; a. sutoria, naainaald; a. triquetra, troikar.
Acusis, het hooren; acusticus, het gehoor betreffende.
Acutenaculum, de naaldhouder, het handvat sel eener naald.
Acutus, scherp, spits, b. v. folium; snel verloopend, b. v. morbi a. heete koorts, hevige, zich snel ontwikkelende ziekten; verb. acuo, ère, scherp, spitsen.
Acyclia, algemeene stilstand der vochtmassa, Grossi.
Acyesis, het ontbreken der zwangerschap, onvruchtbaarheid der vrouw, onvermogen om kinderen te baren, Vogel.
Adaequatus, b. v. stimulus, in de physiologie = specifiek.
Adamantius, met diamant overeenkomstig, zeer hard, duurzaam; substantia a. dentium, het émail der tanden.
Adductio, het aanvoeren; adductor,

het aanvoerende, b. v. musculi adductentes of adductores, aanvoerende spieren.

Adeliparia, overmatige vetheid, Albert.

Adelphia, broederschap, verbroederings; bot. het vergroeid zijn der meeldraden met elkander; adj. adelphius, broederlijk.

Aden, de klier; adj. adenodes, adenoides, adenosus, klierachtig; adeniformis, kliervormig.

Adenalgia, pijnlijk kliergezwel, klierpijn.

Adenitis, klierontsteking; bij paarden, de droes.

Adenodea, adenodea (corpora of plasmata), adenoiden, volgens Blasius de melanosen of melanomen, daar niet het pigment, maar de met klieren overeenkomstige bouw het karakter er van bepaalt.

Adenogenesis, de kliervorming.

Adenographia, de beschrijving der klieren.

Adenologia, de leer van het maaksel en de verrichting der klieren.

Adenomalacia, de klierverweking.

Adenopharyngitis, ontsteking der amandelen en der keelkliertjes.

Adenophthalmia, ontsteking der Meiboom'sche kliertjes; adenophthalmitis, de hoogste graad dezer ontsteking.

Adenophyma, een (los, week) kliergezwel, Kraus.

Adenosis = adenogenesis, klierziekte, scrophelziekte.

Adenotomia, ontleding der klieren.

Adeps, het vet, smeer, ongel; adj. adiposus.

Adepti, adepten, alchimisten, goudmakers.

Adesus, aangevreten; verb. adedo, ère.

Adhaesio, het aanhangen, aankleven, vergroeid zijn van lichamen; verb. adhaereo, ère, vast zitten, zich voor eenige zaak verklaren; adhaerens pupa, entomol. eene

loodrecht met den kop afhangende pop; adhaesivus, klevend, vastzittend, b. v. emplastrum a. een kleefpleister.

Adiantitae, een geslacht van fossiele varens uit het steenkooltijdperk.

Adiaphoresis, onderdrukking of afwezigheid der huiduitwaseming.

Adiaphorum, het onverschillige, reukloze; volgens sommigen het vluchtige, reukloze bestanddeel, dat men bij distillatie van wijnsteen verkrijgt; adiaphora (plur.), indifferent, onverschillige zaken.

Adiaphorus, indifferent, onverschillig; subst. adiaphoria, de onverschilligheid, stompzinnigheid, ongevoeligheid.

Adipinicum acidum, adipinzuur, ontledingsprodukt der vetten.

Adipocera, walschot, vetwas, lijkenvet.

Adipocerite, een vettige stof die somtijds in venen wordt gevonden, het adipoceriet.

Adiposis, de vetvorming, vetzucht.

Adipsia, het ontbreken van dorst; adj. adipsus, adipsicus, b. v. remedia adipsica, dorstlessende middelen.

Adjumentum, een hulpmiddel, steun, bijstand; adjutor, de helper, assistent; adjutorius, adjuvans, ondersteunend, helpend, bevorderend; verb. adjuvo, are.

Adminiculum = adjumentum; entomol., adminicula: verhevene, eenigermate gekerfde randen aan de achterlijfsringen van vele insektepoppen.

Administer, de helper; verb. administro, are, waarnemen, besturen, verrichten, b. v. operatiën.

Adnates, aangegroeid, aangeboren; verb. adnascor, ci.

Adolescens, de jongeling; adolescentia, de jongelingschap, jongelingsleeftijd; verb. adolesco, ère, aangroeien, tot een jongeling op-

groeien; adultus, de volwassene, mondige.

Adscensio, —us, het opklimmen, opstijgen; verb. adscendo, ère.

Adspectus, aanblik, voorkomen, uitzicht, voortteeken; verb. adspicio, ère.

Adsperso, strooipoeder; het besprenkelen met water; een regen- of schouderbad; bij het zoömagnetismus, eene manipulatie waarbij de magnetiseur de toppen zijner vingers naar den te magnetiseeren persoon uitstrekt en schudt, op de wijze der strijkers bij het invochten der wasch.

Adpersio, het besprenkelen, besproeien, bestrooien; verb. adsperso, ère.

Adstringentia (remedia), samentrekkende middelen; verb. adstringo, ère; subst. adstrictio, b. v. alvi, hardlijvigheid, verstopping van den stoelgang.

Adularia, een doorschijnende verscheidenheid van veldspaat. Stukken adularia die blauw opali-seeren, worden maansteen geheeten.

Adulteratio, de vervalsching; verb. adultero, are.

Adulterinus, vervalscht, ondergeschoven.

Adulterium, de echtbreuk.

Adultus, zie: adolescens.

Adumbratio, de oppervlakkige beschrijving, de schets, het ontwerp; verb. adumbro, are.

Aduncus, haakvormig gebogen, gekromd.

Adustio, het aanbranden, branden; verb. aduro, ère; adurentia (remedia), brand- of bijtmiddelen.

Adventitus, adventivus, bijkomend, accessorisch, b. v. tunica vasorum, morbus.

Adversarius, de tegenstander, tegenpartij, vijand, wederstrever.

Adversus, tegengesteld, naar iets toe gekeerd, strijdig, ongunstig,

b. v. valetudo; verb. adverto, ère. *Adynamia*, krachteloosheid, zwakte, onvermogen; adynamicus, adynatos.

Adynatocomium, adynotidochium, het invalidenhuis.

Aedoeitis, de ontsteking der geslachtsdeelen.

Aedoeoblennorrhoea, slijmvlod uit de geslachtsdeelen.

Aedoeorrhaphia, —phia = episiorrhaphia.

Aedoeotomia, ontleding der geslachtswerktuigen.

Aegagropilae, —li, de zoogenoemde haarkogels, haarballen, bij het paard in de maag, bij het rund in de pens (de eerste maag der herkauwende dieren).

Aegilops, geite-oog, traanfistel, eene zweer aan de oogleden.

Aegophonia, geitestem; het eigenaardige blatende stemgeluid, dat men door het ausculteeren bij borstvliesontsteking, volgens sommigen, zoude hooren.

Aegrotus, aeger, ziek; aegrotatio, het ziek worden, het ziek zijn; aegritudo, het niet wel zijn; verb. aegroto, are.

Aemulus, de wedijveraar, medestreever; aemulatio, de naijver, de wedijver, het medestreven; verb. aemulo, ari.

Aeneus, van metaal, hard; color a. bronskleur.

Aeolocrène, een bron in het bosch (windbron, *Aeolus*bron) bij Mariënbad.

Aëdra, hangstoel, hangbed, hangmat.

Aepiornis, een reusachtige uitgestorven vogel, waarvan men eierschalen en enkele beenderen in het alluvium van Madagascar heeft gevonden.

Aequalitas, aequalis, gelijkmatig, gelijk, gelijkvlakkig; subst. aequalitas, aequalitas; verb. aequo, are, effen maken.

Aequanimis, gelijkmoedig; subst.

aequanimitas, gelijkmoedigheid, zielsrust.

Aequator, linea aequatorialis, de evenaar, de aequator, aardgordel, de evenachtslijn; adj. aequatorialis; ophthalmol. de grootste kring van het oog, welks vlak loodrecht staat op de oogas.

Aequilibrium, het evenwicht.

Aequinoctium, de gelijkheid van dag en nacht, de nachtevening; adj. aequinoctialis.

Aequipondium, het gelijke gewicht, evenwicht, tegenwicht.

Aequivocus, gelijknamig, gelijkkuidend, twijfelachtig; generatio aequivoca = gen. originaria of gen. inaequalis, het ontstaan van sommige dier- en plantsoorten op eene voor ons nog niet verklaarbare wijze uit de ontbinding van bewerkte stoffen; oorspronkelijke vorming.

Aequus, gelijk, effen, billijk, rechtmatig.

Aër, de lucht; adj. aëreus, —ius, met lucht overeenkomstig, luchtvormig, in de lucht voorkomend; aërifer, aërophorus, luchthoudend.

Aëratio, luchtversching.

Aeratus, met erts of metaal belegd.

Aërelaterometrum, meter van de elasticiteit der lucht of gassen.

Aëriductus, entomol. = branchiae.

Aërodiphthoroscopus, een werktuig ter onderzoek van den graad van zuiverheid der lucht.

Aërodynamica —mice, de aërodynamica, de leer van de eigenschappen en krachten der lucht.

Aërographia, de beschrijving der lucht.

Aëroleptanter, —terion, een verdunner of uitzetter der lucht.

Aërolithus, een luchtsteen, een meteorsteen.

Aërologia, de leer van de lucht, de luchtkunde.

Aërometria, de luchtmeting, de luchtmeetkunst; aërometrum, een

werktuig ter meting van de lucht, een luchtmeter.

Aëromyca, —ce, —ces, —cus, de luchtblaaszwam, Nees v. Esenbeck.

Aëronauta, een luchtreiziger.

Aërophobia, de vrees voor opene, koude lucht, luchtrees, luchtschuweheid; adj. aërophobus, —bicus.

Aërophorus, luchtbevattend, luchthoudend.

Aërophthora, het bederf der lucht.

Aërosis, aëratio, het luchten, het uitluchten; de vorming van lucht in het lichaam.

Aërostatica, —ce, de aërostatica, de leer van het evenwicht van elastisch vloeibare of luchtvormige massa's.

Aërotannites, aërotanyster = aëroleptynter.

Aërothorax, = pneumothorax.

Aerugo, groenspaan, koperroest, spaansch groen; adj. aeruginosus.

Aerumna, moeite, harteleed; adj. aerumnosus.

Aerumnale, de lijfgordel; volgens Bernstein een stijve lederen gordel dienende bij het overbrengen van zieken met breuken van het scheenbeen, uit het eene bed in het andere.

Aërydriatica, aërohydropathia, volgens Klencke de lucht- en watergeneeskunde.

Aes, erts, metaal, koper.

Aesculetinum, aesculetine, wordt gevormd wanneer men aesculine met verdunde zuren op een waterbad verwarmt.

Aesculinum, aesculine, alkaloïde dat men trekken kan uit den bast van esschen, *Fraxinus*, paardkastanjes, *Aesculus*, enz. door middel van kokend water.

Aestas, de zomer; aestates, zomer sproeten; adj. aestivus; aestivatio, bot. de samenvouwing der bladorganen in de bloemknop

vóór de volkomene ontwikkeling. *Aesthesia*, —sis, het gevoel, de gevoeligheid, het gevoelsvermogen, het waarnemen; adj. aestheticus, tot gevoel, tot waarneming geneigd; overeenkomstig den kunstzin, den goeden smaak, smaakvol.

Aestheterion, het algemeene gevoelsorgaan of gewaarwordingsvermogen (sensorium commune).

Aestuarium, het dampbad, eene zweetkast; een buis, door welke een gloeiend ijzer of iets dergelijks op eene te cauteriseeren plaats kan gebracht worden.

Aestuatio, het heet maken, het verhitten; verb. aestuo, are, in verhitten toestand verkeeren, aanstormen.

Aestus, de hitte, het aanstormen, b. v. aestus maris, de vloed; adj. aestuosus.

Aesias, de leeftijd, ouderdom van den mensch.

Aethalium, aethal, het met water verbondene aethaloxyde; aethalicum acidum, aethal- of cetinzuur, het vetzuur van het walschot.

Aether, zuivere lucht; in de scheikunde het aethyloxyde (zie: aethylum); adj. aethereus, aetherisch, aethervormig, aetherachtig; aethericus, aetherzuur; acidum aethericum, het aetherzuur, gevormd door aether te laten gaan door gloeiende, met platinadraad gevulde buizen, Davy en Faraday.

Aetherida, aetheriden, volgens Mitscherlich verbindingen van formyl met haloïden.

Aetherinammonium, eene amidbasis, gevormd door verhitting van aethamin-zwavelzuur.

Aetherinum, aetherine, wijnoliekamfer.

Aetherisatio, omzetting in aether; het inademen van aetherdampen.

Aetherolata, gedistilleerde aethersoorten, of door distillatie bereide aetherhoudende artsijen

uit wortelen, bloemen, enz., Béal.

Aetherolatura, de aetherische tinturen, Béal.

Aetheroleum, aetherolie, zware wijnolie (een koolwaterstof).

Aetherolica, de aetherverbindingen, Béal.

Aetherolotiva, aetheroplossingen ten gebuike bij wasschingen, bestrijkingen, smeersels, enz., Béal.

Aethionicum acidum, aethionzuur, eene verbinding van zwavelzuur of onderzwavelzuur aethyloxyde met zwavelzuur aetherol, met water, enz.

Aethiops, een mensch met een verbrand of bruin uitzicht; de moor, vroegere benaming van onderscheidene zwart gekleurde pharmacautische preparaten.

Aethylacetamidum, aethylacetamide, ontstaat uit cyanzuur aethyl-oxyde en het monohydraat van azijnzuur.

Aethylaminum, aethylamine = aetherinammonium.

Aethylanilinum, aethylaniline, eene imidbasis, eene kleurlooze even als aniline riekende olie.

Aethyllocacodylum, arsenikzuur bi-aethyl.

Aethylonicotinum, aethyl en nicotine.

Aethylpiperidinum, aethyl en piperine.

Aethylloxamidum, aethylloxamide, amid van oxalaether.

Aethylum, —lium, aethyl, het radikaal van aether, uit 4 C. 5 H. Schlossberger.

Aetiologia, de leer van de oorzaken der ziekten; adj. aetiologicus.

Aevum, ouderdom, tijdperk.

Affectatio, overdrijving, gemaaktheid, gedwongenheid, schijngevoeligheid; verb. affecto, are, overdrijven, den schijn van iets aannemen, zich gemaakt, gedwongen aanstellen.

Affectio, het door iets aangetast zijn, de ziekte; *affectus* = *affectio*, de gemoedsbeweging, hartstocht; verb. *afficio*, ère.

Affinis, verwant; *affinitas*, verwantschap, overeenkomst, samenhang; a. *electiva*, keurverwantschap.

Afflatus, het aan of op iets blazen; verb. *afflo*, are.

Afflictio, droefenis, kommer, hartzeer, lijden, neerslachtigheid; verb. *affligo*, ère.

Affusio, begieting (b. v. van het lichaam met koud water).

Agalactia, het gebrek aan melk, aan zog; het wegblijven der melk in de borsten.

Agalmatolite, een verscheidenheid van steatiet of talk, het agalmatoliet.

Agamus, ongehuwd, ongepaard; *plantae agamac*, geslachtlooze planten; *agamia*, volgens sommigen = *cryptogamia*.

Agaricus, paddestoel; *agariciformis*, met een paddestoel in gedaante overeenkomstig.

Agastraria, zonder maag of darmkanaal.

Agate, een kwartsachtig, half doorschijnend mineraal, veelal laagsgewijs voorkomende met andere dergelijke gesteenten, zooals calcedoon, jaspis, opaal enz. en daardoor veelal een gestreept uitzicht hebbende, het agaat.

Agnesia, — *nesis*, het onvermogen tot voortteling, onvruchtbaarheid; mannelijk onvermogen.

Agentia (*morbifica*), van buiten aangebrachte ziekteoorzaken; a. (*therapeutica*) geneesmiddelen.

Ager, de akker, het veld; adj. *agrestis*.

Ageusia, het onvermogen om te smaken, te proeven; verlies of vermindering van het smaakvermogen.

Ageusia, het vasten, de volkomene nuchterheid.

Agglomeratus, een gesteente bestaande uit hoekige en kantige steenbrokken die uit vulkanen zijn opgeworpen; tegenstelling van conglomeraat, zie dat woord.

Agglutinatio, het samenkleven, het vastlijmen; verb. *agglutino*, are; *agglutinantia remedia*, klevende middelen, hechtmiddelen.

Aggregatio, de ophooping, aggregatietoestand, bijeenbrenging; *aggregatum*, eene samengehoopte massa van verschillende dingen; verb. *aggrego*, are.

Aglia, een witte vlek op het hoornvlies van het oog.

Aglossia, het ontbreken der tong; gebrek aan redenaarstalent; adj. *aglossus*.

Agmen, een span, eene schaar; *agmina Peyer*, de peyersche plaques; adj. *agminatus*, opgehoopt.

Agnocia, zinneloosheid, onwetendheid, onkunde.

Agon, *agônia*, de strijd, doodstrijd.

Agonia, de onvruchtbaarheid, bij den man.

Agonista, de kampvechter; *agonistica* (*ars*), de vechtkunst, de worstelkunst; adj. *agonisticus*, kampvechtend, met den dood worstelend.

Agonisans, = *agonisticus*.

Agriolichen, lichen *agrus*, een boosaardig voortvretend uitslag.

Agrypnia, de slapeloosheid; adj. *agrypnos*, *agrypticus*, slapeloos; *agrypnodes*, als het ware in een slapeloozen toestand verkeerende.

Agrypnocoma, slapende waken, slaapzucht zonder te kunnen slapen.

Agymus, zonder vrouwelijke geslachtsdeelen; *flos a.*, eene bloem zonder stamper.

Agyrta, een verzamelaar, bedrieger, beunhaas, kwakzalver; *agyrtia*, kwakzalverij.

Agyrtodes, kwakzalverachtig.

Ahenum, een ketel.

Ala, de vleugel; *alae*, bot. de zijdelingsche blaadjes der vlinderbloemen; adj. *alatus*, b. v. *caulis* of *petiolus*, gevleugeld, met vliezige of bladachtige uitbreidingen aan de randen; *alaris*, bot. mikstandig, een deel dat zich juist in den hoek bevindt, die door de vorksgewijze verdeeling van een ander deel gevormd wordt, b. v. *inflorescentia*.

Alabaster, albast, een op marmer gelijkend mineraal uit zwavelzuur kalk bestaande.

Alacer, levendig, opgewekt, wakker; subst. *alacritas*.

Alalia, de sprakeloosheid, stomheid, belemmering van het spraakvermogen.

Alaninum, alanine, een quaternair zuurstofhoudend alkaloid, bereid uit dierlijke zelfstandigheden door verhitting van acetaldehyddammodiak en zwavelvrij blauwzuur.

Albiduria, *albinuria*, het lozen eener witte urine.

Albite, een verscheidenheid van veldspaat, grijswit of melkwit van kleur, het albiet.

Albugineus, wit.

Albugo, witte vlek op het hoornvlies, = *leucoma cretaceum*.

Album graecum, de witte harde uitwerpselen van honden, wolven, hyena's en andere dieren die beenderen eten.

Albumen, het eiwit; bot. het kiemwit, het eiwitachtige lichaam tusschen het embryo en zijne omhulsels; adj. *albuminosus*; embryo a., bot. met albumen.

Albuminuria, de ontlasting eener eiwithoudende urine, = *morbus Brighti*.

Alburnum, het spint; bot. de buitenste, jongste, nog weeke en saprijke lagen van het hout.

Albus, wit; *albidus*, witachtig; subst.

albedo; verb. *albeo*, ère, wit zijn; *albesco*, ère, wit worden.

Alcalamida, de alkalamiden, amiden welke alkalisch reageeren.

Alcalescentia, de alkalische toestand; verb. *alcalesco*, ère, alkalisch worden.

Alkali, een alkali of loogzout; de alkaliën zijn zoutbases, bestaan uit eene basis en zuurstof, en bezitten in zuiveren toestand meer of minder bijtende eigenschappen (bijtende alkaliën); adj. *alcalinus*, — *licus*, alkalisch.

Alcalimetria, het meten der hoeveelheid zuiver alkali hetwelk potasch of soda van den handel bevat.

Alcalisatio, de alkaliseering, het brengen in een alkalischen toestand, de loogzoutbereiding.

Alcaloides, *alcaloideum*, een alkaloid; alkaloiden zijn organische zoutbases, derhalve basische lichamen met een samengesteld koolstofhoudend radikaal.

Alcargenum, *acidum cacodylium*, *alkargen* of *kakodylzuur*, dat zich vormt in het alkarsine onder toetreding der dampkringslucht.

Alcarsinum, *cacodyloxydum*, *alkarsine* of *kakodyloxyde*, gevormd door distillatie van azijnzuur kali met arsenigzuur.

Alchemia, de geheime chemie, de geheime, vermeende goudmakerij, de steen der wijzen; *alchemista*, de goudmaker.

Alcohol, wijngeest, het hydraat van aether.

Alcohol-aether, de absolute d. i. waternvrije aethylalkohol.

Alcoholata, gedistilleerde wijngeest, Béal.

Alcoholatura, uittreksel uit wijngeest, Béal.

Alcholeolea, oplossingen in wijngeest Béal.

Alcoholica, de wijngeestverbindingen, Béal.

Alcoholotiva, oplossingen in wijn-geest voor geestrijke linimenten, inwrijvingen, enz., Béal.
Aldehydus, —um, alcohol dehydrogenatus, alkohol waaraan 2 atomen waterstof onttrokken zijn.
Aleimma, het smeersel.
Alembicus, de helm van een distilleerketel.
Alexeterium, een hulpmiddel, redmiddel.
Alexipharmacum, een tegengift, ook voorbehoedmiddel, bij ziekte van het vee in toepassing gebracht.
Algaesthesia, een gevoel van pijn of smart, C. H. Schultz.
Algema, algesis, algia, algos, de pijn, smart.
Algor, hevige koude, het van koude verstijven; adj. algidus; verb. algeo, ère.
Alienatio, de ontvreemding; a. mentis, het ijlen, verstandsverbijstering; adj. alienus, vreemd; verb. alieno, are.
Aliformis, vleugelvormig.
Alimentatio, de voeding, het onderhoud; alimentum, het voedingsmiddel, voedsel; verb. alo, ère.
Alipta, een zalver, de persoon die de worstelaars insmeerde; een onbekwaam geneesheer; alipterium, het zalfvertrek, de zalkamer in de badplaatsen der ouden.
Alitruncus, entomol. het achterste gedeelte van het middenborststuk, waaraan de vleugels en vier achterste pooten zijn ingeplant.
Alizarinum, alizarine, eene roode kleurstof in meekrap, *Rubia tinctorum*.
Allagostemones, planten op welker receptaculum de meeldraden afwisselend staan met bloembladen.
Allantoinum, allantoine (allantoïnezuur), natuurlijk gevormd in de urine van het foetus der koe en van kalveren; waterheldere, glinsterende kristallen, zonder reuk en smaak, moeielijk oplosbaar

in koud water, onoplosbaar in aether. Kunstmatig wordt het gevormd door piszuur met lood-oxyde en water te verhitten.
Allantois, het pisvlies, de pizsak, het worstvlies dat op het onderlijf van het foetus van vele viervoetige dieren, inzonderheid der herkauwenden, worstvormig gekronkeld ligt; adj. allantoides, —todes, overeenkomstig met de allantois; allantoeicus, —odiceus, allantoïnezuur.
Allantotoxium, het worstvergift.
Allanturicum acidum, allanturzuur, een omzettingsprodukt van het piszuur.
Alligatio, —tura, het aanbinden, toevoegsel, vermenging; verb. alligo, are.
Alligator, de amerikaansche krokodil.
Allium, knofflook, look; adj. alliaceus, alliarius.
Allochromasia, de kleurwisseling; allochroos, dikwijls van kleur veranderend, verschillend gekleurd.
Allocephalia = allopethia.
Allolalia, eene afwijkende uitspraak, het anders, gebrekkig spreken; adj. allolalus.
Allomorphia, —phosis, de verandering, het aannemen eener andere gedaante, vreemdsoortige vervorming; adj. allomorphus.
Allopathia, gewoonlijk het tegengestelde van homoeopathia, volgens het principe: contraria contrariis curantur; de geneeswijze volgens welke men middelen aanwendt die eene aan de kwaal tegenovergestelde werking voortbrengen; adj. allopathicus.
Allophanicum acidum, allophanzuur (2 atomen cyanzuur, 3 atomen water), ontstaat wanneer men dampen van cyanzuur in aethylalkohol leidt.
Allotrius, vreemdsoortig, niet tot de zaak behorende, onvoegelijk.

Alloxantinum, alloxantine, vormt zich uit de oplossing van alloxan, wanneer men er zwavelwaterstof in leidt, en bevat slechts één atoom waterstof meer dan alloxan.
Alloxanum, alloxan, ontstaat uit piszuur, door zuiver Ur te voegen bij salpeterzuur van 1,4 specifiek gewicht, onder matige verwarming.
Alloxanicum acidum, alloxanzuur, ontstaat door verwarming van alloxan met barytwater.
Alluvium, stoffen zooals leem, zand enz. die door water bijeengespoeld zijn in het tegenwoordige tijdperk der aardgeschiedenis.
Allylum, —ium, allyl, het radikaal in de aetherische oliën van mosterdzaad, zeeajuin, uien, lepelblad, enz., C. G. H. 4.
Aloëresinicum en aloëtinicum acidum, aloëresine- en aloëtinazuur, ontledingsprodukten van aloë met heet salpeterzuur.
Aloinum, aloïne, een eigenaardig kristallijn lichaam in het sap van aloë, Schmidt.
Alopecia, de vosziekte, het uitvallen der haren, haarloosheid.
Alpestris, bergachtig; alpinus, tot de Alpen behorend, b. v. plantae.
Alphus, eene vlek op de huid, zoogenaamde meelplek.
Alteratio, de verandering, ontsteltenis, ontroering, schrik; verb. altero, are; alterantia remedia, bloedzuiverende, omstemmende middelen.
Alternus, afwisselend, b. v. folia.
Altrix, de min, voedster (ook entomol.); verb. alo, ère.
Altus, hoog, ook wel: diep; subst. altitudo; adv. alte.
Alumen, aluin; aluminium, —nia, —na, zoogenaamde aluinaarde, het metaal der aluin- of leem-aarde; adj. aluminosus, aluinachtig; aluminatus, met aluin bedeed.

Alumnus, de voedsterling, kweekeling.
Aluta, zacht leder waarop pleisters gestreken worden; adj. alutaceus.
Alvearium, het groefje, de holte, de gehoorgang ter plaatse waar zich het oorsmeer ophoopt.
Alveolus, de tandkas; alveoli, de holten der lymphaklieren, rondachtige, veelhoekige ruimten van het vaatnet in de lymphaklieren, Kolliker; a. pulmonum, de luchtcellen, Rossignol; adj. alveolaris, alveolatus; semen alveolatum, bot. honigraatvormig, celachtig zaad.
Alvus, het onderlijf, de buik; de stoelgang; alviduca (remedia), buikopenende middelen.
Alyssum = antilyssum, een middel tegen hondsdoelheid; het schildzaad, tanddraad.
Amalgama, het amalgama, eene verbinding van of oplossing van een metaal in kwik; amalgamatio, de verbinding van metalen met kwik.
Amalinicum acidum, amalinzuur, ontstaat wanneer men een brij van coffeine en water met chloor behandelt.
Amarinum of picraminum, amarine, ontstaat uit bitteramandelolie door toevoeging van ammoniak.
Amarus, bitter; subst. amarities.
Amasatinum, amasatine, isatine-ammoniak, ontstaat door behandeling van isatine met ammoniak; dergelijke produkten zijn imasatine en imesatine.
Amatorius, de liefde betreffend, liefdevol, b. v. febris a., liefdekoorts; amatorium, een minne- of liefdedrank; subst. amor; verb. amo, are.
Amaurosis, de zwarte staar, verduistering des gezichts, stekeblindheid; adj. amauroticus; a. centralis, centraalamaurosis, afbreking van het gezichtsveld door eene zich in het centrum daarvan bevindende opening.
Ambe, de rand, lijst.

- Amber*, barnsteen, een fossiel hars of gom-hars uit den *Pinus succinifer*.
- Ambideater*, iemand die de linkerhand even goed tot zijn dienst heeft als de rechterhand; een dubbelhartig mensch.
- Ambitio*, de eierzucht, eergierigheid; adj. *ambitiosus*.
- Ambitus*, de omvang; verb. *amdeo*, *ire*, rondgaan, omgeven.
- Amblypterus*, een geslacht van glansschubbig vissen uit de steenkool- en triastijdperken.
- Amblosis*, het miskramen; *amblo*, de miskraam; *amblo*, (remedia), miskraam veroorzakende, vruchtafdrijvende middelen.
- Amblyopia*, een donker gezicht, oogenschemering, verzwakking van het gezicht, kortzichtigheid, beginnende amaurosis; *amblyops*, kortzichtig, zwak van gezicht.
- Ambra*, induratum, niet verzeepbaar vet in de amber; *ambra*, *ambra*, amberkleurig.
- Ambulatio*, het rondgaan, wandelen; verb. *ambulo*, *are*; adj. *ambulatorius*, rondwandelen, rondtrekkend, veranderlijk; *pedes* a., zoöl. pooten tot gaan ingericht.
- Ambustio*, het gebrand zijn, het branden, de aanbranding; verb. *amburo*, *ere*.
- Amenia*, het wegblijven der maandstonden; eene vrouw zonder menstruatie, *Bégin*.
- Amenomania* = *amoenomania*, een vroolijke waanzin, ijlen met uitgelaten vroolijkheid.
- Amenorrhoea*, ontbrekende (nog niet begonnen) stondenloed; adj. *amenorrhoeus*.
- Amens*, onverstandig, waanzinnig; subst. *amentia*, verstandsverbijstering, onnoozelheid.
- Amentum*, het bloemkatje, bot. eene aar met onvolkomene bloemen en kleine schutbladjes bezet, welke later te gelijk met den
- meestal zeer dunnen bloemspil afvallen; adj. *amentaceus*.
- Ametabola*, entomol. insecten die geene gedaanteverwisseling ondergaan.
- Amethana*, amethanen, Gerhardts, amidzuren, in welke het hydratische wateratoom door één atoom aether van een alcohol verplaatst is.
- Amethystus*, kwarts, door een weinig ijzer en manganesium gekleurd, het amethyst.
- Amianthus*, een onbrandbaar mineraal, asbest, het amianth.
- Amidicum* of *aminicum acidum*, een amidzuur.
- Amidinum*, —ina = *amylum*.
- Amidogenium*, amidogen, eene stikstof- en waterstofverbinding.
- Amidolica*, de zetmeelverbindingen in het algemeen, *Béral*.
- Amidulinum*, amiduline, een tusschenlid tusschen zetmeel en dextrine.
- Amidum*, een amid. De amiden zijn verbindingen van amidogen met verschillende lichamen.
- Ammelidum*, ammelid, vormt zich bij het oplossen van melam, melamine of ammeline in zwavel- of salpeterzuur.
- Ammelinum*, ontstaat door melam met verdunde minerale zuren of kaliloog te koken; tegen sterke zuren verhoudt het zich als eene zwakke basis.
- Ammolinum*, ammoline, eene basis in ongezuiverde *oleum Dippeli* (*oleum cornu cervi rectificatum*).
- Ammonitus*, een schelp van een fossiel koppootig weekdier, een ammoniet.
- Ammonium*, ammoniacum, ammoniak, het vluchtige alkali; a. *hydrochloratum*, het salmiak.
- Amnesia*, geheugenzwakte, verlies van het geheugen.
- Amnesia*, = *amnesia*; de vergiftenis, vergeving, amnestie; adj.

- amnesticus*, vergeetachtig, vergeten.
- Amniotitis*, amniotitis, ontsteking van het amnion.
- Amnion*, het lamsvlies (binnenste omhulsel van het ei).
- Amoenus*, aangenaam; subst. *amoenitas*.
- Amorpha*, eene huidvlek zonder bepaalden vorm; het rauw zijn eener wonde, *Schönlein*.
- Amorphia*, wanstaltigheid, vormloosheid.
- Amorphozoa*, de laagste klasse van het dierenrijk, bevattende de sponzen, enz.
- Amorphus*, vormloos, wanstaltig; zonder bepaalden kristalvorm; subst. *amorphismus*, vormloosheid.
- Ampeburgia*, de wijnbouw; *ampeburgus*, een wijnbouwer.
- Amphemera*, amphemerina, alle-daagsch; *febris* a., de alle-daagsche koorts (*quotidiana*).
- Amphiarthrosis*, strak gewricht.
- Amphiblestodes*, —oides, netvormig; *tunica* a. het netvlies van het oog.
- Amphiblestoditis*, —oiditis, de ontsteking van het netvlies.
- Amphibole*, naam die de fransche geologen geven aan het mineraal dat de Duitschers *hornblende* heeten, het amphibool.
- Amphibolus*, dubbelzinnig; *amphibolae aves*, een familie van vogels, behoorende tot de klimmers.
- Amphibranchia*, de amandelen (*tonsillae*).
- Amphicarpium* = *pericarpium*.
- Amphicentricus*, amphicentrisch, door *Johannes Müller* gebruikt voor de wondernetten (*retia mirabilia*).
- Amphidexius* = *ambidexter*.
- Amphigastrium*, bijbladje, het afzonderlijk in het midden des stengels (en wel aan de benedenzijde) staande blaadje van vele *Jungermanniën*, *Ehrhart*.
- Amphistomus*, met bezetten mond; *musci* a. loofmossen met onverdeeld mondbezetsel.
- Amphitropus*, zich naar beide of alle zijden wendend, gekromd; *embryo* a., een gekromd embryo.
- Amphodiplopia*, amphoterodiplopia, het dubbel zien met beide oogen.
- Amphora*, een vat, knip, kan; als maat ongeveer = een anker; adj. *amphoricus*; *resonatio* a. de amphorische resonantie bij het ausculteren van longen met groote holten, eene wijziging van den metaalklank.
- Amplexus*, de omarming, het omvatten; verb. *amplector*, *plecti*.
- Amplexicaulis*, bot. stengelomvattend, b. v. *folium*; *semiamplexicaulis*, half stengelomvattend.
- Ampliatio*, amplificatio, de verwijding, vergrooting, aanvulling, opheldering; verb. *amplio*, *are*, *amplifico*, *are*; *ampliat*, *amplificatus*, entomol. verwijd, b. v. *elytra*.
- Ampulla*, de verwijding van den ductus *semicircularis* in de inwendige speker van het gehoorwerktuig; de zakvormige verwijding aan de punt der darmvlokken tot eene blaas; adj. *ampullaceus*, *ampullaeformis*, blaasachtig opgezwollen, blaas- of fleschvormig.
- Amputatio*, de afzetting van een lidmaat; verb. *amputo*, *are*.
- Amurca*, —ga, oliedroesem, wat van olijven overblijft na uitpersing der olie; eene met oliedroesem overeenkomstige uitscheiding uit de longen of door den stoelgang.
- Amygdalae*, de amandelen, *tonsillae*, ook de vrucht.
- Amygdalatum*, eene amandel-emulsie, zaadmilk; *amygdalatus*, met amandelen toe bereid.
- Amygdalicum acidum*, amandelzuur, ontstaat uit eene verzadigde oplossing van bitteramandelolie in

- water bij verdamping met zoutzuur.
- Amygdalum*, eene eigenaardige stof, tot dusverre slechts in de familie der Pomaceae aangewezen, ontbindt zich door contact met emulsine in bitteramandelolie, blauwzuur, suiker; 17 grein amygdaline leveren 1 grein watervrij blauwzuur.
- Amygdalinicum*, acidum, amygdalinezuur, een ternair zuur (benzoylwaterstof-mierezuur).
- Amygdalitis*, de ontsteking der tonsillae.
- Amylaminum*, amylamine (amidbas), bereid door koking van amylaether met kali.
- Amylenum*, amylen, eene olieachtige koolwaterstof (ontledingsprodukt van amylalkohol).
- Amylinum*, amylium, amyl, amyline, een radikaal (koolwaterstof), waarvan het oxyde amylaether, het oxydehydraat amylalkohol (aardappelfoeseelolie), het zuur valeriaanzuur is.
- Amylum*, amidonum, faecula, zetmeel, stijfselmeel; adj. amylaceus.
- Anabrosis*, het wegknagen, invreten; adj. anabroticus.
- Anacardicum* acidum, een zuur in de vruchten van *Anacardium* (acajoenoot, indische olifantsluis), eene terebinthinacea met hartvormige vruchten.
- Anacatharsis*, het uitwerpen door hoesten of braken; gewoonlijk = expectoratio: anacathartica remedia, braakmiddelen.
- Anacnesmus*, het jeuken, de prikkeling.
- Anacyclisis*, —*closis*, het ronddraaien in een kring.
- Anadrome*, het haastig opstijgen; uitbreiding eener ziekte naar boven; de globus hystericus; adj. anadromus, opstijgend.
- Anaedoeus*, eene misvorming met ontbrekende geslachtswerktuigen.
- Anaematosi*, ontbrekende of te zwakke bloedbereiding.
- Anaemia*, bloedarmoede; adj. anemicus.
- Anaesthesia*, —*sis*, de gevoelloosheid; adj. anaestheticus; remedia a., middelen die het gewaarwordingsvermogen onderdrukken, in een toestand van gevoelloosheid brengen, b. v. het chloroforme.
- Anagenesis*, de wedervortbrenging.
- Anagoge*, het opwaarts leiden, opstijgen, b. v. van het bloed naar het hoofd; bloedbraking, bloedhoest.
- Analectris*, de onderlaag, watteering.
- Analepsis*, de herhaling, het bijkomen, het herstel van krachten; analeptica (remedia), hartsterkende middelen.
- Analgesia*, afwezigheid van pijn.
- Analogia*, de gelijkenis, overeenkomst van zekere omstandigheden of eigenschappen; adj. analogus.
- Analogismus*, het trekken van een besluit uit de analogie, het evenredigheidsbewijs, de sluitrede uit de leer der overeenstemming.
- Analysis*, de scheikundige ontleding, ontbinding; de wijsgeerige ontleding van een begrip, de uitzetting; adj. analyticus.
- Anamirticum* acidum, anamirtzuur, behoort tot de vette zuren die door distillatie met water niet vervluchtigen.
- Anamnesis*, de herinnering, het zich weder te binnen brengen; adj. anamnesticus.
- Anamorphosis*, de verandering van gedaante, vervorming; een schijnbeeld.
- Anaphalantiasis*, anaphalantoma, het uitvallen der wenkbrauwen, een kaal hoofd, kale plekken op het hoofd.
- Anaphonēsis*, de oefening der spraakwerktuigen door luid spreken, de schreeuwkuur.

- Anaphora*, het uitwerpen naar boven, het ophalen, terugvoeren; adj. anaphoricus.
- Anaphrodisia*, onvermogen voor den bijslaap, gebrek aan geslachtsdrift; anaphrodisiasa (remedia), middelen ter vermindering van de geslachtsdrift.
- Anaphysis*, het weder aangroeien, vervangen worden.
- Anaplastica* (ars), de kunst om den oorspronkelijken vorm te herstellen.
- Anapneusis*, het opademen, het ademen, het opsnuiven; het uitwasemen der huid.
- Anapnoē* = anapneusis; de ademhaling in het algemeen; adj. anapnoicus; remedia a., middelen welke het ademen of ook de expectoratie bevorderen.
- Anapsyctica* (remedia), verfrisschende, herlevingsmiddelen.
- Anaptyxis*, het ophoesten, uitspuwen.
- Anarrhexis*, de (herhaalde) verscheuring, het weder breken van een slecht genezen been.
- Anarthria*, het gemis van ledematen, gewrichteloosheid; adj. anarthrus.
- Anasarca*, de huidwaterzucht.
- Anaspadiaeus*, anaspadias, een man wiens pisbuis zich aan het bovengedeelte van den penis opent; anaspadia, de toestand van den anaspadias.
- Anastasis*, het opstaan (van het ziekbed), de genezing, de opstanding, het weder levend worden.
- Anastomōsis*, de verwijding der vaat-einden; ineenmonding, verbinding der vaten en zenuwen; adj. anastomoticus; remedia a., middelen die eene verstopping der vaten zouden genezen, openende middelen, middelen die de peripherische vaat-einden, naar men meent, verwijden en de afscheidingen bevorderen.
- Anastrophe*, de omkeering b. v. uteri; adj. anastrophicus.
- Anathema* = epithema, eene vervloeking, de banvloek.
- Anatome*, —*mia*, de ontledkunst, —kunde, het ontleden; anatomicus, een anatoom, een ontleder, ontledkundige; adj. anatomicus.
- Anatripsiologia*, de leer van het inwrijven van geneesmiddelen.
- Anatripsis*, het inwrijven, afwrijven, de verbrijzeling; anatriptica remedia, middelen om in te wrijven.
- Anatropē*, de omkeering, wederlegging, ontkenning; adj. anatropus; bot. ovulum a. omgekeerd eitje, wanneer het in zijne geheele lengte met de navelstreng vergroeid schijnt te zijn.
- Anazoticus*, zonder stikstof.
- Anceps*, tweesnijnd, dubbelzinnig, twijfelachtig; bot. caulis of folium a., een kelk of blad met twee gewelfde zijden met scherpe kanten.
- Anchilops*, een ooghoekgezwel.
- Anchone*, de (plotselinge) toesnoering van den hals, keelvernauwing; een dergelijke hysterische aanval.
- Anchondroa*, roodvonk met boosaardig uitslag.
- Anchusinum*, het alkannarood, de kleurstof der ossetong, *Anchusa*.
- Ancistrum*, een haak.
- Ancon*, de elleboog; adj. anconaeus, tot den elleboog behoorend.
- Anconagra*, elleboogsjicht.
- Ancora*, het anker, de haak.
- Anter*, een haak, hechtnaald; anteriasmus, de hechting met naalden, hechtpleisters; de infibulatie.
- Ancyloblepharon*, de vergroeiing van de randen der oogleden.
- Ancylocolpus*, de vergroeiing der schaamspleet (vulva).
- Ancylocore*, vergroeiing der pupil.
- Ancylodes*, —*oides*, haakvormig gekromd.
- Ancyloglossum*, vergroeiing der tong.

Ancylomele, vergroeiing der ledematen; gebogen sonde.
Ancylopodia, verkromming der voeten.
Ancylosis, vergroeiing en verstijving der gewrichten; adj. *ancylorus*, *ancyloticus*.
Andria, de mannelijkheid, de mannelijke leeftijd, een manwijf.
Androgenia, de voortplanting des menschen; de overerving door het mannelijk geslacht; de schepping van den eersten man.
Androgina, —*nus*, een manwijf, een weekeling, een tweeslachtig wezen, hermaphrodiet.
Andromania, mandsolheid.
Andropetalaris, —*talus*, meeldraden vervormd tot kroonbladen, Decandolle; subst. *andropetalum*.
Androphobia, mannenvrees, menschenvrees, Bégin.
Androphorum, de drager der helmknoppen bij monadelphische bloemen, meeldraaddrager, Mirbel.
Anegertice, de kunst om schijndooden weder bij te brengen.
Anelectricus, niet elektrisch, niet vatbaar voor elektriciteit; de elektriciteit slecht geleidend.
Anemius, wonderig; de doorstraling der lucht onderhoudend.
Anemometrum, een instrument om de snelheid van den wind te meten.
Anemonium, anemonine (pulsatillekamfer), behoort tot de stearoptena.
Anemoninicum acidum, anemoninezuur (stikstofvrij), in de *Anemone pulsatilla*, paarsch leverkruid, wildemanskruid.
Anencephalia, het ontbreken der hersenen bij het foetus; *anencephalus*, een foetus zonder hersenen; adj. *anencephalicus*.
Anerethesia, gemis van prikkelbaarheid; herhaalde opwekking der verminderde prikkelbaarheid.
Anergia, werkeloosheid, krachteloosheid; adj. *anergicus*.

Aneroïde, een barometer waarin de drukking der lucht gemeten wordt door de opheffing of nederdaling van de bovenste oppervlakte van een luchtledig metalen doosje.
Aneurysma, de verwijding, uitzetting (inzonderheid van slagaderen), slagaderbreuk; adj. *aneurysmaticus*.
Anfractus, kromming, gedraaidheid.
Angectasia, *angiectasia*, uitzetting van vaten; adj. *angectaticus*.
Angetopia, verplaatsing van vaten.
Angeitis, *angiitis*, *angioitis*, de ontsteking van vaten.
Angiaemia = *plethora*.
Angidium, een klein vat.
Angiectasis, verwijding van een vat.
Angielcos, —*cosis*, eene verzwering van een vat.
Angina, keelontsteking, —vernauwing; a. *polyposa*, de croup, vliezige keelontsteking.
Angiocarpi, planten die voorzien zijn van vruchten welke nog geene secundaire omhulsels hebben, Mirbel; bedektvruchtigen.
Angioceratoditis (ceratoditis vasculosa), de ontsteking der vaten van het hoornvlies.
Angiodes, vatvormig.
Angiodiastasis, het uiteen staan van een gescheiden vat; het ver uiteen liggen van bij elkander behorende vaten.
Angiogenia, de vaatvorming.
Angiologia, de leer der vaten; adj. *angiologicus*.
Angiomalacia, de vaatverweking.
Angiopatia, het vaatlijden; ziekten van het vaatstelsel; adj. *angiopathicus*.
Angioplania, de afwijking der vaten van den normalen bouw; adj. *angioplanicus*.
Angioplerosis, de overvulling der vaten; adj. *angiopleroticus*.
Angioploce, de vaatverwikkeling; de vaatknoop, ten behoeve eener bloedstelping, B. Stilling.

Angiopyra, —*retos*, vaatkoorts.
Angiorrhagia, *angiorrhoea*, bloeding uit de vaten.
Angiorrheas, vaatverscheuring.
Angiospermae (plantae), bedektzadige planten.
Angiospermia, de orde der bedektzadige planten, Linné; *angiospermus*, met zaadbeekleedselen.
Angiostenosis, de vernauwing van vaten.
Angiostrophe = *torsio vasorum*.
Angiotelectasia, —*tasis*, de uitzetting der vaateinden.
Angiotitis, de ontsteking der vaten van het oor.
Angiotomia, de ontleding der vaten, de vaatontleiding; het aderslaten.
Angor, de angst, beangstiging; verb. *ango*, ère.
Angulus, de hoek; adj. *angularis*, —*latus*, —*losus*; bot. hoekig, b. v. *caulis angularis*, *triangularis*, enz.; semen *angulosum*, hoekig zaad.
Angustus, nauw, eng, smal; subst. *angustatio*, de vernauwing; *angustia*, de engte; verb. *angusto*, are.
Anhelatio, *anhelitus*, het hijgen naar adem, aamborstigheid, het kuchend ademen; adj. *anhelus*; verb. *anhello*, are.
Anhydrus, geen water bevattende.
Anideus, *amorphus*, een vormloos wangedrocht uit huid, vet en eenige beenderen bestaande.
Anidrosis, vermindering of gebrek aan zweet; het sterke, herhaalde zweeten; *anidrotus*, *anidrus*, zonder zweet.
Anilida, aniliden, *aniliumoxyde*.
Anilium, *anilinum*, anil of aniline, eene organische basis in steenkoolteer. (De anilen komen volgens Laurent overeen met de imiden, volgens Schlossberger met de nitrilzuren).
Anilicum of *indigotinicum acidum*, indigozuur (indigo met verdund zwavelzuur behandeld).

Anilureum, anilinepiststof (cyanzuurgas door waterdamp aniline geleid).
Anilocyanicum acidum, *anilocyanzuur*, zeer analoog met cyanzuur.
Anilomellonum, *anilomellon*, Laurent, bestaat uit anilinnellon en aniline.
Aniloticum acidum, *anilotinezuur*, ontstaat met het helicine uit salicine en zwak salpeterzuur.
Anima, de geest, adem, ziel, het levensbeginsel; *animatus*, bezielend, levend.
Animal, het dier; adj. *animalis*, dierlijk; *animaliferus*, dieren dragend of bevattend.
Animum, *animine*, eene basis in de oleum Dippeli.
Animus, de geest, het gemoed, het intellectuele beginsel, de ziel; *animosus*, moedig.
Anion, het lichaam dat zich bij ontleding door electriciteit naar de positieve pool begeeft, Faraday.
Anisenum, anisen, ontstaande door drooge distillatie van vele harsen (luchtbestendig, onoplosbaar in water).
Anisidinum, *anisidine*, een alkaloïde in anijsolie.
Anisoleum, anijsolie (basisch lichaam), een produkt der drooge distillatie van tolibalsem, drakenbloed en ruwen houtgeest; het kan ook bereid worden uit anijszuur.
Anistum, een vormsel zonder bepaald weefsel; adj. *anistus*.
Anisylum, —*lium*, *anisyl*, radikaal in de aetherische olie van anijs, fenkel, enz.
Annelidae, ringdieren, zooals de regenworm, enz.
Annulus, de ring; adj. *annularis*, —*latus*, —*losus*, geringd; *annulata* of *annulosa* (animalia), ringwormen; *annularia vasa*, ringvormige vaten; *digitus annularis*, de ringvinger.
Annus, het jaar; adj. *annuus*, jaar-

lijksch; plantae annuae, éénjarige planten.
Anodinia, het ontbreken der barensweeën, van pijn; adj. anodinus.
Anodus, de anode, de indringende galvanische stroom, zuurstofpool, zuurpool, Crusell.
Anodynia, gevoelloosheid, het ontbreken van pijn; adj. anodynus, smarteloos, pijnstillend.
Anoea, zwakte van het verstand; bloohartigheid.
Anoedochium, eene inrichting ter opname van verstandslidders, een gekkenhuis.
Anomalía, afwijking, onregelmatigheid, ongelijkvormigheid; adj. anomalus.
Anomia, wetteloosheid, teugelloosheid; adj. anömus.
Anonymus, onbekend, nameloos.
Anoplotherium, een geslacht van viervoetige dieren uit de tertiaire lagen van Parijs.
Anopsia, de blindheid, het bovenwaarts scheel zien.
Anorchis, —*chus*, een man zonder testes, een gesneden.
Anorexia, het gebrek aan eetlust; adj. anorectus.
Anorganicus, anorganisch, onbewerktuigd.
Anorganochemia, de scheikunde der onbewerktuigde lichamen.
Anorganogenia, de leer van den oorsprong der anorganische lichamen.
Anorganognosia, de kennis der anorganische lichamen.
Anorganologia, de leer van de anorganische lichamen.
Anorthosis, de oprichting; gebrek aan oprichtingsvermogen, Grossi.
Anosmia, gemis van reukvermogen; reukeloosheid; anosmus, reukeeloos.
Anosteozoa, dieren welke geene beenderen bezitten.
Anserinus, de gans betreffende, met eene gans overeenkomstig, gans-

achtig; cutis a. de ganzehuid, kippevel; subst. anser.
Antacida (remedia), zuurtemperende middelen.
Antaërophthoron, een middel ter verbetering van de lucht.
Antagonismus, de wedstrijd, tegenwerking, vijandschap; het streven der organische krachten om elkander in evenwicht te houden.
Antagonista, de tegenstander, vijand, dwarsboomer; adj. antagonisticus, tegenwerkend, tegenovergesteld in werking (vooral van de spieren).
Antanacathartica (remedia), middelen tegen profuse uitwerpselen.
Antanaclasis, antanaclasmus, de wederkaatsing van het licht, het geluid, enz. naar het punt van uitgang; adj. antanaclasticus.
Antaphrodisiacus, antaphroditicus, de geslachtsdrift verminderend.
Antarcticus, tegenover het noorden liggend.
Antarthritica (remedia), middelen tegen gewrichtsontsteking of jicht.
Antelucanus, hetgeen vóór het aanbreken van den dag plaats grijpt, b. v. horae.
Antemetica, braking stillende, miselijkheid verdrijvende middelen.
Antendeixis, de tegenaanwijzing, contraïndicatie.
Antenergia, de tegenwerking, wisselwerking.
Antennae, voelhorens, sprieten; antennatus, met sprieten.
Antepilepticus, tegen vallende ziekte dienstig.
Anterethisticus, anterethicus, tegen erethismus werkend.
Anteroticus, de te hevige of te vroegtijdig ontwikkelde geslachtsdrift bestrijdende.
Antesignanus, de voorbode, prodromus.
Anthalodum, —*oideum*, het anthaloide = jodide, Schweigger.
Anthalogenum, het anthalogen = chlorine, Schweigger.

Anthectica, middelen tegen uitte-rende ziekten.
Anthelix, tegenzoom, binnenzoom van het uitwendige oor.
Anthelmintica (remedia), wormdrijvende middelen.
Anthema, de bloem, het bloeiende.
Anthera, bot. helmknop; adj. antheralis.
Antherethrinum, het antherethrine of bloemrood.
Antherogenus, bloemen waarvan de helmknoppen in hoornvormig opgerolde kroonbladen zijn veranderd; uit helmknoppen ontstaan, Decandolle.
Anthësis, het bloeien, het open zijn der bloemen.
Anthochronologium, bloemkalender, bloemhorloge, horloge van Flora.
Anthocorynium, bot. de zoogenoemde stemvork, een knodsvormig, gekleurd, vorkachtig verdeeld, als het ware op den bloemsteel rijden lichaam, Decandolle.
Anthocyaneum, het blauw van bloemen.
Anthodium, het bloemkorfje, het veelbloemige hoofdje der syngenesia; anthodiatus, overeenkomstig in vorm met het bloemkorfje.
Anthographia, de beschrijving der bloemen.
Anthologia, de bloemlezing; adj. anthologicus.
Anthoplorium, de bloemdrager, Decandolle, = gynostemium.
Anthorrhiza, de bloemwortel.
Anthos, de bloem, bloesem; anthodes, gebloemd, bloemvormig; vol bloemen.
Anthoxanthinum, het geel der bloemen.
Anthraxia, de met anthrax overeenkomstige ziekten, Mason Good.
Anthraxite, het glanskool, een soort van zeer hard en vast steenkool.
Anthracogenium, het anthrakogen (koolvormer); volgens sommigen = phytogenium.

Anthrakokali, eene verbinding gevormd door samensmelting van versch bereid bijtend kali en fijn poeder van met alcohol uitgetrokken steenkool (als specifiek middel tegen huidziekten, Polya), koolkali, steenkoolpotasch.
Anthracolithus = anthracite.
Anthraconecrosis, het door koolachtige vernietiging veroorzaakt afsterven van organische deelen.
Anthrachophlyctis, de brandpokken (pustula maligna).
Anthracosis, de verkoling; het brandig worden; de vorming van carbunculae; de vorming van zwarte sputa bij smeden, arbeiders in koolmijnen, enz., ooglidbrand, brandoog, versterving van het oog.
Anthracotyphus, typhus met vorming van carbunculae.
Anthranilicum acidum, anthranilzuur, een overgang van chrysanilzuur wanneer op mangaan-superoxyde in geconcentreerde kaliloog fijn gepoederd indigo gebracht wordt.
Anthrax, de kool, de brandblaar, koolzweer, pestkool, pestbuil, karbonkel; veterin. = miltbrand; adj. anthracicus, aan anthrax lijdend, de anthrax betreffende of daarmee overeenkomstig; anthracodes, anthracinus, koolachtig, koolzwart.
Anthropismus, het karakter van het menschedom; het menschedom; het mensch zijn; het geheel der kenmerken van den mensch.
Anthropochemia, de scheikundige ontleding der deelen en producten van het menschelijke lichaam.
Anthropogenesis, —*genia*, de voorteling van den mensch.
Anthropographia, de natuurlijke geschiedenis, beschrijving van den mensch.
Anthropoides, —*odes*, aan den mensch gelijk of er mede overeenkomstig, menschvormig.

Anthropolite, een versteend mensch, fossiele overblijfselen van menschen in versteenden toestand, een anthropoliet.

Anthropologia, de leer van den mensch, de menschkunde, de beschouwing van 's menschen lichamelijke en verstandelijke eigenschappen; adj. anthropologicus.

Anthropomagnetismus = zoomagnetismus.

Anthropomorphismus, de leer volgens welke men zich het opperwezen met een menschelijk lichaam, met menschelijke hartstochten, enz. voorstelde.

Anthropomorphosis, de verandering in eene menschelijke gedaante; de menschwording.

Anthroponomia, de leer der wetten van het menschelijk leven, der ontwikkeling van den mensch, Burdach.

Anthroposologia, de leer van de ziekten des menschen.

Anthropopathia, het menschelijk lijden, de menschelijke hartstocht.

Anthropophobia, de menscheuvrees, schuwheid voor menschen.

Anthroposcopia, de onderzoeking van den mensch; de physiognomiek.

Anthropotherapie, de menschenheilkunde.

Anthropotome, —ia, de ontleedkunde van het menschelijke lichaam.

Antihydopicus, tegen waterzucht werkend.

Antihystericus, tegen hysterie werkend.

Antiarinum, antiarine, een bijzonder vergif in den *Oepas antiar*.

Antibioticus, het leven vernietigend, het leven vijandig.

Antibrachium, de voorarm.

Anticardia, veterin. borstbeengenezel (scirrhus).

Anthicardium, de hartkuil.

Anticatatarrhalis, tegen verkoudheid werkend.

Anticheir, de duim.

Anticholericus, tegen cholera werkend.

Anticipo, *are*, zich vóór den tijd vertoonen; typus a. de te vroeg optredende typus.

Anticrisis, de tegenkrisis; anticriticus, de crisis wedersprekend, deze storend.

Antidinica (remedia), middelen tegen duizeling.

Antidotum, tegengif; antidotus, tegen vergiften werkend.

Antifebrilia (remedia) = febrifuga.

Antilyssum, middel tegen hondsdelheid.

Antimephiticus, tegen schadelijke dampen of smetstoffen werkend.

Antimonium, spiesglans, spiesglas; antimonialia, spiesglasmiddelen.

Antiparalyticus, tegen verlamming werkend.

Antiparastatae, antiprostatae, de Cowpersche klieren onder den bulbus urethrae.

Antipathia, afkeer, tegenzin, terugstooting; adj. antipathicus.

Antiperistalticus, tegengesteld aan de peristaltische beweging; motus a., de kronkelende of wormsgewijze beweging van het darmkanaal.

Antipharmacon = antidotum.

Antiphlogisticus, ontstekingwerend.

Antiphlogosis, de ontstekingwerende geneeswijze.

Antiphthisicus, tegen de tering dienstig.

Antipneumonicus, de longtering bestrijdend.

Antipodagricus, tegen podagra werkend.

Antipodes, de tegenvoeters, tegenstanders. De bewoners van Nieuw Zeeland zijn de antipoden der bewoners van Engeland.

Antipsoricus, dienstig ter bestrijding van schurft.

Antipyica (remedia), middelen tegen overvloedige ettering.

Antipyretos, —eticus, tegen koorts dienstig.

Antipyrotica, middelen tegen verbranding of maagbranding.

Antiquus, oud; subst. antiquitas.

Antirheumaticus, tegen rheumatismus werkend.

Antiscorbaticus, tegen scheurbuik dienstig.

Antiscrophulosus, tegen scrofelzucht werkend.

Antisepticus, bederf- of rottingwerend.

Antispasis, tegentrekking, tegenprikkeling, aftrekking, afleiding.

Antispasmodicus, krampstillend.

Antispasticus, krampstillend, afleidend, een tegenprikkel voortbrengend.

Antistasis = antagonismus.

Antisternum, het gedeelte van de ruggegraat waarmede zich de ribben verbinden; de bovenrug.

Antisyphiliticus, de syphilis bestrijdend.

Antitasis, tegentrekking (contra-extensie), tegenstand, wederstreving.

Antithenar, de musculus semiinterosseus van den duim, Winslow; de korte buigspier van den duim, Riolan.

Antithesis, de tegenstelling.

Antitoxium = antidotum.

Antitragus, de tegenbok van het uitwendige oor.

Antitropus (embryo), bot. recht uitgestrekt (naar de ligging in het zaad).

Antizooticus, het dierlijk leven vijandig; tegen smetstoffen werkend, Kraus.

Antlia, schepwerktuig, pomp; a. pneumatica, de luchtpomp; a. lactea, de zogpomp; a. sanguisuga, de kunstmatige bloedzuiger; antlia, entom. de zuiger der vlieders, Kirby; adj. antliatus, entom. insecten met een niet geleden zuiger.

Antodontalgicus, tegen tandpijn werkend.

Antrorrhonchus, een trillend, snorrend of fluisterend geluid (bij de auscultatie).

Antroversio, de voorwaartsbuiging.

Antrum, holligheid, holte; boezem, b. v. a. Highmori.

Anura, staartloozen, een klasse van reptielen, zooals de kikvorsch, de pad, enz.

Anuresis, —ria, het ontbreken der pislozing; adj. anuricus.

Anus (ani), de aars, het uiteinde van den endeldarm.

Anus (anus), een oud wijf; adj. anilis.

Anxius, rusteloos, angstig, benauwd; subst. anxietas.

Anydraemia, het gebrek aan serum in het bloed.

Anydria, het gebrek aan water of vochtigheid.

Anydrida, anydriden, watervrije zuren.

Anydrus, zonder water; scheikundig vrij van water.

Aorta, de aorta (hoofdslagader des lichaams); adj. aorticus.

Aortectasia, eene verwijding der aorta.

Aortitis, ontsteking der aorta.

Apanastemata, uitwassen op het bindvlies van het oog, Schönlein.

Apanthesis, het uitbloeien, verwelken; ook voor defloratio of ontmaagding.

Apathia, gevoelloosheid, lusteloosheid, onverschilligheid, zorgeloosheid; adj. apathicus.

Apatite, een kalkaarde, ook wel phosphoriet geheeten, het apatiet.

Apella, een man zonder voorhuid, een gesnedene.

Apepsia, moeilijke spijsvertering; apepticus, aan slechte spijsvertering lijdend, niet verterend; aepetus, onverteerbaar.

Aperientia of aperitiva (remedia), openende middelen, zwakke purgeermiddelen; verb. aperio, ire; subst. apertio; bot. a. centripeta (florum), wanneer de bloemen

zich van onderen naar boven en van buiten naar binnen ontwikkelen; a. centrifuga, wanneer het tegengestelde plaats heeft; apertura, de opening.

Apertorium, een werktuig om te openen of te verwijden (b. v. den baarmoedermond).

Apetalus, zonder bloembladeren, b. v. flos a. eene bloem zonder kroon.

Apea, de top, het boven einde van eenig deel.

Aphagia, het onvermogen om te slikken, te eten.

Aphodeuma, de faeces, de stoffen door den stoelgang ontlast.

Aphodeusis, de stoelgang, ontlasting van drekstoffen.

Aphonia, de stemmeloosheid, moeielijkheid in het spreken; adj. aphonus, aphonicus.

Aphoria, de onvruchtbaarheid (der vrouw); adj. aphorus, —ricus.

Aphorismus, eene in weinig woorden bevatte leerstelling; adj. aphoristicus, in den vorm van losse spreken voorgedragen.

Aphrodisiaca (remedia), den bijslaap bevorderende geneesmiddelen, middelen ter opwekking van den wellust.

Aphrodisius morbus, somtijds in de beteekenis van syphilis gebruikt.

Aphrosyne, storing in de verstandelijke vermogens.

Aphthae, kleine oppervlakkige zweertjes inzonderheid op het slijmvlies van den mond, de spruw; a. epizooticae, mondzweren; adj. aphthosus, aphthodes, wat met spruw in verband staat.

Aphyllus, bladloos, b. v. caulis.

Apicalis, wat zich aan den top van een deel bevindt.

Apiculatus, kort gespist.

Apium, apiïne, eene bijzondere stof in de peterselie, *Petroselinum sativum*, verwant aan de pectinelichamen.

Apionia, het gebrek aan vet; adj. apionicus.

Apiria, de onervarenheid, het gebrek aan ondervinding; adj. apiricus.

Aplanasia, ophthalmol., het optisch vermogen van vrij te zijn van het ongemak door sphaerische aberratie veroorzaakt.

Apleurus, het ontbreken der ribben; afwezigheid van het ribbenvlies (pleura).

Apneustia, de ademloosheid; adj. apneustus.

Apnoea = apneustia; volgens sommigen inzonderheid de moeielijke ademhaling bij hartziekten, Schönlein; adj. apnoicus, apnous.

Apobiosis, het afgeleefd zijn.

Apoblastema, loot, uitspruitel.

Apobole = abortio.

Apobrochismus, het onderbinden, afbinden van een lid.

Apocarteria, de vrijwillige hongerdood.

Apocatharsis, de zuivering, ontlasting (door braken of purgeeren); = emetacatharsis; adj. apocatharticus.

Apocenosia, de ontlediging (van vaten); uitvloeiing of ontlasting van eenig vocht; adj. apocenoticus.

Apochorema, apochoreon, de afwijking; de afgang, faeces.

Apochremma, het uitgeworpene (vooral uit de long); apochrempsis, het uitwerpen van slijm.

Apochroeoisis, apochromatismus, de ontkleuring.

Apocope = amputatio.

Apocrenicum (acidum), bronzuur, Berzelius; adj. apocrenicus.

Apocrisis, —ia, de afscheiding; kritische uitscheiding.

Apocrypticus, apocryphus, verborgen, ondergeschoven.

Apocyësis, het baren, de geboorte.

Apodemata, entomol. hoornachtige deelen in de borstholte van in-

sekten en schaaldieren, Audouin; a. insertionis, waaraan zich spieren vasthechten.

Apodia, het ontbreken van voeten; adj. apus, ödus, voetloos, zonder voeten; ichthyol. zonder buikvinnen.

Apodictia, —ice, de leer om iets rechtstreeks te bewijzen; adj. apodicticus, overtuigend, klaar.

Apodiposis, de (ziekelyke) verandering der spieren, beenderen, enz. in een vetmassa.

Apodixis, de bewijsvoering, het onwederlegbaar bewijs.

Apogalactismus = ablactatio.

Apogeusis, de stoornis van het smaakvermogen, Vogel; apogeustia, een bedorven smaak.

Apoglucinum acidum, apoglucinezuur, ontstaat uit het glucinezuur als de oplossing eenigen tijd aan de lucht blootgesteld wordt.

Apogonum, de levende vrucht in de baarmoeder.

Apolepismus, de afschilfering.

Apolepsia, —sis, het wegblijven b. v. van den adem, de stem, enz.; terughouding, onderdrukking; adj. apolepticus.

Apolexis, de ouderdom.

Apolipsis, het verlaten, plotseling ophouden.

Apologia, de geleerde of wetenschappelijke verdediging eener stelling, eener leer; verantwoording.

Apolysis, het losmaken, het losgaan (b. v. van een verband); het eindigen (eener ziekte); zwakte der ledematen.

Aponeurosis, het peesvlies, peesachtige uitbreiding eener spier; adj. aponeuroticus.

Apophlegmatizantia, —isantia (remedia), de slijmontlasting bevorderende middelen.

Apophyas, de vertakking van aderen.

Apophyllenicum acidum, apophyllenzuur, een stikstofvrij zuur door

Wöhler bereid uit cotarninplatinachloride.

Apophysis, aanzetsel, het uiteinde van lange beenderen, beenuitwas.

Apoplanesis, vermeende verplaatsing van afscheidingen.

Apoplexia, de beroerte; adj. apoplecticus, —ticus; habitus a., een uiterlijk dat aanleg tot apoplexie verraaft.

Apopneusis, apopnoë, het uitademen, verdampen.

Apopneicis, de verstikking; het gevoel van toesnoering der keel; adj. apopneiticus.

Apopsychia, de flauwte.

Apopharma, middelen die misdraam te weeg brengen; eene door abortus uitgestootene vrucht.

Apophthora = abortus.

Apoptosis, het afvallen.

Aporetinum, het aporetine, door Döpping en Schlossberger in rhabarber gevonden, misschien een omzettingsprodukt van het in reum voorkomend roode hars.

Aporrhoe, —rhoa, de (stinkende) uitvloeiing; het uitvallen van haren.

Aporrhosis, de overgang in eene weijachtige massa.

Aposcemma, verplaatsing van vochten, darmontlasting, = metastasis.

Aposeparnismus, het afhouden; de bijlsnede; verwonding; de scheiding van een gedeelte van den schedel door eene bijlsnede; de afzaging; aposeparnisma, de door aposeparnismus ontstane hoofdwonde.

Aposchasis, de aderlating.

Aposepidinum, kaasoxyde, oxydum caseosum, Braconnot.

Apospastica (remedia), sterk trekkende, afleidende, revulsorische middelen.

Aposphacelismus, het versterven; het afvallen van verstorvene ledematen.

Apostasia, —asis, het afvallen, de af-

stooting, de vorming van een absces; adj. apostaticus.
Apostata, een afvallige, geloofsverloochenaar.
Apostaxis, neusbloeding.
Apostema, een absces, etterbui; zwelling door ophooping van vocht; adj. apostematicus, —matus, het absces betreffend; apostematodes, met een absces overkomstig.
Apostematium, een klein absces.
Apostrophe, de tegenzin, afkeer van iets; de leiding der sappen naar een ander deel; eene toespraak; adj. apostrophus, —phicus.
Aposyrma, de afschilfering, ontveling.
Aposyringosis, de fistelvorming.
Apotelesma, het eindigen (van eene ziekte).
Apothanasia, het volkomen afsterven (van eenig deel).
Apotheca, eene apotheek; apothecarius, een artsennijmenger, apotheker.
Apothecium, bot. schildjes, de kiemhuisjes der korstmossen, *Lichenes*.
Apothema, het bezinksel van een extract; eene eigenaardige stof die zich uit extract van eikebast en dergelijke stoffen afscheidt, Berzelius en Braconnot, corticine of baststof genaamd.
Apothetapia, de volkomene genezing, de nakuur; het uitbranden.
Apothymia, physisch niet aanneembaarheid; tegenzin, afkeer van iets; adj. apothymius.
Apotome, —mia = amputatio.
Apozema, een afkooksel; apozesis, het afkoken.
Apparatus, het gereedschap, de toestel; de behoefte, het noodige; een geheel van werktuigen b. v. a. instrumentorum; verb. apparo, are, toerusten, aanschaffen.
Appendix, het aanhangsel; diminut. appendicula; adj. appendiculatus, van aanhangsels voorzien, b. v.

stamina a., van een aanhangsel voorziene meeldraden.
Appetentia, appetitus, de eetlust; verb. appeto, ere.
Applanatus, vlak, effen, glad gestreken; subst. applanatio, het gelijk maken; verb. applanato, are.
Applicatio, aan- of oplegging, toepassing, toediening van geneesmiddelen; verb. applico, are.
Appositio, bijvoeging, ophooping van buiten, aanzetting van nieuwe deelen; appositus, nevensstaand; verb. appono, ere.
Appressus, aangedrukt; bot. folia a. met de bovenvlakte aan den stengel liggend; verb. apprimo, ere.
Appropriatio, chem. de toestand van twee lichamen die zich zonder de medewerking van een derde niet kunnen vereenigen; aanmatiging, toeëigening.
Approximatus, genaderd; stamina a., aan elkander liggende meeldraden.
Apractus, onbruikbaar, niet nuttig.
Apricatio, het bleeken, het groeien op zonnige, dorre plaatsen; apricus, vrij, zonnig.
Apsychia, flauwte.
Apterus, ongeveugeld, vleugelloos.
Apteryx, een vogel van Nieuw-Zeeland, *kiwi* geheeten.
Aptus, geschikt, bekwaam, passend; aptatio, het aanpassen, aan elkander voegen; verb. apto, are.
Apyetus, geen etter bevattend.
Apyrenus, zonder kern.
Apyreticus, apyretus, koortsvrij.
Apyrexia, de koortsvrije tijd.
Apyrinum, apyrine, eene door Bizio uit kokosnoten bereide stof, met amyllum overeenkomstig maar lichter, in koud water oplosbaar, bij verhitting zich weder afscheidend, door vuur niet verweekend en ook niet smeltend.
Apyrum, apyr, volgens Brugnatelli een nieuw vuurbestendig alkali in de urine (volgens Döbereiner

waarschijnlijk kalkphosphaat en talkphosphaat).
Aqua, het water; aqueus en aquosus, helder als water, waterachtig; aquaticus, tot het water behoorend, in het water levend.
Aquaeductus, eene waterleiding.
Aquiducus = hydragogus.
Aquocapsulitis, opthalmol. = Descemetitis, hydromeningitis, iritis serosa, beteekent zekeren vorm van iritis met diffuse exsudaten; volgens de vroegere stelling eene ontsteking van het Descemetsche vlies en den daarmede verbonden sereusen tractus, welke het inwendige oog zoude bekleeden.
Arabinum, arabine, het in water oplosbare gedeelte van verschillende gomsoorten, inzonderheid van gummi arabicum.
Arabs, de Arabier; adj. arabicus.
Arachnicum acidum, arachinezuur, een vetzuur in de olie van den aardeikel, *Arachis hypogaea*.
Arachnitis, —noditis, —noideitis, ontsteking der arachnoidea (spinnwebvliet) van de hersenen of het ruggemerg.
Arachnodes, arachnoideus, spinnwebachtig.
Araeidea, de warmtestofverbindingen, Meissner.
Araeometrum, de dichtheids- of zwaarte-meter voor druipend vloeibare stoffen.
Araeoticon, de zoogenoemde warmtestof, Meissner.
Araeus, dun, los; subst. araeosis, de verdunning, losheid.
Aranea, de spin; adj. araneosus, spinachtig, spinnwebachtig; araneida (animalia), spinachtige dieren.
Arbiter, de scheidsrechter, kamprechter; arbitrium, de beslissing, het goedvinden, de meening, machtspreuk, uitspraak; arbitrius, willekeurig, b. v. motus.
Arbor, de boom; adj. arboreus.

Arborescens, boomachtig, boomvormig (struikachtige planten of mineralen).
Arbutinum, arbutine, eene bittere stof in de bladeren der beredruif, *Uva ursi*.
Arbutus, heester.
Arcanus, geheim; subst. arcanum.
Archaeus, —eus, oorspronkelijk, aanvankelijk, primair, beginnend.
Archaeus, de Archëus bij v. Helmont: de natuur en beschikker van alle zaken, beginsel, levensbeginsel.
Archegenes, —enus, oorspronkelijk, primair; morbi a., primaire, bij eenige nieuwere schrijvers heete ziekten.
Archegosaurus, een reptiel uit het steenkooltijdperk.
Archiater, de oppergeneesheer, de eerste of lijfarts.
Archilium, archil, orseille, cudbear, persio, eene kleurstof in onderscheidene soorten van korstmossen, *Lichenes*.
Architectura, de bouwkunst; a. corporis, de lichaamsbouw.
Archocoele, de endeldarmbreuk (waar eene lis des endeldarms den uitwendigen breukzak vormt).
Archocystocolposyrinx, de aarspisblaas-scheedefistel.
Archocystosyrinx, een aarsblaasfistel.
Archoptoma, het uitzakken van den endeldarm.
Archos = proctos.
Archosyrinx, een aarsfistel.
Archyle, de grondstof, oorspronkelijke stof (prothyle).
Arcticus, noordelijk; homo a., een mensch uit de poolstreken.
Arctus, eng, dicht bij elkander gelegen; subst. arctatio, de vernauwing; verb. arcto, are.
Arctuvinum, arctuvine, vormt zich uit de met emulsine vermengde oplossing van arbutine-oplossing.
Arcus, de boog; adj. arcuatus, boogvormig, gekromd, b. v. antherae.

Ardor, het branden, een brandend gevoel, de hitte; verb. ardeo, ère.
Area, het veld, het bereik, eene begrensde plaats; a. optica, het gezichtsveld; in de ontwikkelingsleer a. germinativa, de vruchthof; a. pellucida, doorschijnende vruchtvlak; a. vasculosa, vaatvlak; a. vitellaria, doervlek; diminut. areola, de kring, de hof, de tepel; entomol. area, ruimten tusschen vezels, platen of vaten, ook die welke gevormd worden door de vertakkingen van de nerven der tweevleugelige insekten; areola, het veldje; adj. areolaris; tela a. conjunctiva, los bindweefsel; vormeloos bindweefsel, Henle.
Arena, het zand, strijdperk; arenula, fijn zand, gruis; arenatio, het zandbad; arenosus, zanderig.
Areola, zie area.
Argentite, zwavelzilver, een zilvererts, het argentiet.
Argentum, het zilver; adj. argenteus.
Argilla, leemaarde; adj. argillaceus, —lodes, leemachtig, van leem.
Argumentum, bewijsgrond, de stof, het bewijs, de inhoud; verb. argumentor, ari, bewijzen, tot bewijs aanvoeren; argumentatio, de bewijsvoering.
Aricinum, aricine, eene alkalisch reageerende stof in de bast van den cusco- en jaen-kina.
Aridus, dor, droog; ariditas, de droogheid, dorheid; aridura, de vernagening of atrophieering van afzonderlijke leden; verb. aresco, ère, verdroogen; areo, ère, droog zijn.
Arillus, bot. zaadmantel, zaadrok, zaaddek; een beker- of zakvormig omhulsel van het zaad, van eene vleezige, saprijke, vliezige zelfstandigheid; adj. arrillatus.
Arista, bot. de kafnaald (bij de grassen); aristatus, met kafnaalden, b. v. antherae.
Aristolochinum, aristolochine, eene

bittere plantenstof in de pijp-bloem, *Aristolochia*.
Armamentarium, armarium, voorraadkamer voor wapenen, gereedschappen, enz.; a. chirurgicum, eene verzameling van heelkundige instrumenten.
Armamentum, het wapen; a. galvanicum, de galvanische batterij.
Armatura, het anker of sluitstuk eener hoefmagneet; armatus, gewapend.
Armilla, armband, de ringvormige band van het handgewricht.
Armus, de opperarm.
Arolia, entomol. de zoeltjes.
Aroma, de geur (van planten), eene specerij; adj. aromaticus.
Arrak (spiritus oryzae), rijstbrandewijn.
Arrectores pili, de oprichters van het haar, kleine spiertjes aan de haarzakken, Eylandt; arrectus, opstaand.
Arrhizoblastae (plantae), de niet aan den wortel kiemenden, d. i. waar aan het zaad het snaveltje ontbreekt, Wildenow.
Arrhizos, zonder wortel, wortelloos.
Arrhythmus, het ontbreken der rhythmische beweging, onregelmatigheid (b. v. van den pols); adj. arrhythmicus.
Ars, de kunst; adj. artificialis, door kunst gevormd, kunstig, kunstmatig.
Arsenas, een arsenaat, arsenikzuur zout.
Arseniasis, arsenicasis, ziekte ten gevolge van het gebruik van arsenik.
Arsenicus, arsenikzuurhoudend.
Arsenicus, arsenosus, arsenigzuurhoudend.
Arsenicum, rattekruit.
Arsenomethylum, —ylum, arsenikmethyl, radikaal van kakodyl, Bunsen.
Arsenum = arsenicum.
Arteria, de slagader; a. aspera, de

luchtpijp; adj. arteriosus, —riodes, arteriëel, slagaderlijk.
Arteriectasis, slagaderverwijding, uitzetting eener slagader.
Arteriectopia, onregelmatige ligging eener slagader.
Arteriitis, slagaderontsteking.
Arteriodiastasis, het van elkander staan der beide einden van eene gescheidene slagader.
Arteriodomum, een pincet ten gebruike bij het onderbinden van slagaderen, E. Graefe.
Arteriologia, de leer der slagaderen.
Arteriomalacia, —lasis, de verweking van slagaderwanden.
Arteriopalmus, het kloppen der slagaderen.
Arthropiester, een werktuig ter samendrukking van slagaderen.
Arterioplania, overmatige verleniging, afwijking in den loop van slagaderen.
Arteriorrhexis, verscheuring van slagaderen.
Arteriostenosis, vernauwing van slagaderen.
Arteriosteosis, —stosis, verbeening van slagaderen.
Arteriostrepsis = torsio arteriarum.
Arteriologia, het openen eener slagader; eene slagaderdoorsnijding.
Arteriolumus, een werktuig voor de arteriotomie.
Arthraga, arthralgia, pijn in de gewrichten, ledenpijn; adj. arthralgicus.
Arthrapostema, een absces in een gewricht.
Arthrelcosis, eene verzwakking der gewrichten.
Arthremboles, het ontwrichten, de repositie van een ontwrichte of gebrokene ledemaat; arthrembolium, —lus, een werktuig ter ontwrichting van ledematen.
Arthridium, arthrodium, een klein gewricht.
Arthritis, de gewrichtsontsteking, jicht; adj. arthriticus.

Arthrium, entomol. een achterste ledemaat.
Arthroace, —cacia, de zoogenoemde winddoorn, in het algemeen eene chronische ziekte van het inwendige der gewrichten.
Arthroacologia, de leer van de ziekten der gewrichten, Rust.
Arthodes, met een gewricht overeenkomstig.
Arthrodia, eene vrije geleding; entomol. eene kogelgeleding.
Arthrodynia, gewrichtspijn.
Arthromeningitis, de ontsteking van den beursband van een gewricht.
Arthropathia, gewrichtslijden.
Arthroplogosis, eene ontsteking der gewrichten.
Arthropyma, een gewrichtsgewzel; a. adenoehondrium, de witte zwelling der gewrichten.
Arthroplastic, de kunst van het vormen van (kunstmatige) gewrichten.
Arthropyosis, de ophooping van etter in eene gewrichtsholte.
Arthrorrhagia, de bloeding der gewrichten.
Arthrorrheuma, arthrorrheumatismus, rheumatismus der gewrichten.
Arthrosis, het gewricht, eene geleding.
Arthrosymphysis, gewrichtsvergroeiing.
Arthrosyrinx, de gewrichtsfistel.
Arthrozoa, zoölog. de familie der gelede dieren.
Articulatio, articulus, het gewricht, de bewegelijke vereeniging van twee beenderen; adj. articularis, tot een gewricht behoorend, dit betreffend; articulatus, geled, door geleding verbonden; bot. caulis a. een gelede stengel; folium a. een gelede blad; stylus a., als zich tusschen de basis van het stijlkanaal en den stempel eene dwarse insnijding bevindt; entomol. geled.

Artifex, een kunstenaar; artificium, een kunstwerk; adj. artificiosus.
Artomele, —li, honigdeeg, honigbrij, pap van brood met honig.
Artophagus, iemand die veel brood eet, van brood leeft.
Artopoeopsora, de bakkersschurft, Bateman.
Artus, het lid, eene extremititeit.
Aryepiglotticus (arytaenepiglotticus), zich aanhechtend aan het bekervormige kraakbeen en het strotklepje.
Arytaena, het bekervormige kraakbeen; arytaenodes, —oides, —oides, bekervormig, b. v. cartilagineus.
Asaphus, naam van een geslacht van trilobieten.
Asarcia, het gemis van vleesch, dunheid der spieren; adj. asarcus, vleeschloos, zeer mager.
Asarinum, het asarine (behoorende tot de stearoptena), in den wortel van het mansoor, *Asarum*.
Asbestus, een vezelachtig verscheidenheid van onderscheidene mineralen der hoornblendefamilie, die meestal in verbinding met serpentijn wordt gevonden; het asbest.
Asbole, —los, het roet; asbolodes, roetachtig; asbolicus, door roet ontstaan; carcinoma a., schoorsteenvegerskanker.
Asbolinum, het asboline, eene bijzondere stof in het roet, verkregen door dit met water uit te trekken, Braconnot.
Ascariasis, ascariasis, de ascari-den ziekte.
Ascaris, de ronde worm, spoelworm (ingewandsworm); a. vermicularis (oxyuris v.), de priemstaart, springworm; a. lumbricoides, de spoelworm; adj. ascaroides, met een ascaris overeenkomstig, aan ascariden lijdend.
Ascidium, een zak, een kleine zak; adj. ascidiodes, —diformis; bot.

het kruijke, de bladbuis, een onregelmatige vorm van den bladsteel; zoölog. zakpijpen, huidzakdieren.
Ascites, de buikwaterzucht; adj. asciticus.
Asclepion, eene kristalliseerbare hars in het melksap van de zijdeplant, *Asclepias syriaca*.
Ascus, de lederen zak, het onderlijf; bot. het kiembuisje.
Asitia, het vasten; gebrek aan eetlust.
Asodes, misselijk, walgend, tot braken geneigd; febris a., de braakkoorts.
Asparaginum, het asparagine (amid van appelzuur), in de uitspruitsels der aspersie, *Asparagus*, reageert zwak zuur; a. bilis, galasparagine, in ossegaal; asparaginicum acidum, asparaginezuur, ontstaat door asparagine met sterke zuren te koken.
Asper, zuur; subst. asperitas, aspredo.
Aspermus, —matus, zonder zaad of bevruchtingsvocht; subst. aspermasia, —matia, —matismus, —mia, het ontbreken van zaad.
Aspertannicum acidum, aspertan-zuur, in het welriekende ruwkruid of lieve-vrouwen-bedstroo, *Asperula odorata*.
Asphaltenum, de in aether en terpentijnolie oplosbare zwarte hars van het asphalt.
Asphaltum, asphalt, aard-, steen-, berghars, jodenlijm, aardpik.
Asphyxia, afwezigheid van den pols; verstikking, schijndood; adj. asphycticus, asphyctus.
Aspidophorus, schilddragend, met schilden bedekt.
Aspidorhynchus, een geslacht van fossiele sanroïde visschen uit het juratijdperk.
Assamarum, assamar, in den suikerteer, d. i. in het produkt der drooge distillatie van suiker.
Assatio, het braden, roosteren; verb.

asso, are; adj. assatus, assus, gebraden.
Assimilatio, het gelijk maken, het opnemen of verwerken van uit het voedsel getrokken stoffen.
Assula, de splinter.
Assumptio, het opnemen; verb. assumo, ère.
Asteracanthus, een fossiele vinstekel uit het lias, jura, enz.
Asteridae, de familie der zeesterren.
Asthenia, de zwakte; adj. asthenicus.
Asthma, de moeilijke ademhaling, borstkramp, kortademigheid; veterin. dampigheid; adj. asthmaticus.
Astoma, zonder mond.
Astragalus, anatom. het kootbeen; botan. kootkruid, hokjespeul.
Astrobolismus, het door den bliksem getroffen worden; elke hevige en plotseling aanvallende ziekte.
Astrologia, de sterrewichelarij, het waarzeggen uit den stand der sterren; astrologus, een sterrewichelaar; adj. astrologicus.
Astronomia, de sterrenkunde; astronomus, een sterrenkundige; adj. astronomicus.
Astylus, bot. ongestijld, als de stijl afwezig is.
Asylum, het toevluchtsoord.
Asymmetria, het gemis van overeenstemming; onevenredigheid.
Asynergia, het gebrek aan medewerking; adj. asynergos.
Asynodia, het gemis van bijslaap; onvermogen tot den bijslaap; adj. asynodicus.
Asystole, gebrek aan samentrekking; adj. asystolicus.
Ataxia, wanorde en ongelijkheid in de organische verrichtingen, zeer geschokte toestand van het zenuwstelsel; adj. atacticus, atactos.
Atechnia, de ongeschiktheid, onhandigheid; adj. atehnicus.
Atecia, de kinderloosheid; adj. atecnos.

Atelectasis, de onvolkomene uitzetting, b. v. pulmonum.
Ater, zwart, donkerzwart.
Athamantium, athamantine, bittere stof in beerwortel, *Athamantia oreoselinum*.
Athanasia, de onsterfelijkheid; bot. duurbloem; adj. athanatos.
Athelasmus, het gemis van zoogvermogen, uithoofde van het ontbreken of misvorming der borsttepels.
Athetes, athelus, zonder borsttepels; der borst ontwend; een zoogenoemd papkindje.
Atherodes, met eene aar overeenkomstig, vol aren.
Atheroma, een gezwel dat eene brijachtige zelfstandigheid bevat, papgezwel; adj. atheromaticus, —tosus.
Athleta, een kampvechter, athleet, een sterk gespierd man; adj. athleticus.
Athymia, moedeloosheid, ontmoediging; adj. athymicus, athymus.
Atlas, de drager, de eerste halswervel; adj. atlanticus, —tius.
Atmidriatica, —ce, geneeswijze door blootstelling van het lijdende deel aan damp (medicina fumigatoria).
Atmidodes, atmodes, dampvormig, met damp gevuld.
Atmolutron, het dampbad.
Atmomechane, destoommachine; adj. atmomechanicus.
Atmometer, de dampmeter, een werktuig ter bepaling van de hoeveelheid vocht die door verdamping van eene vochtige oppervlakte verdwijnt; adj. atmometricus.
Atmosphaera, de dampkring; adj. atmosphaericus.
Atmosphaerologia, dampkringskunde, weerkunde.
Atmosporeus, de dampverbreider (machine).
Atmostatica, de leer van het even-

wicht van dampvormig lichamen; adj. atmostaticus.
Atocia, de (vrouwelijke) onvruchtbaarheid; adj. atocus.
Atol, een ringvormig koraaleiland.
Atomistica, de atomistiek, de atomistische ontologie (grondstofleer), volgens welke alle lichamen uit atomen bestaan; adj. atomicus, atomisticus.
Atomus, het atoom, kleinste deeltje, een oorspronkelijk stofdeeltje.
Atonia, verslapping, zwakte, gemis aan span- of veerkracht; adj. atonicus.
Atrabilaris, zwartgallig.
Atrachelia, het gemis van een hals, korthalzigheid; atrachelus.
Atramentum, zwartsel, inkt.
Atresia, de sluiting, het ontbreken eener natuurlijke opening, b. v. a. ani, vaginae, enz.; adj. atretus; foemina atreta, eene vrouw zonder uitwendige opening der scheede.
Atretocephalus, eene misgeboorte waarbij sommige openingen van het hoofd ontbreken, b. v. die van den mond.
Atretocormus, eene misgeboorte waarbij openingen van den romp ontbreken, b. v. die van den aars.
Atrichia, —*iasis*, haarloosheid, het ontbreken der haren; adj. atrichus.
Atrium, een ingang, voorkamer, voorhof.
Atrocoeruleus, zwartblauw.
Atrophia, gebrekkige voeding en dien ten gevolge vermagering van eenig deel of van het geheele lichaam; adj. atrophicus, atrophus.
Atropinum, het atropine, vluchtig alkaloïde in de wolfskers of het doodkruid, *Atropa belladonna*.
Attenuatio, verdunning, vermagering, versmaching, vermindering; verb. attenuo, are; attenuatus, bot. dun toeloopend.

Attonitus, door den donder getroffen, bedwelmd, door apoplexie getroffen.
Attractio, aantrekking; verb. attraho, ère; remedia attrahentia, attractiva, attractoria, aantrekende, afleidende middelen, trekpleisters (epispastica).
Attributum, eigenschap, kenteeken, onderscheidingsteeken, zinnebeeld; verb. attribuo, ère.
Atritio, het aanwrijven, wrijving, beleediging van eenig deel door wrijving; verb. attero, ère.
Atypia, het gemis van een bepaald karakter (typus), onregelmatigheid; adj. atypicus, atypus.
Auctio, augmentum, vermeerdering, toename; verb. augeo, ère.
Auctor, een bevorderaar, stichter, schrijver van een boek.
Auctoritas, aanzien, gezag, erkende geloofwaardigheid, getuigenis.
Audacia, stoutmoedigheid, vermetelheid, adj. audax.
Auditus, het gehoor; adj. auditorius; verb. audio, ire.
Augite, een mineraal van de hoornblendegroep, het augiet.
Augurium, voorzeggings, prognosis, voortekenen, voorgevoel; verb. auguro, ari.
Aula, eene opene plaats, vergaderzaal; adj. aulicus.
Aura, de zachte wind, lucht, geur; a. seminalis, bot. het vluchtige bestanddeel van het bevruchttingsvocht; a. popularis, de veranderlijke volksgunst.
Aurantiacus, oranjeappelkleurig.
Aurantium, oranjeappel, appelsina; citrus a. oranjeboom.
Auratus, verguld, met goudgele vlekken bezet.
Aurelia = chrysalis (entomol).
Auricula, oortje, een klein oor; adj. auricularis, —latus, b. v. folium a., een blad met geoorden voet, waarbij de zelfstandigheid van den voet zich in kleine lobjes

(auriculae) van onbepaalden vorm naar buiten voortzet.
Auriferus, goudhoudend, van mineralen sprekende.
Aurigo, geelzucht.
Auripigmentum, geel zwavelarsenik, arsenigsulphide, operment.
Auris, het oor; auritus, met ooren, entomol. geoord (met twee kleine aanhangsels).
Aurum, het goud; adj. aureus.
Auscultatio, het onderzoek van inwendige deelen door middel van het gehoor.
Austerus, wrang, onvriendelijk, hard, gestreng; subst. austeritas.
Autochir, —chirus, de zelfmoordeenaar; autochiria, de zelfmoord.
Autocinēsis, de willekeurige beweging.
Autoclave, een zich zelf sluitend kookwerktuig, eene soort van papiniaanschen pot, Lemare.
Autocratia, de zelfheerschappij, onafhankelijke macht.
Autodidactos, iemand die zonder leermeester het tot zekere hoogte heeft gebracht in wetenschap of kunst, zelfgeleerde.
Autognosis, de zelfkennis, eigen onderzoek; adj. autognosticus.
Automaton, een automaat, een (levenloos) zich zelf bewegend werktuig, een machinaal mensch; adj. automatos, —maticus; motus a., de niet aan den wil onderworpen, de onwillekeurige beweging.
Autonomia, wilsvrijheid, eigen wil, zelfstandigheid; adj. autonomus, autonomicus.
Autopepsia, de zelfvertering (als zoodanig beschouwden sommigen de maagverweeling).
Autophōnia, de zelfmoord; autophonus, de zelfmoordenaar.
Autophōnia, de eigene stem welke de geneesheer bij het spreken in de te onderzoeken borst zoude waarnemen (??).

Autopsia, het zelfzien, de zelfbeschouwing, eigen waarneming; bij sommigen het lijkenonderzoek.
Autopta, de ooggetuige.
Autopyrites, autopyros, grof, eigenbakken brood.
Autosopia = autopsia.
Autozea, pompernikkel.
Autumnalis, bot. gedurende den herfst groeiend.
Auxiliatio, —lium, de hulp; adj. auxiliaris; verb. auxilior, ari.
Avalanche, sneeuwval.
Avanturien, een verscheidenheid van kwarts met kleine schitterende micaplaatjes.
Avena, de haver; a. excorticata, haverdegort; adj. avenaceus; avenaceae (plantae), havergrassen.
Avenius, bot. niet geaderd, b. v. folium.
Axilla, oksel, okselholte, hoek door verschillende deelen gevormd; adj. axillaris, bot. okselstandig.
Axioma, eene erkende, eeuwige waarheid; eene stelling die geen bewijs behoeft.
Axis, de as; cylindrus axis, de ascylinder.
Avungia, vet, reuzel, smeersel.
Azocodeinum, azocodeïne, ontstaat door behandeling van nitrocodeïne met zwavelammonium.
Azoerythrinum, azoërythrine, de kleurstof in het orseille (lakmoesmos).
Azoicus, zonder leven, naam van de oudste lagen der aardkorst.
Azolitminum, azolitmine, een bestanddeel der kleurstof van het lakmoes, Kane.
Azoleinicum acidum, azoleïnezuur, Laurent, = oenanthylzuur.
Azotum, de stikstof = nitrogenium; adj. azoticus, stikstofhoudend.
Azulmicum (azotulmicum) acidum, azulmzuur, misschien eene stikstofhoudende humusachtige stof, Schlossberger.

Azureus, helder, schitterend blauw; hemelsblauw.
Azyges, —*gos*, —*gus*, ongepaard.
Azymia, het ontbreken van gisting,

B.

Bacca, de bes; bot. eene saprijke of vleezige vrucht die niet opspringt en geen steenachtig endocarpium heeft; adj. *baccatus*, besvormig, met bessen bezet; ovarium b., entomol. waar op de oppervlakte de korte eierbuizen zitten.
Baccillaria, staafjeswier.
Baculus, de stok, staf; diminut. *bacillus*; b. *ligatorius*, het onderbindingsstaafje.
Badius, kastanjebruin.
Balaenidae, de familie der walvischen.
Balanitis, oppervlakkige ontsteking van den eikel en de binnenzijde van de voorhuid.
Balanoblennorrhoea, de eikeldruiper.
Balanus, de eikel.
Balbus, stamelend; subst. *balbismus*, balbuties; verb. *balbutio*, ire, stotteren.
Ballismus, het huppelen, dansen, de St. Vitusdans.
Balneator, de bader; femin. *balneatrix*.
Balneographia, badbeschrijving, de beschrijving van een bad of van badplaatsen in het algemeen; adj. *balneographicus*.
Balneologia, de leer der baden.
Balneotechnice, de kunst om baden gereed te maken; adj. *balneotechnicus*.
Balneotherapia, de geneeswijze door middel van baden.
Balneum, balineum, het bad; b. *arenae*, het zandbad; b. *mariae*, een waterbad waarbij de vaten door heet water, waarin zij staan, verwarmd worden.

de ongegiste toestand; *azymum*, het niet gegiste, ongezuurde; *azymus*, niet gegist, ongezuurd.

Balsamatio, het balsemen van lijken.
Balsamum, balsamus, de balsem; adj. *balsamicus*.
Baptisterium, eene badplaats, badkuip, doopvont.
Barba, de baard; adj. *barbatus*; palatum b., bot. een met haren bezet verhemelte; stamina b., gebaard, met korte haren die in bosjes zijn vereenigd, waarvan ieder uit één punt schijnt voort te komen.
Barbarus, buitenlandsch, uitheemsch, woest; *barbarismus*, eene uitdrukking die strijdig is met de regels der taalkunde.
Barilla, de asch van *Salsola*, *Salicornia* en andere zeeplanten, het spaansche woord voor wat de Engelschen *kelp* noemen.
Baromacrometrum, een werktuig ter bepaling van de lengte en het gewicht van pasgeborenen, Stein.
Barometrum, het weërglas, de zwaartemeter, luchtweger.
Baroscopium = barometrum.
Barycoea, —*ecia*, hardhoorigheid, eerste graad van doofheid.
Baryetica, —*ce*, de leer van de zwaartekracht.
Baryglossia, —*ottia*, het moeielijk spreken, zwaartongigheid, moeielijke spraak; adj. *baryglossus*, —*ottus*, —*otticus*.
Barylalia = baryglossia.
Baryodmia, een onaangename reuk, stank; adj. *baryodmos*, kwalijk riekend.
Baryodyne, —*dymia*, eene diepe, knagende smart; adj. *baryodynos*.
Baryphonia, eene zware, harde

spraak; adj. *baryphonus*, —*nicus*.
Baryta, zwaarspaat, het bariet.
Barythymia, zwaarmoedigheid, drift, oplopendheid; adj. *barythmus*.
Barytium, het metaal der zwaarde.
Baseitas, —*sicitas*, —*sitas*, het basische beginsel; het zich verhouden als eene scheikundige basis.
Basilicus, koninklijk, bijzonder werkzaam (b. v. geneesmiddel); vena b., de ader aan de ulnairzijde van den voorarm; unguentum b. teerzalf (officineel).
Basiocestrum, een pijlvormig instrument ter doorboring van het hoofd van het foetus.
Basiglossus (musculus), het van de basis van het tongbeen ontspringende gedeelte van de tongbeentongspier (hyoglossus).
Basio-pharyngeus, basiglossopharyngeus, tongbeenkeelspier.
Basis, de grondslag het onderste gedeelte; de materiele grondslag van een scheikundig lichaam; in recepten het hoofdmiddel; adj. *basilaris*, tot eene basis behoorende; bot. voetstandig, b. v. *stylus*; *basicus*, van scheikundig basischen aard.
Bassinicum acidum, bassinzuur in de olie van den boterboom, *Bassia latifolia*, en *Cocculus indicus* (kokkelkorrels).
Bassorinum, bassoragom, in de tragacanth, in water alleen opzwellend.
Batrachii, —*cii*, —*cia*, de kikvorsachtige amphiënen.
Batrachodes, overeenkomstig met een kikvorsch.
Batrachnidae, fossiele voetstappen van batrachien.
Battarismus, —*lismus*, het stamelen; *battarus*, de stamelaar.
Battitura = squama, inzonderheid van metalen.
Bdellometrum, de kunstmatige bloedzuiger van Sarlandière.

Bebeerinum, bebeerine, alkaloïde in den bast van *Nectandra rodiei*.
Bechicus, hoest verwekkend of stillend; remedia b., gewoonlijk in de laatste beteekenis, middelen welke de uitwerping uit de borst bevorderen.
Bechortopnoea, bij sommige nieuwe schrijvers: de kinkhoest.
Begma, het uit de longen uitgeworpene.
Behenicum acidum, behenzuur, in de olie der behennoot van den kelderboom, *Moringa hyperanthera*.
Belemnitis, een fossiel uit het jura en het krijt, zijnde het inwendige been of de schelp van uitgestorvene naakte koppootigen, een belemniet.
Belemniteuthis, een geslacht van belemnieten.
Belonodes, naaldvormig.
Belonospasis = Perkinismus.
Benzamidum, het amid van benzoëzuur.
Benzhydroleum, benzhydrol, een tot de benzoylreeks behoorend lichaam in het gezuiverde stearopten van kassia-olie.
Benzidinum, benzidine, een kristallijn alkaloïde, verkregen uit in alcohol opgelost azobenzid.
Benzinum, benzoleum, benzin, eene koolwaterstofverbinding welke zich vormt door drooge distillatie van benzoëzuur.
Benzohelicinum, benzohelicine, ontstaat door een scheikundig proces uit het populine.
Benzoicinum, benzoïcine, benzoëzuur + glycerine (eene dikke olie).
Benzoinum, benzoïne, bitteramandeloliekamfer.
Benzoimus, met benzoë overeenkomstig.
Benzonum, benzon, brandige benzoëzuurgeest.
Benzophenidum, benzophenid, ontstaat door behandeling van phenylzuur met benzoëchloruren.

Benzophenonum, benzophenon, ontstaat bij distillatie van benzoëzuur met kalk.
Benzosalicinum, benzosalicine = populine.
Benzoyl, —*ium*, benzoyl, een ternair radikaal, waarvan de bitteramandelolie als hydraat kan beschouwd worden, Schlossberger.
Benzoylureidum, benzoylureide, ontstaat wanneer fijn ureum met bitteramandelolie verwarmd wordt.
Benzyle, —*ium*, benzyl, polymeer met benzoyl, bestaande uit $C^{23}H^{10}O^1$, Schlossberger.
Berberinum, plantenbasis in den columbowortel en in de houtcellen van berberis.
Berbinum, berbine, eveneens eene basis in de berberis.
Beryllium, of glycinum, metaal uit de beryllaarde en glycinaarde.
Betorcinum, betorcine, eene kleurloze stof, zich vormende door drooge distillatie van usninezuur.
Betulinum, betuline, hars van den berk, Löwitz.
Biacutus, tweesnijdig.
Bibitorius, bij het drinken dienende; musculus b., de inwendige rechte oogspier; verb. bibo, ère.
Bibliologia, boekenkennis.
Bibliopola, een boekhandelaar; bibliopolium, de boekhandel.
Bicarbonicus, dubbelkoolzuur.
Bicephalus, met twee hoofden; subst. bicephalum.
Biceps, tweehoofdig, b. v. musculus.
Bicornis, tweehoornig, b. v. uterus.
Bicostatus, tweeribbig.
Biennis, tweejarig.
Bifariam, tweevoudig, tweezijdig; bifariam acutus = biacutus.
Birdus, gespleten, tweespletig.
Biflabellatus, bot. dubbelvakvormig.
Biforus, tweekleppig.
Bifurcatio, de vorkvormige verdeling; adj. bifurcatus, tweegaffelig.
Bigamia, dubbel huwelijk; adj. bigamus, dubbel gehuwd.

Bigeminus, dubbel tweetallig; anat. vierheuevig, b. v. eminentia b., de vierheueven; evolutio b., physiol. dubbel symmetrische ontwikkeling; bigeminatus, bot. wanneer de hoofdas in tweeën gedeeld en elk gedeelte daarvan tweetallig is.
Bilabiatus, bot. tweelippig, b. v. calyx.
Bilifellinicum en bilicholinicum acidum, bilifellin- en bilicholinzuur met eenig biline verbonden.
Bilifulvinum, bilifulvine, roodgeel galpigment; dubbelzout van kalk en natron met bilifulvinezuur.
Bilinum, biline, de grondstof der gal, bestaande uit vijf elementen: koolstof, waterstof, zuurstof, stikstof en zwavel; de ontledingsprodukten zijn aan den eenen kant ammoniak en taurine, aan den anderen kant twee harsachtige ternaire zuren: fellin- en cholinzuur, alsmede vier stoffen welke gemakkelijk uit de beide laatste ontstaan en zich slechts door het watergehalte daarvan onderscheiden: fellanzuur, cholanzuur, dyslysine en cholzuur, Berzelius en Mulder.
Biliphæinum, biliphæine, bruine kleurstof der gal = cholepyrrhine.
Bilis, de gal; adj. biliosus, bilarius; calculus b., de galsteen.
Biliverdinum, biliverdine, groene kleurstof der gal.
Bimana, tweehandigen, de orde van zoogdieren waarvan de mensch de eenige vertegenwoordiger is.
Binarius, binair, van scheikundige verbindingsen.
Binatus of conjugatus, bot. tweetallig (naar het aantal van aan den top geplaatste deelen).
Binocularis, beide oogen betreffende, b. v. visus.
Biochemia, de zoogenoemde organische scheikunde; = zoochemia.

Biochymus, het levenssap der planten, Meyer.
Biodynamica, —*ce*, de leer van de levenswerkzaamheid; adj. biodynamicus.
Biognosis, het onderzoek, de kennis van het leven.
Biologia, de leer van het leven, levensleer; adj. biologicus, —gus.
Biomagnetismus = zoömagnetismus.
Biophænomenologia, de leer van de levensverschijnselen.
Bioplastica, —*ce*, de bioplastiek, de plastische of oogenblikkelijk opgevatte voorstelling van zich door lichamelijke verschijnselen uitende zielstoestanden (als een gedeelte der mimiek, Heusinger).
Bioscopia legalis, volgens sommigen: de gerechtelijke geneeskunde; bioscopia, de onderzoeking of er leven geweest is, of door welke invloeden dit vernietigd is.
Biosis, het leven, levensproces; adj. bioticus.
Biosphaera, een levensbolletje; volgens J. H. Mayer de zich (zelfstandig) bewegende bolletjes der plantensappen.
Biostatica, —*ce*, de biostatiek, de leer van menschen gezondheids-toestand en levensduur onder bepaalde omstandigheden.
Biotica, —*ce*, de biotiek, de leer van de grootst mogelijke volkomenheid van 's menschen somatische sphaer.
Bipinnatus, bot. dubbel gevind, als zich van weerszijden van de as gevinde deelen bevinden; bipinnatifidus, dubbel vinspletig, met vinspletige lobben.
Bipolaris, met twee polen.
Biserialis, tweerijig, b. v. de plantenteitjes.
Biserratus, dubbel gezaagd.
Bismuth, het metaal bismuth.
Biternatus, dubbel drietallig, wanneer de hoofdas zich in drieën verdeelt en elk gedeelte daar-

van drietallig is, b. v. folia.
Bitumen, aardhars, aardpik, jodenlijm; adj. bituminosus.
Biuretum, eene neutrale, gekristalliseerde stof welke zich somwijlen vormt door ontleding van pissestof bij 150—170 graden warmte.
Bivalvis, tweekleppig.
Biventer, tweebuikig.
Bixinum, bixine, roode kleurstof in den orleaanboom, *Bixa orellana*.
Bixinum, bixine, het chromogeen van bixine, Preisser.
Blaesitas, het lispelen, de belemmerde spraak; adj. blaesus.
Blaesosis, gedeeltelijke verlamming der tong met belemmering in het spreken; verbuiging van den voet of van enig ander lichaamsdeel.
Blaste, de kiem, het uitspruitsel.
Blastema, de kiemstof; bot. de eigenlijke kiem, Mirbel.
Blastios, het kiemvergift, = contagium, Ritgen.
Blastocardia, de kiemkern, volgens R. Wagner.
Blastocelis, de kiemvlek, R. Wagner.
Blastochylus, de kiemvloecstof, het kiemvocht.
Blastocystine, het kiemblaasje.
Blastoderma, het kiemblad, kiemvlies; het eigenlijk levende en vormende gedeelte van het ei, Burdach.
Blastophorus, de kiemdrager.
Blastostroma, de kiemlaag, volgens R. Wagner.
Blastus = blastema.
Blenna, blennos, het slijm; adj. blennodes, blennoides.
Blennadenitis, eene ontsteking der slijmklieren.
Blennemesis, het slijmbraken.
Blennenteria, de darmslijmvloed.
Blennenteritis, eene ontsteking van het darmslijmvlies; eene darmontsteking met vermeerderde afscheiding van slijm.
Blennogenes, slijmvormend.

Blennoma, een slijmgewas (slijmpolyp).
Blennophlogosis, eene slijmvliesontsteking.
Blennophthalmia, de slijmerige (?) oogontsteking; adj. blennophthalmicus, Alibert.
Blennopyra, de zoogenaamde slijmkoorts.
Blennorrhagia, —*rhoea*, de slijmvloed; adj. blennorrhagicus, —*rhoicus*.
Blennoses, slijmziekten, Alibert.
Blennostasis, onderdrukking van den slijmvloed.
Blennorrhoea, oorslijmvloed.
Blennuria, het slijmwateren; adj. blennuricus.
Blennymenitis = blennophlogosis.
Blennymenodes, overeenkomstig met een slijmvlies.
Blepharadenitis, ontsteking van de klieren der oogleden.
Blepharanthracosis, ooglidbrand.
Blepharelosis, de omkeering der oogleden.
Blepharomphysa, het luchtgezwel der oogleden.
Blepharis, de oogharen.
Blepharitis, eene ontsteking der oogleden.
Blepharoblennorrhoea, de slijmvloed der oogleden.
Blepharocarcinoma, de kanker der oogleden.
Blepharocleisis = ancyloblepharon.
Blepharoconjunctivitis, ontsteking van het bindvlies der oogleden.
Blepharodema, oedema (ophooping van weichtig vocht in het celweefsel) der oogleden.
Blepharometrum, aldus noemt Buzzi een werktuig dat gebruikt wordt bij trichiasis om een stuk huid uit het ooglid te snijden; het bestaat uit een pincet van Beer en eene over het blad gebogene schaar.
Blepharon, het ooglid.
Blepharoncosis, vorming van een

ooglidgezwel; blepharoncus, een dergelijk gezwel, een abces.
Blepharophimosis, vernauwing van de ooglidspleet door vergroeiing der huid in de ooghoeken.
Blepharophthalmia, —*mitis*, ontsteking van de oogleden en den oogappel.
Blepharophyma, het ooglidgezwel.
Blepharoplastica, —*ce*, de kunstmatige vorming van oogleden.
Blepharoptosis, verslapping of verlamming van het bovenste ooglid.
Blepharosplasmus, ooglidkramp.
Blepharosymphysis, —*synechia*, de vergroeiing der oogleden.
Blepharoxystum, een werktuig om de binnenvlakte der oogleden af te schrapen.
Boheicum acidum, theezuur, in de *Thea bohea*.
Boleticum acidum, boletzuur, Bracconot, = fumarzuur, in vele paddestoelen.
Bolus, kluit, brok; b. alba, witte bolus (grootendeels leemaarde).
Bombax, boomwol, katoen, kapok.
Bombus, hevig suizen der ooren; hommelt.
Bombyx, zijdeworm, zijde; adj. bombycines.
Borax, boriumzuur soda.
Borborygmus, een dof geluid, het gerommel der darmen, het geluid van in de darmen zich verplaatsende lucht.
Boronium, boron, basis van het boriumzuur.
Botanica, —*ce*, de plantkunde; adj. botanicus.
Botriocephalum, —*lus*, eene lintwormsoort.
Botryon, botrys, de druif; adj. botryodes, botrytes.
Botriosteophytum, een bloemkoolvormig beenuitwas.
Botulus, worst, bloedworst.
Bovidae, de familie der runderen.
Brabeuta, de kamprechtter; ook = promotor.

Bracherium, de breukband.
Brachiaeus, brachialis, den arm betreffende.
Brachiomelum, de armmeter, werktuig ter bepaling van de dikte van den arm voor verloskundigen.
Brachioncus, een armgezwel.
Brachiopodae, armpootigen, een orde van weekdieren.
Brachium, de arm, bovenarm; dim. brachiolum; adj. brachialis.
Brachynosis, ziekelijke verkorting van organische deelen.
Brachypnoea, de kortademigheid; adj. brachypneus.
Brachypterae, kortvleugelige vogels.
Brachyrrhynchus, misvorming met te korten snavel.
Bractea, een dun blad; bot. het schutblaadje; diminut. bracteola; adj. bracteatus, bracteolatus.
Bradycauma, eene door een brandcylinder veroorzaakte wond; = bradycaterium.
Bradycasis, het aanleggen van een brandcylinder.
Bradycasticum, —*caterium*, de brandcylinder.
Bradyecoea, hardhoorigheid.
Bradypepsia, langzame of moeilijke spijsvertering; adj. bradypeptus.
Bradypnoea, langzame of moeilijke ademhaling; adj. bradypneus, bradypneus.
Branchia, —*iae*, kieuwen, kieuwplaten; adj. branchialis, —*iodes*; branchius, van kieuwen voorzien.
Branchus, heesch; subt. branchus, een zeer hooge graad van heeschheid.
Brasilinum, —*leinum*, brasiline, pigment in het fernambukhout, *Caesalpinia echinata*.
Brassicicum acidum, brassinzuur, in het raapzaad, *Brassica napus*.
Breccia, een gesteente samengesteld uit kantige brokken, een puinsteen.
Bregma, —*mus*, het voorste middenste gedeelte van het hoofd

waar zich bij kinderen de groote fontanel bevindt; ossa bregmatis, de schedelbeenderen, wandbeenderen.
Brephos, het pasgeborene, het embryo.
Brephotrophium, het vondelingsgesticht.
Brephulcus, de verloskundige tang.
Brochagogeus, de strikhouder, laqueiductor.
Brochophoron, de strikdrager (instrument).
Broma, het genotene, de spijs; adj. bromatodes, met een voedingsmiddel overeenkomstig, geschikt tot spijs.
Bromatographia, de beschrijving der voedingsmiddelen.
Bromatologia, de leer der voedingsmiddelen; adj. bromatologicus, —*logus*.
Bromofonium, bromoforme, verkregen door distillatie van bromiumkalk met wijngeest of water (minder vloeibaar dan chloroform).
Bromotriconicum acidum en bromoxaformium, ontledingsprodukten van citraconzuur door bromium.
Bromum, —*ium*, het bromium, als bromiummagnesium en bromiumnatrium voorkomende in het zee-water, steenzout, enz. (van bromus, stank).
Bronchadenitis, ontsteking der bronchiaalklieren.
Broncheopyra, verstikkende hoest, Eisenmann.
Bronchia, de vertakkingen der beide luchtpijpstakken of bronchi.
Bronchinum, bronchine, eene volgens sommigen in de wateren van de dalen der Alpen gevondene stof, welke kropgezwellen en cretinismus zoude veroorzaken, v. Vest.
Bronchiocatarrrhus, bronchiaalcatarrrhus.
Bronchiopneumonia, bronchopneu-

- monia, ontsteking van de bronchiaaltakken en de omringende zelfstandigheid der long.
- Bronchiorrhoea*, bronchorrhoea, bronchiaalslijmvoed.
- Bronchocele*, gezwel aan de keel ten gevolge van vergrooting der schildklier; kropgezwel.
- Bronchophonia*, de bronchophonic, het geruisch, veroorzaakt door den doorgang van lucht door de bronchi, dat bij pathologische toestanden der longen door middel van auscultatie wordt waargenomen.
- Bronchotomia*, de luchtpijpsnede; bronchotomus, het werktuig voor deze operatie.
- Bronchus*, een luchtpijpstak; bronchi, de beide takken waarin zich de luchtpijp verdeelt.
- Brosis*, het vreten, invreten.
- Brunicum*, brucine, volgens sommigen caniramine, alkaloïde (overeenkomstig met strychnine) in onderscheidene planten, *Brucea ferruginea*, waarschijnlijk aethyl bevattend, Schlossberger.
- Brunneus*, bruin gekleurd.
- Brutus*, dom; bruta, de verstandelooze dieren.
- Brygma*, —mus, het knarsen, het tandenknarsen.
- Bryologia*, de kennis der mossen.
- Bryoninum*, bryonine, bittere plantaardige stof in de heggerank.
- Bryonia*.
- Bryoplasta* (nosemata), volgens H. Schultz de kiemingen, b. v.: steenkiemen (lithiasis); kernkiemen (wratten, scirrhus); zwamkiemen (merg- en bloedzwam); dierkiemen, zoöparasiten (helminthiasis); syphilis.
- Bryozoa*, een orde van weekdieren waartoe, onder anderen, Retepora, Fenestella, Polypora, enz. behooren.
- Bryotolatura*, bieruittreksel (geneeskrachtig bier) uit wortels, kruiden, enz., Béal.
- Brytolea*, oplossingen in bier tot geneeskundig gebruik, Béal.
- Brytolica*, biervverbindingen tot geneeskundig gebruik in het algemeen, Béal.
- Brytolotiva*, bieroplossingen tot geneeskrachtige wasschingen, klistereen, enz., Béal.
- Bryton*, bier.
- Bryum*, een loofmos, knikvrucht.
- Bubo*, liesklier; zwelling der liesklieren; adj. bubonodes.
- Bubonadenitis*, ontsteking der liesklieren.
- Bubonocoele*, liesbreuk.
- Bubononcus*, liesklierabsces, —buil.
- Bubonulus*, bubunculus, een gezwel aan den penis, als symptoom van den druiper.
- Bubulus*, tot het rund behoorend, b. v. caro b. rundvleesch.
- Bucca*, de wang, inzonderheid het gedeelte waarmede men blaast; buccella, eene kleine wang, betehap, mondvol; adj. buccalis, buccatus, met breede wangen.
- Buccina*, —um, de trompet; buccinator (musculus), de trompetterspier, wangspier.
- Buecephylis*, de koepok.
- Bufo*, de pad.
- Bulbiferus*, boldragend.
- Bulbillus*, klister, bolletje, bolknop, broeibol.
- Bulbus*, bol, iets wat overeenkomstig daarmede gevormd is, b. v.: b. oculi, de oogappel; b. pili, de haarzaak; diminut. bulbulus; adj. bulbosus.
- Bul̄sis*, het willen, wilsvermogen.
- Bulimia*, —mus, onverzadelijke lust tot eten, vraatzucht, geewwhonger.
- Bulla*, blaas, waterblaas; b. crystallina, de blaas-chanker; b. cordis, entomol. de luchtzakken van het hart; adj. bullosus, bullatus, bot. blaasvormig.
- Buphthalmia*, —mus, het ossenoog, koeoog; een zeer groot, een uitpuilend oog.

- Bupina* = bulimia.
- Bursa*, de buidel, beurs; b. mucosa, slijmbeurs, slijmblaas; adj. bursalis.
- Buscatinum*, —corinum, buskatine, buskorine, een eigenaardige stof in de faeces der koe.
- Butinicum acidum*, butinezuur, een door Heintz in de boter gevonden zuur.
- Butylaether*, het oxyde van butyl.
- Butylalcohol*, het oxydehydraat van butyl.
- Butylaminum*, —tyraminum, —tyriacum, —tylamine, enz., alkaloïde in de empyreumatische beenderolie, Anderson.
- Butylum*, —lium, butyl of valyl, eene koolwaterstof in de olie van het door galvanismus ontbondene valerianaanzuur (volgens Schlossberger het radikaal der butylgroep).
- Butyrenum*, butyren of valylen, ontledingsprodukt van vele vetten.
- Butyridinum*, butyridine, boterzuur glyceryloxyde.
- Butyricum acidum*, boterzuur, zuur van het radikaal butyl, in de boter als zoodanig gevormd, wordt bij het ranzig worden der boter vrij.
- Butyrium*, het botervet.
- Butyronum*, butyron, tot de acetonen behoorend ontledingsprodukt van het boterzuur.
- Butyrum*, de boter.
- Buxinum*, buxine, alkaloïde in den buksboom, *Buxus sempervirens*.
- Byssolite*, een fijnvezelige verscheidenheid van asbest, tromoliet, actinoliet en andere mineralen, het byssoliet.
- Byssophthisis*, de uittering der boomwolspinners (inzonderheid in de engelsche fabrieken voorkomende).
- Byssus*, baarddraden van vele schelpdieren, schimmel; adj. byssaceus, op schimmel gelijkend.

C.

- Caballus*, het paard; adj. caballinus.
- Cacaesthesia*, —sis, het gevoel van onbehagelijkheid.
- Cacenteria*, slechte toestand der ingewanden.
- Cachexia* (bij Celsus: malus habitus), slechte gezondheidstoestand met bederf der vochten; c. boum tuberculosa, veterin. de longtering' der runderen, de fransche ziekte; c. cellulosa hydatigena, de bloedvinnenziekte; c. ovium hydropica, de waterzucht der schapen; c. verminosa of icterico-verminosa, de wormziekte; adj. cachecticus.
- Cachinnus*, het luide schaterende lachen; cachinnus convulsivus, de lachkramp.
- Cacochylia*, slechte hoedanigheid van het voedingsvocht.
- Cacochymia*, slechte hoedanigheid der sappen, kwaadsappigheid.
- Cacodyle*, —lium, kakodyl, radikaal van alkarsine; acidum cacodylicum, kakodylzuur = alcargen.
- Cacoethes*, slechte gewoonten bezittend; boosaardige, ziekelijke lichaamsgesteldheid.
- Cacogenesis*, eene valsche, ziekelijke vorming, b. v. scirrhus, v. Hagen.
- Cacometrum* (cacaërometrum), een werktuig ter bepaling van den graad van bedorvenheid der lucht, F. Jahn.
- Cacomorphia*, —phosis, de misvorming.
- Cacophonia*, slechte stem of uitspraak; wanklank; adj. cacophonius.

Cacopneumonia, slechte toestand der longen.
Cacorrhinia, misvorming van den neus.
Cacorrhythmus, ongelijke pols.
Cacosis, bedorven toestand van het lichaam of van een afzonderlijk orgaan.
Cacosmia, een onaangename reuk.
Cacosphyria, een kwade pols.
Cacothelinum, kakotheline, een ontledingsprodukt van het brucine.
Cacothymia, stoornis der verstandelijke vermogens.
Cacotrophia, slechte voeding; adj. *cacotrophicus*.
Cadaver, een lijk; adj. *cadaverosus*, *cadavericus*, het lijk betreffend.
Cadmium, het cadmiummetaal.
Caducus, vallend, wankelend; bot. vroeg afvallend; morbus c., de vallende ziekte; verb. *cado*, ère, vallen; subst. *casus*, het vallen, toeval.
Caecus, coecus, blind; subst. *caecitas*; verb. *caecuiro*, ère, blind zijn.
Caelum, een beitel, graveernaald; *caelatura*, de beeldhouwkunst, beeldhouwwerk; verb. *caelo*, are.
Caesareus, keizerlijk; *sectio c.*, *partus c.*, de keizerssnede.
Caesaries, het hoofdhaar.
Caesius, blauwachtig, blauwgrijs, snoekgrauw.
Caffeinum, het kaffeïne, alkaloïde in de koffieboonen, zeer stikstofrijk, kristalliseerbaar; acidum *caffeinicum*, koffiezuur, ontstaat uit koffielooizuur onder den invloed der dampkringslucht, bij aanwezigheid van ammoniak of kalk.
Caincanicum acidum, *caincazuur*, *caincine*, *caincabitter*, in den *caincawortel* (herkomstig van soorten van *chiococca*).
Calaminaris (lapis), of *calamina* = *cadmium*; *unguentum calaminare*, *cadmiumzalf*, *Rademacher*.
Calamine, koolzuurzink, een mineraal.

Calamita, een geslacht van fossiel riet, in de steenkoollagen voorkomende.
Calamus, de halm, rotting; c. *scriptorius*, de schrijffen, eene plaats in de vierde hersenholte; *calamitas*, eene ramp, ongeluk.
Calathis, *calathidium*, bot. bloemkorfje = *anthodium*.
Calcaneus, —um, het hielbeen.
Calcar, de spoor; c. *avis*, de vogelklaw (een deel in de zijdelingse hersenholten); bot. de spoorvormige verlenging van den kelk; *calcaratus*, gespoord, b. v. *calyx*.
Calcarea, —ria, het kalkaarde; adj. *calcareus*; *calciferus*, kalkhoudend; *calcigenus*, kalk opleverend.
Calceamentum, de sandaal, de schoen.
Calcedon, een kwarts-mineraal, verwant aan agaath, opaal, enz. het *calcedoon*.
Calcinatio, de verkalking, het uisdrijven van de vluchtige deelen uit een lichaam; verb. *calcino*, are.
Calcium, het kalkmetaal.
Calculus, de steen, de berekening, b. v.: c. *differentialis* en *integralis*, de differentiaal- en integraalrekening; adj. *calculosus*, steentjes bevattend.
Caldarium, *calidarium*, een warm vertrek, een warm bad.
Calidus, warm; *calidum innatum*, de ingeschapene, natuurlijke warmte; verb. *calco*, ère, warm zijn; *calesco*, ère, warm worden.
Caliga, schoeisel, laars; diminut. *caligula*.
Caligatio, *caligo*, de verduistering, het donker worden, de duisternis; adj. *caliginosus*.
Callus, verharde huid, eelt; de na beenbreuken uitgezweete, de breuk heelede beenmassa; adj. *callosus*, met eelt bezet, verhard; verb. *callesco*, ère, een eeltachtig voorkomen verkrijgen, eeltachtig worden; *callositas*, het eeltachtig zijn, ook = *callus*.

Callutannicum acidum, het ijzer groen kleurend looizuur van de gewone heide, *Calluna vulgaris*.
Calluxanthinum, een roodgele kleurstof welke zich vormt door omzetting van *callutanninezuur*.
Calobiotice, de kunst om het leven te veraangenamen, W. Bonn.
Calomelas, kalomel, kwikchloruur.
Calor, warmte; *caloricum*, warmtestof; *calorificus*, warmte aanbrenghend; *calorimeter*, warmtemeter.
Calvaria, de schedel, het bovenste gedeelte van het hoofd.
Calvus, kaal, kaalhoofdig; subst. *calvities*, *calvitium*.
Calx, het kalk; de hak.
Calymanthemae, *calyciflores* (plantae), kelkbloemige planten, planten waarbij de kelk op den vruchtbodem geplaatst of daarmede vergroeid is.
Calycostemon, Mönch, *calycostemon*, *Gleditsch*, planten waarbij de meeldraden op den kelk zijn ingeplant.
Calyptra, de muts; bot. de huik op den top van de zaaddoos der bladmossen.
Calyx, de kelk, bloemkelk; diminut. *calculus*; adj. *calycinus*, den kelk betreffend, tot den kelk behoorend, b. v. *folia c.*, de kelkbladeren; *calyciformis*, —codes, kelkvormig.
Camarosis, de verwulfselbreuk.
Cambium, wisseling, iets wat zich in omloop bevindt; de vormlaag der planten; de slijmige vloeistof welke gedurende den verderen loop der vegetatie in de vaatbundelmassa van den nieuwen jaarring overgaat.
Camelidae, de familie der kameelachtige dieren.
Cameralio, —maroma, het verwulfsel, gewelf; verb. *camero*, are.
Caminus, de schoorsteen, trekbuus; *caminarius*, de schoorsteenveger.
Campana, de klok; diminut. *campanula*;

adj. *campanulaceus*, —latus, klokvormig, b. v. *flos*, *calyx*; entomol. bekervormig, b. v. *articulus*.
Camphenum, kamphen, in de natuur voorkomende kamferolie.
Camphinum, kamphine, bereid door stoomdistillatie van amerikaansche terpentijnolie of ook van bruinkoololie.
Camphogenium, kamphogen = *cymol* of *cumol*.
Campholenum, —nium, kampholen, eene koolwaterstof welke bij distillatie van kampholzuur overgaat.
Campholicum acidum, kampholzuur, door alkali uit kamfer getrokken, onder inwerking van warmte.
Camphora, kamfer (een steeroften); adj. *camphoreus*, —raceus, kamferachtig; *camphoratus*, met kamfer bedeed; *camphoricus*, kamferzuur; acidum c., het kamferzuur verkregen door verhitting van kamfer.
Campus, het veld; adj. *campestris*.
Canalis, het kanaal, de buis; *canaliculatus*, bot. gootvormig, met breede overlangsche groeven, b. v. *petiolus*; entomol. van eene vlakte, wanneer zich op haar midden eene breede, maar niet zeer diepe overlangsche gleuf bevindt.
Cancelli, traliën, grenzen; mergcellen der beenderen.
Cancer, de krab; de kanker; adj. *cancerinus*, —croses, —crosus.
Cancroma = *carcinoma*.
Candela, het licht, de kaars, bougie; c. *fumalis*, reukkaars; c. *medicata*, geneeskrachtige bougie.
Candeo, ère, gloeien, gloeiend zijn; *candefacio*, ère, gloeiend maken; *candesco*, ère, gloeiend worden; *candescencia*, het gloeien, de gloei-hitte; *ferrum candens*, het gloeiende ijzer.
Candidus, wit, glinsterend; subst. *candor*.
Candum (*saccharum*), kandijnsuiker.

Canis, de hond; adj. caninus, canicularis; dentes c., de hondstanden; dies c., de hondsdagen.

Canna, het riet, bloemriet, de buis; dimin. cannula, eene kleine buis, de kanul; adj. cannulatus.

Cannabis, de hennep; adj. cannabinus.

Cantharis, de spaansche vlieg; cantharidinum, cantharinum, cantharidine, eene dierlijke kamfer-soort in de spaansche vlieg, *Lytta vesicatoria*, waardoor hare werking veroorzaakt wordt.

Canthoplastic, de kunstmatige vorming van ooghoeken.

Canthus, de hoek, ooghoek, entomol. eene van het hoofdschild ont-springende hoornachtige lijst bij vele kevers; canthitis, ontsteking van den ooghoek.

Cantatio, het zingen; cantus, het gezang; verb. canto, are; cano, ere.

Canus, grijs, witgrijs; subst. canities.

Caoutchenum en *heveenum*, caoutchen en heveën, twee koolwaterstoffen welke zich vormen door drooge distillatie van caoutchouc.

Caoutchinum, caoutchine of caoutchouolie, verkregen door drooge distillatie van caoutchouc.

Capax, ruim, geschikt ter opname van iets; subst. capacitus, het opnemingsvermogen, inzonderheid in physisch opzicht.

Capillus, het haar; adj. capillosus, —laris, vasa c., de zoogenoemde haarvaten; stamina c., haarvormige meeldraden; capillamentum, —litium, hoofdhaar, haarnet, haarvlecht.

Capistrum, halster, hoofdverband bij breuken van de onderkaak.

Capitellum, het hoofdje; adj. capitellatus; pili c., hoofdvormige haren (bij de planten).

Capitulum, een hoofdbad.

Capitium, een hoofdband.

Capito, een foetus met een groot hoofd.

Capnomorum, kapnomor, een bestanddeel van houtteer (eene aangenaam riekende kleurloze olie).

Capra, de geit; adj. caprinus, van eene geit herkomstig, daarmede overeenkomende.

Capriloquium = aegophonia.

Caprinaldehydum, caprinaldehydus, het kaprinaldehyd.

Caprinicum acidum, kaprinzuur, een vluchtig vetzuur in het vloeibare vet der boter, alsmede in de foeselolie der schotsche branderijen.

Caprinum, het kaprin, basis van het kaprinzuur.

Caprizans, springend, huppelend, b. v. pulsus c., de huppelende pols (een jambus — —).

Capronalcohol, eene foeselolie in den spiritus van wijmoer.

Capronum, —ium, kapron, radikaal van kapronzuur.

Capronicum acidum, kapronzuur, eveneens een vluchtig vetzuur in de boter der koeie- en geitemelk.

Caproyle, —ylium, kaproyl = oenanthyl.

Caprylalcohol, eene kleurloze, vette olie, verkregen door drooge distillatie van wonderolie met kaliloog.

Caprylenum, —ium, kaprylen, eene olieachtige koolwaterstof, ontstaan door verhitting van kaprylalkohol met vitrioololie.

Caprylicum, capranicum acidum, kaprylzuur, een vluchtig vetzuur in boter.

Capsa, dimin. de doos, kist; bot. doosvrucht, zaaddoos, een één- of veelhokkig, met kleppen, poriën, spleten of tanden openspringend, droog pericarpium; adj. capsicus, capsularis.

Captatio, het haken naar iets, het streven naar gunst; verb. capto, are.

Captiosus, sophistisch, verstrikkend, ruw, arglistig.

Capulum, een klein vat; ombuiging van deelen, b. v. van de oogleden.

Caput, het hoofd; een hoofdstuk; c. mortuum, doodekop, chem. het onzuivere ijzeroxyde dat, na het verhitten van het zwavelzuur ijzer ter uitscheiding van het zwavelzuur, achterblijft; c. aethiopsis, de moorekop, een koelvat bij scheikundige werkzaamheden, bij hetwelk de helm van den ketel omgeven is met een koud water bevattenden ketel; dimin. capitulum, hoofdje; bot. c. of cephalantium simplex, eene korte ronde aar; c. compositum, wanneer alle bloemen in eene kogel- of halfkogelvormige massa zijn samengedrongen; adj. capitatus, ge-hoofd, hoofdvormig, b. v. de stempel van den stamper; entomol. geknopt, b. v. antennae.

Caramel, een produkt van bij sterke hitte gesmolten rietsuiker.

Carapace, het rugschild van de schildpad, de krab, den armadil en andere dieren.

Carbamidum, karbamid, het amid van koolzuur.

Carbanilium, karbanil of anilocyanzuur, een ontledingsprodukt van melanoximid, zeer analoog met blauwzuur.

Carbasa, uitgerafeld linnen, pluk-sel.

Carbazoticum acidum, pikrinsalpe-terzuur, gevormd door de werking van salpeterzuur op plantaardige of dierlijke stoffen.

Carbo, de kool; carbonaceus, kool bevattend; carbonicus, koolzuur.

Carbolicum acidum, karbolzuur, verkregen bij distillatie van steenkool, = phenol.

Carbonisatio, de verkoling, het branden, b. v. van koffie.

Carbostyrium, karbostyryl, kristallen verkregen door verzadiging van nitrokaneelzuur met zoutzuur

en daarop volgende verdamping.

Carbunculatio, de karbonkelvorming; carbunculus, de brandbui, pestbui; adj. carbuncularis, —losus.

Carcer, de gevangenis; adj. carceralis, b. v. typhus c., de gevangensityphus.

Carcharodon, een geslacht van fossiele haaien.

Carcinodes, kankerachtig, wat met kanker overeenkomstige kenmerken bezit.

Carcinoma, de kankerzweer; ook voor kanker in het algemeen gebruikt; adj. carcinomatosus.

Carcinosis, de kankerachtige ziekten, Eisenmann.

Cardia, het hart; de bovenste maagopening, maagmond; cardiaca remedia, middelen welke de werkzaamheid der maag opwekken; hartsterking; cardiodes, hartvormig.

Cardiagra, het hartewee.

Cardialgia, maagpijn, gewoonlijk maagkramp; adj. cardialgicus.

Cardianastrophe, abnormale ligging van het hart.

Cardianeuryisma, verwijding der bartekamers; verwijding van den mond der maag.

Cardiasthma, moeielijkheid bij de ademhaling ten gevolge van hart-ziekte.

Cardiastrophia, vermindering van den omvang van het hart ten gevolge van slechte voeding.

Cardiectasis, verwijding van het hart, Breschet.

Cardielcosis, verzwering van het hart.

Cardiethmoliposis, ophooping van vet tusschen de spiervezels van het hart.

Cardiocele, eene hartbreuk.

Cardiocrystalli, witachtige mikroskopische kristallen, door Gluge in de zelfstandigheid van het hart gevonden.

Cardiodyne = cardialgia; de zoogenoemde angina pectoris.

Cardiogmus, hartewee; eene hartkwaal of hartziekte in het algemeen.

Cardiomalacia, de hartverweeking.

Cardionchus, aneurysma van het hart.

Cardiopalmus, de hartklopping.

Cardiopathia, het hartlijden.

Cardioplegia, de verlamming van het hart; ook verlamming van den maagmond.

Cardiorrhoeis, verscheuring van het hart.

Cardiostenosis, onvolkomen sluiten der klapvliezen van het hart; vernauwing der monden van het hart.

Cardiotromus, beving van het hart; lichte graad van hartklopping.

Carditis, ontsteking van het hart; adj. carditicus.

Cardo, de scharnier; c. rei, de hoofdzaak; entomol. de angel, ook het grondstuk, het onderste stuk der (gepaarde) onderkaak; adj. cardinalis, dikwijls = principalis, b. v. virtutes c., de hoofdeugden, venti c., de hoofdwinden.

Cardoleum, kardol, olieachtige zelfstandigheid in de vruchten van den catsjoe-appelboom, *Anacardium*.

Carica, de vijg.

Caries, vermolming, beenverzwering; adj. cariosus, met onregelmatige verdiepingen bezet.

Carina, de kiel van een schip; bot. de kiel, het scheepje, de beide onderste bloembladeren (naar elkander toegekeerd of vergroeid) der vlinderbloemen (papilionaceae); entomol., een scherp, overlangs, van lieverlede zich verheffend uitsteeksel op de ondervlakte; adj. carinatus, b. v. pectus c., eene borstkas met zeer ingetrokken borstbeen; folium c., een gekield blad, met overlangse groeven welke aan den anderen kant uitspringen.

Carminativa (remedia), winderigheid en buik- en maagpijn verdrijvende middelen.

Carminum, karmijn, kleurstof bereid uit cochenilje; carminicum acidum, karmijnzuur, in de cochenilje.

Carmufellinicum acidum, karmufellinzuur, in de kruidnagelen.

Carnificatio, eigenlijk het vleesch maken, gewoonlijk echter de overgang van andere weefsels (b. v. van beenderen) in eene vleeschachtige massa; vandaar c. ossium = osteosarcosis; carnifex, de beul; ook wel het vuur.

Carnivorus, vleeschvretend.

Caro, het vleesch; adj. carneus, —nosus.

Carotinum, carotine, volgens sommigen eene eigenaardige stof in de gewone peen, *Daucus carota*.

Carotis, de krop- of halsslagader, slaapverwekker; adj. caroticus.

Carpellum, bot. het vruchtblad, vruchtje, een enkelvoudig vruchtbekleedsel.

Carphodes, halm- of kafvormig.

Carphologia, het vlokken lezen (bij typhuse koorts).

Carpia, beter: linteum carptum of concerptum, ook wel alleen linteum (Celsus), pluksel; verb. carpo, ẽre, plukken.

Carpicus, tot de vrucht behoorend; folium c. een vruchtblad.

Carpidium, carpellum, een vruchtje, een vruchtdeeltje.

Carpolites, fossiele vrucht.

Carpolithi, vruchtsteenen.

Carpologia, het vruchten lezen, de leer der vruchten.

Carpophorum, bot. de vruchtdrager, vruchtsteel = gynophorum.

Carpus, de handwortel; entomol. het vleugelpunt, een verdikt puntje op het midden van den buitenrand der vleugels van vliesvleugelige insecten, *Hymenoptera*.

Carthaminum, karthamine, kartha-

minezuur, saffloerrood in de saffloer, *Carthamus tinctorius*.

Cartilago, het kraakbeen; adj. cartilagineus, —nosus; pericarpium c., een pergamentachtig p.

Caruncula, een vleeschtepeltje, vleeschheuveltje, een klein vleeschuitwas; bot. eene opzwellende van de uitwendige zaadhuid aan de aan den navel tegengestelde zijde.

Carus, een diepe slaap; doodslaap; slaapziekte.

Carus, dierbaar, lief; subst. caritas; annonae caritas, de duurte.

Caryophyllaceus, kruidnagelachtig, nagelbloem.

Caryopsis, een eenzadig, niet openspringend pericarpium, met de oppervlakte van het zaad vergroeid; graanvrucht.

Caseinum, de kaasstof in de melk.

Caseum, de kaas.

Castigatio, de kastijding, tuchtiging; castigationes, dwangmiddelen; verb. castigo, are.

Castorinum, het niet verzeepbare vet in het bevergeil (castoreum).

Castra, de legerplaats; adj. castrensis, wat het leger of den velddienst betreft, b. v. typhus c., legertyphus; torculum c., een veldtouriquet.

Castratio, het wegnemen der ballen, ontmanning; castratus, een gesneden, ontmande; = sterilis.

Castus, kuisch, eerzaam; subst. castitas.

Catacausis, = combustio spontanea.

Cataclasis, verbrijzeling van een been; sluiting der oogleden door kramp (catacleisis).

Catacleis, de strek onder het sleutelbeen; de eerste rib.

Cataclesium, het lederachtige, met den niet vleezigen kelk bedekte, niet openspringende vruchtbekleedsel van vele planten, Desvaux.

Cataclisia, —sis, het leger; ziekbed, geboortebed.

Cataclyisma, een hevige watervloed of overstroming.

Cataglossum, de mondspiegel, J. Frank.

Catagraphologia, de leer der recepteerkunst.

Catalepsia, —sis, verrassing; ledenverstijving.

Catalogus, opgave, register, lijst.

Catalysis, in de scheikunde, de ontledende kracht, werkingen ontstaande ten gevolge van de aantaking met of de tegenwoordigheid van zekere stoffen; adj. catalyticus.

Catamenia, de regels (stonden) der vrouw; adj. catameniodes, —nius.

Catapasma, strooipoeder.

Catapepsis, volkomene vertering.

Catapetalus, met blijvende bloembladeren; corolla c., eene bloemkroon welker bladeren met den grondslag der meeldraden verenigd zijn en niet afzonderlijk afvallen, Linné.

Cataphora, diepe slaap, slaapziekte; c. magnetica, magnetische slaap.

Cataphracta, pantser, keurslijf; cataphracta, een geharnaste, kurasier; adj. cataphracticus.

Cataphraxis, hevige koude, vorst.

Cataplasma, pap, weekmakend omslag, brijomslag.

Cataposis, het tot zich nemen, verslinden, inslikken.

Catapotium, iets wat ingeslikt kan worden (pillen, bolus).

Cataptosis, het plotseling nederfallen.

Cataracta (catarrhacta), de grauwe staar, een valschoot; adj. cataractarius, —tosus; culter c. de staarnaald.

Catarrhæis, uitbarsting, hevige diarree, overvloedige ontlasting van bloed uit het darmkanaal.

Catarrhus, eene acute of chronische aandoening der slijmvliezen, slijmvloed, zinking; c. narium, verkoudheid; c. suffocativus, smo-

rende zinking, stikhoest; adj. catarrhalis.
Catarrhysis, het afrollen.
Catartismus, het herstellen eener ontvruchting.
Catasarca = anasarca.
Catastaticus, vaststaand; morbus catastaticus = morbus stationarius.
Cathēsis, de afzetting.
Catechinum, catechinzuur, een ontledingsprodukt van catechulooistof.
Catechuminicum acidum, catechuminzuur, ontledingsprodukt van catechin door bijtend kali.
Catechutannicum acidum, catechulooizuur.
Categoria, beschuldiging, aanklacht, praedikaat, eigenschap; adj. categoricus.
Catena, de keten; adj. catenarius, catenatus, catenulatus, ketenvormig, b. v. serra catenaria, de kettingzaag.
Caterva, een troep, hoop; catervatim, troepsgewijze.
Catharsis, de zuivering, ontlasting; adj. catharticus; remedia c. purgiermiddelen.
Cathartinum, kathartine, eene scheikundig indifferent bittere stof in de senneladen (van cassia-soorten) en de beziën van den purgeerenden wegedoorn, *Rhamnus catharticus*.
Cathemerinus = quotidianus.
Catheter, een katheter, holle sonde ter ontlasting van urine uit de blaas; catheterismus, aanwending van den katheter.
Cathodus, het afdalen (b. v. van het bloed naar de baarmoeder, naar den endeldarm); de kathode, d. i. de uittredende galvanische stroom; de waterstofpool, de negatieve pool, de koperpool, de zinkpool, de kalipool, Crusell.
Catinus = cupella; dimin. catillus.
Catoche, catochus, een lage graad

van katalepsie; vaste slaap met geopende oogen.
Catocheilium, de onderlip.
Catoptrica, —ce, de katoptriek, de leer aangaande den spiegel en de spiegeling; ophthalm. de leer der terugkaatsing van het licht; adj. catoptricus.
Catoptriscopium, een spiegelapparaat voor mikroskopische onderzoekingen.
Catulus = amentum.
Cauda, de staart, een staartvormig aanhangsel; adj. caudalis, staartachtig; caudatus, van een staartvormig aanhangsel voorzien, b. v. anthera.
Caudex, boomstam, stok, palmtrunk; c. descendens, hoofdwortel; c. ascendens, stengel of hoofdstam; c. intermedius, de middenstok.
Caudicula, staartje, steeltje; adj. caudiculatus.
Cauledon, eene dwarse breuk.
Caulis, de stengel, ook die der kruidachtige gewassen; adj. caulinus; folia c., de stengelbladeren.
Cauloplegia, verlamming van het mannelijk lid.
Caulorrhoea, slijmvlod uit den penis.
Caulospora, —rae, homorganische, stengelzadige planten, Schultz.
Cauma, koortshitte, brandende hitte.
Causa, oorzaak, aanleiding, reden; adj. causalis; verb. causor, ari, veroorzaken.
Causalis, eene brandblaas.
Causis, het branden (operatie).
Cauticophorus, —um, de bijtmiddelhouder.
Cauticum, brandmiddel, bijtmiddel.
Causus, heete brandende koorts (kausis der Ouden).
Cauter, een brandwerktuig.
Cauterisatio, het branden, cauteriseren; c. objectiva, het op een afstand branden, wanneer het gloeiend ijzer slechts dicht in de nabijheid van eenig deel, niet in

onmiddellijke aanraking daarmede gebracht wordt.
Cauterium, brandmiddel; c. actuale, het gloeiend ijzer en de brandcylinder; c. potentiale, het bijtmiddel.
Cautus, voorzichtig, behoedzaam; subst. cautio, cautela, voorzichtigheidsmaatregel, waarborg; verb. caveo, ère.
Caverna, de holte; adj. cavernosus, kleine holten bevattend, in de nabijheid daarvan gelegen of daaruit voortkomende.
Cavus, hol; subst. cavitas, cavum.
Cedrelaeum, cedroleum, cederolie.
Cedriretum, eene eigenaardige stof in houtteer.
Cele, eene breuk (hernia).
Celer, snel; subst. celeritas.
Cella, de cel; dimin. cellula; adj. cellularis, cellulosus.
Cellulosa, de cellulose, materiële grondslag van de primaire organen der plantenwereld, d. i. der cellen (plantencelstof, houtvezel).
Celologia, de leer der breuken.
Celorrhaphia, de breuknaad.
Celotomia, de breuksnede; celotomus, het breukmes.
Cementatio, vereeniging, verbinding; in de scheikunde de oplossing waaruit de door hitte voortgebrachte dampen van een vast lichaam herkomstig zijn.
Cementum, de stof die bij de verhitte de dampen oplevert; bindmiddel, mortel, tras; pyxis cementaria, de cementeerdoos, uit vuurvast leemaarde gebrand.
Cenchris, entomol. ruglichaampjes, twee kleine, dikwerf witgekleurde puntjes bij de bladwespen.
Cenchrias, cenchris, cenchrites, gierstuitslag, kleine puistjes.
Ceneangeia, ledigheid der bloedvaten.
Cenosis, het ledig zijn (van bloed of sappen); cenoticum, een geneesmiddel dat darmontlasting veroorzaakt.

Centēsis, het doorsteken.
Centigramma, het honderdste gedeelte van een gram.
Centipellio, de derde maag der herkauwende dieren, de boekpens.
Centrifugus, middenpuntvliedend.
Centripetus = centripetalis, middenpunttrekkend.
Centrum, de prikkel, het middenpunt; adj. centralis, in het midden geplaatst; bot. middenstandig, b. v. placenta.
Cephaelicum acidum, het ipecacuanhazuur.
Cephalaea, eene aanhoudende, hevige hoofdpijn.
Cephalaeatoma, een bloedachtig vocht bevattend gezwel bij kinderen.
Cephalogōgus, eene verloskundige tang.
Cephalalgia, de hoofdpijn; adj. cephalgicus.
Cephalantium, eene vereeniging van onderscheidene bloempjes bij de samengestelde bloemen, Richard.
Cephalicus, tot het hoofd behoorend; remedia c., middelen die op het hoofd werken; vena c., de ader aan de radiaalzijde van den voorarm.
Cephalidium, —lium, een hoofdje.
Cephalitis = encephalitis.
Cephalocentēsis, de punctie van het hoofd (b. v. bij het waterhoofd).
Cephalodea (spermatozoa), de zaaddiertjes van de vissen en vele anneliden, Czermak.
Cephalodes, cephaloides, hoofdvormig, gehooft.
Cephalodium, de knop, het knopje; bot. eene sterk gekleurde, ronde, opene, meestal gesteelde slijmvrucht (apothecium) der korstmossen (lichenes), bekleed met eene zaadlaag die als poeder loslaat.
Cephaloductor = cephalagogus.
Cephalodynia = cephalalgia.
Cephaloedema, een oedemateus hoofdgezwel.

Cephaloloxia, scheeve stand van het hoofd.
Cephalometrum, de hoofdmeter.
Cephalomonodidymi, eene met het hoofd vergroeide of slechts één hoofd bezittende tweeling.
Cephalopathia, hoofdpijn.
Cephalopharyngeus (musculus), de hoofdkeelspier, een gedeelte van den onderste toesnoerder der keel.
Cephalophorum, de onderlaag der buik- en draadzwammen, *Gasteromycetes* en *Hyphomycetes*, welke de plaats vervangt van den vruchtsteel, Nees v. Esenbeck.
Cephalorrhizus, bot. met knolachtige, hoofdvormige wortels.
Cephaloscopium, een stethoskoop met eene wijde, het geheele oor omvattende holte, door welke men het ruischen der lucht in de trommelholte duidelijk zoude hooren, wanneer door het neusgat aan die zijde, bij sluiting van het tegenovergestelde, sterk geademd wordt, Curtis.
Cephalothliba, —bes, een werktuig ter verbrijzeling van het hoofd.
Cephalotheca, entomol. het hoofd-omhulsel van de poppen der insekten.
Cephalothoracosterumenos, (foetus), eene lijfsvrucht zonder hoofd en borst.
Cephalotomia, het aan stukken snijden van het hoofd, inzonderheid: het wegnemen der hersenen.
Cephalotridymus, eene misgeboorte met drie hoofden.
Cephalotriba, —be, een werktuig ter verbrijzeling van het hoofd.
Cephalotrypesis = trepanatio.
Cephalotum, cephalot, een bestanddeel van het cerebrine of hersenvet, Couërbe.
Cephalotyposis, eene tuschenpoozende koorts bij welke de typhouse stoffen (?) in andere organen geene plaats meer vinden en uit

dien hoofde in de hersenen worden afgezet, Eisenmann.
Cephalozoa, hoofddieren (van een duidelijk hoofd voorzien).
Cephalulcus, een hoofduittrekker.
Cephalurodea (spermatozoa), zaadraden welke bij een sphaerisch of hoofdvormig uiterlijk tevens een spits uiteinde hebben.
Cera, het was; adj. cereus, cerodes, wasachtig; ceratus, gewast; cerinus, wasgeel.
Cerasinum (pruninum), kersegom, aan de kerse- en pruimeboomen.
Cerectasia, vroeger staphyloma pellucidum, ziekelijke welving van het hoornvlies; c. conica = ceratoconus of staphyloma conicum pellucidum; c. sphaerica = staphyloma sphaericum pellucidum of hydrops camerae anterioris.
Ceraticthyosis, schubuitslag van het hoornvlies, Schmidt.
Ceratinum, de hoornstof.
Ceratinus, ceratodes, hoornachtig.
Ceratitis, eene ontsteking van het hoornvlies.
Ceratium, een kleine hoorn; ceratia, hoornachtige woekering der huid; ceratiasis, het behebt zijn met hoornachtige uitwassen.
Ceratocela, hoornvliessbreuk, hoornvliessgezwel.
Ceratogenesis, de hoornvorming.
Ceratoglossus (musculus), het gedeelte van den hyoglossus dat van den grooten hoorn des tongbeens ontspringt.
Ceratoma, een hoorngezwel.
Ceratomalacia, de verweeking van het hoornvlies.
Ceratomeninx, het hoornvlies; ceratomeningitis, eene ontsteking van het hoornvlies.
Ceratometaphyteia, —tathesis, de overplanting van het hoornvlies.
Ceratonyxis, de doorsteking van het hoornvlies.
Ceratopharyngeus (musculus), het gedeelte van den middensten

keelsnoerder, dat van den grooten hoorn des tongbeens ontspringt.
Ceratoplastica, —ce, de kunstmatige vorming van een hoornvlies.
Ceratorrhæsis, verscheuring van het hoornvlies.
Ceratosi = ceratogenesis; de vorming van ceratoma.
Ceratothecae, de voelerscheeden (der insektenpoppen).
Ceratotomy, ceratotomyia, de hoornvliessnede.
Ceratotomus, een werktuig tot het maken eener insnijding in of ter doorsteking van het hoornvlies.
Ceratum, waszalf, waspleister.
Cercariae, gestaarte wormen behoorende tot de infusoria, de toestand van masker van verscheidene distomen, monostomen, enz.
Cerci, entomol. lancetvormige, gelede aanhangsels ter zijde van den anus.
Cercosis, een staartvormig uitwas aan de vrouwelijke geslachtswerktuigen, b. v. al te groote clitoris; een uit de baarmoeder getreden polyp.
Cercalia (semina), de zaden der graangewassen.
Cerebria, de verstandsverbijstering, Pinel.
Cerebrinum, hersenvet; acidum cerebrinicum, hersenvetzuur.
Cerebrotum, cerebrot, eene eigenaardige, witte vetstof in de hersenmassa van den mensch, Couërbe.
Cerebrum, de hersenen; diminut. cerebellum; adj. cerebralis.
Cerelaeum, ceroleum, wasolie (verkegen door drooge distillatie van was).
Cereolus, bougie, kaarsje.
Cerevisia, bier, elk uit graan bereid vocht.
Ceria (plur.), de honigraten; kwaadaardig hoofdzeer (favus).
Ceriae, lintvormige wormen.
Cerinum, cerine, het gemakkelijk

oplosbare gedeelte van bijewas; onzuiver ceretinezuur, Brodie.
Cernuus, bot. omgebogen, knikkend, b. v. racemus.
Ceroleinum, ceroleine, een derde bestanddeel van bijewas.
Ceroma = ceratum; een zakvormig gezwel met wasachtigen inhoud; washuid der vogels.
Ceromyces, waszwam, Ritgen.
Ceroplastica, —ce, de wasboetseerkunst.
Cerosinum, cerosine, eene bijzondere wassoort aan de halmen en bladeren van het suikerriet, *Saccharum officinarum*.
Cerostroma, de bedekking der huid met hoornachtige schubben, Berthold.
Cerotinum, cerotine, alcohol uit eene chineesche wassoort; acidum cerotinicum, cerotinezuur, ontstaat door omzetting van cerotine bij verhitting.
Cerotylum, cerolium, cerotyl, radikaal van cerotinezuur.
Ceroxylinum, ceroxylie, een mengsel van hars en eene met bijewas analoge stof; palmwas herkomstig van den waspalm, *Ceroxylinum andicola*.
Certamen, strijd, wedstrijd; c. singulare, tweestrijd, tweegevecht; verb. certo, are.
Certus, zeker, aanneembaar.
Cerumen, oorsmeer; adj. ceruminosus.
Cerussa, loodwit (koolzuur loodoxyde).
Cervinus, tot het hert behoorend, daarmede overeenkomstig; van kleuren: reegrauw.
Cervia, de hals, nek; adj. cervicalis.
Cestodea, cestodea, cestodes, de lint- of bandwormen.
Cetacea, de walvisachtige dieren; cetaceum = spermaceti; balein; adj. cetaceus.
Cetinum, vetstof in het walschot; acidum cetinicum, eigenaardig

zuur in het walschot (cetinzuur).
Cetolites, fossiele gehoorbeentjes van walvisachtige dieren, cetolieten.
Cetonum of *acetonum*. De cetonen of acetonen zijn lichamen welke ontstaan door drooge distillatie der met zuren verbondene alkaliën, en het overschot der koolstof, al de waterstofen een derde gedeelte der zuurstof van het ontbondene watervrije zuur bevatten.
Cetrarinum of *acidum cetrarinicum*, eene zeer bittere extractiefstof in het ijslandsche mos, *Cetraria islandica*.
Cetylum, *cetylium*, *cetyl*, radikaal van het cetin- of aethalzuur.
Cevadinicum acidum, *cevadinzuur*, in het luize- of sabadillezaad (van *veratrum*soorten).
Chaeta, het haar, de borstel; *chaetosis*, het borstelig worden der haren, J. Frank.
Chalaza, —*zum*, de hagel; gierstkorrel aan het oog; *chalazae*, de zoogenaamde hagelsnoeren in het ei der vogels, ook wel *cicatricula*, *tractus albuminosi*, *columnae albuminosae*, *appendices albuminis*, *ligamenta suspensoria vitelli* genoemd; bot. *chalaza*, de navelvlek of vaatmerk, de uitbreiding der vaten op de plaats waar aan de basis van het ovulum de vaatbundel door het uitwendig omkleedsel breekt; *membrana chalazifera*, het vlies van het hagelsnoer.
Chalazonephritis, de Bright'sche nierziekte.
Chalicogonus, *chalicogonus*, kalkvoortbrengend.
Chalicophorus, kalkhoudend.
Chalocratum, met water vermengde wijn.
Chalybs, staal, ijzer; *chalybs elasticus*, een stalen veer; adj. *chalybeus*, *chalybeatus*; *serum lactis chalybeatum*, ijzer of staal bevattende wei.

Character, het eigenaardig voorkomen van iets, een kenmerk (*hominis*, *morbi*); adj. *charactericus*, *characteristicus*.
Charta, papier, pergament; ch. *bibula*, vloeipapier; ch. *docimastica*, reageerpapier; adj. *chartaceus*.
Cheilitis, *chilitis*, de ontsteking der lippen.
Cheilocace, *chilocace*, een rood, hard lipgezwel dat niet in ettering overgaat; kanker der lip.
Cheilochoreopsellismus, de Vitusdansachtige (stotterende) bewegingen der lippen, Colombat.
Cheilon, *chilon*, iemand met dikke lippen.
Cheiloncus, *chiloncus*, een hard lipgezwel.
Cheiloplastica, *chiloplastica*, de kunstmatige vorming van lippen.
Cheilorrhagia, *chilorrhagia*, het bloeden van de lippen.
Cheiroptera, handvleugeligen, zooals de vleermuizen.
Cheirotherium, een fossiel dier dat op een hand gelijkende indruksele in triaszandsteen heeft achtergelaten, het handdier.
Chela, de schaar der kreeften; een gespletene klauw; gesplet instrument, gaffelige sonde, tot het wegnemen van neuspolypen; de ooglidspleet.
Chelerythrinum, *chelinum*, alkaloïde in de stinkende gouwe, *Chelidonium majus*.
Chelidae, eene familie van schildpadden.
Chelidoninum, *chelidonine*, eveneens een alkaloïde in de gouwe; *chelidonicum acidum*, *chelidonzuur*, in de gouwe, stikstofvrij; *chelidonicum acidum*, *chelidonzuur* vormt zich uit het chelidonzuur door koken met verdunde kali.
Chelonae, zeeschildpadden (familie).
Chelonii, schildpadden (orde).
Chemia, *chymia*, de scheikunde;

chemicus, de scheikundige; adj. *chemicus*.
Chemiatrix, een geneesheer uit de scheikundige school, hij die volgens scheikundige wetten tracht te genezen; adj. *chemiatricus*.
Chemographia, de vorming van afbeeldingen door scheikundige werking (Daguerrotypie, photographie).
Chemosi, eene hevige oogontsteking met sterke zwelling van het bindvlies, zoodat dit sterk uitsteekt.
Chenocholeinicum acidum, *chenocholeinzuur*, verwant aan het choleinzuur, voorhanden in de gal der ganzen.
Cheropotamus, een fossiel zoogdier, tot de pachydermata behoorende, uit de tertiaire lagen van Engeland en Frankrijk.
Chersinae, landschildpadden (familie).
Chiasma, kruising; inzonderheid de kruising der gezichtszenen, *chiasma nervorum opticorum*.
Chiasmus = *chiasma*; de kruissnede.
Chiastos, —*tre*, —*trum*, een kruisvormige band, het kruisverband, in de verbandleer.
Chiliogramma, een kilogram, duizend gram.
Chiliometrum, een kilometer, eene lengte van 1000 meter.
Chilogramma, het gedeelte der lippen dat aan den mondhoek begint, zich in het onderste gedeelte van het gelaat verliest, en bij long- of hartziekten van kinderen een karakteristiek kenteken zou opleveren, Jadelot.
Chiloschisma, *cheiloschisma*, de haelip.
Chilotae, lipschildpadden (familie).
Chinammonium, *chinonamidum*, *chinonamid*, ontstaat uit met ammoniak behandeld chinon.
Chinicinum, *chincine*, eene basis der chininezouten, overeenkom-

stig met chinine, maar door kunst verkregen.

Chinidinum, *chinidine*, alkaloïde in den bast van *Cinchona huamalis* en *Gogota*.

Chinium, *chininum*, alkaloïde in den kina- of koortsbast (van cinchona-soorten).

Chinoideum, —*dinum*, *chinoïdine*, hetgeen na het praecipiteeren van het chinine en cinchonine in de moederloog overblijft.

Chinoleum, *chinol*, alkaloïde in steenkoolteer.

Chinonum, *chinon*, een kristallijn produkt uit met bruinsteen en zwavelzuur verhit chinazuur afgedistilleerd; *acidum chinonicum*, *chinonzuur*, ontledingsprodukt van chinon.

Chinovanicum acidum, *chinovazuur*, ook wel *chinovabitterstof* genoemd, identisch met *chiococcazuur*.

Chiococcanicum acidum, *chiococcazuur* (geleachtige vlokken), ontstaat uit de ontleding van *caïncazuur* door minerale zuren.

Chirades, scheuren, spleten, barsten in de huid.

Chiragra, handeuvcl, jicht in de handgewrichten.

Chirarthrocace, chronische aandoening, ontsteking (beenbederf) van het handgewricht.

Chirocyrtoma, *chirocyrtosis*, verkromming der hand.

Chiromachia, het vuistgevecht, het boksen.

Chiromantia, het waarzeggen uit de hand; *chiromantis*, een handwaarzegger; handkijker.

Chirometrum, de handmeter (instrument der verloskundigen).

Chironium, eene boosaardige zweer der handen; een plantgeslacht behoorende tot de *Gentianeae*.

Chironomia, leer der handbeweging, gebaardenleer; *chironomus*, een pantomimist, goochelaar.

Chiropodologia, de leer van de eksterogen, wratten, enz. der handen en voeten, Low.
Chiroptera, vleugelhandige dieren; dieren met vleugelvormige vliezen tusschen de extremiteiten.
Chirotheca, de handschoen.
Chirurgia, de heilkunde, handartsnijkunst; chirurgus, de wondarts; adj. chirurgus.
Chisma, de spleet; adj. chismaticus.
Chismopnei (pisces), eene familie der kraakbeenige visschen, met kieuwopeningen als spleten aan de zijde van den hals, zonder kieuwdeksels.
Chitinum, het chitine, in de vleugeldeksele der kevers en de pantsers der schaaldieren (crustacea), eene verbinding van koolhydraat en proteïne, Schmidt.
Chlamydoblastae, dikotyledonische planten welke zeer klein embryo in een eigen vlies besloten is en, hoewel oppervlakkig onverdeeld, na het oplossen van dat vlies een tweelobbig voorkomen heeft, Bartling.
Chlasma, een warm, verweekend omslag.
Chloasma, huidziekte gekenmerkt door groenachtige vlekken; huidvlek, leervlek, moedervlek; chloasma ephelis, de zomersproet.
Chloinum = chlorophyllum.
Chlorum, chlorina, het chloor, chlorine, de basis van het zoutzuur; adj. chloricus, chloratus.
Chloræmatinum, chloorhaematine, eene gele stof, bereid uit eene oplossing van droog haematine in verdund salpeterzuur en praecipitatie met koud gedistilleerd water, Beitt en Bird.
Chloræthylum, —lium, chlooraethyl, lichte zoutaether.
Chloranilium, chlooranil; acidum chloradilanicum; chlorindadmidum; chlorindoptenum; acidum chlorindoptenicum; chlorindi-

num, produkten van met chloor behandeld indigo.
Chloras, een chloraat (chloorzuur zout).
Chlorephidrosis, het groene zweet.
Chlorite, een zacht verwrijfbaar mineraal, verwant aan talk en mica, komt in plutonische gesteenten als innengsel voor, het chloriet.
Chlorocyanicus, chloorblauwzuur.
Chlorobenzoleum, chloorbenzol, gevormd uit bitteramandelolie door phosphorsuperchloride.
Chlorobenzoyl, —lium, chloorbenzol, ontstaat als bitteramandelolie met chloorgas in aanraking wordt gebracht.
Chloroformium, —mylum, chloroforme, formylsuperchloride; chlooraetheride, Mitscherlich.
Chlorornicum, chlorornicine, alkaloid, ontdekt in de met chloor bedeelde afleidingsprodukten van het benzoëzuur.
Chlorophane, een verscheidenheid van vloeispaat, het chlorophaan.
Chlorophosphoricus, chloorphosphorzuur.
Chlorophyllum, bladgroen.
Chlororubinum, chlororubine, een poeder dat zich bij verwarming afzet uit het rubinchloorzuur.
Chlorosalicylium of chlorospirolium, chlorosalicyl, een omzettingsprodukt der spiraeaolie.
Chlorosis, de bleekzucht (een vorm der anaemie); adj. chloroticus.
Chloroxycarbonas, chlorocarbonas, chloorkoolzuur; adj. chloroxycarbonicus, chlorocarbonicus.
Chloruretum, een chloruur (in het fransch: chlorure), elke verbinding van chloor met metalen en andere brandbare stoffen, welke nog geen zuur vormt.
Choana, de trechter; choanae, de achterste neusopeningen welke naar de keelengte voeren; adj. choanodes, —oides, —oideus, trechtervormig.

Choeras, scrophelziekte; adj. choeradicus.
Choerocalymna, het bedeksel der schaamdeelen.
Chola, chole, cholos, de gal; adj. cholodes, cholicus.
Cholaemia, de galachtige bloedmenging.
Cholagoga (remedia), galuitdrijvende, de galafscheiding bevorderende middelen.
Cholanicum acidum, cholanzuur, cholalzuur, slechts in het watergehalte verschillend van cholinzuur, ontstaat door koking van cholzoor met alkaliën of sterke zuren.
Cholansis, het lam maken, lam zijn.
Cholasma, de verlamming.
Cholecystis, de galblaas; cholecystitis, ontsteking der galblaas.
Choledochus, gal-bevattend, —voerende; ductus ch., de buis welke de gal uit de galblaas en de lever ontvangt en in den twaalfvingerigen darm uitstort.
Choleinum, choleïne, galhars; choleinum acidum, choleïnezuur; het primitive bittere bestanddeel der gal, stikstof- en zwavelhoudend, Demarçay.
Cholelithus, de galsteen; cholelithiasis, de galsteenziekte.
Cholemesis, galbraking.
Chole- of *cholopoësis*, galbereiding; adj. cholopoëticus, —poëus.
Cholepyra, de galkoorts.
Cholepyrrhinum, cholepyrrhine, het bestanddeel der gal dat haar de bruinachtige kleur geeft, Berzelius.
Cholera, galvloed, braakloop, bort of boort; adj. cholericus, de cholera betreffend; temperamentum ch., het cholerische, galachtige, of prikkelbare temperament.
Choleraides, de cholera-infusoriën, Hahnemann.
Cholerina, zomercholera (cholera aestiva), buikloop.
Choleromyia, de (hypothetische) cholera-vlieg.
Cholerophobia, vrees voor cholera; adj. cholerophobus.
Cholerotyphus, de op cholera volgende typhus.
Cholestearinum, galvet; acidum cholestearanicum, galvetzuur.
Cholicus, in de gal voorkomend; acidum cholium, cholinicum, choleofcholinezuur, ontledingsprodukt van biline door zoutzuur (stikstofhoudend en een gepaard cholalzuur, Strecker).
Choloidinicum acidum, choloidinezuur, Demarçay, harsachtig, ontstaat door chol- en cholalzuur een tijd lang te koken.
Cholorrhagia, galuitstorting, galvloed; adj. cholorrhagicus.
Cholorrhoea, de (habituële) galvloed.
Choloses, de familie der galziekten, Alibert en Eisenmann; cholosis, ook verlamming, kreupelgaan (cholos, lam).
Cholosteatoma, het galspekgezwel (vetwasvorming volgens Siebenhaar).
Cholarygenosia, aziatische cholera, J. Lavater.
Chondrinum, chondrine, kraakbeenstof.
Chondristos, kraakbeenweefsel.
Chondritis, kraakbeenontsteking.
Chondrocele, eene kraakbeenige vleeschbreuk.
Chondroclasis, kraakbeenverbrijzeling.
Chondrocrosis, kraakbeenmenging, een bijzonder lijden der kraakbeenderen, dat als het derde stadium der oostersche melaatscheheid beschouwd wordt.
Chondrodesma, een kraakbeenachtige band.
Chondrodialysis, ontbinding der kraakbeenstof.
Chondrogenesis, —sia, chondrosis, kraakbeenvorming, de overgang in kraakbeen.

Chondroglossus (musculus), een gedeelte van den hyoglossus, dat van den kleinen hoorn van het tongbeen ontspringt.

Chondroides, chondroïdeum, het chondroïde, een kraakbeen- of vezelachtig gezwel.

Chondroma = chondroïde; nieuw gevormde kraakbeenmassa.

Chondromalacia, chondromalacosis, kraakbeenverweking.

Chondromyces, de kraakbeenzwam, Ritgen.

Chondroperiostoma, —periostosis, kraakbeenachtig beenvlies-exostoma.

Chondropharyngeus (musculus), het gedeelte van den middensten keeltoesnoerder, dat van den kleinen hoorn van het tongbeen ontspringt.

Chondrophyma, kraakbeengezwel.

Chondrophyton, een uitwas aan kraakbeenachtige deelen.

Chondroplacenta, een kraakbeenachtige moederkoek, Fichin.

Chondropterygii, (pisces), kraakbeenige visschen.

Chondrorrhæxis, verscheuring, breuk der kraakbeenderen.

Chondros, —drus, kraakbeen; adj. chondricus, —drodes, —oideus.

Chondrosyndesmus, eene verbinding van beenderen door vezelachtig kraakbeen, Rudolphi.

Chondrotomia, de kraakbeensnede; de ontleding der kraakbeenderen.

Chorda, darm, snaar, koord, streng, pees, zenuw; pijnlijke erectie van den penis; c. tympani, een tak van het zevende zenuwpaar, trommelvlieskoord; c. Hippocratis, c. magna, de pees van Achilles; chordæ = genitalia, Celsus.

Chordapsus, darmtoesnoering, hevige koliek, = ileus (drekbraking).

Chorea, de dans; chorea St. Viti, de St. Vitusdans.

Choremania, choreomania, choromania, de danswoede; choreomanes,

choromanes, een danslustige, liefhebber van dansen.

Choriocapillaris (tunica), de gekleurde, teedere, een rijk haarvatennet bevattende laag tusschen de platen van het vaatvlies van het oog.

Chorioidea, choriodes (tunica), het adervlies van het oog; adj. chorioideus, chorioides; chorioiditis, ontsteking van het vaatvlies.

Chorion, de huid (lederhuid); de vaathuid aan het ei van het nog niet geborene dier; bot. de uitwendige of lederhuid der plantenzaden.

Chortasthma, eene aamborstigheid welke in Rusland de menschen inzonderheid bij het hooien zoude overvallen, asthma foenariorum, Lefèvre.

Chortos, het hooi.

Chorus, het koor, de dans.

Chrisis, de zalving; chrisma, eene zalf; chrismus = chrisis, = prurigo, Plater.

Chroma, oppervlakte, kleur; blanketsel; adj. chromaticus, b. v. musice c., chromatische muziek, welke met halve tonen klimt of daalt.

Chromasia oculorum, kleurvorming in de oogen.

Chromatogenus, kleurvormend; apparatus c. een kleuren voortbrengend toestel.

Chromatologia, de leer der kleuren.

Chromatopsia, chromopsia, het kleuren zien.

Chromaturgia, chromurgia, de bereiding der kleuren.

Chromita, —mia, —mitum, chromit, flauwe kleurstof van dierlijke en plantaardige stoffen.

Chromium, chromum, chroommetaal, waarvan het zuur gekleurde zouten vormt; adj. chromicus, chroomzuur.

Chromogenium, een chromogeen. Men verstaat hierdoor kleurloze of

nauwelijks gekleurde plantaardige stoffen, verwant aan de pigmenten, waarin zij onder zekere scheikundige verhoudingen kunnen overgaan.

Chromula, chromule, = chlorophyllum.

Chronicus, chronisch, langdurend, b. v. morbus.

Chronologia, de tijdrekening; adj. chronologicus.

Chronologium, kalender, horloge.

Chronometrum, de tijdmetr (b. v. een horloge, een polsmeter).

Chronoscopium, een tijdwijzer.

Chrotopsia (Kühn), chrupsia (Beer) = chromatopsia.

Chrysalis, de insektepop, en wel deels de verborgene (obtecta), deels de gemaskerde (larvata) volgens Lamarck; de nimf of pop der dagvlinders, tweede toestand van de gedaanteverwisseling.

Chrysaminicum acidum, chrysaminzuur, ontledingsprodukt van het aloïne.

Chrysanicum acidum, chrysaniczuur, produkt van indigo en geconcentreerde heete kaliloog.

Chrysanicum acidum, chrysanijszuur, ontstaat bij de ontleding van anijszuur door rookend salpeterzuur.

Chrysatinicum acidum, chrysatinzuur, omzettingsprodukt van chrysaminzuur.

Chrysindinum, omzettingsprodukt van het chrysaminzuur door vitriool (blauw).

Chrysoberyl, een geel- of groenachtig edelgesteente.

Chrysocolla, het kopergroen, een koolzuur koperoxyde.

Chrysographia, een gouden letterschrift; de kunst om met gulden letters te drukken.

Chrysoidinum, het chrysoïdine, gele kleurstof in de besvruchten van de asperge, *Asparagus officinalis*.

Chrysolepinicum acidum, chrysole-

pinzuur, te bereiden uit de harsen van aloë door verhitting met salpeterzuur.

Chrysolite, een groen mineraal dat in plutonische gesteenten voorkomt, het chrysoliet.

Chrysophanicum, chrysophanicum acidum, het chrysophanzuur = rhabarberzuur.

Chrysopoëus, een goudmaker; chrysopoëia, de goudmakerij.

Chrysorrhaminum, het chrysorrhamine, eene gele kleurstof in de beziën van de verwers-wegedoorn, *Rhamnus infectoria*.

Chthon, de aardbodem (humus).

Chthonographia, de kennis van den bodem van een land.

Chthonosologia, de geographische ziekteleer.

Chylidrosis, het melkzweeten, een vorm van de zoogenoemde melkhektiek (chylectica), eene uitterende ziekte met uitvloeiing eener melkachtige vloeistof uit verschillende deelen.

Chyliferus, chylophorus, melksapvoerend of bevattend.

Chylificatio, chylusvorming uit den spijsbrij door de spijsvertering.

Chyloides, chylosus, saprijk; rijk aan of overeenkomstig met melksap.

Chylodibetes, eene melksapachtige pislozing.

Chylodiarrhoea, de melksapachtige buikloop (fluxus coeliacus).

Chylopoësis = chylificatio; adj. chylopoëticus.

Chylorrhoea, ziekelijke uitstorting van melksap, b. v. na verwondingen; = chylodiarrhoea.

Chylosis = chylopoësis.

Chyluria = chylodibetes.

Chylus, het sap, melksap, voedingsvocht, de chyl.

Chyma, het uitgevloide, vloeibare; het voedingsvocht van de planten met volkomen celweefsel of dat van de mono- en dikotyledonen, Hayne.

Chymecchysis, uitstorting van den spijsbrij.

Chymiferus, chymophorus, saphoudend; vasa pneumatico-chymophora of vasa spiralia, fistulae spirales, de lucht- en saphoudende vaten der planten.

Chymificatio, de bereiding of vorming van den spijsbrij.

Chymodochus = chymiferus.

Chymoplasia, de sapverplaatsing (in bewerkte lichamen).

Chymorrhoea, uitvloeiing van spijsbrij, b. v. uit eene maagwond.

Chymosis = chymificatio.

Chymus, sap, spijsbrij; adj. chymodes, chymosus.

Chysis, het begieten, opschudden.

Cibatio, het nemen van voedsel.

Cibus, cibarium, spijs, voedsel; adj. cibarius, tot de voedsels behorende, daartoe dienende; panis c., eigenbakken brood.

Cicatrissatio, de likteekenvorming; cicatrisantia (remedia), de likteekenvorming bevorderende middelen.

Cicatrix, een likteeken; dim. cicatricula, een klein likteeken; in het vogelei: de hanetred, kiemvlek; adj. cicatricosus, van likteekens voorzien; cicatrisatus, gelikteekend; tela cicatricosa, het likteekenweefsel.

Cicindela, krekellachtigen.

Cilium, het ooglid; cilia, oogharen, wimperharen; adj. ciliaris, wimpervormig, haarvormig; epithelium c. of vibratorium, flimmer- of trilharig epithelium; corpus c. corona c., ligamentum c., haarlichaam, — kroon, — band in het oog; ciliatus, bot. gewimperd, met ééne rij haren (ciliae) langs den rand of de oppervlakte.

Cillo, iemand die aan kramp of beving der oogleden onderhevig is; cilliosis, krampachtige beving der oogleden.

Cinaedia, het bedrijven van onna-

tuurlijke zonde, knapenschennis; cinaedus, een knapenschender; = scortum virile.

Cinchonas, een cinchonazuur zout.

Cinchonium, cinchoninum, cinchonine, een alkaloïde in den kina-bast.

Cinchotinum, cinchotine, eene modificatie van het chinine.

Cinchovatinum = aricinum.

Cineratio, verb. cinero, are = incineratio, incinerare.

Cinereus, aschgrauw; tuber c., eene verhevenheid in de derde hersenholte.

Cinesis, de beweging; adj. cineticus.

Cingulum, de gordel; cingens, omgevend.

Cinis, asch; cinerarium, aschhaard.

Cinnabaris, zwavelkwik, het roode sulphuretum hydrargyri, vermijoen; adj. cinnabarinus.

Cinnamēnum, cinnamēne, hoofdbestanddeel van lichten perubalsem.

Cinnamēnum, cinnamen, een koolwaterstof, gevormd door drooge distillatie van kaneelzuur baryt.

Cinnamomum, kaneel; cinnamonicum of cinnamylicum acidum, kaneelzuur, zeer overeenkomende met benzoëzuur, wordt niet slechts uit kaneelolie, maar ook uit peruen tolubalsem, alsmede uit styrax verkregen.

Cinnamylum, — lium, het stamradikaal der cinnamylverbindingen.

Cinoplasia, onregelmatigheid in de willekeurige spierbeweging.

Cignitis, ontsteking van de huid (angina uvularis).

Cinorrhaphia, de huignaad, verhemeltenaad, Schwedt.

Cionotomus, het huigmesje (ter verwijdering van de huid).

Cipollino, de italiaansche naam van wit marmer met groene strepen van talk of chloriet.

Circinus, de cirkel, gordelziekte, gordelroos; adj. circinalis, circinatus,

b. v. herpes c., de cirkelvlecht; bot. krulvormend, in het zelfde vlak op zich zelf, slakkehuisgewijs opgerold, b. v. folia (in den toestand van knop); cotyledones c., opgerolde zaadlob.

Circuitus, de omloop, het rondloopen, de omvang; verb. circumeo, ire, rondgaan.

Circulus, kring, cirkel; adj. circularis, kringvormig; circulatio, de omloop, kringloop; circulator, een kwakzalver, marktschreeuwer.

Circumcisio, de besnijdenis, het wegnemen van het praeputium; verb. circumcido, ère.

Circumflexus, omgebogen (om iets), gewonden.

Circumforaneus, een marktschreeuwer.

Circumpunctio, de omsteking (tegen uitwendige verbloedingen).

Circumscissus, rondom besneden; bot. rondom open springend, b. v. pericarpium.

Circumscriptus, omschreven, begrens; verb. circumseribo, ère.

Circumspicio, het om zich heen zien, de omzichtigheid; adj. circumspetus; adv. circumspicte, omzichtig; verb. circumspicio, ère, om zich heen zien.

Cirrhagra, de poolsche vlecht (eene haarziekte).

Cirrho, de baarddraden van de vissen; cirrhatus, entomol. behaard, gekroesd, b. v. antennae.

Cirrhiferus, cirrhophorus, lokken dragend, bot. ranken dragend.

Cirrhiformis, cirrhodes, lokvormig.

Cirrhupedia, rankvoetigen, een klasse van dieren waartoe onder anderen de zeepokken behooren.

Cirrhosis, eene chronische leverziekte met eene gele huidkleur; adj. cirrhoticus.

Cirrhus, cirrus, lok; bot. rank; adj. cirrhosus, lokkig, ranken vormend; cirri tibiales, de hoornwratten of zwielwratten aan de

pooten der paarden, Vegetius Renatus.

Cirsolepharon, aderspatten aan de oogleden.

Cirsocele, de variceuse uitzetting van de venae spermaticae, inzonderheid bij den liesring.

Cirsoles, aderspattig, variceus.

Cirsocephalus, variceuse uitzetting van aderen in de nabijheid van den navel.

Cirsophthalmia, — mus, een variceuse toestand van het oog.

Cirso, cirrus, een aderspat, adergezwel, verwijding van aderen.

Cirсотomia, het afbinden of uitsnijden van aderspatten.

Cissampelinum, eene in zuiveren toestand amorphe basis in den wortel van de touwdruif, *Pareira brava*.

Cista, kist, vergaderbak; dim. cistula, kistje; bot. het stof houdende, aanvankelijk geslotene receptaculum van sommige korstmossen, Sprengel.

Cisterna, een vergaderbak voor vloeistoffen, regenbak; c. chyli, het onderste gedeelte (het begin) van den ductus thoracicus, meestal vóór den derden lendewervel.

Citraconicum acidum, citraconzuur, ontstaat door distillatie van itaconzuur.

Citricum acidum = citraconzuur.

Citricum acidum = itaconzuur, in aconitum-soorten.

Citridinicum acidum, citridinzuur = aconitzuur.

Citrus, de citroenboom; citreus, citreus, citreus bevattend; acidum c., citreuszuur; citrinus, citreusgeel.

Clamor, het geschreeuw; verb. clamo, are, clamito, are.

Clangor, de klank; c. vocis, eene drooge, rauwe stem.

Claretum, bleekert (licht roode wijn), kruidenwijn.

Clarificatio, het klaren (bij scheikun-

dige en pharmaceutische werkzaamheden); verb. clarifico, are.
Clarus, helder, beroemd.
Classis, de afdeeling, vloot; adj. classicus, klassiek, gewoonlijk met de beteekenis van: volkomen, uitstekend.
Clathratus, entom., getralied, gegroefd, wanneer de groeven in rijen staan en verhevene overlansche lijnen tusschen elkander hebben.
Claudicatio, het hinken, mank gaan; veter. het kreupel gaan; adj. claudus; verb. claudico, are.
Clava, de knods, kolf; adj. clavatus, kolf- of knodsvormig; dim. clavella; adj. clavellatus; cineres c., potasch.
Clavis, een sleutel; dim. clavicula, het sleutelbeen; adj. clavicularis.
Clavus, de nagel; likdoorn, condylomata der baarmoeder; moederkoorn.
Clepsine, een geslacht van bloedzuigers dat voor bijzonder deugdelijk gehouden wordt.
Clepsydra, een wateruurwerk, een zandlooper.
Clibanus, een kleine oven.
Clima, het klimaat, de luchtgesteldheid; adj. climaticus; morbi c., ziekten welke ontstaan ten gevolge der luchtgesteldheid van eene landstreek.
Climacter, de trede van een ladder of trap; adj. climactericus; anni c., de zoogenoemde moordjaren, trapen der jaren, bij de Grieken, waarin zij meenden dat het lichaam eene bijzondere verandering onderging; inzonderheid de periode van teruggang bij de vrouw.
Clinandrium = androclinium, groef van den helmknop, K. Sprengel en Decandolle.
Clinanthium, de gemeenschappelijke vruchtbodem bij de samengestelde bloemen.

Cline, het bed, de legerstede; clinica, clinice, de kliniek, het onderwijs aan het ziekbed; clinicum, eene inrichting waarin onderwijs aan het ziekbed wordt gegeven; adj. clinicus, klinisch, de kliniek betreffende.
Clinodes, —oides, —oideus, bedvormig, overeenkomende met de knoppen van een ledikant; processus clinoides, kleine kegelvormige uitsteeksels aan het wiggebeen.
Clinotechnia, —nica, —nice, de klinotechniek, de kunst om een clinicum te vormen; adj. clinotechnicus.
Clisometrum, clisiometrum, een werktuig ter bepaling van de helling der bekken-as op die van het lichaam.
Clitoris, de kittelaar, de roede bij de vrouw; adj. clitorideus.
Clitorismus, een bovenmatig groote kittelaar; ziekelijke opzwelling van den kittelaar; misbruik van eene monstreuse clitoris tot onnatuurlijke bevrediging der geslachtsdrift.
Clitoritis, eene ontsteking van den kittelaar.
Clivus, de helling; c. Blumenbachi, het hellende vlak gevormd door het grondstuk van het achterhoofdbeen en de achtervlakte der zadelleuning van het wiggebeen.
Cloaca, riool, zuiveringskanaal; de gemeenschappelijke uitgang voor den inhoud van het darmkanaal, de urine, de eierleiders en verdere afvoerende buizen bij vogels, amphibien en visschen.
Clonicus, krampachtig, stuiptrekkend, convulsief; spasmus c., stuiptrekkende kramp; clonodes, krampachtig, b. v. pulsus c., de krampachtig trillende pols.
Clunes, de achtereinden, billen (inzonderheid bij dieren); partus

praevis clunibus, eene stuitgeboorte.
Clymenia, naam van een geslacht van fossiele schelpen.
Clypeus, het schild; entom. het hoofdschild bij de insecten; adj. clypeatus, met schilden bedekt, schildvormig = discoideus.
Clysanthion, de klisteerpomp.
Clyisma, het klisteer.
Clyster = clyisma, de klisteurspuit; clysterium, een kleine klisteurspuit.
Cnemitis, eene ontsteking van het scheenbeen.
Cnesmus, het jeuken, de jeukte.
Cnicinum, enicine, eene bittere stof in de gezegende distel, *Carduus benedictus*.
Cnidosis, het slaan met brandnetels; jeukte met gevoel van hitte gepaard, prikkeling; neteluitslag.
Cnissorrhinchus, een knetterend geluid.
Coactaneus, de tijdgenoot; bot. flores c., gelijktijdige bloemen, namelijk die welke te gelijk met de bladeren uitkomen.
Coagulatio, de stolling; coagulum, het gestolde, gestremde; adj. coagulabilis, stolbaar, wat voor stolling vatbaar is; verb. coagulo, are, en coagulo, ari, stollen.
Coalescentia, coalitus, het vergroeien, samengroeien; verb. coalesco, ère.
Coaptatio, het aan elkander voegen, b. v. van de einden bij beenbreuken; verb. coapto, are.
Coarctatio, vernauwing; verb. coarcto, are; coarctatus, versmald, vernauwd; bot. samengedrongen staande, b. v. paniculum, semen.
Coarticulatio, eene verbinding van gewrichten.
Cobaltus, een metaal, in 1733 door Brandt ontdekt.
Cocca, bot. het huisje, de afzonderlijke carpella van een veelvoudig pericarpium; korrels.

Coccinum, coccine, de kleurstof van de cochenilje, karmijn.
Coccineus, scharlakenrood.
Coccinonicum of coccinonitricum acidum, coccinonzuur, een nitrozuur, ontstaande uit met salpeterzuur behandeld purreezuur.
Coccionella, coccinella, cochenilje; onze-lieve-heersbeestje.
Cocosteophyton, het korrelachtige of wratvormige osteophyt, Lobstein.
Cocosteus, naam van een fossielen visch uit den old red van Engeland.
Coccus, kern, bes; een kern- of besachtig lichaam; c. ilicis, de schildluis; c. cacti, het cochenilje-insekt; dim. cocculus.
Coccygocephalus, eene misgeboorte met zeer kleine hals- en hoofdbeenderen, welke eindigen in eene met de punt van het stuitbeen overeenkomende punt.
Coccyx, de stuit, het stuit-, koekoeks- of staartbeen; adj. coccygeus.
Cochlea, een slak, hoorn; het slakkehuisje in den doolhof van het oor; de schroef; adj. cochlearis, cochleatus, slakkehuisvormig, b. v. pericarpium.
Cochlear, —are, de lepel; c. majus, een eet-, of soeplepel; c. medium, een kinder- of paplepel; c. minus, een theelepel; dim. cochlearium.
Cocholithotrypeta, een schroefvormige steenboorder.
Cocostearinum of cocinum, het vet in de kokosboter; cocostearinicum acidum, cocostearinzuur, een vetzuur in de kokosboter.
Coctio, het koken, de vertering (b. v. ciborum); stadium coctionis, het stadium der koking; de krisis; verb. coquo, ère; coquus, de kok.
Codeinum, het codeïne, een alkaloïde in het opium.
Codiacum acidum, papaverzuur.
Coecus = caecus.
Coelacanthus, holstekel, naam van

een geslacht van fossiele vischen.
Coeliacus, het onderlijf betreffend; fluxus c., (witte) buikvloed; arteria c., de buikslagader, hoofdtak der buikaorta; plexus of ganglion c., de zonnevlecht.
Coeliocoele, eene buikbreuk.
Coeliocycēsis (paracycēsis abdominalis), buikzwangerschap.
Coelioncus, een buikgezwel.
Coelioplegia, verlamming der buikzenuwen; te Praag heeft men dezen naam gegeven aan de aziatische cholera.
Coeliopasmus, de onderlijfskramp.
Coeloma, een hoornvliesgezwel met verlies van zelfstandigheid.
Coelomyces, cellezwam, Kitgen.
Coelospermus, bot. holzadig, eene afdeeling der schermdragende planten.
Coelum, de hemel; adj. coelestis.
Coena, de maaltijd; coenaculum, het eetvertrek; verb. coeno, are.
Coenaesthesia, het gemeenschappelijke gevoel, Reil.
Coenanthium, de bloemkoek.
Coenobium, het klooster; bot. de uit vele bovenstandige, éénzadige vruchtjes bestaande splitvrucht der labiatae en boragineae; eene vrucht die als ovarium uit verscheidene op den zelfden vruchtbodem bevestigde, maar toch verenigde en van een gemeenschappelijken stijl voorziene stukken bestaat, die zich bij het rijp worden scheiden; gemeenschappelijke vrucht.
Coenum, de vuiligheid.
Coenurus cerebri, het veelhoofd, blaasworm in de hersenen van aan draaiziekte lijdende schapen.
Coeruleus, hemelsblauw; subst. coeruleosis = cyanosis.
Coeruleinum of acidum sulphindyllicum, coeruleinzwavelzuur, gevormd uit met zwavelzuur behandeld indigoblauw.

Coffeinum, caffeinum of theinum, kaffeïne of theïne, eene zwakke organische basis (in koffie en thee), gebonden aan looizuur.
Cogitatio, de gedachte; voorstelling; verb. cogito, are.
Cohobatio, het herhaalde aftappen of distilleeren van vloeistoffen; verb. cohobo, are; adj. cohobatus.
Cohol-aether = mesita.
Coincicens, samenvallend, gelijktijdig met iets gebeurend, b. v. morbus; verb. coincido, ère.
Coitus, de bijslap, paring, bevruchting; verb. coëo, coïre, den bijslap uitoefenen, bevruchten; van vloeistoffen: stollen; van wonden: zich vereenigen.
Colatio, het doorzeven; colatorium, de vergiettest, zeef; colatura, de doorgezijde vloeistof; verb. colo, are.
Colchicinum, alkaloïde in de tijloos, *Colchicum*.
Coleinum, coleïne, = chitine, de vleugeldekstof of scheedestof.
Coleopterus, van vleugeldekstels voorzien, schildvleugelig; coleoptera, entom. de dekschilden, namenlijk de beide vleugeldekstels als geheel genomen; de orde der kevers of schildvleugelige insecten.
Coleoptilum, —lus, bot. de knop- of pluimscheede, de niet verder tot ontwikkeling gekomen zaadlob, als scheede den jongen stempel omhullende; adj. coleoptilatus.
Coleorrhiza, de wortelscheede (de onontwikkeld gebleven radicula); adj. coleorrhizatus.
Coleoselen, plur. coleoselēnes, een ingekokerd, als eene scheede overgeschoven buisje.
Coles, het mannelijk lid.
Colica (affectio), koliek, hevige buikpijn; adj. colicus, koliekachtig, het colon betreffende, b. v. arteria.
Colitis, ontsteking van den karteldarm.
Colla, dierlijke lijn, stijfsel, Béral.

Collagenium, collagenes (histos), lijngevend weefsel.
Collapsus, het samenvallen; verb. collabor, bi.
Collare, de halsband; entom. de halskraag, halsring, = pronotum.
Collateralis, zijdelingsch; bot. semina c., nevens elkander staande zaden.
Collectio, de verzameling; collectivus, samengevat; verb. colligo, ère.
Collisio, het samenstooten, ontmoeten, botsen; verb. collido, ère.
Colligatio, het samenbinden; verb. colligo, are.
Colliquatio, het smelten, vervloeien, profuse ontlasting of uitscheiding bij uitterende ziekten; colliquamentum, het vloeibare in het dierlijke ei, de vloeibare door de vaten afgezette stof, welke dient tot aanvulling der weefsels, Rudolphi; adj. colliquativus, smeltend, profuus, uitputtend, b. v. sudor.
Collis, de heuvel; dim. colliculus; adj. collicularis.
Collocatio, de stelling, plaatsing, rangschikking; verb. colloco, are.
Collodesmus, het stijfselverband.
Collodium, eene oplossing van pyroxiline (schietkatoen) in ether.
Colloideum, collodes (pseudorgana), het colloïde; eene traag verloopende gelatineuse weefselontarring.
Colloquium, het samenspreken, onderhoud; verb. colloquor, qui.
Collum, de hals.
Collutorium, —tio, eene mondspoeling = gargarisma.
Colluvies, het samenvloeien, de verzameling (inzonderheid van onreine stoffen).
Collyrium, een oogwater.
Coloboma, de verminking; eene door verwonding ontstane spleet in de oogleden of in de iris.
Colocynthinum, de bittere stof in de kolokwint, *Cucumis colocynthis*.
Cololites, versteende vischdarmen.
Colon, de karteldarm, het darmkanaal tusschen den blinden darm en den endeldarm.
Colophenium, colophen, eene koolwaterstof, ontstaande door spoedige distillatie van colophonium.
Colopholicum acidum, het colopholzuur, ontstaat door het smelten van pininzuur.
Colophonium, spiegelhars, vioolhars, *Therebinthina cocta*.
Color, de kleur; coloratio, het kleuren; verb. coloro, are.
Colostrococca, colostrococcula, grana colostrina, de in het colostrum waargenomene bolletjes.
Colostrum, biest, de eerste moeder-melk na de bevalling.
Colpeurynter, de scheedespiegel, verder der scheede.
Colpitis, ontsteking van de scheede.
Colpocele = hernia vaginalis; eene scheedebreuk.
Colpoptosis, de uitzakking van de scheede.
Coluber, eene slang, adder; adj. colubrinus.
Columbinum, het columbine, neutrale bittere stof in den columbowortel, de wortel van *Menispermum palmatum*; columbicum acidum, columbozuur.
Columella, het zuiltje; bot. de as; adj. columellaris.
Colyrchyma, in de plantenphysiologie: gewonden celweefsel.
Colymbethra, eene groote badkuip, de duikerklok (?).
Coma, comae, het haar, hoofdhaar; bot. de kuif, kroon (een bundel bracteae); comatus, gelokt, behaard; entomol. wanneer slechts het bovenste gedeelte van den kop behaard is; comosus, bot. gekuifd, kuifvormig, b. v. capitulum, semen, spica.
Coma, atis, een hooge graad van slaapzucht; adj. comatodes, —tosus.

- Combustio*, de verbranding; *combustibilis*, verbrandbaar; verb. *comburo*, ère.
- Comedones*, de zoogenoemde medeters in het gelaat (ontaarde en genekrotiseerde huidkliertjes).
- Comenicum* of *metacogenicum* acidum, comenzuur (stikstofvrij), vormt zich wanneer meconzuur eenigen tijd met water wordt gekookt.
- Comes*, de geleider, geleidster; *comitatus*, de begeleiding, hofstoet van aanzienlijke personen; adj. *comitatus*, begeleid, ook zoo veel als samengesteld, b. v. *febris c.*, met eene andere ziekte verbondene (meestal boosaardige) tusschenpoozende koorts; verb. *comitor*, ari.
- Comestibilis*, eetbaar; verb. *comedo*, ère, eten, medeeten.
- Comitia*, de openbare vergaderingen bij de Romeinen; adj. *comitalis*, b. v. *morbus c.*, de vallende ziekte.
- Commeatus*, de toevoer, voorraad, proviand.
- Commentatio*, de verhandeling; *commentarius*, verklaring, uitlegging, opheldering; verb. *commentor*, ari, iets behandelen, van aantekeningen voorzien.
- Commercium*, de gemeenschap, verbinding, handel.
- Comminutio*, de vermindering, het fijnstooten; verb. *comminuo*, ère; *fractura comminuta*, de splinterbreuk.
- Commissura*, de verbinding; bot. de aanrakingsvlakte; verb. *committo*, ère, samenvoegen, aan elkander leggen, toevertrouwen.
- Commotio*, de beweging, schudding; verb. *commoveo*, ère.
- Communicatio*, mededeeling, gemeenschap, overdracht; verb. *communio*, are, in de anatomie dikwijls zoo veel als verbinden, b. v. *ramus communicans*, een verbindingsstak.
- Communis*, gemeenschappelijk, algemeen; *communismus*, eene gemeenschappelijke plaats; tegenwoordig meestal gebruikt in de beteekenis van: *communio bonorum*, gemeenschap van goederen.
- Commutatio*, eene verandering; verb. *commuto*, are.
- Comophorus*, haardragend; met haren of draden bezet.
- Comosus*, kuifachtig, gekuifd.
- Compages*, compago, het samenvoegde; verb. *compingo*, ère; adj. *compactus*, compaginatus, toegeslagen.
- Comparatio*, de vergelijking; adj. *comparatus*, comparativus; verb. *comparo*, are, vergelijken, aanschaffen, verschaffen.
- Compendium*, eene korte voorstelling, eene handleiding.
- Complanatio*, de afplatting; verb. *complano*, are.
- Completio*, de aanvulling; *complementum*, de voltalligmaking; adj. *completus*, volkomen; bot. *flos c.*, eene bloem met ontwikkelde kelk, bloemkroon, meeldraden en stamper; verb. *compleo*, ère.
- Complexio*, de verwikkeling, het temperament.
- Complexus*, het omvatten, het inbegrip; verb. *complexor*, ti.
- Complicatio*, de verwikkeling; adj. *complicatus*, ingewikkeld, b. v. *morbus c.*, eene ingewikkelde d. i. met eene of meer anderen verbondene ziekte; verb. *complico*, are.
- Compositio*, de samenstelling; verb. *compono*, ère.
- Compressio*, het samendrukken; *compressor*, *compressorium*, een drukwerktuig; adj. *compressivus*, zekere drukking uitoefenende, b. v. *vinctura c.*, een drukverband.
- Conarium* = *glandula pinealis* (kegelvormige gedaante).
- Concameratio*, de welving; verb. *concamero*, are.

- Concavitas*, eene uitholling; tegenstelling; eene welving; adj. *concavus*.
- Concentratio*, de versterking, verdichting, inzonderheid van vloeistoffen; adj. *concentratus*, oplossingen met weinig water; *pulsus c.*, een pols met zeer weinige, stootsgewijze slagen.
- Concentricus*, gelijkmiddenpuntig, om een gemeenschappelijk middenpunt heenlopend.
- Concentus*, de harmonie.
- Conceptio*, de ontvangenis, het in zich opnemen, de bevruchting; verb. *concipio*, ère, opvatten, zwanger worden.
- Concha*, de schelp; *conchodes*, *conchoideus*, schelpvormig.
- Conchiferae*, schelpdieren, koplooze tweekleppige weekdieren zooals de oester, de mossel, enz.
- Conchylia*, de schalen der schelpdieren; slakkehuizen; schaaldieren.
- Conciliatio*, de verzoening, het verkrijgen; verb. *concilio*, are, verkrijgen, verschaffen, toeëigenen.
- Concinnus*, evenmatig; subst. *concinnitas*.
- Concisio*, het stuk snijden; adj. *concisus*; verb. *concido*, ère.
- Concoctio*, de vertering; verb. *concoquo*, ère.
- Concolor*, gelijkkleurig.
- Concors*, eendrachtig; subst. *concordia*; verb. *concordo*, are, overeenstemmen.
- Concretio*, de vergroeiing; *concrementum*, eene samengegroeide massa, concrement; adj. *concretus*; verb. *concreresco*, ère, samengroeien.
- Concubitus*, het samenliggen, de bij-slaap; *concubinatus*, eene echteloze verbindtenis, bijzitschap; verb. *concumbo*, ère.
- Concupiscentia*, begeerte, vleesche-lijke lust; verb. *concupisco*, ère.
- Concursus*, het samentreffen, de samenloop; verb. *concurro*, ère.
- Concussio*, de schudding; verb. *concutio*, ère.
- Condensatio*, de verdichting; verb. *condenso*, are.
- Conditura*, het innemen, balsemen; *condimentum*, het ingemaakte; adj. *conditus*, gekruid, ingemaakt; verb. *condio*, ère.
- Conditio*, de voorwaarde, toestand, ambt, stand.
- Conductio*, de geleiding; *conductor*, de geleider; verb. *conduco*, ère.
- Conduplicatus*, bot. samengevouwen, b. v. *folia* of *cotyledones*; *invicem c.*, ineen geschoven (beide in den knop); verb. *conduplico*, are.
- Condyle*, een knobbel, buil, blauwe plek.
- Condyloma*, een knobbelvormig gezwel, vijfgrat, bepaaldelijk bij syphilis; *condylolysis*, de vorming van vijfgratten; het lijden daaraan.
- Condylus*, de gewrichtsknobbel, het geleidingshoofd; adj. *condylodes*, *condyloideus*.
- Confectio*, het tot stand brengen, voleindigde, suikergebak; verb. *conficio*, ère.
- Confertus*, samengedrongen; bot. dicht bijeen geplaatst, b. v. *rami*, *folia*.
- Conferva*, brondraad, flap; *confervaceae*, de draadwieren (kryptogame planten).
- Confervus strophulus*, tandenuitslag.
- Configuratio*, de vorm, gestalte, het voorkomen; adj. *configuratus*; *stercora c.*, *faeces* welke niet vloeibaar of brijachtig zijn, maar een bepaalden (gedraaiden) vorm hebben.
- Confluxio*, *confluxus*, het samen-vloeien, in elkander loopen; verb. *confluo*, ère.
- Conformatio*, eene inrichting, overeenkomst, de toestemming; verb. *conformo*, are.
- Conformus*, overeenstemmend, gelijkvormig; subst. *conformitas*.

Confundo, ère, samengieten, versmelten, verwisselen; subst. confusio.

Congelatio, het koud zijn, het bevroren, het stollen tot gelei, kristalliseeren; adj. congelatus, verstijfd, bevroren, gestold; verb. congelasco, ère.

Congeneres, planten en dieren die tot het zelfde geslacht behooren.

Congenitus, aangeboren, b. v. morbus.

Congestio, de aandrang, ophooping, b. v. sanguinis; adj. congestivus; abscessus c., een absces met congestie.

Congius, eene vochtmaat bij de Romeinen = 8 amphora.

Conglobatio, het kogelrond maken of worden; conglobatus, kogelrond, samengerold, bolvormig; verb. conglobo, are.

Conglomeratus, een gesteente uit rondgeslepen steenbrokken, keien, bestaande, een conglomeraat of grintsteen.

Conglomeratio, kluwenvorming; verb. conglomerare, = conglobatio en conglobare.

Congregatio, de verzameling, ophooping; verb. congreco, are.

Congruentia, de overeenstemming; adj. congruens, congruus; verb. congruo, ère.

Conjectura, het vermoeden, eene gissing; adj. conjecturalis; verb. conjicio, ère, conjecto, are.

Conidium, een kleine kegel; kiempoeier, de als stof op het loof der korstmossen verstrooide broedcellen.

Coniferae, de familie der kegeldragende boomen.

Conium, het conïne, een vluchtig bestanddeel in kervelsoorten, *Conium*.

Coniocarpi (lichenes), kegelvruchtige korstmossen.

Coniomycia, —ces, stofzwam.

Conjugata (linea), de kleine of rechte

afmeting van het bekken, diameter antero-posterior, van het midden van het voorgebergte naar den bovenrand der symphysis pubis; conjugatus, verbonden; bot. conjugato-pinnatus, verbonden gevind, als aan een gevind deel de tegenoverstaande vinnen zijn samengegroeid, b. v. folia.

Conjunctio, de verbinding; adj. conjunctivus, verbindend; tela c., bindweefsel; tunica c., het bindvlies.

Conjunctivitis, de ontsteking van het bindvlies van het oog.

Connatus, aangeboren, vergroeid; bot. folia c., twee aan hare basis vergroeide bladeren.

Connexivum, bot. het tusschendeel tusschen de cellen (loculi) der helmknoppen, het helmbindsel.

Conniveo, ère, zich naar iets buigen of neigen, b. v. antherae conniventes, helmknoppen welke naar elkander toegebogen zijn; alae c., dekkende vleugels.

Conophthalmus = staphyloma.

Conquassatio, schudding; verb. conquasso, are, schudden, schokken; conquassans, snerpend.

Conscientia, het bewustzijn, geweten; adj. conscius.

Consecutio, het gevolg; adj. consecutivus, navolgend, op iets volgend, b. v. morbi; verb. consequor, consequi.

Consensio, consensus, de overeenstemming; physiologisch het zelfde wat pathologisch sympathia uitdrukt; verb. consentio, ire.

Conserva = confectio, sappige plantendeelen met suiker gewreven.

Conservatio, de behoudenis; verb. conservo, are.

Consilium, de raad, het besluit.

Consistentia, de graad van dichtheid eener massa.

Consociatio, de vereeniging, de paring; verb. consocio, are.

Consolidatio, de verdichting, bevoor-

dering van de likteekenvorming; consolidantia remedia, verdichtende, den organischen samenhang, ook de likteekenvorming bevorderende middelen; verb. consolido, are.

Conspetus, aanblik, overzicht, beschouwing; conspicuus, zichtbaar, in het oog vallend, met het ongewapende oog waarneembaar; verb. conspicio, ère, aanzien, in het oog krijgen.

Conspuo, ère, bespuwen, verachten.

Constans, bestendig; subst. constancia; adv. constanter.

Constipatio, de ophooping, verstopping, hardlijvigheid; verb. constipo, are.

Constitutio, de gesteldheid van het lichaam; c. aëris, annua, luchtgesteldheid, jaargetijde; c. morborum, het heerschende ziekte-karakter; constitutiva remedia, in de recepteerkunde: de middelen die den vorm aan het geneesmiddel geven, zoo als bij de pillen de extracten; partes constituentes, constitutivae, de bestanddeelen; verb. constituo, ère.

Constrictio, de samensnoering; constrictor (musculus), de samensnoerder, eene sluitspier; verb. constringo, ère.

Constructio, eene inrichting, samenstelling, oprichting; verb. construo, ère.

Consuetudo, de gewoonte; adj. consuetus; verb. consuesco, ère.

Consultatio, de beraadslaging, het raadplegen; verb. consulto, are, frequentativum van consulo, ère, raad geven en om raad vragen, met de beteekenis zulks herhaald doen.

Consummatio, het volkomen maken, de voleinding; verb. consummo, are.

Consumtio, het verbruik, de uitteerende ziekten; verb. consumo, ère.

Contactus, de aanraking; verb. contingo, ère.

Contagio, de aansteking, eene aanstekende ziekte.

Contagium, eene smetstof; adj. contagiosus.

Contemplatio, de beschouwing; contemplativus, beschouwend, bespiegeland, in zich gekerd, b. v. vita c.; verb. contempro, ari.

Contemptio, contemptus, de verachting; verb. contemno, ère.

Contentio, de ijver; verb. contendo, ère, zich moeite geven, bejveren; ergens naar trachten, bewerken.

Conterminus, aangrenzend, nabij gelegen.

Contextus, samengeweven, samengevlochten; verb. contexto, ère.

Contiguus, in aanraking met iets zijnde, samenhangend; subst. contiguitas; bot. cotyledones contiguæ, samenhangende zaadlobben.

Continens, bevattend, aanhoudend, b. v. typus; contenta, orum, de inhoud; verb. contineo, ère, bevatten, aanhouden.

Continuatio, de voortzetting, de voortdoring; verb. continuo, are.

Continuus, onafgebroken, aanhoudend, doorlopend; bot. antherae c., ongelede helmknoppen; febris c. onafgebroken, aanhoudende koorts; subst. continuitas.

Contorsio, het samendraaien; verb. contorqueo, ère; adj. contortus; bot. petala of sepala c., gekronkelde, min of meer spiraalvormig gedraaide bloembladeren (bij de praefloratio); evolutio c., de gedraaide vorm van ontwikkeling.

Contortiplicatus, bot. in elkander gerold, b. v. cotyledones.

Contraapertura, opening aan de tegengestelde zijde, b. v. bij verettering.

Contractio, samentrekking; contractura, ziekelijke, door samentrekking te weeg gebrachte verkorting der spieren; verbuiging der ledematen; verb. contraho, ère.

Contraextensio, uitzetting aan de

teggengestelde zijde, tegenrekking (bij beenbreuken en ontwrichting).
Contrafissura, een tegenscheur, tegenbreuk, inzonderheid aan den schedel.
Contraindicatio, tegenaanwijzing.
Contrarius, tegengesteld.
Contrastimulus, een tegenprikkel; *contrastimulantia remedia*, een tegenprikkel veroorzakende midelen.
Contritio, het fijn wrijven; adj. *contritus*, fijn gewreven; verb. *contritè*, ère.
Controversus, strijdig; subst. *controversia*, strijd.
Contusio, de kwetsing, kneuzing; adj. *contusus*; verb. *contundo*, ère.
Conus, kegel, vruchtkegel; bot. = *strobilus*; *conus fusorius*, de grafnaald, eene smelt- of gietkroes (dienende bij scheikundige werkzaamheden); adj. *conicus*, *conoides*, kegelvormig.
Convalescentia, de herstelling, genezing; verb. *convalesco*, ère.
Convergens, samenlopend, naar elkander neigend; verb. *convergo*, ère.
Convexus, bol, gewelfd; subst. *convexitas*.
Convolutio, inwikkeling, samenroling; c. *venarum*, Vidal's enroutement van aderspatten; adj. *convolutus*, bot. opgerold, gedraaid, b. v. *folia*, in den toestand van knop; verb. *convolvere*, ère.
Convulsio, stuiptrekking, klonische kramp; adj. *convulsivus*, krampachtig; verb. *convello*, ère, klonische krampen opwekken; *convellor*, li, daardoor aangetast worden.
Copaivicum acidum, *copaivazuur*, in den *copaivabalsem* (zich onderscheidende door neiging tot kristallisatie).
Copal, eene hars in *hymenaea*'soorten, *gomaniméboom*, in *Guinea*.
Cophos, hardhoorend, doof; subst.

cophosis, verlies van het gehoor.
Coposis, vermoeienis, loomheid.
Copragógus, drekstoffen verwijderend.
Copremesis, drekbraking.
Coprodocheum, een ondersteek, nachtgemak; riool.
Coprolite, dreksteen, versteende uitwerpselen van dieren, *copoliet*.
Copropoësis, de drekvorming.
Croposis = *copropoësis*, de ontlasting van drekstoffen.
Coprostasia = *constipatio*, geheele terughouding van drekstoffen.
Copula, een band; chem. paarling; entom. de geslachtsvereeniging, bevruchting; *copulatio*, de verbinding, koppeling; verb. *copulo*, are.
Cor, het hart; dim. *coreculum*; adj. *cordatus*, *cordiformis*, hartvormig; b. v. *folium*; *cordifolius*, met hartvormige bladeren.
Coracodes, —*oideus*, = *coronodes*, —*noideus*, b. v. *processus c.*, een ravenbeksgewijs uitsteeksel.
Coralligenus, uit korallen ontstaande.
Corallium, het koraal, de koraalpolyp.
Core, het meisje; de pop; de pupil van het oog.
Corectopia, abnormale plaatsing van de pupil.
Coremorphosis, de kunstmatige vorming van eene pupil.
Coretomia, *corectomia*, *coredialysis* = *iridotomia*, enz.
Corencleisis = *iridencleisis*.
Coriaco, veter. = *ecdermia*.
Corium, het leder, de lederhuid; adj. *coriaceus*.
Cormus, bot. de wortelstok, in de plaats van den *radix*, bij mannetjesvaren, *Nephridium filix-mas*, en witten nieswortel, *Veratrum album*; adj. *cormodes*.
Corneus, hoornig, uit hoorn samengesteld; *cornea* (*tunica*), het hoornvlies van het oog; *corneitis* = *ceratitis*; *corneinum* = *ceratinum*.

Cornicula, een kleine hoorn; elk hoornvormig instrument, b. v. kunstmatige bloedzuigers, kopglazen, zogpompen, distilleer- of sublimeerkolven.
Cornu, de hoorn; adj. *corniger*, *cornutus*, gehoord, hoorndragend.
Corolla, de bloemkroon; dim. *corollula*.
Coromeginum, het narkotische principe van de wolfskers, *Atropa belladonna*; nachtschade, *Solanum*; en doornappel, *Datura*, daar het de pupil verwijdt, *Runge*.
Corona, de kranen, kroon; bot. een bladachtig of stekelig aanhangsel boven de unguis bij vele nagelbloemigen, *caryophylleae*; c. *precatoria*, een rozebrans; adj. *coronalis*, *coronarius*, *coronoideus*, kroonvormig.
Coroparelysis, de vernauwing van de pupil.
Corotrophium, *coretrophium*, eene kostschool of opvoedingsgesticht voor meisjes.
Corpus, het lichaam; dim. *corpuseculum*; c. *tactus*, de gevoelteltjes, R. Wagner; c. *sanguinis*, bloedbolletjes.
Corrigentia (remedia), verbeterende middelen (ten opzichte van den smaak, de verteerbaarheid, de kleur); verb. *corrigo*, ère.
Corrosio, het knagen, afvreten; adj. *corrodens*, *corrosivus*, bijtend; verb. *corrodo*, ère.
Corrugatio, de samenschrompeling, het fronsen; *corrugator* (*musculus*) *superciliorum*, de fronsspier der wenkbrauwen; adj. *corrugatus*, gefronsd; bot. *cotyledones c.*, verwarde zaadlobben; verb. *corrugo*, are.
Corruptio, —*tela*, het bederf; adj. *corruptivus*; verb. *corrumpo*, ère.
Cortepinitannicum acidum, *cortepinitanzuur* in den bast van *pinus*'soorten.
Cortex, schors, bast; adj. *corticalis*.

Corticinum, kinarood (rood geoxydeerd looizuur?) in den kinabast, inzonderheid in den rooden.
Coruscans, *coruscus*, flikkerend, schitterend; verb. *corusco*, are.
Corydalinum, eene plantenbasis in onderscheidene soorten van de helmblom, *Corydalis*, en pijpblom, *Aristolochia*.
Corymbus, de bloemtuil; adj. *corymbiferus*, *corymbophorus*, bloemtuilen dragend; *corymbodes*, —*boides*, —*boideus*, —*bosus*, bloemtuilvormig.
Coryphodon, een op een tapir gelijkend fossiel zoogdier uit de tertiaire lagen.
Coryza, zwaarte van het hoofd, verkoudheid, druipend van den neus.
Cosmesis, de verfraaiing, opsiering, optooiing; *cosmeticus*, geschikt tot verfraaiing; *cosmetica* (ars), de kunst om iets te verfraaien; *remedia c.*, verfraaiings-, schoonheidsmiddelen; *pulvis c.*, schoonheidspoeder.
Cosmicus pulvis, het cosmische poeder, van Frère Cosme, bestaande uit arsenigzuur, gebrande schoenzolen, drakenbloed en kunstmatig vermijoen.
Cosmogenia, de schepping, de leer van het ontstaan der wereld.
Cosmographia, de wereldbeschrijving.
Cosmologia, de leer der wereld.
Cosmopolita, —*tes*, een wereldburger; adj. *cosmopoliticus*.
Cosmus, de orde, inrichting; de wereld als het schoonst geordende en volkomenste geheel; adj. *cosmicus*, wereldlijk, tot de physische wereld behorende.
Cos, de slijpsteen.
Costa, de rib; adj. *costalis*, de ribben betreffende, daartoe behoorend; *costatus*, geribd; bot. met grove, uitspringende, onderling evenwijdige verhevenheden, b. v. *semina*, *folia*.

Cotarninum, alkaloïde ontstaande door verhitting van narkotine met zwavelzuur en bruinsteen.
Cotyledon, bot. de zaadlob, het kiemblad, de lobben van den moederkloek bij drachtige viervoetige dieren.
Coxa, de heup, het heupgewricht.
Coxagra, coxalgia, pijn aan het heupgewricht, het vrijwillige hinken; adj. coxalgicus.
Coxarthrocace = coxalgia.
Coxitis, eene ontsteking van het heupgewricht.
Crag, een tertiair gesteente dat veel schelpen bevat.
Crambus, ziekelijke inschrompeling bij de planten (b. v. bij de druiven).
Crampus, de kramp, inzonderheid in de knit- en vingerspiers, b. v. na aanhoudend schrijven.
Craniologia, de schedelleer.
Craniopathia, het lijden of eene aandoening van den schedel.
Cranioscopia, de schedelbeschouwing, het onderzoeken van den schedel; *cranioscopium*, een werktuig daartoe dienstig.
Cranium, de schedel.
Crapula, de dronkenschap, een roes; adj. *crapulosus*.
Crapulum, het pincet.
Craseologia, de leer van de menging der vochten.
Crassamentum, het verdikte, het gestolde; c. *sanguinis*, de bloedkloek.
Crassities, de dikte; adj. *crassus*; verb. *crassesco*, ère, dik worden.
Crater, de beker; de opening van een vuurspuwenden berg; *crateriformis*, bekervormig.
Crates, een rooster; dim. *craticula*.
Creatinum, kreatine, een neutraal bestanddeel der spiervlocestof.
Creatininum, kreatinine, een basisch lichaam in de spiervloeistof, in de urine, in het kreatine.
Creatio, de schepping; *creatura*, het schepsel; verb. *creo*, are.
Creber, menigvuldig; verb. *crebes-*

co, ère, dikwijls plaats hebben.
Credulus, lichtgeloovig; subst. *credulitas*; verb. *credo*, ère, gelooven.
Cremaster, entom. de punt van het laatste lid der insektenpoppen.
Cremaster (musculus), de schortspier van den bal.
Crematio, het verbranden; adj. *cremabilis*, verbrandbaar; verb. *cremo*, are.
Cremor, de room (c. *lactis*); c. *tartari*, dubbelwijnsteenzuur kali.
Crenatus, gekarteld.
Crenicum acidum, het bronzuur; adj. *crenicus*.
Crenum, een kerf, karteling.
Creosotum, kreosoot (grootendeels phenylzuur), uit steenkoolteer bereid.
Crepida, de rand, zoom, lijst.
Crepido (?), *vibratoria*, de flimmerspheer, Valentin.
Crepitatio, *crepitus*, het knapperen, kraken, bersten, openspringen; c. *dentium*, het tandegeklapper; verb. *crepito*, are.
Creta, het krijt; adj. *cretaceus*, krijtachtig, krijtwit.
Cretinus, een cretin, krompensch; *cretinismus*, de toestand van eenen cretin (atrofie der hersenen volgens Schönlein).
Cribrum, de zeef; adj. *cribrosus*, *cribriformis*, zeefvormig.
Cricoarytaenoidei (musculi, ligamenta), keelspiers welke zich vastzetten aan het ring- en beker-vormige kraakbeen.
Cricodes, *cricoides*, ringvormig.
Cricopharyngeus (musculus), de ringvormig-kraakbeen-keelspier (een gedeelte van den ondersten keeltoesnoerder).
Cricothyreoideus (musculus), de ringschildvormig-kraakbeenspier.
Cricotracheale (ligamentum), de band tusschen het ringvormig kraakbeen en den bovensten ring van de luchtpijp.

Crinis, het haar; adj. *crinitus*, behaard.
Crinoidea, naam van een orde van fossiele stekelhuidigen.
Crisis, de beslissing (eener ziekte); adj. *criticus*, beslissend, wetenschappelijk beslissend; *critica* (ars, scientia), de kritiek, eene wetenschappelijke beoordeeling.
Crispatura, het gekroesd zijn; adj. *crispatus*, *crispus*; verb. *crispo*, are, krullen.
Crista, de kam, lijst; adj. *cristatus*, eene kam of lijst; bot. *antherae* c., kamvormige helmknoppen.
Criterium, het kenmerk, een onderscheidingsteeken.
Crithe, de gerstekorrel.
Crocidismus, het vlokkenlezen = *carphologia*.
Crocinum, de roode kleurstof in den saffraan (vroeger *polychroite*).
Crocodylia, een groep van reptielen waartoe de krokodillen, de gaviaalen en de alligators behooren.
Croconicum acidum, *croconzuur*, een omzettingsprodukt van rhodizonzuur (stikstofvrij).
Crocus, saffraan; adj. *croceus*, *crocoideus*, saffraangeel.
Crotonicum acidum, *crotonzuur* in de purgeerkorrels, *Croton tiglium*.
Crotoninum, een alkaloïde in crotonzaden, Brandes.
Cruciatu, eene kwaal, marteling, pijniging; verb. *crucio*, are, pijnigen; *crux*, het kruis, de marteling; adj. *cruciatu*, gekruisd, kruiswijze; *corolla* c., eene vierbladige, gekruisde bloemkroon.
Crucibulum, de kroes, smeltkroes.
Crudus, ruw; subst. *cruditatis*; stadium *cruditatis*, het stadium waarin de vochten nog niet ter opneming geschikt zijn, als tegenstelling van het kritische stadium.
Cruor, het roode gedeelte des bloeds; *cruorinum* = haematine; adj. *cruentus*, bloedig.
Crus, het onderbeen, een daarmede

overeenkomstig deel; adj. *cru-raeus*, *cruralis*.
Crusta, de korst, b. v. c. *panis*, eene broodkorst; de sehors; c. *serpiginosa*, veterin., de mondschurft bij schapen; diminut. *crustula*; adj. *crustaceus*, *crustatus*; *crustacea*, *crustata* (animalia) de schaaldieren.
Cryptothelminthes, de infusorische entozoa.
Crypta, eene holte; bot. met gekleurd sap gevulde plantencellen, groefjes; c. *sebaceae*, kleine zakvormige, in de slijmvliezen of in de huid verborgene klierachtige organen.
Cryptocephalus, eene misgeboorte met nauwelijks zichtbaar hoofd.
Cryptodidymus, een foetus in een ander (misgeboorte).
Cryptogamae (plantae), planten met onduidelijke bevruchtingswerktuigen, Linné; *cryptogamia*, de klasse dezer planten.
Cryptopentamerus, entomol. onduidelijk vijfledig.
Cryptophyta, planten zonder echte wortels, of bij welke in de plaats van wortels eene verlenging van het lichaam der plant voorkomt, Link.
Cryptorchis, *cryptorchis*, een mannelijk organisme welks ballen op den weg van de onderbuiksholte naar den balzak terug zijn gehouden, zich derhalve niet in het scrotum bevinden; *cryptorchidismus*, de beschrevene anormale toestand.
Cryptostemonas, planten met verborgen meeldraden, Mönch.
Crystallinum, kristalline, = aniline.
Crystallisatio, de kristalvorming, kristalschieting; verb. *crystalliso*, are, kristallen schieten.
Crystallogenesis = *crystallisatio*.
Crystallographia, de beschrijving der kristallen en der kristallisatie.
Crystallologia, de kristalleer.

Crystallonomia, de leer van de wetten der kristallisatie.

Crystallus, kristal; adj. *crystalloides*, —oideus, kristalvormig; *crystallinus*, helder, doorzichtig; *aqua c.* of *crystallisationis*, het tot vorming van kristallen noodige kristalwater; vele geneesheeren bedoelen met *aqua crystallina* eene soort van limonade, bestaande uit een mengsel van gezuiverd wijnsteen met water met een toevoegsel van suiker.

Ctenoidae, kamschubbigen, een orde van visschen waartoe onder anderen de baars behoort.

Cubatio, het liggen; verb. *cubo*, are.

Cubile, de legerstede.

Cubitus, de elleboog, de ellepijp; adj. *cubitalis*, *cubitacus*.

Cubus, de teerling; adj. *cubicus*, *cuboideus*.

Cucullus, de kap (ook botan.); de monnikskap; adj. *cucullaris*, *cucullatus*, kapvormig.

Cucupha, een hoofddeksel met speerijachtige middelen.

Cucurbita, de komkommer; het kopglas (gewoonlijk het diminut. *cucurbitula*); de distilleerkolf, en wel: *c. magistralis*, het gedeelte van de retort waarin de te distilleeren vloeistof bevat is; *c. separatoria*, de scheikolf; adj. *cucurbitaceus*, *cucurbitinus*, komkommer- of komkommerzaadvormig; *cucurbitaceae* (plantae), komkommerachtige gewassen; *cucurbitulatus*, retortvormig.

Cucurbitatio, het aanzetten van kopglazen.

Culeus, zak, scheede, moederscheede.

Culmen, het toppunt, top; *culminatio*, de bereiking van het toppunt, het hoogste punt.

Culmus, de halm; bot. de stengel van de grassen.

Culter, het mes; dim. *cultellus*; *cultelli*, —orum, entom. de bovenkaak.

Cultus, de vereering, eeredienst, vorm van godsvereering; beschaving in het algemeen; *cultura*, het aanbouwen, verzorgen, de beoefening en volmaking van eenig vak; verb. *colo*, ère, beschaven, beoefenen, vereeren.

Culus = anus.

Cumarinum, coumarine, stearopten in de tonkaboonen (zaden van *Dipteryx odorata*), enz.; *cumarinicum acidum*, het coumarinezuur, ontstaande door coumarine met kaliloog te koken.

Cumarylum, —lium, coumaryl, radikaal van coumarine.

Cuminum, *cumoleum* = *cyminium*, *cymolium*, het cumin of cumol, eene olieachtige koolwaterstof in de zaden der komijuplant, *Cuminum cyminum*.

Cuminoleum, komijnolie, de zuurstofhoudende olie in het karweizaad, *Carum*.

Cumulus, de hoop, heuvel; *c. proligerus*, de kiemheuvel in het ovarium, v. Baer); verb. *cumulo*, are, ophoopen.

Cuneus, de wig; *cuneatio*, het wigvormig maken; adj. *cunealis*, *cuneatus*, *cuneiformis*; bot. *folium c.*, een wigvormig blad, van boven breed en afgeknut, naar onderen smaller wordend.

Cunus, de (uitwendige) schaamdeelen der vrouw.

Cupedia, *cupediae*, vormen voor suikergebak.

Cupella, de kapel, een scheikundig werktuig.

Cupidus, begeerig verlangend; subst. *cupiditas*, *cupido*; verb. *cupio*, ère.

Cuprum, koper; adj. *cupreus*, *cuprinus*, koperen, koperkleurig.

Cupula, de kuip; bot. het napje, bekertje (het omhulsel dat de nux of glans omgeeft).

Cupulitropum (ovulum), een in dier voege gekromd eitje, dat de punt in de nabijheid der basis komt.

Cura, zorg, verpleging; *curatio*, de behandeling; verb. *curo*, are.

Curarinum, alkaloïde in het curarevergift.

Curcuninum, eene geelbruine kleurstof in den curcumawortel.

Cursorioes, loopvogels, zooals de struisvogel, de kasuwaris, enz.

Cursus, de loop, het verloop (b. v. morbi); adj. *cursorius*; entom. *pedes cursorii*, looppooten; verb. *curro*, ère.

Curtus, verkort; *curtatio*, verkorting; verb. *curto*, are.

Curvus, krom; subst. *curvamen*, *curvatio*, *curvatura*, de kromming; verb. *curvo*, are.

Cuspis, de punt, stekel; adj. *cuspidatus*; bot. *fijn toegespitst*; entomol. *spiesvormig*.

Custodia, de wacht, bewaking; *custos*, de wachter; verb. *custodio*, ère; *custodita pupa*, entom. eene ingesponnen pop welker huisje voor een deel open blijft.

Cutis, de huid; adj. *cutaneus*, *vliezig*; dim. *cuticula* = *epidermis*; *c. vitelli*, het doervlies; adj. *cuticularis*.

Cyamaluricum acidum, *cyamelurzuur*, kleurlooze prismata uit het kalizout van een driebasisch zuur bestaande.

Cyanaethinum, eene organische basis welke overblijft wanneer men *cyanaethyl* met kalium behandelt.

Cyanaethylamidum, ontstaat door behandeling van chloorcyan met *aethylamin*.

Cyanoethylum, —lium, eene kleurlooze, naar knoflook riekende vloeistof, bereid door distillatie van gelijke deelen *cyankalium* en *zwavelzuur aethyloxydalkali*.

Cyanamidum, wordt gevormd door behandeling van chloorcyan met *ammoniakgas*.

Cyanamylamidum, ontstaat door behandeling van chloorcyan met *amylamine*.

Cyanium of *cyanogenium*, cyan, radikaal van het blauwzuur; *cyaneus*, koornblauw.

Cyanoleum, *cyanelaeum* = *aniline*.

Cyanomethylaminum, ontstaat door behandeling van chloorcyan met *methylamine*.

Cyanosis, de blauwzucht; adj. *cyanoticus*.

Cyanuramidum (melaminum), *cyanuramid*, waarin het *cyanamid* na het smelten somtijds overgaat.

Cyanuricum acidum, *cyanurzuur*, waarin het *melamine* overgaat als het gedurende eenigen tijd met *salpeterzuur* wordt gekookt.

Cyanurinum, het *cyanurine*, geeft aan de urine eene blauwe kleur.

Cyanilicum acidum, *cyanilzuur*, verkregen uit *mellon* door kokend *salpeterzuur*.

Cyathophyllum, een geslacht van bekerkorallen.

Cyathus, de beker; adj. *cyathiformis*, *cyathodes*.

Cyclitis, eene ontsteking van het *corpus ciliare* in het oog.

Cycloidea, rondschubbigen, een orde van visschen waartoe, onder anderen, de zalm en de haring behooren.

Cyclophoria, de kringloop (van de sappen).

Cyclopia, de eenoogigheid.

Cyclopteris, een geslacht van fossiele varens.

Cyclosis, de kringvorming, kringloop; de kringvormige beweging der sappen in de planten, H. Schultz.

Cyclus, kring, cirkel; adj. *cyclicus*.

Cydoniatus, met kweepittenslijm bereid; *cydonia*, de kweeboom; *cydonium*, de kwee.

Cyema = embryo.

Cyestiognomon, een teeken van zwangerschap.

Cyestiologia, de leer van de zwangerschap.

Cyesis, de zwangerschap.

Cyestinum, of *eyesteinum*, naar men meent een eigenaardige stof in de urine van zwangeren.
Cylindrus, de rol; adj. cylindricus.
Cyma, bot. de bloeitop, het bij scherm; adj. cymatodes, bloeitopvormig, golvend, fluctuerend, b. v. pulsus.
Cymenum, cymen = cumol of cymol.
Cyminyllum, — *lium*, radikaal van cumino-leum.
Cynanche, keelziekte met belemmering van het ademen en het slikken; c. of angina carbuncularis, keelontsteking gepaard met anthrax.
Cynicus, cynodes, hondsch, met een hond overeenkomstig, haveloos, schaamteloos; spasmus c., de klonische kramp van de aangezichtsspieren (hondskramp).
Cynismus, schaamteloze, onwettelijke levenswijze en gedrag.
Cynolyssa, de hondsdelheid, de waternervrees.
Cynopemphix, de hondspokken.
Cynorexia = bulimia, onverzadelijke lust tot eten.
Cynospasmus = spasmus cynicus, de hondskramp.
Cyonorhaphia, de verhemeltenaad, Schwerdt.
Cyphorinum = cyesteinum.
Cyphosis, het bultig zijn (met welving naar achteren, achterwaartsche verkromming van de ruggegraat); adj. cyphodes.
Cyprinoidae, karperachtige visschen.
Cystalgia, eene krampachtige pijnlijke aandoening van de blaas.
Cyste, cysta, eene blaas; een beurs- of zakgezwel.
Cystencephalus, misgeboorte met eene blaas in de plaats van het hoofd (eigenlijk van de hersenen).
Cysteogenesis, de blaasvorming.
Cysthaemorrhoides, haemorrhoiden van de blaas.
Cystitis, eene ontsteking van de scheede of van de uitwendige schaamdeelen der vrouw.

Cysthos, eene holte; de vrouwelijke schaamdeelen; de aars.
Cysthygroma, zaklymphgezwel.
Cysticercus, blaasworm; de vin.
Cystinum, cystoxydum, cysticoxydum, het blaasoxyde (in pissteen).
Cystis, de blaas, pisblaas; adj. cysticus.
Cystitis, eene pisblaasontsteking.
Cystoblennorrhoea of cystocatarthus, catarrhus der blaas.
Cystocoele, eene blaasbreuk.
Cystodynia, pijn der blaas.
Cystogenesis, de vorming van de blaas- of zakgezwellen.
Cystolithiasis, de blaassteenziekte.
Cystolithus, de pisblaassteen.
Cystoparalysis, de verlamming van de blaas.
Cystoplithisis, cystophthoë, de blaastering.
Cystoplastice, de kunstmatige vervanging van een gedeelte der pisblaas.
Cystoplegia = cystoparalysis.
Cystoptosis, het voorvallen, het uitzakken van de pisblaas.
Cystorrhagia, eene verbloeding uit de pisblaas.
Cystorrhaxis, eene verscheuring van de pisblaas.
Cystorrhoea, de blaasslijmvoed, de pisvoed.
Cystoscirrhus, de blaaskanker.
Cystospasmus, de blaaskramp.
Cystostenochoria, eene vernauwing van de pisblaas.
Cystotomia, de blaas-, steensnede.
Cystotomum, cystotomus, het steensnijmes.
Cytheridae, een familie van kleine tweekleppige schaaldieren, die in alle aardlagen voorkomen.
Cytitis = dermatitis.
Cytoblasta, een celkern.
Cytoblastema, (waarschijnlijk van kytos, een blaasje), de vorm- of voedingsvloei-stof.
Cytotheca = thoracotheca (entomol.).

D.

Dacry, dacryma, dacryon, de traan, druppel; adj. dacryodes, dacryoïdes.
Dacryadenalgia, pijn in, (in het algemeen) ziekte van de traanklieren.
Dacryadenitis, eene ontsteking van de traanklier.
Dacryaemorrhysis, de bloedige tranenvloed.
Dacryagógus, tranen voerend; een traankanaaltje.
Dacryagoretresia, de sluiting van de traankanaaltjes.
Dacryelcosis, de verzwering van de traanwerktuigen.
Dacryinum, de door sommigen aldus genoemde eigenaardige stof in de tranen.
Dacryoblennorrhoea, de slijmvoed van de traanwerktuigen.
Dacryocystatonia, eene verslapping van den traanzak.
Dacryocyste, — *tis*, de traanzak; dacryocystitis, ontsteking daarvan.
Dacryocystoblennorrhoea, eene slijmvloeiing van den traanzak.
Dacryocystocoele, eene traanzakbreuk.
Dacryocystoptosis, het uitzakken van den traanzak.
Dacryolithus, een traansteen; dacryolithiasis, de vorming van steenachtige concrementen in de traanwerktuigen.
Dacryoma, een tranenvloed ten gevolge van vergroeiing van de traanpunten, R. A. Vogel.
Dacryonoma, dacryonome, eene voortvretende verzwering van de traanwerktuigen.
Dacryopoeus, tranen bereidend, tranen verwekkend.
Dacryops, het traanoog (een gezwel van de traanwegen).

Dacryopyosis, de verettering van de traanwerktuigen.
Dacryorrhoea, de tranenvloed.
Dacryorrhysis, het storten, het droppelen van de tranen.
Dacryosolen, de traanweg; dacrysolenitis, ontsteking van den traanweg.
Dacryostagma, dacryostagon, het droppelen van tranen.
Dacryosyrinx, de traanfistel.
Dactylum, diminut. van dactylus.
Dactylogryposis, — *phosis*, de klauwachtige buiging der vingers en teenen.
Dactylosmileusis, de afzetting van de vingers of teenen.
Dactylospasmus, de kramp in de vingers.
Dactylosymphysis, de vergroeiing van de vingers of teenen.
Dactylothea, de vingerhoed.
Dactylus, vinger, teen; dadel; adj. dactylicus, dactylitis = panaritium.
Dadyle, dadylium, dadyl, eene kristalliseerbare verbinding welke ontstaat wanneer terpentijnolie zoutzuurgas opslorpt.
Daemonomania, het vermeende bezeten zijn van een boozen geest (een melancholische toestand).
Dahlinum = inuline.
Daltonismus, een gebrek van de oogen, waarbij de zieken slechts twee of althans niet alle kleuren onderscheiden (waarschijnlijk door Dalton het eerst beschreven).
Damaluricum acidum, damalurzuur, in de urine, in reuk overeenkomstig met valerianazuur, olieachtig en zwaarder dan water. (Volgens Städel er komt dit zuur, even als het damolzuur en het

taurylzuur, als zoodanig voor in de urine; hij verklaart deze zuren voor omzettingsprodukten van dierlijke stoffen, gevormd door de dierlijke stofwisseling.)
Damnium, nadeel, schade; adj. *damnosus*, *damniferus*, benadeelend, schade veroorzakend.
Damolicum acidum, damolzuur, in de urine van vele dieren.
Dansomania = *choreomania*, v. Walther.
Dapedius, een geslacht van fossiele vissen uit het lias.
Daphninum, de verbinding van eene vluchtige plantenstof met ammonium, volgens Vauquelin; de scherpe hars in het gewone peperboompje, *Daphne mezereum*, volgens Link.
Darsis, de ontveling, verwonding (*excoriatio*).
Dartos, geschonden, ontveld; *tunica d.*, de inwendige huid van den balzak, welke beide zakken in het midden het septum scroti vormen.
Dasypodes, de gordeldieren, armadillen.
Dasytes, ruwheid, borstelige beharing; herpetische ruwheid der oogleden, volgens Schmalz.
Datiscinum = inuline, in de weedaart, *Datisca cannabina*.
Daturinum, het daturine, een alkaloid in den doornappel, *Datura*; = atropine, Schlossberger.
Dealbatio, het overwitten, wit maken; verb. *dealbo*, are.
Debilitas, zwakte; adj. *debilis*.
Debitus, toekomend, behoorend; verschuldigd; verb. *debeo*, are.
Decalvans, kaal makend, b. v. *tinea d.*, de kaalmakende pelterijmot.
Decanthatio, het afgieten eener vloeistof van het bezinksel; verb. *decanto*, are.
Decapitatio, de onthoofding, onthaling.
Decapoda, tienpootigen, de hoogste orde der schaaldieren.

Decemfidus, tienspletig.
Deciduus, afvallend; *tunica d. Hunteri*, (bij de eimhulsels) ontstaat door een vezelstofhoudend exsudaat; t. d. vera, vormt zich uit het hypertrophische slijmvlies der baarmoeder; verb. *decido*, are.
Declinatio, afwijking, nederbuiging; *declinator*, *declinatorium*, een instrument tot het nederdrukken van het harde hersenvlies bij de trepanatie; verb. *declino*, are.
Decoctio, de afkoking; *decoctum*, het afkooksel; verb. *decoquo*, are.
Decollatio = *decapitatio*.
Decolor, kleurloos; subst. *decoloratio*, de ontkleuring, verbleeking; verb. *decoloro*, are.
Decompositio, de ontleding; verb. *decompono*, are; adj. *decompositus*.
Decorticiatio, het afschillen, ontbolsteren; verb. *decortico*, are.
Decrementum, het verminderen, afnemen, verval; *stadium decrementi*, het afnemende tijdperk eener ziekte; verb. *decreasco*, are.
Decrepitatio, chem. verknapping, knettering; verb. *decrepito*, are.
Decrepitus, stokoud, afgeleefd; subst. *decrepitas*.
Decretorius, beslissend, uitstellend, kritisch; verb. *decerno*, are.
Decubitus, het liggen, doorliggen, wond liggen; verb. *decumbo*, are.
Decursus, het verloop, b. v. *morbi*; verb. *decurro*, are; *decurrrens*, aflopend, b. v. *folium*.
Decurtatus, verkort; subst. *decurtatio*; verb. *decurto*, are.
Decussatio, de kruising; verb. *decusso*, are.
Dedolatio, het schuin afsnijden, b. v. van ledematen.
Defatigatio, de vermoeidheid; verb. *defatigo*, are.
Defaecatio, ontlasting van drekstoffen, het klaren; verb. *defaeco*, are.
Defectio, defectus, het gebrek, het

ontbreken; *animi defectio*, de onmacht; verb. *deficio*, are.
Defensio, de verdediging; *defensor*, de verdediger; verb. *defendo*, are.
Deferens, afvoerend, wegvoerend; *vas d.* het gemeenschappelijke kanaal waartoe de uitloozingsbuizen van den bijbal zich verenigen.
Definitio, de bepaling; verb. *definio*, are.
Deflexus, bot. afgebogen; subst. *deflexio*, afwijking; verb. *deflecto*, are.
Defloratio, het wegnemen der bloem; de verkrachting, onteering, ontmaagding; adj. *defloratus*.
Defluvium, het afvloeien, uitvallen, b. v. der haren; *defluxio*, *defluxus*, de afvloed; *alvi defluxio* = *diarrhoea*; verb. *defluo*, are.
Dejoliatio, de ontbladering; het afvallen der bladeren.
Deformatio, de verminking, misvorming; verb. *deformo*, are.
Deformatas, mismaktheid, wanstaltigheid; adj. *deformis*.
Defrutum, een conserf, slikartsenij.
Defunctus, overleden, gestorven; verb. *defungor*, gi.
Defurfuratio, de afschilfering.
Degeneratio, de ontaarding, verbasering; verb. *degenero*, are.
Degluptus, afgeschild; verb. *deglubo*, are.
Deglutitio, de slikking; verb. *deglutio*, are.
Dehiscencia, bot. het openspringen van een veelvoudig pericarpium, hetgeen of eene d. *horizontalis* of eene d. *transversalis* is; d. *septicida* wordt het genoemd, wanneer het geschiedt ter plaatse waar de carpella onderling vergroeid zijn; d. *loculicida*, wanneer de afscheidende wanden onverdeeld blijven; *dehiscens*, opspringend, berstend; verb. *dehisco*, are; *poris dehiscere*, met gaatjes openspringen.

Dejectio, het af-, neder-, uitwerpen; *alvi dejectio*, de stoelgang; verb. *dejicio*, are.
Delacrymatio, het tranen storten, de tranenvloed, het traanoog.
Delapsio, *delapsus*, het uitzakken, afvallen; verb. *delabor*, bi.
Delatio, de verlustiging, genieting, uitspanning, verkwikking; *delectamentum*, een middel daartoe; verb. *delecto*, are.
Deleterius, verwoestend, vernietigend, verderfelijk; *deleterium* (remedium), een verdelgings- of verwoestingsmiddel; vergif; verb. *deleo*, are.
Deligatio, *deligatura*, het onder-, af-, verbinden, omzwachteling, het verband; verb. *deligo*, are.
Deliquium, het verlaten, het vervloeden; d. *animi*, onmacht; verb. *delinquo*, are; verb. *deliquesco*, are.
Deliratio, *delirium*, de ijlhoofdigheid, het ijlen; verb. *deliro*, are.
Delitescencia, het plotseling verdwijnen, b. v. van eene ziekte; verb. *delitescio*, are.
Delphinus, een delphinzuur zout, volgens Chevreul.
Delphinicum acidum, delphinzuur, in het vet van den zwarten of dikkoppigen dolfin, *Delphinus globiceps*, volgens Chevreul.
Delphinidae, de familie der dolfinen.
Delphininum, de scherpe stof in het staverzaad, *Delphinium staphisagria*; tot dusverre slechts als eene geelachtige, brandend scherpe hars bekend, welke neutrale zouten een bitteren, scherp smaak hebben.
Delta, de grieksche letter Δ ; adj. *deltodes*, *deltoides*, *deltoidens*, *deltavormig*, b. v. *musculus d.*, de driehoekige armspier.
Deltachthonos, een deltaland.
Demens, verstandeloos, waanzinnig, subst. *dementia*.
Demersio, het verzinken, onderdui-

ken; verb. demergo, ẽre; demersus, bot. ondergedompeld, b. v. rami.
Demissio, het ontslag; neerslachtigheid, b. v. animi; demissor = catheter; verb. demitto, ẽre.
Demiurgus, een werkmeester, werkmán uit het volk, handwerksman.
Demonstratio, het toonen, aantoonen met bijgevoegde verklaringen, een overtuigend bewijs; verb. demonstro, are.
Demulcentia, (remedia), verzachtende, bedarende, omwikkelende middelen; verb. demulceo, ẽre.
Denatus, afgestorven.
Dendrita, —tes, —tis, mos- of boomsteenen: steenen met bruine of zwarte boomachtige teekeningen, meestal gevormd door mangaanoxyde dat in de fijne spleten van kalksteen, mergellei, enz. blijft hangen; adj. dendriticus, boomachtige teekeningen.
Dendrodontes, een familie van fossiele visschen uit het devonische tijdperk.
Dendroides, —ideus, boomvormig.
Dendrolithum, een versteende boom.
Denigratio = melasmus; melasma, het zwartmaken.
Dens, de tand, een tandvormig uitsteeksel; dim. denticulus; dentista, een tandkunstenaar, iemand die zich bezig houdt met het maken van kunsttanden; dentarius, dentalis, de tanden betreffende, b. v. ars d., de tandkunde; dentitus, dentatus, getand; denticulatus, fijn getand; dentiformis, tandvormig.
Densatio, de verdichting; densitas; de dichtheid; adj. densus, dicht; verb. denso, are.
Dentagra, de tandpijn, kiespijn.
Denticolae hominis, infusoriën in het tandkalk, als oorzaak van de rotting der tanden, Ficinus.
Dentiducum, een instrument om

tanden uit te trekken; adj. dentidus.
Dentifricius, tot het afwrijven der tanden dienstig; dentifricium of pulvis dentifricus, tandpoeder.
Dentiscapium, een werktuig tot het afkrabben van het kalk van de tanden.
Dentitio, het tanden krijgen.
Dentologia = odontologia.
Denudatio, de ontblooting; verb. denudo, are.
Depascens, afweidend, wegvretend, b. v. ulcus; verb. depasco, ẽre.
Depilatio, ontharing, kaalhoofdigheid; depilatorium, een haarverdelgingsmiddel; depilis, haarloos.
Deplumatio, het uitvallen der vederen; deplumis (ook botan.), zonder vederen, geplukt.
Deposito, het nederleggen, getuigen, de afzetting; verb. depono, ẽre.
Depravatio, het bederven, de bedorvenheid; adj. depravatus; verb. depravo, are.
Depressio, het nederdrukken; depressorium, een werktuig om iets neder te drukken; verb. deprimio, ẽre; adj. depressus, bot. nedergedrukt, naar beneden gedrukt.
Depsis, het looien.
Depurans, depuratorius, zuiverend; morbi d., ziekten welke naar men meent andere reeds voorhandene pathologische lichaamstoestanden zouden ter zijde stellen; depuratio, de zuivering; verb. depuro, are.
Derencephalus, eene misgeboorte zonder hoofd, met een in de gespletene hals- en rugwervelen zichtbaar gedeelte der hersenen.
Derivatio, de afleiding, de woordafleiding; derivatorius, afleidend; b. v. methodus; verb. derivo, are.
Derma, huid, vel, leder; adj. dermatus, vliezig, met de huid overeenkomstig, wat daartoe behoort; dermatodes, huid-, lederachtig.

Dermatalgia, huidzenuwpijn.
Dermataurae, de verdikking van de huid, b. v. bij elephantiasis.
Dermatohypertrophia, dermipertrophia, huidhypertrophie.
Dermatitis, de ontsteking van de huid; adj. dermatiticus.
Dermatocholoris, eene galachtige (gele) huidkleur.
Dermatochysis, huidwaterzucht.
Dermatodymia = dermatalgia.
Dermatologia, dermologia, de leer betreffende de algemeene bekleedselen des lichaams; adj. dermatologicus, dermatologus.
Dermatolytica (remedia), de opperhuid losmakende middelen, zooals spaansche vliegen.
Dermatomalacia, huidverweeking.
Dermatopathia, dermopathia, huidlijden, huidziekte.
Dermatopathologia, de leer aangaande de huidziekten.
Dermatophyma, een huidgezwel; d. venereum = condyloma.
Dermatorrhagia, huidbloeding.
Dermatorrhoea, eene uitvloeiing uit de huid (niet bloedig).
Dermatorrhois, volgens sommigen eene haemorrhoidachtige bloeding uit de huid.
Dermatosclerosis, eene verharding van het onderhuidsche celweefsel.
Dermatotactice, de methode van het opvullen van huiden; adj. dermatotacticus; dermatotaxis, het kunstmatig opvullen van dierehuiden.
Dermatotomia, de huidsneede, de ontleding der huid.
Dermatotyloma, —tylus, huideelt; dermatotylosis, de vorming daarvan.
Dematrophia, atrophie der huid.
Dermeopnoea, de huiduitwaseming.
Dermeclasia, —tasis, eene uitzetting van de huid.
Dermiatria, de behandeling van huidziekten; = diadermiatria.

Dermis, het vliesje.
Dermoblastae (plantae), de huidkiemen, eigenlijk huidkiemende planten, bij welke de zaadlobben bij het kiemen zich in den vorm van een vlies verscheuren.
Dermocratia, de genezing door de endermatische methode, Herberger.
Dermolysia, zekere ongevoeligheid van de huid.
Dermonosologia, de leer van het ziek zijn der huid.
Dermopterus, vliesachtige uitbreidingen der huid, vliesvinnig, vliesvleugelig.
Dermoskeleton, het harde uitwendige bekleedsel van de meeste ongewervelde dieren, zooals schubben, schilden, schalen, enz.
Descemetitis, ontsteking der membrana Descemeti, = aquocapsulitis.
Descensio, descensus, het nederdalen, uitzakken; verb. descendo, ẽre.
Desiccatio, het afdroogen, uitdroogea; verb. desicco, are; desiccantia remedia, uitdroogende middelen.
Desiderium, verlangen, wensch, vordering; verb. desidero, are, verlangen, missen.
Desinfectio, verdelging of vernietiging van aanstekelijke stoffen in ruimten, kleedingstukken, gereedschappen, enz.; desinfectantia remedia, smetstof wegnemende, zuiverende middelen.
Desipientia, de verstandeloosheid, waanzin, onnoozelheid; verb. desipio, ẽre.
Desmistos, het bindweefsel, tela conjunctiva.
Desmitis, ontsteking van ligamenten.
Desmographia, de beschrijving der banden; adj. desmographicus.
Desmoides, desmoideum, het peesvezelgezwel; adj. desmoideus; tela

d. somtijds = tela conjunctiva.
Desmologia = syndesmologia, de leer der banden, van het verband; adj. desmologicus, desmologus.

Desmopathia, eene ziekte van de banden.

Desmopathologia, de leer aangaande de ziekten der banden.

Desmophlogosis, eene ontsteking van de banden.

Desmoprión, eene kettingzaag, b. v. die van Heine.

Desmorrhæxis, eene verscheuring van de banden.

Desmurgia, het behandelen of genezen door verbinden, omwikkeling, enz.

Desorganisatio, de storing, ontleding van den organischen bouw; adj. desorganisatus.

Desoxydatio, het onttrekken van zuurstof; verb. desoxydo, are.

Desperatio, de vertwijfeling; verb. despero, are.

Despumatio, het afschuimen, klaren; verb. despumo, are.

Desquamatio, de afschubbing, afschilfering; verb. desquamo, are; desquamor, ari, afschilferen.

Destillatio, het afdroppelen, overhalen, distilleeren; d. narium, druipneus; verb. destillo, are.

Destructio, de vernietiging; destructivus, vernietigend; verb. destruo, ère.

Desudatio, het hevig zweeten; verb. desudo, are, zweeten; desudare in aliqua re, zich met iets aftobben.

Detentio, het afhouden, vasthouden, opsluiten; d. tessaraconthemera, de quarantaine; verb. detineo, ère.

Detergentia, detersoria (remedia), reinigende, wondzuiverende middelen; verb. detergo, ère, detergeo, ère, afwasschen, reinigen.

Detensorium, eene droogkamer (bij het bad).

Detonatio, de ontploffing, plotselin-

ge scheikundige verbinding met eenen slag, enz.; verb. detono, are.

Detractio, de onttrekking, lastering; detractor, de afvoerder, b. v. musculus; verb. detraho, ère.

Detrimentum, het nadeel, verlies, de schade.

Detritio, het afwrijven, eene van huid ontbloote plaats; detritus, afval, verbruikte of te gronde gegane gedeelten van organische weefsels; verb. detero, ère.

Detrusor, de afdrijver, b. v. urinae, de urine afdrijvende spier; detrusorium, een werktuig tot het naar beneden stooten van vreemde in den strot zich bevindende lichamen; verb. detrudo, ère, afdrijven, afstooten; adj. detrusus, bot. ingedrukt.

Detumescencia, het slinken, de oplossing van een gezwel.

Deuteropathia, de sympathische of secundaire aandoeningen van eenig deel; ziekte ten gevolge van eene andere (morbus secundarius); adj. deuteropathicus.

Deuteroplastosphaeria, secundaire vormkogeltjes, de nevens de dojerkogeltjes (protoplastosphaeria) bestaande eerste beginselen der vloeibare en zoogenoemde vaste deelen van organische lichamen, Baumgärtner.

Deuteroscopia, het ingebeelde zien van vreemde verschijnselen (b. v. van muizen, ratten, enz. bij delirium tremens).

Deuteroxydum, een oxyde in den tweeden graad.

Devatio, het afdwalen, afwijken; adj. devius.

Devirginatio, de ontmaagding, de schending.

Devoratio, het verslinden, doorzwelgen; verb. devoro, are.

Dexter, rechtsch, handig, geschikt; als tegenstelling van linksch, b. v. latus dextrum, de rechterzijde; dexteritas, geschiktheid, handigheid.

Dextrinum, dextrine of zetmeelgom; de oplossing in water doet het polarisatievlak sterk naar de rechterzijde afwijken (vandaar de naam).

Dextroracemicum acidum, een van de beide zuren waaruit de druivesuiker bestaat.

Diabetes, de pisvloed; d. insipidus en mellitus, smaakloze en honigachtige pisvloed; adj. diabeticus.

Diabrosis, het doorvreten, b. v. van een vat, van den maagwand, enz.; adj. diabroticus.

Diachylon, met plantensappen, gomharsen, enz. bereid; emplastrum d., een dergelijke pleister, tegenwoordig het emplastrum lithargyri of plumbi.

Diachlasis, het doorbreken, splijten, knikken; adj. diaclasticus.

Diachlysmus, het uitspoelen van den mond.

Diadodion, uit maankoppen bereid; syrupus d., papaverstroop, syrupus capitum papaveris.

Diacöpe, eene diepe gesnedene of gehouwene wond.

Diacerisis, de volkomene afzondering of scheiding; de behoorlijk volgende kritische uitscheiding; de nauwkeurige onderscheiding eener ziekte van eene andere; adj. diacriticus.

Diadelphia, tweebroederigen, de klassen van planten welker meeldraden in twee bundels vergroeid zijn; adj. diadelphus, diadelphicus.

Diadermiatritia, de genezing door inwerking op de huid, de endermatische methode.

Diadoche, de overgang; pathol. de overgang van eene ziekte in eene andere van een verschillend of tegengesteld karakter.

Diaeresis, de scheiding, verscheuring (van buiten aangebracht), b. v. van een of meer vaten; vandaar haemorrhagia per diaeresin;

adj. diaereticus; diaeretica remedia, scheidende middelen (door bijting).

Diæta, de levenswijze, leefregel, voorschriften van den geneesheer betreffende de voeding, de kost; adj. diaeteticus, het diët betreffende; doctrina d., de diaetetiek, de gezondheidsleer, de leer van de regeling van het diët.

Diagnosis, het onderscheiden en het daarop berustende erkennen van ziekten; diagnostica, —ce, de leer van het onderscheiden van ziekten; adj. diagnosticus.

Diagometrum, een werktuig ter bepaling van het geleidingsvermogen van verschillende lichamen.

Dialectica, de dialektiek, disputeerkunde, de verstandsleer, denkkunst; adj. dialecticus.

Dialectus, de spreekwijze, tongval.

Dialuricum acidum, dialurzuur, een omzettingsprodukt van pizzuur.

Dialysis, eene oplossing, ontbinding, verzwakking, loomheid; d. virium, de uitputting; adj. dialyticus.

Diamagnetismus, de eigenschap der lichamen waardoor, als zij in de gedaante van een staafje tusschen de polen van een vermogenden magnetischen toestel geplaatst worden, hunne lengteas de lijn die de polen verbindt, overkruist of snijdt, Faraday.

Diametrum, —us, de middenlijn, doorsnede.

Diamorphosis, het geven van een bepaalden vorm, de vorming.

Diandria, de klasse der planten met twee meeldraden, tweehelmigen.

Diangiospermae (plantae), planten met twee zaaddoozen.

Diapasma, het strooipoeder, welriekend kruidenpoeder.

Diapedesis, het dringen van het bloed door de vaatwanden, het doorzweeten.

Diaphanes, —nus, doorschijnend, doorzichtig.
Diaphonēsis, ontstemming, wan-
 klank, niet eenstemmigheid, b. v.
 tusschen geneesheeren aan het
 ziekbed.
Diaphora, het onderscheid, verschil.
Diaphorēsis, de uitwaseming (der
 huid); adj. diaphoreticus, zweet-
 drijvend.
Diaphragma, het middenrif, mid-
 denschot, tusschenschot; adj. dia-
 phragmaticus; diaphragmatitis,
 eene ontsteking van het mid-
 denrif.
Diaphragmatocēle, de middenrifs-
 breuk.
Diaphthora, het bederf, b. v. van
 spijsen in de maag; het afster-
 ven van het foetus in de uterus;
 adj. diaphthoricus.
Diaphysis, het middenstuk der lange
 beenderen; de knopen der gras-
 sen (internodia); volgens ande-
 ren de deelen van de halmen
 tusschen de knopen.
Diapneusis, diapnoë, diapnoea, de
 onmerkbare uitwaseming; het
 verdampen, uitademen; diapnoica
 (remedia), de verdamping bevo-
 derende middelen; ook eene af-
 deeling der expectorantia, name-
 lijk die welke, naar men meent,
 de perspiratie van het slijmvlies
 der luchtwegen aanmerkelijk ver-
 meerderen, zooals de zwavel- en
 spiesglansbereidingen.
Diapysēsis, de verettering, het ver-
 etteringsproces; adj. diapyseticus,
 de ettering betreffende, bevoorde-
 rende.
Diarium, het dagboek, journaal;
 diarius, dagelijksch.
Diarrhoea, vermeerderde ontlasting
 van dunne stoffen uit het darm-
 kanaal, de buikloop; adj. diarr-
 rhoicus.
Diarthrosis, de volkomen beweeg-
 lijke gewrichtsverbinding; adj. di-
 arthroticus.

Diaspasis, diaspasmus, eene ver-
 scheuring, eene scheiding van
 den samenhang.
Diasphyxis, de sterk vermeerderde
 klopping van eene slagader.
Diastasis, het vaneen wijken, b. v.
 der breukeinden van een been. In
 de scheikunde verstaat men onder
 diastase tegenwoordig eene in ge-
 heel zuiveren toestand nog niet
 bekende stof, welke volgens som-
 migen tot de proteïnestoffen be-
 hoort, volgens anderen stikstof-
 vrij is, Schlossberger.
Diastema, het van elkander staan
 van gescheidene deelen.
Diastematia, het door het ophouden
 van de verdere ontwikkeling ont-
 stane open zijn van organische
 deelen, b. v. van de buik- en borst-
 bekleedselen, Dubois.
Diastole, de uitzetting, verwijding,
 inzonderheid van het hart; adj.
 diastolicus; strepitus d., een ge-
 lijktijdig met de uitzetting van
 het hart gehoord wordend geluid
 aan den anus.
Diastomotris, de mondspiegel.
Diastrophe, de verdraaiing, verplaat-
 sing; adj. diastrophicus.
Diatasis, de uitzetting, sterke in-
 spanning.
Diathermāsis, diathermantia, het
 doorstralen van de warmte.
Diathēsis, de aanleg, voorbeschikt-
 heid tot ziekten.
Diatrēsis, de doorboring, de door-
 steking.
Diatrimma, het ontvellen der huid
 bij het gaan of rijden; een zoo-
 genoemd blikgat.
Dicephalus, eene misgeboorte met
 twee hoofden, een dubbelhoofdige;
 d. heterocephalus, eene misge-
 boorte met twee ongelijke hoof-
 den, Gurlt; = dicheterocephalus.
Dichenterotomus, de tweearmige en-
 terotoom, een werktuig ten ge-
 bruike bij darmoperatiën.
Dichobune, een fossiel zoogdier uit

de tertiaire lagen van Europa.
Dichogamia, de wijze van bevruch-
 ting der planten waarbij in eene
 bloem met mannelijke en vrou-
 welijke bevruchtingswerktuigen,
 de eene soort van de voortplan-
 tingswerktuigen (de mannelijken
 of de vrouwelijken) zich het eerst
 ontwikkelt, en eerst wanneer deze
 de teelkracht verloren heeft, de
 andere tot volkomenheid geraakt,
 Conr. Sprengel.
Dichoprion, eene dubbele (tweebla-
 dige) zaag.
Dichotomia, de splijting, verdeeling
 in tweeën; adj. dichotomus, twee-
 deelig, gespleten; bot. gaffelvor-
 mig, b. v. rami of folia.
Dichroismus, tweekleurigheid, po-
 lariseering van het licht, Brewster.
Dichromaticus, dubbel gekleurd,
 tweekleurig, veranderlijk.
Diciatria, de gerechtelijke genees-
 kunde; diciatros, een gerechtelijk
 geneesheer.
Declinia, declinismus, bot. tweebed-
 dig, planten met eenslachtige
 bloemen, of bloemen met afge-
 scheidene geslachten.
Dicoccus, tweekernig.
Dicochemia, de gerechtelijke schei-
 kunde.
Dicochirurgia, de gerechtelijke heel-
 kunde.
Dicotyledones, planten met twee
 zaadlobben, tweekiëbladigen,
 Muhl.
Dicranodes, —oides, gaffelvormig.
Dicranos, met dubbelen schedel;
 tweevoedig; = dicranodes.
Dicrotus, dubbelslaand, b. v. pul-
 sus d., de dubbelslaande pols
 (een trochaeus vormend —).
Dictio, de wijze om zich uit te druk-
 ken, de stijl, het spreken, de
 schrijfwijze; verb. dico, ère.
Dictyosteophyton, het netvormig-
 vezelige osteophyt, Lobstein.
Dictyitis, de ontsteking van het
 netvlies van het oog.

Dictyodes, dictyoides, netvormig.
Dictyoptera, de netvleugeligen, in-
 sekten met netvormig gestreepte
 dekschilden.
Dicyanocodeinum, eene nieuwe basis,
 die zich vormt door het leiden
 van cyangas in eene geconcen-
 treerde alkoholische oplossing
 van codeïne.
Didelphidae, dieren met een huid-
 zak aan den buik, waarin de half
 ontwikkelde jongen zich verder
 ontwikkelen, zooals de kangoeroe,
 opossum, enz.
Didymis, een bijbal, kleine bal.
Didymus, dubbel; een bal; een twee-
 ling; bot. anthera d., een dub-
 bele helmknop.
Didynamia, de klasse der planten
 met vier (twee lange en twee
 korte) meeldraden, Linné; twee-
 machtigen.
Dies, de dag; adj. diurnus, wat des
 daags geschiedt.
Differentia, de verscheidenheid, het
 onderscheid, de afwijking; adj.
 differentialis, het verschil betref-
 fende, b. v. diagnosis d., eene
 diagnosis welke betrekking heeft
 op de onderscheiding van eene
 ziekte van eene of van meer an-
 deren, de vergelijkende diagnose;
 verb. differo, differre, verschillen,
 afwijken.
Difficilis, moeielijk; subst. difficultas.
Diffidentia, het mistrouwen, wan-
 trouwen; verb. diffido, ère.
Diffusio, het wegblazen, uiteen
 blazen; verb. difflo, are.
Diffusum, —anum, eene indif-
 ferente stof, ontstaande door ont-
 binding van alloxanzuur bij het
 verwarmen eener oplossing daar-
 van in water.
Diffusio, de verspreiding, eene zich
 uitbreidende uitstorting, b. v. in
 het celweefsel, enz.; verb. dif-
 fundo, ère.
Digamia, het tweede huwelijk; =
 bigamia.

- Digastricus*, twee buikig, b. v. musculus.
- Digenes*, digeneus, tweeslachtig; generatio digenea, de voortteling door middel van twee geslachten.
- Digestio*, de verdeling, vertering, trekking, het uittrekken van plantaardige geneesmiddelen met eene warme vloeistof of op eene warme plaats; digestor Papini, de papiniaansche pot of machine; verb. digero, ẽre; adj. digestivus, de vertering bevorderend; eene goede ettering te weeg brengend.
- Digitalinum*, alkaloïde in het roode vingerhoedskruid, *Digitalis purpurea*, zeer gemakkelijk oplosbaar in zuren.
- Digitatio*, eene vingervormige uitbreiding.
- Digitigrada*, vingerloopers, roofdieren zooals de leeuw, de tijger enz. die op de teenen loopen.
- Digitum* = panaritium.
- Digitus*, de vinger, teen; adj. digitalis, vingervormig; digitale, de vingerhoed (ten gebruikte bij het naaien); digitatus, bot. gevingerd, b. v. radix; impressiones d., de vingerachtige indrukken aan de binnenvlakte der schedelbeenderen, veroorzaakt door de kronkelingen (gyri) der hersenen.
- Dignathus*, eene misvorming met eene tweede onderkaak.
- Dignitas*, de waarde, waardigheid, gewicht; adj. dignus.
- Digressio*, afwijking, omweg, buitensporigheid; verb. digredior, di.
- Dihypogastricus*, Janusvorming, misgeboorte met een dubbel, van den navel af gescheiden, van boven meer of minder versmolten lichaam.
- Di hysteria*, (diysteria), het dubbel voorhanden zijn der baarmoeder, of ook der scheede.
- Dijudicatio*, de beslissing, beoordeeling; verb. dijudico, are.

- Dilapsus*, het vervallen; verb. dilabor, bi.
- Dilatatio*, de verwijding, uitzetting; dilatator, dilatatorium, een werktuig ter verwijding of uitzetting van iets; verb. dilato, are.
- Diligentia*, de vlijt; adj. diligens; adv. diligenter.
- Dilucidus*, doorschijnend, helder, klaar; verb. dilucido, are, verlichten, duidelijk maken.
- Dilutus*, verdund, bleek, b. v. color; verb. diluo, ẽre.
- Diluvium*, de aardlagen die onmiddellijk onder het alluvium liggen.
- Dimerus*, entomol. met twee geleidingen aan den voet.
- Dimetra*, de dubbele baarmoeder.
- Dimidium*, de helft; adj. dimidiatus, gehalveerd; bot. folium d., een scheef blad, wanneer de eene helft kleiner is dan de andere.
- Dimissio*, het ontslag, de afdanking; verb. dimitto, ẽre.
- Dimorphus*, dubbelvormig, in twee gestalten optredend; subst. dimorphismus, de vorming van een kristal dat wegens zijn wezenlijk verschillende vorm tot twee verschillende kristalstelsels behoort.
- Dimyaria*, twee kleppige schelpdieren welker schelpen door twee spieren gesloten worden, zooals de gewone mossel.
- Dinica* (remedia) = antidinica, middelen tegen duizeligheid.
- Dinornis*, een reusachtig fossiele vogel van Nieuw-Zeeland.
- Dinosauri*, een orde van fossiele reptielen.
- Dinothereum*, een groot fossiel dier met een slurf, het eerst door Kaup beschreven.
- Diodonthercos*, eene dubbele rij tanden.
- Diodontocephalus*, een foetus met dubbele rijen tanden (monstrositeit).
- Dioecia*, de klasse der planten waarbij de beide geslachten op

- verschillende individuen verdeeld zijn; tweehuizigen; adj. dioecus, dioicus.
- Dioptra*, dioptrion, dioptron, een werktuig om ergens in en door te zien, b. v. een baarmoeder-spiegel.
- Dioptrica*, —ce, de dioptrie, het gedeelte der leer van het licht, dat zich bezig houdt met de wetten van de breking des licht; adj. dioptricus.
- Diorthosis*, de verbetering van abnormale krommingen, de heling van breuken en ontwrichtingen.
- Diorthota*, —tiva, een werktuig ter uitstrekking; diorthoticus, wat tot de herstelling eener beenbreuk of ontwrichting dienstig is.
- Diosminum*, eene eigenaardige stof in de buccobladeren (afkomstig van Diosma soorten), volgens Brandes.
- Diostosis*, het uitwijken, de verschuiving van beenderen.
- Diotus*, met twee ooren of twee hengsels.
- Dipetaloptrion*, eene tweebladige zaag.
- Dipetalus*, met twee bloembladeren.
- Diphallus*, eene misgeboorte met dubbele mannelijke roede.
- Diphthera*, een vlies; diphtheritis, bij de nieuweren: ontsteking der slijmvliezen met een specifiek (boosaardig) karakter.
- Diphyia*, dichophyia, een dubbele wasdom, groei.
- Diphyllus*, tweebladerig; bot. met twee kelkbladeren.
- Diplacsis*, diplocoia, het dubbel hooren.
- Diplasiasmus*, de verdubbeling, duplicatuur, b. v. van een vlies; de verheffing van eene ziekte.
- Diploë*, anat. het losse met celweefsel gevulde, tusschen de beenplaten (inzonderheid bij de breede beenderen) liggende beenweefsel; adj. diploëticus, b. v. substantia.
- Diplophyllum*, een dubbele kelk, tweelingkelk, Lehman.
- Diplophysa*, diplophyseter, een dubbele blaasbalg.
- Diplopia*, het dubbelzien.
- Diplopneumena*, amphibiën met een dubbel kieuwtostel, Hogg.
- Diplosis*, de verdubbeling.
- Diplosyrinx*, eene dubbele spuit.
- Diprosopodiaedoeus*, misgeboorte met twee hoofden aan de zijden verbonden, borst en buik verbonden, twee tot vier bovenextremititeiten, pis- en geslachtswerktuigen, en benedenextremititeiten dubbel.
- Diprosopus*, eene misgeboorte met twee aangezichten.
- Diprotodon*, een reusachtig dikhuidig fossiel zoogdier uit de tertiaire lagen van Nieuw-Holland.
- Dipsacus*, bij sommigen = diabetes; vollerskaarde.
- Dipsodes*, dorstig, dorst verwekkend; dipsomania, de dronkenschap, de zucht naar geestrijke dranken, Hufeland.
- Dipterus*, dipterygius, met twee vleugels.
- Dipygus*, misgeboorte met hoofd, hals en borst enkelvoudig, de buik en het achterste gedeelte des lichaams gescheiden.
- Dipyrenes*, dubbelkernig.
- Dipyrites*, dipyrus, panis bis tostus, beschuit.
- Director*, de bestuurder, oppertoeziener; eene sleufzonde; directio, de leiding, het bestuur, de richting; verb. dirigo, ẽre.
- Diribitorium*, een scheiwand, b. v. het mediastinum.
- Diruptio*, disruptio, de verscheuring; verb. dirumpo, ẽre.
- Discessio*, discessus, het heengaan; verb. descedo, ẽre.
- Discisio*, het aan stukken snijden; verb. discido, ẽre.
- Discolor*, verschillend gekleurd, bont.

Discoprion, de schijfzaag, serra orbicularis.
Discretus, verschillend, gescheiden; discretorium, een scheiwand; verb. discerno, ère.
Discrimen, het onderscheid.
Discus, de schijf; bot. het middenste gedeelte der samengestelde bloemen, als tegenstelling van den radius (straal); entomol. de middenschijf; d. proligerus, de kiemschijf (v. Baer), een onregelmatig afgescheurde ring van kernen en cellen, waarmede het uit het Graaf'sche blaasje getreden eitje, van boven gezien, omgeven schijnt; adj. disciformis, discoïdes, discoïdeus.
Discussio, meestal = resolutio, verdeling; verb. discutio, ère; discutientia (remedia) verdeelende middelen.
Disertus, bespreekt, duidelijk; verbis disertis, met uitdrukkelijke woorden; adv. disertè.
Dislocatio, de verplaatsing, verschuiving, verzwikking, verstuiking.
Dispar, onparig, ongelijk; bot. folia disparia, valsche gepaarde bladeren.
Dispensatio, de vergunning, vrijspreeking, verdeling; het uitreiken van gereed gemaakte geneesmiddelen; dispensatorium = pharmacopoea; verb. dispenso, are.
Dispermus, tweezadig.
Dispersorius, de verstrooiing betreffende; orbes dispersorii, ophthalm., de verstrooiingscirkels; verb. dispergo, ère.
Dispositio, schikking, plan, ontwerp, aanleg (tot eene ziekte); verb. dispono, ère; causae disponentes, de voorbeschikkende ziekte-oorzaken.
Disproportio, niet evenredigheid, gemis van behoorlijke verhouding.
Disputatio, het redetwisten, strijden

met woorden, disputeeren; verb. disputo, are.
Disquisitio, de onderzoeking, uitspreeking, doorgronding.
Dissectio, de ontleding, eene lijkenopening; verb. disseco, are.
Dissensio, dissensus, het verschil van gevoelen, misverstand, de oneenigheid; verb. dissentio, ire.
Dissipementum, de scheiwand; bot. een tusschenschot; dissipementa spuria, valsche tusschenschotten, welke eerst bij de vervorming van het ovarium tot vrucht ontstaan.
Dissertatio, een twistschrift, ophelderend geschrift, eene geleerde verhandeling.
Dissiliens, met veerkracht opspringend.
Dissimularis, ongelijksortig; organa dissimularia, organen welke in ongelijksortige deelen kunnen ontbonden worden.
Dissimilis, ongelijk.
Dissimulatio, veinzerij, huichelarij; vermomming; verb. dissimulo, are; morbi dissimulati, vermomde ziekten.
Dissipatio, de verstrooiing, verkwisting; dissipatorius, zulks betreffende; orbes dissipatorii = orbes dispersorii; verb. dissipo, are.
Dissolutio, de oplossing, vernietiging van organische deelen; dissolutus, opgelost, vrij, liederlijk, ongebonden, b. v. vita; verb. dissolvo, ère.
Distantia, de afstand, wijde; d. focalis, ophthalm. de brandwijde, de afstand van het hoofdbrandpunt van den spiegel; verb. disto, are.
Distentio, de uitzetting, spanning, uitspanning, omvang; distentio nervorum, klonische kramp, Cel-sus; verb. distendo, ère.
Distentus, uitgezet, gespannen; verb. distendo, ère, spannen; distineo, ère, uit elkander houden.

Distichiasis, distichia, het voorhanden zijn van eene dubbele rij oogharen; distichus, tweerijig.
Distoma, de egelworm (een ingewandsworm); d. hepaticum, de leverworm, leverbot bij de schapen.
Distinctio, de onderscheiding; adj. distinctus; bot. semina distincta, van elkander gescheiden staande zaden; verb. distinguo, ère.
Distorsio, verstuiking; verdraaiing, b. v. distorsio oculorum; adj. distortus; verb. distorqueo, ère.
Distractio, verstrooiing, afgetrokkenheid; verb. distraho, ère.
Distributio, de verdeling, rangschikking; verb. distribuo, ère.
Dissymmetria, overeenkomst aan weerszijden.
Dithmarsicus, moerassige landen betreffende, b. v. morbi.
Dithyra (animalia) = mollusca, Turton.
Ditocia (niet distocia), het tweemaal, het tweelingen baren; adj. ditocos, ditocos.
Diuresis, de urineloosing, overvloediger dan gewoonlijk; adj. diureticus; remedia diuretica, pisdrijvende middelen.
Diurna, dagvlinders.
Diuturnus, langwijdig; subst. diuturnitas.
Divaricatio, het uit elkander staan; eene taksgewijze verdeling; adj. divaricatus, entom. sterk uitgestrekt, uiteen gespannen, b. v. alae; verb. divarico, are.
Divergens, uit elkander gaande, uiteen loopend; bot. anthera d., helmknoppen met tegenovergestelde cellen; cotyledones d., afstaande zaadlobben; stamina d., uitgebreide meeldraden; verb. divergo, ère.
Diverticulum, een vergaderbak; eene blaasachtige, ziekelijke verwijding, b. v. van den oesophagus, of eene natuurlijke, b. v. van het

duodenum, d. Vateri; spijszak, krop, zuigblaas; verb. divergo, ère.
Divinus, goddelijk; lapis d. = cuprum aluminatum.
Divulsio, de verscheuring; verb. divello, ère.
Dochium, docheion, dochion, eene plaats ter opneming of ter bewaring van iets.
Docimasia, de onderzoeking, toetsing; d. pulmonum, de longenproef; adj. docimasticus; charta docimastica, reageerpapier.
Docimastice of docimasiologia, de aanwijzing tot onderzoek; het onderzoek van scheikundige, pathologische, gerechtelijk-geneeskundige toestanden, enz.
Doctrina, de leer, wetenschap, voorstelling van een wetenschappelijk onderwerp; de geleerdheid.
Dodecadactylon, de twaalfvingerige darm = duodenum.
Dodecaëdron, een lichaam door twaalf regelmatige zijvlakken begrensd.
Dodecandria, de elfde plantenklasse van Linné, met 11—19 meeldraden, twaalfhelmigen.
Dodrans, drie vierde gedeelten van eenig gewicht of maat.
Doeglinicum acidum, het doëglinzuur, in den traan van *Balaena rostrata*, eene kleine walvischsoort.
Dogma, de leer, leerstelling, het leerstuk; adj. dogmaticus; medici d., de geneesheeren der dogmatistische, zuiver theoretische school; dogmatismus, het vasthouden aan eene zuiver theoretische voorstelling van eene wetenschap.
Dolabra, een bijl, schaaf; ook een schaafkrulsgewijs windsel; adj. dolabriformis, bot. houweelvormig, b. v. folium.
Dolerite, een verscheidenheid van chloriet of groensteen, uit veldspaat en augiet bestaande, het doleriet.

Dolomite, een verscheidenheid van magnesiehoudend kalksteen, het dolomiet.
Dolor, pijn, smart; dolores parturientium, de barensweeën; adj. dolorificus, pijnlijk; verb. doleo, ère.
Dolus, de list, hinderlaag; adj. dolosus, arglistig, bedriegelijk.
Domesticus, huiselijk; animalia domestica, de huisdieren.
Donum, een geschenk; verb. dono, are, ten geschenke geven, begif-tigen.
Dormiturió, het slaperig zijn, worden; verb. dormiturió, ire.
Dorsum, de rug; dim. dorsulum, entom. het voorste of ware rug-gestuk; adj. dorsalis, dorsualis, rugstandig.
Dosiologia, de leer van de giften der geneesmiddelen.
Dosis, de gift, zekere hoeveelheid van eenig geneesmiddel.
Dothienenteritis (Bretonneau), de vorming van zweren in de Peyer-sche klieren van het darmkanaal; in beteekenis vrij overeenkomstig met gastroenteritis, Broussais, of met typhus abdominalis.
Drachma, een achtste gedeelte van het medicinale pond.
Draconinum, de roode kleurstof in het drakenbloed, *Sanguis draco-nis*, eene hars afkomstig van den drakenbloedboom, *Dracaena draco*, volgens Jacquin.
Dragonicum acidum, dragonzuur = anijszuur.
Dragonylum, dragonylium, drago-nyl = anisyl.
Drasticus, hevig werkend; drastica (remedia), hevig werkende en ver-hittende afvoerende middelen.
Drogista, een drogist; een verkoo-per van kleurstoffen (Castelli); een groothandelaar in grooten-deels onbewerkte geneesmid-delen.
Dropacismus, het rood maken der

huid, inzonderheid door middel van eene harspleister; het uit-trekken van de haren door mid-del van een pikpleister.
Dropax, de pikpleister, pikkap.
Drupa, druppa, bot. eene vleezige steenvrucht, b. v. pruimen, per-zikken; drupaceae (plantae), de familie van gewassen met vlee-zige steenvruchten, = amygdala-eae.
Dryinum, het dryïne = quercine of quernine, eikenstof, Scatter-good.
Dryopithecus, een fossiele aap, ge-vonden in het mioceen van Frankrijk.
Dualismus, de leer van twee oor-spronkelijke beginselen; de leer van de polariteit.
Ductus, de gang, het kanaal; ductus excretorius, eene uitloozings-buis; verb. duco, ère; ductilis, uitzetbaar; ductilitas, uitzetbaar-heid, smeedbaarheid.
Dulcedo, de zoete smaak; adj. dul-cis, dulciusculus; dulciarium, zoet gebak, suikergoed.
Dulcificatio, het zoet maken, de ver-zoeting; verb. dulcifico, are.
Dulcosa, eene met druivésuiker ana-loge stof, afkomstig van het eiland Madagaskar.
Duodenitis, eene ontsteking van den twaalfvingerigen darm.
Duodenum (intestinum), de twaalf-vingerige darm, het eerste ge-deelte van de dunne darmen.
Duplex, dubbel, tweevoudig; dupli-catus, verdubbeld; duplum, het tweevoud; duplicitas, het dubbel zijn, tegenstrijdigheid; verb. duplico, are.
Durus, hard; duriusculus, een wei-nig hard; subst. durities.
Dynamia, de leer der krachten; bij sommigen = sthenia; adj. dyna-micus, krachtig; tegenwoordig meestal in gebruik als tegenstel-ling van materieel; vandaar morbi

dynamici, ziekten bij welke geene materiele oorzaak te ontdek-ken is.
Dynamica, —ce, de leer der krach-ten; eene wetenschappelijke be-schouwing welke op het aanne-men van eene of meer krachten gevestigd is.
Dynamometrum, dynamometrum, een werktuig ter bepaling van krachten.
Dysacrylum, —lium, zet zich af uit waterhoudend acroleïne.
Dysaemia, een ziekelijke toestand van het bloed.
Dysaemorrhoides, ongemakken voort-spruitende uit onderdrukte hae-morrhoiden.
Dysaesthesia, dysaesthesia, een zie-kelijk gevoel of gewaarwording; de verdooving van een zintuig (inzonderheid van dat des ge-voels); adj. dysaestheticus.
Dysaestheticae, ziekelijke aandoe-ningen van een of meer zintui-gen.
Dysapulos, dysapulotus, moeielijk likteekens vormende.
Dysarthritus, de anomale jicht; adj. dysarthriticus.
Dysarthrosis, een ziekelijk gevormd (nieuw) gewricht.
Dysblennia, een ziekelijke toestand van het slijm.
Dyscataposis, moeielijkheid bij het drinken; adj. dyscatapoticus.
Dyscholia, de ziekelijke toestand van de gal; adj. dyscholicus.
Dyschylia, de anomale toestand van de chyl; adj. dyschylicus.
Dyschymia, eene ziekelijke gesteld-heid of belemmerde vorming van den spijsbrij; adj. dyschymicus.
Dyschymosis, de bedorvenheid van de sappen; adj. dyschymoticus.
Dyschymus, met slechte sappen be-deeld, kwaadsappig, onaange-naam van smaak.
Dyscineses, de ziekten van den bewe-gingstoestel; adj. dyscincticus.
Dyscinesia, de moeielijke beweeg-baarheid, stijfheid.
Dyscrasia, eene slechte menging van de vochten, kwaadsappigheid; adj. dyscraticus, dyscratus.
Dysdynamia, de abnormale hoeda-nigheid van het levensvermogen, Bartels, ziekelijke levenswerk-zaamheid; adj. dysdynamicus.
Dyseccrisis, de bemoeielijke of in het algemeen gebrekkige uitschei-ding van kritische stoffen.
Dysecoea, dysecoia, hardhoorigheid; adj. dysecus, hardhoorend.
Dysemesis, een moeielijk volgend braken; adj. dysemetes, dyseme-tus, moeielijk brakend of moeie-lijk braking verwekkend.
Dysenteria, de persloop, buikloop; d. epizootica, veter. darmbederf; adj. dysentericus, —rus, wat op de dysenterie betrekking heeft; dysenteriodes, door loop ontstaan, er aan lijdende, er mede overeen-komende.
Dyserethisiae, ziekten met vermin-derde prikkelbaarheid.
Dysgenesia, eene ziekelijke gesteld-heid van het voorttelingsvermo-gen of van de geslachtsdeelen.
Dysgeusia, dysgeustia, een verkeerde smaak.
Dysidria, een ziekelijk, moeielijk intredend zweet.
Dyslalia, moeielijkheid in het spre-ken.
Dyslochia, eene moeielijke, gebrek-kige kraamzuivering.
Dyslysinum, een harsachtig lichaam dat na de ontleding van biline door zoutzuur, in verbinding met cholin- en felleinzuur, over-blijft.
Dysmenia, dysmenorrhoea, moeie-lijke anomale menstruatie; dys-menial intestinalis, de menstruaalkoliek, volgens Schönlein.
Dysmnestia, de zwakheid van het geheugen.
Dysmorphe, —phia, —phoma, —pho-

sis, de misvorming, wanstaltigheid; adj. dysmorphus.

Dysneuria, een gebrekkige toestand van de zintuigverrichtingen, eigenlijk van de zenuwen, Greiner.

Dysodia, — *odmia*, onaangename reuk, stank; adj. dysodes, — *odicus*.

Dysodontiasis, het moeielijk tanden krijgen.

Dysopsia (bij sommigen *dysopia*), een gebrek van het gezichtsvermogen; adj. dysoptos, moeielijk zichtbaar, onduidelijk.

Dysorexia, eene aanhoudende vermindering van den eetlust; adj. *dysorectus*.

Dysosphrasiae, dysosphresiae, de ziekten van het reukwerktuig.

Dyspathia, een zwaar lijden; een zeer geringe aanleg tot ziek worden; groot ongeduld bij ziekten; adj. *dyspathes*, *dyspathicus*.

Dyspepsia, de moeielijke verteerbaarheid; bij de nieuweren meestal: zwakheid van het spijsverteringswerktuig; adj. *dyspepticus*, moeielijk verteerbaar of verteerd.

Dysphagia, moeielijkheid bij het slikken; adj. *dysphagicus*, daaraan lijdend, daartoe behoorend, ten gevolge daarvan ontstaan.

Dysphonia, moeielijkheid bij het spreken, eene ruwe, onaangename spraak; adj. *dysphonicus*, — *nus*.

Dysphoria, eigenlijk de slechte afloop van eene kuur of middel, gewoonlijk: de rusteloosheid en angst bij ziekten, het zich kwalijk bevinden (tegenstelling van *euphoria*).

Dysplasta (*nosemata*), ziekelijke vormmengsels: vetzucht, been- en kraakbeenvorming (*abnormale*), *tuberculosis*, verweeking, enz., H. Schultz.

Dysplosa, slechte toestand van een of van alle organische weefsels.

Dyspnoea, de moeielijkheid bij de ademhaling, inzonderheid ten gevolge van ziekten der ademhalingswerktuigen (als onder-

scheiding van *apnoea* en *orthopnoea*); adj. *dyspnoicus*.

Dysspermia, — *matismus*, anomale of moeielijke af- en uitscheiding van het zaad (*sperma*).

Dysspermia, de ziekelijke toestand van het zaad; = *dysspermasia*.

Dysthelasia, moeielijkheid bij het zogen; ook het moeielijke zuigen.

Dysthesia, een onaangename toestand (eigenlijk ligging) des lichaams, ten gevolge waarvan men een onbehagelijk gevoel ondervindt; van daar ook: ontevredenheid met zich zelf; adj. *dysthetus*, ontevreden.

Dysthymia, mismoeidigheid, zwaar-moeidigheid; adj. *dysthymicus*, zwaarmoedig, tot zwaarmoedigheid overheidend.

Dystocia, het moeielijk baren, de moeielijke verlossing; adj. *dystocicus*, *dystocus*.

Dystocologia, de leer betreffende de moeielijke verlossingen.

Dystonia, de ziekelijke spankracht, afwijking in de spankracht van de spieren; *dystoniae*, ziekten van de spankracht.

Dystrophia, slechte voeding, moeielijkheid daarbij; d. relatieve d., ontstaande ten gevolge van verwenning der spijsverteringswerktuigen door te krachtige, te rijkelijke of te snel voedende middelen, b. v. door het overvoeden van kinderen met eieren, sterke bouillon, beschuit, enz.; adj. *dystrophicus*, de dystrophie betreffende, daaraan lijdende; *dystrophus*, slecht gevoed.

Dysuresia, dysuresis, moeielijkheid bij de af- en uitscheiding der urine; adj. *dysureticus*.

Dysuria, de moeielijke, met pijn gepaard gaande pisloozing; somtijds: aandrang tot wateren; bij sommigen ook: eene ziekelijke gesteldheid van de urine; adj. *dysuricus*.

E.

Ebenum, *ebeni lignum*, ebbenhout, (afkomstig van *diospyros*-soorten).

Ebracteatus, bot. zonder schutblaadjes, b. v. *calyx ebracteatus*, een kelk, aan welks basis geene schutblaadjes voorkomen.

Ebrius, *dronken*; subst. *ebrietas*, *dronkenschap*, roes, het dronken zijn; *ebriosus*, iemand die aan den drank verslaafd is; subst. *ebriositas*, de neiging tot dronkenschap.

Ebullitio, het opborrelen, koken; uitslag van blaartjes; verb. *ebullio*, *ire*.

Ebur, elpenbeen, ivoor, slaganden van den olifant; adj. *eburneus*, *eburnus*, wit of glanzend als ivoor.

Echlephara (plur.), kunstmatige oogen uit fijne stalen plaatjes, met gekleurd dierlijk vlies overtrokken, volgens J. Beck.

Ecloma, het uitgeworpene, het door abortus uitgestootene embryo of foetus.

Echole, het uitwerpen, uitstooten, vandaar ook de abortus; de volkomene uitrekking van een lid; adj. *echolicus*, *echolius*; *remedia e.*, abortus veroorzakende, afdrijvende, bij eenige nieuweren ook de uitdrijving der vrucht bespoedigende middelen.

Echrasma, *echrasmus*, een spoedig of plotseling ontstaand uitslag zonder specifiek karakter, b. v. aan den mond.

Eccanthis, een vooruitstekend vleeschgewas in den ooghoek.

Eccatharsis, zuivering met uitscheiding van onreine stoffen; adj. *eccatharticus*; *remedia e.* = ca-

thartica, middelen welke door diaphoresis werken.

Eccausis, het uitbranden, aansteken, eene heftige gemoedsbeweging, vuur vatten.

Eccentricus, gewoonlijk *excentrius*, uitmiddenpuntig, geen gemeenschappelijk middenpunt hebbende; van het middenpunt naar de peripherie loopend, b. v. *motus*; ook = *periphericus*.

Eccentropiesis, eene *excentrische* drukking (van binnen naar buiten).

Eccentrötes, de *excentriciteit*, de uitmiddenpuntigheid.

Eccephalosis, het gemis, het wegnemen van de hersenen.

Ecchelysis, het uithoesten, *expectoratio*.

Ecchorësis, het afwijken; de stoelgang.

Ecchylosis, het uittrekken, uitpersen, enz. van sappen; bij sommigen de uittrekking van het voedingsvocht.

Ecchymoma, *ecchymosis*, de uitstorting, uitvating van bloed of bloed bevattend serum in het celweefsel; adj. *ecchymoticus*.

Ecchysis, het uitgieten, eene ziekelijke uitstorting.

Ecclisis, het reinigen door middel van een klisteer.

Eccope, het uitsnijden, uithouwen b. v. een stuk van den schedel.

Eccroprosis, de ontlasting van drekstoffen; adj. *eccropticus*; vandaar *remedia e.*, in strengere betekenissen middelen welke den inhoud van het darmkanaal slechts verweken, en daardoor de ontlasting er van bevorderen, zooals de vette plantaardige oliën.

Eccrisiologia, de leer van de af- en uitscheidingen; adj. eccrisionomicus.

Eccrisioschësis, de terughouding van kritische uitscheidingen.

Eccrisis, de uitscheiding, inzonderheid van de zoogenoemde ziektestoffen; adj. eccriticus, eccritus, uitgescheiden, geledigd.

Eccyësis, eene buitenbaarmoederlijke zwangerschap.

Eccylosis, eene ontwikkelingsziekte.

Eccystis, het buitenliggen der blaas.

Ecdarsis, het villen, aftrekken der huid; sterke ontvelling van de huid.

Ecdōra = cedarsis; adj. cedorius, ontvellend, excoëricerend, in de huid vretend, looiend.

Ecedermia, veter. de hardheid van de huid.

Echecollus, klevend, plakkend; remedia e., kleefmiddelen.

Echinida, een familie van stekelhuidige zeedieren.

Echinococcus, een blaasworm met een hakenkrans van zuigers, de koploze blaasworm, het veelhoofd, Rudolphi.

Echinodermus, een zoogenoemd stekelzwijnmens; echinodermata, de stekelhuidige dieren.

Echinophthalmia, eene ziekte (ontsteking?) der oogleden met belangrijke ruwheid van het bindvlies.

Echinorhynchus, stekelsnuitworm, of acanthocephalus, doornhoofd, Koelreuter; of acanthurus, stekelstaart, Acharius; een geslacht van ingewandswormen.

Echinus, de zeeëgel; entomol. de doorn, stekel; de boekpens, derde maag der herkauwende dieren; echini, bot. de stijve stekels aan sommige planten, b. v. rozen; adj. echinatus, —nodes, —nulat, stekelig; bot. pollen echinulatum, stekelig stuifmeel.

Echoscopia, de geluidsproef, auscultatio sonorum.

Echoscopium, —pus, een werktuig ter beproefing van het geluid; de hoorbuis, stethoskoop.

Echthysterocyesis = eccyesis.

Eclampsia, stuiptrekkingen, klonische krampen met acuut verloop, voorkomende bij zuigelingen en kraamvrouwen, alsmede bij barrende en somtijds ook bij zwangere vrouwen; adj. eclampticus.

Eclampsis, het opflikkeren, plotseling verlicht zijn; subjectieve waarneming van vlammen voor de oogen; bij sommigen = eclampsia.

Eclectismus, het vasthouden aan de eklektische geneeskunde; adj. eclecticus, b. v. medicina e., eene aanwijzing der geneeskunde die men uit de leerstellingen van verschillende scholen, volgens eene, naar men meent doelmatige, keuze heeft samengesteld.

Eclecticum, eclegma = electuarium, een likkepot, uitgelekt sap, linctus.

Eclepsitrepānum, eclepsiotrypanum, de afbladerings- of exfoliatietrepaan.

Eclimia = bulimia.

Eclipsis, het uitlaten, nitblijven, de onmacht; adj. eclipticus.

Eclysis, de oplossing, het verminderen van de krachten, de onmacht; adj. ecliticus.

Ecnoea, de verstandeloosheid, waanzin; adj. ecnoicus.

Ecephlogiae, de pokken, mensche-pokken.

Ecephlogiodes, het varioloïde.

Ecephlogiōis = ecephlogiodes.

Ecephlogiscon, de windpokken, variellen.

Ecephlogosis = phlogosis.

Ecephlydiasis, de mensche-pokken-ziekte, J. Franz.

Ecephlysis, het opborrelen; spoedig uitbrekend blaasjesachtig uitslag.

Ecpfracticus, openend, ledigend, oplossend; remedia e., oplossende,

openende, tegen zoogenoemde infarkten werkende middelen.

Ecpfraxis, het ledig of vrij maken van lastige dingen, het verdunnen van te dikke sappen.

Ecpfronia, ecphrosyne, verstandeloosheid, waanzin; adj. ecphron.

Ecpfyma, ecphysis, het uitwas, een bult; adj. ecphymaticus.

Ecpfysema, het uit- of opgeblazene; eene opgeblazene plaats.

Ecpfyysiema, het uit- of opgeblazene; de vorming van ecphysema.

Ecpiesma, een uit planten geperst sap.

Ecpiesmus, bij sommigen = exophthalmus.

Ecppleroma, de opvulling, voltalligmaking; het aanvullingsmiddel.

Ecpneumatosiis, het uitlochten, reinigen door blazen; = ecpcneusis.

Ecpneusis, ecpcnoë, het uitademen; adj. ecpcnoicus.

Ecporeticus, —rius, nitvoerend.

Ecpptoma, ecptosis, het uitvallen; een volkomene ontwrichting.

Ecpptyema, een veretterend deel, eene dergelijke wond of zweer; ecpcpysis, de verettering.

Ecprrhysis, het uitvlieten, uitdropelen.

Ecsarcoma, vleeschwoekering, wild vleesch; ecsarcosis, het uitgroeien, de overwoekering van het vleesch.

Ectāsisi, verrukking, opgewondenheid, geestesvervoering; adj. ectasticus.

Ectomōsis, de uitmonding, opening naar buiten.

Ectrophe, het buitenwaarts draaien, gedraaid zijn of staan, b. v. van tanden, oogleden, enz.

Ectasia, ectāsis, de uitzetting, uitspanning, gespannenheid; adj. ectaticus, de uitzetting betreffend; ectatos, uitgezet.

Ectasiometrum, een werktuig ter bepaling van de uitzetbaarheid.

Ectatoprothyle, de expansieve grondmateria, de algemeene expansieve

grondstof, als welke men tegenwoordig de waterstof kent.

Ectenia, de uitzetting.

Ecthetotrophēum, het vondelingsgesticht.

Ecthlomma, eene beschadiging der huid ten gevolge van drukking; een zoogenoemd blikgat (na het rijden).

Ecthyma, een uitslag van puistjes, etterpuist, etterende haarworm, Schönlein; ecthyma febrile, bij sommigen: de mensche-pokken; adj. ecthymaticus, —todes.

Ectome, —ia, het uitsnijden; bij sommigen: castratio; adj. ectomicus.

Ectomias, de (of het) gesnedene, het uitgesnedene.

Ectomus, een werktuig om iets uit te snijden; = ectomias.

Ectoparasiti, die parasieten welke op de oppervlakte van dieren leven, in tegenstelling der entoparasieten, welke zich in de holten des lichaams of in het parenchym van zekere lichaamsdeelen bevinden.

Ectopia, —um, de ziekelijk veranderde ligging van een deel; ectopiae, bij sommigen: de ziekten voortspruitende uit de veranderde ligging van de deelen; adj. ectopicus, ectopius.

Ectopismus, het ontstaan eener ziekelijke verplaatsing van deelen.

Ectorganismus = ectoparasitus, een woekerdier; ook wel eene woekerplant, Grossi.

Ectozoon = ectoparasitus, een uitwendig levend woekerdier.

Ectrimma, eene door wrijving ontvelde plaats, intertrigo.

Ectroma, eene te vroeg geborene vrucht, abortus.

Ectrope, —ia, de wending buitenwaarts, eene verwijding ontstaan door zijdelingsche bochten der wanden van eenig deel; adj. ectropicus.

- Ectropium*, de buitenwaartsche buiging, inzonderheid der oogleden.
- Ectrosis*, eene miskraam; het afstooten van branderige of gekrotiseerde deelen; adj. *ectroticus*.
- Ectyloica* (remedia), middelen tegen eelt, eksteroogen, enz.
- Ectypon*, het afbeeldsel (in was, gips, enz.).
- Ectypographia*, het drukken met verhevene figuren, b. v. ten dienste van blinden; verheven metaalsnijwerk.
- Eczēma*, de zoogenaamde hittepuistjes, een uitslag; eene bijzondere soort van blaasachtig uitslag; adj. *eczematodes*.
- Eczematoses*, huiduitslag in het algemeen, Füchs.
- Edacitas*, de vraatzucht; adj. *edax*; verb. *edo*, *ēre*, *eten*.
- Edentata*, tandellozen, een orde van zoogdieren die geen snijtanden bezitten, en waartoe de miereneter, de armadil, enz. behooren.
- Edentatus*, *edentulus*, tandeloos.
- Educatio*, de opvoeding; verb. *educō*, *are*.
- Eductum*, een uitscheidsel, iets dat vóór de ontleding van een lichaam daarin reeds als zoodanig bestaat; verb. *educō*, *ēre*.
- Edulcoratio*, de verzoeting, ontzuring; verb. *edulcorō*, *are*.
- Eduis*, eetbaar; *edulia*, eetbare zelfstandigheden.
- Effectus*, het uitwerksel, de werking; verb. *efficio*, *ēre*.
- Effeminatio*, de verweekelijking, verwijfdheid; adj. *effeminatus*; verb. *effemino*, *are*.
- Effervescentia*, het opbruisen; de gisting; verb. *effervesco*, *ēre*.
- Efficacitas*, de werkzaamheid, nadruk, invloed; adj. *efficax*.
- Effigies*, het afbeeldsel, de beeldtenis; verb. *effingo*, *ēre*.
- Efflatio*, het uitademen, uitblazen, oprispen; verb. *efflo*, *are*.
- Effloratio*, efflorescentia, het met een witachtig poeder bedekt worden, verweëren, uitbloeien; verb. *effloresco*, *ēre*.
- Effluvium*, het uitvloeiende; *effluxio*, het uitvlieten; verb. *effluo*, *ēre*.
- Effossio*, de uitgraving; verb. *effodio*, *ēre*.
- Effrenatio*, de teugelloosheid; adj. *effrenatus*, —nis, verb. *effreno*, *are*.
- Effulgescentia*, het opbliksemen, opflikkeren; verb. *effulgeo*, *ere*, *effulgesco*, *ēre*.
- Effusio*, de uitgieting, uitstorting; verb. *effundo*, *ēre*.
- Egestas*, behoefte, armoede; adj. *egenus*, *behoefte*; verb. *egeō*, *ēre*.
- Egestio* = *eccrisis*, de afvoering, ontlasting; verb. *egēro*, *ēre*.
- Ejaculatio*, het uitwerpen, uitspuiten, uitschieten; *ejaculator*, b. v. *musculus*, de spier die bij de uitdrijving van het zaad medewerkt; verb. *ejaculor*, *ari*; adj. *ejaculatorius*.
- Eidoplasta* (nosemata), de idoplasten of vervormingen, waartoe het ophouden en de overmaat van vorming, beleedigingen, enz. behooren, volgens C. H. Schultz.
- Eidos*, het uitzien, voorkomen (species), de vorm; in samenstellingen duidt het dikwijls eene gelijkheid met iets aan, b. v. *thyreoidea*, *thyreoideus*.
- Ejectio*, het uitsorten, uitscheiden; verb. *ejicio*, *ēre*.
- Elaecepholium*, —lum, eene roodachtig gele olie in 's menschen hersenmassa, Couërbe.
- Elaeodes*, *elaeoideus*, olieachtig, oliebevattend, olijachtig.
- Elaeolea*, vetoplossingen of geneeskrachtige vette oliën, bereid door menging, oplossing, trekking, enz., Bérar.
- Elaeometrum*, de oliemeter, ter bepaling van het specifiek gewicht en andere eigenschappen der oliën.

- Elaeon* = *oleum*.
- Elaeophanes*, een olieachtig voorkomen bezittend, b. v. urine.
- Elaeoptinum*, een met het elaine der vette oliën overeenkomstig, vloeibaar blijvend bestanddeel van de aetherische oliën, Berzelius.
- Elaeosaccharum*, oliesuiker, aetherische oliën met suiker gewreven.
- Elacidinum*, een mengsel van elaidine- en margarinezuur glycerine; *acidum elacidinicum*, het elaidinezuur, bereid door behandeling van vette oliën met salpeterigzuur.
- Elainum*, *oleinum*, olievet, hoofdbestanddeel der bij gewone temperatuur vloeibare vetten van het dieren- en plantenrijk; *acidum elainicum* of *oleinicum*, het oliezuur, *oleïnezuur*, komt voor in het vet van de meeste dieren, alsmede in de plantenvetten, met uitzondering van de opdroogende oliën.
- Elaphia*, de zoogenaamde herteziekte; veter. de stijfkramp bij het vee.
- Elasthistos*, veerkrachtig weefsel.
- Elastyphe* = *elasthistos*.
- Elasticitas*, de veerkracht; adj. *elasticus*; bot. *stamina e.*, meeldraden welke zich bij aanraking uitstrekken en met kracht terugspringen.
- Elastocline*, een veerkrachtig bed ten dienste van zieken.
- Elater*, de veerkracht, springkracht.
- Elaterite*, een verscheidenheid van bitumen die zekere mate van elasticiteit bezit. Als elateriet aan de lucht wordt blootgesteld, verliest het zijn veerkrachtigheid en wordt het hard en broos als asphalt; het elateriet.
- Elaterinum*, eene harsachtige stof, voorkomende in de springkommer, *Momordica elaterium*.
- Elaterometrum*, een werktuig ter bepaling van de veerkracht.
- Elaylum*, *elaylium*, het elayl, olie-vormend gas (volgens sommigen ook als acetylwaterstof te beschouwen), het gewichtigste bestanddeel van het lichtgas, radicaal in vele produkten van aethylalkohol (C^2H^4).
- Elecampe* = *inulinum*.
- Electricitas*, de elektriciteit; adj. *electricus*.
- Electrogenium*, het principe waarvoor elektrische verschijnselen ontstaan, gewoonlijk elektrische stof genoemd.
- Electrolysis*, de ontleding van lichamen, b. v. zuren, door middel van de elektriciteit.
- Electrolyton*, —tum, een door elektriciteit ontleedbaar lichaam.
- Electromagnetismus*, de in den nieuweren tijd waargenomen verbinding van de elektrische en magnetische verschijnselen; adj. *electromagneticus*.
- Electrometrum*, een werktuig ter bepaling van de elektriciteit van eenig lichaam; *electrometria*, de kunst om de elektrische krachten te meten; adj. *electrometricus*.
- Electromotor*, een werktuig of toestel waardoor elektriciteit wordt opgewekt; adj. *electromotorius* (*electrocineticus*), elektriciteit opwekkend of in beweging brengend.
- Electropunctura*, *electrostixis*, de elektrische acupunctuur, of het steken met geëlektriseerde of galvaniseerde naalden.
- Electrophorum*, —rus, de electrophoor, uitgevonden door Wilke, door Volta bekend gemaakt, een toestel ter ontwikkeling van een minderen graad van elektriciteit, bestaande uit de basis (eene metalen plaat met hoogen rand), den isoleerenden koek (in den vorm gegoten hars), en het dek-sel (een geleider met isoleerend handvatset).

Electrum, het barnsteen.
Electuarium, een likkepot.
Elementum, het grondbestanddeel, eene oorspronkelijke stof; adj. elementaris.
Elephantia, elephantiasis, eene soort van uitslag met knolachtige degeneratie van de huid en het onderhuidse celweefsel.
Elephantopus, de olifantspoot, knolvoet; = elephantiasis.
Eleutherogynia, de afdeeling der planten met vrij staanden stempel, A. Richard.
Elevatio, de verheffing; elevator of elevatorium, een werktuig om iets op te heffen, b. v. eene nedergedrukte plaats van den schedelwand; verb. *elēvo*, are.
Elixatio, het koken, braden; het uitloogen (waarvoor de nieuwen zich meestal van het woord *elixatio* bedienen); adj. *elixatus*, *elixus*, gekookt, gebraden; verb. *elixo*, are, braden (dikwijls *elixivare*), uitloogen.
Elixir, het elixir, meestal oplossingen van extracten in gedistilleerde aetherische wateren of tincturen met velerlei toevoegselen; mengsels van sappen met geestrijke vloeistoffen als lekernij bij den maaltijd, Béal.
Ellagicum acidum, ellagzuur, ontstaat bij het beschimmelen van een uittreksel van galnoten (het omgekeerde fransche woord: *galle* = galnoot).
Ellipsis, het uitblijven, b. v. van den pols; math. de ellips, een langwerpig rond, een der kegelsneden; adj. *ellipticus*, *elliptisch*, langwerpig rond; bot. *folium e* = *folium ovale*.
Elliquatio, *eliquatio*, chem. het klaren, verb. *elliquo*, are.
Ellychnion, *ellychnium*, de pit, lampenpit; *ellychnistus*, uit eene pit gemaakt, daaruit getrokken.
Elongatio, de verlenging; verb. *elon-*

go, are; bot. *radicula elongata*, een lang worteltje.
Elutriatio, het doorzijgen, helder maken, klaren; verb. *elutrio*, are, onder water fijn wrijven.
Elytratesia, het gesloten zijn van de scheede.
Elytreurynter, de scheedespiegel.
Elytritis, ontsteking der scheede.
Elytrobrenorrhoea, de witte vloed bij de vrouw.
Elytrocele, de scheedebreuk.
Elytroedema, de waterzuchtige opzwellen van de wanden der scheede.
Elytron, het omhulsel, bedeksel; de scheede; *elytra*, entom. de vleugeldeksele, schilden der kevers; adj. *elytrodes*, *elytroides*, *scheedeachtig*, in de plaats van eene scheede dienende; *tunica e*, de scheedehuid van den bal.
Elytroncus, het scheedegezwel (hard gezwel in de scheede).
Elytrophyma, eene weeke, oedemateuse of dergelijke opzwellen van de scheede.
Elytropicalica, —ce, de gedeeltelijke vervanging van de scheede door naburige deelen, Jobert.
Elytropolypus, de scheedepolyp.
Elytropsis, eene uitzakking van de scheede.
Elytrorrhagia, eene bloedvloeijing uit de scheede.
Elytrorrhoea, eene uitvloeijing van slijm uit de scheede.
Emaciatio, de vermagering.
Emarginatio, het uitranden; verb. *emargino*, are; *emarginatus*, bot. uitgerand, b. v. stamen, *folium*.
Embolisis, het inbrengen, het inspuiten.
Embolum, —lus, de kolf of stempel eener spuit; e. *cerebri* = *infundibulum e*; adj. *embolicus*, geschikt om in te schuiven; door werktuigelijke indrukking ontstaan.
Embrocatio, *embroche*, *embrogma*,

de overgieting, douche, het druipbad, inwrijven met geneesmiddelen.
Embryo, embryo, het ongeborene dier; het nog niet voor leven vatbare dier; bot. de zaadkiem, eene jonge plant in zeer samengetrokken toestand; adj. *embryonalis*, *embryonatus*.
Embryocytia, het dooden van eene onrijpe vrucht; adj. *embryocytus*; remedia e. = abortiva.
Embryologia, de leer van het embryo, zijne vorming en ontwikkeling; adj. *embryologicus*.
Embryophthora, het dooden van het embryo; adj. *embryophthoricus*, *embryophthorus*.
Embryosphacta, een werktuig om het embryo te dooden.
Embryothlasia, *embryothlasmus*, het verbrekken van het embryo in het lichaam van de moeder.
Embryothlasta, een werktuig ter verbrekking van het embryo; adj. *embryothlastus*.
Embryotocia, het baren van een embryo, abortus; de inkokering van een foetus in een ander (vrouwelijk) foetus, Schurig.
Embryotomia, de anatomie van het embryo; de keizersnede, verbrekking van het foetus.
Embryotrophe, de vruchtstof, de zelfstandigheid waaruit het embryo gevormd wordt, K. F. Burdach.
Embryulcia, het uittrekken van een embryo, ook wel van een levensvatbaar foetus uit het lichaam der moeder; *embryulus*, een werktuig voor deze operatie, eene verloskundige tang.
Emergo, *ere*, opduiken; bot. *folia emersa*, bladeren welke boven den waterspiegel uitsteken.
Emesia, het braken; de neiging tot braken, vomituritie.
Emesis, het braken; adj. *emeticus*; *emetica* (remedia), braakmiddelen.
Emetinum, *emesinum*, het emetine,

het werkzame principe van verschillende soorten van braakwortel, *Ipecacuanha*, is geelachtig, harsachtig, vormt niet kristalliseerbare, gomachtige zouten, waarschijnlijk is het nog niet volkomen zuiver bereid, Schlossberger.
Emetior, iri, afleggen, doorloopen, b. v. *stadia*.
Emetocatharsis, eene verbinding van braken en purgeeren; adj. *emetocatharticus*; remedia e., braken en purgeeren verwekkende middelen.
Emetomania, te groote liefde voor de braakkuur, bij geneesheeren zoowel als bij zieken.
Emetophobia, het tegengestelde van *emetomania*.
Eminentia, eene verhevenheid, het uitsteeksel; e. *quadri* of *bigena*, de vierheuvelen in de hersenen; e. *teres*, de ruitvormige groeve in de medulla oblongata; verb. *emineo*, *ere*; adj. *eminens*.
Emissarium, eene uitvoerende buis; e. *santorini*, kleine verbindende aderen welke uit de schedelholte door de foramina parietalia naar de aderen tusschen de galea aponeurotica en de huid gaan; e. *durae matris*, de voortzettingen van het harde hersenvlies welke de door den schedel gaande vaten, enz. vergezellen.
Emissio, het ledigen, loozen, b. v. van urine; verb. *emitto*, *ere*.
Emmenagogus, *emmeniagogus*, den stondenloed bevorderend.
Emmeniopathia, eene ziekelijke menstruatie.
Emmenius = menstruus.
Emollitio, verwekking; adj. *emolliens*, verwekkend; verb. *emollio*, *ire*.
Emolumentum, het nut, voordeel, een buitenkansje.
Emotio, eene hevige gemoedsbeweging, ontroering, oporusing, ont-

wrichting; verb. emoveo, ère.
Empasma, het strooipoeder.
Emphäsïs, de verschijning, eene voorstelling met veel uitdrukking; adj. emphaticus, nadrukkelijk.
Emphyacticus, dienstig om iets te vullen of op te stoppen; remedia e., opvullende, stoppende middelen; ook schadelijke stoffen welke de huidporiën verstoppden.
Emphragma, stopmiddel, instopsel.
Emphragmus, emphraxis, het instoppen, opstoppen; verstopping, eene ziekelijke ophooping van stoffen.
Emphysema, een luchtgezwel, verzameling van lucht in het celweefsel, in parenchymateuse organen, in de longcellen; adj. emphysematicus, emphysematodes.
Emphytiatreusis, de instinctieve geneeswijze volgens de opgave van een gemagnetiseerde of somnambule, Teste.
Emphytothermon, de aangeborene warmte, levenswarmte.
Empiria, de ervaring; de onwetenschappelijke handelwijze van slecht gevormde geneesheeren; adj. empiricus, gewoonlijk in de beteekenis van ruw, onwetenschappelijk; empirismus, het overdreven gehecht zijn aan empirie.
Emplasticus, besmeerend, bepleisterend en daardoor verstoppend; remedia e., smeermiddelen.
Emplastrum, pleister; massa emplastica, eene pleistermassa.
Empneumosis, het opvullen met lucht; = emphysema, tympanites, meteorismus.
Empodium, entom. de achterpoot, pseudonychia.
Emporeticus, koopmansachtig; charta e., koopmanspapier = vloei-papier.
Empresis, empresma, empresmus, ontsteking, Mason-Good; inzonderheid inwendige ontsteking.
Empresmomania = pyromania.

Emprosthocyrtonia, —tosis, de verbuiging van de ruggegraat of het borstbeen naar voren.
Emprosthotonia, —nus, stijfkramp met voorwaartsbuiing van het lichaam; adj. emprosthotonicus, aan dergelijke kramp lijdende, daartoe behoorende.
Empsywis, afkoeling, verfrissching door afkoelen.
Emptysis, het inspuwen; bij Aretaeus: het bloedspuwen.
Empyctica (remedia) verdichtende middelen.
Empyëma, uitstorting of ophooping van etter in eene lichaamsholte, inzonderheid in de borstholte, dus niet wezenlijk onderscheiden van pyothorax.
Empyësis, de vorming van een empyëma; adj. empyeticus.
Empyocèle, eene etterbreuk, de ophooping van etter in het scrotum.
Empyomphalus, eene etterbuil aan den navel.
Empyreuma, het aangebrande, branderige; adj. empyreumaticus, branderig riekend, b. v. olea, odor, sapor, enz.
Emulgens, uitmelkend; de stof, welke in emulsiën de niet oplosbare stoffen in de vloeistof suspendeert; arteriae e., de nierslagaderen; verb. emulgeo, ère.
Emulsinum, een ferment in de amandelen, zuiver bereid vormt het eene bruinachtige, gomachtige stof.
Emulsio, plantemelk, en wel: e. vera, alleen uit vette olieachtige zaden met een menstruum bereid (vandaar zaadmilk); e. spuria, door toevoeging van een emulgens (gummi arabicum, eidojer, enz.); adj. emulsivus, zaadmilkachtig.
Emunctorium, een afvoerend, reinigend, uitscheidend orgaan; iets wat dienstig is tot snuiten, een zakdock; verb. emungo, ère, uitsnuiten; emunctio, het snuiten.

Emundantia (remedia), zuiverende middelen.
Emydae, rivierschildpadden, familie.
Enaeorema, in de urine zwevende, niet zinkende wolkjes.
Enaliosauria, een groep van fossiele reptielen waartoe de ichthyosaurus, plesiosaurus en pliosaurus behooren.
Enantesis, de anastomose van twee elkander van boven en beneden ontmoetende slagaderen, b. v. de arteria mammaria interna en epigastrica, Bégin.
Enanthema, inwendig uitslag, b. v. aphthae in den mond en het spijsverteringskanaal.
Enantiopathia, door sommigen gebruikt voor allopathia, volgens het principe: contraria contrariis curentur; adj. enantiopathes, —thicus.
Enarthron, een vreemd lichaam in een gewricht.
Enarthrosis, eene geleding waarbij een gewrichtshoofd in eene diepe kom ligt; het kogelgewricht.
Encanthis, eene ziekte (opzwellings) van de traanklier; bij de ouden ook de traanklier zelve; vandaar encanthisis, ontsteking van de traanklier; adj. encanthiscus, deze betreffende.
Encathisma, encanthismus, het inzetten, in iets zitten, een half bad.
Encauma, het ingebrande; eene diepe ongelijke hoornvlieszweer.
Encausis, het inbranden; de applicatie van den brandcylinder zoowel als diens werking; adj. encausticus.
Encephala, weekdieren met duidelijken kop; deze afdeeling bevat de koppootigen, buikpootigen en vleugelpootigen, en derhalve alle eenkleppige schelpdieren.
Encephalaemia, de bloedsaandrang naar de hersenen.
Encephalalgia, hersenlijden, hevige hoofdpijn; adj. encephalalgicus.

Encephalanalosis, het afnemen, tering der hersenen, tabes cerebri.
Encephalelcosis, eene verzweering van de hersenen; eene inwendige hoofdzwel.
Encephalion, de kleine hersenen.
Encephalitis, de hersenontsteking; adj. encephaliticus.
Encephalocèle, eene hersenbreuk.
Encephalodes, —lodes, —loideum, een encephaloid, eene ziekelijke gevormde, met de zelfstandigheid der hersenen overeenkomstige, kankerachtige massa op verschillende plaatsen, b. v. tusschen de bekleedselen van den bal; volgens sommigen, S. Cooper = medullairsarcoma: de weke kanker, Baring; adj. encephaloideus, met hersenen overeenkomstig.
Encephalodialysis, de oplossing van de hersenen in eene brijachtige massa; eene diepe verwonding van de hersenen.
Encephaloedema, de hersenadem, cf. Scip. Pinel.
Encephalolithiasis, de vorming van steenachtige concrementen in de hersenen.
Encephalolithus, een steen of steenachtige massa in de hersenen.
Encephalologia, de leer der hersenen; adj. encephalologicus, —gus.
Encephaloma, hersenmergzwam.
Encephalomalacia, —malacosis, —malaxis, hersenverweeking; adj. encephalomalacticus.
Encephalomeningitis, eene hersenvliesontsteking.
Encephalon, —los, —lum, de hersenen; adj. encephalicus.
Encephalonarcosis, de narkotiseering der hersenen.
Encephalopathia, eene hersenkwaal, hersenlijden; adj. encephalopathicus.
Encephalophtharsia, bederf der hersenen; adj. encephalophtharticus.
Encephalophyma, een hersengezwel;

encephalophymata (plur.), ook voor hersentuberkels.
Encephalorrhachio-meningitis, de ontsteking van de hersen- en rugmergsvliezen.
Encephalorrhagia, eene hersenbloeding; ook = *apoplexia sanguinea*; adj. *encephalorrhagicus*.
Encephalorrhoeis, volgens sommigen eene haemorrhoidachtige aandoening van de hersenen (verplaatsing van haemorrhoidachtige toestanden naar de hersenen?).
Encephaloscopya, het onderzoek der schedelholte; ook = *cranoscopya*.
Encephalosis = *encephaloma*; eigenlijk de vorming van *encephaloma*.
Encephalosismus, eene hersenschudding.
Encephalospongia, de hersenzwam, hersentuberkels.
Encephalothipsis, eene beleediging, kwetsing van de hersenen; adj. *encephalothipticus*, —tus.
Encephalotomia, de hersensnede; gewoonlijk het wegnemen der hersenen van het foetus bij een te nauw bekken.
Encephalotrauma, eene hersenwonde; adj. *encephalotraumaticus*.
Encephalotubercula, hersentuberkels.
Encephalotum = *cephalotum*, eene vetsoort in de hersenen, Couërbe.
Encephalotylomata = *encephalophymata*.
Encephalotyphus, hersentyphus.
Encephalozoa, dieren met hersenen; in de hersenen voorkomende woerkdieren.
Encharaxis, het scarificeeren; adj. *encharacticus*.
Encheiresis, de handgreep; het aanleggen van de hand, inzonderheid bij heilkundige kunstbewerkingen.
Enchiridion, *enchiridium*, een handboek.
Enchondroma, een enchondroom, een

naar binnen ontwikkeld kraakbeenuitwas; goedaardige beenzwam van sphaerische, niet lobbig gedaante, die vooral dikwijls in de phalangen der vingers voorkomt, J. Müller.
Enchorius, inheemsch, inlandsch; *morbus e.* = *m. indigenus*, eene ziekte die in eene bepaalde streek voorkomt.
Enchyma, het opgietsel, infusum; het vormsap dat uit het chyma ontstaat en vervolgens de verschillende soorten van celweefsel vormt, Hayne.
Enchymapozema, het infuso-decoct.
Enchymatismus, het opgieten, opdroppelen.
Enchymosis, eene plotselinge ophooping van bloed in de haarvaten.
Enchysis, het ingieten, opgieten, infunderen.
Enchyta, een werktuig om iets mede in te gieten, eene spuit; remedia e., inspuitings- of indroppelingsmiddelen.
Enchytraeus, eene witte worm, behoorende tot de ringwormen of annulata, inzonderheid in bloempotten voorkomende, Henle.
Enclisis, insluiting, inklemming.
Enclisis, eene buiging naar binnen, de inbuiging.
Enclyisma, = *clyisma*.
Encoleosis, de invaginatie, insluiting in eene scheede.
Encope, eene insnijding, gesnedene of gehouwene wond.
Encranium, *encranis*, de hersenen, de kleine hersenen.
Encrasis, een mengsel, mixtuur.
Encrinitus, een op een steel levend zeedier dat tot de echinodermata behoort, en veel fossiel voorkomt in het zoogenoemde encrinietenkalk.
Encyclopaedia, een systematisch, door alle vakken gaand onderwijs; de omvang eener wetenschappelijke vorming; adj. *encyclopaedicus*.

Encyclus, *encyclicus*, kringvormig, zich in eenen kring bewegend.
Encymoplasma, *encymatoplasma*; de voorstelling van de zwangere uterus en van den bloedsomloop bij het foetus, op eene plaat die uit een kan genomen worden, E. W. Tuson.
Encycolica, de koliek van zwangere vrouwen.
Encysis, de zwangerschap, geboorte.
Encystes, tumor, een zakgezwel.
Endeisis, de aanwijzing, indicatie.
Endemia, eene volksziekte welke zich tot bepaalde streken beperkt; adj. *endemicus*, —mius, —mus.
Endemiologia; — *onosologia*, de leer der volksziekten; adj. *endemiologicus*, —onosologicus.
Endepidermis, het inwendige opperhuidje of epithelium.
Endermatica, (medecina of methodus), de aanwending van geneesmiddelen op de door blaartrekkende pleisters ontvelde uitwendige huid; adj. *endermaticus*, —micus.
Endermismus, — *mosis*, de aanwending van geneesmiddelen volgens de endermatische methode.
Endocarditis, de ontsteking van het endocardium.
Endocardium, het vlies dat de binnenvlakte der holten van het hart bekleedt en den toestel der klapvliezen overtrekt.
Endocarpium, bot. het inwendige omkleedsel, de binnenlaag van het vruchtbekleedsel, *pericarpium*.
Endochorium, de inwendige, tegen het amnion liggende helft van den doerzak.
Endodontitis, ontsteking van het de tandholte omkleedende vlies, Tott.
Endogenes, — *nus*, in iets geboren, van buiten naar binnen zich vormend; *plantae endogenae*, planten bij welke van uit het middenpunt nieuwe deelen de ouden

van binnen naar buiten dringen; subst. *endogenesis*.
Endometrorrhagia, eene uitstorting van bloed in de holte van de baarmoeder.
Endopleura, bot. het inwendige zaadvlies.
Endorrhizae (plantae), planten welker radicaal uit het inwendige een of meer wortelvezelen drijft.
Endosis, het afnemen, verminderen, *remissio morbi*.
Endosmosis en *exosmosis*, *endosmose* en *exosmose*, het naar binnen en naar buiten dringen; het vooral aan organische vliezen waargenomen dubbele verschijnsel dat verschillende, aan beide vlakten van zoodanige vliezen verdeelde vloeistoffen deze van beide zijden gelijktijdig, maar meer of minder gelijkmatig, doordringen, Dutrochet.
Endospermium, Richard, bot. = *perispermium*, Jussieu, en = *albumen*, Gärtner, het eiwitachtige lichaam.
Endosteum, het mergvlies in de beenderen.
Endostoma, een in het inwendige van een been ontstaan ziekelijk beenweefsel.
Endostomia, bot. de openingen aan het inwendige vlies van het ovulum der planten.
Endostosis = *endostoma*; de vorming van een *endostoma*.
Endypocausis, de nog hypothetische zelfverbranding.
Eneanthema, *enianthema*, Eisenmann = *enanthema*.
Enechema, oorsuizing; *enechesis*, het ontstaan van deze aandoening.
Enema, het klisteer.
Energia, de werkzaamheid, werkdadigheid, nadruk, klem; adj. *energicus*, werkzaam, krachtig.
Energophrenoses, wakend droomende handelingen, droomgezichten met lust tot handelen, handelen naar

eene zieke verbeelding; willens en wetens dwalen, C. H. Schultz.
Enervatio, het uitsnijden van pezen, de ontzenuwing, uitputting, krachteloosheid.
Enervus, enervus, zwak, ontzenuwd; enervius, bot. b. v. folium e., een blad zonder nerven.
Engastrimythusmus, het buikspreeken; engastrimythus, een buikspreeker.
Engomphosis, de spijkersgewijze invoeging, bevestiging door spijkers, enz.
Engonius, de buiging van den arm, eene figuur die op de knie rust; adj. engonius, hoekig.
Engonus, aangeboren, in iets voortgebracht of ontstaan.
Enixus, zich moeite gegeven hebbende, ingespannen met iets; adv. enixe, met ijver, met inspanning, b. v. enixe precari, aanhoudend smeeken; verb. enitor, eniti, zich moeite geven, naar iets streven, doorworstelen, vandaar ook baren.
Enizésis, het inzetten, inzitten, vandaar ook een zitbad.
Enneamenus, na verloop van negen maanden, negenmaandelijksch.
Enneandria, de klasse der planten met negen meeldraden, negenhelmigen, Linnaeus.
Enneurosis, de innervatie, inwerking van de zenuwwerkzaamheid op de organische deelen.
Enodis, bot. zonder knopen, b. v. caulis.
Enormon, Hippokratise uitdrukking ter aanwijzing van de inwendige levenswerkzaamheid, hetgeen later B. van Helmont onder »Archaeus», Stahl onder »Anima» verstond.
Enosmosis = endosmosis.
Enostosis, eene beenwoekering naar binnen, v. d. Haar.
Enpiesma, empiesma, de mechanische indruk; eene ingedrukte plaats.

Enrhythmus, regelmatig, evenmatig, geregeld.
Ensis, het zwaard; adj. ensiformis; bot. folium ensiforme, een zwaardvormig blad.
Enstrophe, het binnenwaarts draaien, b. v. van de oogleden, de schaamlippen, enz.
Entancymblopharon, ancymblopharon internum of totale, de geheele vergroeiing der oogleden met de voorste vlakke van den oogappel.
Entarthrochondri, de tusschengewrichtskraakbeenderen.
Entarthroticus, zich binnen of tusschen gewrichten bevindend.
Entasia, —sis, inspanning, ijver, welving of spanning naar binnen, b. v. musculorum.
Enteraden, eene darmklier.
Enteraemia, de overvulling der bloedvaten van het darmkanaal.
Enterærectasia, —tasis, de opzetting van de darmen door lucht, flatulentia.
Enteragra, zoogenoemde darmjicht.
Enteralgia, de darmpijn; = colica; adj. enteralgicus.
Enterangemphraxis, —giemphraxis, opstopping der darmvaten.
Enterechēma, de darmtoon waarneembaar met behulp van den stethoskoop, vooral door percussie, welke zich naar de meer oppervlakkige of diepe lagen, zoowel als naar den verschillenden inhoud van de darmen niet gelijk blijft.
Enterectasia, de uitzetting van de darmen.
Enterelcosis, eene verzwering, verettering van de darmen.
Enterelēsia, enterelosis, eene ontwikkeling van de darmen, Alibert.
Enterembole, de inkokering, invaginatie van de darmen.
Enteremphraxis, de verstopping, verharding van de darmen door ophooping van drekstoffen.

Enterepiplocēle, enteroepiplocele, eene darmnetbreuk.
Enterepiplocephalocēle, —phalus, eene netdarmnavelbreuk.
Enteritis, de darmontsteking; adj. enteriticus.
Enterocatarrhus, darmcatarrhus.
Enterocēle, eene darmbreuk; enterocēleta, —tes, iemand die aan darmbreuk lijdt.
Enterocēstrion, —stris, een kleine darmboor tot het uitlaten van lucht uit beklemde gedeelten der darmen.
Enterocleisis, de sluiting van den darm.
Enterocystocēle, eene darm- en blaasbreuk.
Enterocystoscheocēle, —schocēle, eene darm- en blaasbreuk in den balzak.
Enterodarsis, de darmontvelling.
Enterodialysis, de scheiding van de darmen door eene wonde.
Enterodomycolitis, de ontsteking van het slijmvlies van het darmkanaal, Ritgen.
Enterodothienia, enterodothienosis = dothienenteritis.
Enterodynia = enteralgia.
Enterogastrocēle, eene darm- en maagbreuk, darmbuikbreuk.
Enterolithiasis, de vorming van steenachtige concrementen in het darmkanaal; enterolithus, een darmsteen.
Enteromalacia, —lacosis, —laxis, de darmverweeking; adj. enteromalacticus.
Enteromantis, de buikspreeker.
Enteromelanorrhoea = melaena, de ontlasting van zwarte bloederige massa's uit het darmkanaal.
Enteromenia, de verplaatsing der menstruatie naar het darmkanaal.
Enteromocēle, de darmdijbreuk.
Enteromesenterica of enteromeseraica febris, darmscheilkoorts, weinig verschillende van dothienenteritis en typhus abdominalis, Petit.

Enteromphalus, —locēle, eene navel-darmbreuk.
Enteromycoderma, —codora, het darmslijmvlies; enteromycodermatitis, —codoritis, ontsteking van het slijmvlies der darmen.
Enteromyiasis, eene ziekte der darmen, ontstaan door maskers van bremsen, zooals bij paarden en runderen dikwijls wordt waargenomen.
Enteron, de darm, het ingewand; adj. entericus.
Enteroncus, een ingewandsgezwel.
Enteroneuria, enteronervia, Piorry, de zenuwachtige toestand van het darmkanaal.
Enteroparisagōge, de ineenschuiving, intussusceptie van de darmen; adj. enteroparisacticus.
Enteropathia, het darmlijden, eene darmkwaal; adj. enteropathicus.
Enterophlogia, —gosis = enteritis.
Enterophthisis, de darmtering; adj. enterophthisicus.
Enteropneumosis, de ontwikkeling van lucht in de darmen.
Enteropnūs, darmpijn, b. v. bij koliek.
Enteropyra, de ontstekingachtige toestand van de darmen, en dien ten gevolge ontstane koorts, Eisenmann; ook = febris gastrica.
Enteropyria, koorts ten gevolge van ontsteking der darmen, Alibert; = febris meseraica, Baglivi.
Enterorrhagia, de darmbloeding; adj. enterorrhagicus.
Enterorrhaphē, —phia, de bontwerkersnaad; de darmnaad van Lambert.
Enterorrhoea, een slijmvoed uit de darmen; ook = melaena; adj. enterorrhoeicus.
Enterorrhōis, het uitsijpelen en de ophooping van bloed in het darmkanaal.
Enterosarcocēle, eene darmvleeschbreuk, de verbinding van eene

darmbreuk met eene zoogenoemde vleeschbreuk.
Enteroschocele, enteroschocele, eene darmbalzakbreuk.
Enterospasmus, de darmkramp.
Enterosphigma, eene darmbeklemming; enterosphinxis, het ontstaan daarvan.
Enterosporiomata, darmtuberkels.
Enterostenosis, de darmvernaauwing; adj. enterostenoticus.
Enterotomia, de darmsnede.
Enterotomus, een werktuig tot het insnijden der darmen.
Entorotoxica, nosemata, de darmvergiftigingen, H. Schultz.
Enterotubercula = enterosporiomata.
Enterotyphus, de darm- of onderlijfstyphus.
Enterozoon, een darmdier, ingewandsdier.
Enterydrocele, eene darm- en waterbreuk.
Enteryperpathia, een zeer hevig darmlijden.
Enteropopathia, een darmlijden van minder hevigen graad.
Enthelminthes, enthelmintha, de ingewandswormen.
Entheomania, de godsdienstige, dweepende waanzin, de krankzinnige geloofswoede.
Enthlasis, de indruk; e. cranii, de indrukking van den schedel.
Enthusiasmus, de geestverrukking, geestdrift, geestvervoering; adj. entusiasticus.
Entocele, eene inwendige breuk, het inzinken van een inwendig gelegen deel in een ander.
Entocranium, intracranarius, binnen de schedelholte voorkomend of zich vormend.
Entogonyancon, de binnenwaartsche buiging van de knie.
Entomolite, een insectenversteening, een entomoliet.
Entomologia, de insectenkunde; entomologus, een entomoloog,

iemand die zich met de studie der insecten bezig houdt; adj. entomologicus.
Entomophagus, insectenetend, gelijkbeteekenend als insectivorus.
Entomoträca, de schaaldier-insecten, insecta crustacea; een onderklasse van kreeftachtige of schaaldieren.
Entomon, het insect; adj. entomologicus.
Entomotomia, de ontleding van de insecten.
Entonia, de spanning; het houden in eene bepaalde spanning; adj. entonicus.
Entoparasiti, woekerdieren welke zich in de holten of in het parenchym van de ingewanden der dieren waarin zij leven, ophouden, het tegengestelde van ectoparasiti.
Entophthalmia, de inwendige oogontsteking.
Entophthalmorrhagia, eene inwendige oogbloeding.
Entophyllocarpus, de vrucht in het blad hebbend; entophyllocarpi, (musci), loofmossen bij welke de van eene scheede voorziene vrucht in het blad bevestigd is.
Entophyton, een in andere planten of in dieren ontstaan gewas; entophyta (plur.), vegetabilia welke in dierlijke organismen ontstaan zijn, Heusinger en Kühn.
Entophyteusis, entophytogenesis, entophytosis, de vorming van ingewandsplanten.
Entophytus, in iets anders gevormd of gegroeid.
Entopsis, het in iets zien.
Entoptica, —ce, de leer welke zich bezig houdt met de inwendig in het menschelijk oog gelegene lichamen; adj. entopticus.
Entorganismus, een inwendig woekerorganismus, b. v. ingewandswormen, Grossi.

Entosteomyces, de inwendige beenzwam.
Entosthia, entosthidia, entostethidia, de ingewanden.
Entotorrhoea, het naar binnengaande loopen der ooren, de uit het inwendig gedeelte van het gehoororgaan voortkomende uitvloeiing.
Entoxicismus, entoxismus, de vergiftiging.
Entozoogenesis, de vorming van ingewandsdieren, Ritgen; adj. entozoogeneticus.
Entozoosis = entozoogenesis; adj. entozooticus.
Entozoon, een ingewandsdier, een ingewandsworm.
Entrichon, een pruik, haartoer.
Entrichosis, de vorming van entrichoma; = trichiasis.
Entrochi, entrochieten, noemt men de stengelleden van encrinieten in sommige kalkgesteenten voorkomend.
Entrochoma, de haarrand van de oogleden; = trichiasis.
Entrope, entropia, het omkeeren, naar binnen keeren.
Entropium, het naar binnen gekeerd zijn van de oogleden.
Entyposis, de gewrichtsvlakte aan het schouderblad voor het hoofd van het opperarmbeen.
Enula (plur.), de binnenzijde van het tandvleesch.
Enulis, enulismus, het gekruisd zijn, b. v. van de haren.
Enurësis, het onvermogen om de urine op te houden, de onwillekeurige urineloosung.
Enydros, zich in het water bevindend of daarin levend; water bevattend.
Enystron, de vierde maag van de herkauwende dieren, abomasus.
Enzoon = entozoon.
Enzootia, eene veeziekte met endemie overeenkomende; adj. enzooticus.
Eocene, naam door Lyell aan de

onderste tertiaire lagen gegeven.
Eodinum, het eodine, eene roode kleurstof in de besvruchten van de aspergie, *Asparagus*.
Epacmasticus = acmasticus.
Epacme, het toenemen eener ziekte.
Epagögitis, epagögitis, ontsteking van de voorhuid.
Epagögium, de voorhuid; volgens sommigen = phimosis.
Epanastema, een uitsteeksel, een vleeschheuveltje.
Epanësis, het verminderen, afnemen, b. v. van eene koorts.
Epanetus, pyretos, de remitteerende koorts.
Epanorthosis, het weder in de natuurlijke plaats brengen, b. v. van een lid; epanorthotica (remedia), verbeterende middelen.
Epanthema, epanthisma, het opbloeien; ook = exanthema.
Epaphaeresis, het herhaalde wegnemen, herhaald aderlaten.
Eparma, het gezwel.
Ependyma, het overtreksel, bekleedsel, b. v. van de hersenhollen.
Epheba, een huwbaar wordend meisje; ephebus, een jongeling.
Ephebium, het behaarde gedeelte boven de schaamdeelen.
Ephebia, de ontwikkelingsperiode, de puberteit.
Ephelcis, een korst van zweren, ook door hoesten uitgeworpen gestold bloed.
Ephelidophacosis, de linskleurige zonnevlekken, zomersproeten.
Ephelis, de zomersproet; ephelodes, zomersproetachtig.
Ephëlos, ephelus, met zomersproeten behebt.
Ephelotas, ephelotes, de witte vlek op het oog, albugo oculi.
Ephemera (febris), eene koorts van één dag; het haft, oeveraas.
Ephemerides, het dagboek, journaal; astronomische jaarboeken.
Ephemerinus, ephemerus, dagelijksch, quotidianus; ééndaagsch.

Ephemeropyra = ephemera.
Ephialtes, de nachtmerrie, een verstikkend gevoel van drukking in den slaap.
Ephidrosis, het chronische zweeten; een slecht, onkritisch zweet.
Ephippium, de zoogenoemde turksche zadel van het wiggebeen.
Ephodus, de weg, ingang, inleiding; bij de oude physiologen: eene afvoerende buis voor onreinheden.
Ephyogēocarpus = amphicarpus, zoowel boven als onder de aarde vruchten voortbrengend.
Epiala, epialos, boosaardige koorts met hevige koude, maar geringe hitte.
Epiāma, een verzachtingsmiddel, het geneesmiddel.
Epibole = ephialtes.
Epiboscis, de zuiger, de roltong van de vlinders, bijen, enz.
Epicanthis, eene ziekte der binnenste ooghoeken, ontstaande ten gevolge van te groote slapheid der aangezichtshuid aan de beide zijden van den neuswortel, waardoor zich in de beide binnenste ooghoeken huidplooiën vormen, welke het behoorlijk zien belemmeren en aanleiding geven tot scheelzien, v. Ammon.
Epicanthus, eene eigenaardige vernauwing van de ooglidspleet in den binnensten ooghoek, door eene deze laatste overdekkende verbinding van huid; epicanthis?.
Epicarpidium, een klein epicarpium, vruchtdelsel?.
Epicarpus, aan, om of op den handwortel zittend; bot. boven den vruchtzak zittend, b. v. flos.
Epicauma, een oppervlakkig brandmiddel, eene oppervlakkige verbranding of brandblaar, brandrige ontsteking van de oogleden, blepharitis gangraenosa.
Epicausis, het branden van de uitwendige deelen, adustio.
Epichōlus, galachtig opvliegend, drif-

tig, gal vormend of vermeerderend.
Epichordis = mesenterium.
Epichorion = epidermis; = epidemia; de membrana decidua Hunteri, Chaussier.
Epichorius = epidemius.
Epichrosis, eene lichte kleur; een gekleurd huiduitslag.
Epicolicus, zich over, op of aan het colon bevindend, b. v. regio epicolica.
Epicondylus, een uitsteeksel aan het benedeneinde van het opperarmbeen, Chaussier.
Epicophosis, doofheid als gevolg van eene ziekte.
Epicranis, —nium, de huid, het bekleedsel van den schedel; de peeskak van den schedel; adj. epicranus, op den schedel liggend.
Epicrisis, de wetenschappelijke beoordeeling van een ziektegeval, ten opzichte van zijn ontstaan, ontwikkeling, verloop en afloop; het slot van eene ziektegeschiedenis.
Epicrisis, het slaan van het lichaam met roeden, als geneesmiddel, de geeseluur, Balfour.
Epictenium, de vlasbaard, de eerste haartjes welke zich bij het begin van de puberteit op den mons Veneris vertoonen.
Epictētus, verworven, acquisitus, b. v. morbus e., eene niet overgeërfde ziekte; subst. epictesis, het verwerven; epictema, het verworvene.
Epicyema, eene vrucht welke zich vormt nevens eene andere, vroeger ontvangene; eene mola.
Epicyōsis, de overbevruchting, superfoetatio.
Epicylis, epicylium, het bovenste ooglid.
Epidemia, epidemion, eene epidemie, eene volksziekte, welke zich niet aan bepaalde streken bindt, maar verder voorttrekt nadat zij in eene

streek geheerscht heeft; adj. epidemicus, epidemius.
Epidemiologia, de leer van de epidemische ziekten, die van de smetstoffen in het algemeen; adj. epidemiologicus, b. v. tabulae e., epidemiologische tafels.
Epidendron, —drum, een diandrisch gynandrisch geslacht van woekerplanten waarvan de meeste soorten op boomen voorkomen, b. v. de vanille, *Epidendron vanilla*; adj. epidendrius, op boomen voorkomend.
Epidermidolysis, het loslaten van de opperhuid, ten gevolge van ziekten, verbrandingen, enz..
Epidermidonusi, de ziekten van de opperhuid.
Epidermis, epidermium, de opperhuid, cuticula.
Epidēsis, het verbinden van eene wond; het onderbinden van een vat.
Epidesma, epidesmis, het op- of aangebodene, een aanhangsel; eene amulet; = epidesmus.
Epidesmocharta, het verbandpapier, Ducommun.
Epidesmum, epidesmus, een bindsel ter bevestiging van een verband; = epidēsis en epidesma.
Epididymis, —mus, de bijbal.
Epididymitis, de ontsteking van den bijbal.
Epidosis, de toegift; het onverwachte toenemen van eene ziekte; de opzwellen van den penis, van de borsttepels, enz.
Epidote, een groenachtig mineraal dat in graniet en dioriet voorkomt, het epidoot.
Epidrome, —ma, de aanloop; bloedsaandrang naar eenig deel.
Epigaeus, epigeus, op de aarde voorkomend; bot. cotyledones e., zaadlobben welke zich boven de aarde vertoonen.
Epigastralgia, eene pijn in de regio epigastrica.

Epigastrium of regio epigastria, —ica, de bovenbuikstreek, tusschen den hartkuil en den navel; adj. epigastricus, epigastricus.
Epigenēma, pathol. een later bijkomend ziekteverschijnsel.
Epigenēsis, de latere vorming; de als bestendig voortdurend gedachte nieuwe vorming uit lagere, minder ontwikkelde, zoogenoemde anorganische massa; de vorming van een epigenēma.
Epigenēma, pathol. eene bijkomende of later volgende ziekte, morbus secundarius.
Epigenomenon, of epiginomenon, phaenomenon, een niet oorspronkelijk voorhanden en noodzakelijk, maar eerst later tusschenpoozend ziekteverschijnsel.
Epiglossis, epiglottis, het strotklepje, keeldeksel; adj. epiglotticus, het strotklepje betreffende.
Epiglottitis, de ontsteking van het strotklepje.
Epignathus, een onvolkomen foetus dat met de bloedvaten wortelt in het verhemelte van een ander.
Epigonātis, epigonus, epigunis, de knieschijf.
Epigōne, het foetus in het algemeen; bij de nieuwere physiologen: overbevruchting, superfoetatio.
Epigymis, een spier der knie; = epigonatis.
Epigynus, bot. zich op het vrouwelijk deel bevindend; corolla e., eene met den kelk en den vruchtzak van onderen vergroeide bloemkroon; stamina epigyna, van het ovarium ontspringende meeldraden.
Epilaryngeus, zich boven den larynx bevindend.
Epilepsia, de vallende ziekte; adj. epilepticus, epileptus.
Epiologismus, het uit bekende omstandigheden besluiten tot nog onbekenden; de methode der em-

pirici, om uit bekende punten (b. v. anamnestiche) nog onbekende oorzakelijken af te leiden.

Epimēnia = emmenia; adj. epimenios, epimenos.

Epimenophacosis = chronicophacosis, de blijvende linzenvlekziekte, lentigo perstans.

Epinothion, het schouderblad; epinothicus, op den rug liggend, aan den rug bevestigd.

Epinyctis, de nachtpokken, ontstekingsachtige puistjes welke uitbreken of last veroorzaken gedurende den nacht.

Epinyctompompholya, nachtelijke brandblaasjes.

Epiparoxysmus, een aanval welke spoedig na de voorafgegane volgt; bij koortsen een te vroeg intredend paroxysmus.

Epipastum, het strooipoeder, een strooimiddel; epipastus, opgestrooid.

Epipechys, zich boven den elleboog bevindend.

Epipetalus, op het bloemblad voorkomend; stamina e., meeldraden welke met de eenbladige bloemkroon vergroeid zijn en daaruit schijnen te ontspringen.

Epiphaenomena, symptomata, later bijkomende ziekteverschijnselen, epigenomena.

Epiphanes, zichtbaar, duidelijk, in het oog vallend; subst. epiphania, het verschijnsel, het duidelijk worden.

Epiphebus, met bloedvaten (venae) voorzien.

Epiphlogisma, eene oppervlakkige ontsteking, inzonderheid van de huid; adj. epiphlogodes, licht ontstoken, rood, subinflammatus.

Epiphlogosis, de hoogere graad van de ontsteking waarbij reeds nieuwe vormsels of pseudoplasmata ontstaan, Lobstein.

Epiphora, de tranenvloed, eene hoogzwangere.

Epiphorus, nadragend, geneigd tot dragen, tot het voortbrengen van vruchten.

Epiphragma, een deksel, prop, schot, een overdwars vlies dat het doosje bij eenige mossen sluit.

Epiphyllaspermae, planten welke bloemen zich op de bladeren bevinden.

Epiphyllus, op het blad voorkomend; pedunculus e. of foliaris, de bloemsteel die uit het blad schijnt voort te komen.

Epiphysis, het aanzetsel, uitgroei-sel; anat. zijn epiphyses, verhevenheden welke slechts door het beenvlies en door kraakbeen aan de beenderen bevestigd zijn, en zich door koken daarvan laten afscheiden.

Epiphyton, eene woekerplant; eene op dierlijke lichamen groeiende plant.

Epiplasma = cataplasma; ook = linimentum.

Epiplosis, overvulling, inzonderheid van vaten met vloeistof.

Epiploce, vervlechting; epiploce intestinorum, darmverwikkeling.

Epiplocele, de netbreuk.

Epiplocystoschocele, —schoccele, de netblaasbalzakbreuk.

Epiploemphraxis, epiplemphraxis, de overvulling en verstopping van het net.

Epiploenteroschocele, —schoccele, eene netdarmbalzakbreuk.

Epiploitis, de ontsteking van het net; adj. epiploiticus.

Epiplocephalon, —lus, eene netnavelbreuk.

Epiploon, epiploem, het darmnet, omentum; adj. epiploicus.

Epipolasis, bij nieuweren = plethora.

Epipolasmus, het drijven op de oppervlakte, op de spijzen in de maag, b. v. van het vet.

Epipoma, het deksel, operculum; bij de Ouden een werktuig voor

de herstelling van het schoudergewricht.

Epiporoma, eene oppervlakkige verharding, eelt; bovenmatig gevormd callus na beenbreuken.

Epiporosis, het proces der vorming van epiporoma.

Epiprosopium, epifrontale (remedium), een voorhoofdspleister.

Epipyxis, het opleggen van een deksel, het sluiten van eene opening.

Epipraxis, het besprenkelen, invochten.

Episarcidium, iets dat zich over het vleesch bevindt, wat tusschen het spiervleesch en de algemeene huidbekselselen gelegen is; = anasarca.

Epischesis, het terughouden van eene se- of excretie; adj. epischeticus.

Epischion, —um, het schaambeent.

Episcopales valvulae (cordis) = valvulae mitrales.

Episemasia, het voorteeiken, b. v. van eenen aanval van koorts.

Episocle, de schaamlippenbreuk.

Episioedema, eene oedemateuse zwelling van de schaamlippen.

Episioitis, de ontsteking van de schaamlippen, ook van de vrouwelijke schaamdeelen in het algemeen.

Epision, de uitwendige schaamdeelen bij de vrouw.

Episioncus, eene zwelling van de schaamlippen.

Episiorrhagia, eene bloeding uit de schaamdeelen.

Episiorrhaphie, —phia, Fricke's episiorrhaphie tegen uitzakking zoowel der baarmoeder als der scheede, waarmede eene partiële organische vereeniging van de schaamlippen door een bloedigen naad wordt beoogd.

Epispadiaeus, —dias = anaspadiaeus; epispadia, de toestand van eenen epispadias.

Epispasis, epispasmus, het aan of naar zich toetrekken; het met inspanning verbondene inademen, Galenus; adj. epispasticus; remedial e., huidprikkel, blaartrekkende middelen.

Episphaeria, de hersenkronkelingen, gyri cerebri.

Epistasis, het staan, op iets blijven staan; het boven op de urine drijvende, als tegenstelling van hypostasis, bezinksel.

Epistaxis, neusbloeding; adj. epistacticus, het neusbloeden betreffend.

Epistemonicus, bot. op den meeldraad zittend of liggend.

Epistomium, epistomisma, de fleschenstop; het ventieldeksel; epistomia bij sommigen: de uiterste mondingen der vaten.

Epistrophe, het omkeeren, omwenden, terugkeeren, b. v. van eene ziekte, de recidiven.

Epistropheus, epistrophus, de tweede halswervel, de draaier.

Episynthesis, het herhaalde samenstellen, toevoegen; adj. episyntheticus, tot veelvuldig toevoegen geneigd of geschikt; medici e. = eclecticici; episynthetus, veelvuldig samengesteld.

Epitasis, de versterking, het toenemen van eene koorts.

Epiternos, veel kinderen krijsend.

Epithelium, het overtreksel der slijmvliesen, dien ten gevolge overeenkomstig met het uitwendige huidbekselsel (epidermis); e. vibratorium of ciliare, trilharig- of flikker-epithelium; e. cylindraceum, cylinderepithelium; e. stratiforme, plaveiepithelium.

Epithema, een omslag; e. siccum, een droog omslag, b. v. een kruidenkussen; e. humidum, een vochtig omslag, b. v. een pap.

Epithymia, de begeerte, belustheid, een hevig verlangen naar iets; epithymiae, hartstochten.

Epitome, een kort overzicht, uit-treksel.
Epitonus, epistonus, Plater, bij nieu-were pathologen: eene ziekelijke spanning, kramp.
Epizoon, een woekerdier óf op an-dere dieren óf op planten levende.
Epizoonosologia, epizootiologia, de leer van de ziekten der dieren; adj. epizoonosologicus.
Epizootia, veeziekte, als coördinaat van epidemie; adj. epizooticus.
Epomis, het bovenste gedeelte van den schouder, den oksel, oksel-holte, de schouderkop, acromium.
Epomphalum, —*lum*, de streek bo-ven den navel; een navelpleister.
Epostoma, een uitwas op een been; epostosis, de vorming van een dergelijk uitwas, ook = epostoma.
Epulis, een zwamachtig uitwas op het tandvleesch.
Epulosis, de likteekenvorming; adj. epuloticus; remedia e., de liktee-kenvorming bevorderende mid-delen.
Equator, de evenachtslijn, de evenaar.
Eques, de ruiter, een kavallerist; adj. equestris.
Equidae, de familie der paarden, ook eenhoevigen geheeten.
Equina, de schurft aan de pooten der paarden, vergl. suffraginosus; cauda e., het onderste, zich in vele bundels verdeelende gedeelte van het ruggemerg.
Equisetaceae, de orde der paarde-staarten, cryptogame planten.
Equisetinicum acidum, equisetine-zuur, een vorm van het aconit-zuur.
Equitans, rijdend; bot. folia e., bla-deren aan den eenen kant hun-ner tweesnijdige basis gootvor-mig uitgehold en het een het ander omvattend; verb. equito, are; subst., equitatio.
Era, een bepaald punt des tijds waarop een jaartelling is gere-

kend te beginnen, b. v. de chris-telijke era of jaartelling.
Eradiatio, het uitstralen; verb. era-dio, are.
Erbium, een metaal.
Erectilis, oprichtbaar; tela e., het erectiele weefsel, b. v. de clitoris, de sponsachtige lichamen van den penis, de borsttepels; subst. erec-tilitas.
Erectio, de oprichting; verb. erigo, ere; adj. erectus, opgericht, over-eind staand.
Eremacausis, de langzame verbran-ding, langzame verrotting of ver-nietiging.
Erethisia, —*thisis* = erethismus.
Erethisma, eene geprikkelde, in ere-thismus verkeerende plaats, een prikkelend middel.
Erethismus, prikkeling, gewoonlijk opwekking van het vaat- of ze-nuwstelsel; verhoogde gevoelig-heid; adj. erethisticus.
Ereugmus, erexis, eryge, het op-rispen, ructus; = eructatio.
Ergasia, de operatie.
Ergasiophobia, de vrees voor ope-ratiën; adj. ergasiophobus.
Ergasterium, de werkplaats; het laboratorium.
Ergastice (doctrina) de diaetetische leer van den arbeid; ergasticus, tot het arbeiden behoorend, ge-schikt tot den arbeid.
Ergastulum, het werkhuis, het tucht-huis.
Ergotinum, het ergotine, het ver-giftige, het hoofdzakelijk werk-zame principe van het moeder-koorn, stikstofvrij, scheikundig indifferent, gemakkelijk oplos-baar in wijngeest.
Ergotismus, = raphania of myrme-ciasis, kriebelziekte, inzonderheid de hoogste graad daarvan, waarbij de extremiteten branderig wor-den en hunne uiteinden allengs-kens afvallen, somtijds ook mu-miesgewijze verdroogen, necrosis

ustilaginea of secalonica, volgens Sauvages; ook de zucht tot gelijk hebben.
Ericinoleum, eene aetherische olie welke zich vormt uit ericoline door verwarming met waterhou-dende minerale zuren.
Ericolinum, eene eigenaardige stof, voorkomende in de familie der heideplanten, *Ericaceae*.
Eriphorus, woldragend, wolachtig aan de oppervlakte; erion, de wol.
Erodens, bijtend, wegvretend, kna-gend; erodentia of erosiva (re-media), bijtmiddelen; erosus, af-gevreten; bot. uitgevreten, afge-knaagd, b. v. margo; verb. erodo, ere.
Eronosus, eronusos, eene voorjaars-ziekte.
Eroticus, de liefde betreffend, ver-liefd; subst. een minnedichter.
Erotomania, mania erotica, de lief-desrazernij; adj. erotomanes, —*maniacus*, krankzinnig, dol van liefde.
Erraticus, omdwalend, onregelma-tig, b. v. typus e., een onstand-vastige typus; subst. error, erra-tum, eene dwaling; e. loci, ver-plaatsing van sappen naar eene ongewone plaats; verb. erro, are.
Errhinus, voor de neusholte be-stemd; vandaar errhina remedia, niesmiddelen, middelen welke plaatselijk op het slijmvlies van den neus worden aangebracht; bij eenige nieuwere pathologen: uit het misbruik van niesmidde-len voortkomende.
Errhysis, eene langzame bloedstor-ting, bloeddroppeling.
Erucanicum acidum, het erucazuur in de raket, *Eruca*, en witte mos-terd, *Sinapis alba*.
Eructatio, het oprispen der maag; verb. eructo, ere, ook het uitbar-sten van vulkanen.
Eruo, ere, doorgronden, nitvor-

schen, bepalen, b. v. diagnosin.
Eruptio, het uitbreken; somtijds voor uitslag; verb. erumpo, ere, ook het uitwerpen van stoffen door vulkanen.
Erysipelas, de roos, de roode loop; adj. erysipelaceus, —*latodes*, —*la-tosus*.
Erythema, oppervlakkige roodheid der huid, zooals ontstaat door het branden der zon, sterk wrij-ven, roodmakende middelen; dik-wijls voor erysipelas spurium, valsche roos, gebruikt, en wel: e. idiopathicum, ontstaande door de bovengenoemde oorzaken; e. symptomaticum of consensuale, als reflex van een ander, dieper onder de huid liggend lijden, eigenlijke pseuderysipelas van Rust.
Erythraeus, erythros, rood.
Erythrelinicum acidum, het erythre-linzuur, produkt van met baryt gekookt erythrinzuur.
Erythrema, = erythema; volgens sommigen: roode huidvlekken met koorts.
Erythrinicum acidum, het erythrin-zuur, een bestanddeel van het lak-moesmos, *Roccella tinctoria*.
Erythrinum, eene bittere stof in het duizendguldenkruid, *Erythraea*.
Erythrodanum, meekrap; erythroda-ninum, de extractiestof in de meekrap, *Rubia tinctorum*.
Erythrodes, —*oides* = erythraeus; tunica e., het scheidende vlies van den bal.
Erythrogenium, eene stof in ziekelijk veranderde gal gevonden, Bizio.
Erythroglicinum, pseudoercinum of erythromannitum, een produkt van met barytwater of kalk ge-kookt picroerythrine.
Erythrois = tunica erythroides (cf. erythrodes).
Erythroleinicum acidum, het erythro-leinezuur, een olieachtig zuur, be-standdeel van orseille.

Erythrophlogoses, arterieele ontstekingen, C. H. Schultz.
Erythrophthalmia, de roodheid der oogen, roosachtige oogontsteking.
Erythrophyllum, —*linum*, de kleurstof der bladeren in den herfst.
Erythrophotida, ontledingsprodukten van de proteïnelichamen door alkaliën.
Erythroretinum, de roode hars in den rhabarberwortel.
Erythrosis, te rijkelijke bloedbevoeding in de longen; erythroses, de roodloopsziekten, behoorende tot de familie der haematoses van Schönlein.
Erythrosostomae (plantae), of —*mi* (fructus), planten met heterocarphetocarpe vrucht welker conische placenta eene groote menigte afzonderlijke besvormige ovaria bevat, welke allen haren oorsprong aan de zelfde plant te danken hebben, Desvaux.
Esäphe, het in iets voelen; het toucheeren der verloskundigen en vroedvrouwen.
Esca, de spijs, een lokmiddel.
Eschara, de brandkorst, roof; escharotica (remedia), korst veroorzakende (bijt- of brand-) middelen.
Escharopaedophlysis, de korstachtige pokken.
Escutellatus, entom. zonder rugchildjes.
Esocidae, de familie der snoeken.
Esoptron, een werktuig om binnen in iets te zien; een spiegel.
Esoxis, esosmus, de inbuiging, curvatuur.
Esosmosis, esosthesis = endosmosis.
Esotericus, tot het inwendige behoorend; een ingewijde, als tegenstelling van exotericus.
Essentia, het wezen of het wezenlijke van een ding; pharm. het wezenlijke uittreksel uit eene stof, = tinctuur; adj. essentialis; olea e., de wezenlijke of aetherische oliën.

Essera, de zoogenoemde porseleinkoorts, eene huidziekte welke zich kenmerkt door uitgestrekte, gladde, blinkende, roode plekken.
Esthiomenia, een werktuig dat het rotten der tanden zoude genezen en tegengaan, Marmont.
Esthiomenos, wegvretend, zich verterend, om zich heen vretend; herpes e. = herpes exedens.
Esuries, esurigo, esurities, de honger; verb. esurio, ire.
Esus, het eten; verb. edo, ère.
Ethica (doctrina), —*e*, de zedeleer, moraal; adj. ethicus, zedelijk.
Ethimos, gewoonlijk, gewend, gebruikelijk.
Ethmodes, ethmoides, ethmoidalis, ethmoideus, zeefvormig, zeefsgewijs; subst. ethmos, eene zeef.
Ethmyphe, corpus cribosum Hippocratis, het celweefsel, slijmweefsel; ethmyphitis, ethmyphlogosis, de ontsteking van het celweefsel.
Ethmyphotylosis, de verharding van het celweefsel.
Ethnographia, de beschrijving van een of van meer volken.
Ethos, de gewoonte; woonplaats, zeden, gebruik, het zedelijk karakter.
Etruncus, een hard onderlijfsgezwel.
Etymologia, de woordvorsching, afleiding der woorden uit hunne bronnen; adj. etymologicus.
Etymon, de eigenlijke of oorspronkelijke beteekenis van een woord.
Euaemia, de goede toestand van het bloed.
Euaesthesia, de gunstige toestand van de zintuigen en het gevoel.
Euanalepsis, de spoedige herstelling na ziekten; de gemakkelijke opneming in het lichaam; euanaleptus, iemand die spoedig herstelt, op zijn verhaal komt; hetgeen gemakkelijk wordt opgenomen.
Euanthes, fraai bloeiend.
Euchlorinum, het zoogenoemde gehyperoxygeneerde zoutzuur, aldus

genoemd wegens de vorming van fraai geelachtig groene dampen.
Euchroea, de goede huidkleur, bloeiende gelaatskleur.
Euchronicum acidum, het euchronzuur, overeenkomstig met honigsteen-
 zuur, volgens sommigen een met paramid gepaard honigsteen-
 zuur, ontstaande door verhitting van mellithzuur ammoniak tot 150°.
Euchronum, —*nium*, het euchron, ontstaat door reductie van euchronzuur door middel van tin.
Euchylia, de goede toestand van het voedingsvocht, alsmede van de sappen in het algemeen.
Euchymia, de gunstige toestand van de sappen.
Eucrasia, de behoorlijke menging van de lichaamsbestanddeelen; eene goede gezondheid.
Eucritus, gemakkelijk en snel een besluit nemend.
Eudiapneustos, —*pnōs*, —*pnōus*, —*pnūs*, gemakkelijk verdampbaar; gemakkelijk verdampende.
Eudibiotica, de kunst om vroolijk en vergenoegd te leven.
Eudiometrum, een werktuig ter bepaling van de in de lucht vorhandene hoeveelheid zuurstof, of wel van den graad van zuiverheid der lucht.
Eudynamia, de specifiek regelmatige levenskracht; in grondbegrip = eucrasia, Bartels.
Euetica (medicina), bij sommigen: de gymnastische geneeskunde; euecticus, zich wel bevindend; subst. euexia, een gezonde lichaamstoestand en als uiterlijk kenteken daarvan een bloeiend gelaat.
Euerethesia, de normale werkzaamheid van de vaten, Bégin.
Eugenicum of eugenicum acidum, eugeninzuur, in de olie van de kruidnagelen, *Caryophyllus aromaticus*.

Eunuchus, een gesnedene, castraat.
Euōdes, euōdos, op behoorlijke wijze plaatsgrijpend; subst. euōdia.
Euōdes, euodinos, euosmos, welriekend; subst. euōdia, euosma.
Euonymus, juist genaamd; van goede voortekens; anthiphrastice ook: van kwade beteekenis.
Eupathes, zeer gevoelig, ontvanke-
 lijk; zich zeer wel bevindend; subst. eupathia.
Eupatorium, eene basische stof van bitteren en prikkelenden smaak, in het hennipbladig leverkruid, *Eupatorium cannabinum*, volgens Righini.
Eupepsia, de goede spijsvertering; de gemakkelijke verteerbaarheid van eene stof; adj. eupeptus, gemakkelijk verteerbaar, wel te verteren.
Euphlogia, de goedaardige mensche-
 pokken.
Euphon, een muziekinstrument bestaande uit een aantal horizon-
 taal liggende glazen staven, op eene harmonika gelijkende, uitgevonden en aldus genoemd door Cladni.
Euphonia, eene goede, heldere stem; eene spreekmachine, Jos. Faber; adj. euphōnus, welluidend.
Euphorbia, het goede voeder; de wolfs-
 melk, een plantengeslacht; euphorbium, het uitgevloede en verdikte gomachtige sap der euphorbiaceën.
Euphoria, het welzijn; het goed bekomen, verdragen; adj. euphōrus.
Eupionum, het eupion, de bestendige geleider van het kreosoot in de produkten der drooge distillatie, eene kleurlooze, aangenaam riekende aetherische olie, geheel indifferent, onoplosbaar in water, gemakkelijk oplosbaar in aether, een hoofbestanddeel daarin is de amywaterstof.
Eupnoea, de geheel vrije ademha-

ling; adj. eupnoicus, eupnous, eupnūs.
Euporia, tegenwoordigheid van geest in moeilijke en bedenkelijke omstandigheden.
Eurhythmia, eurhythmus, behoorlijke geregeldheid van den pols, bij het ademen, enz., concinnitas.
Eurite, een verscheidenheid van graniet waarin veldspaat de overhand heeft, het euriet.
Eurodes, schimmelig, rottend, aangevreten, carieus.
Eurodonticus, aan carieuze tanden lijdend, carieuze tanden betreffende.
Eurōs, schimmel, rotting, beeneter.
Eurychoria, eene uitgestrekte vlakte, holte of sinus; adj. eurychōros, wijd, ruim, uitgestrekt.
Eurycles, —clitus, een buikspiker.
Eurynter, een werktuig om iets mede uit te zetten.
Euryōdes, met wijde opening.
Euryonotus, een lepidode visch uit de steenkoollagen.
Eurypteridae, een familie van fossiele schaaldieren.
Eurysma, de verwijding, eene verwijde plaats; adj. eurysmaticus.
Eusarcos, vleezig, gespierd; subst. eusarcia.
Eusemia, een goed voorteeiken, een goed teeken.
Eusitia, een goede eetlust.
Eutaxia, eene behoorlijke inrichting, de goede orde.
Euthanasia, een rustige, zachte dood; de kunst om wel te leeren sterfen, volgens Reil.
Euthenteron, de rechte darm, de endeldarm.
Euthymia, de ziels- of gemoedsrust, blijmoedigheid; adj. euthymos.
Euthypnoē, —a = eupnoea; ook voor orthopnoea; adj. euthypnōos, —pnōos, —pnūs.
Euthyporia, de rechte, opwaartsche gang; adj. euthyporos, rechtuit gaande (op reis).

Eutocia, het gemakkelijk baren, de vruchtbaarheid; adj. eutocos.
Eutonos, van behoorlijke vastheid, sterkte, spanning; subst. eutonia.
Eutrophia, het goed gevoed zijn; de voedende eigenschap van eenige stof; adj. eutrophos.
Euxanthinicum acidum, het euxanthinezuur = purreezuur.
Euxanthonium, het euxanthon = purrenon.
Evacuatio, het ledigen, verwijderen van stoffen; verb. evacuo, are.
Evanesco, ère, verdwijnen; bot. radix evanescens, wanneer de wortels van eene woekerplant in het hout van eene andere dringen en zich daarin verliezen; adj. evanidus, afnemend, verdwijnend, b. v. urticaria.
Evaporatio, de verdamping, uitwaseming; verb. evaporo, are.
Eventus, de uitslag, de afloop van eene zaak; verb. evenio, ire, gebeuren, voorvallen, plaats grijpen.
Eversio, de omverwerping, ondermijning, verwoesting; verb. everso, ère.
Evertebratus, wervelloos, b. v. animalia evertebrata, de ongewervelde dieren, Cuvier.
Evernicum acidum, het evernzuur, in het sleedoornstruikmos, *Evernia prunastri*, splitst zich in everninezuur of acidum evernicum en orsellinezuur of acidum oreoselinicum.
Evidens, klaarblijkelijk, tastbaar, duidelijk; subst. evidentia.
Evocatio, de oproeping, bezwering; verb. evoco, are; milites evocati, de landstorm, alle weerbare manschappen.
Evolutio, de ontwikkeling van het lichaam; stadium of periodus evolutionis, de ontwikkelingsperiode; morbi e., ontwikkelingsziekten; verb. evolvo, ère.
Evulsio, het uitscheuren of afrukken; verb. evello, ère.

Exacerbatio, de verbittering, de verergering van eenen aanval van koorts of van eene ziekte; verb. exacerbo, are, en exacerbor, ari, verergeren, erger worden.
Exaematosis = haematosis; eene verwonding, de bloedbereiding, het bloedig worden.
Exaemia = anaemia; adj. exaemos, exaemus.
Exaemōn, volbloedig, overvloed van bloed bezittend.
Exagoge, het wegvoeren, het verhuizen, de uitgang, het einde.
Exagōgis, eene uitvoerende buis, voor excretiestoffen.
Exalipsis, de genezing door smeersels of zalven.
Exalbuminosus (embryo), bot. een embryo zonder albumen.
Exallaxis, de verandering, de verwisseling, het bederf, de ontarding van eene stof; adj. exallacticus.
Exaltatio, de verhooging, de toeneming, gemoedsverheffing; verb. exalto, are; adj. exaltatus.
Exambloema, eene miskraam; examblōsis, het te vroeg baren.
Examen, het onderzoek; verb. examino, are, onderzoeken, nazien.
Exanastomosis, eene verwijding en opening van de bloedvaten naar buiten; somtijds = anastomosis.
Exanastrophe, volgens sommigen: de herstelling, genezing.
Exania, een uitzakking uit den anus.
Exanimatio, de ontzieling, het doden; adj. exanimis, ontziend, levenloos; verb. exanimo, are.
Exanthema, uitslag (ziekte); slechts een acuut, met koorts gepaard uitslag, P. Frank; adj. exanthematicus.
Exanthematologia, de leer aangaande de uitslagziekten; adj. exanthematologicus.
Exanthematophthalmia, —mophtalmia, eene ten gevolge van eene

uitslagziekte, b. v. mazelen, ontstane oogontsteking.
Exanthemoporphryotiphus, eene met uitslag verbondene vlekkoortstypus.
Exanthesis, het uitbloeden; het proces der vorming van uitslag.
Exantilo, are, overwinnen, te boven komen, b. v. morbum; exantlatus, te boven gekomen.
Exapsis, het aansteken, de ontvlaming; bij sommigen: de zuurvorming in de eerste wegen, pyrosis.
Exaragma, eene beenbreuk met splinters, fractura comminuta.
Exaratus, entom. uitgegraven, geploegd, met niet evenwijdige groeven, b. v. pupa.
Exarma, physice de poolshoogte; chir. zwelling, gezwel, een duidelijk voorkomend gezwel, Bégin.
Exarthrema, exarthroma, de uitrekking, als produkt; de gezamenlijke bij eene uitrekking werkzame deelen; adj. exarthreticus.
Exarthresis, —osis, het uitrekken, luxeeren, als oorzaak; bij sommigen = exarthrema.
Exarthromatologia, de leer van de ontwrictingen; door K. G. Kühn voorgelagen in plaats van de arthrocacologia van Rust.
Exarticulatio, de uitrekking; gewoonlijk het verwijderen van een lid uit het gewricht; adj. exarticulatus, entom. zonder geledingen, b. v. antennae.
Exasperatio, de verbittering, eene boosaardige woekering van de huid, het verergeren van eene ziekte; verb. exaspero, are.
Excavatio, de uitholing, het uitholen; verb. excavo, are.
Excentricus = eccentricus.
Exceptio, de uitzondering, de opneming in het lichaam; verb. excipio, ère; excipiens, opnemend; remedia excipientia, pharmacol. opnemende of vormgevende middelen.

Excerebratio, het wegnemen der hersenen, zoowel bij lijken, als bij het foetus bij onmogelijke geboorte.

Excessus, overmaat, uitputting, b. v. in Baccho et Venere; adj. excessivus, bovenmatig; verb. excēdo, ēre.

Excipulum, het vruchthuisje bij de korstmossen en eenige wieren; chem. de ontvanger, recipient.

Excisio, het uitsnijden; = exarticulatio; verb. excido, ēre.

Excitatio, de opwekking; verb. excito, are; excitantia remedia, opwekkende middelen.

Excoriatio, eene ontveling van de huid ten gevolge van wrijving, enz.; remedia excoriantia, ontveling veroorzakende middelen.

Excorticiatio, de ontbolstering, afschilling; verb. excortico, are.

Excrecentia, een uitwas, een uitgroeisel, vleeschgewas.

Excretio, de uitscheiding, lediging; excrementum, het uitgescheidene; excrementa, de faeces; excrementitius, wat op de uitscheiding betrekking heeft; materia e., eene uitgeworpene stof; verb. excerno, ēre.

Excursio, bij vele nieuweren: het sterke of bovenmatige voor den dag komen, uitbreken; de uitloop, uitvlucht; adj. excursivus, bovenmatig, b. v. motus e., eene zeer hevige of bovenmatige beweging.

Exēdens, wegvretend, b. v. herpes exēdens; exēsus, weggevreten; verb. exēdo, ēre.

Exelcosis, eene verzwering.

Exemplum, —plar, het voorbeeld.

Exencephalosis = excerebratio.

Exentericus, exenteros, zich buiten de darmen bevindend.

Exenterisis, exenterismus, het uitenemen van de ingewanden.

Exerasis, exerasmus, de ontlasting, door hoesten, braken, enz..

Exercitatio, exercitium, de oefening; eene werkdadige lichaamsbeweging; exercitus, het leger; verb. exerceo, ēre, oefenen.

Exfoliatio, de ontbladering, de afschilfering vooral van genekrotiseerde beenderen.

Exhalatio, de uitademing, uitwaseming; verb. exhalo, are; vasa exhalantia, uitwasemende vaten.

Exinanitio, ontlasting, uitputting.

Exitium, de ondergang, uitgang, het slot; adj. exitialis.

Exitus, de uitgang, het einde, b. v. morbi; verb. exeo, ire.

Exoculatio, het wegnemen van den oogappel, het blind maken.

Exogenesis, de vorming of ontwikkeling van buiten naar binnen, als tegenstelling van endogenesis.

Exogēnus, van buiten af gevormd, b. v. plantae e., planten bij welke zich van buiten af nieuwe houtlagen vormen en de ouden omsluiten.

Exolcēus, een werktuig om iets op te heffen, een elevatorium.

Exoletus = scortum virile.

Exometra, het uitzakken of de omstulping van de baarmoeder.

Exomphalus, een mensch of dier met vooruitstekenden navel; een navelgezwel.

Exoncōma, een sterk vooruitstekend gezwel; exoncosis, de vorming van een zoodanig gezwel.

Exoneirogmus, exoneirōsis, eene nachtelijke zaaduitstorting of pollutio; adj. exoneirocticus, aan nachtelijke pollutiën lijdend.

Exophthalmia, —mus, de uittreding van den oogappel uit de oogholte; sterk vooruitstekende, uitpuilende ooggen; een zoogenoemd olifanten- of koeienoog.

Exorbitismus = exophthalmus.

Exorescentia, de verheffing van eene koorts, Petr. Merenda.

Exormia, het buiten de palen treden; waanzinnigheid; bij nieu-

weren een roodvonkachtig uitslag.

Exorrhizos, enorrhizus, bot. met uitwendige wortels; bot. plantae e., planten bij welke de radícula wortel wordt, daar deze zich verlengt, verdikt en vertakt.

Exordium, het begin, de aanvang.

Exosis, exosmus, exothesis, het uitstooten, de uitrekking; exosma, het uitgestootene.

Exosmometrum, een werktuig ter bepaling van de verdamping, de doorzweeting.

Exosmōsis, de uitademing, uitzweeting, als tegenstelling van de endosmosis.

Exostomia (plur.), openingen aan de uitwendige huid.

Exostōsis, het beenuitwas, adj. exostoticus.

Exotericus, tot het uitwendige behoorende; niet ingewijd.

Exotichaemātōsis, de transfusie van het bloed; adj. exotichaematicus.

Exoticomania, de overmatige voorliefde voor het vreemde, het uitlandsche.

Exoticosymphysis, de vergroeiing met een vreemd lichaam, of van een vreemd lichaam met het organisme.

Exoticus, vreemd, uitlandsch, b. v. plantae exoticae, buitenlandsche gewassen.

Expansio, de uitzetting; verb. expando, ēre; adj. expansivus; vis expansiva, chem. de afstootende kracht.

Expectorantia (remedia), fluimlozende middelen, middelen welke de uitwerping van slijm uit de longen of uit de keel bevorderen; expectoratio, de fluimlozing.

Expeditus, voortvarend, ijverig, vrij, b. v. respiratio; verb. expedio, ire, vrij maken, tot stand brengen, bespoedigen, verzenden; expeditio, de veldtocht, verzending.

Expellens, uitdrijvend; remedia ex-

pellentia, middelen welke onreinheden uit het lichaam verwijderen; verb. expello, ēre; subst. expulsio; expultrix, de uitdrijfter; vis e., de uitdrijvende kracht, volgens Barthez eene eigenaardige kracht.

Expergiscor, gisci of expergefio, fieri, ontwaken.

Experientia, de ervaring; verb. experior, ire.

Experimentum, de proef.

Explanatio, de verklaring, opheldering; verb. explano, are.

Exploratio, onderzoek, navorsching; e. physica, het physisch onderzoek door betasten, percuteeren en ausculteeren; exploratorium, een werktuig om iets mede te onderzoeken, eene sonde; verb. exploro, are.

Explosio, de uitstooting gepaard met geraas, het springen, b. v. van eene mijn; het ontploffen, eene uitbarsting; verb. explodo, ēre.

Exquisitus, uitgekozen, volkomen, keurig, onderzocht, gekenmerkt, b. v. morbus; verb. exquiro, ēre, uitzoeken, onderzoeken.

Exsanguis, zonder bloed.

Exscreatio, het uitspuwen, rochelen; verb. exscreo, are.

Exsculptus, entom. uitgebeiteld, uitgestoken; verb. exsculpo, ēre.

Exserius, entom. uitstekend, aan alle kanten geheel zichtbaar, b. v. caput; boven iets uitstekend, b. v. stylus, stamina; verb. exsero, ēre, uitsteken, b. v. linguam; uiten.

Exsiccatio, het uitdrogen; verb. exsicco, are; remedia exsiccantia, uitdrogende middelen.

Expectatio, de verwachting; adj. expectativus, b. v. methodus, de wachtende, weifelende methode; verb. exspecto, are.

Exspiratio, het uitademen; verb. exspiro, are.

Exstinctio, de verdelging, vernieti-

ging; verb. *exstinguo*,  re, uitblusschen, vernietigen, doen verdwijnen, b. v. de kwikbolletjes door wrijving met andere stoffen.

Exstirpatio, het uitroeien; verb. *exstirpo*, are.

Exsuccatio = *ecchymoma*; *exsuccus*, zonder sappen.

Exsudatio, de uitzweeting; adj. *exsudativus*, b. v. *processus c.*, het uitzweetingsproces; verb. *exsudo*, are.

Exsufflatio, het sterke uitademen; verb. *exsufflo*, are.

Extensio, de uitzetting; *extensitas*, bij de nieuweren gewoonlijk: de groote omvang; *extensor*, de uitstrekker, b. v. *musculus*; verb. *extendo*,  re; *apparatus extensorius*, een toestel om iets uit te rekken.

Extenuatio, de verdunning, het ver-smachten, de vermagering; verb. *extenuo*, are.

Exterminatio, het uitdrijven, verdelen, uitroeien; verb. *extermino*, are.

Extractio, het uittrekken; verb. *extraho*,  re; *extractum*, een verdikt sap dat verkregen wordt door eenige stof, meestal plantendeelen, uit te trekken en

dit vervolgens te verdampen.

Extraocularis, wat zich buiten de oogen bevindt; entomol. anten-nae *extraoculares*, ver van het oog verwijderde sprieten.

Extrarius (embryo), bot. een buiten het albumen gelegen embryo.

Extrorsae antherae, bot. helmknopen welke zich buitenwaarts van den stamper openen.

Extravasatio, de uitvating, het uit-treden van bloed uit de vaten; *extravasatum*, het uit de vaten getredene bloed.

Extremitas, het uiteinde van een lid, ook wel het lid zelf; *extremitates*, de ledematen.

Extroversio, het naar binnen ge-keerd worden, de uitzakking.

Extuberantia, —ratio; opzwellings, buil, bult; verb. *extubero*, are.

Exulceratio, eene verzwering, de verettering.

Exustio, het uitbranden; verb. *exuro*,  re.

Exutorium, een trekmiddel dat tevens ontveling veroorzaakt; een middel om kunstmatige zwe-ren te veroorzaken; verb. *exuo*,  re.

Exuviae, de afgetrokken huid, van slangen, schaaldieren, enz.

F.

Faba, de boon, d. i. de vrucht; adj. *fabaceus*, —cius, —gineus, —lis, —rius, boonachtig, uit boonen bereid, b. v. *farina fabacea*, boonenmeel; *puls f.*, een brij uit boonenmeel.

Faber, een werkman, arbeider, ver-vaardiger; f. *ferrarius*, een smid; f. *claustrarius*, een slotenmaker; f. *lignarius*, een timmerman.

Faboidea, boonvormige versteenin-gen in het leem van Sheppey.

Fabrica, de bouw, structuur, ver-

vaardiging, niet de fabriek; fa-brica primitiva, de oorspronke-lijke vorming; *vitia fabricae pri-mitivae*, organische gebreken; *fabricatio*, de vervaardiging, be-werking.

Facies, de vlakte, buitenvlakte; het uitwendige voorkomen, gelaat, aangezicht; dim. *faciicula*, een klein gelaat, kleine vlakte, facet; adj. *facialis*, wat het gelaat be-treft; *nervus f.* de aangezichts-zenuw.

Facilis, gemakkelijk, gewillig, ver-draagzaam, toegevend.

Factitius, gemaakt, kunstmatig be-reid of gemaakt, als tegenstel-ling van *nativus*, b. v. *moschus factitius*, serum *lactis f.*

Factito, are, het frequentativum van *facio*,  re; dikwijls doen; uitoefe-nen, b. v. *practicam medicam*.

Facultas, de eigenschap, het ver-mogen, de geschiktheid, bevoegd-heid.

Faecula, de droesem, heffe, het be-zinksel; dim. *faecula*, een fijn bezinksel van plantaardige op-lossingen, grootendeels zetmeel; *faeces*, drekstoffen, uitwerpselen; adj. *faeculentus*, met drekstof overeenkomstig, drabbig, troebel.

Faginum, —na, eene bittere stof in de beuke- of boekenoten, van *Fagus sylvatica*, gevonden door Buchner.

Fahlerz, grijs kopererts.

Falciformis, *falcatus*, zeis- of sik-kelvormig, b. v. *processus en sinus f.*, het sikkelvormige verlengsel van het harde hersenvlies en de zich daarin bevindende aderboe-zem; bot. *pericarpium f.*, een sikkelvormig vruchtbekleedsel; subst. *falx*, de zeis; = *processus falciformis*, niet *sinus*; *falx mes-saria*, het snijmes; dimin. *falcula*, de nagels van vogels en zoog-dieren.

Fallacia, bedrog, misleiding; adj. *fallax*, bedriegelijk; verb. *fallo*,  re.

Faluns, tertiaire aardlagen in Frank-rijk.

Fama, naam, roep, gerucht; adj. *famatus*; bene of male f., voor-of nadeelig bekend, ter goeder-of kwader naam staand; *famosus*, berucht.

Fames, de honger; adj. *famelicus*, hongerig, honger lijdend; *typhus f.*, de hongertyphus.

Familia, de familie; in de physio-

graphie: eene vereeniging van eenige bij elkander behoorende soorten en geslachten van dieren of planten; adj. *familiaris*, tot eene familie behoorende, ver-trouwd; *familiaritas*, vertrouwde vriendschap; de vertrouwelijke omgang met vrienden.

Fanaticismus (Tennemann) =

Fanatismus, de geloofswoede, twee-perij; een overdreven ijver voor slecht of in het geheel niet be-grepen onderwerpen; de uit fa-natismus ontstane en daarmede voortdurende waanzin, *amentia fanatica*; adj. *fanaticus*.

Far, koorn, spelt, grof meel.

Faradismus, elektriciteit voortge-bracht door den inductietoestel; *faradisatio*, de toepassing van deze elektriciteit, aldus genoemd naar den ontdekker Faraday.

Farcimen, de worst; adj. *farcimi-nalis*, *farciminosus*, worstvormig; verb. *farcio*, ire, stoppen, opvul-len; adj. *fartus*, volgestopt, ge-vuld.

Farina, het meel; adj. *farinaceus*, *farinosus*; entom. met stof be-dekt.

Fascia, windsel, band, bindsel, al wat daarmede overeenkomt; f. *lata*, de dijschede, het peesvlies van de dij; *fasciatio*, het omwik-kelen met banden; het leggen van een verband; *fasciatus*, bot. geband.

Fascicularia, een geslacht van fos-siele polyzoa.

Fasciculus, een bundel, bos, b. v. van kruiden; f. *lignosi*, bot. de houtbundels; adj. *fascicularis*, bundelvormig: *fasciculatus*, bot. *folia f.*, gebundelde, bundelsge-wijs staande bladeren; *radix f.*, een bundelvormige wortel.

Fascinatio, *fascinum*, *fascinus*, de betoovering, beheksing, verblin-ding, misleiding; ook = *maras-mus* bij kleine kinderen.

Fascis, een bundel, bos, baal; fascies, pijlbundels, de insignia der romeinsche lictoren, een bundel roeden rondom eene bijl gebonden; f. academici = rectoraat.

Fassaite, een verscheidenheid van augiet, het fassaïet.

Fastidium, de afkeer, hekel, minachting, verachting; adj. fastidiosus, walgelijk, lastig, verdrietig; verb. fastidio, ire, eenen afkeer van iets hebben.

Fastigium, de hoogte, top; adj. fastigiatus; bot. rami f., even hooge takken; entom. elytra f., vooruitspringende vleugelbedeksels.

Fatigatio, de vermoeienis; verb. fatigo, are.

Fatiscens, verwerend, b. v. crystallum; verb. fatisco, ère.

Fatuitas, bloôhartigheid, verwaandheid; veter. de kolder, bij paarden; adj. fatuus, b. v. ignis f., een dwaallicht.

Fauna, bot. de physiographische voorstelling der boschgewassen; de dierenbeschrijving van eenig land.

Faux, fauces, de keel, strot.

Favilla, de gloeiende asch.

Favor, de gunst; fautor, de begunstiger; verb. faveo, ère, begunstigen.

Favus, de wasraat, hoofduitslag met honigachtige vochtigheid; adj. favosus, den favus betreffende; bot. semen f. of alveolatum, celig zaad; entom. ova f., in cellen liggende eieren, b. v. bij de bijen.

Febricitatio, eene lichte koorts, koortshuivering; verb. febricito, are, de koorts hebben, er aan lijden.

Febrifugus, koorts verdrijvend; remedia febrifuga, koorts genezende middelen.

Febris, de koorts; dimin. febricula; adj. febrilis, febriculosus.

Februus, rein, gezuiverd.

Fel, de gal; adj. felleus, galachtig, de gal betreffende.

Felidae, de kattenfamilie.

Felis, de kat; adj. felinus; susurrus f., het kattengespin, een geluid dat men bij ziekten van het hart en de groote vaten alsmede bij anaemie door middel van het ausculteren waarneemt.

Fellanicum acidum, het fellanzuur in de gal, van fellin- of felleïne-zuur alleen door het watergehalte verschillende.

Fellinicum of felleïnium acidum, het fellinzuur, een harsachtig ternairzuur, ontledingsprodukt van biline door zoutzuur.

Femen, femur, het opperbeen, de dij; adj. femoralis; sonus f., de dijttoon, bij de percussie, een geluid zonder eenigen weerklank.

Femörocoxalgia, eene coxalgie met belangrijke aandoening van het bovenbeen, Larrey.

Fenestella, een geslacht van fossiele polyzoa.

Fenestra, het venster; adj. fenestrat; emplastrum f., eene gevensterde, met openingen voorziene pleister; bot. cotyledones f., doorboorde zaadlobben.

Fera, een wild dier; ferae, de roofdieren.

Ferculum, het maal.

Ferethrum, de draagbaar.

Feriae, de vacantie, rustdagen; verb. ferio, ari, rustdag houden, zich ontspannen.

Ferinus, ferus, wild, boosaardig; tussis ferinus, de kinkhoest; subst. feritas, wildheid.

Fermentatio, de gisting.

Fermentolea, zuurstofhoudende, ternaire oliën, door gistingproces- sen voortgebracht.

Fermentum, eene gisting verwekkende stof, zuurdeeg; f. morbi, de zoogenoemde ziektestof; f. ventriculi = maagsap.

Ferox, woest, wild, gruwzaam; subst. ferocitas.

Ferramentum, een ijzeren werktuig, inzonderheid om mede te snijden.

Ferratus, met ijzer beslagen, belegd of vermengd, b. v. de officineele pilulae aloëticae ferratae.

Ferrugo, het ijzerroest; adj. ferruginosus, geroest, roestkleurig, b. v. sputa ferruginosa, roestkleurige sputa, bij pneumonie.

Ferrum, het ijzer, somtijds een ijzeren werktuig, b. v. een mes, Celsus; adj. ferreus, ijzeren.

Ferruminatio, het soldeeren, smeden; verb. ferrumino, are; tubus ferruminatorius, de blaaspijp.

Fertilis, vruchtbaar; bot. caulis f., een stengel of stam die bloemen of vruchten draagt; subst. fertilitas.

Ferula, de roede, spalk of scheen; een bijnaam van vele planten; adj. ferulaceus; gummata ferulacea, bot. stinkharsen, inzonderheid asand, galbanum en ammoniakgom.

Fervescencia, het koken, opbruisen; verb. fervesco, ère.

Fervor, de hitte, de levenswarmte; adj. fervidus, heet; ferveo, ère, heet of verhit zijn.

Fexismus, soort van cretinismus.

Fibra, de vezel; dimin. fibrilla; bot. fibrillae, de wortelvezelen; adj. fibrosus, vezelig; vasa fibrosa, bot. sapvoerende of bastvaten.

Fibrinum, —a, de vezelstof, volgens vroegeren (Senac) coagulable lymph; adj. fibrinosus, vezelstofhoudend.

Fibroides, —deum, een zoogenoemd fibroïde of vezelgewas.

Fibroinum, het fibroïne, eene dierlijke stof in de zijde, de herfstdraden, in sommige zwammen, enz.

Fibula, een gesp, haak, kram; anat. het kuitbeen; adj. fibularis.

Ficatio, bij sommigen: de vijgwrat.

Ficosis = sycosis.

Fictus, fititius, gevormd, verdicht, b. v. morbus f., eene geveinsde ziekte; subst. fictio, figmentum, de verlichting; verb. fingere, ère, vormen, verdichten.

Figulus, een pottbakker; adj. figlinus, figulinus, van klei vervaardigd, b. v. vas.

Filamentum, de draad; een draadvormig sediment in de urine; bot. de helmdraad of drager der helmknoppen.

Filetum = frenulum linguae.

Filia, de dochter; filius, de zoon; adj. filialis, van filia, b. v. cellulae filiales, de dochtercellen.

Filix, varen; filices, de orde der varens, tot de kryptogamen behoorende.

Filtratio, het filtreren, door vilt of vloeipapier, waardoor het zich van het coleeren onderscheidt; verb. filtro, are; filtrum, een filterwerktuig.

Filum, de draad; adj. filiformis, draadvormig, draadachtig, draadrig.

Fimbria, de franje, vezel, zoom van de Fallopijaansche buizen; adj. fimbriatus, met franjes.

Fimus, drekstof, mest; fimeticus, op mest voorkomend.

Fio, fieri, worden, ontstaan; morbus fiens, bij eenige pathologen: eene beginnende ziekte.

Firmus, vast, sterk, duurzaam; subst. firmitas; verb. firmo, are.

Fissura, de spleet; verb. findo, ère; adj. fissus, gespleten; fissilis, splijtbaar.

Fissilinguis, met gespletene tong.

Fissipes, met gespletene voeten.

Fistula, de buis, pijp; eene holle zweer, pijpzweer; adj. fistularis, fistulosus, hol, buisvormig; bot. caulis fistulosus, folium f., een holle stengel, enz.

Flabellatio, het aanwaaien, toe-

waaien van lucht; flabellum, de waaijer, om mede te waaien; entom. de geesels aan de voelers; adj. flabellatus, flabelliformis, entom. antennae f., waaiervormige voelhorens; bot. folium f., een waaiervormig blad.

Flaccescencia, het slap worden, verwelken; verb. flaccesco, ere; adj. flaccus, flaccidus, slap, verwelkt; subst. flaccitas, flacciditas.

Flagellatio, de geeseling; flagellum, de zweep, geesels; adj. flagelliformis, zweepvormig.

Flamma, de vlam; flamma vitalis, de levensvlam, levenskracht; dimin. flammula.

Flatulentia, de winderigheid; het opgezet zijn van den buik door lucht in de darmen; adj. flatulentus, winderig, door winden veroorzaakt, b. v. colica; onbeduidend, nietig.

Flatus, het blazen, een blazend geluid, wind; verb. flo, flare.

Flavedo, het geel zijn; f. corticis aurantiorum, het geel van de sinaasappelschillen; bij sommige zoo veel als geelzucht; adj. flavus, geel, flavidus of flaveolus, geelachtig; verb. flavescere, ere, geel worden; flaveo, ere, geel zijn.

Flavequisitum, een geel pigment in de paardestaart, *Equisetum*.

Flavindinum, een omzettingsprodukt van indine door kali.

Flavinum, eene in bleekgele naalden kristalliseerende basis, bereid uit het binitrobenzophenon, Laurent.

Fletus, het schreien, weenen; verb. fleo, flere; adj. flebilis, beweenswaard, troosteloos.

Flexio, het buigen, de buiging; flexura, de buiging, kromming; flexor, de buiger, krommer; musculi flexores, de buigspieren; flexorius, buigend; flexuosus, met buigingen; bot. caulis f., een heen en weder gebogen stengel,

bij afwisseling met ronde of hoekige bochten, her- en derwaarts gebogen; flexilis, buigzaam, vandaar het subst. flexilitas, verb. flecto, ere.

Floccilegium, het vlokkenlezen, carphologia; adj. floccilegus, vlokkenlezend.

Floccus, de vlok; dimin. flocculus; intestinum f., de darmvlokken, villi intestinum; adj. floccosus, flocculentus, vlokkig; floccatus, entom. gevlokt.

Florescentia, het bloeien, de bloeitijd.

Florigraphia, de beschrijving van de bloemen.

Florilegium, de bloemlezing.

Flos, de bloem; flos lactis = cremor lactis; dimin. flosculus, de afzonderlijke bloempjes bij de familie der compositae; adj. floralis, bot. bloemstandig; b. v. folia; floridus, bloeiend, gebloemd; floriger, bloemdragend; flosculosus, bloemachtig; bot. capitulum flosculosum of discoideum, een schijfbloemig bloemhoofdje; capitulum semiflosculosum, een tongbloemig bloemhoofdje; verb. flosco, ere, floresco, ere.

Fluctuatio, de golving, vochtgolving, weifeling; verb. fluctuo, are, golven, weifelen; fluctuans, van verzamelde vloeistoffen: eene golvende beweging.

Fluidus, vloeibaar; fluidum, de vloeistof; fluor, fluxio, fluxus, de vloed; fluor albus, de witte vloed bij vrouwen; verb. fluo, ere.

Fluorum, fluorinum, radikaal van vloeispaatzuur, volgens Knox een kleurloos gas; fluorium acidum, het vloeispaatzuur, uit vloeispaat door zwavelzuur gedreven.

Focile majus, het elleboogsbeen, de ellepijp; focile minus, de armpijp, het spaakbeen, ulna en radius van den voorarm.

Focus, de haard; ophthalm. het brandpunt in het oog; adj. fo-

calis, het brandpunt betreffend, verg. distantia focalis.

Foecundatio, de bevruchting; foecunditas, de vruchtbaarheid; adj. foecundus; verb. foecundo, are.

Foedus, onaangenaam, leelijk, afschuwelijk, afzichtelijk; adv. foede; subst. foeditas.

Foedus (ëris), verbindtenis, verbond.

Foenum, het hooi; foenum graecum, naam van eene plant.

Foetatio = foecundatio.

Foetor, de stank; foetor oris, kwalijk riekende adem; adj. foetidus; verb. foeteo, ere, stinken.

Foetus, fetus, de nog niet ontwikkelde vrucht, zoowel bij dieren als bij planten; de lijfsvrucht; adj. foetalis.

Folium, het blad; dimin. foliolum, de afzonderlijke vinblaadjes bij de gevinde bladeren; adj. foliaceus, bladachtig; foliatus, bladerig; b. v. aurum foliatum, bladgoud; foliosus, met bladeren, bladrijk, b. v. caulis.

Follis, een blaasbalg; dimin. folliculus, een kleine blaasbalg of zakje; de zak der enkelvoudige klieren, b. v. folliculi mucosi, de slijmzakken; f. pilorum, de haarzakken; bot. de vliesvrucht, kervvrucht; entom. de cocon; adj. follicularis, b. v. strepitus f., het blaasbalggeruisch, in het hart; folliculatus, entom. ingesponnen, b. v. pupae.

Fomentatio, de verwarming door warme omslagen, stoving; fomentum, een warm omslag; verb. foveo, ere, stoven, warmen.

Fomes, de haard, de ontsteker, b. v. fomes morborum, de ziektestof.

Fons, de bron; dimin. fonticulus, een kleine bron, fontanel, deels eene weeke, nog niet verbeende plaats aan het hoofd van pasgeborene kinderen, deels eene kunstmatige zweer.

Foramen, het gat, de opening; dimin.

foraminulum; adj. foraminulentus, doorboord.

Foraminifera, een groep van kleine gekamerd schelpen, behoorende tot de protozoa.

Foras, naar buiten; foris, van buiten af.

Forceps, de tang; dimin. forcipula, eene kleine tang, pincet; forceps crenata, de koorntang; f. obstetricia, eene verloskundige tang; f. rostrata, de snavelvormige tang; f. deceptorica, het verborgen mes, bistouri caché.

Forfex, de schaar; dim. forcifera.

Forma, de gedaante; formae, boekdrukkerstypen, vandaar formis exprimere, drukken; formatio, de vorming, het maken; adj. formativus, vormend, b. v. nisus formativus, de vormdrift, Blumenbach; verb. formo, are.

Formaldehydum, — dus, het oxydehydraat van formyl.

Formica, de mier; formicatio, het mierenkriewel; formicans, kriewelend; pulsus f., de nog slechts zeer zwak slaande, als het ware kriewelende pols.

Formix, eene voortvretende vlecht, herpes exedens of esthiomenus.

Formosus, fraai gevormd; subst. formositas, de schoonheid.

Formula, het voorschrift; het technische voorbeeld, een voorschrift voor de scheikundige samenstelling van lichamen, van geneesmiddelen.

Formylum, het formyl, identisch met methyamine, Rochleder.

Formylum, formylum, het formyl, radikaal van het mierenzuur, formylicum acidum.

Fornax, de oven.

Fornix, het gewelf; bot. de schub, het honigklepje; adj. fornicatus, sterk gewelfd, met schubben gesloten.

Forum, de markt, gerechtsplaats,

rechtbank, vierschaar; adj. forensis, wat daarop betrekking heeft.

Fossa, de groeve, de gracht; f. derivatoria, een afvoerend kanaal; fossorius, entom. geschikt tot graven, b. v. pedes; fossores, gravers.

Fossiliferus, een gesteente dat organische overblijfselen bevat.

Fossilis, uit de aarde opgedolven.

Fossilisatio, de verandering van dierlijke en plantaardige stoffen in fossielen.

Fovea = fossa; dimin. foveola; adj. foveolatus, entom. gegroefd.

Fractura, de breuk, b. v. ossium; fractio, de rekenkundige breuk; fragmentum, fragmen, een breukeinde, een afgebroken stuk; verb. frango, ère, fractus, gebroken.

Fragilitas, de breekbaarheid, broosheid, b. v. ossium; adj. fragilis, breekbaar, broos.

Framboesia, yaws, pians, het frambozenuitslag, eene aanstekelijke, in Guinea en eenige andere streken voorkomende ziekte, welke zich kenmerkt door aardbezievormige uitwassen.

Fraus, het bedrog; adj. fraudulentus, bedriegelijk.

Frater, de broeder; adj. fraternus, broederlijk; fraternitas, de broederschap, broederlijke liefde.

Fremitus, het knarsen, het snorrende geluid, b. v. fremitus pectoralis; verb. fremo, ère.

Frendor, het knarsen, ruischen; verb. frendo, ère.

Frenum, de toorn, teugel; entom. eene lijst, vlies, welke zich van de zijde van het schildje tot den wortel der bovenvleugels uitstrekt, toom of vleugelvlies; dimin. frenulum, b. v. frenulum linguae, praeputii, het toompje.

Frequens, menigvuldig, volkrijk; subst. frequentia; verb. fre-

quento, are, dikwijls bezoeken.

Fretum, de zeeëngte.

Friabilis, brokkelig, wat fijn kan gewreven worden.

Frictio, fricatio, het wrijven; verb. frico, are.

Frigefacientia remedia, verkoelende, koud makende middelen; verb. frigefacio, ère.

Frigidarium, een koelvertrek, b. v. in baden, waschhuizen, enz.

Frigus, de koude, zoowel uit- als inwendig; stadium frigoris, het huiverige stadium in tusschenpoozende koorts; adj. frigidus, koud; frigidusculus, subfrigidus, koel; verb. frigeo, ère, koud, huiverig zijn; frigesco, ère, koud worden.

Frius, frictus, geroosterd.

Frons, frondis, het loof; frondes, de blad- en stengelvormige deelen der varens, wieren, enz.; verb. frondesco, ère, met loof bedekt worden; frondiformis, loofvormig; frondosus, loofachtig, loofdragend; frondescencia, het uitkomen, de ontplooiing der bladeren.

Frons, frontis, het voorhoofd; adj. frontalis, b. v. antennae f., aan het voorhoofd gehechte voelers.

Fructificatio, bot. de vruchtmaking, vruchtzetting; de stand der vrucht; caulis fructificans = caulis fertilis.

Fructus, de vrucht; bot. het rijp geworden ovarium; verb. fruo, frui, genieten; fructifer, vrucht dragend.

Frugalitas, eene matige levenswijze, adj. frugalis.

Fruges, de veldvruchten, adj. frugifer, vruchten aanbrengend.

Frumentum, het koorn; adj. frumentaceus, b. v. spiritus f., de koornbrandewijn.

Frustulariae, ovale of langwerpige cellen, deels afzonderlijk staande,

deels draadvormig in rijen aan elkander gehecht, bijna altijd in den inhoud der maag van konijnen voorkomende.

Frutex, de struik; dimin. fruticulus; adj. fruticosus, struikachtig, struikvormig.

Frutilegus, zaden zoekend, zaad vretend, b. v. cornix f., de roek.

Fucus, zeewier, alg; fucoideae, de familie der bruinwieren.

Fucusinum, eene basis uit het fucusamid, onmiddellijk uit het fucosol verkregen door behandeling met kalihydraat.

Fucusolum, fucusoleum, het fucosol, uit wieren getrokken door verdund zwavelzuur.

Fuga, de vlucht; verb. fugio, ère, vluchten, vlieden.

Fugax, vluchtig, voortvluchtig; subst. fugacitas, de voortvluchtigheid.

Fulcrum, de steun, kruik; entom. = os hyoideum; verb. fulcio, ire, stutten, ondersteunen; fulcrans, entom. ondersteunend, b. v. trochanter.

Fulgur, de bliksem; fulgurans, bliksemend.

Fuligo, het roet; adj. fuliginosus, b. v. color f., eene roetbruine kleur.

Fulmen, de bliksem; adj. fulminans; morbus f., eene plotseling ontstaande en gewoonlijk dodelijk eindigende ziekte.

Fulminanum, het fulminan, een paracyan, in cyanverbindingen; acidum fulminanicum, het fulminan- of knalzuur, een paracyanzuur.

Fulvus, donkergeel, geelbruin.

Fumaricum acidum, het fumarzuur in de duivekervel, *Fumaria*.

Fumarium, fumigium, een rook- of droogkamer, droogvat.

Fumarole, eene opening in een vulkaan waaruit rook en gassen te voorschijn komen, ook de rookwolken die er uit komen.

Fumigatio, de berooking; verb. fumigo, are.

Fumisugium, eene tabakspijp.

Fumus, de rook; adj. fumalis, b. v. cereoli f., reukkaarsen; essentia f., reukspiritus; fumatus, fumosus, rookkleurig.

Functio, de verrichting, bezigheid; verb. fungor, gi, verrichten, werkzaam zijn, iets waarnemen.

Funda, de slinger; in de verbandleer: een vierhoofdig verband.

Fundus, de grond, de bodem; fundus uteri, het bovenste gedeelte van de baarmoeder.

Funginum, eene stikstofhoudende, scheikundig indifferente stof in vele zwammen.

Fungus, zwam; adj. fungoides, fungosus, zwammig; fungi, bot. de orde der zwammen.

Funiculus, de streng; f. umbilicalis, de navelstreng; f. spermaticus, de zaadstreng; bot. = podospermium; adj. funiculatus, gesteld, b. v. semina.

Funis, het touw, een koord, strik; adj. funalis.

Fur, de dief; verb. furor, ari, stelen, rooven.

Furca, de vork, gaffel; adj. furcalis, furcatus, gaffelvormig, gevorkt, b. v. haren, pili, bij de planten; dim. furcella, furcula, waarmede men ook het bovenste gedeelte van het borstbeen alsmede het sleutelbeen bedoelt.

Furfur, zemelen, zemelachtige haarworm, hoofduitslag; adj. furfuraceus, furfurosus, zemelachtig; furfuratio = desquamatio furfuracea, eene huidziekte waarbij de opperhuid als kleine schubben loslaat.

Furfuramidum, wordt verkregen door furfurol te vermengen met eene overmaat van ammoniak, waardoor na verloop van eenige uren de massa kristalvormig verstoff.

Furfurinum, eene kunstmatige basis, bereid uit furfuramid.
Furfuriscia = pityriasis.
Furfuroleum, kunstmatige mierenolie, kaneelachtig riekend.
Furia, de razernij, manie, woede; f. infernalis, de dolworm, eene zeer gevaarlijke in Zweden inheemsche, doodelijk kwellende draadworm.
Furibundus, furiosus, woedend.
Furnus, de oven; furnus anemius, de windoven; furni catini, de kapeloven; furnus docimasticus, de probeeroven; f. reverberius, de reverbeer- of strijkoven.
Furus, de woede, razernij; f. uterinus = nymphomania of manziekte; verb. furo, ère, woeden.

Furunculus, eene bloedzweer; furunculosis, bij nieuweren: de furunkeldyscrasie, ten gevolge waarvan de daardoor aangetasten nu en dan aan belangrijke en zeer pijnlijke bloedzweren lijden.
Fusio, het gieten; de versmelting, fusie; het smelten; adj. fusorius; verb. fundo, ère, gieten, vergieten, b. v. lacrymas.
Fustis, de geesel, roede; fustigatio, het geeselen.
Fusus, de klos van een spinnewiel; entom. een werktuig aan de onderlip der maskers van vele insekten; adj. fusiformis, penvormig; ook de naam van een geslacht van buikpootige weekdieren.

G.

Gaduinum, de vetstof in levertraan, oleum jecoris aselli, van den kabeljauw, *Gadus morrhua*.
Gaea, gea, de aarde.
Gaeobiodynamice, gaeobiodynamica, de algemeene levenskracht der aarde, de leer dienaangaande, Most: adj. gaeobiodynamicus, gaeobiodynamicus.
Gadolinite, een lichtgroen mineraal dat in graniet- en veldspaatgesteenten voorkomt, het gadolinit.
Gaeophagia, gaeophagia, het aarde eten; adj. gaeophagus, gaeophagus, aarde etend.
Gaegenetica, de leer van het ontstaan van den tegenwoordigen toestand der aarde, Zennek.
Gaegenetographia, de beschrijving van de lichamen der aarde, volgens Zennek.
Galacthaemia, galacthaemia, de afzondering van eene bloedige melk, b. v. bij koeien die scherpe, na deelige kruiden gevreten heb-

ben; bij sommigen = lipaemia.
Galactacrasia, de onvolkomene menging der melk.
Galactacratia, het uitvloeien van de melk; het onvermogen om de uitvloeiing te beletten.
Galactagógus, melkleidend, de melkuitscheiding bevorderend.
Galactalcohol, galactocohol, een uit de melk van paardemerriën bereide alcoholische drank bij de Tartaren, koumiss geheeten.
Galactapostëma, het zogabsces.
Galacticus, galactinus, de melk betreffende, daarvan herkomstig.
Galactiferus, galactophorus, melkvoerend, melkhoudend.
Galactinum, het eigenlijke stollende en voedende bestanddeel van de melk, Doebereiner.
Galactinomyces, galactinospongus, geleizwam, Ritgen.
Galactirrhoea, galactorrhoea, de melkvloed, overmatige zogafscheiding op ongewone tijden; adj. galactirrhoicus.

Galactischësis, galactoschesis, de verhouding van het zog, zoowel uit hoofde van stoornissen in de afzondering als in de uitscheiding; adj. galactischeticus.
Galactite, melksteen, een gesteente hetwelk bevochtigd of gewreven een melkachtig sap oplevert.
Galactocarcata, de zoogenoemde melkstaar, naar de kleur benoemd, cataracta lacticolor.
Galactochrous, galactochrüs, melkkleurig.
Galactodes, galactoides, melkachtig, melkkleurig, b. v. urina g., eene melkkleurige urine, bij kinderen die aan wormziekte lijden.
Galactodiaeta, de melkdiët.
Galactodiarrhoea, een melkachtige loop; = fluxus coeliacus.
Galactodema, een oedemateus zoggezwel, Schmalz.
Galactomastapostëma, —stoparectöma, een borstkliaerabsces.
Galactometastasis, zogverplaatsing, zoo als men vroeger bij puerperaalkoorts aannam, waarbij na den dood dikwijls deels het peritonaeum deels het hersenvlies met een kaasachtig exsudaat bedekt werd gevonden; adj. galactometastaticus.
Galactometrum, een werktuig ter bepaling van het gehalte der melk; melkmeter.
Galactomyces, eiwitzwam, weeke kanker, Ritgen.
Galactoncus, een zoggezwel.
Galactophagia, het gebruik van melk, melkvoedsel; adj. galactophagus, zich met melk voedend.
Galactophthisis, de uittering des lichaams door overmatig verlies van zog, inzonderheid bij zogene vrouwen, tabes lactea.
Galactophyga remedia, zogverdrijvende middelen, gewoonlijk wordt de kamfer als zoodanig beschouwd.
Galactopiometrum, een werktuig om

het vetgehalte van melk te bepalen.
Galactoplasia, het uittreden van de melk in omringende deelen; adj. galactoplanicus.
Galactoplerösis, een overvloed van melk; adj. galactopleroticus.
Galactopoësis, de melkbereiding, zogafscheiding; adj. galactopoëticus, —poeus, melkbereidend.
Galactoposia, het melk drinken, de melkkuur.
Galactopötus, melk drinkend; galactopotes, de melkdrinker of melkdrinkster.
Galactopyra, galactopyretos, de zogkoorts, bij kraamvrouwen; adj. galactopyreticus.
Galactorrhoea = galactirrhoea; adj. galactorrhoeicus.
Galactosaccharicus, melksuikerzuurhoudend; acidum galactosaccharicum, gewoonlijk acidum saccolacticum of saccholacticum, het melksuikerzuur.
Galactosaccharum, de melksuiker, saccharum lactis.
Galactoscopium, een werktuig ter onderzoeking van melk, dat van Donnè is een der besten.
Galactösis, de overgang in melk; meestal = galactopoësis.
Galactospongus = galactomyces.
Galactostasis, het ophouden der zogafscheiding; adj. galactostaticus.
Galactosyrinx, een zogfistel.
Galactotrophe, —phësis, —phia, melkvoedsel, de voeding met melk; adj. galactotrophicus.
Galactozemia, het verlies van melk; adj. galactozemicus.
Galactuchia, galuchia, het zogen, tot stilte brengen; adj. galactuchicus, galactuchus, galuchus, zogend, het zogen betreffende.
Galacturia, het melkwateren, de ontlasting van eene melkachtige urine; adj. galacturicus, wat op het melkwateren betrekking heeft.
Galbulus, bot, de kegelbes, waarbij

de zaden zijn vereenigd in een hoofdje met onderling vergroeiende vleezige schutbladen, b. v. bij den jeneverstruik, *Juniperus*.

Galea, de helm, de muts; een helmvormig hoofdverband; *galea aponeurotica capitis*, de peeskalot, schedelkap van het hoofd; bot., het gewelfde deel van de bovenlip, als deze ver over de onderste is heengebogen bij gemaskerde bloemen; adj. *galeatus*.

Galeamaurosis, het amaurotische kattenoog. Beer, eene blindheid met verwijding der pupil en opalisering in het inwendige van het oog.

Galeancōn, *galiancon*, de kattenarm, wezelarm, eene ten gevolge van ontwrichting van den schouder ontstane verkorting van den arm; een mensch met korten arm.

Gālēna, natuurlijk zwavellood, loodglans, glazuurerts.

Galenorrhoezus, het kattegespin.

Galeocerdo, een fossiele haai uit de tertiaire lagen.

Galeocōne, het kattenoog, met eene langwerpige pupil.

Galeropia = *oxyopia*, een gebrek van het gezichtsvermogen waardoor de voorwerpen zich in een zeer helder licht vertoonen; *galeropus*, iemand die hieraan lijdt.

Galla, eene galnoot; *gallae*, zoogenoemde gallen, kleine gezwellen aan de pooten der paarden; adj. *gallaceus*, *gallatus*, *gallicus*; entom. ova g., in de galnoten verborgene eieren; *acidum gallicum*, *gallaceum*, *galnotenzuur*.

Gallhuminiticum acidum, het gallhuminezuur, het zwarte overschot na droge distillatie van tannine.

Gallicinum, het hanegekraai.

Gallicus, fransk; *morbus gallicus* = syphilis.

Gallina, eene hen, kip, hoen; *gallus*, de haan, een castraat; adj. *gallinaceus*; *pectus gallinaceum*,

eene zeer gewelfde, maar zeer smalle, bijna spits uitlopende borstkas, kippeborst.

Gallinago, de snip; *caput gallinaguis*, het hennehoofd, eene verhevenheid in het achterste gedeelte der mannelijke pisbuis.

Galvanismometrum, *galvanometrum*, een werktuig ter onderzoeking van den graad van werking van een galvanisch toestel.

Galvanismoscopium, *galvanoscopium*, = *galvanismometrum*.

Galvanismus, de door aanraking ontstaande elektriciteit, aldus genoemd naar den ontdekker *Galvani*; adj. *galvanicus*, het galvanismus betreffend of daartoe behoorend, galvanisch.

Galvanodesmus, van *Struve*, een toestel bestaande uit kleine koperen zinkplaten, in elk van welke twee aan de basis samengesoldeerde kegels door metalen draden met andere dubbele kegels, 16 in getal, tot eene keten verbonden zijn; een toestel om verstikten of verdronkenen bij te brengen.

Gamopetalus, bot. = *monopetalus*, b. v. *corolla*.

Gamphae, *gamphelae*, kinnebak.

Gangame, *gangamon*, het groote net, *Bauhin*.

Gangliitis, *ganglionitis*, de ontsteking van *ganglia*.

Ganglion, een zenuwknoop, peesknoop; een zoogenoemd overbeen, een beursgezwel op het verloop van eene pees; *ganglia aberrantia*, volgens *Hyrtl* inconstante, aan lijken voorkomende ganglienkogels aan de achterste wortels van de groote zenuwen; dimin. *gangliolum*; adj. *gangliaris*. *gangliothesis*, de gangliën betreffende; *gangliodes*, met een ganglion overeenkomstig; *gangliosus*, met gangliën.

Ganglionaria, *gangliaria*, *gangliata*,

de dieren zonder ruggemerg, *Ehrenberg*.

Gangraena, koudvuur; plaatselijke afsterving van eenig deel; bij de ouden ook een kankerachtig gezwel; *gangraenescencia*, *gangraenosis*, de neiging tot versterking, de vorming van koud vuur; *gangraenoma*, het verstorvene of brandig geworden; adj. *gangraenicus*, —*nodes*, —*noides*, —*nosus*, brandig, koudvuurachtig; verb. *gangraenesco*, ère, tot koud vuur overgaan.

Gangraenanchone, vernauwing, toesnoering gepaard met *gangraena*.

Gangraenodyspnoea, het moeilijke ademhalen ten gevolge van branderige aandoening der ademhalingswerktuigen.

Gangraenopsis, branderige ontveling der wangen, *Sam. Jackson*.

Ganoidae, glansschubbigen, een afdeling van de visschen.

Garancinum, het garancine, praeparat uit meekrap, dat de verwstof bevat, krap-oranje.

Gargalismus, het kittelen, inzonderheid het tegennatuurlijke, b. v. bij onanie, nymphomanie; bij sommige nieuweren: het dierlijke magnetismus; adj. *gargalicus*.

Gargareon, —*rion*, de huig.

Gargarisatio, —*rizatio*, —*rismus*, het gorgelen; *gargarisma*, het gorgelmiddel; verb. *gargarizo*, are, gorgelen; *gargarisatus*, —*zatus*, gegorgeld.

Garrulus, snapachtig, babbelziek; subst. *garrulitas*; verb. *garrio*, ire.

Gas, eene door *Van Helmont* ingevoerde benaming, elke elastisch geworden vloeistof; lucht; *gas atmosphaericum*, dampkringslucht; adj. *gasiformis*, gasvormig; wordt het best aldus verbogen: *gas*, *gasis*, *gasa*, *gasorum*.

Gasaeather, wordt verkregen wanneer men terpentijnolie onder toevoe-

ging van wijngeest aan eene distillatie onderwerpt.

Gaselaterometrum, een werktuig ter bepaling van de elasticiteit der gassen.

Gasometrum, de gasmeter, een werktuig ter bepaling van de hoeveelheid gas welke door verbranding wordt verbruikt.

Gaster, de maag, de buik; adj. *gastricus*, de maag of den buik betreffende, b. v. *plexus g.*, de maagzenuwvlecht.

Gasteralgia, *gastralgia*, maagpijn, buikpijn; adj. *gasteralgicus*.

Gasterataxia, *gastrataxia*, *gastroataxia*, een opgeloste of anderszins verstoorde toestand van het weefsel der maagvliezen; chronische catarrhus van het slijmvlies der maag, *Schönlein*.

Gasterechēma, *gastrechema*, de maagtoon, waarneembaar door percuteeren en stethoscopeeren.

Gasteropoda, buikpootigen, een klasse van weekdieren, waartoe onder anderen de slakken behooren.

Gasterotheca, het buikbekleedsel bij de insektepoppen.

Gasterysterotomia, *gastrysterotomia*, de keizerssnede.

Gastornis, naam van een fossielen vogel uit de tertiaire lagen van *Mendon*.

Gastraemia, congestie van bloed naar de maagvaten.

Gastraeum, entom. de buikvlakte.

Gastrectasia, *gastrectasis*, de uitzetting van de maagwanden.

Gastrelcobrosis, eene zwerende weg-vreting der maagwanden.

Gastrelcosis, de maagverzwering.

Gastrecephaloma, *gastromyeloma*, mergzwam der maag.

Gastrenchyta, de maagspuit.

Gastrenteritis, *gastroenteritis*, ontsteking van maag en darmen; volgens *Broussais* het locale proces waarop de nerveuse koorts,

- typhus abdominalis, berust; adj. gastreentericus, gastreenteriticus.
- Gastreenteromalacia*, —*malaxia*, —*malaxis*, de maag-darmverweeking.
- Gastroepaticus*, gastrohepaticus; wat tot de maag en de lever betrekking heeft, b. v. arteria.
- Gastrerethesia*, erethismus gastricus, ziekelijke prikkeling van de maag en de spijsverteringswerktuigen; adj. gastrerethisticus.
- Gastricismus*, gewoonlijk aandoeining der maag ten gevolge van moeilijke verteerbaarheid; = *gastrosis*.
- Gastritis*, de maagontsteking; adj. gastriticus.
- Gastroblennia*, —*blennorrhoea*, —*bennozemia*, de chronische catarrhus der maag met veel ontlasting van slijm uit de maag.
- Gastrobranchi*, buikkieuwige vissen, met de kieuwopening onder den buik.
- Gastrobrösis*, het doorvreten der maagwanden; adj. gastrobroticus.
- Gastrocatharsis*, het uitwerpen uit de maag, b. v. door braken; adj. gastrocatharticus.
- Gastrochele*, eene maagbreuk; adj. gastrocelicus.
- Gastrocholia*, galachtig maaglijden.
- Gastrocholosis*, eene galachtig gastrische koorts, Eisenmann.
- Gastrocneme*, —*mia*, —*mium*, de kuit; *gastrocnemius*, de kuit betreffend, b. v. *musculi gastrocnemii*, de kuitspieren.
- Gastrocolica*, de maagkoliek; *gastrocolicus*, de maag en het colon betreffende, b. v. *ligamentum omentum g.*, de band of het net tusschen de groote curvatuur der maag en het colon.
- Gaströdes*, —*oides*, —*oideus*, maagvormig, buikvormig.
- Gastrodiabrosis*, = *gastrobrosis*.
- Gastrodialysis*, eene groote doordringende maagwond; adj. *gastrodialyticus*.
- Gastrodiatrëma*, een gat in de maag; *gastrodiatrësis*, de doorboring van de maag.
- Gastrodidymus*, eene misvorming met dubbel hoofd, hals, borst, bovenextremiteten, buik en bekken versmolten, 2—4 onderextremiteten.
- Gastroduodenalis*, de maag en den twaalfvingerigen darm betreffende, b. v. arteria.
- Gastroduodenotyphus*, Eisenmann = *petechiaalkoorts*.
- Gastrodyne*, —*nia*, de maagpijn.
- Gastrohysterotomia*, gastrysterotomia, de keizersnede.
- Gastrolienalis*, de maag en milt betreffend, b. v. *ligamentum*.
- Gastrolithiasis*, eene door steenachtige concrementen in de maag ontstane ziekte; *gastrolithus*, een maagsteen.
- Gastrologia*, de leer van de maag, van den buik; *gastrologus*, handelende over de maag of den buik.
- Gastromalacia*, —*lacosis*, maagverweeking, volgens de meeste nieuwere: een lijkverschijnsel bij kinderen; adj. *gastromalacoticus*.
- Gastromeles*, eene misvorming met overvloedige ledematen aan de voorste vlakke van het lichaam.
- Gastromyces*, —*cus*, buikzwam.
- Gastromyeloma* = *gastrancephaloma*; *gastromyelosis*, de vorming van *gastromyeloma*.
- Gastromythus*, een buikspreker.
- Gastroneuria*, de werkzaamheid van de maagzenuwen, *gastronervia* naar Piorry.
- Gastronomia*, de hoogere kookkunst; *gastronomus*, een kok voor lekerbekken, een lekkerbek, een smulbroer.
- Gastronosos*, *gastronösos*, eene maagziekte, onderbuikziekte.
- Gastropathia*, eene maagkwaal; adj. *gastropathicus*.
- Gastroperitonitis*, eene maag- en buikvliesontsteking, Broussais.

- Gastrophrenicus*, de maag en het middenrif betreffend, daartusschen gelegen.
- Gastrophthisis*, *gastrophthoë*, de maag- of buiktering; adj. *gastrophthisicus*, *gastrophthoicus*.
- Gastroplethora*, eene hyperaemie van de maagvaten.
- Gastropödes*, buikvinnige vissen.
- Gastroporphryotyphus*, het gastrischtyphouse roodvonk met keelziekte.
- Gastroptygma*, de buikspleet, *plica abdominalis*, Wolff, *plica centralis*, v. Baer.
- Gastropyra*, een ontstekingachtige toestand van het slijmvlies der maag met koorts, Eisenmann.
- Gastropyretos*, gastrische koorts.
- Gastrorrhagia*, de maagbloeding, bloedbraking; adj. *gastrorrhagicus*.
- Gastrorrhaphie*, —*phia*, de buiknaad.
- Gastrorrhoea*, een slijmerige of seeruse vloeijing uit de maag, Piorry.
- Gastroscoopia*, de onderzoeking van den buik; *gastroscoopium*, een werktuig, hoorbuis tot dit einde; bij sommigen = *hysteroscopium*.
- Gastrosis*, meestal = *gastricismus*.
- Gastrospongiomata*, maagzwam, maagtuberkels.
- Gastrostenosis*, eene vernauwing van de maag.
- Gastrotöme*, —*mia*, de buiksnede; adj. *gastrotomicus*, —*tomus*, de gastrotomie betreffende.
- Gastrotympanites*, maagwinden.
- Gastroxytes*, het maagzuur.
- Geinicum*, *gaenicum acidum*, het geinezuur in de zwarte tuinaarde.
- Geisoma*, de wenkbrauwboog.
- Gelasinus*, lachend, het lachen betreffend; *dentes g.*, de snijtanden, daar deze zich bij het lachen vertoonen.
- Gelasma*, —*mus*, het lachen, somtijds ook het krampachtige lachen.
- Gelatina*, gelei; adj. *gelatinosus*.
- Gelatus*, *congelatus*, bevroren, gestold; verb. *gelo*, *are*, *gelasco*, *ëro*.
- Gelu*, de koude, vorst; adj. *gelidus*.
- Gemellus*, *geminus*, dubbel; *gemelli*, *gemi*, tweelingen; *gemina evolutio*, symmetrische ontwikkeling; verb. *geminio*, *are*, verdubbelen; *geminatus*, bot. gepaard, b. v. *semen*.
- Gemitus*, het zuchten; verb. *gemo*, *ëre*; *gemebundus*, zuchtend.
- Gemma*, de knop, edelsteen; bot. de bladknop; *gemma florigera*, de bloemknop; *gemmae adventitiae* of *latentes*, toevallige bladknoppen; *dimin.* *gemma*, bot. = *plumula*.
- Gemmatio*, de toestand van knop bij de planten.
- Gena*, eene wang.
- Genealogia*, de leer van de afstamming der geslachten; adj. *genealogicus*.
- Generatio*, de voortteling, wording, voortplanting van het geslacht; verb. *genero*, *are*.
- Generosus*, edelmoedig, edel; *vinum g.*, goede, edele wijn.
- Genesiologia*, de leer aangaande de voortbrenging, wording.
- Genesis*, de wording, het ontstaan, voortbrenging; adj. *geneticus*.
- Geniculum*, eene kleine knievormige buiging; adj. *geniculatus*, geknikt, geleed en bij ieder lid van richting veranderend; entom. *antennae g.*, van geleidingen voorzien, of geknikte voelers.
- Genioglossus*, *musculus*, de kintongspier.
- Geniohyödes*, —*oides*, —*oideus*, *musculus*, de kintongbeenspier.
- Genion*, *genium*, de kin; de baard aan de kin.
- Genitalis*, de voortteling betreffend; *genitalia*, *partes genitales*, de voortplantingswerktuigen, de geslachtsdeelen.
- Genitor*, de voortbrenger, vader; *genitrix*, de moeder.

Genitura, het zaad, de voortbren-
ging, de voortteling.
Genius, de eigenaardige toestand
van een wezen; de beschermgeest;
genius morbi, het karakter van
eene ziekte, vooral dat van epi-
demische en endemische ziekten.
Genneticus = genitalis.
Genometabole, de overgang in een
ander geslacht, geslachtsverande-
ring, Malacarne; adj. genometa-
bolicus.
Gentianinum, het gentianine, eene
gekrystalliseerde stof in de gen-
tiaan, niet bitter, zich verhou-
dende als een zwak zuur.
Genu, de knie, knievormige bui-
ging.
Genuinus, onvervalscht, echt; tegen-
stelling: spurius.
Genus, het geslacht; adj. genericus,
het geslacht betreffende, daartoe
behoorende.
Genyantritis, de ontsteking van de
holte van Highmor.
Genyantron, de holte van Highmor.
Geobiologia, de leer van het leven
der aarde, Bougoy.
Geoblastae, aardkiemers, planten
bij welke bij het ontspruiten
de zaadlobben onder de aarde
blijven.
Geochosia, het aardbad, het beschud-
den met aarde.
Geodes, aardachtig, met aarde over-
eenkomstig, aarde bevattend, ook
holle klonters in de gesteenten.
Geogastromycetes, geogastromyci,
aardbuikezwammen.
Geogenia, de aardvorming, de leer
van de vorming der aarde.
Geognosia, geognosis, geognostice,
de kennis van de aard- en steen-
soorten; adj. geognosticus.
Geographia, de beschrijving van de
aarde; adj. geographicus.
Geologia, de aardkunde; adj. geolo-
gicus, geologus.
Geometria, de landmeetkunde, aard-
meting, de leer van de uitge-

breidheden; geometer, een land-
meter.
Geomyricinum, eene wasachtige stof
in het steenkool.
Geosaurus, een reusachtig reptiel
uit het juratijdperk.
Geoscopia, de beschouwing, onder-
zoeking der aarde; adj. geosco-
picus, zich daarmede bezig hou-
dende, wat daarop betrekking
heeft.
Geotomia, de verdeling van de aarde
in lente-, zomer-, herfst- en win-
terstreken, volgens Butte.
Geras, de ouderdom, de grijsheid.
Geratologia, de leer van den ouder-
dom; adj. geratologicus, —gus.
Germen, de kiem, de plantekiem;
de vruchtknop bij de planten,
het bevruchtende deel in het dier-
lijke zaad; adj. germinalis.
Germinatio, het ontkiemen; adj.
germinativus; vesicula germina-
tiva, het kiemblasje; macula ger-
minativa, de kiemvlek; verb. ger-
mino, are.
Gerocomium, gerocomium, geronto-
comium, een hospitaal voor oude
mensen, een invalidehuis.
Gerocomia, de verzorging van den
ouderdom; adj. gerocomicus.
Geromarusmus, de zwakte en de ge-
breken van den ouderdom.
Geron, de grijsaard; adj. geronticus.
Gerontophthalmia, eene eigenaardige
oogontsteking bij oude lieden.
Gerontopia, het zwakke gezichts-
vermogen bij oude mensen, Van
der Linden.
Gerontotoxon, gerontoxon, gero-
toxon, arcus senilis, de grijsaards-
boog, eene bij grijsaards voorko-
mende verduistering aan den be-
nedenrand van het hoornvlies.
Gerotrophium = gerocomium.
Gerotrophia = gerocomia; adj. ge-
rotrophus.
Gestatio, het dragen; eene passieve
lichaamsbeweging; de zwanger-
schap; verb. gesto, are.

Gestus, gebaardenspel, gebaarden.
Geusionosi, geusionosi, de ziekten
van het smaakvermogen.
Geusis, het smaakzintuig, de smaak,
het proeven; adj. geusticus, den
smaak betreffende; geustos, door
den smaak te onderscheiden.
Geusterion, geusterium, het smaak-
zintuig, smaakorgaan.
Geustica, —ce, de leer der verschijn-
selen van den smaak, Zennek.
Geyser, een ijslandsch woord voor
heete tusschenpoozende bronnen.
Gibber, gibbus, de bult; adj. gib-
bus, gibbosus, bot. bultig, met
bulten bezet, b. v. calyx; ge-
welfd.
Gibberositas, gibbositas, een bultig
voorkomen, het bultig zijn.
Giganteus, gigantodes, reusachtig.
Gilvus, geelachtig, grijs, geel.
Gingipedium, eene vroegere bena-
ming voor scorbut, Regner Snoy.
Gingiva, het tandvleesch; gingivitis,
in de plaats van ulitis, eene ont-
steking van het tandvleesch.
Ginglymus, ginglymus, het schar-
niergewricht, waarbij buiging en
uitstrekking mogelijk is; adj. gin-
glymodes.
Girasol, een soort van doorschijn-
nend opaal, ook vuuropaal, fire-
opal, geheeten.
Glabella, de voorhoofdsplaat, de
gladde, onbehaarde plaats tus-
schen de wenkbrauwen.
Glaber, glad; bot. onbehaard, b. v.
caulis of stamen; subst. glabrities,
de gladheid.
Glacies, ijs; adj. glacialis; acidum
glaciale, een gekrystalliseerd zuur.
Gladius, een degen, het zwaard;
gladiator, een zwaardvechter.
Glandebalae, de okselharen.
Glandula, de klier; bot. glandulae
melliferae, twee klierachtige ver-
dikkingen aan de uitwendige zijde
der kelkbladeren van *Malpighia*;
adj. glandulosus, glandularis,
klierachtig, van klieren voorzien.

Glans, de eikel; bot. = nux; glans
sclopetaria, een geweerkogel.
Glarea, het kwartszand; fijn zand,
ook het in het lichaam gevormde.
Glareinum, het glareïne, eene pseu-
doorganische, met gelei en eiwit
overeenkomstige stof, welke in de
meeste zwavelwateren zoude voor-
komen, Anglada.
Glaucinum, het glaucine, een alka-
loïde in het gehoornd schelkruid,
Glaucium luteum.
Glaucoma, glaucedo, glaucosis, de
groene staar, eene ziekte van het
glasachtig lichaam; adj. glaucoma-
ticus, —tosus, —todes.
Glaucamelanicum acidum, het glau-
comelanzuur, blauwe kristallen
welke zich bij het lang staan van
ellagzuur afzetten.
Glaucinite, een mineraal dat als
korrels in het groenzand voor-
komt, het glauconiet.
Glaucophthalmus, blauwoogig.
Glaucopierinum, een alkaloid in
Glaucium luteum.
Glaucopsis, glaucops, glaucopus =
glaucophthalmus.
Glaucus, grijsgroen, blauwachtig
groen; entom. witachtig blauw.
Gleba, eene aardkluit, brok, klomp;
glebae, anat. de kwabjes van de
vrouwelijke borstklier; adj. gla-
batus, entomol. ova glebata, in
den mest verborgene eitjes.
Glene, eene vlakke verdieping, been-
verdieping; adj. glenoidalis, gle-
noideus, zwak verdiept, vandaar
fossa glenoidalis, eene niet diepe
gewrichtsvlakte.
Glenicus, cellig, celachtig.
Glenitis = phacitis, Harless.
Gladinum, gloeadinum, het glia-
dine, het planteslijm uit de kleef-
stof van eenige kornoorten.
Glischrochölus, kleverig en galach-
tig; sedes glischrochölus, een kle-
verig galachtige stoelgang.
Glischron, de kleefstof; het kleve-
rige bestanddeel van het bloed;

adj. glischros, kleverig; glischrodes, glischriodes, kleefstofachtig; glischroticus, de kleefstof betreffende.

Globulinum, sphaeridium, het globuline, het hoofdbestanddeel van de bloedlichaampjes, volgens Mulder eene proteïneverbinding, volgens Lecanu oplosbaar in koken-den alkohol.

Globus, de kogel, bol; dimin. globulus; globus hystericus, het gevoel van een uit het onderlijf door den slokdarm opstijgenden bal, bij hysterische vrouwen; globuli sanguinis, de bloedbolletjes, bloedlichaampjes; adj. globosus, globularis; bot. capitulum, een rond bloemhoofdje.

Glochidatus, weerhaken.

Glochis, glochin, plur. glochides, glochines, hoek, punt, spies, een borstel met weerhaken bezet, b. v. bij de grassen; ook deze weerhaken zelve; adj. glochidiatus, weerhakig, als de borstels aan den top pijlvormig zijn en terug gebogene haakjes hebben.

Glomer, glomus, een kluwen, bal, plukselprop; dimin. glomerulus, glomulus; verb. glomero, are, tot een bal of kluwen maken.

Glossa, glotta, de tong; adj. glotticus, de tong betreffend; glossodes, tongvormig.

Glossagra, glossalgia, pijn in de tong, eene tongkwaal; adj. glossalgicus.

Glossantra, tongkarbonkels; veterin, tongbrand, pestkool aan de tong, kwaadaardige tongblaren bij het hoornvee.

Glossarium, entomol. de tong.

Glossepiglotticus, glossoepiglotticus, de tong en het strotklepje betreffende, b. v. ligamentum glossoepiglotticum, de band tusschen de tong en het strotteklepje.

Glossismus, het kussen, trekkebekken.

Glossitis, eene ontsteking van de tong; adj. glossiticus.

Glossoblennotheca, een slijmbuidel onder de tong, zooals Fleischmann er aldaar veel vond.

Glossocarcinoma, de tongkanker.

Glossocatoche, het naar beneden drukken van de tong; glossocatochus, een werktuig, eene soort van tang, daartoe dienstig.

Glossoccele, de tongbreuk, het krampachtig uitsteken, de vergrooting van de tong.

Glossocomium, de bus, een ledeschroef, de bank van Hippokrates, ten gebruike bij het verbinden van dijbreuken.

Glossodesmus, de tongriem, een tongverband.

Glossographia, de beschrijving van de verschillende opvattingen eener plaats in een werk; de anatomische beschrijving van de tong; glossographus, een kantteekenaar of uitlegger van kantteekeningen; iemand die zich met de ontleding van de tong bezig houdt.

Glossologia, de leer betreffende de tong; somwijlen de spraakleer; bot. de terminologie, de leer van de kunsttermen.

Glossolysis, eene verlamming van de tong; adj. glossolyticus.

Glossoncus, een tonggezwel.

Glossopalatinus, wat op de tong en het verhemelte betrekking heeft, b. v. musculus g., de tongverhemeltespier, constrictor isthmi faucium.

Glossopetra, tongsteen, naam vroeger gegeven aan fossiele haaietanden.

Glossopharyngeus, de tong en de keel betreffende, b. v. nervus glossopharyngeus, de tongkeelzenuw.

Glossophlegia = glossolysis; adj. glossoplegicus of glossoplecticus.

Glossoptosis, het uitzakken van de tong.

Glossorrhagia, de bloeding van de tong; adj. glossorrhagicus.

Glossorrhaphia, de tongnaad; adj. glossorrhaphicus.

Glossoscirrhus, kanker der tong.

Glossoscopia, het onderzoeken, het bezien van de tong.

Glossospasmus, de tongkramp.

Glossospatha, een tongspatel, om de tong neder te drukken.

Glossostaphylinus, de tong en de huid betreffend, b. v. musculus g., de tonghuigspier.

Glossosteresis, het uitsnijden van de tong.

Glossostrophia, het omkeeren van de tong, met de punt naar achteren, het zoogenoemde inslikken der tong; adj. glossostrophicus, —strepheus.

Glossotheca, entom. het tongbekleedsel bij de insektepoppen.

Glossotomia, de ontleding van de tong; somtijds = glossographia; glossotomus, de ontleder der tong.

Glossypertrophia, hypertrophie, abnormale vergrooting van de tong.

Glottidospasmus, de stemspleetkramp, asthma thymicum van Kopp.

Glottis, de stemspleet; somtijds = epiglottis.

Glucanicum acidum, het glucinezuur, een ontledingsprodukt van druivesuiker.

Glucina, glycina, beryllium- of glyciumoxyde, zoete aarde.

Glumae, bot. de kafblaadjes, de buitenste schutblaadjes welke elk afzonderlijk aartje, spicula, omgeven, bij de gramineae en cyperaceae.

Glutaeus, de billen betreffende, b. v. musculi glutaei, de bilspiers.

Gluten, de kleefstof, hoofdzakelijk in de zaden van de gramineae; somtijds de lijm; adj. glutinosus; bot. caulis glutinosus, een met een kleverig vocht bedekte sten-

gel; vinetura glutinosa, het stijf-selverband.

Gluti, glutia, de achterste verhevenheden van de vierheuvelen in de hersenen; de groote trochanter.

Glutinium, glutinum, het glutine = colla, beenderenlijm.

Glutitis, ontsteking der bilspiers.

Glycerida, de glyceriden, neutrale glyceryloxydezouten, verkregen door de glyceryloxyden met zuren te behandelen.

Glycerinum, het glycerine, Scheele's zoet, oliezoet, ontstaat bij de verzeeping van de meeste vetten.

Glycerylum, —lium, het glyceryl, radikaal van glycerine.

Glycion, glycium, glycyrrhizinum, de zoethoutsuiker; glycion, somwijlen voor beryllium.

Glycocolla, bij sommigen glycinum, lijmzoet, lijmsuiker.

Glycolicum acidum, het glycolzuur, verkregen uit benzglycolzuur door koken met waterhoudende zuren, Strecker; het amide is glycoll.

Glyphirrhampae, emarginatiostres, Linn., tandsnavelige vogels, met 1—2 insnijdingen aan de punt van den snavel.

Glypta, glypter, de graveernaald, beitel; adj. glyptos, gebeiteld, gegraveerd.

Glyptodon, een reusachtig tandeloos dier uit de boventertiaire lagen van Zuid-Amerika, tot de schild-dieren, armadillos, behorende.

Gnamptis, de inbuiging, kromming; gnamptos, gebogen, gekromd.

Gnarus, kundig, ervaren.

Gnathalgia, de pijn in de wangen; = prosopalgia.

Gnathancylolysis, de ancylosis van de kaakbeenderen; adj. gnathancyloliticus.

Gnathantropolypus, een polyp in de holte van Highmor.

Gnathitis, eene inwendige ontsteking van de wangen.

Gnathocynanche, de ontsteking van

de oorspeekselklier, gewoonlijk angina parotidea genoemd.
Gnathogramma, de wangstreep, loopt, van het midden der wangen uitgaande, naar de neusstreep, rhinogramma, en zoude een karakteristiek teeken zijn van buiklijden bij kinderen, Jadelot.
Gnathoneuralgia = gnathalgia.
Gnathoplastica, —ce, de kunstmatige vorming van wangen.
Gnathoplastina, een kaakbeenspalk, bij breuken van de kaak.
Gnathorrhagia, eene bloeding uit de inwendige vlakten van de wangen; adj. gnathorrhagicus.
Gnathospasmus, de wangkramp.
Gnoma, de meening, het oordeel.
Gnome, het verstand, wilsvormen.
Gnomon, de aanwijzer, het richtsnoer; een uurwerk, horloge, inzonderheid de zonnewijzer, het teeken van den ouderdom aan de tanden der paarden; een winkelhaak.
Gnosis, het herkennen, leeren kennen, weten; adj. gnosticus, van daar gnostici, zij die zich voor kenners hielden, de geheimkenners, godswijzen.
Gommelina = dextrine.
Gomphiasis, gomphiasmus, het voelbaar los worden der tanden, inzonderheid na het gebruik van zure spijzen of dranken; de tandpijn.
Gomphosis, —phoma, het indrijven van eenen spijker; de spijkersgewijze invoeging, b. v. van de tanden in de alveoli; van het hoofd van het kind in het bekken.
Gonacrasia, gonacratia, de zaadvloed, het onvermogen om het zaad terug te houden.
Gonagra, gonyagra, de pijn in de knie, de kniejicht.
Gonalgia, gonatalgia = gonagra.
Gonarthritis, de eigenlijke jicht, de ontsteking van het kniegewricht.

Gonaura, de damp van het zaad, aura seminalis.
Gonocystis, het zaadblaasje; adj. gonocysticus.
Gonocystitis, de ontsteking van de zaadblaasjes; adj. gonocystiticus.
Gonocystopyosis, de verettering van de zaadblaasjes.
Gonopoësis, gonopoësis, gonopoëia, de zaadbereiding betreffende; gonopoëus, zaadbereidend.
Gongrona, een knoop in een langwerpig deel; een zenuwknoop; een tang om vreemde lichamen uit den slokdarm te verwijderen.
Gongyle, —lis, —lion, —lidion, een klein rond lichaam; bot. de kiemkorrel, een rond, hard lichaam dat na het afsterven van de plant een nieuw individu vormt.
Goniocatheter, een hoekvormige katheter.
Goniomele, eene hoekige, knievormige sonde.
Goniometrum, een hoekmeter.
Gonobolia, gonobolismus, het uitspuiten van het zaad; eene polutio diurna, Ploucquet.
Gonocæce, het witte kniegezwel, tumor albus, J. F. Lobstein.
Gonocèle, eene zaadbreek, uitstorting van het zaad uit de verscheurde zaadblaasjes in het celweefsel; bij sommigen: eene zwelling van den bal en de zaadstreng, ten gevolge waarschijnlijk van terughouding van het zaad.
Gonodes, genoides, met zaad overeenkomstig.
Gonodiscus, het zelfde wat volgens v. Baer de discus proligerus, kiemschijf, beteekent.
Gononcus, gonatoncus, gonyoncus, een kniegezwel.
Gonophysema, eene uitzetting van het kniegewricht, = gononcus.
Gonopterides, de paardestaartige gewassen, Willdenow.
Gonorrhoblepharoeia, de zoogenoemde oogdruiper.

Gonorrhoea, eigenlijk de zaadvloed, gewoonlijk de druiper, blennorrhoea urethralis syphilitica; adj. gonorrhoeicus.
Gonoschocele = oschocele seminalis of spermatocele, de breuk van de zaadvaten.
Gonostroma, stratum proligerum v. Baer, de kiemlaag in het ei van de zoogdieren.
Gonostromatodiscus = gonodiscus.
Gonostromatosorus, gonostromosorus, de verhevenheid van de kiemlaag in het ei bij de zoogdieren, cumulus proligerus, v. Baer.
Gony, de knie, de knikking bij de grashalmen, geniculum.
Gonyancon, eene verkromming van de knie.
Gonyectiposis, de buitenwaartsche verbuiging van de knie.
Gonyocampsis, de chronische verbuiging van de knie.
Gonyocèle = gononcus.
Gonyorrheuma, de rheumatische pijn in de knie.
Gonytyle, het eelt aan de knie.
Gongoncus, bij eenige nieuweren: steenmassa afzettend, lichamen versteend, b. v. de Karlsbader minerale bronnen.
Gossypium, katoenboom, boomwol.
Gracilis, slank, lenig, tenger, rank; subst. gracilitas.
Gradus, eene schrede, de trap; gradatio, de opklimming; adv. gradatim, trapsgewijze.
Grallarii, pedes, stelten; grallatores, (aves) de steltloopers.
Gramen, het gras; adj. gramineus; gramineae, de grasachtige gewassen.
Gramma, gram = $\frac{1}{1000}$ kilogram; eene letter, streep.
Grando, de hagel; de zoogenoemde hagelkorrel in het oog, chalezion; grandines plumbeae, jacht-schroot; adj. grandinosus, hagelkorrelachtig; os grandinosum, het teerlingbeen.

Granulatio, het opkomen van de vleeschheuveltjes bij processen van ettering; de vleeschheuveltjes zelve; de vorming van schroot uit lood, tin, enz.; adj. granulatus, gegranuleerd, gekorrelt.
Granum, de korrel, het grein, gewicht; dimin. granulum; adj. granosus, granulosus, korrelig.
Graphæum, graphium, graphium, de griffel, stekel, het penseel, om mede te teekenen, te schrijven, enz.; adj. graphidodes, graphiodes, griffelvormig.
Graphicum, de inkt, elke vloeistof waarmede men schrijft, b. v. graphium rubrum, roode inkt.
Graphiscus, een werktuig om pijlen uit te trekken, van Diokles, eene ijzeren of koperen tang met breede platen welke door schroeven bewogen worden.
Graphite, het graphiet, potlood.
Graphomania, de schrijfwoede; adj. graphomaniacus.
Graptolita, een geslacht van silurische zoöphyten.
Graptopora, een fossiel zoöphyt uit de silurische gesteenten.
Gratia, genade, gunst, hulde; gratiae, de dankbetuiging; adj. gratus, aangenaam, dankbaar; gratus, bevallig, rijk aan huldebetooningen; ook gebruikelijk als eene titulatuur voor de geneeskundige faculteit; indeclin. gratis, om niet.
Gratulatio, de gelukwensch; verb. gratulor, ari; adj. gratulabundus, gelukwenschend.
Gravedo, de zwaarte in het hoofd, eene verkoudheid, zinking.
Graveolens, sterk riekend, onaangenaam riekend.
Gravidinum = cysteinum.
Graviditas, de zwangerschap; adj. gravidus.
Gravis, zwaar, gewichtig, eerwaardig, gestreng; subst. gravitas, de zwaarte, het gewicht, de ernst.

Gressus, de gang; adj. gressorius, b. v. pedes gressorii, zool. pooten om op te gaan.

Grex, de kudde, schare; adv. gregatim, troepsgewijze.

Griseus, van het fransche gris, grijs, grijs.

Grossiusculus, grof, b. v. pulvis grossiusculus, een grof poeder.

Grumus, een kleine heuvel, los opgehoopte aarde, een kruimel; adj. grumosus, kruimelig.

Gryphosis, gryposis, eene verkromming, ontaarding van de nagels.

Guajacum, guajak- of pokhout.

Guajaculum, — *lium*, het guajacyl, eene olie in guajak, produkt van de droge distillatie daarvan.

Guaninum, het guanine, eene eigenaardige stof in de guano; deze bestaat uit vogel-excrementen, en bevat behalve guanine nog eenig piszuur, ammoniak, alkaliën en phosphorzuur; het komt voor op zeer droge plaatsen aan de westkusten van Amerika en Afrika; dergelijke lagen heeft men later ook aan de noordwestkust van Engeland en Schotland ontdekt.

Guaracinum = caffeinum.

Gubernaculum, het roer, stuurroer; gubernaculum Hunteri, een bundel peesachtige vezels welke zich bij de vrucht bevinden tusschen de testes en het scrotum; g. of iter dentis, de cauda van den blijvend tandzak welke naar het tandvleesch gaat; gubernium, de leiding, regering, het bestuur; verb. gubernare, are, leiden, besturen.

Gula, de keel, de vraatzucht.

Gulo, de veelvraat, een vraatzuchtig mensch; adj. gulosus.

Gummi, plur. gummata, gom, plantenslijm; gummi elasticum, beter resina elastica, caoutchouc; gummata ferulacea, de stinkharsen; adj. gummosus; entomol. ova gummosa, door eene gomachtige stof verbondene eieren.

Gummoperiostoma, gummoperiostosis, eene gomachtige beenvliesuitzetting.

Gummosaccharum, slijmsuiker.

Gurgulio, de gorgel; de luchtpijp, in zoo verre deze uitwendig aan den hals te voelen is.

Gustatus, gustus, de smaak, het smaakzintuig; adj. gustatorius, b. v. nervi gustatorii, de smaakzenuwen; verb. gusto, are, smaken, proeven.

Gutta, de druppel; gutta rosacea, koperkleurig uitslag in het aangezicht, op den neus; g. opaca, de grauwe, g. serena, de zwarte staar; gutta percha, verbastering van getah pertsja, afkomstig van *Isonandria gutta*; dimin. guttula; adj. guttalis, druppelvormig; adv. guttatim, druppelsgewijze.

Guttur, de keel, gorgel; krop der vogels; adj. gutturalis, de keel betreffend; os gutturale = os hyoideum.

Gutturnium, de schenkkkan, gieter.

Gymnanthus, bot. naaktbloemig.

Gymnasta, een vechtmeester, een onderwijzer in de worstelkunst.

Gymnasticus, gymnicus, de gymnastiek betreffende; gymnastica, ars, kunstmatige lichaams-oefening; medicina gymnastica, de op de kunstmatige oefening des lichaams gebaseerde geneeskunde.

Gymnastice = medicina gymnastica, de geneeskunde door opwekking van de spieren.

Gymnoblastae, de dikotyledonische planten met naakt embryo, Bartling.

Gymnocarpus, naakte of onbedekte vruchten dragend.

Gymnodonti, naakttandigen, een familie van visschen tot de plectognathi behoorende.

Gymnorhinus, ornithol. met een naakten snavel.

Gymnorhynchus, naaktsnuitig, een

geslacht van ingewandswormen, tetrarrhynchus, behoorende tot de familie der cestoiden.

Gymnospermus, bot. met naakte of vrij liggende zaden; gymnospermia, naaktzadigen, de eerste orde der 14e plantenklasse van Linné.

Gymnostomus, met naakten mond.

Gynaecæus, vrouwelijk; subst. gynaecium, een vrouwenvertrek; gynaecia, — *ia*, plur., de vrouwelijke geslachtsdeelen, de menstruatie, de maandelijksche zuivering.

Gynaecologia, de leer van de natuur, de ziekten, enz. van de vrouw; gynaecologus, iemand die zich met de beoefening van de gynaecologie bezig houdt; adj. gynaecologicus.

Gynaecomānes, gynaecomaniacus, vrouwengek, verzot op de vrouwen; subst. gynaecomania, het tegengestelde van andromania.

Gynaecomystax, het haar op de vrouwelijke geslachtsdeelen, Rolfink, een vrouwenbaard.

Gynaecophonus, door eene vrouwestem begeleid, eene vrouwestem bezittend.

Gynandria, de dubbelslachtigheid; bot. helmstijligen, de 20e klasse volgens Linné, waarbij de meeldraden op den stamper bevestigd zijn; adj. gynandricus, — *dros*, — *drus*, dubbelslachtig.

Gynanthropus, eene vermeende vrouwelijke hermaphrodiet.

Gynatresia, de sluiting, eene vergroeiing van de schede.

Gyneologia = gynaecologia.

Gynoarion, de vrouwelijke eierstok, het tegengestelde van androarion.

Gynobasis, bot. de stempelbodem, een vleezig omkleedsel dat zich

op den vruchtbodem verheft. *Gynophorum*, botan. de stempeldrager; bij sommigen in de plaats van carpophorum.

Gynostemium, bot. de stempelzuil, columna, het zuilvormige lichaam dat door volkomene vereeniging tusschen de meeldraden en den stempel ontstaat, b. v. bij de standelkruiden, *Orchideae*.

Gypsum, gips, zwavelzuur kalk; adj. gypseus, uit gips bestaande; gypsatus, met gips bedeed of overtrokken, b. v. fasciae gypsatae, een gipsverband.

Gyracanthus, een soort van vinstekel uit de secondaire aardlagen.

Gyratio, het in eenen kring draaien; gyrus, eene golfvormige winding; gyri cerebri, de hersenkronkelingen; verb. gyro, are, zich draaien; gyrans, zich draaiende; gyratus, gyrosus, bot. gewonden, geringd, b. v. capsula, frons.

Gyris, fijn meel, pollen, amyllum.

Gyrodus, een geslacht van fossiele visschen uit het jura en het krijt.

Gyroma, het schotelvormige vruchtschildje bij eenige korstmossen, dat op de oppervlakte van eene concentrisch of op eene andere wijze geslingerde lijn voorzien is; de vruchtring bij de varens.

Gyrophoricum acidum, het gyrophorzuur in de *Gyrophora*, behoorende tot de korstmossen.

Gyropsoriasis = psoriasis gyrata, de geringde psoriasis.

Gyrotropium, de kringdraaier, een door Pohl uitgevonden toestel waarmede men aan den galvanischen stroom gemakkelijk eene andere richting kan geven.

H.

Habena, de toom, teugel, een verband om wondranden bij elkan- der te houden; dimin. *habenula*, een bandje, streep, strook, b. v. *habenula emplastracea*, eene pleisterstrook; h. *cutanea*, eene huid- streep, huidbrug.

Habitatio, het op eenige plaats ver- blijf houden, wonen; *habitacu- lum*, het op eenige plaats voor- komen, b. v. van planten, eene woonplaats, de woning; verb. *habito*, are.

Habitus, de gewone toestand, de gewoonte.

Habitus, de toestand, dracht, het aanzien, het uitwendige voorko- men van het lichaam; dikwijls wordt het gebruikt in de betee- kenis van »teeken van aanleg tot ziekten», b. v. *habitus scrophu- losus*, *phthisicus*, *apoplecticus*, enz.; adj. *habitualis*, wat tot ge- woonte geworden of in het lichaam als het ware ingeworteld is, b. v. *morbus habitualis*, eene ingewortelde ziekte.

Habromania, de vroolijke waanzin waarbij de zieken zich slechts met aangename, vroolijk makende on- derwerpen bezig houden; adj. *habromaniacus*.

Haema, het bloed.

Haemadonosos, eene ziekte van de bloedvaten.

Haemadostenosis, eene vernauwing van de bloedvaten.

Haemadostosis, eene verbeening van de bloedvaten.

Haemagogus, bloeddrijvend, bloed- vloeingen bevorderend.

Haematopia, —*lops*, het bloedoo- gen, eene uitstorting van bloed in de voorste en achterste oogkamers;

eene lijder aan haemalopie; een bloedklompje, bloederige streep, b. v. als bijmengsel van uitge- worpene stoffen.

Haemanthus, de bloedbloem.

Haemaphaenium, haemophaeon, het haemaphaëine, eene bruine kleur- stof in het bloed.

Haemaphysia, haemataphysia, = oli- gaemia, de bloedarmoede, het ge- brek aan bloed; adj. *haemaphysi- cus*, aan bloedarmoede lijdende, daarop betrekking hebbende.

Haemas, de slagader, het bloedvat.

Haemasthenosis, eene verzwakking van het bloed.

Haematanogöge, het uitwerpen van bloed door den mond; het bloed- spuwen.

Haematangiosis, eene ziekte der bloedvaten; eene bloedziekte, Ali- bert.

Haemataporrhosis, de overgang van het bloed in een weiachtigen toe- stand, een oplossingstoestand van het bloed met bovenmatige sereuse afscheiding daaruit.

Haematapostasis, eene verplaatsing van het bloed naar ongewone deelen; adj. *haematapostaticus*.

Haematapostema, een bloedabsces; adj. *haematapostematicus*.

Haemateclysis, eene oplossing van het bloed.

Haemateinum, het haemateïne, een rood pigment in campêchehout, van *Haematoxylum campechia- num*.

Haematelaeum, volgens B. G. Ba- bington: de bloedolie, eene con- crete olie die een wezenlijk be- standdeel van het bloed zoude vormen; zij is donkergeel, half vast, lichter dan water, smelt

bij 90° F. en is verzeepbaar. *Haematemesis*, het bloedbraken; dik- wijls = melaena of morbus ni- ger Hippocratis; adj. *haemate- meticus*, het bloedbraken betref- fende.

Haematencephalon, —*lum*, = encephalorrhagia, eene hersenbloed- ding; adj. *haematencephalicus*.

Haematepigastrium, eene uitstorting van bloed tusschen het buikvlies en de buikspieren.

Haematepischësis, de verhouding van het bloed, en wel van eene na- tuurlijke of habitueele ontlasting van bloed, b. v. der catamenia of van vloeïende haemorrhoiden; adj. *haematepischeticus*.

Haematerethica, nose mata, de bloeds- opwekkingen, volgens C. H. Schultz, de eerste familie zijner erythises, in welke de soorten erythrosis, chlorosis, cyanosis, haemorrhagia en bloedstilstand voorkomen.

Haematerythron, haemerythron, het bloedrood.

Haematexostosis, eene exostosis met zichtbare bloedvaten; somtijds de verbeening van bloedvaten.

Haemathidrosis, —*tidrosis*, de afzon- dering van een bloederig zweet.

Haematiasis, waarschijnlijk = hae- matonosos Thomson.

Haematica, de leer van het bloed; de semiotiek en diagnosis uit het bloed, leer van de uit het bloed afgeleide teekens.

Haematicus, het bloed betreffende, daarvan afkomstig, bloed bevat- tende, bloederig.

Haematinicum acidum, het haema- tinezuur; adj. *haematinicus*.

Haematinum, het haematine, de roode kleurstof van de bloedlichaampjes, het bloedrood; adj. *haematinus*, het haematine betreffende.

Haematischësis, haemischësis, = hae- matepischësis; adj. *haematische- ticus*.

Haematismus, het bloedig worden; de bloeding.

Haematisthmus, eene bloedstorting uit de keelholte; adj. *haematisth- micus*.

Haematite, het zoogenoemd bloed- steen, onzuiver ijzeroxyde, vroe- ger tegen bloedingen in gebruik.

Haematmos, de damp, eigenaardige reuk van het bloed, halitus san- guinis.

Haematobium, haemobium, het bloeddier, het volgens Reichen- bach alleen als levend gedeelte van het bloed te beschouwen bloedblaasje of bloedlichaampje.

Haematocathartica, haemocathartica, remedia, de zoogenoemde bloed- zuiverende middelen, namelijk zulke middelen welke de werk- zaamheid van vele af- en uit- scheidingen des lichaams bevoor- deren en dien ten gevolge de stofwisseling bespoedigen, het- geen men vroeger als eene zui- vering van het bloed beschouwde. Men rekent hiertoe vooral den sarsaparillewortel en het guajak.

Haematocèle, eene bloedbreuk; hae- matocèle arteriosa = aneurysma.

Haematochezia, een bloederige stoel- gang.

Haematochrōsis, haemochrosis, de bloedzucht, de bloederige kleur van de huid.

Haematochysis, bloeduitstorting.

Haematocoelia, haemocoelia, eene bloeduitstorting in de buikholte; adj. *haematocoelicus*, wat daarop betrekking heeft.

Haematocolica, haemocolica, de bloedkoliek, colica sanguinea, ontstaan ten gevolge van anormale toestanden van het bloed, of ten gevolge van onregelmatige bloe- derige uitscheidingen?

Haematocolpus, de verzameling van uitgestort bloed of menstrueel- secretiën in de van voren geslo- tene schede.

Haematocrystallus, het bloedkristal, Mayer; Kölliker heeft dergelijke kristallen in de bloedlichaampjes der visschen waargenomen.

Haematocyaninum, haemocyaninum, de blauwe kleurstof (?) van het bloed, het bloedblauw.

Haematocyanosis, haemocyanosis = cyanosis.

Haematocyste, de bloedzak, derhalve = haematoma, of beter haematoma saccatum, Ritgen.

Haematocystis, de bloedblaas, vooral de zoogenoemde hydatis cruenta; eene bloeduitstorting in eene blaas, de pis-, galblaas, enz..

Haematodes, —*toides*, haemodes, met bloed overeenkomstig, bloederig, op bloed gelijkend, door bloed voortgebracht.

Haematodiarrhoea, haemodiarrhoea, een bloederige buikloop.

Haematodynamometer, —*nometer*, haemodynamometer, —*nometer*, haemodynamometrum, de buis van Poiseuille, ter bepaling van de kracht waarmee het bloed zich in het slagaderlijke stelsel beweegt.

Haematoedema, haemoedema, een bloed bevattend oedema.

Haematoglobulinum, het haematoglobuline, de bloedbolletjesstof.

Haematoidinum, het haematoïdine, rhombische kristallen van geelroode tot robijnroode kleur, welke somtijds in uitgevaat en stagneerend bloed voorkomen, en door Virchow voor veranderd bloedrood zijn gehouden.

Haematologia, de leer van het bloed; adj. haematologicus, —*gus*.

Haematoma, het bloedgezwel, inzonderheid aan het hoofd van pasgeboren kinderen.

Haematometra, eene uitstorting en ophooping van bloed in de baarmoeder.

Haematometria, de bloedmeetkunde, het bloedmeten, het bepalen der

hoeveelheid bloed; haematometrum, een werktuig of vat om het bloed te meten.

Haematomma, het bloedoog.

Haematomphalocoele, —*phalon*, —*phalus*, de navelbloedbreuk, eene voorwaartsdrijving van den navel door eene uitstorting van bloed.

Haematomyces, de bloedzwam, *Fun-gus haematodes*, volgens Ritgen.

Haematoncus, haemonecus, bloedzwam Marechal; haematonia, haemencia, vorming van haematoncus.

Haematonosus, —*nusus*, —*nosis* Lobstein, eene ziekte des bloeds.

Haematopedesis, eene doorzwetting van bloed.

Haematopericardium, uitstorting van bloed in het hartezakje.

Haematophilia = haemophilia.

Haematophlebotasis, stilling van de onrust van het bloed binnen de vaatwanden, Kraus; natuurlijke stilstand des bloeds in de aderen.

Haematophobia, haemophobia, de vrees voor, afkeer van bloed; adj. haematophobicus, —*phobus*, haemophobus, bloedschuw, iemand die geen bloed kan zien.

Haematophthalmia, haemophthalmia, door congestie van bloed te weeg gebrachte oogontsteking.

Haematophthalmus of haemophthalmus = haemalops.

Haematopia = haematomma, eene uitstorting van bloed in het inwendige gedeelte van het oog.

Haematoplanesis, haemoplanesis, de afdwaling van het bloed, het uit-treden van bloed op plaatsen waar het niet behoort.

Haemotoplania, haemoplania, = haematoplanesis, inzonderheid eene verre uitbreiding van het uitgetredene bloed; somwijlen verplaatsing op een ander deel, b. v. bloedbraking of neusbloeding na uitgeblevene menstruatie.

Haematopoea, remedia, bloedmakende middelen.

Haematopoësis, haematopoia, de bloedbereiding; adj. haematopoëticus = haematopoeus; metallum haematopoëticum heette bij de ouden het ijzer.

Haematops = haemalops.

Haematoptysia, haematoptysis, = haemoptysis.

Haematorrhachis, eene uitstorting van bloed in het kanaal van de wervelkolom.

Haematorrhoea, haemorrhoea, haematorrhysis, een deels langzame, deels habitueele bloedvloeing; adj. haemorrhoeicus.

Haematorrhophesis, haemorrhophesis, de opzuiging van bloed, vooral die welke nog na den dood schijnt te gebeuren.

Haematorrhosis = haemataporrhosis, volgens A. Lamby de epidemische cholera.

Haematoschœcele, haemoschœcele, haematoscheum, eene bloedbalzakkbreuk.

Haematoscopia, haemoscopia, het onderzoek van het bloed.

Haematosepsis, de rottende toestand van het bloed; adj. haematosepticus.

Haematosinum, het haematosine = haematinum, rubrinum volgens O'Shaughnessy.

Haematosi, de overgang in bloed, de bloedbereiding; haematoses, volgens Schönlein: de bloedziekten, erythroses, phlogoses, neurophlogoses; adj. haematoticus.

Haematospilia, de petechiaalhaemorrhoea; = morbus maculosus Werlhofii, Alibert.

Haematospongus, de bloedzwam; haematospongosis, de vorming van bloedzwam.

Haemostatika, haemostatica, doctrina, de leer van de haemostatica of bloedsbeweging; haemo-

staticus, haematostaticus, bloedstelpend, b. v. remedia.

Haematosymphorësis, congestie van bloed.

Haematosynagoge = haematosymphoresis, ophoping van bloed.

Haematothorax, haemothorax, de verzameling van bloed in de borstholte.

Haematotoxica, nosemata, haematotoxica, bloedvergiftigingen, C. H. Schultz.

Haematoxylinum, het chromogeen van haemateïne, niet haematine.

Haematozemia, het langzame of habitueele bloedverlies; adj. haematozemicus.

Haematozoa, in het bloed van dieren ontdekte wormpjes.

Haematozymosis, haemozymosis, de bloedgisting, vorming van bloed door verbinding der lympha met zuurstof, Carus.

Haematurësis, haemurësis, het bloedwateren.

Haematuria, haemuria, = haematurësis; adj. haematuricus.

Haematus, gen. —*tötis*, eene bloeduitstorting in het inwendige gedeelte van het oor.

Haemaxis, de bloedsonttrekking, het koppen.

Haemerythron = haematinum.

Haemitis, de bloedsontsteking.

Haemocerchnon, het bloedspuwen uit de luchtwegen, gepaard met een reutelend geluid.

Haemodia, het zoogenoemde stomp zijn der tanden; oplichting der tanden ten gevolge van swelling van de zachte deelen der tandkassen door ophoping van bloed.

Haemometachysis, de transfusie van het bloed uit het eene lichaam in het andere.

Haemophoritis, ontsteking der eierstokken met uitstorting van bloed.

Haemopathia, eene ziekte des bloeds, Lobstein; adj. haemopathicus.

Haemophilia, haematophilia, haemorrhaphilia, pathol. de erfelijke aanleg tot gevaarlijke bloedingen; haemophili, haemorrhaphili, een zoogenoemde bloeder.

Haemophysalis, eene bloedblaas.

Haemoplasma, de organische vormstof in het bloed, het bloedplasma.

Haemoplethora, = plethora.

Haemoproctis, haemoproctus, de endeldarmbloeding.

Haemoptoë, het bloedspuwen, de bloedstorting uit de ademhalingswerktuigen; adj. haemoptoëus; remedia h. = anthaemoptoëa, bloedspuwing tegengaande middelen.

Haemoptysis, —ptysmus, = haemoptoë; adj. haemoptycus, het bloedspuwen betreffende, tegen bloedspuwing werkend.

Haemormesis, de bloedcongestie.

Haemorrhagia, de bloedvloeing, gewoonlijk eene hevige; adj. haemorrhagicus, —godes, met bloedvloeing overeenkomstig.

Haemorrhagophthisis, uittering ten gevolge van bovenmatige of te menigvuldige bloedvloeing.

Haemorrhelcoma, eene haemorrhoidaalzweer; haemorrhelcosis, de vorming van zulk eene zweer.

Haemorrhunia, neusbloeding.

Haemorrhoblennorrhoea, eene slijmvlies-haemorrhoidaalblennorrhoea.

Haemorrhocryphia, het uitblijven van de vloeing der haemorrhoiden, zoogenoemde blinde haemorrhoiden.

Haemorrhocystorrhoea, eene haemorrhoidale blaasblennorrhoea, de zoogenoemde blaasslijmhaemorrhoiden.

Haemorrhoids, —oides, de haemorrhoiden of zoogenoemde gulden aderen, aambeien; bij Hippokrates ook de haemorrhoidaalvaten; adj. haemorrhoidalis, de haemor-

rhoiden of haemorrhoidaalvaten betreffende; molimina haemorrhoidalia, ongemak ten gevolge van het lijden aan haemorrhoiden; haemorrhoidarius, een lijder aan haemorrhoiden; haemorrhoideus = haemorrhoidalis.

Haemorrhoidschësis, het uitblijven van de vloeing der aambeien.

Haemorrhometorrhoea, eene haemorrhoidale baarmoederblennorrhoea.

Haemorrhonephorrhoea, eene haemorrhoidale nierblennorrhoea.

Haemorrhoscopia = haematoscopia, de onderzoeking van door lating als anderszins ontlast bloed.

Haemorrhûs, aan eene bloedvloeing lijdend.

Haemorrhysis, = haematorrhoea.

Haemoschistocephalus, de door misvorming aangeborene schedelsplijting met uitstorting van bloed.

Haemosphaeridium = haematoglobulinum, de stof der bloedbolletjes.

Haemostasia, —sis, de stilstand van het bloed in den circulatietoestel; de stelping van eene bloeding.

Haemotelangiosis, eene ziekte van de fijnste bloedvaten, Lobstein.

Haemotexis, —xia, de oplossing van rottend bloed, Van der Linden.

Haemotus externus = othaematoma.

Haemotyphenteritis, darmbloedtyphus.

Haemydor, bloedwater, bloedserum.

Haereditarius, hereditarius, erfelijk; subst. haereditas, de erfelijkheid; haeres, de erfgenaam.

Haerësis, het wegnemen; de ketterij; haereticus, een ketter.

Haesitatio, het talmen, de dwaling, besluiteloosheid; verb. haesito, are; haesitans, talmend, drolend.

Halatinus, zout bevattend, uit zout bereid.

Halchemia, halochemia, de leer van

de bereiding, oplossing, enz. der zouten, Libavius.

Halcyornis, een fossiele vogel uit de eocene lagen van Sheppey.

Haldaeon, —laeum, een mengsel van zoutoplossing en olie, zoutolie; misschien kan men daarvoor ook wel onze oliemixturen met afvoerende zouten verstaan.

Halidobases, de halidbases, ternaire, stikstofvrije, organische oxyden, b. v. aethyloxyde, glyceryloxyde, enz., welke met zuren dikwijls zoutachtige verbindingen aangaan, ja zelfs de sterkste zuren verzadigen, maar zich uit deze verbindingen niet weder laten afscheiden zonder hunne basische eigenschappen geheel en al te verliezen.

Halismus, de zoutvorming; de water en zout voortbrengende kracht, als derde lid van het vuur en metaal voortbrengende magnetismus en het lucht en brandstof voortbrengende electricismus, Oken.

Halitherium, een fossiel zeezoogdier, verwant aan de plantenetende zee-koe of *Manatus*.

Halitus, adem, uitwaseming, damp.

Hallucinatio, subjectieve gewaarwordingen in den slapenden toestand; verwardheid, misslag, droomerij; sensuum hallucinationes, zinsbegoochelingen; verb. hallucinor, ari.

Hallus, hallux, de groote teen.

Halmyris, eene zoutlaag, zouthoudende aarde; de zoutvorming, Biscoff; halmyria, plur., het zoutwerk; halmyros, zoutachtig, zouthoudend, ziltig.

Halo, de kring, hof om de zon en de maan, ook die om de borsttepels; pokpuisten, = areola.

Halogenium, eigenlijk het zout vormende, de basis van het zoutzuur, = chlorium.

Halometrum, de zoutmaat, een werk-

tuig om de sterkte te bepalen van sommige zouten, hunne oplossingen, enz.

Haloniitis, bij sommigen: ontsteking van het celweefsel.

Halonitron, het salpeter dat aan muren, in kelders, stallen, enz. kristalliseert.

Halonium, een kleine kring; = haloniitis.

Halophyton, —tum, eene zoutplant, planta salsigena of salsifera.

Halotechnia, de zoutbereiding; kennis der zoutwerken.

Halotyle, een zoutkussen, tegen croup aanbevolen door Kirby, warm aan te leggen.

Halter, de springer, balanceerstok; halteres, de springkolfjes; entom. de kolfjes bij de tweevleugelige insecten.

Halycodes, zoutachtig, met zout overeenkomstig, zout bevattend.

Hamarthritis, algemeene jicht; adj. hamarthriticus, daaraan lijdend.

Hamathionicum acidum, het hamathionzuur, een ontledingsprodukt van pureezuur door zwavelzuur.

Hamites, een geslacht van de familie der ammonieten.

Hamma, de band, het verband; de breukband, geleding, knobbel.

Hamularia, de haakworm, *Hamularia subcompressa*, door Treutler in de bronchi gevonden.

Hamus, de haak; dimin. hamulus; adj. hamatus, van haken voorzien; hamiformis, haakvormig.

Haphe, het gevoelsvermogen, het voelen, het tasten.

Haphonosi, —nasi, de ziekten van het gevoelsvermogen.

Haplancyloblepharon, haploblepharoeleisis, de enkelvoudige sluiting van de oogleden.

Haperythranche, de enkelvoudige keelontsteking.

Haploacne, de enkelvoudige vin, in het aangezicht.

Haplodermitis, de enkelvoudige huidontsteking.
Haploos, haplus, enkelvoudig, zuiver, rein, onvervalscht.
Haplopathia, eene enkelvoudige, niet gecompliceerde ziekte; adj. haplopathes, haplopathicus.
Haplophyma, een enkelvoudig gezwel.
Haplosyphilolëpis, de enkelvoudige venerische schubziekte.
Haplotomia, eene enkelvoudige snede of insnijding.
Hapsis = happe; het aangrijpen of aangegrepen worden; de tastzin; adj. hapticus, voelend, met gevoelsvermogen begaafd; haptos, het gevoelde, het aangeraakte.
Hapsus, de vereeniging, het compres of kussentje.
Haptotica, —ce, de leer der verschijnselen van het gevoel, Zennek.
Harmalinum, een alkaloïde in de harmel, *Peganum harmala*, behoorende tot de ruitachtige planten.
Harminum, ontstaat door oxydatie van harmaline.
Harmonia, eene samenvoeging, verbinding; een valsche naad, sutura spuria of notha, b. v. die der neusbeentjes; overeenstemming, de harmonie in de muziek; adj. harmonialis, —nicus, —nius, —niodes, de harmonie betreffende, door harmonie voortgebracht.
Harpaga, de tang, forceps.
Harpyia, bij nieuwere physiologen: een bijzonder leelijk en monstreus foetus.
Hasta, de speer, werpspies; adj. hastatus, spiesvormig; entomol. van een spiesvormig uitsteeksel voorzien, een groote doorn op het midden van den buik.
Hatchetinum, eene fossiele hars in friesche turf, Mulder.
Haustellum, entom. een zuiger; adj. haustellatus, van een zuiger voorzien; haustellata, insecta, insecten met zuigende monddeelen.

Haustio, het scheppen; haustus, eene druipend vloeibare artsensijbereiding die in eens moet worden ingenomen; een teug; haustor = potator; verb. haurio, ire.
Haustorium, de zuigwrat, zuiger.
Heautontognosis, heautontognosia, de zelfkennis.
Hebdomadaria, febris, de zevendaagse koorts.
Hebdomas, de week.
Hebes, stomp; subst. hebetudo, de stomphheid, domheid; hebetudo visus, zwakheid van gezicht; h. mentis, stompzinnigheid; verb. hebescio, ère, stomp worden.
Hecatomphyllus, hecatonphyllus, honderdbladerig, ook wel veelbladerig.
Hectica, hectice, de uittering, uitputting, verzwakking; febris hectica, eene uitteringskoorts; adj. hecticus, teringachtig, uitterend.
Hecticopyretos = febris hectica.
Hectogramma, = $\frac{1}{10}$ kilogram.
Hedera, de klimop, *Hedera helix*; adj. hederaceus, klimopachtig.
Hedra, de zetel, zitplaats, zadel, het deel waarop men zit; de ontlasting, de basis van eene zuil; de zijvlakte, facet; eene belediging van den schedel, waarvan slechts een spoor is overgebleven; eindelijk wordt dit woord door Hippokrates gebruikt in de betekenis van endeldarm, alsmede voor etteringen en zweren in de nabijheid van den anus en in den endeldarm.
Hedraeus, iemand die een zittend leven leidt.
Hedricus, zittend, de zitplaats betreffend; wat op den stoelgang betrekking heeft; remedia hedrica, middelen welke op den stoelgang of op de ontlasting werken.
Hedrocele = archocèle, een endeldarmbreuk.
Hedrosyrinx, een aarsfistel, een endeldarmfistel.

Hedyosmos, welriekend.
Hedyphonia, eene aangename stem; adj. hedyphonus.
Hedypneustos, —tus, hedypnoos, hedypnous, zoet riekend, aangename geuren verspreidend.
Hedysma, een verzoetings-, verzachttingsmiddel.
Hedysmation, eene kleine lekkernij, bonbon.
Hegemonia, het aanvoeren, opperbestuur, de hoofdzaak; adj. hegemonicus, heerschend; actiones of functiones hegemonicae, de hoofdverrichtingen des lichaams; hegemonicum, de zedelijk vrije wil, somtijds het verstand in het algemeen.
Helcenteritis = dothienenteritis.
Helcoedema, een oedemateus gezwel met ulceratie.
Helcologia, de leer der zweren.
Helcoma, eene zweer, inzonderheid eene zweer op het hoornvlies; adj. helcomaticus.
Helcophthalmia, eene oogontsteking, verettering.
Helcos, de zweer; helcosis, de verzwering of zweervorming; adj. helcodes, helcoides, met zweren bedekt, daarmede overeenkomende.
Helcosyphilodochthus, het ulceratieve eensyphiloidie.
Helcosyphilolëpis, het ulceratieve schubbensyphiloidie.
Helcostaphyloma, het in verzwering overgegene of daarmede verbonden staphyloma.
Helcotrauma, eene in verzwering overgegene verwonding.
Helcoærosis, het uitdrogen, droog worden van eene zweer; adj. helcoæroticus.
Helctica, vis, de trekkracht, aantrekkingskracht; adj. helcticus, trekkend, aantrekkend; remedia helctica, trekmiddelen.
Helcydrion, eene kleine zweer, inzonderheid op het hoornvlies.
Helcysis, het trekken; helcysma, het getrokken; bij oudere schrijvers vooral het afval bij het smelten van zilver, waarschijnlijk omdat men het met haken wegtrekt?; de gesponnen draad.
Helcysmometrum, een werktuig ter bepaling van de trekkracht eener massa.
Helcyster, een trekwerktuig; bij Hippokrates = embryulcus.
Heleninum, volgens sommigen (Phoebus) de kamferachtige olie in den alant, of de alantskamfer; volgens anderen (Schlossberger) inuline.
Helianthoida, een orde van anthozoa.
Helicaeus, heliceus, tot de helix behoorende, b. v. musculi helicaei, de helixspieren, oorzoomspieren.
Helicia, de leeftijd in het algemeen; de jeugdige leeftijd; de mannelijke leeftijd; het even oud zijn.
Helicidae, de landslakken.
Helicinum, het helicine, beteekent deels eene bijzondere dierlijke stof, welke Figuier in de tuinslak zoude gevonden hebben, deels een omzettingsprodukt van salicine, te bereiden door ontleding van het laatste met salpeterzuur, Schlossberger.
Helicinus, helICODES, slakkehuisgevijs gewonden; tunica helICODES, het uitwendige bekleedsel van de zaadstreng, naar hare rondspeltige schijnbaar gewondene gedaante; arteriae helicinae, de spiraalvormig gewondene slagaderen aan de punt van den penis, Joh. Müller.
Helicoides, den jeugdigen leeftijd betreffende, Ploucquet.
Heliencephalitis, de door zonnesteek voortgebrachte hersenontsteking; de zonnesteek zelf.
Heliochrysos, bot. goudglanzig.
Heliomyelitis, eene ten gevolge van zonnebrand of zonnesteek ontstane ruggengontsteking.

Heliophobia, het schuw zijn voor het zonnelicht; adj. *heliophobus*.

Heliosydracia, de waterblaasziekten gevolge van de werking der zonnestralen.

Helios, de zon, zonneschijn.

Helioscopium, een werktuig om de zon gemakkelijk waar te nemen; adj. *helioscopius*, de zon beschouwend, zich naar de zon keurend.

Heliosis, *heliäsis*, het aan de zon blootgesteld zijn, *apricatio*, bleeken, de zonnestek, het zonnebad.

Heliotropium, de zonnewende, eene plant; bij de ouden een zonnehorloge; de zonnespiegel, *Gausz*; adj. *heliotropius*, zich naar de zon keurende; ook bloedsteen; een verscheidenheid van *calcedoon*, groen van kleur met roode stippen en vlekken.

Helix, de winding, de buitenzoom van de oorschelp; de klimop, *Hedera helix*; de tuinslak; de lok; adj. *helicaeus*, *helycinus*.

Helleborinum, eene scherpe, harsachtige stof in den wortel van zwart nieskruid.

Helleborismus, het purgeeren ten gevolge van het gebruik van nieswortel; een afkooksel van *helleborus*, *Caelius Aurelianus*.

Helmins, de worm, regenworm, ingewandsworm, inzonderheid de spoelworm; *helminthes*, bij nieuwere *helminthologen* ook *helmintha*, de ingewandswormen.

Helminthogoga, remedia, wormdrijvende middelen, wormmiddelen.

Helminthoprocta, *Latreille* = *apochthelminthes*, de ingewandswormen zonder anus.

Helminthia, *helminthiasis*, de wormziekte.

Helminthica, remedia = *anthelminthica*; *helminthicus*, de wormen betreffende; daarvan afkomstig.

Helminthion, — *thium*, diminut. van *helmins*, derhalve een kleine worm, inzonderheid de springworm of priemstaart, *Oxyuris vermicularis*.

Helminthochortos, het wormmos, *cor-sicaansch* mos, een bont, vezelig mengsel van zeer verschillende kleine wieren.

Helminthocolica, de wormkoliek, door ingewandswormen voortgebracht.

Helminthodes, — *thoides*, wormachtig, wormvormig.

Helminthologia, de leer van de ingewandswormen; *helminthologus*, iemand die zich met de studie der ingewandswormen bezig houdt; adj. *helminthologicus*, wat met de *helminthologie* in betrekking staat.

Helminthophthisis, de vermoedelijk door ingewandswormen ontstane uittering, eigenlijk *atrofie*.

Helminthopyra, de zoogenoemde wormkoorts, een koortsachtige toestand, met verschijnselen van *helminthiasis*.

Helodes, — *oides*, nagelvormig.

Helomephitis = *limnemephitis*.

Helopyra, — *rëtos*, moeraskoorts, door het moerasmiasma ontstaan.

Helos, een moeras; *helodes*, moerasachtig.

Helos, de spijker, nagel; eene met een nagel overeenkomstige uit-zakking der iris, *helos* of *clavus oculi*; een eksterroog, likdoorn.

Helosis, het draaien, omwentelen; b. v. het *ectropium* of *entropium*; adj. *heloticus*.

Helotica, remedia, trekmiddelen; middelen tegen eksterroogen.

Helotis, = *helosis*; buitenwaartsche omkeering der oogleden; de pool-sche vlecht, naar het verwarde, samengedraaide haar; volgens *Astruc* naar de gedaante der vlechten, van *helos*.

Hemëra, de dag; adj. *hemërinus*,

dagelijksch, op één dag gebeurend; *febris hemerina* = *quotidiana*.

Hemeralopia, de nachtblindheid, niet dagblindheid; *hemeralops*, een dagzichtige, nachtblinde, iemand die alleen bij dag behoorlijk kan onderscheiden, het tegengestelde van den *nyctalops*.

Hemeraphonia, de stemmeloosheid gedurende den dag, bij nacht wijkende, waarschijnlijk slechts geveinsd?

Hemerodromus, daglooper, gedurende één dag verlopend, b. v. *febris hemerodroma*, een op één dag verlopende koorts.

Hemeropathia, het daglijden, eene dagziekte, eene slechts bij dag verschijnende of toenemende kwaal.

Hemerotyphlosis, *hemeratyphlosis* = *nyctalopia*.

Hemialgia, eene halve kwaal, mis-schien = *hemicrania*.

Hemiamaurosis, halve blindheid, waarbij de beide oogen de voorwerpen op zekere tijden slechts half waarnemen, terwijl de andere helft als in eenen nevel gehuld schijnt; beschreven door *Hiort* en *Otto*.

Hemian-dros, *hemianör*, een halve man, een gesnedene, een *hermapro-diet*.

Hemianthropia, halve ontmensching, een hooge graad van waanzin; *hemianthropos*, een half mensch, een lijder aan *hemianthropie*; = *hemian-dros*.

Hemiazygæus, — *ges*, — *gos*, halfgepaard, b. v. *vena hemiazygæa*, de halfgepaarde ader, uit de eerste lumbaalader ter linkerzijde ontspringende en zich uitstortende in de *vena azygæa*.

Hemicephaloea = *hemicrania*.

Hemicephaloeon, — *lion*, — *lon*, eene misgeboorte met een half hoofd.

Hemicephalus, een halfhoofd, kattekop, eene misgeboorte met

werkelijk of schijnbaar half hoofd; adj. *hemicephalicus*, hierop betrekking hebbende of er mede overeenkomende, met *hemicephalus* geboren, met *hemicephalus* behebt of daarmede overeenkomstig.

Hemicrana, — *nia*, pijn in het hoofd aan één zijde, schele hoofdpijn, *migraine*, bij de ouden inzonderheid de pijn in de voorste helft van het hoofd, hoofdzakelijk bij hysterische vrouwen en *hypochondrische* mannen; bij sommigen (*Sauvages*): hoofdpijn aan één zijde in het algemeen; *hemiecranium*, aan *migraine* lijdend, daarop betrekking hebbende.

Hemicranion, *hemicranium* = *hemicrania*.

Hemidiaphoresis, het halfzijdig zweeten, of het transpireeren aan één zijde van het lichaam.

Hemidrachmon, een half drachme.

Hemidreicus, in de kristallographie: halfvlakkig.

Hemiellipticus, ongeveer zoo veel als half ovaal, b. v. *recessus h.*, de half elliptische groeve in den voorhof van het inwendige oor.

Hemelytra, entom. halve vleugeldeksels of bedeksels.

Hemina, een maat van ongeveer tien oncen.

Hemiolium, anderhalf once, *sesquiuncia*.

Hemiolios, — *lius*, *hemiölos*, *ölus*, anderhalf.

Hemiönus, het muil-dier, ook een soort van wild paard, de *dzigaretai*.

Hemiopalgia, een pijnlijke toestand van het eene oog, dikwijls met *hemicranie* verbonden.

Hemiopia, — *piasis*, de halfzichtigheid, wanneer een zieke slechts de helft van de voorwerpen kan onderscheiden; *hemioops*, een lijder aan halfzichtigheid.

Hemipages, eene misgeboorte waar-

bij de hoofden slechts oppervlakkig aan de zijde vereenigd, hals, borst, buik tot aan den navel versmolten zijn, het bekken gescheiden is, en 4 boven- en 4 benedenextremiteiten aanwezig zijn.

Hemipagia, *hemipēgia* = hemicrania, overeenkomstig met clavus hystericus.

Hemipathia, een lijden aan één zijde van het lichaam; somtijds = hemicrania.

Hemiphonia, eene ter nauwer nood hoorbare, als het ware slechts halve stem, zoo als men b. v. in de hoogere graden der epidemische cholera waarneemt; *hemiphonus*, eene zeer zwakke stem hebbend; een halve vocaal.

Hemipinicum acidum, het hemipinzuur, een ontledingsprodukt van het opianzuur, door verhitting van het laatste met loodsuperoxyde en zwavelzuur verkregen.

Hemiplegia, *hemiplexia*, verlamming aan één zijde van het lichaam, meestal ten gevolge van voorafgegane hersen-apoplexie; adj. *hemiplecticus*, *hemiplegicus*, aan hemiplegie lijdend, daarop betrekking hebbende.

Hemiptera, entom. halfvleugelige insecten; *hemipterus*, half gevleugeld.

Hemipteronati, visschen met eene rugvin vóór de helft van den rug.

Hemirrhachialgia, ruggegraatspijn aan één kant, J. Frank.

Hemisphaera, —*rium*, een halve kogel; *hemisphaeria cerebri*, de beide helften van de groote hersenen; adj. *hemisphaericus*, b. v. *recessus h.*, de halfronde groeve in den voorhof van het inwendig gehoorwerktuig; bot. *capitulum h.*, een halfrond hoofdje.

Hemitritaeus, de halfdriedaagsche koorts, Galenus, of febris semi-

tertiana, vermoedelijk eene verbinding van eene eendaagsche tusschenpoozende koorts met eene driedaagsche.

Hemitritaeus = *hemitritaeus*, Caelius Aurelianus.

Hemitritis = *hemitritaeus*, Lieutaud.

Hemiuncia, —*uncion*, een half once.

Henophyllus = *monophyllus*, een-bladerig.

Henosis, de vereeniging, tot één stuk, vandaar somtijds = *symblepharon*.

Henotes, de eenheid, bij sommigen: = *henosis*.

Hepar, de lever; h. *uterinum* = *placenta*, daar deze volgens sommigen eenige overeenkomst zoude bezitten met de levermassa; h. *sulphuris calinum*, zwavellever, het zwavelkalium, gezwaveld kali; h. *sulphuris caleareum* of *calcaria stibiato-sulphurata*, zwavelcalcium; h. *antimonii caleareum* of *calcaria sulphurata*, zwavelkalk; *hepar antimonii caleareum*, of *calcaria stibiato-sulphurata*, onzuiver stibium-calciumsulphide, kalkhoudende spiegelglaslever; adj. *hepaticus*, —*terus*, de lever betreffende, somtijds leverkleurig of naar zwavellever riekend; een lijder aan eene leverziekte; een toestand van het lichaam, die door uiterlijke kenteekenen, b. v. geelachtige kleur van de sclerotica en het gelaat, aanleiding geeft tot het vermoeden van het bestaan eener leverziekte.

Hepatalgia, pijn in de lever of althans in het rechter hypochondrium; adj. *hepatalgicus*, het leverlijden betreffende, aan de lever lijdend.

Hepatopostēma, een leverabsces; adj. *hepatopostematicus*.

Hepatauwe, de vergrooting, eene hypertrophie van de lever.

Hepatechēma, *hepatechos*, de levertoon, een doffe klank dien men

waarneemt bij de percussie van de leverstreek, in het rechter hypochondrium, en ook verder in den ontrek.

Hepatemphraxis, verstopping der lever, zoogenoemde infarcten; adj. *hepatemphracticus*, daaraan lijdend, daarvan afkomstig.

Hepatencephalōma = *hepatomyelōma*; *hepatencephalosis* = *hepatomyelōsis*.

Hepateria, remedia = remedia hepatica, middelen tegen leverziekte.

Hepathaemorrhagia, *hepataemorrhagia*, de leverbloeding; adj. *hepathaemorrhagicus*.

Hepathelcosis, *hepatelcosis*, de verzwering der lever, leverzweer.

Hepathyderos, —*derus*, eene door leverziekte ontstane partieele of algemeene waterzucht.

Hepathydrocystis, een waterblaas of waterblaasworm in de lever.

Hepatiaeus = *hepaticus*.

Hepatias = *hepaticus*; bij sommigen: een leverzieke.

Hepaticocolicus, *hepatocolicus* of *colicohepaticus*, de lever en het colon betreffende, b. v. *ligamentum colico- of coli-hepaticum*, tusschen de ondervlakte van de lever en de flexura dextra van het colon.

Hepaticogastricus, *hepatogastricus*, tot de lever en de maag behorende, b. v. *omentum hepaticogastricum*, het kleine net.

Hepaticon, *hepaticum*, malum, het lijden aan de lever, zoowel een acuut als een chronisch.

Hepaticula, een kleine lever; een minder hevige vorm van leverontsteking, Rush.

Hepatitis, een donkergrijze verscheidenheid van zwaarspaat of zwavelzuur baryt, het hepatiet.

Hepatisatio, *hepatificatio*, *hepatisis*, de hepatitisatie, de overgang van losse, parenchymateuse organen in eene vastere, met die der lever

overeenkomstige massa; men beschouwt gewoonlijk de hepatitisatie als het tweede stadium van de pneumonie; adj. *hepatisatus*, gehepatiseerd, in eene leverachtige zelfstandigheid overgegaan.

Hepatitis, met de lever overeenkomstig; *hepatites*, vena, de leverader, somtijds = *vena cava inferior*, of = *vena portarum*.

Hepatitis, eene leverontsteking; adj. *hepatiticus*, daaraan lijdend, daarop betrekking hebbend.

Hepatizon = *hepatisans*, aan de lever gelijk wordend, in kleur, consistentie, enz.; *hepatizon*, ook de levervlek.

Hepatocēle, eene leverbreuk.

Hepatocholorrhoea of *cholorrhoea hepatica*, de levergalvloed.

Hepatocirrhosis, de cirrhosis van de lever; cf. *cirrhosis*.

Hepatocysticus, de lever en de galblaas betreffende; *ductus hepatocysticus* = *ductus choledochus*.

Hepatodidymus, *hepatodymus*, eene misgeboorte met dubbele lever, Geoffroy St. Hilaire.

Hepatodynia = *hepatalgia*.

Hepato-gastrocholosis, de galkoorts, Eisenmann.

Hepathographia, de beschrijving der lever; *hepatographus*, een schrijver over de lever, dat wil zeggen over haren bouw, verrichtingen, enz.

Hepatolithus, een leversteen; een met de levermassa overeenkomstige steen; *hepatolithiasis*, eene ziekte ten gevolge van of met vorming van steenachtige concrementen in de lever; adj. *hepatolithicus*, leversteenen betreffend, van leversteenen afkomstig.

Hepatologia, de leer betreffende de lever, adj. *hepatologicus*, —*gus*.

Hepatomphalocēle, eene levernavelbreuk.

Hepatomphalon, —*lum*, *hepatomphalos*, —*us*, = *hepatomphalocēle*.

Hepatomyeloma, de leverzwam; hepatomyelosis, de vorming daarvan; ook voor hepatomyeloma.
Hepatocnus, een levergezwel; sommigen, Kraus, bezigen deze uitdrukking voor hepatitis chronica.
Hepatoparectāma, bovenmatige uitgebreidheid van de lever.
Hepatopathia, eene leverkwaal, collectieve uitdrukking voor de hoofdzakelijk chronische leveraandoeningen.
Hepatophlegmone, leverontsteking, gewoonlijk = hepatitis.
Hepatophthisis, eene levertering, deels ten gevolge van tuberculos, deels van verettering; adj. hepatophthisicus.
Hepatophthoë = hepatophthisis; adj. hepatophthoicus.
Hepatorrhagia, eene hevige leverbloeding; adj. hepatorrhagicus.
Hepatorrhexis, eene verscheuring van de lever; adj. hepatorrheticus.
Hepatorrhoea, zoogenoemde levervloed, fluxus hepaticus; eene zwakke, aanhoudende leverbloeding; adj. hepatorrhoicus.
Hepatoscirrhosis, de leververharding, leverscirrhosis.
Hepatoscopia, de onderzoeking van de lever en de leverstreek door meting, palpatie, percussie, enz.; adj. hepatoscopus.
Hepatospongiomata, leversponsgezwellen, levertuberkels.
Hepatotomia, hepatomia, de ontleding van de lever; adj. hepatotomicus, hepatotomus.
Hepato-tubercula, levertuberkels, beter: hepatospongiomata.
Hepsēma, een afkooksel, een decoct, brij; hepsēsis, het koken, afkoken.
Heptandria, de zevende plantenklasse van Linné, met zeven meeldraden, zevenhelmigen.
Heptapharmacum, bij Aëtius: een uit zeven ingrediënten samengesteld geneesmiddel, cerussa, li-

thargyrum, pik, hars, was, wierook, ossengal.
Heptaphyllus, bot. zevenbladig.
Heptapleuros, zevenzijdig, van zeven ribben voorzien.
Herba, het kruid; adj. herbaceus, kruidachtig, grasgroen, b. v. vomitus h., het uitbraken van grasgroene massa's; bot. caulis h., een kruidachtige stengel.
Herbarium, eene verzameling van planten; herbarius, een verzamelaar van planten.
Herbivorus, gras- of plantenvretend, b. v. animalia h., grasvretende dieren; tegenstelling: carnivora.
Herculeus morbus, de vallende ziekte, epilepsie.
Hereditarius = haereditarius.
Hermaphrodisia, hermaphrodismus, de toestand, de vorming van een tweeslachtig wezen.
Hermaphroditus, een tweekunnige, bij den mensch zoowel als bij het dier.
Hermeticus, hermetisch, chem. luchtdicht, b. v. hermetisch gesloten.
Hermodochus, mercaptans, kwikzilver opnemend.
Hermophilia, eene zekere voorliefde voor het gebruik van kwikmiddelen; hermophilus, gaarne gebruik makend van kwik.
Hernia, eene breuk, cele of raxex; hernialis, herniosus; fascia hernialis, een breukband; tumor h., een breukgezwel.
Herniempyphragmus of herniempyphraxis, de mechanische verstopping van een breukkanaal, ten einde op deze wijze de radicale kuur van eene breuk te kunnen bewerkstelligen.
Hernienecoleosis, de invaginatie van de uitwendige huid in het liesbreukkanaal bij reponibele liesbreuken, Gerdy.
Herniotomia, de breuksnede; herniotomus, iemand die eene breuk opereert; een breukmes.

Herpēdon, herpen, herpes, wordt door oudere schrijvers in verschillende beteekenissen gebruikt, tegenwoordig in den regel door »vlecht» vertaald; adj. herpeticus, vlechtvormig, met vlechten behebt, van vlechten afkomstig; ulcera h., herpetische, door vlechten ontstane, of een vlechtachtig karakter bezittende zweren.
Herpesthiomenus, herpesthiomus = herpes exedens, eene voortvretende vlecht.
Herpetographia, de beschrijving en ook de afbeelding der vlechten; adj. herpetographicus, herpetographus.
Herpetologia, de leer van de vlechten; ook de natuurbeschrijving van de kruipende dieren; adj. herpetologicus; herpetologus.
Herpēton, eene herpetische zweer; een kruipend dier, reptiel.
Herposyphilodochthus, het voortkruipende of vlechtachtige knoopsyphiloïde.
Hespera, de avond, vespera.
Hesperidium, de hesperide- of oranjeappel.
Hesperidinum, eene kristalliseerbare stof in onrijpe oranjeappelen, gevonden door Lebreton.
Hetaera, eene vriendin, geliefde, vertrouwde; eene hoer.
Hetaerion, —ium, eene vrucht met onderscheidene zaadspleten welke eene imaginaire as omgeven, Mirbel; adj. hetaerionarius.
Hetaerocholera, hetaerocolica, de cholera of koliek der publieke vrouwen, welke in choleratijden tot het ontstaan van werkelijke cholera aanleiding zoude gegeven hebben, Kraus.
Heteradelphi, heterodidymi, dubbele monsters; twee samengegroeide vruchten van menschen of dieren, G. en W. Vrolik; of wel een grooter regelmatig lichaam dat een ander onvolkomen aan de

borst of den bovenbuik draagt, Gurlt.
Heterocarpus, ongelijke vruchten of zaden dragend, b. v. een boom, waarop rijstjes van andere boom en geënt zijn.
Heterocephalus, eene misgeboorte met ongelijk dubbelhoofd.
Heterocentricus, verschillend in middenpunt; opthalm. van heterocentrische spiegels welker krommingscentra niet in een het zelfde punt samenvallen, Zehender.
Heterocercus, ongelijklobbig, van vischstaarten sprekende.
Heterochronicus, heterochronus, op een anderen of ongewonen tijd plaats hebbend, een anderen tijd aangevend, zich naar eene andere, vreemde tijdmaat richtend; pulsus heterochronus, heterochronicus, een pols met abnormale, dikwijls afwisselende tijdmaat.
Heterochymensis, eene kwalitatieve bloedsverandering, bij welke vreemde bestanddeelen in het bloed komen, b. v. bij uraemie, Simon.
Heteroclitus, afwijkend; plantae heteroclitae, bij Morison: de mossen, korstmossen, paddestoelen, steenplanten om haar afwijken den bouw.
Heterocrania, = hemicrania.
Heterocrasia, de vreemde menging der sappen; adj. heterocrasicus, heterocraticus.
Heterogenes, heterogeneus, ongelijksoortig, tot eene andere soort behoorend; subst. heterogenēsis, de vorming van vreemdsoortige stoffen.
Heteroglaucis, op een oog aan glaucoma lijdend, Wallroth.
Heterolalia, het niet juist spreken, zich verspreken; = heterophonia.
Heterolōgus, vreemdsoortig, b. v. van vreemdsoortige of abnormaal gevormde weefsels.

Heteromērus, entom. verschillend geleed.

Heteromorphe, —*phia*, —*phōsis*, eene vreemdsoortige vorming of gestalte, = pseudomorphosis; adj. heteromorphus, vreemdsoortig gevormd of van vreemdsoortige gedaante.

Heteronomia, de afhankelijkheid van vreemde wetten, tegenstelling: autonomia; adj. heteronomicus.

Heteropathia, de soort van idiosyncrasie, waarbij de organische vatbaarheid zich quantitatief, anders als gewoonlijk verhoudt ten opzichte van prikkels; bij sommigen = allopathia; adj. heteropathicus.

Heterophonia, de abnormale, ziekelijk veranderde stem; adj. heterophonus, eene abnormale stem hebbend, daarop betrekking hebbend.

Heterophthalmia, bij sommigen: de eigenaardigheid van het bezit van twee verschillend gekleurde oogen; heterophthalmus, met twee verschillend gekleurde oogen.

Heterophthongia, de vreemdsoortige taal, het spreken van eene vreemde taal; eene vreemde spreekwijze; het buikspreeken; adj. heterophthongus.

Heteroplasia, —*sis*, de vreemdsoortige of abnormale organische vorming; heteroplasiae = pseudoplasmata; adj. heteroplasticus.

Heteroprosopus, eene misvorming met twee aangezichten.

Heteropus, met een korten voet, wellicht éénbeenig? Kraus; heteropodia, de toestand van eenen heteropus, misschien dus ook wel éénbeenigheid.

Heterorexia, het belust zijn op vreemde dingen, b. v. pica, Albert.

Heterorgana, heterorganae plantae, ongelijk organische planten, welker inwendige organisatie samengesteld is uit drie verschillende systemen van organen: spiraal-

vaten, levenssappvaten en cellen, bij welke derhalve eene vereeniging plaats grijpt van drievoudige functiën: assimilatie, cyclose en vorming, volgens C. H. Schultz.

Heterorhythmus, de afwijkende tijdmaat, inzonderheid bij den pols, derhalve de ziekelijk afwijkende pols, de gedurig afwisselende polslag.

Heteroscopia, deuteroscopia, een vreemd gezicht, vreemd zien.

Heterotaxis, eene verkeerde ligging van ingewanden, b. v. van de maag en de milt aan de rechterzijde, van de lever aan de linkerzijde, enz.

Heterotropus embryo, bot. een scheet embryo.

Heveenum, = caoutchenum.

Hexachloroxylon, een in gele, goudglanzige schubbetjes kristalliserend, zwak aromatisch produkt, dat v. Gorup verkreeg door ontleding van het kreosoot van Reichenbach.

Hexædram, een lichaam met 6 gelijke vlakken, teerling, kubus; adj. hexædricus.

Hexagium, de weegschaal; voormaals een apothekersgewicht van vier scrupels, bij de Romeinen: sextula.

Hexagonus, zeskantig, zeshoekig.

Hexagynia, de orde der planten bij welke iedere plant zes stampers bezit, Linné.

Hexandria, de zesde plantenklasse, met 6 meeldraden, Linné.

Hexapetalus, bot. met 6 bloembladen, b. v. corolla.

Hexaphyllus, bot. met 6 kelkbladen, b. v. calyx.

Hexaprotodon, een groot dikhuidig dier welks overblijfselen in de tertiaire lagen van Azië gevonden zijn.

Hexapterus, entomol. zesvleugelig.

Hexathyridium, hexathyrus, een worm met 6 zuigopeningen aan

één zijde boven de lippen, waarvan men tot dus verre slechts twee species, en wel beide in het menschelijk lichaam heeft gevonden.

Hexis, de voortdurende, habitueele toestand van het lichaam, habitudo; somtijds = constitutio.

Hiatus, de spleet, opening; hiatus aorticus, de opening van het middenrif, door welke de aorta in de buikholtte afdaalt; verb. hio, are, gapen; hiantes aves, gapers.

Hidantoinicum acidum, het hidantoinezuur, een ontledingsprodukt van allantoin door geconcentreerd kaliloog.

Hidrōa, hydrōta, plur., zweet, hittepuistjes; hidrōa febrilia, blaasjes welke bij aanvallen van tusschenpoozende koorts dikwijls om den mond en de bovenlip uitbreken.

Hidroancone, eene meest boosaardige keelontsteking met uitslag.

Hidrocritica, signa of phaenomena, kritische verschijnselen of teekenen in het zweet.

Hidronosos, hidronūsos, eene zweetziekte, voornamenlijk de zweetkoorts, febris helodes.

Hidropedēsis, het bovenmatige zweeten, opborrelen van het zweet.

Hidroplania, het zweeten op ongewone plaatsen, eene vermeende verplaatsing van het zweet naar bijzondere plaatsen, b. v. scrotaalzweet.

Hidropyra, de zweetkoorts, engelsch zweet.

Hidrorrhoea, de zweetvloed, profuus ziekelijk zweet; adj. hydrorrhoeus.

Hidrōs, het zweet; adj. hydrōdes. *Hidroschēsis*, de terughouding van het zweet; adj. hidroscheticus.

Hidrōsis, het zweeten; adj. hidroticus, zweetend, zweet makend; remedia hidrotica, zweetdrijvende middelen.

Hidroterion, eene zweetkamer, badstoof, sudatorium.

Hidrōtes, met zweet verbonden, van het zweet afkomstig.

Hidropoea, hidropoea, hidropoëtica, hidrotopoëtica, remedia, de zweetafzondering bevorderende middelen.

Hidropoeia, hydropoësis, het verwekken van zweet.

Hibernatio, de winter; hibernatio, het overwinteren, beleven van den winter; adj. hiemalis, hibernus, wintersch, of den winter betreffende.

Hieroglyphica, plur., de hieroglyphische teekens, het zoogenoemde beeldschrift op egyptische gedenkteekens; onverstaanbare of zeer moeielijk te begrijpen teekens; notae hieroglyphicae, de lijnen, spleten, enz. in de handen.

Hieropyr, het heilige vuur, St. Antoniusvuur; eene soort van gordelvlecht, zona.

Hilaris, vroolijk, opgewekt, levendig; subst. hilaritas.

Hilarota, hilarotia, de ziekelijke, uitgelatene vroolijkheid, de overdrevene zucht naar genot.

Hillae, hirae, de darmkronkelingen, de darmen zelve.

Hilum, hilus, de nagel; bot. de navel of het lidteken, d. i. die plaats aan de oppervlakte van het zaad, waar dit zich van de placenta gescheiden heeft, kiemgroeve; opthalm. eene kleine verhooging op het hoornvlies ten gevolge van eene uitzakking van de iris; eene insnijding of navelvormige verdieping aan vele ingewanden, b. v. hilus renalis, hilus lienalis.

Himantion, —*tōma*, —*tos*, de verlenging, verslappung van de huid; adj. himantōdes, riemvormig.

Himas, eigenlijk een riem; de huid, inzonderheid als zij verlengd is.

Himerophonia, eene welluidende stem; adj. himerophonus.

Hinnitus, het hinneken van paarden; verb. hinnio, ire.

Hipparaffinum, parum affine, het hipparaffine, een ontledingsprodukt van het hippuurzuur door verhitting met loodsuperoxyde en water; eene indifferente stof welke ten gevolge van hare veranderlijkheid door vele reagentien dezen naam verkregen heeft.

Hippiatria, —*trica*, —*trice*, de paardeartsenijlkunde; somtijds de veeartsenijlkunde in het algemeen.

Hippiatros, een paardearts, een veearts.

Hippina, equina, de droes bij de paarden.

Hippocampus, het zeepaard, rivierpaard; pes hippocampi major en minor, twee verhevenheden in de ventriculi laterales der hersenen.

Hippocolla, de zebragelei, ezelvelgelei, bij de Chineezen.

Hippocoryza, de beginnende droes der paarden; hippocoryzoma, de tot algemeene ziekte geworden hippocoryza.

Hippocoryzosis, eene door overdraging van de droessmetstof ontstane, meestal doodelijke ziekte, over welke von Hertwig en Wolff het eerst nadere opgaven hebben medegedeeld.

Hippocras, claretwijn, kruidenwijn.

Hippocraticus, hippokratisch, van Hippocrates afkomstig; facies hippocratica, het hippokratische ingevallen aangezicht, bij zware ziekten in den regel een teeken van het naderen van den dood.

Hippocrepis, het hoefijzer; de hoefijzerklaver, eene plant.

Hippogonyclepos, de korst aan de knie der paarden, door J. S. Mettauer aanbevolen tegen epilepsie.

Hippotherium, een zoogdier uit de tertiaire lagen van Parijs.

Hippolithus, de paardesteen, in de galblaas of in het darmkanaal

bij paarden gevonden steenachtige concrementen.

Hippologia, de leer van de paarden, ook wel van de paardefokkerij.

Hippolophia, een paardemaan.

Hippomyxa, hippomyxoma = hippocoryza en hippocoryzoma.

Hippomyxosis = hippocoryzosis.

Hipponosologia, de leer van de ziekten der paarden; adj. hipponosologicus.

Hippopathologia, = hipponosologia; adj. hippopathologicus, hippopathologus.

Hippopodonomia, hippodonomia, de ware bouw, de inrichting van den paardevoet, Bracy Clark.

Hippopotamus, het nijlpaard, het rivierpaard.

Hippopus, de paardepoot; een zoogenoemden paardevoet hebbend, een paardevoetige.

Hipposcatinum, de stof in de faeces der paarden welke haar eigenaardigen reuk zoude veroorzaken.

Hipposcorinum = hipposcatinum.

Hipposteologia, de leer van de beenderen der paarden; adj. hipposteologicus, —gus.

Hippothelae, equimulgi, de nog zuigende veulens; andere dieren welke door merriën gezoogd zijn.

Hippotomia, de ontleding van het lichaam des paards; adj. hippotomicus, hippotomus, een ontleder van paarden.

Hippuricus, het hippuurzuur, paardepiszuur; acidum hippuricum, pisbenzoëzuur, in de urine der plantenetende dieren, herbivora, alsook in die van kleine kinderen; door Dessaignes ook kunstmatig bereid door chloorbenzoyle laten werken op de verbinding van glycocoll met zinkoxyde.

Hippuritus, een geslacht van fossiele planten op *Hippuris* gelijkende.

Hippus, het paard; hippus pupillae,

het merkbare trillen van de iris en de dien ten gevolge ontstaande, snel afwisselende verwijding en samentrekking der pupil, nystagmus.

Hircismus, de eigenaardige reuk der bokken; de onaangename reuk der okselholten; hircosus, als een bok riekend.

Hircus, de bok, de okselharen; adj. hircinus, met een bok overeenkomstig; hircinicum acidum, het hircine- of bokkezuur, een vluchtig vetzuur in den bokketalk, hircinum.

Hirsutus, ruw, behaard, langharig; hirsutiusculus, eenigszins behaard; subst. hirsuties.

Hirtus = hirsutus, bot. kortharig, ruw, b. v. caulis.

Hirudo, de bloedzuiger; h. medicinalis, de gewone bloedzuiger; h. artificialis, een kunstmatige bloedzuiger, zoo als er een zeer doelmatige is uitgevonden door Heurteloup.

Hisco, ère, gapen; hiscens, gapend.

Hispidus, ruw, ruwharig, stijfharig; bot. met haartjes, b. v. caulis h., een stengel die met korte haartjes bezet is; subst. hispiditas.

Histina, histinum, het fibrine of de vezelstof.

Histodialysis, de ziekelijke oplossing of scheiding der organische weefsels; adj. histodialyticus.

Histogenesis, histogenia, vorming van organische weefsels; adj. histogeneticus, deze vorming betreffende.

Histographia, de beschrijving van de bewerktuigde weefsels; adj. histologicus, histologus.

Histologia, de weefselleer; adj. histologicus, histologus.

Histomarmarygae, de flikkerbewegingen van tamelijk enkelvoudige weefsels.

Histonomia, de leer van de wetten der ontwikkeling en verdere vor-

ming van organische weefsels; adj. histonomicus.

Historia, de geschiedenis; h. morbi, de geschiedenis eener ziekte, ziektegeschiedenis, de geschiedenis van een bijzonder ziektegeval; adj. historicus.

Histos, het weefgetouw, weefsel, het weefsel der organische lichamen.

Histotomia, de ontleding van de organische weefsels.

Histotromiscus, de flikkerbeweging, motus vibratorius.

Hodoplanesis, hodoplanaria, de afwijking van den juisten of normalen weg; adj. hodoplanes, hodoplanicus.

Holagöcus, alles wegvoerend of verwijderend; remedia holagöga, middelen welke alle uitscheidingsen bevorderen.

Holobranchii, pisces, beenige vissen met volkomene kieuwen, kieuwdeksels en kieuwvliezen.

Holocarpus, eene geheele, niet verdeelde vrucht bezittend.

Holonarcosis, de algemeene bedwelming; adj. holonarcoticus, geheel bedwelmd, de algemeene bedwelming betreffend.

Holoptychius, een geslacht van sauroïde fossiele vissen uit de devonische en steenkoollagen.

Holosericus, —*riceus*, fluweelen, fluweelachtig; tela holosericea, het fluweel.

Holosteosclerösis, —*roma*, de volkomene verdichting der beenderen waarbij ook de beenholte met eene vaste beenmassa is opgevuld.

Holosymphysis, eene volkomene vergroeiing; adj. holosymphyticus, holosymphytus.

Holotetanus, algemeene stijfkramp; adj. holotetanicus.

Holotomia, de volkomene ontleding of ontbinding; adj. holotomicus.

Holotonia, holotönus, algemeene kramp; = holotetanus; adj. holotonicus, holotonus.

Homalodermus, plat, plathuidig, gelijkhuidig.
Homalophyllae, de platmossen, Willdenow.
Homalos, homalus, plat, effen.
Homocercus, gelijklobbig, van vischstaarten sprekende.
Homedricus, homodricus, homedrus, in de kristallographie: gelijkvlakkig, volvlakkig.
Homicida, de moordenaar; homicidium, de moord.
Homochroa, de gelijkkleurigheid, 's menschen huidkleur.
Homoeantha, homoiantha, nosemata, dauwprikkeling, volgens C. H. Schultz de tweede familie zijner homoöses: aphthen, scorbuut, darmzweren.
Homödrus, den zelfden zetel hebbend; bij kristallen: gelijke vlakken of zijden vertoonend.
Homoeobioticus, met het leven overeenkomstig of analoog; diaeta homoeobiotica, een met het levensproces overeenkomstige diët.
Homoeochyla, homoiochyla, nosemata, volgens C. H. Schultz: de derde familie zijner homoöses: scrofels, kropgezwollen, diabetes, lienosis.
Homoeomeria, de gelijkheid der deelen; adj. homoeomeres, —rus.
Homoeomorphia, de gelijkheid in gedaante; homoeomorphus, gelijk gevormd, gelijk in gedaante.
Homoeopathia, homoeopathica ars; homoeopathice, de homoeopathie, volgens Hahnemann: de geneesmethode, volgens welke eene potentie die bij gezonden de verschijnselen van eenige ziekte te voorschijn roept, eene zelfde maar uit andere oorzaken ontstane ziekte doet verdwijnen; principe: similia similibus curentur, als tegenstelling van het principe der allopathen; adj. homoeopathes, —thicus.
Homoeopathista, —thistes, een homoeopatisch geneesheer.

Homoeopepsa, nosemata, ziekten van het spijsverteringswerktuig, dyspepsien, volgens C. H. Schultz: de eerste familie zijner homoöses; homoeopepsa acida, de verzuring, maagzuur, maagkramp, saburra, gastrische koorts; homoeopepsa putrida, rotting, gastromalacie, rottkoorts; homoeopepsa cholosa, de overmaat van gal, galkoorts; homoeopepsa mucosa, overmaat van slijm, slijmkoorts.
Homoeosemus, van gelijke beteekenis, vandaar: signa homoeosema, ziekteverschijnselen van gelijke beteekenis.
Homoeösis, het gelijk maken, assimilatio, de gelijkheid; bij C. H. Schultz: homoeoses, ziekten van het spijsverteringswerktuig, de eerste klasse zijner phytonosemata, tot welke hij de homöopepsen, homoeanthen, homoeochylen en homoeotoxiken rekent.
Homoeotoxica, homoiotoxica, nosemata, de vergiftigingen, volgens C. H. Schultz de vierde klasse zijner homoöses: pneumotoxica, enterotoxica, scutitoxica, haematoxica, neurotoxica.
Homoëthnia, de afstamming van het zelfde volk; adj. homoëthnes.
Homogamia, het gelijktijdige huwelijk; bot. bij C. C. Sprengel: de gelijktijdige vorming van de voortplantingswerktuigen in eene tweeslachtige bloem, derhalve het algemeenste verschijnsel in het hoogere plantenleven.
Homogenes, —neus, gelijksoortig, tot een zelfde geslacht behoorend, tegenstelling: heterogeneus.
Homolactinicum acidum, het homolactinezuur, een ontledingsprodukt van koolzuur, Cloëz; het is homoloog met lactinezuur, en heeft zeer veel overeenkomst daarmede en ook met glycolzuur.
Homolinum, ruw enkelvoudig pluksel.

Homologa, de homologen, chem. in de beteekenis van die organische lichamen welke eene analoge samenstelling en corresponderende eigenschappen bezitten, zoodat de kennis der samenstelling, der scheikundige functiën en metamorphosen van een enkel lichaam uit eene homologe groep de overeenkomstige verhoudingen van alle andere daartoe behoorenden vooruit laat afleiden.
Homoplata = omoplata.
Homorgana, homorganae, hemorganicae plantae, planten met de zelfde organen, bij welke alle vegetatieve processen in eene gelijkvormige organisatie, namelijk de zak- en celvorming, versmelten C. H. Schultz; deze schrijver noemde haar vroeger axylae plantae; zij komen overeen met de cel- of zakplanten.
Homorganicus, homorganus, gelijkvormig georganiseerd, gelijkvormig in bouw.
Homotomia, eene insnijding in de amandelen bij ontsteking daarvan, Caelius Aurelianus.
Homotonicus, homotonus, gelijk van maat of spanning; morbi homotonici, ziekten welke zich in het geheele verloop gelijk blijven, wat de intensiteit betreft.
Homozyges, —gos, gepaard; homozygium, verbinding, huwelijk.
Homunculus, een onbeduidend mensch; meestal verbindt men hiermede het begrip van verachtelijkheid.
Honestas, de eerbaarheid, welvoegelijkheid, rechtschapenheid; adj. honestus.
Honor, de eer; honor capitis, het hoofdhaar; honores, eerbewijzingen; adj. honorificus, eervol.
Hople, de hoef, van het paard, den ezel.
Hoplomachos, in de wapenen vechtend, de schermmeester, een leer-

ling in de schermkunst; adj. hoplomachicus.
Hoplomochlion, haplomochlion?, bij Fabricius ab Aquapendente: een algemeen aan alle lichaamsdeelen aan te brengen werktuig.
Hoplon, het wapen, wapentuig.
Hora, het uur; het gunstige, aangename jaargetijde; bij Aretaeus ook de tijd van het begin der puberteit; adj. horaeus, rijp, tijdig, manbaar; horaea of fructus horaei, tijdige rijpe vruchten, fructus aestivi.
Horaeötas, horaeotes, de rijpheid der vruchten: de tijd der rijpheid, de rijpheid des lichaams.
Horäma, hetgeen gezien is, het schouwspel, de aanblik.
Horäsis, het zien, waarnemen; adj. horaticus, met gezichtsvermogen begaafd.
Horaticon, het gezichtsvermogen.
Hordeinum, ook ceradinum, het hordeïne, volgens sommigen: de eigenaardige stof in de gerst, in het zetmeel der gerst.
Hordeolum, een gerstekorreltje; de gerstekorrel aan het ooglid.
Hordeum, de gerst; hordeum excorticatum of perlatum, gepelde gerst.
Horeus, horius, zoude zooveel beteekenen als chronisch, verouderd.
Horismus, de begrenzing, nauwkeurige bepaling van den omvang van eene zaak of begrip; de definitie; bij Hippokrates = aphorismus; adj. horistos, omschreven, begrensd.
Horistopneumonosepsis, horistopneumonosis, het begrensde of binnen bepaalde grenzen omschrevene bederf der longen.
Horizon, de gezichtkring, gezicht-einder; adj. horizontalis, loodrecht, waterpas; bot. radices horizontales, de zoogenoemde dauwwortels, loodrecht liggende takken der wortels.

Horme, de innerlijke aandrift, het instinkt.
Hormodeosolen, een rozekrans- of paarsnoervormig, buikig uitgezet buisje, zoo als Berres de specifieke gewaarwordingswerktuigen gevormd vond.
Hormos, het paarsnoer, halssnoer; adj. hormodes.
Hornitos, spaansche naam voor de ovenvormige heuvels die in vulkanische streken van Zuid-Amerika voorkomen.
Horonosos, horonosos, eene ziekte die aan een bepaald jaargetijde eigen is, morbus tempestivus.
Horopter, het voor beide oogen gemeenschappelijke gezichtspunt, de kruising der gezichtsassen in het voorwerp van het zien, en de door de beenen van beide gezichtsassen achter deze kruising ingeslotene ruimte.
Horos, de grens, grenslijn; definitie.
Horripilatio, het koud zijn, huiveren, b. v. bij het begin eener tussenpoozende koorts; zoogenoemde kippevel, waarbij de haartjes der huid zich oprichten.
Horror, de schrik, huivering, afkeer, het stadium der huivering in eene tussenpoozende koorts; adj. horridus, verschrikkelijk, huiveringwekkend; verb. horreo, ere, huiveren.
Hortulanus, de tuinier.
Hortus, de tuin; adj. hortensis; dim. hortulus.
Hospes, de waard, gastvriend; animal hospes, een dier dat andere dieren, b. v. entozoën, herbergt; adj. hospitalis, vriendschappelijk, gul.
Hospitium, de gastvriendschap, of ontvangst als gast; eene herberg, een gasthuis.
Humanus, menschelijk, beleefd, mild, beschaafd.
Humectatio, de bevochtiging; verb. humecto, are.

Humerus, de schouder, het schoudergewricht, het opperarmbeen; humeri, entom. de schouderverhevenheden; adj. humeralis, humerarius.
Humidus, vochtig, van humus; humidum, de vochtigheid; humidum radicale, sativum of seminale, de oorspronkelijke vloeistof van het vruchte, of de het embryo omgevende vloeistof.
Humilis, laag, nederig; subst. humilitas.
Humincum acidum, een humuszuur, te bereiden uit eenigen tijd met water gekookte teelaarde, humus.
Huminum, huminium, het humine, vormt nevens het ulmine de indifferenten humuslichamen; beide zijn in water, wijngeest en alkaliën onoplosbaar, bruin of zwart, en worden door water en waterhoudend alkali van de zure humuslichamen gescheiden.
Humor, de vochtigheid, vloeistof, het sap; humores, de vloeistoffen of sappen van het lichaam; adj. humoralis, de sappen des lichaams betreffende; febris humoralis, bij oudere pathologen: eene sapkoorts; pathologia humoralis, de zoogenoemde humoraalpathologie, welke alle ziekten als ziekten der sappen beschouwt, tegenstelling: solidairpathologie.
Humus, de aarde, tuin-, teel-, of broeiaarde; in de scheikunde verstaat men onder humusvorming de rotting van organische, zoowel plantaardige als dierlijke stoffen, of eene algemeene verweering van organische stoffen, wanneer daarbij nog algemeene organische stoffen, met vernietiging van de eigenaardige kenmerken van iedere afzonderlijke stof, overblijven. Men noemt de aldus gevormde stoffen ook de familie der humusachtige lichamen.

Hungarica febris, typhus castrensis bij Boerhave, eene in vele streken van Hongarije, alsmede in de lazarets aldaar voorkomende, meestal boosaardige koorts.
Hyacodon, een fossiel roofdier uit de eocene aardlagen van Europa.
Hyalite, glasachtig opaal, het hyaliet.
Hyalinum, hyalina, bij M. Barry: een wit punt in den celwand der bloedbolletjes, waaraan zich stof vastzetten en daardoor tot verdere spleetvorming vergrooten kan.
Hyalinus, hyaleus, glasachtig, het glasachtig lichaam van het oog betreffende; doorzichtig, waterhelder.
Hyalistos, het glasweefsel, b. v. het weefsel van het glasachtig lichaam in het oog.
Hyalitis, eene ontsteking van het glasachtig lichaam, van de membrana hyaloidea.
Hyalodeitis, hyalodeitis = hyalitis.
Hyalodeomalacia, — lodeomalacia, hyaloideomalacosis, de verweking of bovenmatige weekheid van het glasachtig lichaam.
Hyalodeoproptosis, het uitzakken van het glasachtig lichaam.
Hyalodes, hyaloides, hyaloideus, met glas overeenkomstig, glasachtig; tunica hyalodes, hyaloidea, het glasvlies.
Hyaloidinum, het hyaloïdine, zie: xyloidinum.
Hyaloma, het glas oog, de verandering van het oog in eene glasachtige massa.
Hyalomeninx = tunica hyaloidea, het glasvlies.
Hyalonyxis, hyaloideonyxis, wordt door sommige vroegere oogartsen gebezigd voor de staaroperatie door middel van de depressie der lens.
Hyalos, het glas; ieder glasachtig doorzichtig lichaam, b. v. barnsteen.

Hyanche, eene ontsteking van de uitwendige deelen van den hals, de amandelen, enz., welke overeenkomt met de dikwijls snel doodende bij het varken, Cael. Aurelianus.
Hyboma, hybos, hybosis, een bult, verhevenheid.
Hyborthosis, het recht maken van een bult, cyphorthosis.
Hybridus, hibridus, van tweeërlei afkomst, een bastaard; vox hybrida, eene bastaarduitdrukking, een samengesteld, uit twee verschillende talen afkomstig woord, b. v. gingivitis.
Hydatidepatitis, hepatitis hydatidosa, eene leverontsteking met vorming van hydatiden.
Hydatidocele, eene waterblaasbreuk, een breukachtig, met hydatiden gevuld gewel.
Hydatidocephalus ovium, hydrocephalus hydatideus, de draaiziekte der schapen.
Hydatidodes, — tidoideus, overeenkomende met hydatiden.
Hydatidogenus, hydatigenus, uit hydatiden ontstaan; taenia hydatigena, de waterblaasworm, bij schapen, varkens, enz.
Hydatidoma, een hydatidengezwel, eene door hydatiden ontstane uitzetting.
Hydatidoscheocele, hydatoscheocele, eene waterbreuk in den balzak, met hydatiden.
Hydatidosis, de hydatidenziekte.
Hydatis, de waterblaas, een met heldere vloeistof gevuld, ziekelijk ontstaan blaasje; hydatides, de hydatiden, blaaswormen; adj. hydatideus, hydatidenachtig; hydatidosus, met hydatiden bezet, gevuld, daaruit bestaande.
Hydatochloros, — chloos, — tochlas, zeegroen, ook waterig of groenachtig.
Hydatocholos, waterachtig, galachtig.

Hydatochroos, —*tochrus*, waterkleurig.
Hydatoditis, hydatoditis, de ontsteking der membrana humoris aquei in het oog.
Hydatodes, —*oides*, waterachtig; humor hydatodes, de waterige vloeistof, humor aqueus, der oogkamers.
Hydatogenesis, de watervorming; de vorming van waterachtige vloeistoffen.
Hydatoncus, een watergezwel.
Hydatophthengos, het geluid der vloeistoffen dat men bij de percussie van een orgaan waarneemt, Piorry.
Hydatoposia, het waterdrinken; hydatopöta, hydatopötes, een waterdrinker.
Hydatorrhoea, hydorrhoea, eene waterachtige uitvloeiing; adj. hydatorrhoeicus.
Hydatosis = hydatogenesis.
Hydatotherapia = hydrotherapia.
Hydros, —*erus*, = hydrops; adj. hyderodes, —*oideus* = hydropicus.
Hydrachne, hydrachnus, fijne waterblaasjes op de huid of in den mond.
Hydrachnis, de waterpok.
Hydracidum, waterstofzuur, volgens Gay-Lussac elk zuur dat de zelfde basis heeft als het zoogenoemde keukenzoutzuur (!).
Hydradenitis = lymphadenitis.
Hydraedös, oedemateuse zwelling der vrouwelijke schaamdeelen.
Hydraema, hydraemia, de ziekelijke waterachtige gesteldheid van het bloed; adj. hydraemicus.
Hydragögia, de leiding van het water; de verwijdering daarvan uit het lichaam; adj. hydragöcus, hydragogicus, hydragogius, wateruitvoerend; remedia hydragöga, middelen tegen de waterzucht.
Hydragogia, plur., de lymphavaten.
Hydracohololyton, hydrocohololy-

ton, iets dat in water en alcohol oplosbaar is.
Hydrallas, bij Dugès: de metrydrorrhoe.
Hydralmae, zoutbaden, zeebaden, kunstmatige zoutbaden.
Hydralme, het zoute water.
Hydramida, hydramide, amidachtige lichamen welke niet alleen door zuren, maar ook door indifferente zuurstofhoudende lichamen van verschillende soort, b. v. aldehyden, onder gunstige omstandigheden en onder afscheiding van water gevormd worden, Gerhardt.
Hydramnios, de amnios- of eiwaterzucht, eene ziekelijk vermeerderde ophoping van vruchtwater.
Hydrangeitis = lymphangeitis.
Hydrangiographia, de anatomische beschrijving der lymphavaten.
Hydrangiologia, de leer van de lymphavaten; dikwijls = hydrangiographia.
Hydrangion, een watervat; een lymphavat.
Hydrangiotomia, de ontleding van de lymphavaten.
Hydranosos, hydranosis, hydranose, eene sereuse uitzwelling, Lobstein; bij sommigen: = hydatosis.
Hydraporia, gebrek aan water, anydria; adj. hydraporicus.
Hydrargyranatripsis, hydrargyrotripsis, de inwrijving met kwik, eene kwikzalf.
Hydrargyrenterophthisis, de kwikdarmtering, ontstaat ten gevolge van het inwendig misbruik van kwik.
Hydrargyrentripsis, het inwrijven met kwikmiddelen, de zoogenoemde smeerkuur.
Hydrargyria, het kwikuitslag, een door het misbruik van kwik ontstaand uitslag van fijne blaasjes, Alley.
Hydrargyriasis, hydrargyrides, de kwikziekte, eene chronische ver-

giftiging des lichaams, door het lange of bovenmatige gebruik van kwikpraeparaten.
Hydrargyrophthalmia, de mercurieele oogontsteking.
Hydrargyropsydracia, de mercurieele waterschurft.
Hydrargyrosialorrhoea, de door het gebruik van kwik ontstane speekselvloed.
Hydrargyrosis = hydrargyriasis; bij sommigen: de mercuriaal- of smeerkuur.
Hydrargyrostomatitis, de mercurieele ontsteking van den mond, volgens Trenile: de speekselvloed.
Hydrargyrum, het kwik, adj. hydrargyricus, van kwik, kwikhoudend.
Hydrarthron, hydrarthrus, hydrarthrosis, de waterzucht der gewrichten; adj. hydrarthricus.
Hydras, hydratum, een hydraat, een lichaam, dat het water met samengestelde zelfstandigheden, inzonderheid in geoxydeerden toestand, in bepaalde verhoudingen vormt; aqua hydratica, beter liquor hydricus, daar hydricus het karakter van een hydraat aanduidt, het hydraatwater, dat bij de hydraten de plaats van zouten vervangt.
Hydrectäsis, de uitzetting van het water; uitzetting door water.
Hydrelaeum, bij Galenus: een mengsel van water en olie, wellicht eene olie-emulsie?
Hydrelctricitas, de elektriciteit op den natten weg, het galvanismus; adj. hydrelctricus, hydroelectricus, deels de elektrische verschijnselen aan natte lichamen, b. v. bij den sidderaal, deels het galvanismus betreffende.
Hydrellytron, eene ophoping van water tusschen de vliezen van den bal, en tusschen de wanden van de schede.
Hydremësis, het waterbraken, zoogenoemde waterkoliek.

Hydrencephalon, —*cephalon*, —*cephalus*, het inwendige waterhoofd of de waterzucht der hersenholtten; adj. hydrencephalicus; febris hydrencephalica, bij velen: het acute, inwendige waterhoofd.
Hydrencephalitis, de ontstekingachtige hersenwaterzucht.
Hydrencephalocèle, de hersenwaterbreuk.
Hydrenterocele, de waterdarmbreuk.
Hydrenteromphalocèle, hydrenteromphalus, eene darmwaterenavelbreuk.
Hydrepiplocèle, eene netwaterbreuk, net-en waterbreuk gecompliceerd.
Hydrepiplomphalus, hydrepiplomphalocèle, eene netnavelbreuk met ophoping van water.
Hydrepiploon, de netwaterzucht.
Hydrëtron, de buikwaterzucht.
Hydriasis, de heekracht van het koude water, Röver.
Hydriatica, de watergeneeskunde, behandeling door water alleen, meestal hydropathie genoemd.
Hydriatros, de watergeneesheer, hydropaath.
Hydricus, waterachtig, het karakter van een hydraat hebbende, b. v. ferrum hydricum, ijzeroxydehydraat.
Hydrindinum, een ontledingsprodukt van het indine door eene kalioplossing.
Hydriodas, een hydrojodaat, waterstofjodiumzuur zout.
Hydriodicus, hydrojodicus, waterstofjodiumzuurhoudend.
Hydroa = hidroa.
Hydroarion, de waterzucht der eierstokken; adj. hydroaricus.
Hydrobenzoyle, —*ylum*, benzoylwaterstof = blauwzuurvrije bitteramandelolie, als verbinding van benzoyl en waterstof.
Hydrocachexia, de watercachexie, eene meestal dodelijke ziekte van de mindere volksklasse, alsook van de schapen in Egypte, welke

gewoonlijk op overstromingen van den Nijl pleegt te volgen.
Hydrocardia = hydropericardium.
Hydrocatarrhophēsis, het inzuigen van water, van buiten.
Hydrocele, de waterbreuk; speciaal verstaat men hieronder altijd eene ophoping van water tusschen de vliezen van den bal.
Hydrocenosis, de verwijdering van water, b. v. door de punctie bij de waterzucht of ook door hydrogoga; adj. hydrocenoticus.
Hydrocephalicus, het waterhoofd betreffend, daaraan lijdend.
Hydrocephalocentēsis, de punctie van het waterhoofd.
Hydrocephalon, —*lus*, het waterhoofd; hydrocephalus hydatideus, de draaiziekte.
Hydrochezia, eene waterachtige diarrhée.
Hydrochinonium, —*nonum*, het hydrochinon, eene kleurloze kristallijne stof, ontledingsprodukt van chinon, wanneer men het met reduceerende agentia behandelt.
Hydrochloras, een chloorwaterstofzuur zout.
Hydrochloricus, —*ratus*, chloorwaterstofzuurhoudend, acidum hydrochloratum, het zoogenoemde zoutzuur.
Hydrocholecystis, de waterzucht van de galblaas.
Hydrocirsocele, de wateraderspatbreuk, eene complicatie van beiden.
Hydroclepsis, het langzame verlies van waterachtige vloeistoffen, adj. hydroclepticus.
Hydrocoelia, de buikwaterzucht.
Hydroconion, het regenbad, stortbad, Gillet de Grammont.
Hydrocormus, bot. de waterhalm, drijvende halm.
Hydrocrania, hydrocranium = hydrocephalus.
Hydrocrithe, gerstewater.
Hydrocyanicus, —*natus*, blauwzuur-

houdend; acidum hydrocyanatum, het blauwzuur.
Hydrocystis = hydatis.
Hydroderma, de huidwaterzucht, hydrops anasarca.
Hydrides, waterhoudend, waterig; met water overeenkomstig.
Hydrodiarrhoea, eene waterachtige diarrhée.
Hydrome, het loopen in of op het water; bij nieuwere geographen: de loop of het verval des waters; adj. hydrodromicus, het verval des waters betreffende.
Hydrodromus, zich in of op het water bewegend; = hydrodromicus.
Hydrodynamica, —*mice*, de leer van het leven, de krachten en de beweging der sappen, Pierer; gewoonlijk de leer van het water of dergelijke vloeistoffen en hare physische eigenschappen; adj. hydrodynamicus.
Hydroedema = oedema in de gewone beteekenis.
Hydroflaveanicum acidum, flaveaanwaterstofzuur, ontstaat als cyanogas met niet te veel zwavelwaterstof in aanraking komt.
Hydrogala, een drank uit water en melk bestaande.
Hydrogaster, de buikwaterzucht; bij eenige nieuweren: de maagwaterzucht.
Hydrogastor, een lijder aan buikwaterzucht.
Hydrogenneis = hydatogenesis.
Hydrogenium, de waterstof; hydrogenicium, het geoxydeerde water; hydrogenicium, het waterstofoxyde, de wetenschappelijk scheikundige benaming voor het water; hydrogenicum oxydatum of hydrogenicium bioxydatum = hydrogenicium, het dubbele waterstofoxyde of het geoxydeerde water.
Hydroglossum, het kikvorschgezwel onder de tong, ranula.
Hydrographia, dat gedeelte van de

geographie 't welk over de wateren van de aarde handelt.
Hydroida, een orde van zoophyten.
Hydrōla, de tot geneeskundig gebruik dienende bronwateren of mineraalbronnen, Béal.
Hydrolata, de enkelvoudige zoowel als de gedistilleerde wateren, Béal.
Hydrolatura, aftreksel in water, infusie of decocten, Béal.
Hydrolea, de oplossingen van verschillende stoffen in water, Béal.
Hydrolēros, de onrustige waanzin.
Hydroleum = hydrelacum.
Hydrolica, de verbindingen met water, Béal.
Hydrologia, de leer van het water.
Hydrolōtica, oplossingen in water tot uitwendig gebruik, b. v. baden, gorgelwater, inspuitingen, Béal.
Hydromania, de waterwoede, de begeerte van lijders aan pellagra om zich in het water te storten, Strambio; de onleschbare dorst, Baumes; adj. hydromaniacus.
Hydromediastinum, eene ophoping van water tusschen de platen van het middenrif.
Hydromel, hydromeli, honigwater, meede; plur. hydromelita, verbindingen van honig met waterhoudende stoffen.
Hydromellea, waterhonig, Béal.
Hydromellonum, mellonwaterstofzuur, wordt bereid door ontleding van eene geconcentreerde oplossing van mellonkalium met verdund zout- of salpeterzuur, en vormt een witachtig, geleachtig praecipitaat, dat uitdroogt tot een wit afgevend poeder, dat dikwijls nog eenig kali of kalium bevat, Gmelin.
Hydromeningitis, ontstekingsachtige hersenvlieswaterzucht.
Hydromenina, de hersenvlieswaterzucht.
Hydrometra, —*tria*, waterzucht van de baarmoeder.

Hydrometrectasia = hydrometra, Piorry; eigenlijk uitzetting der baarmoeder ten gevolge eener ophoping van water.
Hydrometrum, een watermaat; bij sommigen = hygrometrum.
Hydromphālon, —*phālus*, een navelwatergezwel.
Hydromyca, —*myces*, hydrospongus, het waterzwam.
Hydromyringa, —*rina*, de waterzucht der trommelholte; eigenlijk trommelvlieswaterzucht.
Hydronephrectasia, uitzetting van de zelfstandigheid der nieren door ophoping van water.
Hydronephros, eene nier welke in plaats van met parenchym met water gevuld is; hydronephrosis, eene door ophoping van urine langzaam ontstane uitzetting van het nierbekken met atrophie der nierzelfstandigheid, P. Rayer.
Hydrōnōsis, —*nosos*, —*nosos*, eene waterziekte of eene ziekte met vorming van water.
Hydroophōron, —*rum*, —*rus* = hydroarion.
Hydroparastates, een ophoping van water in of om den bijbal.
Hydroparotis, eene hydropische zwelling der oorspeekseldklier.
Hydropathia, eigenlijk het lijden in of door water; gewoonlijk bezigt men deze uitdrukking ter aanwijzing der watergeneeskunde; adj. hydropathicus, de watergeneeskunde betreffende; ook een hydropaath, waterdokter.
Hydropēge, de waterbron; bij sommigen: bronwater.
Hydropericardia, —*dium*, waterzucht van het hartezakje; hydropericarditis, ontstekingsachtige waterzucht van het hartezakje.
Hydroperione, de in de membrana decidua voorhandene vloeistof, Breschet.
Hydroperipneumonia, hydropneumonia, —*pneumon*, eene met water-

achtige uitzwelingen verbondene longontsteking.

Hydroperitonaemum = buikwaterzucht, ascites.

Hydrophane, een verscheidenheid van kwarts, die in water doorschijnend wordt, het hydrophaan.

Hydrophallus, eene waterzuchtige, oedemateuse zwelling van het mannelijk lid.

Hydrophilus, een watervriend.

Hydrophimosis, eene phimosis met oedemateuse zwelling der voorhuid.

Hydrophobia, de watervrees, gewoonlijk in de zelfde beteekenis gebruikt als hondsdelheid; adj. *hydrophobicus*, de watervrees betreffende; *hydrophobus*, een lijder aan watervrees; *morbus hydrophobus* = *hydrophobia*.

Hydrophthalmia, —*mus*, de waterzucht van het oog; adj. *hydrophthalmicus*.

Hydrophthalmion, de bij leucophlegmatische, cachectische individuen dikwijls waarneembare blauwachtige ring om de oogen met oedemateuse zwelling.

Hydrophthōra, —*phthōra*, het vloeispaatzuur, Pelletan; *hydrophthōras*, eene vloeispaatzure verbinding; *hydrophthoricus*, vloeispaatzuurhoudend.

Hydrophysocoele, eene waterwindbreuk.

Hydrophysometra, de ophoping van water en lucht in de baarmoeder.

Hydrophytologia, de leer aangaande de waterplanten.

Hydrophyton, eene waterplant.

Hydropiësmometrum, een werktuig om de drukking van het water te meten, om de drukking van het water of dergelijke vloeistoffen op verschillende diepten te meten.

Hydropisia, —*pisis*, —*pismus*, de waterzucht, inzonderheid de huidwaterzucht.

Hydropleuria, de borstvlieswaterzucht, Piorry.

Hydropneumaticus, water en lucht betreffende, door beiden werkend; *apparatus h.*, een toestel om gas onder water op te vangen.

Hydropneumatocele = *hydrophysocoele*.

Hydropneumosis, eene ziekelijke ophoping van water en lucht; somtijds = *hydropneumonia*.

Hydropneumothorax, de met verzameling van lucht verbondene borstwaterzucht.

Hydropoeia, de waterbereiding, de bereiding van het water uit zijne enkelvoudige bestanddeelen: zuurstof en waterstof; ook de kunstmatige bereiding van mineraalwater.

Hydroposia, het waterdrinken; *hydropōta*, —*tes*, een waterdrinker.

Hydrops, *hydropsia*, de waterzucht; adj. *hydropicus*, *hydropiodes*, waterzuchtig; *hydropoides*, met de waterzucht overeenkomende.

Hydropterides, de watervarens, Willdenow.

Hydroptisana = *hydrocrithe*, afkooksel van gerst.

Hydrorchis, de waterzucht van den bal.

Hydrorrhachia, —*chis*, waterzucht van de ruggegraat, *spina bifida*.

Hydrorrhachioentēsis, de punctie van de ruggegraatswaterzucht, door A. Cooper met goed gevolg in toepassing gebracht.

Hydrorrhachitis, de ontstekingachtige ruggegraatswaterzucht, Jos. Frank.

Hydrorrhoea, de watervloed, uitvloeijing van water; somtijds = *hydrops*.

Hydrorthopnoea, door borstwaterzucht ontstane orthopnoe.

Hydrosaccharum, suikerwater; suikerstroop, *syrupus simplex*.

Hydrosalpinx, de waterzucht der Fallopiaansche buizen.

Hydrosarca, *hydrosarcidium*, een gezwel dat te gelijkertijd water en eene vleezige massa bevat, vandaar = *hydrosarcocele*, M. A. Severin; bij anderen = *hydrops anasarca*.

Hydrosarcocele, eene vleeschwaterbreuk.

Hydroscheocoele, eene balzakwaterbreuk.

Hydroscheon, *hydroschoncus*, de waterzucht van den balzak.

Hydroscopia, het onderzoek van het water; adj. *hydroscopicus*.

Hydroscopicitas of *hygroscopicitas*, het vermogen van levende organische weefsels om zich met de meer van nabij of op een afstand er mede in aanraking zijnde vloeistoffen te vullen en daardoor te gelijkertijd te zwellen.

Hydrosepsis, het bederf van het water.

Hydrosis = *hydatosis*.

Hydrospermaticus, de waterachtige gesteldheid van het zaad betreffende of daarvan afkomstig.

Hydrospongius = *hydromyces*.

Hydrostāsis, het blijven staan of stagneeren van het water; het in evenwicht blijven van het water; adj. *hydrostaticus*; *hydrostatica doctrina*, de leer van het evenwicht van druipend vloeibare lichamen.

Hydrosteōn, eene ophoping van water in of om de beenderen.

Hydrosynometrum, een werktuig om de drukking van het water te meten; derhalve = *hydropiesmometrum*.

Hydrotachymetrum, een werktuig om de snelheid van het water te meten.

Hydrotherapeusis, —*peutice*, *hydrotherapia*, de watergeneeskunde, in het dagelijksch leven gewoonlijk *hydropathie* genoemd; adj. *hydrotherapeuticus*.

Hydrothionomellonum, het hydrothi-

onmellon of zwavelmellonwaterstofzuur, eene zwavelverbinding van het mellon.

Hydrothionum, de zwavelwaterstof; adj. *hydrothionicus*; *acidum hydrothionicum*, zwavelwaterstofzuur.

Hydrothorax, de borstwaterzucht; adj. *hydrothoracicus*, daaraan lijdend of er betrekking op hebbend.

Hydrotis, de oorwaterzucht; adj. *hydroticus*, de oorwaterzucht betreffende; *waterig*, van *hydrosis*.

Hydrotitāne, kalkwater, *aqua calcaria*.

Hydrotomia, de methode om te ontleden lijken in plaats van met was met water op te spuiten, Lacachie.

Hydroxalicum acidum, *hydroxalzuur*, een omzettingsprodukt van riet- en druivesuiker ten gevolge van de inwerking van verdund salpeterzuur.

Hydrozoon, een waterdier.

Hydryales, het waterglas, *vitrum aqueum*, d. i. een in water oplosbaar silicaat uit koolzuur kali, kwartspoeder en koolpoeder bestaande, goed gemengd gedurende zes uren in een kroes samengesmolten, door kokend water tot de dikte eener stroop verdund en zoo bewaard.

Hydrymenitis, eene ontsteking van de sereuse vliezen.

Hyetometrum, de regenmeter, een werktuig ter bepaling van de hoeveelheid water welke gedurende een bepaalden tijd gevallen is.

Hygeismus, bij sommigen: de gezondheidsleer.

Hygeologia, *hygeiologia*, *hygieologia*, —*ieiologia*, de leer betreffende de gezondheid.

Hygeometrum, *hygiometrum*, de gezondheidsmeter, de beoordeeling van den gezondheidstoestand

volgens de verrichtingen des lichaams.

Hygiensis, hygiensis, de behandeling, genezingsmethode; ook de genezing, convalescentia.

Hygiasma, het geneesmiddel.

Hygiastica, — *stice*, de genezingsleer, de leer aangaande de herstelling der gezondheid; adj. *hygiasticus*, heilzaam, der genezing bevorderlijk.

Hygiea, hygea, de gezondheid, de godin der gezondheid.

Hygiene, hygieine, = *hygeologia*; *hygeinos*, gezond, gezond makend.

Hygies, gezond; subst. *hygiética* = *hygiastica*.

Hygiocomium, eene plaats ter opname van gezonden; eene inrichting ter opname van reconvallescenten.

Hygransis, het vochtig worden, de bevochtiging.

Hygrasia, de vochtigheid.

Hygrasma, het bevochtigde.

Hygrechēma, de toon welken men bij ingeslotene vloeistoffen door percussie en auscultatie waarneemt.

Hygrobalepharon, het vochtige ooglid; = *hydroblepharon*; adj. *hygrobalepharicus*.

Hygrobrachiorrhonchus, het vochtig bronchiaal ratelgeruisch, bij de auscultatie.

Hygrocataracta, de vloeibare grauwe staar, *cataracta liquida*.

Hygrocele = *hydrocele*.

Hygrocirsocele = *hydrocirsocele*.

Hygrocnissorrhonchus, het knetterend geruisch, hoorbaar bij het ausculteren.

Hygrocytis = *hydrocystis*.

Hygrocytorrhonchus, het blazende vocht-ratelgeruisch, bij de auscultatie.

Hyrologia, de leer van de vloeistoffen; adj. *hyrologicus*.

Hygroma, een watergezwel; tegen-

woordig meestal een in de huid-bekleedselen gevestigd zakgezwel met waterachtigen inhoud.

Hygrometrum, de vochtigheidsmeter; *hygrometria*, de leer van de hygrometers.

Hygromyces = *hydromyces* of *hydrospongius*.

Hygrophobia, bij sommigen = *hydrophobia*; adj. *hygrophobicus*.

Hygrophthalmus, het vochtige, smachtende oog; iemand die dergelijke oogen heeft.

Hygrorrhonchus, het ratelende vochtgeruisch, bij het ausculteren.

Hygrosarcus, van waterig, zwamachtig vleesch voorzien, of daaraan lijdend.

Hygrosopia = *hygrometria*; chem. de eigenschap van vele lichamen, inzonderheid van vele zouten, dat zij vocht uit de lucht aantrekken en dien ten gevolge vervloeien, vandaar = *hygroscopicitas*, de vervloeibaarheid ten gevolge van de bovengenoemde oorzaken; adj. *hygroscopicus*, gemakkelijk vocht aantrekkend.

Hygrosyphilodochthus, het vochtige knoopsyphiloïde.

Hygrōtes, de vochtigheid, eene vloeistof.

Hylaeosaurus, een groot reptiel uit de wealden van Tilgate Forest.

Hylarchus, *hylarchius*, de wereldziel, wereldgeest, H. Morus.

Hyle, de stof, de materie; het lichamelijke van eenig voorwerp; ook hout, vandaar *sylva*.

Hylematrophia, zie: *hylotropia*.

Hylisis, *hylismus*, het doorzigen, een colatorium; dimin. *hylisterion*, *hylisterion*, eene kleine zeef.

Hylogenesis, de vorming der stof; adj. *hylogeticus*.

Hylognosia, de kennis der stoffen, de kennis der elementaire lichamen, de stofleer; adj. *hylognosticus*.

Hylologia, de leer van de materie,

van de enkelvoudige stoffen; adj. *hylologicus*.

Hylopathismus, materiëel lijden, door overvloed of gebrek aan stof, of eene ziekelijke gesteldheid daarvan.

Hylotoechiometria, de meting der stofreksen; volgens Ritgen: de door de scheikundigen dusgenoemde stoechiometrie, welke laatste hij als algemeene uitdrukking aanneemt van »reeksmeetkunde» in het algemeen.

Hylotropia, volgens Ritgen: *hylematrophia*, de stofwisseling, de omzetting der grondstoffen.

Hylozoismus, de wijsgeerige leer van een algemeen verspreid leven, dat ook in de overigen als dood beschouwde materie zoude wonen.

Hymen, de huid, het vliesje, inzonderheid een sereus vlies; speciaal: het maagdevlies in de schede; adj. *hymenicus*, b. v. *amenorrhoea hymenica*, de ten gevolge van het niet doorboord zijn van het maagdevlies ontbrekende menstruatie.

Hymenitis, de ontsteking van een inwendig, eene vrije oppervlakte bezittend vlies; ontsteking van het maagdevlies.

Hymenium, een fijn vliesje; bot. kiemvliesje, bij de zwammen, dat aan de ondervlakte de zaden overtrekt; de vruchtschijf, bij vele korstmossen.

Hymenocaris, een klein schaaldier uit het silurische tijdperk.

Hymenocarpi, *lichenes*, de schijfvruchtkorstmossen, derde orde der korstmossen bij G. F. W. Meyer.

Hymenochondrōdes, — *droides*, *textura*, het huidkraakbeenweefsel, bestaande uit hopen cellen, welke met eene vaste, doorschijnende, kraakbeenachtige massa gevuld zijn, Heusinger.

Hymenodes, vliesachtig; bij Hippokrates: al wat gemakkelijk vliezige en vezelige massa's uitscheidt,

b. v. het bloed in ontstekingsziekten.

Hymenogangliites, bij sommigen: de lage graad van de sporadische cholera.

Hymenographia, de beschrijving der vliezen; *hymenographus*, vliezen beschrijvend.

Hymenologia, de leer betreffende de vliezen; *hymenologus*, met hymenologie zich bezig houdende.

Hymenomalacia, de verweking van de, inzonderheid sereuse en mucouse, vliezen.

Hymenophthalmia, eene ontsteking der vliezen van het oog, volgens Schmalz.

Hymenopolypus, een polijp aan het maagdevlies.

Hymenopterus, van dunne vliezige vleugels voorzien; *hymenoptera insecta*, de vliesvleugelige insecten.

Hymenopterygium, *pterygium membranosum* of *cellulosum*, Petrequin; het oogvel.

Hymenorrhaphia, de herstelling van het maagdevlies door eene naad; eene aan de huid aangebrachte naad in het algemeen.

Hymenorrhinus, *hymeniorhinus* bij Wagler, van een neusvlies of neusdeksel voorzien, vooral in ornithologische beteekenis.

Hymenosteatis, het huidspekgezwel, bestaande uit cellen die met een vast spekachtig vet zijn gevuld, Heusinger; *hymenosteatides*, de huikspekcellen.

Hymenostegasticus, van de algemeene bekleedselen afkomstig.

Hymenotomia, het ontleden der vliezen; *hymenotomus*, vliezen ontledend en anatomisch onderzoekend.

Hymnion = *amnion* = *hymenium*.

Hyobasioglossus, *hyodeoglossus*, de tong en het tongbeen betreffende, b. v. *musculus hyobasioglossus* = *basioglossus*.

Hyocholicum acidum, het hyocholzuur = cholzuur, Strecker, gepaard uit hyocholalzuur, dat zich slechts door het watergehalte onderscheidt van hyocholzuur en glyocol.
Hyodes, hyoides, hyoideus, het tongbeen betreffende; os hyoideum, het tongbeen.
Hyoeypiglotticus, hyodepiglotticus, hypoglotticus, het tongbeen en het strotklepje betreffende, b. v. ligamentum hyoeypiglotticum.
Hyoglossus, hyodeoglossus, tot de tong en het tongbeen behoorend, b. v. musculus hyoglossus, de tongbeentongspier.
Hyophthalmus, een klein oog, varkensoog; een van dergelijke oogen voorzien individu.
Hyopotamus, een zoogdier welks overblijfselen in de tertiaire lagen van Engeland en Frankrijk zijn gevonden.
Hyoscatinum, hyoscorinum, volgens sommigen de eigenaardige stof welke den eigenaardigen reuk geeft aan de excrementen der varkens.
Hyoscyaminum, het hyoscyamine, alkaloïde in het zwarte bilzenkruid, *Hyoscyamus niger*, is kristallijn, tabakachtig scherp van smaak, en in onzuiveren toestand ook tabakachtig riekend, Geiger.
Hothyreoides, —reodes, —reoides, het tongbeen en het schildvormig kraakbeen betreffende, b. v. ligamenta hyothyreoides, de banden tusschen het tongbeen en het schildvormig kraakbeen.
Hypacticus, wegvoierend, benedenwaarts ontlastend, matig afvoierend.
Hypagoge, eene matige ontlasting; adj. hypagogus, matig afvoierend; b. v. remedia.
Hypalemma, hypalimma, het ingewrevene, het in te wrijven, het

liniment; hypaleipsis, het inwrijven.
Hypaleipton, hypalipton, het tot het inwrijven bestemde, b. v. een liniment, eene zalf.
Hypaliptron, hypaliptron, een spatel of dergelyk werktuig om iets mede in te wrijven.
Hypalgia, eene matige pijn; adj. hypalgicus.
Hypamaurosis, een onvolkomene zwarte staar; adj. hypamauroticus.
Hypamblyopia, een geringe graad van verzwakking van het gezichtsvermogen; adj. hypamauroticus.
Hypanconion, hypanconium, een armkussen, bij verwondingen, fracturen, enz.
Hypaphonos, een weinig stemmeeloos, eenigzins wederspanning of onverstandig.
Hypapoplexia, een geringe graad van beroerte of een onvolkomen apoplectische aanval; adj. hypapoplecticus.
Hypasthenia, een matige graad van asthenie of zwakte; adj. hypasthenicus.
Hypastismus, hypatmos, het beroken, suffitus, suffumigatio.
Hypatonia, een gering gebrek aan spankracht.
Hypauchenion, hypauchenium, een nekken.
Hypeccauma, brandstof; bij de Ouden ook: het tot onderhouding des levens noodige voedsel, pabulum vitae.
Hypecchorësis, het afwijken naar beneden, de stoelgang; adj. hypecchoreticus, matig benedenwaarts afvoierend.
Hypectasia, —tasis, eene matige uitzetting, subextensio.
Hypelaëon, —laëum, de oliedroesem, amurca.
Hyemphraxis, de onvolkomene of gedeeltelijke verstopping; adj. hypemphracticus.

Hypene, de brand.
Hyperemios, —mius, winderig, wind bevattend; hyperemia, plur., zogenoemde windeieren; onvolgende, karakterloos.
Hyperigeocarpus, hetgeen vruchten boven en onder de aarde draagt, amphicarpus.
Hyperacoë, hyperacis, een te sterk of te fijn gehoor.
Hyperadenoma, een kliergezwel, klierwoeking, hyperadenosis.
Hyperaematosi, hyperaemosis, bloedrijkdom, het te veel bloed bevatten, volbloedigheid.
Hyperaemia, overvloed van bloed, volbloedigheid, de overvulling der bloedvaten van eenig orgaan of eene streek; dikwijls in de betekenissen van het eerste stadium eener ontsteking; adj. hyperaemicus.
Hyperaesthesia, de bovenmatige, ziekelijke prikkelbaarheid zoowel van de zintuigorganen als ook van eene andere zenuwspheer; hyperaestheses, ziekten met zeer hoog gestegen sensibiliteit; adj. hyperaestheticus, hyperaesthetus.
Hyperanarrhophësis, de bovenmatige opslorping.
Hyperaphia, de overspanning of bovenmatige prikkelbaarheid van de gevoelswerktuigen; adj. hyperaphicus.
Hyperarithmos, overtallig, supernumerarius.
Hyperartetiscus, aan groote gebreken der ledematen lijdend; bij sommigen: van een overtollig aantal ledematen voorzien.
Hyperarthricus, overtolligheid der ledematen; adj. hyperarthricus, aan overtolligheid van de ledematen lijdend.
Hyperarthrosis = hyperarthricus; adj. hyperarthroticus.
Hyperasthenia, een zeer hooge graad van zwakte; een zeer typhouse of paralytische toestand.

Hyperauxësis, de vergrooting van eenig deel, ziekelijke opzetting.
Hyperbaria, de te groote specifieke zwaarte, b. v. van de lucht, enz.; adj. hyperbaricus, door hyperbarie ontstaan.
Hyperbionarce, de overmaat van levenskracht met overmatige werkzaamheid van het bloed en de vezels.
Hyperbôle, de overdrijving; adj. hyperbolicus, overdreven.
Hyperbulia, eene bovenmatige vermeerdering van het wilsvormen, Leupoldt.
Hypercarposi, eigenlijk overbevruchting; volgens F. Simon: de toestand van het bloed met vermeerderde bloedbolletjes en verminderde vezelstof, b. v. bij typhouse koorts.
Hypercatharsia, —sis, de te sterke werking van braak- en purgeermiddelen; bovenmatige ontleding in het algemeen, zelfs profuse menstruatie; adj. hypercatharticus, de hypercatharsis betreffende of bewerkende; hypercathartus, bovenmatig ontledigd, te zeer gezuiverd.
Hypercenosis, de bovenmatige ontleding, b. v. van de bloedvaten door te vele of te groote aderlatingen; adj. hypercenoticus.
Hyperceratosis, de bovenmatige woeking, de overvoeding van het hoornvlies; eene bovenmatige vorming van hoornweefsel in het lichaam in het algemeen.
Hyperchondroma, het produkt van de hyperchondrosis, kraakbeenwoeking.
Hypercinësia, —cinësis, eene bovenmatige bewegelijkheid of beweging; vele nieuwere pathologen hebben eene bijzondere ziekteklasse, die der »hypercineses», samengesteld, tot welke inzonderheid de krampen gerekend worden; adj. hypercineticus.

Hypercrinia = hypercrisia, Andral.
Hypercrisis, eene bovenmatige kritische uitscheiding, zoodat men haar met eene symptomatische, colliquatieve kan verwarren; adj. hypercriticus.

Hypercroma, hypercromax, hyperchroma, een klein vleeschuitwas in het wit van het oog, Heuermann.

Hypercyësis = epicyësis, te menigvuldige zwangerschap; adj. hypercyeticus, hypercyecticus, wat deze betreft, bewerkt of bewerken kan.

Hypercyrtosis, de bovenmatige kromming van eenig deel; adj. hypercyrtoticus.

Hyperdermatoma, —*dermoma*, hyperdermatosis, —*dermosis*, bovenmatige huidwoekering.

Hyperdiuresis, bovenmatige pislozing, b. v. bij diabetes.

Hyperdynamia, het te groote levensvermogen, te groote levenskracht, wordt door fransche geneeskundigen gewoonlijk gebruikt in de beteekenis van het begrip »sthenie of hypersthenie"; adj. hyperdynamicus.

Hyperdynatocrasia, te groote strakheid van de organische vezels, Bartels.

Hyperecclasis, de te sterke breking; adj. hyperecclasticus.

Hypereccrisis = hypercrisis; adj. hypereccriticus.

Hyperchëma, te sterk geluid; hyperchësis, het te sterk geluid geven; adj. hyperchëticus, op hyperchësis betrekking hebbend.

Hyperelasticitas, de bovenmatige veerkracht; adj. hyperelasticus.

Hyperemesia, hyperemësis, hyperemia, het bovenmatige braken, ook vergiftiging door braakmiddelen; adj. hyperemeticus; hyperemetus = hyperemesis; bij Hippokrates eene te sterke uitstorting van lympha.

Hyperenergia, te sterk werkingsvermogen, bovenmatige kracht; adj. hyperenergeticus, hyperenergicus.

Hyperenteroma, —*terosis*, een ingewandsgewas; de woekering in een ingewand.

Hyperemphymia, eene bovenmatige begeerte of verlangen.

Hypererethesia, eene bovenmatige, ziekelijke prikkelbaarheid; een overprikkelde toestand.

Hyperethismus, de overprikkeling; plaatselijke?; adj. hypererethisticus.

Hypererythraemösis, de arterieele hyperaemie.

Hypergenesis, bovenmatige teel- of vormdrift; adj. hypergeneticus, met te sterke vormdrift begaafd, of daartoe behoorende.

Hypergeusia, hypergeusis, hypergeustia, het zeer sterk ontwikkelde smaakvermogen, een fijne smaak; hypergeusia mammarum, bij sommigen: = hyperaesthesia mammarum.

Hyperhidrosis, hyperidrosis, hyperhidrosis, het bovenmatige zweeten.

Hyperinosis, de bovenmatige kracht der spiervezelen; volgens Simon: de toestand van het bloed met vermeerderde vezelstof en verminderde bloedlichaampjes, zooals bij de ontstekingen.

Hyperlymphia, de overmaat van lympha.

Hyperneuria, hypernervia, Piorry, bovenmatige zenuwwerkzaamheid.

Hyperneuroma, eene woekering der zenuwmasse, zenuwzwam; hyperneurosis, de vorming daarvan.

Hypernoea, hypernoia, eene ziekte met bovenmatig geprikkelde werkzaamheid des geestes, als tegenstelling van anoca, Leupoldt.

Hyperöa, hyperö, het verhemelte; de verhemeltebeenderen, Galenus;

bij sommige nieuweren: de chonae; adj. hyperoicus.

Hyperocha, hyperoche, het vooruit steken.

Hyperoitis, de ontsteking van het verhemelte.

Hyperochasma, de verhemeltespleet, het gespletene verhemelte, de wolfsmond.

Hyperopsia = exyopsia, een te scherp gezichtsvermogen.

Hyperoryanëma, hyperorganoma, bovenmatige pseudorganisatie.

Hyperorgösis = orgasmus; = satyriasis?

Hyperorthosis, het bovenmatig recht uitstrekken; bij sommigen = tetanus.

Hyperosmia, een te sterke, te fijne reuk.

Hyperosphrësia, —*sis*, een ziekelijk vermeerderd reukvermogen.

Hyperostoma, een beenuitwas; hyperostosis, beenwoekering; vorming van een hyperostoma, eene sterke uitzetting van beenderen.

Hyperoxydum, een superoxyde, peroxyde; hyperoxygenatus, hyperoxygenicus, te veel zuurstof bevattend, te zeer geoxydeerd.

Hyperoxys, zeer acuut, acutissimus.

Hyperpathia, eene te groote geneigdheid tot ziekten of aandoeningen; overgevoeligheid; adj. hyperpathes, overgevoelig, kleinzeurig, b. v. bij pijn.

Hyperperitrope, de overmaat in de wisseling der organische verrichtingen, Grossi.

Hyperphlebösis, eene al te groote venositeit.

Hyperphlogosis, eigenlijk eene bovenmatige ontsteking; bij Lobstein: eene chronische ontsteking met harde swelling en koorts, welke in verzwering of koudvuur overgaat.

Hyperphrenia, de manie, razernij; adj. hyperphrenicus.

Hyperpicros, bovenmatig bitter.

Hyperpimële, bovenmatige ophoping

van vet, te groote vetheid, zwaarlijvigheid; adj. hyperpimelicus, aan zwaarlijvigheid lijdend, obesus, deze betreffende.

Hyperpira, de ziekelijke eetlust.

Hyperplerösis = epiplerösis, de overvulling; adj. hyperpleroticus.

Hyperplexia, extase, de overspanning van den geest, J. Guislain.

Hyperpneusis, hyperpneustia, de te sterke ziekelijke vorming van lucht in het lichaam; h. gastrica, de wonderigheid, flatulentia.

Hyperporosis, de beenwoekering, calluswoekering, vorming van callus in het algemeen.

Hyperpresbytia, een zeer hooge graad van presbyopie, Gaubius.

Hypersarcoma, het te sterk uitgegroeide vleesch; zoogenoemd wild vleesch, caro luxurians.

Hypersarcosis, hypersarxis, de vorming van hypersarcoma; de bovenmatige vleeschvorming in het algemeen.

Hyperspasia, hyperspadias, hyper-spadiæus = epis-padiæus, enz.; hyperspadiasis, de toestand van een hyperspadiæus.

Hyperspasmia, klonische kramp, convulsie, J. Guislain.

Hyperspongia, hyperspongosis, eene bovenmatige zwamwoekering in het lichaam.

Hypersthen, een mineraal van de hoornblende-familie, het hyperstheen.

Hypersthenia, de ziekelijk verhoogde algemeene organische werkzaamheid = sthenia, Röschlaub; = hyperdynamia, Pinel; adj. hypersthenicus.

Hypersynergia, eene te sterke medewerking; eene te sterke geleiding en verdeling van het ziekelijke moment door het lichaam, Grossi.

Hypersystole, de bovenmatige, ziekelijke samentrekking.

Hyperthelicus, op de borsttepel zich

bevindende; op of boven het slijmvlies voorkomende.

Hyperthymia, eene ziekte van den geest met roekeloosheid gepaard, mania atrox, Leupoldt.

Hypertonia, bovenmatige spankracht, te groote spanning der irriterbare vezelen; adj. hypertonicus, hypertonus, overspannen.

Hypertrömos, een sterk of te menigvuldig beven.

Hypertrophia, de vergrooting van eenig deel ten gevolge van te sterke voeding; adj. hypertrophicus.

Hyperurösis, hyperurorrhoea, Piory, eene bovenmatige ontlasting van urine, = diabetes.

Hyperymenösis, woekering van membranen; hyperymenöma, het prodrukt der hyperymenosis.

Hyperzoodynamia, eene bovenmatige kracht bij dierlijke schepselen.

Hypha, hyphe, hyphos, het weefsel, tela; een afzonderlijke weefsel-draad; eene snaar; bij nieuwere physiographen: de draadvormige steel van vele slingerplanten.

Hyphaema, —*mia*, hypaemia, het onderloopen van bloed; somtijds = haemalops; adj. hyphaemos.

Hyphaematösis, eene matige of ook ziekelyk verminderde werkzaamheid van het bloed; eene te zwakke bloedbereiding.

Hyphaemitis, eene matige ontsteking van het bloed.

Hyphaemorrhagia, eene zwakke bloedvloeijing.

Hyphalodum, —*loidum*, hypohaloidum, een subchloride, Schweiger.

Hyphomycetes, de draadzwammen, v. Martius.

Hypnaesthësis, het gevoel van slaperigheid, de met de gezondheid gepaard gaande lust tot slapen.

Hypnobäsis, hypnoatesis, het slaap- of nachtwandelen; hypnobäta, —*bates*, een slaapwandelaar; adj. hypnobicus, het slaapwande-

len betreffend, daaraan lijdend. *Hypnodes*, slaperig, slaap verwekkend; subst. hypnodia, slaperigheid.

Hypnologia, de leer van den slaap.

Hypnologica, doctrina, bij sommigen: de diaetetiek van den slaap.

Hypnnergia, bij sommigen: het slaap- of nachtwandelen.

Hypnophobia, de vrees gedurende den slaap; een in den slaap ontstaande plotselinge aanval van vrees of schrik; adj. hypnophobicus, = phöbus, den slaap vreeszende.

Hypnopathia, hypnopathos, eene ziekte bij welke abnormale veranderingen van den slaap de hoofdverschijnselen uitmaken.

Hypnophrenöses, het dwalen in den slaap, b. v. ijlen, nachtwandelen, enz. C. H. Schultz.

Hypnopoeus, slaapverwekkend.

Hypnos, de slaap.

Hypnosis, het inslapen, slaap verwekken; adj. hypnoticus = hypnopoeus; remedia hypnotica, slaap verwekkende middelen.

Hypnotyphus, de slaaptypus, slaapkoorts.

Hypoblepharon, eigenlijk hetgeen onder het ooglid ligt; eene zwelling of eenig ander ziekelyk verschijnsel onder een of beide oogleden; een kunsttoog, daar dit onder de oogleden wordt geschoven.

Hypocapnisma, een berookingsmiddel; hypocapnismus, het berooken; ook = hypocapnisma.

Hypocarpus, hypocarpus, botan. onder de vrucht zittende, b. v. flos.

Hypocarpogeus = hypogeocarpus.

Hypocarus, eene geringe graad van slaapzucht; adj. hypocarödes.

Hypocatalepsis, een onvolkomene graad van vallende ziekte, stijfkramp.

Hypocatharsis, eene matige ontlasting door den stoelgang.

Hypocausis, het verbranden of afbranden van beneden af; eene lichte verbranding.

Hypocaustum, hypocausta, een oven, of een werktuig dat van anderen verwarmt; eene zweetkamer, woonkamer.

Hypocauterium, hypocausticum, een van anderen werkend, ook wel matig werkend brandmiddel.

Hypocephalaecum, een hoofdkussen.

Hypocerchnaleon, een geringe graad van heescheheid.

Hypochloromelas, een mensch met chlorotisch-vuile huidkleur, of ook met habitus hepaticus.

Hypochlorosus, onderchlorigzuur bevattend, b. v. baryum.

Hypocholödes, galachtig, eenigermate met gal overeenkomende.

Hypochölus = hypocholodes; aan zoogenoemde zwarte gal lijdend, atrabilarisch, eenigszins toornig.

Hypochondria, hypochondriacismus, hypochondriasis, de hypochondrie, miltzucht; adj. hypochondriacus, homo, een miltzuchtige, een lijder aan hypochondrie; morbus hypochondriacus, de hypochondrie; bij de Engelschen: spleen.

Hypochondrium, de streek onder de korte ribben; regio hypochondriaca = hypochondrium.

Hypochondrophthisis, eene toring die door hypochondrie zou veroorzaakt worden, of daarmede zou verbonden zijn.

Hypochorëma, de stoelgang, de ontlaste drekstoffen; hypochorësis, de ontlasting der drekstoffen uit de darmen; adj. hypochoreticus.

Hypochyma, —*chysis*, eigenlijk het onderloopen, suffusio; de grauwe staar; het onderloopen van het oog met bloed; = glaucoma.

Hypocleptis, het ongemerkt of heimelijk wegnemen, stelen; het uitzweten van sereuse of etterachtige vloeistoffen, v. Hildenbrand;

adj. hypoclepticus; vitrum hypoclepticum, een schei-trechter.

Hypocoelion, —*lium*, het onderlijf, de buik.

Hypocoelis, het onderste ooglid, Aretaeus; hypocoelon, —*lum*, de verdieping onder het onderste ooglid.

Hypocophösis, een geringe graad van doofheid; adj. hypocophos.

Hypocraneus, zich onder den schedel bevindend, aldaar ontstaan.

Hypocranium, apostema, een absces of zweer onder den schedel; ook het harde hersenvlies, Kraus.

Hypocrater, het onderstuk, onder een nap of drinkschaal; een presenteerblad; adj. hypocrateriformis, schenkladvormig, b. v. coralla h., eene bloemkroon bij welke de buis lang-buisvormig en lang, de rand vlak uitgespreid en nagenoeg cirkelrond is.

Hypocrinia, Andral, beter hypocrisia, eene niet genoegzame kritische uitscheiding, in het algemeen eene onvolkomene crisis.

Hypocuphismus, eene matige vermindering of verlichting, inzonderheid van ziekteverschijnselen; adj. hypocuphos, eenigermate verlicht.

Hypocystectomy, de zijdelingsche steensnede, blaassnede van anderen af, d. i. door het perinaeum.

Hypoderma, een verschijnsel onder de huid; adj. hypodermaticus.

Hypodermis, het benedenvliesje; bij sommigen: de voortzetting van de epidermis op inwendige deelen; derhalve = epithelium.

Hypodësis, het onderste verband; de onderbinding van een vat.

Hypodesma, —*mus*, —*mis*, = hypodesis; een ondersteuningsverband.

Hypodesmeus, een onderbindingswerktuig, b. v. tot het stelpen van bloedingen uit groote vaat-takken, ter uitroeiing van polypen.

Hypodesmolyter, een werktuig tot het losmaken der onderbindingsdraden om een vat, enz.
Hypodyma, de bekleedselen der borstingewanden, pleura en mediastinum, Cael. Aurelianus.
Hypodynina, eene matige pijn.
Hypodysis, het onderduiken.
Hypogaeus, —*geus*, onder de aarde ontstaande of blijvende; bot. cotyledones hypogaeae, onder de aarde blijvende zaadlobben.
Hypogastralgia, de pijn in de benedenbuikstreek, hypogastrium.
Hypogastrectasia, —*tasis*, de uitzetting van den onderbuik.
Hypogastriotome, —*mia*, de buiksneede in de regio hypogastrica.
Hypogastritis, eene lichte ontstekingsachtige toestand van de maag.
Hypogastrium, de benedenbuikstreek, en wel in meer uitgestreken zin de streek tusschen den schaamboog en eene van de eene spina anterior superior ossis ilium tot aan de andere getrokken lijn; in strengere beteekenis alleen het middenste, aan beide zijden door de regiones iliacae begrensde gedeelte van die streek; adj. hypogastricus.
Hypogastricele, eene breuk aan den onderbuik.
Hypogastrodidymus, aan den onderbuik vereenigde tweelingen, waarbij al het overige in dubbelen getale aanwezig is.
Hypogastroneuria, hypogastroneuria, Piorry, het zenuwlijden van den onderbuik.
Hypogastropathia, eene kwaal van den onderbuik.
Hypogastrorrhagia, eene verbloeding in of uit de benedenbuikstreek; adj. hypogastrorrhagicus.
Hypogastrorrhæxis, eene buikbreuk met verscheuring van de darmvliezen.
Hypogastrorrhoea, eene slijmvlloeing

uit den onderbuik; adj. hypogastrorrhoeicus.
Hypogastrostenosis, eene vernauwing van het hypogastrium.
Hypoglossis, —*glottis*, —*glossium*, de benedenvlakte van de tong; hetgeen onder de tong ligt, vandaar bij sommigen: het tongtoompje; bij anderen: het tongbeen; het kikvorschgezwel, ranula; de tongklier, glandula sublingualis; hypoglossides, pillen tegen den hoest, welke men onder de tong laat wegsmelten.
Hypoglossus, —*glottus*, hetgeen zich onder de tong bevindt; nervus hypoglossus, de ondertongzenuw.
Hypoglutis, de vleezige deelen onder de billen.
Hypognathadenes, de submaxillairklieren; hypognathadenitis, de ontsteking daarvan.
Hypographie, eigenlijk het onderschrift; bij de oude empirici de nominaaldefinitie van eene ziekte, waaruit zich deze laat erkennen zoowel als van anderen onderscheiden.
Hypogynus, bot. onderstandig; corolla h., eene bloemkroon welke noch met den kelk noch met den vruchtzak vergroeid is; stamina h., meeldraden welke niet samenhangen met den kelk of het ovarium.
Hypolampsia, —*lampsis*, een geringe graad van kramp, zwakke trekkingen der ledematen; een zwak glinsteren.
Hypolepsis, het antwoord; eene valsche wijze van voorstellen.
Hypolymphia, ziekelijk gebrek aan lymphia, Andral.
Hypolysis = parësis, eene geringe graad van verlamming.
Hypomeconicus = comenicus.
Hypomia, de streek beneden den schouder; de okselholte en de spieren daar beneden.
Hypomnësis, de herinnering, het

bewustzijn; adj. hypomnesticus.
Hypomochlium, het onderstuk van een hefboom, het steunpunt.
Hypomaria, een lichte graad van waanzin, eene geringe mate van bloohartigheid, Schwediaur.
Hypomyxon, een onder slijm liggend, ook wel een eenigszins slijmerig deel; adj. hypomyxus.
Hyponarthecia, een ondersteuningspalk, Mayor.
Hyponervia, hyponervia, Piorry, eene ziekelijk verminderde zenuwwerkzaamheid.
Hyponoëma, eene van te voren opgevatte meening, het vooroordeel.
Hyponomus, de valgroeve, de mijn; adj. hyponomus, ondermijnend, wegetterend, zooals in fistelgangen.
Hyponychon, de ophoping van bloed of etter onder een nagel.
Hypopathia, een matig lijden.
Hypophacodes, eenigszins linskleurig.
Hypophasia, —*phasis*, de toestand waarin gedurende den slaap het wit in het oog zichtbaar is, lagophthalmus partialis.
Hypophlegmasia, eene verborgene, ook wel eene slepende ontsteking; een zwakke graad van ontsteking.
Hypophora, de pijpzwel, fistel; alle zweren met te nauwe opening; bij Hippokrates: de stoelgang.
Hypophthalmion, de streek onmiddellijk onder het oog gelegen; = haemalops; bij eenigen = hypopion en hypopyon.
Hypophyllocarpi, musci, loofmossen welker van eene schede voorziene vrucht onder een bijblad groeit, Bridel-Brideri.
Hypophyllus, bot. zich onder een blad bevindend.
Hypophysis, cerebri, het hersenaanhangsel of de zoogenoemde glandula pituitaria.
Hypopia, plur., de wangbeenderen.

Hypopion, het onderloopen met bloed, enz.; de streek onder de oogen, Aretaeus; = hypopyon.
Hypopleurion, het ribbevlies, pleura; hypopleurius, hetgeen onder de ribben ligt.
Hypopnoëcus, eene zachte of onmerkbaar uitwaseming te weeg brengend.
Hypopodium, een middel voor de voeten, een voetpleister; het voetstuk van een chirurgisch werktuig.
Hypopsophësis, een geruisch, b. v. het klokken bij het naar beneden gaan van vloeistoffen door den slokdarm.
Hypopyon, —*pyum*, het etteroog; bij sommige ophthalmologen: de ophoping van etter in de voorste oogkamer ter onderscheiding van empyësis.
Hyporrhinion, de streek onder den neus; de snorrebaard; hyporrhinus, door den neus sprekend.
Hyporrhoea, eene matige uitvloeiing, van slijm, bloed, enz.
Hyporrhysis, het langzaam afvloeien, het afstorten of af dalen.
Hyposapros, eenigszins bedorven, op het punt van te bederven.
Hyposarca, hyposarcidium = anasarca; eene tusschen en onder het spiervleesch zich verspreidende ophoping van water; adj. hyposarcidius, —*cios*, zich onder het vleesch bevindend; morbus hyposarcidius = hyposarca.
Hyposarcosis, een klein vleeschuitwas, vleeschtepeltje.
Hyposcheotomia, de benedenbalzak-sneede, Daumont's methode om de waterbreuk te opereeren.
Hyposiagon, de onderkaak.
Hyposiagonarthrititis, de arthritische? ontsteking van het gewricht der onderkaak.
Hyposialaden, de submaxillairklier; hyposialadenitis, de ontsteking van die klier.

Hypospadiacus, hypospadias, een man met te kort voorhuidstoompje; tegenwoordig gewoonlijk een mannelijk individu wiens pisbuis zich opent aan de benedenzijde des eikels; hypospadia, —diasis, hypospadicia, —disia, de toestand van een hypospadiaeus; adj. hypospadicus.

Hypospasma, bij sommigen: een matige graad van blepharospasmus.

Hypospathismus, het schuiven van den spatel tusschen de algemeene bekleedselen van den schedel en den schedelwand.

Hyposphagma, eene uitstorting van bloed onder het bindvlies.

Hyposphinxis, de omsnoering, onderbinding.

Hypostasis, hypostēma, het bezinksel, inzonderheid in de urine; de zelfstandigheid, autonomia; adj. hypostaticus, bezinkend, een bezinksel opleverend, b. v. urina; zelfstandig, onafhankelijk.

Hypostathme, de onderlaag; het voetstuk; een dik, vast bezinksel.

Hypostenōma, eene matige vernauwing; hypostenosis, de vorming van eene zoodanige vernauwing; ook = hypostenoma.

Hyposthenia, een geringe graad van sthenie; adj. hyposthenicus.

Hypostoma, een aan de onderste beenvlakte ontstaan ziekelijk uitwas; hypostosis, de vorming van een hypostoma.

Hypostoma, hypo en stoma, ent. het benedenste gedeelte van het aangezicht.

Hypostroma, hetgeen onder het stroma ligt, in zoover men namelijk bij de buik- en draadzwammen den vruchtsteel van het calycium als stroma beschouwt, v. Martius.

Hypostrophe, het omkeeren; de terugwaartsche buiging, b. v. van de baarmoeder; adj. hypostrophicus.

Hypostypticus, een weinig adstrin-

geerend; bij Plouquet: door onvolkomen verstopping ontstaan.

Hyposulphuricus, onderzwavelzuurhoudend.

Hyposynergia, eene te zwakke medewerking.

Hypotāsis, het onderspannen, over iets uitspreiden, b. v. een doek over het lichaam.

Hypotaenium, de strek onder den penis en het scrotum.

Hypothēnar, het onderste gedeelte van de hand nevens de muis; de halvemaaanvormige verhooging tusschen de uiteinden van den handwortel van de beide uiterste ossa metacarpi; bij sommigen: de rug van de hand.

Hypothermanter, een warmtetoestel; eene warmflesch of warmkruik; dim. hypothermanthion.

Hypothesis, eene als stelling opgeworpen, niet bewezen meening; adj. hypotheticum, op meeningen gegrond, onbewezen.

Hypothon, het ondergelegde; eene artsenijbereiding van kegelvormige gedaante ter inbrenging in den endeldarm.

Hypothionicus = hyposulphuricus.

Hypothymia, de berooking; hypothyiasis, het berooken.

Hypotion, eene oorpleister.

Hypotrimma, eene saus, gekruide bouillon.

Hypotrope, hypotropiasmus, het weder instorten in eene ziekte, de recidiven; adj. hypotropicus, recidiven nalatend.

Hypotrophia, de zwakke voeding; het matige volumen van eenig deel, Piorry.

Hypotypōsis, de zeer nauwkeurige beschrijving of aanwijzing; het voorbeeld, monster.

Hypoxanthinum, eene in de milt van den mensch en van het rund, alsmede in de hartspier in groote hoeveelheid gevondene stof, welke zich van het xanthic-

oxyde alleen daardoor onderscheidt, dat zij één atoom zuurstof minder bevat. Gerhard heeft haar ook in runderbloed, en Scherer in het bloed van den mensch, maar alleen bij ziekten, leucaemie, aangewezen.

Hypozeicus, noemt men gesteenten zooals gneis en schilferglimmer, die onder de fossielenvoerende aardlagen gelegen zijn.

Hypozoma, de scheiwand, het middenrif.

Hypersyripēlas, ecphorerysipelas, een zich boven de huid verheffend roosuitslag.

Hypsometria, de hoogtemeting; adj. hypsometricus.

Hypsonos, —nusos, de bergziekte, misselijkheid met neiging tot braken, welke vele menschen op zeer hooge bergen overvalt, A. v. Humboldt.

Hypophōnus, met eene hooge, scherpe stem begaafd, diskant.

Hypitiasis, —tiasmus, het liggen op den rug, achterovervallen; h. stomachi, hevige misselijkheid en braking, waarbij de maag zich als het ware schijnt om te keeren.

Hypalos, niet behoorlijk tot lidteken overgegaan of genezen, b. v. ulcera.

Hypurgia, het hulp verleen; bij Hippokrates waarschijnlijk: het aan de natuurwerkzaamheid ondergeschikte hulp verleen; adj. hypurgicus, hypurgus.

Hyracotherium, een klein dikhuidig zoogdier uit de tertiaire lagen van Engeland.

Hysgine, scharlakenuitslag; adj. hysginos, scharlakenkleurig.

Hysginecephlogiois, de scharlakenachtige varioloïde.

Hystēra, de baarmoeder; plur. hystēra, de nageboorte.

Hysteralgia, pijn in de baarmoeder, somtijds de baarmoederkan-

ker; adj. hysteralgos, —gicus. *Hysterandria*, de klasse der planten welke meer dan tien op den kelk ingeplante meeldraden heeft, bij aan alle kanten met de kelkbuis vergroeide eierstokken, Richard; adj. hysterandricus.

Hysteranēsis, de verslapping van den vruchthouder; volgens Kopp inzonderheid de verslapping en het uitzakken van den fundus uteri.

Hysteranthērae, plantae, planten welker bladen later uitkomen dan de bloemen.

Hysterapopnīxis, of metrapopnīxis, zie: hysteropnīx.

Hysteratresia, de sluiting van den baarmoedermond, door vergroeiing; bij sommigen: de sluiting van de baarmoederschede.

Hysterelcosis, de verzwering van de baarmoeder, eene baarmoederzweer.

Hysteremphysema, hystremphysema = physometra.

Hysterergia, de nawerking, b. v. van een geneesmiddel of eene kuur.

Hystereticus, later optredend, verdragend, uitblijvend, b. v. febris hysteretica = febris postponens.

Hysteria, hysterias, hysteriasis, hysteris, hysterismus, de hysterie, gewoonlijk »moederplaag» genoemd, eene chronische zenuwachtige aandoening waarvan de oorzaak in de baarmoeder gezocht wordt; adj. hystericus; hysterica, plur., hysterische krampen; ook suffocationes uterinae.

Hysterites, de baarmoederwaterzucht, Van der Linden.

Hysteritis, eene ontsteking van de baarmoeder, metritis.

Hysteroecarcinoma, de baarmoederkanker.

Hysteroatalepsis, de hysterie met kataleptische toevallen.

Hysterocele, eene baarmoederbreuk.

Hysterochloasma, de moederlevervlekkenziekte.

Hysteroenesmus, het trillen der baarmoeder of der vrouwelijke schaamdeelen in het algemeen.
Hysteroecolica, de baarmoederkoliek.
Hysteroecranium = occiput.
Hysteroecyësis, de baarmoederzwangerschap, graviditas intrauterina.
Hysteroecystocele, het uitzakken van de baarmoeder en de blaas in of door de schede.
Hysteroecyënia = hysteralgia.
Hysteroedema, de waterzucht van de baarmoederzelfstandigheid.
Hysteroecolithiasis, de steenvorming in de baarmoeder; hysterolithus, een baarmoedersteen.
Hysteroecologia, de leer betreffende de baarmoeder; adj. hysterologicus, hysterologus.
Hysteroecoloxia, de ombuiging of scheve ligging van de baarmoeder.
Hysteroecomalacosis, de verweking van den vruchthouder; hysteromalacoma, het produkt daarvan.
Hysteroecomania, de baarmoederwoede, furor uterinus.
Hysteroecometrum, een werktuig om de baarmoeder mede te meten.
Hysteroecomochlion, — *lium*, de verloskundige hefboom.
Hysteroecion, de nageboorte.
Hysteroeconus, een baarmoedergezwel.
Hysteroecoparalysis, eene verlamming van de baarmoeder.
Hysteroecopathia, eene kwaal van de baarmoeder; = hysteria; = deuteropathia, een secundairlijden.
Hysteroecophthisis, hysterophthoe, de baarmoedertering.
Hysteroecophyma, het opzwellen van de baarmoeder, een gezwel in de baarmoeder.
Hysteroecophysema, eene opzwellen en uitzetting van de baarmoeder door lucht.
Hysteroecoplasmata, woekeringen van

het schedegedeelte van de baarmoeder.
Hysteroecoplegia = hysteroparalysis.
Hysteroecopnia, hysteropnixa, een hysterische aanval met verstikkings-toevallen.
Hysteroecopsellismus of laryngospasmodismus, balbuties postica, Malbouche.
Hysteroecopsophia, de ontlasting van lucht uit de baarmoeder.
Hysteroecoptosis, het uitzakken van de baarmoeder.
Hysteroecorrhagia, eene bloedvloeijing uit de baarmoeder.
Hysteroecorrhæsis, de verscheuring van de baarmoeder.
Hysteroecorrhoea, de witte vloed; somtijds = hysterorrhagia; adj. hysterorrhoeicus, die uitvloeijing betreffende.
Hysteroecorriochisis, het ophouden of de onderdrukking van eene baarmoedervloeijing.
Hysteroecosalpina, de baarmoedertrompet, Fallopiasche buis.
Hysteroecoscirrhus, de baarmoederkanker, in het stadium der verharding.
Hysteroecoscopium, eene hoorbuis welke men bij zwangeren aanwendt, om de pulsatiën van het foetus waar te nemen.
Hysteroecospasmus, de baarmoederkramp; de hysterische kramp, bij hysterische individuen.
Hysteroecostoma, — *stomium*, de baarmoedermond.
Hysteroecostomatismus, hysterostomatismus, een werktuig om den baarmoedermond mede in te snijden.
Hysteroecosynizësis = metrosynizësis.
Hysteroecotomia, de baarmoedersnede, keizersnede.
Hysteroecotomion Osiandri, Osiander's hysterotoom of baarmoedermes, ter verrichting van de keizersnede.
Hysteroecotomotocia, hysterotomotocia,

Rousset, de keizersnede, de verlossing door middel van de keizersnede.
Hysteroetomus, een mes om de keizersnede mede te doen, de hysterotoom.

Hysteroetismus, eene ziekelijke samentrekking van den baarmoedermond.
Hysteroetiasis, hystricismus, de stekelvarkensziekte, eene soort van uitslag, hystrix, het stekelvarken.

I.

Iacea, ook *Viola tricolor*, het drie-kleurige viooltje.
Iacens, liggend; verb. jaceo, ere.
Iactatio, het omverwerpen, het pronken; zich op iets laten voorstaan; verb. jacto, are; jactito, are.
Iactura, het verlies.
Iactus, de worp; verb. jacio, ere.
Ialapinum, het jalapine, het drastische bestanddeel, de scherpe hars van den jalappewortel, *Ipomoea purga*.
Iama, de genezing, het geneesmiddel.
Iamatologia, de geneesmiddelleer.
Iamatosyntaxiologia of iamatotaxiologia, de leer van het voorschrijven van geneesmiddelen.
Ianitor, de portier; fem. janitrix.
Iaponicus, japansch; terra japonica = catechu; acidum japonicum, het japon- of catechuminezuur, omzettingsprodukt van catechinezuur door behandeling met bijtend kali.
Iasis, de genezing.
Iateria, de geneeskunde; adj. iaterius, genezend.
Iatralipta, iatrolipta, een geneesheer die bijna uitsluitend gebruik maakt van zalven; gewoonlijk een knoeier, kwakzalver.
Iatreusis, iatria, iatrica, iatrice, de uitoefening van de geneeskunde, het beroep van geneesheer; iatricos, op den geneesheer of het beroep van geneesheer betrekking hebbende.
Iatrine, het beroep van geneesheer;

eene vrouwelijk geneeskundige; eene vroedvrouw.
Iatron, de plaats waar de geneesheer zijn beroep uitoefent, een marktten; de belooning van den geneesheer, Sostrum.
Iatrobulaeologia, — *buleologia*, — *buleologia*, de stelling van de aanwijzing van geneesmiddelen, v. d. Hagen.
Iatrochemia, iatrochymia, de geneeskundige scheikunde; de op geneeskundige grondstellingen gebaseerde geneeskunde; iatrochemicus, een deze stellingen beaamend geneesheer.
Iatrognomica, — *ce*, iatrognomonica, — *ce*, de leer aangaande de geneeskrachtige stoffen en de kennis daarvan, Hufeland.
Iatrolologia, de leer betreffende den geneesheer, het beroep van geneesheer, enz.
Iatromantis, geneesheer en waarzegger te gelijker tijd; iatromantia, de door een zoodanigen uitgeoefende kunst.
Iatromathematica, de toepassing van wiskundige stellingen op de geneeskunde; iatromathematicus, een geneesheer die volgens wiskundige stellingen leert en geneest; in vroeger tijd een geneesheer die tevens astroloog was.
Iatrophicum acidum, het krotonzuur, een vluchtig vetzuur in de zaden van *Croton tiglium*.
Iatrophysicus, een natuuronderzoeker die tevens geneesheer is.

Iatros, de geneesheer.
Iatrosophista, een theoretisch of philosophisch geneesheer.
Iatrotechna, — *technes*, een praktisch geneesheer; adj. *iatrotechnicus*; *iatrotechnica*, ars, de praktische geneeskunde.
Ichmites, voetstappen van uitgestorvene dieren in oude aardlagen.
Ichmographia, de grondtrek; eene afbeelding in omtrekken.
Ichmologia, de wetenschap der voetstappen van uitgestorvene dieren.
Ichor, iedere ongekleurde vloeistof; het bloedwater; tegenwoordig gewoonlijk dunne, stinkende etter, sanies; adj. *ichorodes*, — *roides*, — *rosus*, dergelijke etter bevattend.
Ichthyelaemum, de vischtraan.
Ichthyema, de vischschub.
Ichthyocholinum, een kristallijn lichaam dat in de gal van eenige visschen de plaats van het biline vervangt.
Ichthyocolla, de zwemblaas der visschen, vischlijm.
Ichthyocoprus, fossiele uitwerpselen van visschen.
Ichthyodorulites, fossiele vinstekels van visschen.
Ichthyolite, een vischversteening, een ichthyoliet.
Ichthyologia, de leer aangaande de visschen; adj. *ichthyologicus*; *ichthyologus*, iemand die zich met de studie der visschen bezig houdt.
Ichthyophagus, *ichthyphagus*, van visschen levend.
Ichthyosaurus, een fossiel reptiel uit het lias, de vischhagedis.
Ichthyosis, vischschubbenuitslag.
Ichthyotomia, de ontleedkunde der visschen; adj. *ichthyotomicus*.
Ichthys, de visch.
Icon, het beeld, de afbeelding, de gelijkenis.
Icosandria, de 12de plantenklasse van Linné, met 20 of meer

meeldraden, op den rand van den kelk ingeplant.
Icterophthysis, de tering met geelzucht gepaard.
Icterus, icteritia, de geelzucht; icteritia alba = chlorosis; icteritia rubra = erysipelas, Walther; adj. *ictericus*, *icterodes*, aan geelzucht lijdend.
Ictus, de slag, worp, steek; *ictus cordis* of *arteriarum*, de hart- of arteriepol.
Idea, het idee, de voorstelling, het begrip, denkbeeld; *idea morbi*, de wetenschappelijke bepaling van eene ziekte; adj. *idealis*, met eenig begrip overeenkomstig, of wel het gevolg daarvan; ingebeeld, b. v. *morbus idealis*, eene ingebeelde ziekte.
Identitas, een door nieuweren gevormd woord, van idem, de identiteit of gelijkheid; adj. *identicus*, gelijk, identiek.
Ideologia, hieronder verstond Napoleon I eene zonder praktische kennis en zonder de geveene omstandigheden in aanmerking te nemen opgevatte politieke meening; adj. *ideologicus*, *ideologus*.
Ideosynchysis, de verwarring van denkbeelden, niet koortsig delirium, volgens Guislain.
Idiapocausis, de zelfverbranding.
Idielectricus, *idioelectricus*, zelfelektrisch, de mededeeling van electriciteit niet behoevende; subst. *idielectricitas*.
Idiempresis = *idiapocausis*.
Idiobios, het zelfstandige leven.
Idiobule, *idiobuleusis*, de zelfstandige wil.
Idioctonia, de zelfmoord; *idioctonus*, een zelfmoordenaar.
Idiogynus, — *gynicus*, een wijvig; bot. *flos idiogynus*, eene bloem welkers stampers geheel en al afgezonderd staan van de meeldraden.

Idioma, de eigenaardige wijze van spreken, de moedertaal.
Idiopathia, het zelflijden, tegenstelling: *sympathia*; het oorspronkelijke lijden, tegenstelling: *deuteropathia*; adj. *idiopathes*, — *thicus*.
Idiospasmus, eene slechts een enkel deel overvallende kramp; adj. *idiospasticus*.
Idiosyncrasia, *idiosyncrasis*, de eigenaardige vatbaarheid voor zekere uitwendige invloeden; adj. *idiosyncraticus*.
Idiota, *idiotes*, een bijzonder, een privaats persoon; een zonderling idioot; een dom of eenvoudig mensch; *idiotia*, *idiotismus*, de eigenaardige handelwijze; de zwakheid van wil; de bloohartigheid.
Idiotropia, de eigenaardige wijze van zich voor te doen en te handelen; = *idiopathia*.
Idolum, het afbeeldsel, een phantasiebeeld, afgodsbeeld, spook.
Idoneus, passend, geschikt, doelmatig, bekwaam.
Idrialinum, het idrialine, treedt nevens eene koolwaterstof, idryl, op in het kwikerts van Idria, vermengd met zwavelkwik, en stemt, wat de oplosbaarheid betreft, overeen met de harsen.
Iectigatio, de onrustige beweging.
Iecur, *jecinus*, de lever; *oleum jecoris aselli*, de levertraan; adj. *jecorarius*, tot de lever behoorende; *jecorosus*, leverachtig, met lever overeenkomstig, gehepatiseerd.
Iejunitas, *jejunium*, het vasten, het nuchteren zijn, de ledigheid; adj. *jejunus*, vastend, nuchteren; *jejunum*, *intestinum*, de nuchteren darm.
Ientaculum, het onthijt.
Iervinum, het jervine, een alkaloïde in het sabadille- of luiszaad, *Veratrum*.
Ignavus, traag, lui; subst. *ignavia*.
Ignis, het vuur; *ignis philosophicus* = *phosphorus*; *ignis persicus* = *carbunculus malignus*; *ignis volaticus*, het vuur, een acuut uitslag bij kinderen; adj. *igneus*, het vuur betreffende; *ignitus*, gegloeid.
Ignivomus, vuurspuwend, b. v. *mons*, een vulkaan.
Iguanodon, een kolossaal reptiel, gevonden in de wealden.
Ile, een kronkel, de zoogenoemde ileus of kronkeling der darmen.
Ileitis, de ontsteking van den kronkeldarm; adj. *ileiticus*.
Ileocholosis, eene ziektefamilie bij Eisenmann; in lagere graad: galachtige diarrhoea, in hooger graad: cholera.
Ileocleisis, de verstopping van den kronkeldarm.
Ileocoeca, regio, de streek van het onderlijf alwaar de kronkel- en blinde darm aan elkander grenzen of in elkander overgaan.
Ileocolicus, *ilocolicus*, den kronkeldarm en endeldarm betreffende.
Ileopyra = *febris nervosa*, Eisenmann, = *ileitis pustulosa*, Hufeland.
Ileotyphus, de abdominaaltypus, Eisenmann.
Ileum, ileon, ilium, de kronkeldarm, het gedeelte der dunne darmen tusschen het jenunum en coecum.
Ileus, zie: ile; dikwijls voor drekbraking.
Ilia, de heupen of darmbeensstreken; bij dieren, inzonderheid bij paarden, het kruis; os ilium, het darmbeen; adj. *iliacus*, de darmbeensstreek of het darmbeen betreffende; regio *iliaca*, de darmbeensstreek; *passio iliaca* = ileus.
Ilingus, de draaiziekte, duizeligheid met voorbijgaand verlies van het gezicht.
Iliohipogastrius, wat op de darm-

been- en onderbuikstreek betrekking heeft.

Illacrymatio, het tranen, het dropelen der tranen, het overloopen van het oog met tranen.

Illecebra, de lokspijs, het lokken, lokmiddel.

Illinitio, illitio, illitus, het insmeren, inwrijven, het opstrijken; verb. illinio, ire, en illino, ere.

Illoides, scheelziend, knipoogend, lonkend; subst. illosis, het verdraaien der oogen, het knipoogen; illos, de oogappel, een scheelziende.

Illusio, het zinsbedrog; verb. illudo, ere.

Illustratio, de verlichting, opheldering van eene zaak; verb. illustro, are.

Imaginatio, de valsche voorstelling, inbeelding; imaginatio gravidarum, gewoonlijk het verzien der zwangeren; verb. imaginor, ari, zich inbeelden.

Imago, het beeld; entom. het insect in den volkomenen toestand, insectum declaratum.

Imasatinum en imesatinum, het imasatine en imesatine, produkten van het isatine met ammoniak; acidum imasatinicum, het imasatinzuur of isamzuur, eene verbinding van 2 atomen isatine met 1 aequivalent ammoniak, kristalliseert in prachtige met kwikjode overeenkomstige plaatjes.

Imbecillis, imbecillus, zwak; subst. imbecillitas.

Imberbis, ongebaard; bot. palatum imberbe, een glad verhemelte.

Imbibitio, de drenking, de doortrekking met, of opneming van vloeistoffen in losse weefsels, zonder dat die opneming het gevolg is van de resorptie der vaten; verb. imbibo, ere.

Imbrex, de dakpan; adj. imbricatus; bot. dakvormig, als spiraalvormig geplaatste deelen elkander zoo-

danig bedekken dat alleen de toppen vrij blijven, b. v. calyx, bulbos.

Imidogenium, het imidogen, radikaal der imiden, als zoodanig nog niet nader bekend.

Imidum, een imid, eene verbinding van imidogen met verschillende lichamen; tot dusverre heeft men inzonderheid die lichamen imiden genoemd, welke ontstaan uit de tweevoudig zure ammoniumoxyde-zouten door verlies van 4 atomen water, en derhalve beschouwd kunnen worden als gepaarde verbindingen van watervrije zuurstoffzuren met het neutrale imid. Volgens Kolbe zijn het verbindingen van 1 aequivalent zuurhydraat, gepaard met cyanverbindingen; volgens Schlossberger = nitrilzuren. Imidicum acidum, een imidzuur; met dezen naam worden die zuren bedoeld waarin een imid verbonden is met het hydraat van een zuurstofzuur, Schlossberger.

Immediatus, onmiddellijk; adverb. immediatē.

Immedicabilis, ongeneeslijk; b. v. vulnus.

Immemor, niet gedachtig aan iets.

Immensus, onmetelijk.

Immersio, het in- of onderdompelen; verb. immergo, ere.

Imminens, op handen zijnde, dreigend; verb. immineo, ere.

Imminutio, de vermindering; verb. imminuo, ere.

Immissio, het inbrengen; immissor = catheter; verb. immitto, ere.

Immobilis, onbewegelijk; hernia immobilis, eene niet in te brengen breuk; subst. immobilitas.

Immoderantia, de onmatigheid; immoderatio, het zelfde als zulks slechts eene enkele maal plaats heeft; immoderatus, onmatig, ook in hartstochten; adv. immoderate.

Immomor, ari, in of bij iets blijven, of inwonen.

Immunditia, —dities, de onreinheid; adj. immundus.

Immunitas, het vrij of verschoond blijven; adj. immunis.

Immutatio, de verandering; verb. immuto, are; adj. immutabilis, onveranderlijk.

Impar, onparig, niet gepaard; imparipinnatus, onparig, oneven gevind, als aan den top der as van een gevind deel een oneven deel geplaatst is.

Impastatio, het kneden tot eene vaste, deegachtige massa.

Impatiens, ongeduldig, prikkelbaar, b. v. impatiens aëris frigidi, gevoelig voor koude, tegenstelling: patiens; subst. impatientia, het ongeduld.

Imperfectus, onvolkomen, onvolledig; adv. imperfecte.

Imperforatio, het ontbreken van eene natuurlijke opening; adj. imperforatus.

Impermeabilis, ongebaand, ongegaanbaar, ondoordringbaar; subst. impermeabilitas.

Impervius, ongebaand, ontoegankelijk, b. v. urethra.

Impetigo, bij P. Frank: een chronisch uitslag in het algemeen, tegenstelling: exanthema; de ettervlecht, Schönlein; adj. impetiginodes, impetiginosus.

Impetes, de aanval, aandrift, b. v. 1. febris, de aanval van koorts; adj. impetuosus, hevig, stormachtig.

Implantatio, het inplanten, inzetten, ook chirurgisch: het invoegen, b. v. een stuk huid op eene defecte plaats; verb. implanto, are.

Impletio, het opvullen; verb. impleo, ere.

Implexus, verwikkeld, geslingerd.

Implicatio, de verwikkeling, slingering; implicationes reticulares nervorum, de netvormige ver-

vlechtingen der zenuwen; verb. implico, are; implicatus, implicatus, verwikkeld; = complicatus.

Impluvatio, —vium, het regenbad.

Imponderabilis, onweegbaar; imponderabilia, de onweegbare stoffen, als licht, warmte, elektriciteit.

Impos, onbekwaam, onvermogen, b. v. mentis impos, niet bij zinnen.

Impositio, het in- of opleggen; verb. impono, ere; impositus, ingelegd; entom. ova imposita, in eene zelfstandigheid, welke den jongen tot voedsel dient, gelegde eieren.

Impotens, onvermogen; subst. impotentia, speciaal: het onvermogen om voort te telen of den bij-slaap uit te oefenen.

Impraegnatio, de bevochtiging, bezwangering; verb. impraegno, are.

Impraeputatus, onbesneden.

Impressio, de indruk; impressiones digitatae, de vingervormige indrukken aan de inwendige schedelvlakte; verb. imprimo, ere.

Improbabilis, onwaarschijnlijk; subst. improbabilitas.

Impuber, —bes, niet manbaar, onrijp.

Impudens, onbeschaamd, schaamteloo; adv. impudenter; subst. impudentia.

Impudicus, ontuchtig; subst. impudicitia.

Impulsio, impulsus, de aandrift, drijfveer; impulsus cordis, de hartstoot; verb. impello, ere.

Impurus, onrein; subst. impuritas.

Imputatio, de toerekening; imputabilitas, de toerekenbaarheid; adj. imputabilis; verb. imputo, are.

Inaccessus, ontoegankelijk.

Inaequalis, inaequabilis, ongelijk, ongelijkmatig, b. v. pulsus; subst. inaequalitas, inaequabilitas; adv. inaequaliter.

Inanaphysis, het weder aangroeien of de herstelling der spiervezelen.

Inanimatus, inanimis, —mus, niet levend, levenloos, onbezielt.

Inanis, ledig, nietig, saploos, mergachtig, ledig; bot. *caulis inanis*, een stengel met los merg gevuld; subst. *inane*, de chaos, de ledige ruimte; *inania*, de heupen, darmbeenstreken, *regiones iliaca*; *inanitas*, ledigheid, nietigheid.

Inanities, de ontlediging, uitputting, verzwakking.

Inappetentia, het gebrek aan eetlust.

Inarticulatio, de diepe geleding, de nootgeleding, *enarthrosis*.

Inauguratio, de inwijding; adj. *inauguralis*, b. v. *dissertatio*; verb. *inauguror*, ari.

Inauratio, de vergulding; adj. *inauratus*; verb. *inauro*, are.

Incantatio, de betoovering, het bepraten; *incantamentum*, het toovermiddel; verb. *incanto*, are, bepraten, betooveren.

Incarceratio, de beklemming, i. *hernia*, eene breukbeklemming; verb. *incarceror*, are; adj. *incarceratus*, beklemd.

Incarcans, *incarnativus*, vleeschmakend, vandaar *incarnantia remedia*, de vleeschvorming bevorderende middelen; *incarnatus*, tot vleesch geworden; subst. *incarnatio*, het vleesch worden, het ingroeien in het vleesch, b. v. *incarnatio unguium*.

Incendium, *incensio*, de ontsteking, *inflammatio*; de brand, het afbranden; verb. *incendo*, ère.

Incentivus, prikkelend; *incentivum*, een prikkelend middel, *Prudentius*.

Incertus, onzeker, onbepaald.

Incessus, het ingaan, de gang; verb. *incedo*, ère.

Incestum, *incestus*, eene onkuische handeling, de bloedschande.

Incidens, invallend; *incidentia*, toevallige omstandigheden; *inciduus*, invallend, tusschenvallend; *pulsus inciduus*, de tusschenval-

lende polsslag, tusschen twee anderen; verb. *incido*, ère.

Incidens, *incisivus*, insnijdend; *remedia mucus incidentia*, slijm oplossende middelen, salmiak; verb. *incido*, ère; subst. *incisio*, het insnijden; *incisura*, eene insnijding; *incisor*, de insnijder, b. v. *dentes incisores* of *incisivi*, de snijtanden; *incisorium*, een werktuig om mede in te snijden.

Incineratio, het verbranden tot asch; verb. *incinero*, are.

Incitabilis, prikkelbaar, voor opwekking vatbaar; subst. *incitabilitas*, de prikkelbaarheid; *incitamentum*, de prikkel; *incitatio*, de opwekking; verb. *incito*, are.

Inclavatio, de spijkersgewijze invoeging, b. v. van de tanden in de tandkassen.

Inclinatio, de neiging, naar binnen of naar voren, b. v. van de magneetnaald, *inclinatio coeli* = *clima*; i. *pelvis*, de helling van het bekken; i. *uteri*, de te veel hellende ligging van de baarmoeder; verb. *inclino*, are; *inclinans*, zich buigend, hellend; *planum inclinatum*, een hellend vlak.

Inclusus, ingesloten; bot. *stamina inclusa*, door de bloembekleedsele in dier voege omgeven meeldraden dat zij niet zichtbaar zijn; verb. *includo*, ère.

Incoctus, ongekoekt; *excretiones incoctae*, ongekoekte, rauwe of onverteerde uitscheidingen.

Incoenatus, zonder een hoofdmaaltijd gebruikt te hebben, nuchteren gebleven zijnde.

Incolūmis, onbeschadigd, goed bewaard gebleven.

Incommodus, ongemakkelijk, nadeelig; subst. *incommodum*, het nadeel, de schade.

Incompletus, niet voltallig, onvolledig; bot. *flos i.*, eene bloem aan welke een of meer deelen, b. v.

kelk of bloemkroon, niet ontwikkeld zijn.

Incontinentia, het onvermogen om iets terug te houden, b. v. *incontinentia alvi* of *urinae*; *incontiens*, niet samenhangend, niet samenhoudend.

Incorporatio, de inlijving.

Incrassatio, de verdikking; verb. *incrasso*, are, verdikken; *incrassans*, verdikkend, *inspissans*, *condensans*; *incrassatus*, bot. op eene plaats meer verdikt of gezwollen dan elders.

Incrementum, de wasdom, de toename, b. v. in ziekten; het stadium *incrementi*; verb. *increasco*, ère.

Incruciatio, de kruising; i. *nervorum opticorum* = *chiasma n. o.*

Incrustatio, het bedekt worden met eene korst, de omkorsting; adj. *incrustedus*, met eene harde schors of schaal overtrokken.

Incubatio, *incubitus*, *incubitus*, het opleggen, het broeien, de gang der ontwikkeling van eene aanstekelijke ziekte; *stadium incubationis*, het stadium van eene nog niet geheel als zoodanig ontwikkelde, maar in den toestand der eerste vorming verkeerende ziekte; verb. *incubo*, are, opleggen, broeien; adj. *incubatus*, bebroeid.

Incubus, *incubo*, de nachtmerrie.

Incumbens, opliggend; bot. *anthera i.*, een opliggende, in het midden bevestigde en bewegelijke helmknop; verb. *incumbo*, ère.

Incuneatio, de wig- of spijkervormige invoeging, *gomphosis*; adj. *incuneatus*.

Incunabulum, het windsel; entom. de cocon.

Incurabilis, niet behandelbaar; gewoonlijk = *insanabilis*, ongeheelbaar.

Incursus, de aanloop, aandrang; verb. *incurro*, ère; *frequentativum*: *incurso*, are.

Incurvatio, de kromming; verb. *incurvo*, are; adj. *incurvatus*, bot. omgebogen.

Incus, het aanbeeld, een van de gehoorbeentjes.

Indehiscens, bot. niet openspringend, b. v. *pericarpium*.

Index, indicator, de aanwijzer, de opgave, de wijsvinger, de waarschijnlijkste dagen van eene te verwachten crisis; *indiciū*, de aanwijzing, het teeken.

Indicatio, de aanwijzing, inzonderheid van te bezigen geneesmiddelen; verb. *indico*, are; *indicatum*, het aangewezen geneesmiddel; *indicans*, het de aanwending van een geneesmiddel of geneeswijze aanwijzende; *indicatorius*, aanwijzend; dies *indicatorii* = dies *indices*.

Indelebilis, niet vernietigbaar.

Indifferens, onverschillig; b. v. *remedium*, scheikundig indifferent, noch alkalisch noch zuur; *indifferentismus*, de onverschilligheid, bij sommigen: het indifferentiepunt.

Indigestio, de slechte spijsvertering, niet verteerbaarheid, eene vuile maag.

Indigitatio, de inschuiwing, *intusceptio*; verb. *indigito*, are, inschuiwen, aanduiden.

Indignatio, de ontevredenheid met iets, verontwaardiging, het misnoegen; verb. *indignor*, ari, misnoegd worden; *indignabundus*, *indignatorius*, misnoegd, verontwaardigd; *musculus indignatorius*, de buitenste rechte oogspier.

Indignus, nietswaardig, onwaardig.

Indigerythrinum, het indigorood.

Indigo, —gum, —cum, indigo.

Indigocarminum, indigokarmijn, coeruleinzwavelzuur kali of natron.

Indigoleucinum, het indigowit, het chromogeen van indigo.

Indigophaeinum, indigobruin.

Indigotinum, het indigoblauw, stikstofhoudend principe van indigo.
Indinum, volgens Berzelius het oxyde van een radikaal van het rosenden; het is een rooskleurig, kristallijn lichaam, gevormd door kali uit sulphesatyd.
Indispositio, het zich kwalijk bevinden, niet wel zijn; ongesteldheid, ongeschiktheid.
Individualitas, individualiteit, eigenlijk de ondeelbaarheid; de persoonlijkheid, individualiteit; adj. individualis, individuus; individuum, een afzonderlijk wezen, individu.
Indolens, pijnloos, smarteloos, ongevoelig, onverschillig; subst. indolentia, de ongevoeligheid, onverschilligheid.
Indoles, het aangeborene, de eigenaardigheid, de bijzondere toestand, de aard; b. v. animi of morbi indoles, het karakter van iemand, van eene ziekte.
Inductio, de invoering, het overtrekken, obductio, de aanleiding, gevolgtrekking, sluitrede; verb. induco, ère.
Indulgentia, de toegevendheid, zachtzinnigheid, verschooning; verb. indulgeo, ère.
Indumentum, het omhulsel, overtreksel; verb. induo, ère, aanleggen, aantrekken, met iets bekleeden.
Induplicatus, bot. ingelegd, b. v. praefloratio induplicata, als de kelk- of bloembladeren elkander met de randen aanraken en de buitenranden binnenwaarts zijn gebogen.
Induratio, de verharding; verb. induro, are; indurantia remedia, verhardende middelen, b. v. ijzer-vitriool, aluin, enz.
Indusium, het hemd, onderkleed; bot. het sluiertje of dekvliesje bij de varens.
Inebriatio, de dronkenschap, een roes; verb. inebrio, are, zich dron-

ken drinken, iemand dronken maken; adj. inebriatus.
Inedia, het gebrek aan eetlust, afkeer van voedsel; gewoonlijk gebruikt in de beteekenis van honger of onthouding van spijs, vandaar curatio per inediam, de hongerkuur.
Ineptus, ongeschikt, ondoelmatig, ongerijmd, laf, smakeloos; subst. ineptiae, laffe, zouteloze praat of eene dergelijke handelwijze.
Inermis, ongewapend; oculo inermi, met het bloote oog; bot. caulis i., een stengel zonder doornen en stekels.
Iners, lui, traag; subst. inertia, de traagheid, onbruikbaarheid, ongeschiktheid.
Inexplebilis, niet te stillen, onleschbaar, b. v. sitis.
Inexpugnabilis, onoverwinbaar, niet te boven te komen, b. v. morbus i., eene niet te bedwingen ziekte.
Infans, een kind, eigenlijk een kind dat nog niet kan spreken; adj. infantilis; infantia, de kinderlijke leeftijd.
Infanticida, een kindermoorder, kindermoordenares; infanticidium, de kindermoord.
Infarctio, infarctus, het volstoppen, opvullen; verb. infarcio, ire, volstoppen.
Infectio, de besmetting, aansteking, kleuring; verb. inficio, ère; adj. infectus.
Infectus, onafgedaan, onvolkomen; re infecta, onverrichter zake.
Infecundus, infoecundus, onvruchtbaar; subst. infecunditas.
Infernalis, helsch; lapis i., helse steen; furia infernalis, zie: furia.
Inferne, van beneden.
Inferus, inferior, infimus, de onderste; bot. calyx i., een met het vruchtbeginsel niet vergroeide kelk; ovarium inferum, een met den kelk en de tusschenliggende deelen vergroeid ovarium.

Infestus, vijandelijk; verb. infesto, are, verontrusten.
Infibulatio, de hechting van de voorhuid of van de vrouwelijke schaamlippen, ten einde den bijslaap te verhinderen.
Infiltratio, de drenking van het celweefsel of van losse weefsels in het algemeen met eene vloeistof; eigenlijk het trekken van eene vloeistof in iets; verb. infiltro, are.
Infirmus, zwak; subst. infirmitas; verb. infirmo, are.
Inflammatiō, de ontsteking; inflammatorius, met ontsteking gepaard, ontstekingachtig; verb. inflammo, are.
Inflatio, het opgeblazen, gezwollen zijn; verb. inflo, are; bot. petiolus of pericarpium i., een opgeblazen kelk of vruchtbekleedsel; calyx i., een wijde en holle kelk.
Inflexio, de buiging, inbuiging; bij de nieuweren ook: de knikking, b. v. uteri; verb. inflecto, ère.
Inflorescentia, bot. de bloeiwijze.
Influentia, influxus, het invloeden, de inwerking; influenza of influenza, de russische catarrhus of griep; verb. influo, ère.
Informis, vormeloos, misvormd; subst. informitas.
Infortunium, het ongeluk; somtijds de contrafissuur bij eene schedelbreuk.
Inframaxillaris, wat zich onder de kaken bevindt, b. v. glandula infra- of submaxillaris, de onderkaaksklier.
Infraorbitalis, zich onder de oogholte bevindend, b. v. foramen; de streek beneden de oogholte betreffende, of daarin gelegen, b. v. nervus.
Infrascapularis, onder het schouderblad liggend, b. v. musculus infra- of subscapularis.
Infraspinalis, —natus, beneden de schouderbladsgraat liggende, b. v. musculus.

Infrictio, de inwrijving; verb. infrico, are.
Infundibulum, de trechter; het trechtervormige aanhangsel aan de hypophysis cerebri; een gedeelte van het labyrinth in het inwendig oor, scyphus Vieussenii; de verlenging van het nierbekken tot aan het begin van de pisleiders; infundibula, ook: de longkwabjes, Rossignol; adj. infundibuliformis, trechtervormig.
Infusio, het in- of opgieten, broeien; infusum, het af- of opgietsel, door broeien bereid; infusorius, wat tot eene infusie behoort; chirurgia infusoria, ars clysmatica nova, het inspuiten van geneesmiddelen of versch bloed in de aderen; verb. infundo, ère.
Infusorium, animalculum, een infusiediertje, afgietseldiertje.
Ingenium, het verstand, talent, vernuft, genie; adj. ingeniosus, talentrijk, zinrijk, vernuftig; adv. ingeniose.
Ingens, zeer groot, monsterachtig, vreeselijk, b. v. haemorrhagia.
Ingestio, het invoeren, hoofdzakelijk het inbrengen van voedingsmiddelen; ingesta, plur., het ingevoerde, het voedsel; verb. ingero, ère.
Ingluvies, de verwijding van den slokdarm, de krop; de eerste maag of pens der herkauwende dieren.
Ingravidatio = impraegnatio.
Ingressio, ingressus, het binnengaan, binnendringen; verb. ingredior, di; ingredientia, de noodige bestanddeelen van eene scheikundige of geneeskrachtige massa.
Ingruo, ère, binnentreden, aanbrenken, b. v. nox ingruit.
Inguen, de eene zijde der schaamdeelen; somwijlen voor penis; inguina, de heupen, de liezen; adj. inguinalis, b. v. regiones i., de liesstreken, hernia i., eene liesbreuk.
Ingulatio, het inschudden in de keel.

Inhabitatio, het inwonen, bewonen; verb. *inhabito*, are.
Inhalatio, het inademen, de beademing; *inhalatio vaporum*, het inademen van dampen; verb. *inhalo*, are.
Injaculatio, de inspuiting, eene plotselinge, hevige maagpijn, v. Helmont.
Injectio, het inspuiten; *injectio anatomica*, het opspuiten van vaten met kwik, was of andere gekleurde massa's; verb. *injicio*, ère, inspuiten, opspuiten; *vasa injecta*, met bloed overvulde vaten.
Inimicus, vijandelijk; subst. *inimicitia*.
Initis, de ontsteking der spiervezelen; de ontsteking van de pezen; bij sommigen = *rheumatismus*, Feuerstein.
Initium, het begin, de aanvang, eigenlijk de ingang.
Injuria, de beleediging, schadelijke invloed.
Innatus, aangeboren, b. v. *calidum i.*, de aangeborene warmte; verb. *innascor*, ci.
Innervatio, de invloed van de zenuwen op de organische deelen; verb. *innervo*, are.
Innodatio, de sterke verwikkeling, het geknoopt zijn.
Innominatus, onbenoemd, nameloos, b. v. *os, arteria*.
Innumerus, innumerabilis, talloos, ontelbaar.
Inocarcinoma, de vezelkanker.
Inoceramus, een geslacht van fossiele tweekleppige schelpdieren.
Inoculatio, de enting, het inenten, zoowel bij de planten, als het inenten der pokken of de vaccinatie; verb. *inoculo*, are.
Inocystis, eene fibreuse capsula of zak.
Inodesma = *pseudodesma*, een zieklijk gevormde peesachtige band.
Inodorus, reukeloos.
Inogenësis, inösis, de vezelvorming.

Inoma = *pseudinoma* of *inocarcinoma*.
Inophlogosis, inophlogisma, de ontsteking van pezen, eene peesvliesontsteking.
Inopinus, inopinatus, niet vermoed, onverhoedsch; adv. *inopinanter*.
Inoscleroma, —*rosis*, de verharding van het vaatvliesweefsel.
Inosculatio, de inmonding, b. v. der vaten; verb. *inosculor*, ari.
Inosinicum acidum, inosinezuur, een door Liebig uit vleeschvloei-stof bereid zuur, van vleeschachtigen smaak, wordt uit de oplossing in water door alcohol in witte, niet kristallijne vlokken neder-geslagen.
Inositum, —*tes*, het inosite, eene in het spiervleesch gevondene stof, uit welks vloeistoffen het, na afscheiding van het kreatine en onderscheidene zuren, door toevoeging van alkohol nevens zwavelzuur kali, kristalliseert: het is zeer analoog met de echte suikersoorten.
Inquies, inquietudo, de onrust; adj. *inquietus*.
Inquinatio, de verontreiniging, bemorsing, vervalsching; *inquinamentum*, de vuiligheid, onreinheid, een vervalschingsmiddel; verb. *inquino*, are.
Inquisitio, het onderzoek; verb. *inquiro*, ère.
Insaccatio, het instulpen, naar binnen omslaan van het eene orgaan in zich zelf of wel in een ander.
Insaluber, niet heilzaam, ongezond; subst. *insalubritas*, de ongezonde toestand, b. v. *aëris*.
Insanabilis, ongeneeslijk; subst. *insanabilitas*, de ongeneeslijkheid.
Insanus, onverstandig, waanzinnig; subst. *insania*, de waanzin, dolheid.
Insatiabilis, niet te voldoen, onverzadelijk; subst. *insatiabilitas*.

Inscatulatio, de in elkander schuiving, inkokering; theoria *inscatulationis*, de leer van het beginsel dat de eerste mensch reeds de voorafgaande kiemen van alle volgende geslachten heeft bevat.
Inscriptio, het in- of opschrift; *inscriptiones tendineae*, de peesachtige dwarsstrepen welke de rechte vleeschbundels van de *musculi recti abdominis* op drie tot vier plaatsen afbreken; verb. *inscribo*, ère.
Insectivora, insectenetende dieren.
Insectum, een gekorven dier, insect.
Incenscentia, het niet oud worden.
Insensibilis, ongevoelig, niet vatbaar voor prikkels; subst. *insensibilitas*.
Insertio, de hechting, inplanting, intrede; verb. *insero*, ère, invoegen, aanhechten; entomol. *caput insertum*, het ingevoegde hoofd.
Inservio, ire, tot iets dienen.
Insessus, het zitbad, een soort van dampbad; verb. *insideo*, ère, in iets zitten, aanzitten; insido, ère, in iets gaan zitten.
Insidiae, de hinderlaag; adj. *insidiosus*, arglistig; *morbus insidiosus*, eene boosaardige ziekte; verb. *insidior*, ari.
Insinuatio, het invoegen, overhalen, bijbrengen; verb. *insinuo*, are.
Insipidus, smakeloos, laf, zouteloos, b. v. *diabetes*.
Insipiens, laf, zouteloos, ongerijmd; subst. *insipientia*, lafheid, dwaasheid.
Insitio, het inzetten, b. v. van eenen tand; de inenting; *insitor*, de inzetzer, inenter; verb. *insero*, in-sevi, *insitum*, ère, inzetten, inenten; adj. *insitus*.
Insolatio, de zonnesteek, blootstelling aan de zon als prikkelend en opwekkend middel; het in de zon droogen.

Insolubilis, onoplosbaar, onverklaarbaar; subst. *insolubilitas*.
Insomnia, de slapeloosheid; adj. *insomnis*.
Insomnium, de droom.
Insons, onschuldig, schuldeloos; ook onschadelijk.
Inspectio, het in iets zien, het opzicht, onderzoek; *inspectio legalis*, het gerechtelijk onderzoek; *inspector*, de opzichter, onderzoeker; verb. *inspicio*, ère.
Inspersus, tusschengestrooid.
Inspiratio, de inademing; verb. *inspiro*, are.
Inspissatio, de verdikking van eene vloeistof; verb. *inspisso*, are; adj. *inspissatus*.
Instauratio, de herstelling, b. v. van krachten; verb. *instauo*, are.
Instillatio, het indroppelen; verb. *instillo*, are.
Instinctio, —*tus*, de aangeborene natuurdrift, het instinkt; adj. *instinctivus*, de instinktzenuw van den smaak, aldus heet bij sommigen de *nervus glossopharyngeus*.
Institutio, de inrichting, het onderwijs; *institutor*, de onderwijzer, leeraar; *institutum*, eene inrichting voor onderwijs, enz., *instituit*; verb. *instituo*, ère.
Instructio, het onderwijs, de aanwijzing; verb. *instruo*, ère, onderwijzen; adj. *instructus*, onderwezen, voorzien, begaafd; *instructivus*, leerrijk.
Instrumentum, het werktuig, orgaan, b. v. *instrumenta respiratoria*, de ademhalingswerktuigen; *instrumentum instrumentorum*, de hand; *instrumentarium*, eene kist met instrumenten.
Insufficiëntia, de ontoereikendheid, b. v. *valvularum cordis*, het niet volkomen sluiten van de hartopeningen door de klapvliezen; adj. *insufficiens*, ontoereikend.

Insufflatio, het inblazen, b. v. een poeder in de oogen.
Insula, een eiland; *insulanus*, de bewoner van een eiland.
Insulsus, ongezoeten, laf.
Insultus, de aanval, b. v. morbi of febris; verb. *insilio*, *ire*, aanspringen, inspringen.
Insuppurabilis, wat niet aan het etteren kan gebracht worden.
Integer, onverteerd, ongeschonden, volkomen, gezond, b. v. annus i., een geheel jaar; bot. calyx i., een overdeelde kelk; folium integrum = folium indivisum, niet ingesneden; folium integerrimum, een gaafrandig blad; cotyledones integrae, onverdeelde kiembladen; somwijlen ook integralis, b. v. integralis calculus, de integraalrekening; subst. integritas, de gezondheid, ongeschondenheid.
Integrifolius, met niet verdeelde bladeren.
Integumentum, het bekleedsel; *integumenta communia*, de algemeene bekleedselen des lichaams.
Intellectus, het verstand, begrip, de rede; verb. *intelligo*, *ëre*.
Imperantia, de onmatigheid; adj. *imemperans*.
Imperies, slecht weder, het onweder, ontstemming, verwardheid, b. v. animi of nervorum.
Intensio, de inspanning.
Intentio, het streven naar iets, de bedoeling, de geneeswijze volgens eene gegevene indicatie; *sanatio vulnere per primam intentionem*, de genezing door snelle en onmiddellijke vereeniging der wondranden; *intensitas*, bij de nieuweren: de hevigheid; adj. *intensus*, hevig, intensief; *intentus*, opmerkzaam, gespannen in afwachting zijnde, zich moeite om iets gevende; verb. *intendo*, *ëre*.
Interaneus, innerlijk, inwendig; *interanea*, de ingewanden.
Interarticularis, zich tusschen de

gewrichten bevindende, b. v. *cartilagineae*.
Intercalaris, ingevoegd; dies *intercalares*, de schrikkeldagen; in de pathologie, volgens sommigen: de vrije dagen in tusschenpoozende koorts; volgens anderen: de tusschenvallende heviger koortsdagen; os *intercalare*, het tusschengeschoven been, b. v. de beide achterhoofdsbeenderen bij de visschen, het tepelvormig been, Cuvier; verb. *intercalo*, *are*.
Intercapedo, het schepvat, bij offers, eene leemte, de ledigheid of de tusschenruimte.
Interceptio, de afbreking; *interceptio intestinorum*, de darminslingering; verb. *intercipio*, *ëre*, afbreken.
Intercidens, tusschenvallend; dies *intercidentes* = dies *intercalares*; *pulsus interciden*, een polsslag die als derde na twee gewonen snel invalt; verb. *intercido*, *ëre*.
Intercisio, het tusschen iets wegsnijden; verb. *intercido*, *ëre*; adj. *intercisis*, tusschen iets weg gesneden of plotseling weg genomen.
Interclusio, de afsluiting, stremming, belemmering; *interclusio animae*, eene plotselinge belemmering van de ademhaling; verb. *intercludo*, *ëre*.
Intercolumna, of *diapagma*, een chirurgisch werktuig der Ouden.
Intercostalis, tusschen de ribben liggend, *arteriae, spatia*.
Intercurrens, tusschen iets loopend; *febris intercurrent*, eene koorts welke tusschen andere endemisch of epidemisch voorkomenden optreedt; verb. *intercurro*, *ëre*.
Intercus, hydrops, de huidwaterzucht.
Interdentium, de ruimte tusschen de tanden.
Interdigitum, wratachtige uitwassen tusschen de vingers en de teenen, Plinius.

Interfemineum, — *feminium*, — *foemineum*, het middenvleesch = *perinaeum*.
Interferentia, de versterking of vermindering van licht ten gevolge van de samenkomst van twee lichtstralen.
Interfinium, de scheiwand; *i. narium*, de scheidende wand of het septum van den neus.
Interfoliaceus, tusschenbladstandig.
Interitus, het verderf, de ondergang; verb. *intereo*, *ire*.
Interlobularis, tusschen de kwabben of lobjes gelegen.
Intermedius, zich midden tusschen iets bevindend, middenstandig; *intermedium*, iets dat midden tusschen iets inligt.
Intermissio, de afbreking, het uitblijven; bij de tusschenpoozende koorts de koortsvrije tijd of *apyrexie*; verb. *intermitto*, *ëre*; *intermittens*, tusschenpoozend, b. v. *febris*, eene koorts waarbij zich de verschijnselen bij afwisseling op bepaalde tijden vertoonen.
Internodium, een middenstuk; bot. het gedeelte van den stengel dat zich tusschen twee knoopen bevindt, een tusschenknoop, tusschen- of stengellid, eene vingergeleding.
Internuntius, de tusschenbode; dies *internuntii*, de dagen tusschen de aanwijzende en de kritische dagen, welke de toekomstige wijze van behandeling zouden aanwijzen.
Internus, interior, intimus, innerlijk, inwendig.
Interocularis, entomol. tusschen de beide oogen staande, b. v. *antennae*.
Interosseus, zich tusschen de beenderen bevindend, b. v. *arteriae*.
Interpellatio, de storing, het afbreken, de tusschenrede, verandering; verb. *interpello*, *are*; adj. *interpellatus*.

Interpolatus, in- of tusschengeschoven, b. v. dies i. = dies *intercalares*; verb. *interpolo*, *are*.
Interpono, *ëre*, tusschen zetten of stellen, tusschen iets anders geven, b. v. *interponere medicamentum*, een middel geven nevens anderen, d. i. in den tusschentijd.
Interpretatio, de verklaring; *interpretas*, de verklaarder, uitlegger, tolk; verb. *interpretor*, *ari*.
Interruptio, de stoornis, verandering; verb. *interrumpo*, *ëre*.
Interscapularis, zich tusschen de schouderbladen bevindend; *interscapulium*, de schoudergraat.
Intersectio, de tusschensnede; *intersectio nervorum opticorum* = *chiasma n. o.*
Intersepimentum, een tusschenschot; *i. thoracis* = *mediastinum*.
Interseptum = *intersepimentum*; het middenrif.
Interspinalis, tusschen de doornvormige uitsteeksels der wervelen gelegen of aldaar verlopend, b. v. *musculi*.
Interstitium, de tusschenruimte, plaats tusschen iets anders; adj. *interstitialis*, b. v. *tela*, het de tusschenruimten opvullende weefsel.
Intertextus, verward, door elkander geweven.
Intertransversales musculi, de spierbundels tusschen de dwarse uitsteeksels der wervels.
Intertrigo, de ontvelling, b. v. achter de ooren, het zoogenoemde smerten bij kleine kinderen; *intertrigo perinaealis*, het zoogenoemde blikgat ten gevolge van paard rijden.
Intertropicus, tusschen de keerkringen behoorende, van planten en dieren sprekende.
Intervallum, de tusschenruimte, pauze, tusschentijd; *intervalla lucida*, de heldere oogenblikken bij krankzinnigen.

Intestatus, med. = anorchis.
Intestinum, het ingewand, meer bepaald het darmkanaal; dimin. *intestinulum*; *cerebri intestinula*, de hersenwindingen; adj. *intestinalis*.
Intonatio, het donderen, knallen, de toongeving; i. *intestinalis*, hevige winden in den buik.
Intortus, samengedraaid, naar binnen gedraaid.
Intoxicatio, de vergiftiging.
Intraocularis, zich binnen in het oog bevindend.
Intrarius, embryo, bot. een door albumen omgeven embryo.
Intricatio, *intricatura*, de verwikkeling; verb. *intrico*, are; adj. *intricatus*, entom. verward.
Intritus, het ingewrevene.
Introductio, de invoering, inleiding; verb. *introduco*, ère.
Introitus, de ingang, opening, b. v. i. *pelvis*, de bovenste bekkenopening.
Introrsus, naar binnen gekeerd; bot. *antherae introrsae*, meeldraden welke zich aan de binnenzijde van den stamper openen.
Introsusceptio = *intussusceptio*.
Introversio, de instulping.
Inuitus, de aanblik, het aanschouwen; verb. *intueor*, èri.
Intumescencia, de zwelling; verb. *intumescere*, ère.
Intussusceptio, de inschuiving, b. v. van eenig deel der darmen in een ander.
Inulinum, het inuline of alantszetmeel.
Inunctio, de zalving, het insmeren met zalven; verb. *inungo*, ère.
Inustio, het inbranden; bij sommigen: het brandmiddel, *inustorium*. verb. *inuuro*, ère.
Invaginatio = *intussusceptio*.
Invalidus, zwak, krachteloos.
Inventio, de uitvinding, het vinden, de uitvinding zelve, *inventum*; verb. *invenio*, ire.

Inversio, de omkeering, omstulping, b. v. *uteri* of *vesicae*; verb. *inverto*, ère; invertens, omkeerend, veranderend; *remedia invertentia*, veranderende middelen; *inversus*, omgekeerd, omgestulpt.
Invertebrata animalia, de ongewervelde dieren.
Inveteratus, ingeworteld, verouderd, b. v. *morbus*; verb. *inveterasco*, ère.
Investitura, de inkleeding, bekleding; verb. *investio*, ire, omkleeden, bekleeden, b. v. eene holte van het lichaam.
Invidia, de nijd, afgunst; adj. *invidus*, *invidiosus*, valsch, kwaad-aardig, afgunstig; verb. *invideo*, ère.
Inviscans, verdikkend, taaimakend; *remedia inviscantia*, verdikkende geneesmiddelen, welke de sappen taai zouden maken; subst. *inviscatio*, het verdikken, taai maken.
Invisibilis, onzichtbaar.
Invitatio, de uitnoodiging; verb. *invito*, are.
Invitus, tegen wil en dank; *excretiones invitae*, onwillekeurige ontlasting.
Invius, niet begaanbaar, ongebaand, ruw.
Involucrum, involumentum, het omwindsel, omhulsel; *involucra cerebri*, de hersenvliezen; bij het ontwikkelingsproces: *involucrum*, de kap, de schijnbare blaas of het valsche amnion bij de ontwikkeling van het embryo in het ei; dimin. *involucellum*; bot. *involucella*, de afzonderlijke omwindsels van ieder afzonderlijk schermpje; *involutio*, de inhuiling, inwikkeling, de teruggaande vorming, b. v. *periodus involutionis*; verb. *involvo*, ère; *involutus*, bot. opgerold, b. v. *folia*; *involucrat*, bot. van een omhulsel voorzien, b. v. *capitulum*.
Involuntarius, niet vrijwillig; mus-

culi involuntarii, de niet aan de heerschappij van den wil onderworpen spieren.
Iocus, de scherts, boert; adj. *jocosus*; verb. *jocor*, ari.
Iodoformium, het jodoforme, eene met het chloroforme overeenkomende jodiumverbinding; groote gele kristallen van saffraanachtigen reuk, niet in water, maar in aether en alkohol gemakkelijk oplosbaar.
Iodomethe, bedwelming door jodium, het na gebruik van groote doses jodium ontstaande gevoel van dronkenschap, Lugol.
Iodium, jodium, *jodina*, het jodium, door Courtois ontdekt in de soda van zeewieren, *Fucus saccharinus* en *F. vesiculosus*, inzonderheid door Coindet en Lugol in de geneeskunde ingevoerd, volgens Berzelius het hyperoxyde van een tot nu toe nog onbekend radikaal; adj. *jodatus*, jodiumhoudend, met jodium bedield, b. v. *kalium j.*, het jodkalium.
Iontha, vinnen in het gelaat, inzonderheid de blauw- of zwartachtige zoogenoemde Venuspuisten, wijnpuisten, enz.; de vlasbaard.
Ipomoeicum acidum, het ipomzuur dat men uit een harszuur van de jalappe kan bereiden, volgens Schlossberger waarschijnlijk identisch met brandig oliezuur.
Ira, de toorn; adj. *iratus*; verb. *irascor*, ci, toornig, boos worden.
Iracundia, de drift, oplopendheid; adj. *iracundus*.
Irealgia, *iridalgia*, de pijn in het regenboogvlies.
Iriancistrum, *iridancistrum*, de irishaak, ten behoeve van kunstmatige pupilvorming.
Iridaemia, eene irisverbloeding.
Iridallochrosis, de verkleuring van de iris.
Iridectomedialysis, de verbinding van het aftrekken der iris met het uitsnijden van een stuk er van, J. A. Schmidt.
Iridectomia, de kunstmatige pupilvorming met uitsnijding van een stuk van de iris; *iridectomus*, een werktuig tot het uitsnijden van een stuk van de iris.
Iridectropium, het buitenwaarts keeren van de iris.
Iridencleisis, *iridencleismus*, de inklemming van een stukje van de iris in de uitwendige wond, bij de kunstmatige pupilvorming.
Iridemeria, het ontbreken van de iris, Henzschel.
Iridescentia, de kleuren van den regenboog vertoonende.
Iridicolor, regenboogkleurig.
Iridium, een in platina-ertsen gevonden, moeilijk smeltbaar metaal.
Iridocèle, eene regenboogvliesbreuk, eigenlijk het uitzakken.
Iridocinèsis, de beweging der iris.
Iridocoloboma, de irisspleet.
Iridocyclitis, de ontsteking van de iris en het corpus ciliare.
Iridodialysis, de losmaking der iris van den annulus ciliaris.
Iridodonèsis, het gewelfd zijn van den binnenrand der iris naar voren en achteren.
Iridoleptynsis, het dun worden van de iris.
Iridomalacia, eene verweking van de iris.
Iridomelanoma, — *nosis*, het regenboogvliesmelanom, metamorphosis in eene melanotische zelfstandigheid.
Iridomesodialysis, de scheiding der vergroeiing van den inwendigen rand der iris.
Iridoncosis, *iridoncus*, het irisgezwell.
Iridoparalysis, de verlamming van de iris.
Iridoparèsis, de onvolkomene verlamming van de iris.

Iridoperiphacitis, de ontsteking van de iris en het lensbeursje.
Iridoperiphraclis, de ontsteking van de achtervlakte der iris, uveitis, volgens Van Ammon.
Iridoplasma = iridodonesis.
Iridoplasma, eene eigenaardige, van de iris uitgaande degeneratie in het oog, Gluge.
Iridoptosis, het uitzakken van de iris.
Iridorrhagias, iridorrhöge, iridorrhox, eene spleet in de iris.
Iridorhytidosis, het rimpelig worden van de iris.
Iridoschisma = iridorrhagias of coloboma iridis.
Iridotomia, het insnijden der iris.
Iridotomodialysis, het aftrekken van de iris door eene snede.
Iridotromus, het trillen van de iris.
Iris, de regenboog; het regenboogvlies van het oog; de blinding; entom. de ruimte tusschen den ring en het middenpunt, pupilla van het ocellus.
Iritis, de ontsteking van het regenboogvlies; adj. iriticus, de iritis betreffende, er aan lijdende.
Iros, irion, een miltgezwel; bij anderen: een hard roosachtig gezwel, induratio telae cellulosa.
Irradiatio, de irradiatie, de mededeeling der prikkeling, door het overspringen van de prikkeling van naburige zenuwvezelen te weeg gebracht.
Irregularis, ongelmatig, b. v. pulsus; subst. irregularitas.
Irrigatio, de besproeiing, bevochtiging, aanwending van koude op eenige plaats door haar met koud water te bedruppelen; verb. irrigo, are.
Irritabilitas, de prikkelbaarheid; volgens Haller de eigenaardige samentrekbaarheid der spieren; adj. irritabilis, bot. b. v. stamina i., meeldraden welke ten tijde der bevruchting voor beweging vatbaar zijn.

Irritamen, irritamentum, de prikkel, een prikkelend middel.
Irritatio, de prikkeling; verb. irrito, are; irritantia remedia, prikkelende middelen.
Irroratio, het bedauwen, bedruppelen, besprenkelen; verb. irro, are; irroratus, entom. bestrooid.
Isaethionicum acidum, het isaethionzuur, aetheronderzwavelzuur.
Isaguricum acidum, het isagurzuur, een eigen zuur in vergiftige planten, inzonderheid in de oost-indische pijlvergiften.
Isamicum acidum, het isamzuur, rood, kristallijn, verkregen door eene alkoholische oplossing van isatine met ammonia te behandelen, Laurent.
Isatenum, een ternair radikaal, als welks oxyde volgens Berzelius het isatine te beschouwen is.
Isatinicum acidum, het isatinzuur, ontstaat uit het isatine door behandeling met geconcentreerde kalioplossingen.
Isatinum, het isatine of geoxydeerd indigo, verkregen door indigo b. v. met chroomzuur te behandelen.
Isatodes, blauwachtig, weedekleurig; bilis isatodes, bedorven gal welke volgens sommigen als weede zoude gekleurd zijn.
Isatydum, het isatyd, een isatinhydraat, een helder grauw, met indigowit overeenkomstig, kristallijn poeder, onoplosbaar in water, weinig oplosbaar in aether en alkohol.
Ischaema remedia, bloedstelpende middelen; ischaemia, het stelpen van verbloedingen.
Ischiadicus, de heup of het zitbeen betreffende, of daartoe behoorende; aan ischias lijdende; morbus ischiadicus, malum ischiadicum, passio ischiadica = ischias.
Ischiadocele, ischiocele, eene heupbreuk.

Ischiagra, ischialgia, pijn in de heup; adj. ischialgicus.
Ischias, pijn in de heup, lendenjicht; veterin. eene verstuiking van het heupgewricht; ischias antica, wanneer de pijnen het verloop van den nervus cruralis, en i. postica, wanneer zij het verloop van den nervus ischiadicus volgen.
Ischiatitis, eigenlijk: ontsteking van den nervus ischiadicus; gewoonlijk = ischias nervosa Cotunni.
Ischiocele = ischiadocele.
Ischiodidymus, eene tweelingsgeboorte, waarbij de tweelingen met de heupen vergroeid zijn.
Ischion, ischium, de heup; entomol. het heupstuk; os ischii, het zitbeen.
Ischioneuralgia = ischias nervosa; adj. ischioneuralgicus.
Ischiomscambosis, de verkromming, het buitenwaarts staan van de heupen.
Ischnophonus, met eene fijne diskantachtige stem begaafd; subst. ischnophonia.
Ischnötes, magerheid, uittering.
Ischobolennia, het terughouden van slijm.
Ischocoelia, buikverstopping.
Ischogalactia, het terugblijven van het zog.
Ischomenia, het wegblijven der menstruatie.
Ischophonia, de belemmering van de spraak, het stotteren.
Ischuria, de terughouding der urineafscheiding; somtijds = stranguria, eene zeer bemoeielijke en pijnlijke, in den regel druppelsgewijze urinelozing; remedia ischuretica, de pisloozing bemoeielijkende of terughoudende middelen; ischuricus, de ischurie betreffende.
Ischyoschisis, de heupbeenspleet.
Isemeris, de dag- en nachtevening; adj. isemerinus, isemerus; isemerinus circulus, de aequator of evenaar.

Isocardia, een geslacht van twee-kleppige weekdieren.
Isochumenicus, de zelfde wintertemperatuur hebbende.
Isochronicus, isochronius, gelijktijdig, in de zelfde tusschentijden wederkeerende, b. v. pulsus isochronicus, een zich gelijkblijvende puls.
Isoclinicus, gelijk van helling, gelijke hellinghoeken vormende; lineae isoclinicae, magneticae, de lijnen aan de aardoppervlakte waar de magneetnaald de zelfde inclinatie vertoont.
Isodynamicus, de zelfde krachten hebbende.
Isogonicus, den zelfden hoek vormend; lineae isogonicae, magneticae, de lijnen aan de aardoppervlakte waar de magneetnaald de zelfde inclinatie vertoont.
Isolusium, het isolusine, eene bittere scherpe stof in *Polygala virginiana*, Peschier.
Isomeria, isomerismus, de scheikundige toestand van lichamen, waarbij in twee verbindingen van verschillende eigenschappen niet slechts de procentische samenstelling de zelfde is, maar waarbij men ook gerechtigd is tot het vermoeden dat hunne afzonderlijke bestanddeelen uit het zelfde aantal atomen zijn samengesteld; adj. isomeres, isomericus, isomerus.
Isomorphia, isomorphosis, de gelijkheid in gedaante, gelijkvormigheid; adj. isomorphus.
Isopathia, isopathica, de genezing van eene ziekte door de werking van juist het zelfde of de produkten daarvan of van een ander individu, b. v. het afdrijven van wormen door het ingeven van poeder der zelfde wormen, Lux.
Isopathotherapia = isopathia.
Isopoda, een orde van schaaldieren

welker romp verdeeld is in zeven ringen of segmenten, en waarvan elk segment een paar pooten bezit.

Isostemones, plantae of flores, planten welker bloemen even vele meeldraden als bloembladen of insnijdingen der corolla hebben, A. v. Haller.

Isotartaricum acidum, het isowijnzuur, ontstaande door wijnsteenzuur eenigen tijd te smelten.

Isotartridicum acidum, het isotartridzuur = watervrij wijnsteenzuur.

Isothericus, isothermus, gelijken warmtegraad bezittende; lineae isothericae of isothermae, de lijnen op de aarde binnen welke de zelfde warmtegraad heerscht.

Isthmitis, de ontsteking van de keelengte.

Isthmocatarrhus, de catarrhus van de keel.

Isthmocholosis, angina biliosa, Eisenmann.

Isthmodes, met een isthmus overeenkomende, vernauwd.

Isthmodynia, de keelpijn.

Isthmophthia, een keelijden; isthmopathia syphilitica, eene venerische halskwaal.

Isthmoplegia, eene verlamming der in de keelholte gelegene deelen; adj. isthmoplegicus.

Isthmopolypus, eene keelpolyp.

Isthmopyra, pyrangone, de ontsteking van het slijmvlies der keel, Eisenmann.

Isthmorrhagia, eene bloedvloeijing uit de keel.

Isthmospasmus, de kramp in de keelholte.

Isthmus, eene landengte; een nauwe doorgang; isthmus faucium, de uitgang der mondholte in de keelholte, de keelengte; isthmus urethrae, het nauwere gedeelte der pisbuis vóór de prostata; dimin. isthmion; adj. isthmiacus, isthmicus, isthmus, isthmodes, met

een isthmus overeenkomende.

Itaconicum acidum, het itaconzuur, een vorm van het aconitzuur.

Iter, de weg, de reis.

Itinerarium, een reisbericht, reisboek, een wegzoeker, wegwijzer; een steensonde, tintelijzer.

Itrium of itria, plur., marsepein.

Iuba, de maan; adj. jubatus, van manen voorzien.

Iudex, de rechter; iudicium, het oordeel; verb. iudico, are; adj. iudicatorius, beslissend; dies iudicatorii = dies critici.

Iugulum, de keel, keelgroeve; de insnijding aan het bovenende van het borstbeen; entomol. de benedenhals; adj. jugularis, de keel betreffende; venae jugulares, de halsaderen.

Iugum, het juk; anatom. de verhevenheid, b. v. juga cerebralia, de verhevenheden aan de binnenste schedelvlakte welke overeenkomen met de zich tusschen de gyri cerebri bevindende groeven; adj. jugalis, wat op het jugum betrekking heeft of er mede overeenkomt; os jugale, het juk- of wangbeen, ook = arcus zygomaticus; jugatus, geribd; jugamentum, een verbindingstak, bij de wieren.

Iulapium, julepus = mixtura; een sap met suiker of stroop zoet gemaakt.

Iulophorus, katjes dragend, zoo als de wilgen, hazelaars, enz.

Iulus, het katje, de mannelijke bloem; de vlasbaard aan de kin van jonge mannen.

Iumentum, het trek- of lastvee; adj. jumentosus, wat op het trekvee betrekking heeft; urina jumentosa, eene leemachtig troebele urine, zoo als bij het trekvee voorkomt.

Iunctura, de verbinding; gewrichtsverbinding; verb. jungo, ere.

Iuramentum of jusjurandum, de eed; verb. juro, are, bezweren.

Ius, het sap, vleeschnat; het recht; dimin. jusculum carnis, vleeschnat, bouillon.

Juvenis, de jongeling; juvena of juvenus, de jeugd; adj. juvenilis, jeugdig.

Juvo, are, helpen, ondersteunen; ex

juvantibus et nocentibus judicare, uit de heilzame of schadelijke werking van toegediende geneesmiddelen tot de diagnosis eener ziekte besluiten.

Juxtagina = paracynanche.

Laodes, taai, lijmachtig.

J.

Jade, een hard, donkergroen gesteente, uit kwarts, talk en kalk bestaande.

Jamesonite, een erts bevattende zwavellood en zwavelantimonium, het jamesoniet.

Jaspis, een verscheidenheid van kwarts door verschillende stoffen gekleurd.

Juncites, fossiele stammen en bladeren op die van de familie der russen, *Juncaceae*, gelijkende.

Jura, de juravorming, een groep van aardlagen, zoo geheeten naar het Juragebergte, 't welk grootendeels uit deze lagen bestaat.

K.

Vele woorden van griekschen oorsprong, als kreosotum, keratonyxis, enz., zijn onder de C opgenomen en worden dus hier niet herhaald.

Kaolin, het witte leem waarvan in China het porselein wordt gemaakt.

Kelp, ruwe soda uit de asch van verschillende zeewieren verkregen.

Kivi-kivi, de inlandsche naam voor den *Apteryx* of vleugelloozen vogel van Nieuw-Zeeland.

Klaprothine = lazuliet.

Knorria, een plantengeslacht uit het steenkool.

L.

Labarium, het losstaan en dreigende uitvallen der tanden.

Labe, de aanval; b. v. van koorts; een handvat.

Labellum, dim. van labium, bot. het honiglipje, kroonlipje, het eene inwendige kelkblad bij de standelkruidgewassen, *Orchideae*.

Labelo, een mensch met zeer dikke lippen.

Labes, het gezonken zijn, het verval, b. v. van krachten.

Labiatae, plantae, de orde der lipbloemige gewassen.

Labidoceidion, — *clidion*, het sluitstuk van anatomische en chirurgische pincetten.

Labidometrum, labimetreum, het tangmes, een werktuig om de opening te meten van de om

het hoofd van het kind aangelegde tangbladen.
Labidophora, insecta, aan het achterlijf van tangvormige organen voorziene insecten.
Labidoprion, de tangzaag, uitgevonden door Van Huevel.
Labilis = caducus.
Labiotenaculum, de liphouder.
Labis, de tang.
Labium, de lip; entomol. de onderlip; labium leporinum, de hazelip; labia pudendi, de schaamlippen; labia ossis, de beenranden; adj. labialis, de lippen betreffende; labiatus, labiosus, van lippen voorzien, lippig, gelipt, b. v. corolla.
Labor, arbeid, werk, moeite; vitae labores, de moeilijkheden van het leven; partus of parturientium labores, de barensweeën; laboriosus, moeilijk, werkzaam, zwaar; b. v. partus; verb. laboro, are, arbeiden, werken, ziek zijn.
Laboratorium, de werkplaats, inzonderheid eene scheikundige of pharmaceutische.
Labisulcium, een hard lippengezwel.
Labradorite, een opaliseerend veldspaat, het labradoriet.
Labroidei, pisces, de lipvisschen.
Labrum, de lip; entomol. de bovenlip.
Labyrinthodon, een fossiel reptiel, op een kikvorsch gelijkende, uit het new red.
Labyrinthus, een ingewikkelde gang of in het algemeen eene zeer ingewikkelde aangelegenheid; het inwendige, achter de trommelholte liggende beenen gedeelte van het gehoorwerktuig; adj. labyrinthicus, labyrinthodes.
Lac, de melk, het zog; lac sulphuris, zwavelmelk, sulphur praecipitatum; plur. lactes, de zoogenoemde hommen, ballen bij de visschen; lactatio, lactatus, het zogen, stillen; adj. lacteus, melkachtig, met melk overeenkomstig,

melkweit; vasa lactea, de melksapvaten; crusta lactea, de melkkorst; lactescens, melk of melksap opleverend; lacticus, melkzuurhoudend; acidum lacticum, het melkzuur; saccharum lactis, melksuiker; verb. lacteo, ère, zuigen; lacto, are, zogen; lactans, de zogende moeder, eene minne.
Lacca, gummi laccae, het lak of gomlak.
Laceratio, de verscheuring; adj. lacer of lacerus, gescheurd of gekwetst; verb. lacerō, are.
Lacertus, de bovenarm, een bundel; lacerti musculorum, de spierbundels; lacertosus, van sterke spieren voorzien, krachtig.
Lachnum, kool, warmoes, moesgroenten.
Lacinia, franje, slip, insnijding; bot. laciniae, lobi of dentes, de bovenste, meer of minder van elkander gescheidene afdeelingen van eene eenbladige bloemkroon; adj. laciniatus, met franjes; gelobt; bot. ingescheurd, b. v. folium l., een gescheurd tandig blad.
Laconicum, een dampbad, zweetbad, badstoom.
Lacryma, de traan; een helder hars of gomachtig sap, b. v. manna in lacrymis; lacrymatio, het tranen storten, weenen; adj. lacrymalis, wat op het weenen, de tranen of de traanwerktuigen betrekking heeft, b. v. os lacrymale, het traanbeen; glandula l., de traanklier; saccus l., de traanzak; fistula l., een traanfistel; lacrymosus, beweënens-, beklagenswaardig; verb. lacrymor, ari.
Lactamidum, het laktamid, ontstaat door laktid met ammoniakgas te behandelen.
Lacteinum, lactolinum, het lacteïne, de melkstof of de geconcentreerde melk, volgens G. Grimaud, zoude alle wezenlijke bestanddeelen der melk bevatten.

Lacticatio = lactatio; lacticans = lactans.
Lacticinia, de melkspijzen.
Lactidum, het laktid, een vast sublimaat, verkregen uit tot 250° verhit melkzuur-anhydrid; het is melkzuurhydraat, verminderd met twee atomen water, zwak zuur, en vormt ruitvormige sneeuw-witte plaatjes.
Lactifer, melk of zog bevattend, melk bereidend, de afzondering van melk vermeerderend.
Lactigo = crusta lactea, eene melkkorst.
Lactinum, de melksuiker.
Latisma, lactismus, de voelbare beweging des kinds in het lichaam der moeder; het zich achterover werpen bij schreeuwende zuigelingen, door maagzuur, enz.
Lactisugium, een melkzuiger, de zogpomp.
Lactometrum en lactoscopium = galactometrum, enz.
Lactucarium, salade-opium, het uit insnijdingen in de bloeiende stengels der latuw of tuinsalade, *Lactuca sativa*, uitvloeiende sap, in de lucht gedroogd, verhoudt zich als een slijmhars; acidum lactucarium, lactucarium, het lactucazuur, in de bladeren der *Lactuca* aan bases gebonden voorkomende.
Lactucimen of lactucimina, plur., de aphthen bij jonge zuigelingen.
Lactuconum, —nium, eene kristalliseerbare hars uit het lactucarium door kokenden alkohol uitgescheiden, waarvan het zich bij verkoeling weder afscheidt.
Lactumen = crusta lactea, het hoofdzeer.
Lacuna, de verdieping, leemte; lacunae, kleine kliertjes, b. v. in de schede der vrouw; bot. uitholingen, groeven; lacunae ossium, beenholten; adj. lacunosus, bot. groevig, verdiept.

Lacunar, een deksel, gewelf, b. v. lacunar orbitae, de bovenwand der oogholte.
Lacus, het meer; een bak tot het verzamelen van vloeistoffen; lacus lacrymalis, het tranenmeer; adj. lacustris, een meer betreffende, daarin levende, van waterdieren.
Laemodipoda, een familie van schaaldieren met het voorste paar voeten onder den kop geplaatst.
Laemostenosis, de vernauwing van den slokdarm.
Laemoscirrhus, laimoscirrhus, de slokdarm- of keelkanker.
Laemus, laimus, lamos, de keel, gorgel, slokdarm.
Laesio, eene verwonding, kwetsing; verb. laedo, ère.
Laetificans, opwekkend, b. v. remedium; verb. laetifico, are.
Laetitia, de vreugde, vroolijkheid; adj. laetus, vroolijk, vergenoegd; verb. laetor, ari, zich verheugen.
Laevigatio, het tot een zeer fijn poeder wrijven; verb. laevigo, are; adj. laevigatus, zeer fijn gepoederd, inzonderheid van metaalachtige stoffen, b. v. stibium sulphuratum nigrum laevigatum.
Laevis, glad, glinsterend, gepolijst; subst. laevis, laevitudo, laevor, de gladheid, op de oppervlakte; laevis intestinum, de lienterie, de glibberige oppervlakte van de verse darmen.
Laevoracemicum acidum, een van de beide zuren waaruit de druivesuiker bestaat, dat het gepolariseerde licht sterk naar links doet afwijken.
Lagena, de flesch; lageniformis, fleschvormig.
Lagnesis, lagneia, lagnia, lagnosis, de geilheid, groote geneigdheid tot het ontlasten van het zaad; lagnicus, geil, de geilheid betreffende.
Lagochilus, de hazelip, lagochilon = lagochilus; een mensch met eene hazelip.

Lagonoponos, de pijn of steek in de zijde.

Lagophthalmus, het hazenoog, te korte oogleden zoodat het oog niet kan gesloten worden; adj. *lagophthalmicus*, een dergelijk oog bezittende, daarop betrekking hebbende.

Lagopus, de hazepoot, in werkelijk en in vergelijkenden zin.

Lagostoma = *lagochilus*; adj. *lagostomaticus*.

Lalia, het spreken, het uiten van meer of minder duidelijk gearticuleerde toonen.

Lambdodes, — *oides*, — *oideus*, *lambda* (Λ) vormig; *sutura lambdoidea*, de *lambdanaad* aan den schedel tusschen de wandbeenderen en het achterhoofdsbeen.

Lambitivum = *linctus*, een gelekt sap; verb. *lambo*, ere, lekken, op iets lekken.

Lamella, een plaatje, blaadje; adj. *lamellosus*, bladerig, plaatvormig, b. v. *desquamatio lamellosa*, een door het afstooten van plaatvormige deeltjes ontstane afschilfering.

Lamellibranchiata = *conchifera*.

Lamia, plur., aardholen, fauces terrae; ook heksen, spoken, booze geesten.

Lamina, eene plaat, blad, van metaal, ivoor, enz.; bot. de bladschijf; ook het breede vlakke gedeelte van een aan de basis dunner wordend bloemblad.

Lamna, een fossiele haai.

Lamoptes, een leepoogige.

Lampas, de lamp, het licht.

Lampadicum acidum, het lampenzuur, eene zure verbinding, welke Daniel verkreeg door eene met aether gevulde brandende lamp, waarboven een gloeiende spiraal draad van platina hing, onder den helm van een distilleertoestel te plaatsen; = aldehydzuur, Faraday en Liebig.

Lamprophonia, eene zeer duidelijke, ver hoorbare stem; adj. *lamprophonus*.

Lampros, schitterend, glinsterend.

Lampsis, het glinsteren, schitteren; de glans.

Lana, de wol; *lana succida*, vetwol; *lana philosophica*, zinkbloemen; adj. *lanatus*, bot. wollig, behaard, b. v. *folium laneus*, van wol vervaardigd, wollen.

Lancea, de lans, speer; dimin. *lanceola*, het lancet; adj. *lanceolaris*, *lanceolatus*, lancetvormig, b. v. *folium*.

Languor, het smachten, b. v. naar voedsel; de matheid, uitputting; verb. *languo*, ere, uitgeput zijn; verb. *languesco*, ere, uitgeput worden, verslappen.

Lanius, de slachter, de klauw van een vogel; verb. *lanio*, are, slachten, ontvleeschen.

Lanthanum, — *nium*, een metaal met cerium in het ceriet voorkomende, Mosander.

Lanugo, kort zacht haar; dons, het wolhaar bij de vrucht zoowel als bij pasgeboren kinderen; het aan de kin het eerst voor den dag komende donshaar of de vlasbaard; adj. *lanuginosus*, wollig.

Lanx, de weegschaal, een schotel.

Laophis, een fossiele slang uit de tertiaire lagen.

Lapagma, — *mus*, de ontlasting.

Lapara, een week, ledig, hol zijdelingsch gedeelte van het onderlijf.

Laparenterotomia, *laparoenterotomia*, de darmsnede.

Laparoctarrhus, de onderlijfsctarrhus.

Laparocoele, eene buikbreuk; adj. *laparocelicus*.

Laparocholecystotomia, — *leocystotomia*, de galblaassnede.

Laparocolpotomia, *gastroelytrotomia*, *Baudelocque*, de buikschedsnede; *laparocolpotomus*, iemand die deze kunstbewerking verricht,

een verloskundige die haar doet; een werktuig tot het verrichten van deze operatie.

Laparocystidotomia, de buikblaassnede, de blaassnede boven den schaamboom of de zoogenoemde *epicystotomie*, *apparatus altus*.

Laparogastrotomia, de maagsnede.

Laparohysterotomia, *laparysterotomia*, de baarmoedersnede, keizersnede.

Laparomonodidymi, met het onderlijf vergroeide tweelingen.

Laparomyitis, de ontsteking van de buikspieren.

Laparoscopia, het onderzoek van den buik.

Laparoscopium, — *scopus*, een werktuig om den buik mede te onderzoeken, bij zwangerschap, leveren darmziekten; somtijds = *hysteroscopium*.

Laparotomia, het openen der buikholte; *laparotomus*, iemand die de buikholte opent, een werktuig om haar te openen.

Laporozoster, *zoster abdominalis*, de gewone buikgordelvlucht.

Lapaxis, de ontlasting, lediging, inzonderheid van de maag, den buik; adj. *lapacticus*, het onderlijf matig openend.

Lapidicida, een steensnijder, een werktuig om groote blaasstenen te vermorzelen na de blaassnede.

Lapidificatio, verandering in steen, steenwording.

Lapilli, steenbrokjes door vulkanen uitgeworpen.

Lapidillum, de steenlepel, een werktuig om kleine steenen uit de blaas te verwijderen na de steensnede.

Lapillatio, de steenvorming in het lichaam.

Lapis, de steen; dimin. *lapillus*; adj. *lapideus*, steenen, van steen; *lapisosus*, steenachtig.

Lappa, de klis; adj. *lappaceus*, bot. b. v. *pericarpium*, een vruchtbe-

kleedsel met stijve haren bezet, welke aan de punt weerhaken hebben.

Lapsus, de val, het vallen, de misstap; *lapsus linguae*, het verspreken; *lapsus pilorum*, het uitvallen der hoofdharen; verb. *labor*, bi, vallen, glijden.

Laquear, *laqueare* = *lacunar*, de zoldering.

Laqueus, de slinger, strik, een maas van een net; adj. *laquearis*; *rete laqueare*, een mazennet.

Lardum, het spek; adj. *lardeus*, *lardaceus*, *lardosus*, spekachtig, met spek overeenkomstig.

Largus, rijkelijk, breed.

Laricinus, van den lorkenboom afkomstig, b. v. *terebinthina laricina* = *therebinthina veneta*.

Larida, de familie der meeuwen.

Larva, het masker; entom. de larf, het insect zoodra dit het ei verlaten heeft; adj. *larvalis*, b. v. *porrigo larvalis*, eene soort van aangezichtsschurft; *larvatus*, gemaskerd, b. v. entomol. pupa *larvata*, eene gemaskerde pop.

Laryngêche, — *chos*, het keelgeluid, dat men door den stethoskoop bij het ademen en spreken waarneemt.

Laryngismus, het schelle schreeuwen of krassen, b. v. van de raven; krampachtige belemmering van de ademhaling inzonderheid bij kinderen voorkomende; bij nieuwere dikwijls: *asthma acutum Millari*.

Laryngitis, de ontsteking van het slijmvlies, het celweefsel of het kraakbeen van het strottenhoofd; *laryngitis exsudativa* = *angina membranacea*, croup.

Laryngocattarrhus, de *cattarrhus* van de keel.

Laryngophthisis, de keeltering; adj. *laryngophthisicus*.

Laryngorrhoea, *blennorrhoea* der slijmvliesen van het strottenhoofd.

Laryngospasmopsellismus of laryngotetanopsellismus, cheilochoreopsellismus, het stotteren in hevigen graad, het krampachtige stotteren waarbij de lijder bij wijd geopenen mond geen woord kan uitbrengen.

Laryngospasmus, de keel- of luchtpijpkramp; laryngospasmus, —spasticus.

Laryngostenosis, de vernauwing van het strottenhoofd; adj. laryngostenoticus.

Laryngosyrinx, eene keelfistel, eene buis om poederachtige stoffen in het strottenhoofd te blazen.

Laryngotomia, de strottenhoofdssnede; laryngotomus, een operateur die deze kunstbewerking verricht, een werktuig voor deze operatie.

Laryngotracheopyra, de croup, Eisenmann.

Laryngotracheotomia, de verbinding van de strottenhoofds- en luchtpijpsnede.

Larynx, het bovenste gedeelte van de luchtpijp, het strottenhoofd; adj. laryngeus.

Lasanum, een drievoot, een kookpan; bij Hippokrates een ondersteek; een stoel voor barende vrouwen.

Lascivus, moedwillig, kleingeestig, lichtzinnig; subst. lascivia, lascivitas.

Laser = asa foetida; *Laserpitium latifolium*, de moederplant, van de asa foetida.

Lasiocephalum, —lus, eene soort van lintworm met ruw hoofd, Slechtendahl.

Lassitudo, de vermoeidheid, uitputting; adj. lassus.

Latens, verborgen; verb. lateo, ère.

Later, een tegel; adj. lateritius, tegelachtig, steenrood, b. v. sedimentum lateritium, een steenachtig bezinksel.

Latex, eene vloeistof, de vochtigheid.

Latica febris, eene sluipkoorts.

Latitudo, de breedte; adj. latus.

Latrinae, een heimelijk gemak, nachtstoel.

Latus, de zijde; adj. lateralis, zijdelingsch; bot. zijdelings geplaatst, b. v. stylus.

Laudanum, in de middeleeuwen ieder bedarend middel, tegenwoordig de opiumtinctuur, en bepaald het laudanum liquidum Sydenhami of de tinctura opii aromatica.

Laurinum, het laurine, eene stof bereid door uitkoken van fijn gestooten laurierbessen met alcohol.

Laurostearinum, het laurostearine of het vet in de laurierbessen; acidum laurostearicum, het laurierbessenvetzuur.

Laurus, de laurier; laurea, de lauriertak; laurea doctoralis, de graad van doctor; adj. laurinus, laureus, b. v. oleum laurinum, laurierolie.

Laus, lof, loftuiting; adj. laudabilis, lofwaaardig, prijzenswaardig; verb. laudo, are, prijzen.

Lautus, van de diët: overvloedig, rijkelijk, b. v. victus; vita lauta, een weelderig leven.

Lavacrum, een waschvat, bad; lavacrum ophthalmicum; een oogbad, oogwaschwater.

Lavatio, het wasschen, baden; verb. lavo, are.

Lavipedium = pediluvium.

Laxans, verslappend, afvoerend, losmakend, b. v. remedia; verb. laxo, are; subst. laxtio, de verslapping, het afvoeren; laxator, de verslapper, losmaker, b. v. laxator, muscoli tympani, de ontspannende spier van het trommelvlies; laxitas, het slap zijn; laxitas alvi, een vermeerde en dunne stoelgang.

Lazulite, een lichtblauw mineraal, ook azuriet geheeten, het lazuliet.

Lebes, een spuwbakje, een tegel; diminut. lebetium, een klein bekken of keteltje.

Lebetostenosis, de bekkenvernauwing.

Lecane, een schotel, een breed bekken; adj. lecanicus, het bekken betreffende.

Lecanoricum acidum, het lecanorzuur = oreoselinicum acidum.

Lecho, eene kraamvrouw.

Lechodochium, eene inrichting voor verloskunde, een verloskundig instituut.

Lechopyra, de kraamvrouwenkoorts.

Lecithinum, een neutraal, phosphorhoudend vet in eidojer, waarachtig eene verbinding van oleophosphorzuur, Schlossberger.

Lecithos, de eidojer, eene erwt, eene geschildte linze; erwten- of linsenbrj; adj. lecithodes, dojerachtig, saffraankleurig.

Lectica, een draagstoel, baar.

Lectio, het lezen, de voorlezing; lector, de lezer, voorlezer; verb. lego, ère.

Lectus, het bed, een ledikant; lectus ligneus, lectus stramineus, de hout- of stroospalk; dimin. lectulus, een klein bed, wieg.

Leditannicum acidum, het leditanzuur in den wilden rozemarijnstruik, *Ledum palustre*.

Ledixanthinum, het ledixanthine, roodgeel, een ontledingsprodukt van het leditanzuur door verhitting met waterhoudende minerale zuren.

Legna = fimbria; de rand van de vrouwelijke schaamlippen.

Legumen, eene peulvrucht; bot. de peul; adj. leguminosus; leguminosae, plantae, de natuurlijke familie der peulvruchten.

Leguminum, het legumine, de kaasstof der planten.

Leiacanthus, een fossiele vinstekel uit het muschelkalk.

Leiopopus, liopus, de platvoet, glad-

voet, iemand die een niet normaal gewelfden voet heeft.

Leiotrichos, gladharig, Bory St. Vincent.

Lema, leme, taai oogsljm, de zogenoemde oogboter.

Lemaleus, met tranende oogen; druipoogig; ook bloohartig.

Lemma, de rest, het overblijfsel, een bezinksel; ook het afschilende bij huiduitslag, roodvonk, vlechten, enz.

Lemmsteosclerosis, de buitenste of bast-osteosclerosis; eene verdikking van de buitenste beenlaag, Lobstein.

Lemiscus, eene languette, hoofdband, een kussen, sleep; helminthol., twee ter zijde van de schede van den snuit geplaatste platte deelen, die volgens Rudolphi tot de voeding zouden dienen.

Lemositas, het met slijm toegekleefd zijn van de oogen; ook = lema.

Lemotes, het droppelen, het tranen van de oogen.

Lemures, zoolog. de makis, spookdieren.

Lenis, zacht; lenitivus, verzachtend; subst. lenitas; verb. lenio, ire; lenientia remedia, verzachtende middelen.

Lens, de linze; lens crystallina, de kristallens in het oog; lenticularis, linsvormig; lenticolor, linskleurig.

Lentescens, taai wordend, slepend, b. v. morbus lentescens, eene ziekte met een slepend verloop.

Lentigo, het linsenuitslag; zomer sproeten, levervlekken.

Lentitis = phacitis.

Lentus, langzaam, traag zich bewegend; subst. lentitudo, lentor, de langzaamheid, taaiheid; eene taai vloeistof.

Lenus, eene verdieping; de verbindingplaats van de vier hoofdbloedleiders van het harde her-

senvlijs der beide sinus falciformes en transversus durae matris.

Leontiasis, van elephantiasis volgens sommigen daardoor onderscheiden dat het laatste slechts aan de benedenextremiteten, het eerste ook inzonderheid aan het aangezicht zoude voorkomen en dit een leeuwachtig uiterlijk zoude geven.

Lepidanthus, schubbloemig.

Lepidinum, eene eigenaardige bittere, volgens sommigen antipyrretische stof in *Lepidium ibaris*, volgens Leroux en Cagnon.

Lepidodendron, schubboom, fossiele planten uit het steenkool.

Lepidodes, lepidoides, schubvormig, geschubd, b. v. sutura lepidodes, de geschubde naad, aan het slaapbeen.

Lepidoidea, een familie van glansschubbighe visschen.

Lepidoplasta, noseinata, de schub, roof, korst, ontharing, C. H. Schultz.

Lepidoptera, de schubvleugeligen insecten, d. i. insecten met 4 groote vleugels, welke met fijne schubjes bedekt zijn.

Lepidosarcoma, het schubbighe vleeschgewas, achter in de keel.

Lepidosis, een fijn schubbenuitslag, zemelenuitslag.

Lepidosteus, een geslacht van weekvinnige visschen.

Lepidostrobilus, fossiele kegels van coniferen.

Lepidotus, geschubd; bot. van schildjes voorzien, b. v. caulis; ook een geslacht van fossiele visschen.

Lepis, lepisma, de schub.

Lepor, de bevaligheid in het spreken, geestigheid; adj. lepidus, sierlijk, geestig.

Lepos, de bast, schaal, hulze, schub.

Leposteophyton, een geschubd beenuitwas, Lobstein.

Lepra, uitslag, melaatschheid, b. v. lepra norwegica, enz.; adj. leprodes, leprosus, melaatsch; le-

pricus, de melaatschheid betreffende.

Lepriasis, leuce, een wit uitslag.

Lepromorphe, leprostoma, de hoogere graad van lepra waarbij ook de beenderen reeds zijn aangetast.

Leprophthalmia, leprophthalmus, de lepreuse oogziekte.

Leprosarium, een hospitaal voor lijders aan lepra; adj. leprosarius, lijders aan lepra betreffende.

Leprōsis = lepra; bij sommigen = elephantiasis.

Leprurethorrhoea, eene slijmvloeiing uit de pisbuis ten gevolge van de lepra.

Leptacanthus, fossiele vinstekels uit het lias.

Leptymenia, de groote teederheid van een vlies of de membranen in het algemeen; adj. leptymenicus.

Leptochroa, eene dunne, fijne huid; adj. leptochrōs, leptochrous, van eene fijne huid voorzien.

Leptochymia, de ziekelijke dunheid der sappen; adj. leptochymicus.

Leptolepis, een geslacht van fossiele visschen uit het jura.

Leptomeria, een dun, fijn uiterlijk; leptomera, een geslacht van schaaldieren.

Leptophonia, eene fijne, zachte stem; de onzekere, kraaiende stem van huwbaar wordenden, paraphonia gutturalis; adj. leptophonicus.

Leptothrichia, de fijn- of dunbehaardheid; leptothrix, iemand die fijn of dun haar heeft; adj. leptotrichus, fijn- of dunharig.

Leptotrophia, een fijn, licht voedsel; leptotrophus, iemand die met dergelijk voedsel wordt gevoed of zulks noodig heeft.

Leptynsis, het zacht maken, verdunnen, lenig maken, van een vlies, enz.; adj. leptynticus, verdunnend, zacht makend.

Leptysmus, het dun worden, de vermagering.

Lepus, een haas; adj. leporinus, b. v. labium leporinum, de hazelip.

Lepyramylum, het bast-amylum.

Lepyrrion, eene fijne schaal of bast; een fijn vlies; het inwendige vlies van het ei.

Lepyrron, de bast, schaal, huid.

Lerema, leresis, leros, het zoogenoemde kinds worden van oude lieden, deliratio senilis.

Lethalis, doodelijk, b. v. vulnus; subst. lethalitas, de doodelijkheid; lethum, de dood.

Lethargia, —gus, de slaapzucht; adj. lethargicus, slaapziek; veter. somwijlen: kolderig.

Lethe, de rivier Lethe; het vergetene, het vergeten worden, afsterven, sterven; de vergetelheid; adj. lethaeus, de rivier Lethe of ook wel de vergetelheid betreffende.

Leucaemia, leucocythaemia, volgens Bennet, de leucaemie door Virchow aangegeven, door Julius Vogel het eerst aan levenden gediagnostiseerd; bestaat in eene vermeerderde aanwezigheid van kleurloze cellen in het bloed, terwijl er eene evenredige vermindering van de roode cellen plaats heeft, zoodat derhalve de absolute hoeveelheid bloed niet verminderd schijnt. Die vermeerdering is dikwijls zoo belangrijk, dat de verhouding van de kleurloze tot de roode bloedlichaampjes in de meest bijzondere gevallen zich als 2:3, 1:3, 1:7 enz. verhoudt, terwijl de normale verhouding ongeveer 1:350 bedraagt.

Leucaethiops, een albino, kakkerlak; leucaethiopia, het albinismus of de toestand van een kakkerlak.

Leuce, de witte schurft.

Leucelaemum = leucolum.

Leucelectron, het witte barnsteen.

Leucite, ook amphigeen geheeten, een wit veldspaat in lava voorkomend, het leuciet.

Leuchaemorrhoides, de zoogenoemde witte of slijmhaemorrhoiden.

Leucinum, het leucine, eene, door Braconnot, uit het spiervleesch door behandeling met zwavelzuur bereide witte stof. Volgens Schlossberger is leucine = aposepedine, kaasoxyde, en ontstaat bij de rotting van kaasstof en kleefstof, vervolgens bij de ontleding van proteïnestoffen of lijm door zuren of alkaliën. In de vloeistoffen van de kalfslever heeft men het natuurlijk gevormd aange troffen.

Leucismus = albinismus.

Leucitis, eene ontsteking van het witte oogvlies, derhalve = scleritis.

Leucochroos, —chris, wit, wit van kleur, met witte huid.

Leucoenus, witte wijn.

Leucolum, leucolaemum of leucolum, ook chinoline, een alkaloïde door Runge nevens aniline ontdekt in steenkoolteer, later ook bereid door drooge distillatie van chinine, cinchonine, berberine en strychnine met de drievoudige hoeveelheid kalihydraat — eene bitteramandelachtigriekende olie, brandend scherp van smaak, welke aan de lucht geel wordt en tot eene soort van hars overgaat.

Leucōma, het witte; het wit van het ei; het wit in het oog; de witte hoornvliekslek, albugo; adj. leucomatodes, leucomaticus.

Leucomatorrhoea, de witte vloed, de vermeerderde af- en uitscheiding van eene witte of witachtige vloeistof, b. v. leucomatorrhoea salivalis, de speekselvloed; l. vaginalis, de witte vloed bij de vrouw; l. urinalis, de Brightsche nierziekte.

Leucomatosis, het ziekelijk en bovenmatig voorhanden zijn van eiwitstof in de organische weefsels of andere deelen, b. v. in het

hoornvlies, de lens, de gewrichten, enz.

Leucomoria, de onrustige waanzin of de onrustige melancholie, melancholia errabunda, een melancholische toestand, waarbij de zieken vlieden naar eenzame, treurige plaatsen.

Leucopathia = leucaethiopia; leucopathicus = leucaethiops.

Leucophlegmasia, —matia, de leukophlegmatische toestand, slappe vezel, overmaat van serum in het bloed, neiging tot ziekelijke serreuse uitscheidingen; de huidwaterzucht, inzonderheid wanneer de werkzaamheid der huid reeds zeer is afgenomen; adj. leucophlegmaticus, aan leukophlegmasie lijdende, een slap, gezwollen, bleek voorkomen hebbende; leucophlegmatodes, met leukophlegmasie overeenkomstig.

Leucophyllus, van witte bladeren voorzien.

Leucopiper, de witte peper.

Leucorrhoea, de witte vloed; adj. leucorrhoeicus.

Leucorrhoeis = leuchaemorrhoeis.

Leucosis, het witten, wit maken; het leukoma of de vorming daarvan; het albinismus; adj. leucoticus, wat in het algemeen op witten vloed betrekking heeft.

Leucospongius = galactospongius.

Leucoturicum acidum, het leucoturzuur, een ontledingsprodukt van het alloxanzuur door verhitting van de oplossing in water.

Leucuresis, leucuria, het ontlasten van eene witte urine, de Brightsche nierziekte.

Levamen, levamentum, een verzachtingsmiddel; levatio, de verzachting; levator, de opheffer, b. v. levator musculus palpebrae superioris, levatores costarum, de opheffende spieren van het bovenste ooglid, de ribben, enz.; verb. levo, are, opheffen,

verlichten, gemakkelijk maken.

Levis, gemakkelijk, licht in gewicht, onvoegzaam, lichtzinnig; subst. levitas, de lichtheid, onvoegzaamheid, lichtzinnigheid.

Lex, de wet, orde; adj. legalis, met de wet overeenkomstig, gerechtelijk, b. v. sectio legalis, eene gerechtelijke, door de wet bevolene lijkopening; legitimus, wettig, b. v. heredes legitimi, de rechtmatige erfgenamen.

Lexipharvacum = alexipharvacum.

Lexipyreton = lexipyretos, een koortsmiddel, febrifugum.

Lias, een gedeelte van het jurastelsel, uit koolzuurkalk bestaande.

Libanum = olibanum, wierook.

Liber, het boek, de bast, van boomen; dimin. libellus; vrij; subst. libertas, de vrijheid; liberator, de bevrijder; verb. libero, are.

Liberi, —orum, de kinderen in tegenstelling van de ouders.

Libido, de begeerte, wellust, lusten, b. v. bij zwangere vrouwen; adj. libidinosus, wellustig.

Libra, het pond, de weegschaal; verb. libro, are, slingeren, schommelen, heen en weder bewegen.

Lichanus, de wijsvinger, eigenlijk de lokvinger.

Lichas, de span, welke gemeten wordt met uitgestreken duim en wijsvinger.

Lichen, bot. het korstmos; de vlecht, als huidziekte, bestaande uit roode puisten welke in afschilfering overgaan; pathol. kegelvormige, roode, sterk jeukende puisten op de huid, welke in afschilfering overgaan.

Licheninum, het lichenine, het moszetmeel.

Lichenostearinicum acidum, het lichenostearinezuur, een in glinsterende schubbetjes kristalliseerend vetzuur, dat gemengd voorkomt bij het cetrarinezuur en het

bij de bereiding daarvan ontstaand nederslag.

Lien, de milt; dimin. lienculus; adj. lienalis, de milt betreffende; lienosus, miltzuchtig; lienitis, de ontsteking der milt; adj. lieniticus.

Liennum, het lienine, eene kristalliseerbare quaternaire zelfstandigheid, door Scherer in de vloeistof der milt ontdekt.

Lienomalacia, de miltverweeking.

Lienteria, laevitas intestinorum bij Celsus, buikvloed, waarbij de genotene voedingsmiddelen na korten tijd weder onverteerd door den stoelgang ontlast worden; adj. lentericus.

Ligamentum, de band, b. v. aan een gewricht; adj. ligamentosus, van banden voorzien of rijk aan banden, b. v. apparatus.

Ligatio, ligaturo, het binden, afbinden, onderbinden, b. v. van een vat; ligatura, ook wel het verband zelf; verb. ligo, are; adj. ligatorius, b. v. bacillus ligatorius, het onderbindingsstaafje.

Lignite, fossiel hout, min of meer tot bruinkool geworden, het ligniet.

Ligninosulphuricum acidum, het ligninezwavelzuur, een gepaard zuur dat zich nevens dextrine en suiker vormt door behandeling van cellulose met zwavelzuur.

Lignum, het hout; lignum eximium, bot. kernhout; adj. ligneus, houten; lignosus, houtachtig.

Lignys, het roet, de rook, vlam; adj. lignyodes, roetachtig.

Ligula = fascia; = clavicula; een maat van ongeveer $\frac{1}{2}$ once; ligula intestinorum, de zoogenoemde riemworm; bot. het bladzuiltje, de naar boven vrij geblevene punt van de bladschijf; adj. ligulatus, bot. tongvormig, b. v. corolla.

Ligurio, de lekkerbekkerij, snoep-

achtigheid; verb. ligurio, ire.

Lima, de vijl; adj. limatorius, b. v. strepitus l., het vijlgeruisch bij hartziekten; limatura, het afgevijlde, b. v. limatura ferri, stanni, enz.; verb. limo, are.

Limacodes, vochtig, met kruiden woekerend.

Limanchia, het absolute vasten, doodhonger.

Limax, de naakte slak; cornua limacum, anatom. de traanbuisjes.

Limbus, de zoom van een kleed; de rand, ook van organen; limbus alveolaris, de alveolairrand der kaken, inzonderheid van de onderkaak.

Limes, de grens; verb. limito, are, begrenzen; membrana limitans, Pacini, het grensvlies, tot het netvlies van het oog behoorende.

Limne, het staande water, een moeras; somwijlen: een meer.

Limneidae, de orde der zoetwater-slakken.

Limnophitis, mephitis paludosa, miasma mephiticum paludosum, het moerasmiasma, dat zich uit moerassen ontwikkelt en boosaardige endemische koorts doet ontstaan, b. v. in de deltalanden van den Ganges, in den Moldau, in vele streken van Italie, enz.

Limocetonia, de hongerdood; adj. limocetonus, door honger doodend.

Limonada, de limoniëdrank, limonade.

Limonata, de limonadeachtige verbindingen, of hydrolica acidula, Béal.

Limonium, het limonine, het bittere kristallijne bestanddeel in de pitten der citroenen en sina's-appelen, moeielijk in water, aether en ammoniak, gemakkelijk in alcohol en water oplosbaar.

Limophthisis, de uittering door honger, tabes famelica.

Limopsora, de hongerschurft, eene huidziekte bij menschen en dieren

ontstaande ten gevolge van gebrek aan behoorlijk voedsel; adj. limopsōros.

Limotherapia, de hongerkuur, curatio per inediam.

Limpidus, helder, klaar, doorzichtig, waterhelder.

Limus, slijk; adj. limosus; balnea limosa of lutosa, slijkbaden.

Linagogus, de draadhouder, fliductor, bij het aanleggen van bloedige naden.

Linamentum, lijnwaad, pluksel, charpie; linamentum implicitum, verward pluksel; linamentum tortile, een bourdonnet.

Linctus, een uitgelekt sap; verb. lingo, ère, lekken.

Linea, de streep, lijn; lineae extremae, de omtrekken, contouren; adj. linearis, lijnvormig; lineatus, gestreept.

Lineamentum = linea; lineamenta faciei, de gelaatstreken.

Lineola, eene kleine lijn; lineolae mammarum, de witte strepen op de borsten der vrouwen.

Lingo, een scheikundig toestel waarin men de gesmoltenen metalen tot staven of baren laat verstijven.

Lingua, de tong, de taal; lingua spiralis, entom. de roltong of zuiger der vlinders; adj. lingualis, de tong betreffende, b. v. arteria; linguiformis, bot. tongvormig, b. v. folium.

Lingula, het tongetje, een klein tongvormig gevormd deel; lingulae caroticae, kleine tongvormige beenplaatjes aan de beide zijden van den sulcus caroticus aan het lichaam van het wiggebeen; ook een geslacht van armpootige weekdieren.

Linimentum, het smeersel, een meer of minder dikvloeibaar inwrijvingsmiddel, waarvan het wezenlijke bestanddeel steeds eene olie of vet is; linimentum vola-

tile, het officineele vlugsmeer.

Linteum, het linnen; linteum carptum, of concerptum, pluksel; linteum, plur. linnengoed; adj. linteus, van linnen vervaardigd, b. v. filum linteum, een linnen draad.

Linum, het vlas, een linnen draad; semen lini, lijnzaad.

Lipa, lipos, het vet; adj. liparos, vetachtig, vethoudend.

Lipaemia, ook galacthaemia, eene ziekte die in geringen graad bijna physiologisch na indigestiën, bijzonder sterk daarentegen na het bovenmatig genot van alkoholische dranken, derhalve bij zuipers, zich ontwikkelt, en van de leucaemie vooral daardoor zich onderscheidt dat de room- of olieachtige vloeistof, welke zich op de bovenste lagen van geslagen bloed vormt en met den middensten, gelen koek van het leucaemische bloed overeenstemt, verg. leucaemia, niet uit kleurlooze bloedlichaampjes, maar uit in het bloedserum gesuspendeerde vetdruppeltjes bestaat.

Liparia, vettigheid, kleverigheid.

Liparistos, het vetweefsel.

Liparodea, met vet overeenkomstige massa's, vet bevattende geneesmiddelen.

Liparodyspnoea, door zwaarlijvigheid veroorzaakte moeielijkheid bij de ademhaling.

Liparoidea, samengestelde vetoplossingen (?), pomaden, zalven, vethoudende geneesmiddelen zonder hars, Béal.

Liparolea, de enkelvoudige vetoplossingen (?), b. v. enkelvoudige zalven, enz., Béal.

Liparolica, de geneeskrachtige vetverbindingen in het algemeen, Béal.

Liparotes, het vet zijn, de zwaarlijvigheid, een smeerbui.

Liparothrichia, de vetharigheid; adj. liparothrichos, liparothrix, vetharig.

Lipasma, het vet gemaakte, met zalf, of met olie bestreken, het vetmakende; een liniment.

Liphaemia, het gebrek aan bloed; adj. liphaemus, arm aan bloed, verg. lipaemia.

Lipinicum acidum, het lipinezuur, een ontledingsprodukt van vette zuren, tot de barnsteengroep behoorende, Schlossberger, in plaatjes kristalliseerende, reeds in koud water oplosbaar, bij verhitting sublimeerend.

Lipocela, eene vetbreuk, uitzakking van het vet of ophoping van vet in den balzak; adj. lipocelicus.

Lipodermus, zonder voorhuid, besneden; subst. lipodermia.

Lipoma, een vetgezwel; adj. lipomatosus, het lipoma betreffende.

Lipomeria, het ontbreken van enkele of meer lichaamsdeelen, b. v. van eenen vinger, arm, enz.

Lipomphalus, een vetgezwel aan den navel, eene navelvetbreuk.

Lipomyces, de vetzwam, Ritgen.

Lipopsychia, de onmacht; lipopsychos, de schijndoode; lipopsychodes, met onmacht of schijndood overeenkomstig.

Lipopyria, lipyria, eene boosaardige koorts, uitwendig met koude en inwendig met hitte gepaard.

Liposcirrhus, liparoscirrhus = lipoma.

Liposis, adiposis, de vetzucht.

Liposphyria, het uitblijven van den pols.

Lipospongius = lipomyces; lipospongosis, de vorming van vetzwam.

Lipothymia, het verdwijnen van het bewustzijn, de onmacht; adj. lipothymicus.

Lippa = leme.

Lippitudo oculorum, de druipoogigheid; verb. lippio, ire.

Lipsis, het verlaten, uitlaten; het wegblijven.

Lipsothrichia, de kaalhoofdigheid;

lipsothrix, iemand die haren verloren heeft, een kaalkop.

Liquamen, eene vloeistof, inzonderheid eene uit vaste stoffen, door smelten ontstane; = liquor, b. v. liquor of liquamen myrrhae; liquatio, het vloeibaar maken, smelten; adj. liquabilis, gemakkelijk vloeibaar te maken of te smelten, dun vloeibaar; verb. liquo, are, vloeibaar maken, smelten.

Liquefactio, het vloeibaar maken, het smelten; verb. liquefacio, ère.

Liquescentia, het vloeibaar worden, versmelten; verb. liquesco, ère, vloeibaar worden, smelten.

Liquor, de vloeistof, eene oplossing in water van minerale stoffen, b. v. liquor argenti nitrici, enz.; liquor amnii, het vrucht- of vlamsvocht; adj. liquidus, dunvloeibaar.

Litera, littera, de letter; litterae, de brief, de wetenschappen; adj. literarius, wetenschappelijk, de wetenschappen betreffende.

Lithagoga remedia, steen afdrijvende middelen; lithagogum, de steentang, steenlepel, tot het uithalen van den steen na de steensnede.

Lithagoectasia, de uitzetting van de kunstmatige opening voor de verwijdering van een blaassteen.

Lithanthrax, het steenkool, het glanskool; de onderste steenkoollagen, in welke het koolstofgehalte dikwijls tot 92% is opgehoopt, dragen den naam van anthraciet, en verfoonen geen spoor meer van organische structuur.

Lithargyrum, lithargyrus, zilvergilt, goudglit, loodoxyde.

Lithectasia, de operatie om een blaassteen door langzame verwijding der boutonnière te verwijderen.

Lithenicum acidum, het lithen- of piszuur, Bensch. Het is nevens eene alkaloidachtige stof, de pistof, het karakteristieke bestand-

deel der urine van onderscheidene dierklassen, en komt zelfs bij zeer lage diersoorten voor, misschien in zoo verre als er nieren aanwezig zijn. Behalve in de urine heeft men het ook in het bloed, Strahl en Lieberkühn, Garrod, in het vleesch van den alligator, in de milt, Scherer, en in de arthritische afzettingen in de gewrichten gevonden.

Lithiasis, de steenziekte; adj. lithiasticus, bij sommigen: de steenziekte betreffende.

Lithicus, piszuur bevattend; acidum lithicum of urolithicum, het piszuur.

Lithion, een alkaloïde, ontdekt in een petaliet, in water moeielijk oplosbaar, met zuren gemakkelijk vloeibare verbindingen vormende.

Lithobiotismus, de kryptobiotische toestand der mineralen, kristallen en steenen, G. v. Buquoy; adj. lithobioticus, op den lagen trap der steenen, kristallen en mineralen staande.

Lithocarpus = carpolithus, een fossiele vrucht.

Lithocenosia, de ontlasting van een steen; volgens Heurteloup de kunstmatige ontlasting van alle steenbrokken, welke na het volbrengen der steenverbrijzeling in de pisblaas achtergebleven zijn; adj. lithocenoticus, de ontlasting van steenen betreffende, bewerkende, enz.

Lithodectasia, de verwijding van den weg ter ontlasting voor blaassteenen, verg. lithectasia.

Lithoides, lithoides, steenachtig, met steenen overeenkomstig; os lithoides, het rotsachtig gedeelte van het slaapbeen.

Lithodialia, volgens Dudon: de door hem uitgevondene methode om pissteenen in de blaas op te lossen.

Lithodialysis, de oplossing van steen-

nen, inzonderheid van blaassteenen; adj. lithodialyticus, steen oploosend.

Lithodomus, weekdieren die, gelijk de boorwormen, gaten in steenen boren.

Lithodyspnoea, moeielijkheid in de ademhaling ten gevolge van de vorming van steenachtige concrementen in de luchtwegen.

Lithofellinicum acidum, het lithofellinzuur, een kristalliseerbaar zuur, onoplosbaar in water, zeer weinig oplosbaar in aether, gemakkelijk oplosbaar in alkaliën, komt voor in vele bezoarsteenen, welke klaarblijkelijk galsteenen zijn.

Lithogenesis, de steenvorming, inzonderheid de vorming van steenachtige concrementen in het lichaam.

Litholabon, een steenlepel, steentang, tot het uithalen der steenen na de volbrachte steensnede.

Lithologia, de leer betreffende de steenen; het verzamelen van steenen, zoowel ten dienste der wetenschap als om er mede te bouwen; adj. lithologicus.

Lithomarg, een fijn leem.

Lithometra, eene verbeening of versteening van de baarmoeder.

Lithonephritis, nephritis calculosa, eene door niersteenen veroorzaakte ontsteking van de nieren; bij sommigen: = nephrolithiasis.

Lithontripctica, lithotriptica, lithonthryptica, lithothryptica remedia, steen oplozende, steen verbrijzelende middelen.

Lithopaedion, een steen kind, eene versteende of verbeende vrucht.

Lithophagidae, schelpdieren die gaten in steenen boren.

Lithophthisis, de tuberculeuse longontsteking met vorming van steenachtige concrementen; adj. lithophthisicus.

Lithophyta, steenplanten, polypen

die een steenachtige zuil hebben, zooals de koralen.

Lithoprion, eene steenzaag; lithoprione, een werktuig ter verbrijzeling van steenen, Leroy.

Lithornis, een fossiele vogel uit het londenleem van Sheppey.

Lithorrhamphe, aves, de dunsnavelige vogels; bij Duméril: rhampholiteae.

Lithoscopium, de steenzoeker, steenvoeler; volgens Brocke: eene inrichting om het eene einde van een katheter te verbinden met een stukje hout, ten einde het stooten van den benedenrand des katheters op steenachtige concrementen duidelijker te hooren.

Lithotherethron, de steenfijnwrijver of verbrijzelaar, G. Kühn.

Lithotomia, de steensnede; lithotomus, de operator die de steensnede verricht; het mes dat bij deze kunstbewerking wordt gebruikt.

Lithotritia, het fijn wrijven van den steen, Civiale.

Lithotritor, lithotrypeta, lithotrypterion, de steenverbrijzelaar; lithotrypterium, lithrypterium, een steenboor, dergelijk klein werktuig.

Lithotrypsis, lithothrypsis, lithotresis, de steenverbrijzeling of fijnwrijving, het doorboren van steenen.

Lithoxylon, fossiel versteend hout.

Lithozoon, een steendier, koraaldier, Carus.

Lithuresis, lithuria, het steenwateren, namelijk de ontlasting van steengruis met de urine.

Litura, entomol. eene onduidelijke, aan de randen uitgewischte tekening.

Litus, de oever; adj. litoralis; het penseelsap; litus ophthalmicus, een oogwater dat met een penseel wordt opgestreken; verb. lino, ere, bestrijken, bepenseelen.

Livor, het blauwachtige of liever grauw blauwachtige, loodkleurige voorkomen; adj. lividus, wankleurig, loodkleurig; entomol. bleekgeel; verb. liveo, ère, een wankleurig voorkomen hebben; livresco, ère, wankleurig of loodkleurig worden.

Lixivium, de loog; adj. lixiviosus, looghoudend, loogachtig, b. v. sapor, een loogachtige smaak.

Lobelinum, een plantenbasis in de *Lobelia inflata* of indiaansche tabak, duidelijk alkalisch reagerende, in zuiveren toestand eene olieachtige vloeistof, welker verbinding met zoutzuur in vierzijdige prismata kristalliseert; acidum lobelinicum, het lobelinezuur, in de zelfde plant aanwezig.

Lobopneumonia, de ontsteking van eene kwab der long.

Lobus, de kwab, b. v. van de longen, van de lever; dimin. lobulus, het lobje, kwabje, b. v. de kleinere longkwabjes; entomol. lobus maxillaris, de kwab der kaak, het vierde stuk van de onderkaak; adj. lobaris, lobatus, lobularis, de kwabben betreffende, gelobt, lobbijg; pneumonia lobaris, de ontsteking in een of meer groote longkwabben; pneumonia lobularis, ontsteking in de kleinere longkwabjes; bot. lobatus, gelobt, b. v. folium, zoo ook folium bi-trilobatum, enz., incisura lobularis, de lappensnede bij de amputatie.

Localisatio, het plaatselijk zijn of worden, b. v. localisatio morbi, wanneer eene volgens haar proces zich verder uitstrekkende ziekte zich hoofdzakelijk op een orgaan of plaats concentreert.

Localismus, topicismus = localisatio; het plaatselijk zijn.

Lochia, plur. de kraamzuivering; als singul. eene kraamvrouw; adj. lochialis, b. v. fluxus l. = lochia.

Lochiocolica, de kraamkoliek, ontstaande ten gevolge van onregelmatigheid der lochia.
Lochion, lochium, het kraambed, puerperium.
Lochiopyra, kraamvrouwenkoorts.
Lochiorrhagia, de in bloedstorting ontaardende lochia; adj. lochiorrhagicus.
Lochiorrhoea = lochiorrhagia; met slijm vermengde lochia; adj. lochiorrhoeicus.
Lochioschēsis, het uitblijven der lochia; adj. lochioscheticus.
Lochocaccolpia, colpocace puerperarum, een zwamachtig schedegewel bij kraamvrouwen.
Lochoelitis, de ontsteking van den buik bij kraamvrouwen; de kraamvrouwenkoorts, S. Cusack.
Lochodochium = lechodochium.
Lochomeleagra, de ledenpijn der zwangere vrouwen.
Lochometritis, de baarmoederontsteking bij kraamvrouwen.
Lochometrophlebitis, de aderontsteking der baarmoeder bij kraamvrouwen; somtijds = metritis septica puerperarum.
Lochoophoritis, de ontsteking der eierstokken bij kraamvrouwen.
Lochoperitoneitis, —nitis, de buikvliesontsteking der kraamvrouwen; somtijds = febris puerperalis.
Lochopyra, de kraamvrouwenkoorts, Eisenmann.
Lochos, eene kraamvrouw.
Lochotyphus, de besmettelijke kraamvrouwenkoorts, Eisenmann.
Locomotio, locomotivitas, de plaatsverandering; het vermogen om van plaats te veranderen.
Locus, de plaats; loca, plaatsen aan eenig lichaam; loci, plaatsen in boeken; adj. locus, plaatselijk, b. v. morbus; dimin. locus, loculamentum, een kleine bak, vak; oculi, botan. de cellen der helmknoppen; adj. locularis, bot. cel-

len bevattend, celachtig, b. v. antherae locales, uniloculares, biloculares, triloculares, multiloculares; loculosus, botan. vakken bezittend, b. v. radix, caulis.
Lodix, een beddedeken.
Loedorosasmus, eene soort van kramp welke bij vrouwen gedurende epileptische of hysterische toevallen somtijds zoude voorkomen, Wagner.
Loemicon = loemologium.
Loemocholosis, de galpest, epidemische galkoorts.
Loemographia, de beschrijving van eene pest, van een of meer aanstekelijke ziekten in het algemeen.
Loemologia, de leer der aanstekelijke ziekten; adj. loemologicus.
Loemologion, —gion, een boek, eene verhandeling of tijdschrift over aanstekelijke ziekten; loemologus, een onderzoeker der pest.
Loemophthalmia, eene besmettelijke of door aansteking ontstane oogontsteking.
Loemopyra, de pestkoorts.
Loemotomia, de pestsnede, het door Thomson voorgeslagene uitsnijden van de pestbuilen.
Loemus, loemia, de pest; adj. loemicus, de pest of eene aanstekelijke ziekte in het algemeen betreffende, daarvan afkomstig of er mede behebt; loemodes, pestachtig, aan de pest gelijk, inzonderheid in betrekking tot de contagiositeit.
Logadectome, de volgens Griffith in Perzie gebruikelijke uitsnijding van een kring uit het bindvlies van het oog rondom de cornea, tegen verduisteringen van de laatste.
Logadoblenorrhoea, volgens C. v. Graefe een slijmvlloed van het oogbindvlies.
Logarithmus, verhoudings- of betrekkingsetallen; kunstgetallen,

door welke de vermenigvuldiging, deeling, machtsverheffing en worteltrekking zeer eenvoudig en verkort kunnen worden uitgevoerd.
Logiaterus, een geneesheer zonder ondervinding, een eenzijdig theoreticus.
Logicus, logisch, met het verstand overeenkomstig; medicus logicus, een denkende of philosophische geneesheer; logica, doctrina, logice, de verstandsl eer, de leer om het denken naar bepaalde regels of wetten te ordenen.
Logismus, eene sluitrede des oordeels.
Logodiarrhoea, de overvloed van woorden; waterigheid der rede; wijldloopigheid bij wetenschappelijke verklaringen; tegenstelling: brachylogia, korthed in voorstelling.
Logos, de rede, het spreken, het verstand, het oordeel.
Lolium, de dolik, raygras, eene plant uit de familie der gramineae; *Lolium temulentum*, bedwelmend raygras; *Lolium perenne*, gewoon engelsch raygras.
Lomentum, bot. de hulsvrucht welke zich overdwars in onderscheidene leden verdeelt; boonemeel.
Lonchades, lochades, plur., het wit in het oog, album oculi; lonchaditis = scleritis, de ontsteking van het witte oogvlies.
Lonchopteris, een fossiele varen.
Longaevus, hoog bejaard; subst. longaevitas.
Longinquus, op verre afstand zijnde; subst. longinquitas.
Longitudo, de lengte; adj. longus.
Loocha, plur. leksap; sing. looch, een zoet slijmig leksap tegen borstkwalen in gebruik.
Lophia, het bovenste gedeelte van het midden van den rug; de eerste rugwervel; de kam, pluim.
Lophinum, het lophine, eene ternaire nitro-basis, verkregen door

distillatie van hydrobenzamid; het kristalliseert in kleurlooze, zijdeachtig glinsterende naalden, die reuk noch smaak bezitten; de zouten onderscheiden zich door onoplosbaarheid in water en door moeilijke oplosbaarheid in kouden alkohol.
Lophiodon, een fossiele tapir uit de tertiaire lagen.
Loquacitas, de snapachtigheid; adj. loquax.
Loquela, de rede, spraak; loquela blaesa, het stotteren; loquela abolita, de sprakeloosheid; verb. loquor, qui, spreken.
Lordos, voorover gebogen, naar voren overhangend, cernuus; subst. lordoma, eene bult op de borst of het gebult zijn van voren; lordosis = lordoma, eigenlijk de vorming van het laatste; adj. lordoticus, de lordosis betreffend, daaraan lijdend.
Lorica, het pantser; bot. = testa, het uitwendig omhulsel van het ovulum of het sarcodermium; adj. loricated, gepantserd; riemvormig.
Loripes, adj. en subst. kromvoetig, volgens sommigen: omdat de verkromde voet met een riem bevestigd werd, Kraus; de scheefbeen, kromvoet.
Lorum, de riem, de toom; lora, de teugel; entom. de voorste plaats der wangen, genae, die tot aan het gewricht der kaak of tot aan het begin van den mond reikt.
Lotio, het wasschen, eene wassching.
Lotium, de pis.
Lotura = lotio, het uitwaschwasser; lotura carnis, het vleeschwater, waarin vleesch is afgewasschen.
Lowarthron, —thrus, het scheef zijn van een of meer ledematen.
Loxicus, loxicus, de schuineligging betreffend, daarvan afkomstig.
Loxocyesis, de schuine stand van de zwangere baarmoeder.

Loxophthalmus, scheelziend, scheel-oogig.
Loxos, scheef, schuin, obliquus.
Loxotes, de schuine of dwarse richting, de dwarsligging.
Loxotome, loxotmésis, eene schuine snede, eene door Blasius voorgeslagene nieuwe amputatiemethode.
Lozanga, lozangia, de rhombus of ruit; een koekje.
Lubricans, glibberig makend; verb. lubrico, are; lubricantia remedia, glibberig makende middelen.
Lubricus, glibberig, glad; subst. lubricitas; articulorum lubricitas, wanneer de gewrichten gemakkelijk uit hunne ligging wijken.
Lucidus, helder verlicht; entomol. spiegelglad; lucida intervalla, zie: intervallum.
Lucifragus, lichtbrekend.
Lucifugus, lichtschuwend, photophobus.
Lucina, de beschermgodin der zwangere vrouwen, bijnaam van Juno.
Luctus, de treurigheid, het treuren; adj. luctuosus.
Lucubratio, het werken bij nacht; verb. lucubro, are.
Lucullite, een verscheidenheid van zwart marmer, door Lucullus het eerst naar Rome gebracht, het luculliet.
Lucumorianus, wat dag en nacht of nog langer duurt; dormitio lucumoriana, een lang aanhoudende slaap.
Ludibrium, de spotternij, beschimping.
Lusus, lusus, het spel; lusus naturae, eene speling der natuur; adj. lusorius; dysphagia lusoria, volgens Autenrieth, wanneer de rechter sleutelbeenslagader tusschen de wervelkolom en den slokdarm doorgaat en dien ten gevolge het slikken moeilijk wordt; verb. ludo, ere.
Lues, eene besmettelijke ziekte; lues

venerea of syphilitica, de syphilis, fransche ziekte, spaansche pokken; lues divina, de vallende ziekte; lues dysenterica, de loop.

Luguber, lugubris, treurig, droevig; praedictio lugubris, eene hoogst ongunstige prognosis.

Lumachello, een soort van marmer vol van fossiele schelpen.

Lumbago, de lendenpijn, eene reumatische aandoening der lenden-spijeren, het heupwee.

Lumbi, de lendenen, de vleezige deelen tusschen de heupbeenderen en de onderste ribben, naar achteren begrensd door de wervelkolom; adj. lumbalis of lumbaris; regiones lumbares, de lendenstreken.

Lumbifragium, de lendenbreuk.

Lumbricus, de ronde witte worm, een regenworm, *Lumbricus terrestris*, eene spoelworm, *Ascaris lumbricoides*; adj. lumbricalis, regenwormachtig, met eene spoelworm overeenkomende, b. v. musculi lumbricales, de spoelvormige spieren, 4 aan elke handvlakte en even zoo veel aan iedere ondervlakte der voeten; lumbricoides, —coides, = lumbricalis.

Lumen, het licht; het kaliber van eene buis, van een kanaal, b. v. lumen vasorum.

Luna, de maan, eenig maanvormig lichaam; = argentum, daar men het goud vroeger sol noemde; luna potabilis = argentum nitricum, dilutissimum; adj. lunaris, lunarius, de maan betreffende, b. v. mensis lunaris, eene maanmaand, juist 4 weken; lunatus, halvemaanvormig, b. v. os lunatum, het maansgewijze beentje, tot den handwortel behoorende; dimin. lunula, eene kleine maan; lunula unguium, de witte of witachtige halvemaansgewijze vlek aan den nagelwortel; entomol.

lunula, eene halvemaansgewijze vlek van verschillende kleur.

Lunatismus, de maanziekte, het somnambulismus; lunaticus, maanziek, nachtwandelend, waanzinnig.

Lunella, eene kleine maan; hoofdzakelijk gebruikt in de beteekenis van eene ophooping van etter in de voorste oogkamer bij hypopyum.

Lupanar, een hoerhuis, een huis waarin publieke vrouwen worden gehouden, een borddeel.

Lupia, een zakgezwel; lupia juncturae, de zoogenoemde ledenzwam, het witte gewrichtsgezwel, tumor albus, fungus articuli.

Lupilogia, de leer betreffende de zakgezwellen.

Lupomania = lyssa; = lycanthropia.

Lupulinum, volgens sommigen: lupulitum, Phoebus, het lupuline of lupulite, de bittere stof der hop, *Humulus lupulus*; het bestaat uit gele kliertjes welke zich op de hulsels der vrouwelijke hopbloemen bevinden, en de voornaamste bestanddeelen van de hop, namelijk, behalve de bittere stof, nog aetherische olie en looistof bevatten.

Lupus, de wolf; eene snel om zich heen vretende zweer; de verwoestende vlecht, herpes exedens of esthiomenus; adj. lupinus; fames lupina = lycorexia.

Luridus, vaal, aardvaal, vuilgeel, onaangenaam van voorkomen.

Lusitas, lusciositas, luscities = strabismus fixus, afwijking van de eene gezichtsas met onbeveeglijkheid aan de eene of andere zijde; adj. luscus, lusciosus.

Lusis, het wasschen, baden, lotio.

Lustramentum, het bezichtigen, een reinigingsmiddel; verb. lustrare, verlichten, ook monsteren.

Lustrum = lustramentum; eene tijdruimte van vijf jaren.

Lutatio, het besmeren of luteeren van scheikundige toestellen, b. v. retorten, distilleerketels; het toe-lijmen, verzegelen.

Luteolinum, eene gele kleurstof in de gele wouw, *Reseda luteola*.

Luteolus, geelachtig; luteus, vuil geel, leemkleurig.

Lutidinum, het lutidine, eene basis, olieachtig in de oleum pyro-animalis Dippeli, scheidt zich bij verwarming uit de oplossing in water af, in den vorm eener olielaag, die bij bekoeling weder oplost, riekt eenigszins scherp, smaakt aromatisch.

Luthrexanthema, gierstuitslag ten gevolge van het gebruik van baden, miliaria balnearis.

Lutrum, het bad, een badwater.

Lutum, wecke aarde, leem, slijk, verbindingsmiddel tot het besmeren van scheikundig gereedschap; adj. lutosus, smerig, vuil, slijkerig.

Lux, het licht; adj. lucidus; verb. luceo, ere, lichten, licht geven.

Luxatio, de ontwrichting; luxatus, luxus, ontwricht; verb. luxare, are.

Luxurians, weelderig, woekerend, zwelgend; caro luxurians, wild vleesch; verb. luxurior, ari; zwelgen, woekeren.

Luxuries, weelderigheid, zwelgerij, weelderige groei van planten, dieren, of weefsels van het dierlijke lichaam.

Luxus, eene weelderige, verkwis-tende levenswijze; adj. luxuriosus.

Lycanche, lycanchis = cynanche.

Lycanthropia, een melancholische toestand, waarbij de zieken zich verbeelden dat zij in wolven, enz. zijn veranderd; lycanthrophus, een met lycanthropie behebt mensch, een zoogenoemde weerwolf; adj. lycanthropicus.

Lyceum, eene hooge school, inrichting voor hooger onderwijs, vrij identisch met gymnasium.

Lychnion, een klein licht, een kleine fakkel; biolychnion, het levenslicht, de levensvlam.

Lycodes, angina, eene chronische ontsteking volgens Galenus, door hem ook lupus en strangulator genoemd, welke van eene terughouding van het zaad zoude afkomstig zijn.

Lycodontes, de wolfstanden; ook = dentes canini.

Lycomania = lycanthropia; adj. lycomaniacus.

Lycopodiaceae, een orde van kryptogame planten, waartoe de wolfsklauw behoort.

Lycopodites, fossiele planten, verwant aan de hedendaagsche *Lycopodiaceae*.

Lycorexia, de wolfshonger, waarbij het met groote begeerte verslondene voedsel weldra weder door braking verwijderd wordt.

Lygisma, lygismus, het gebogen zijn, de kromming, de ontwrichting; eene weeke, buigzame stem.

Lygmus, het slikken, krampachtig slikken; adj. lygmodes, lychodes, lyngodes, lyngyodes, hikkend, den hik hebbend; febris lygmodes of lyngodes, singultuosa, de hikkoorts, met aanhoudend hikken gedurende den aanval, werd vroeger door velen onder de rubriek der kwaadaardige tusschenpoozende koortsen gebracht.

Lympha, in grondbeteekenis: eene heldere, klare vloeistof; bij geneesheeren en physiologen: die kleurloze vloeistof welke door de lymphavaten, vasa lymphatica, in het bloed wordt gebracht; adj. lymphaticus, de lympha of de lymphavaten betreffende; febris lymphatica, deels = katarrhale koorts, deels lymphavaatkoorts, d. i. met duidelijk aangetast zijn van het lymphavaatstelsel.

Lymphaden, eene lymphaklier.

Lymphadenitis, de ontsteking van de lymphaklieren.

Lymphadenhypertrophia, de bovenmatige vergrooing, hypertrophie van de lymphaklieren.

Lymphangeitis, —gütis, —gitis, de ontsteking van de lymphavaten.

Lymphangion, lymphangion, een lymphavat.

Lymphangiectasis, de ziekelijke uitzetting van de lymphavaten.

Lymphangiographia, de beschrijving en afbeelding van het lymphavaatstelsel.

Lymphangiologia, de leer aangaande de lymphavaten.

Lymphangiopyra, —giopyretos, eene lymphavaatkoorts, febris lymphatica.

Lymphangioscopia, het onderzoek der lymphavaten.

Lymphangiotomia, het anatomisch onderzoek van het lymphatische vaatstelsel.

Lymphangoncus, een hard gezwel der lymphavaten of lymphaklieren.

Lymphapostema, een lymphabsces, dat of werkelijke lympha, iets dat door velen wordt in twijfel getrokken, of wel eene lymphachtige vloeistof bevat; het behoort tot de zoogenoemde koude abscessen.

Lymphenteritis, enteritis serosa, de lymphatische darmontsteking.

Lymphepatitis, hepatitis serosa, de lymphatische leverontsteking.

Lymphneurysma, lymphangieurysma, de ziekelijke verwijding der lymphavaten; adj. lymphneurysmaticus.

Lymphochezia, eene lymphachtige diarrhee.

Lymphoedema, het lymphatische oedema.

Lymphogastritis, gastritis serosa, de lymphatische maagontsteking.

Lymphoncus, de zwelling van een lymphavat met verharding der daarin voorhandene lympha.

Lymphonephritis, nephritis serosa, lymphatische nierontsteking.

Lymphopyra = lymphangiopyra.

Lymphorrhoea, eene uitstorting van lympha.

Lymphorrhoea, het lymphatisch of sereuse loopen van de ooren.

Lyratus, lyrodes, liervormig; bot. folium lyratum, een liervormig blad; subst. lyra.

Lysiplasta, nomenclata, de lysioplasten bij C. H. Schultz: de ziekelijke oplossingen, als blennorrhoea, katarrhus, ettering, waterzucht, galvloed, zweet, zogvloed, pollutiones, speekselvloed.

Lysis, de oplossing, het allengskens ophouden van eene ziekte zonder merkbare kritische uitscheidingen, tegenstelling: crisis.

Lyssa, de hondsdelheid; de vermeende dolworm onder de tong van de honden; lyssae, de door sommigen aangenomene dolheidsblaasjes onder de tong der door

de watervrees aangetaste menschen en dieren; adj. lyssicus.

Lyssodectos, een door een dollen hond of ander dol dier gebeten.

Lyssodegma, —degmus, de beet van een dollen hond.

Lyssodes, lyssoides, met dolheid overeenkomstig, dol.

Lyssodentis, het bijten van een dollen hond of dier.

Lyteria, signa of phaenomena, voortekens van eene gewenschte crisis bij eene gevaarlijke ziekte.

Lythron, lythros, het met stof vermengde bloed; bij Hippokrates: alle onrein bloed, elke met bloed overeenkomstige maar niet werkelijk bloederige massa, b. v. het door de maandstonden ontlaste.

Lytta = lyssa; bij nieuwere physiographen ook het tegen hondsdelheid aanbevolene insect, namelijk de spaansche vlieg, *Lytta vesicatoria*.

M.

Macer, mager, dun; verb. macesco, ère, vermageren.

Maceratio, het weeken, het uittrekken, inzonderheid van geneeskrachtige stoffen, door overgieten met koud water en laten staan op eene koele plaats; verb. macero, are, weeken met koud water.

Machairodus, een geslacht van roofdieren in de tertiaire lagen en beenderenholten van Europa gevonden.

Machina, een samengesteld werktuig.

Machinatio, de listige aanslag, kuiperij, arglistigheid, de poging om iemand nadeel toe te brengen of zich zelven te verheffen op eene niet eervolle wijze; verb. machinor, ari, smeden, veroorzaken.

Macies, de magerheid; adj. macidus; verb. maceo, ère, mager zijn; macesco, ère, mager worden.

Macilenta, eene hooge graad van vermagering; adj. macilentus, zeer mager, uitgeteerd.

Macrauchenia, een fossiel tertiair zoogdier uit Zuid-Amerika.

Macrobiosis, het lange leven; adj. macrobius, lang levend.

Macrobiotica, —ce, de kunst om lang te leven, oud te worden.

Macrocephalus, een groothoofd, dikkop, capito.

Macrocolia, het voorzien zijn van lange ledematen, vooral lange beenen; adj. macrocolos.

Macrocosmologia, de leer der wereld of macrocosmus; de leer van de dingen der buitenwereld, bij som-

migen, Hoffmann = mineralogie.
Macrocosmus, de wereld in het algemeen, als tegenstelling van het afzonderlijke of het individu; de buitenwereld; adj. macrocosmicus, den macrocosmus betreffende; macrocosmica, dingen der buitenwereld.
Macroductylus, met lange vingers of teenen.
Macrogenius, —genys, met langen baard of lange kin.
Macrogeros, een hoogen ouderdom bereikt hebbende.
Macroglossa, de groote tong; somtijds = paraglossa, het uitzakken der tong.
Macronosia, een chronische of langdurige ziekte.
Macrophallus, een te groot mannelijk lid; adj. macrophallicus.
Macrophonus, eene luide, ver hoorbare stem bezittend.
Macrophysoccephalus, bij Ambroise Paré: een hoofdlichtgezwel, opzetting der uitwendige deelen van het hoofd door lucht, derhalve emphysema der hoofdbekleedselen.
Macropneuma, de lange en diepe ademhaling.
Macropnoea, het langzame en diepe ademen, zoodat iedere ademtocht lang wordt; adj. macropnoos, macropnus, langzaam en diep ademend, zoo als slapenden, slaapzuchtigen, enz.
Macropodes, macropus, langvoetig.
Macropoma, een geslacht van sauroïde visschen uit het krijt.
Macropterus, met groote of lange vleugels.
Macrorrhis, een langneus, een groote neus, naso.
Macrorrhynchus, met grooten snavel of grooten snuit.
Macroscèles, een lang been, lange beenen hebbend.
Macrosia, macrosis, de verlenging, vergrooting.

Macrôtes, de bijzondere lengte; adj. macroticus, de bijzondere lengte betreffende, daardoor ontstaan.
Macrôtes, een mensch met groote ooren.
Macrurus, lang gestaart.
Macula, de vlek; macula germinativa, de kiemvlek; adj. maculatus, gevlekt, b. v. folium; maculosus, vol vlekken; verb. maculo, are.
Madaroma, madarosis, het uitvallen der haren inzonderheid op het hoofd, het ontstaan dien ten gevolge van eene gladde plaats; thans gewoonlijk: het uitvallen der wenkbrauwen; adj. madaroticus, de madarosis of het madaroma betreffende.
Madarotes, de kaalhoofdigheid, het ontbreken der wenkbrauwen; madarus, kaalhoofdig.
Madefactio, het bevochtigen, nat maken; verb. madefacio, ère.
Madidus, vochtig, nat; subst. mador, de vochtigheid, het droppelende zweet; verb. madeo, ère, vochtig, nat zijn; madesco, ère, nat worden.
Madisterium, de haartang, tot het uittrekken van haren.
Maea, maeas, de vroedvrouw.
Maeia, de vroedkonde.
Maeuma, de plaats gehad hebbende geboorte; het geboren kind, produkt der geboorte.
Maeusiomania, de zucht om steeds, dikwijls zelfs zonder noodzakelijkheid, kunstmatige verlossingen te doen.
Maeusiophobia, de vrees om eene kunstmatige verlossing te doen.
Maeusis, het plaats hebben van de geboorte, partus fiens.
Maceuta, —ter, —tes, de verloskundige.
Maeuticus, de verloskunde betreffende; maeutica ars, de verloskunde.
Maeutria, de vroedvrouw, maea; adj. maeutricus.

Maenas, eene razende, woedende, krankzinnige.
Magdaleon, —lia, de broodkruim, de daaruit gevormde pillen, beten, boli, kogeltjes, trochisci; eene rol pleister, cylindrus emplastraceus.
Magia, de hoogere geheime wetenschap, welke de priesters der Egyptenaars en de magi der Perzen voorgaven te bezitten, de tooverij, tooverkunst; adj. magicus, magisch, tooverachtig.
Magirium, de keuken, ketel, pot.
Magirus, de kok.
Magister, de meester, leermeester; adj. magistralis; formula magistratus, een recept dat de geneesheer uit willekeurige ingrediënten ex tempore samenstelt; tegenstelling: formula officinalis.
Magisterium, het meesterstuk, een kunstmatig bereid of als zoodanig beschouwd middel, vandaar magisterium bismuthi = bismuthum hydrico-nitricum; magisterium sulphuris = sulphur praecipitatum.
Magma, het deeg, iedere geknede massa, gekneed pleister; het dik van iets; magma sanguinis, het bloedmagma, = cruor sanguinis, uit haematine en globuline bestaande.
Magnanimus, grootmoedig; subst. magnanimitas; aqua magnanimitatis, een geestrijk-aromatisch water, als opwekkend middel gebruikt; spottenderwijze: de brandewijn.
Magnes, magnetes, de magneet, magneetsteen, zeilsteen; adj. magnesijs, magneticus, magnetisch.
Magnesia, het bitteraarde, talkaarde; magnesium, magnium, het wezenlijke grondbestanddeel van het talk; manganesium of manganum, het bruinsteenmetaal.
Magnetismus, de werking der magnetische kracht of zoogenoemde

magnetische stof; magnetismus animalis = zoomagnetismus.
Magnetologia, de leer van de werking van den magneet.
Magnetometrum, een toestel ter bepaling van de kracht van een magneet; de door Saussure aangegeven toestel ter bepaling van de kracht waarmede de zelfde magneet op verschillende plaatsen der aarde het ijzer aantrekt.
Magnus, groot; foramen magnum, het groot achterhoofdsgat; vena magna cordis, de hartader, welke het bloed uit de kransslagaderen van het hart in de rechter kamer terugbrengt; subst. magnitudo.
Magus, een magiër, de persische priester, die in het bezit eener hoogere wetenschap meende te zijn; een toovenaar, heksenmeester.
Mala, de wang, inzonderheid het bovengedeelte; adj. malaris.
Malacia, eene ziekelijke belustheid op niet te verteren of althans ongewone stoffen, inzonderheid bij zwangeren; de verweeking.
Malachite, groen koolzuur koper, een kopererts dat tot sieraden wordt bewerkt, het malachiet.
Malacocataracta, de weeke grauwe staar.
Malacoderma, animalia, de weekdieren, mollusca; tegenstelling: ostracoderma.
Malacogaster, gewoonlijk = gastromalacia.
Malacologia, de leer der weekdieren.
Malacoma, een ziekelijk verweekt deel.
Malacophonus, eene weeke, aangename stem bezittend.
Malacopoeus, week makend, verweekend.
Malacopterygii, de weekvinnige vissen.
Malacopterus, met weeke vleugels.
Malacosarcos, een mensch met zeer slap, zacht spiervleesch, ook slap van vezel.

Malacosis = malacia, de ziekelijke verweeking van eenig orgaan of weefsel.

Malacosteon = osteosarcoma.

Malacostraco, animalia, de week-schalige dieren.

Malacozoologia, de leer der week-dieren.

Malacozoologus, iemand die zich met de studie der weekdieren bezig houdt.

Malacozoon, een weekdier.

Malactica remedia, verweekende middelen.

Malagma, het verweekte, een brij-omslag.

Malandria, de droes der paarden, malleus equorum?

Malaria, de slechte, bedorvene lucht; een miasma, inzonderheid in moerasachtige streken, dat aldaar endemische koorts doet ontstaan; adj. malarious, de malaria betreffende, b. v. morbus, eene ten gevolge van malaria ontstane ziekte.

Malaxatio, het kneden, b. v. van eene pleistermassa; verb. malaxo, are.

Malaxis = malacosis.

Malce, de verstijving door koude, het bevroren zijn, eene winterbuil.

Maleficium, de euveldaad, misdaad, vergiftiging; de vermeende be-toovering; maleficus, een boos-doener; verb. malefacio, ère.

Maleinicum acidum, het maleïne-zuur, tweebasisch, te verkrijgen door verhitting van appel- en fumarzuur.

Malignus, boosaardig, b. v. morbus; subst. malignitas.

Malis, de droes der paarden; builen van insectensteken aan den hals der huisdieren; adj. maliodes, droesachtig, b. v. contagium maliodes, de droessmetstof.

Malleolus, een kleine hamer, het beentje aan het benedeneinde van het scheen- en kuitbeen.

Malleus, de hamer, de hamer in de trommelholte van het oor; malleus humidus, de kwade droes der paarden; malleus farciminosus, de huidworm der paarden; adj. malleolaris, hamervormig.

Malpighiacei pili, de Malpighiaansche haartjes, bij de planten, wanneer twee uit een punt ontspringende stijve haren eene tegenstelde richting hebben en dicht aanliggen.

Maltha, maltha, eene weeke verbinding van pik en was tot technisch gebruik.

Malthum, het mout.

Malum, de appel; adj. malicus, appelzuurhoudend; acidum malicum, het appelzuur.

Malum, het kwade, het slechte; adj. malus.

Malvaceus, malva-achtig; bot. corolla malvacea, wanneer 5 gelijke bloembladeren aan hunne basis door middel van de in een zuiltje vergroeide meeldraden samenhangen, b. v. de rondbladige malve, *Malva rotundifolia*.

Mamilla, mammilla, de borsttepel; adj. mamillaris, tepelvormig; corpora mamillaria of canticantia, tepelvormige lichaampjes, de mergheuveltjes, twee kleine kogelvormige witte heuveltjes aan de basis der hersenen tusschen de beide beenen der hersenen.

Mamma, de borst der vrouw; dimin. mammula; adj. mammalis, de borst der vrouw betreffende, van eene dergelijke borst voorzien; mammalia animalia, de zoogdieren; mammarius, tot de borst der vrouw behorende, b. v. arteria mammaria, de borstslagader; mammatus, van borsten voorzien; mammiiformis, borstvormig; mammosus, van groote borsten voorzien.

Mammoet, *Elephas primigenius*, een fossiele ruigharige olifant.

Manatidae, een familie van planten-etende waterzoogdieren.

Mancus, gebrekkig, onvolledig.

Mandibula, de kinnebak, onderkaak; entomol. de bovenkaak; adj. mandibularis; musculi mandibulares = masseteres.

Mando, een vlijtige kauwer; een sterke eter.

Manducatio, het kauwen; manduco, manducus, een vreter; adj. manducatorius, tot het kauwen behorende; musculi manducatorii, de kauwspieren; verb. manduco, are.

Manganeutes, een goochelaar, toovenaar, kwakzalver; adj. manganeuticus.

Mangania, de tooverij, goochelkunst, bedriegerij.

Manganisatio, het vervalschen van geneesmiddelen.

Manganon, een toovermiddel, tooverdrank, liefdedrank, een schelmstuk.

Mania, de razernij, woede; bij de paarden: de razende kolder; adj. maniacus, maniodes, razend, twistziek.

Maniacocomium, maniacomium, manicomium, een krankzinnigen-gesticht, gekkenhuis.

Manica, de handschoen; manica Hippocratis, de filtreerzak.

Manifestatio, de openbaarmaking, uiting, b. v. dolorum manifestatio, de uiting van smart; adj. manifestus, duidelijk, openbaar; verb. manifesto, are, openbaar maken, uiten, doen kennen.

Maniluvium, een handbad.

Manipulatio, het hanteeren met de hand of met de handen, b. v. het betasten, drukken, enz.; de handgreep, de handlichtingen bij operatiën.

Manipulus, manipulus, eene handvol, b. v. kruiden.

Manitruncus, entomol. het voorste gedeelte van het midden des

lichaams, dat de voorste beenen draagt.

Mannitum, het mannite, de man-nasuiker, in het sap van zekere Fraxinus en Ornussoorten, kristalliseert in kleurlooze naalden, gemakkelijk oplosbaar in water en heeten alkohol.

Manometrum, een werktuig ter bepaling van de dichtheid of dunheid der lucht; een handmeter, een werktuig om den omtrek van de hand van den verloskundige of de vroedvrouw te bepalen.

Manötes, de dunheid, slapheid; adj. manoticus.

Mansio, het kauwen; adj. mansorius, tot kauwen bestemd, kauwend; verb. mando, ère.

Mansio, het blijven, wachten, vertoeven; verb. maneo, ère.

Mantia, mantica, —ce, de waarzeg-kunst, waarzeggerij; mantion, het waarzeggen, profeteeren; mantis, de waarzegger, waarzegster.

Manubrium, de handgreep, het handvat, het heft van een mes; manubrium sterni, het bovenste gedeelte van het borstbeen.

Manus, de hand, eene schaar; adj. manualis, hoofdzakelijk in de operatieve chirurgie in gebruik, b. v. trepanum manuale, de handtrepaan, trephine, ter onderscheiding van den boogtrepaan.

Manustupratio, manstrupatio, masturbatio, de zelfbevlekking; manustuprator, een zelfbevlekker, onanist.

Marangia, het fonkelen of flikkeren voor de oogen.

Maransia, het doen verwelken, verzwakken; het verwelken of zwak worden; adj. maranticus, week makend, verzwakkend.

Marasmopyra, eene de zwakheid des ouderdoms vergezellende uitte-rende koorts.

Marasmus, het wegwijnen van oude of vroeg krachteloze personen;

marasmus senilis, de zwakheid des ouderdoms; adj. marasmodes, met marasmus overeenkomstig.

Marcasita = bismuthum.

Marcor, de weekheid, slapheid; adj. marcidus, verwelkt; verb. marcesco, ère, verwelken; bot. perianthium marcescens, een verwelkend bloembekleedsel, wanneer het eenigen tijd verdroogd blijft staan.

Mare, de zee; adj. marinus, tot de zee behoorend, b. v. aqua marina, het zeewater; maritimus, aan zee gelegen.

Margarinum, het margarine, vormt het vaste plantenvet en een gedeelte van die dierlijke vetmengsels, welke bij den mensch en de dieren die hard vet bezitten voorkomen; Heintz houdt het voor een mengsel van stearine en palmitine; acidum margariticum, het margarinezuur, paarlwit, komt veel voor in plantaardige en dierlijke vetten: Heintz heeft het bestaan daarvan als zuur in twijfel getrokken en het verklaard voor een mengsel van stearine- en palmitinezuur.

Margarita, margarum, margelis, margellium, de parel, een paarlemoerachtige hoornvliezsvlek; adj. margaritaceus, paarlemoerachtig, paarlemoerkeurig; leucoma margaritaceum, de paarlemoerachtige hoornvliezsvlek.

Margaronum, het margarum, het aceton van margarinezuur.

Margarylicum acidum, het margaryligzuur, = acidum stearinicum.

Margo, de rand; adj. marginalis, den rand betreffende; entomol. costa marginalis, de randribbe; marginatus, bot. gerand, entomol. met eene lijst.

Mariottiana macula, de vlek van Mariotte of blinde vlek, de plaats in het gezichtsveld waar het gezichtsvermogen volkomen ont-

breekt; zij ligt 18—20 graden buitenwaarts van het gefixeerde punt, en komt in vorm en grootte nauwkeurig overeen met de plaats der intrede van de gezichtsenuw; dit is bewezen tegenover het gevoelen van sommigen dat die vlek met de plaats van intrede der vasa centralia retinae zoude overeenkomen.

Marisca, de vleesch- of vijgwrat; mariscae, ook de haemorrhoidaalknoop; adj. mariscosus, met eene vijgwrat overeenkomstig.

Maritus, de echtgenoot; marita, de gade; adj. maritatus, gehuwd.

Marmarygae, het flikkeren voor het oog, vlekken voor de oogen; de gewaarwording alsof er vliegen of muggen, mouches volantes, voor de oogen zweven; adj. marmarygodes, flikkerend, vibreerend, trillend.

Marmor, het marmer; adj. marmorecis, uit marmer bestaande, met marmer overeenkomstig, b. v. frigus marmoreum, eene koude als die van marmer, van de huid op het gevoel; marmoratus, op dergelijke wijze als marmer gevlekt.

Mars, het ijzer; adj. martialis, martiatus, ijzerhoudend, b. v. fontes martiati, ijzer bevattende mineraalwateren; vinum martiatum, ijzerwijn, staalwijn.

Marsupium, een buidel, een zak; marsupialia animalia, de familie der buideldieren.

Mas, de man, het mannetje, als tegenstelling van het wijfje; adj. masculus, mannelijk; adverb. mascole, mannelijk, dapper.

Maschaladenitis, de ontsteking van de okselklieren.

Maschäle, —is, de okselholte.

Maschalister, de schoudergordel, bij paarden; de tweede halswervel.

Maschalonus, de okselbuil, de okselklierbubo.

Maschalopanus = maschalonus.

Maschalyperidrosis, het bovenmatig afgescheiden okselzweet.

Massa, een deeg, eene samengeknede massa uit meel, olie, enz.; ook gewicht in het algemeen.

Massema, masema, het gekauwde; massesis, mastesis, het kauwen.

Masseter, musculus, de kauwspier; adj. massetericus.

Mastaden, de borstkliaer, glandula mammaria.

Mastadenitis, de ontsteking van de borstkliaer; adj. mastadeniticus.

Mastalgia, mastodalgia, de pijn in de borsten; adj. mastalgicus.

Mastauze, de vergrooting van de vrouwelijke borst.

Mastecchymosis, mastecchymoma, de ecchymotische toestand van de vrouwelijke borsten.

Masthelcosis, de verzwering, verettering van de vrouwelijke borst; een absces daarin.

Masthochondrosis, een kraakbeengezwel aan de vrouwelijke borst.

Masthomenia, mastomenia, de verplaatsing van de maandelijksche zuivering op de borsten.

Masthopimeloncus, masthopioncus, het vetgezwel op de vrouwelijke borst.

Masthoscerophulosis, het scrophuleuse gezwel, ook de scrophuleuse toestand der vrouwelijke borst.

Masthostosis, het beengezwel aan de vrouwelijke borst.

Masthuria, masturia, de verplaatsing (?) van de urine naar de vrouwelijke borsten.

Masthydatidosis, de hydatidenziekte van de borsten.

Masthypertrophia, de overvoeding, ziekelijke vergrooting van de vrouwelijke borsten.

Masticatio, het kauwen; adj. masticatorius; remedia masticatoria, kauwmiddelen, b. v. om de afscheiding van speeksel te vermeerderen; verb. mastico, are.

Mastich, mastikhars; adj. mastichi-

nus, mastik bevattend, met mastik bereid.

Mastichelaeum, de aetherische mastikolie.

Mastitis, de ontsteking van de vrouwelijke borst.

Mastocarcinoma, de borstkanker.

Mastodealgia, pijn in het tepelvormig uitsteeksel des slaapbeens.

Mastodeocentesis, het inboren van het tepelvormig uitsteeksel van het slaapbeen, b. v. als middel tegen doofheid.

Mastodon, een fossiele olifant uit de tertiaire en posttertiaire lagen.

Mastodontosaurus, een fossiel reptiel uit het trias, door Owen voor het zelfde dier als het labyrinthodon gehouden.

Mastodynia, de pijn in de borsten; mastodynia nervosa, eene neuralgie in de borsten.

Mastoncus, het gezwel van de borsttepel, van de borstkliaer zelve.

Mastoparectama, de bovenmatige uitzetting van de vrouwelijke borsten.

Mastopathia, eene kwaal der vrouwelijke borsten; adj. mastopathicus.

Mastorrhagia, eene bloedvloeijing uit de borsten; adj. mastorrhagicus.

Mastos, mastus, mazos, de vrouwelijke borst, de borsttepel; adj. masticus, de borsten betreffend; mastodes, mastoides, mastoideus, tepelvormig.

Mastoscirrhus, de borstkanker.

Mastospargosis, mastodynia polygala, mastoncus polygalacticus, de pijnlijke uitzetting van de borst door overvloed van zog.

Mastosyrinx, een fistel aan de vrouwelijke borst.

Mastozoon, een zoogdier.

Mater, de moeder; adj. maternus; emplastrum matris, bruine, zwarte, neurenberger, moeder- of meniepleister, emplastrum fuscum, nigrum of noricum.

Materia, materies, de stof, zelfstandigheid, massa; adj. materialis, in de pathologie meestal als tegenstelling van »dynamicus» gebruikt.

Materialista, een handelaar in geneesmiddelen, verkooper van ruwe geneesmiddelen in het groot, drogist; een slechts naar materiële inzichten handelend genesheer.

Mathesis, het leeren, de wetenschap, wetenschappelijke leer; de wiskunde.

Matrimonium, de echt, het huwelijk; adj. matrimonialis.

Matria, de baarmoeder; matrix cochleae, de schroefmoer; matrix unguis, het nagelbed of de huid der nagelgroeve; adj. matricalis, de baarmoeder betreffende; matricalia medicamenta, middelen tegen kwalen die van de baarmoeder uitgaan; spiritus matricalis = spiritus mastiches compositus.

Matula, de waterpot; dim. matella; hydrops ad matulam = diabetes.

Maturatio, het rijp maken, de rijpheid; adj. maturus; verb. maturo, are, rijp maken, bespoedigen; maturantia remedia, rijp makende middelen, om het rijp worden, de ettering, der abscessen te bevorderen; maturesco, ère, rijp worden, rijpen.

Matutinus, vroeg, tijdig, in den morgen plaats hebbend; horae matutinae, de ochtenduren.

Maxilla, de kinnebak, kaak; anatom. de kaken betreffende, b. v. arteria maxillaris externa en interna.

Maza, eene deegmassa uit meel, melk, olie, enz.; bij sommigen: de moederkoek, placenta; adj. mazicus, den moederkoek betreffende.

Mazischësis, het terugblijven van den moederkoek; adj. mazischeticus.

Mazocathësis, de verkeerde ligging

of insertie van den moederkoek; adj. mazocatheticus.

Mazolysis, de oplossing van de placenta; adj. mazolyticus.

Mazopathia, een van den moederkoek of de nageboorte uitgaand lijden; eene ziekte van de placenta; adj. mastopathicus.

Meatus, de gang, het kanaal; verb. meo, are, gaan.

Mechanica ars, mechanice, de werktuigkunde; mechanicus, een werktuigkundige; adj. mechanicus.

Mechanopoeus, een instrumentmaker, fabrikant van machines, werktuigkundige.

Mechanurgia, de instrumentmakerskunst, machine-bouwkunde; het werken door machines en instrumenten, de manuaalchirurgie; mechanurgus, een instrument- of machinebouwer; iemand die met machines werkt of opereert.

Mecon, papaver, maankop, slaapbol.

Meconium, eene ternaire bittere stof in opium, bereid uit de opiummoederloog, uit welke het narcëine gekristalliseerd is.

Meconium, somtijds = opium, vooral in oude recepten; een zwarte veel gal bevattende inhoud van het darmkanaal des kinds, die in de eerste levensdagen wordt ontlast; adj. meconicus, die stof betreffend, meconiumzuur bevattend; acidum meconicum, het meconiumzuur, schijnt slechts door het meconium te worden voortgebracht, vormt kleurloze schubben of naalden, is reukloos, luchtbestendig, in koud water moeilijk, in heet water gemakkelijk oplosbaar, wordt door lang koken met water ontleed; meconodes, meconoides, met meconium overeenkomstig.

Meconologia, de leer van het meconium, eene verhandeling daarover; bij sommigen = opio-logia.

Meconiorrhoea, de ziekelijk vermeerderde ontlasting van meconium.

Meconitis, bij de Ouden eene Lactucasoort met een slaap verwekkend melksap, zooals *Lactuca sativa*, *Lactuca virosa* en *Lactuca scariola*.

Meconologia, opio-logia, de leer betreffende het opium.

Medela, de behandeling, genezing; verb. medeor, eri.

Medianus, het midden houdend, in het midden liggend; vena mediana, de middenste armhuidzenuw, tusschen de vena basilica en vena cephalica.

Mediastinum, —nus, het middenrif, de scheiwand der borst; mediastinum auris, het trommelvlies; mediastinitis, de ontsteking van het middenrif.

Medicamen, medicamentum, het geneesmiddel.

Medicaster, een kwakzalver, een geneeskundige knoeier.

Medicatio, de behandeling, genezing, heeling.

Medicatio natura, vis naturae medicatix, de heilkracht der natuur.

Medicina, de geneeskunde; adj. medicinalis; dies medicinales, de dagen op welke men, volgens de oude leer der crises, geneesmiddelen mocht toedienen.

Medicus, de geneesheer; medicus obstetricius, een verloskundige; adj. medicus, geneeskundig.

Medinogordius = *Filaria medinensis*, de draadworm van Medina, onder de huid.

Mediocris, middenmatig; adv. mediocriter; subst. mediocritas.

Meditullium, de mergzelfstandigheid tusschen de platen van de platte beenderen, diploë.

Medius, in het midden gelegen, het midden beslaande; dies medius = meridies; salia media, de middenzouten, aldus noemde men

vroeger die lichamen welke basis eene aarde of een metaal is, en verdeelde hen dien ten gevolge in aardachtige en metaalachtige middenzouten; subst. medium, het midden, ook het middel waardoor iets wordt bemerkt, b. v. de vloeibare media van het oog = vloeistoffen van het oog.

Medoblenorrhoea, een slijmvloeiing uit de geslachtswerktuigen, inzonderheid uit die van den man, vandaar een chronische druiper; adj. medoblennorrhoeicus.

Medorrhoea, de witte vloed; de druiper; adj. medorrhoeicus.

Medulla, het merg; m. spinalis, het ruggemerg; m. ossium, het beenmerg; m. lactis, oude uitdrukking voor butyrum; m. ventralis, entom. de buikzenuwstreng; adj. medullaris, het merg betreffende, daaruit bestaande, b. v. substantia medullaris, de mergzelfstandigheid.

Medullitis = myelitis.

Megaceros, het iersche reuzenhert, fossiel.

Megalichthys, een groote sauroïde visch uit de steenkoolperiode.

Megalobyllosus rhonchus, ratelgedruisch met hevig geblaas.

Megalocardia, het lijden aan een te groot hart; adj. megalocardiaceus.

Megaloceros, eene misgeboorte met te groote voorhoofsboezems, hoornen, enz.

Megalocoelia, de dikke darmen; een groot dik onderlijf.

Megalocoelus, een dikbuik; adj. megalocoelicus.

Megalomeles, eene misgeboorte met te groote ledematen.

Megalonyx, een groot tandeloos zoogdier uit de tertiaire lagen van Amerika.

Megalophonia, eene volle, zeer sterke stem; adj. megalophonicus, megalophonus, met eene volle, zeer sterke stem begaafd.

Megalopodia, de grootvoetigheid; megalopus, grootvoetig.
Megalopsia, het te groot zien, waarbij de voorwerpen te groot schijnen, suffusio ampliatis.
Megalosaurus, een van de dinosauriëen of reusachtige landhagedissen uit de wealden.
Megalosplanchnius, de toestand van den mensch met te groote ingewanden.
Megalosplanchnos, —nus, te groote ingewanden, inzonderheid eene te groote lever bezittend; grootmoedig.
Megalotechnos, iemand die zich door kunstvaardigheid onderscheidt, arte magnus.
Megaphytum, een geslacht van boomstammen uit de steenkoollagen.
Megatherium, megalotherium, het reuzendier, een voorwereldlijk zoogdier.
Meilegma, ieder opwekkend, bedarend; stillend middel.
Meiosis, meosis, miosis, de verkleining van afzonderlijke deelen, b. v. van de pupil; meioma, het produkt der meiosis.
Meiurus, een kleinen staart bezittend.
Mel, de honig; mel crudum, ruwe honig, hetzij mel album of virgineum, van zelf uitgevloeid, hetzij mel fuscum, door matige warmte uitgetrokken; mel depuratum of despumatum, door koken met water en afschuimen gezuiverd, en weder verdikt door verdamping van het water; mel rosatum, roze-honig, met rozewater gemengd en weder verdampt; adj. melleus, honigachtig; mellitus, met honig vermengd, honigachtig, b. v. diabetes mellitus, de honigpis; mellificus, honig bereidend, b. v. apis.
Melaena, morbus niger Hippocratis, eene verbloeding uit den dunnen darm, met bloederige ontlasting

door den stoelgang; somwijlen = haematemesis; adj. melaenicus, de melaena betreffend, daaraan lijdend of daarvan afkomstig.
Melaenodiarrhoea, de zwarte diarrhée, of loop met melaena.
Melainum, het melaïne of melanine, het sepiazwart, eene eigenaardige door Bizio in den sepia-inkt ontdekte stof.
Melaminum, een produkt verkregen door melam in waterhoudende kaliloog op te lossen en de oplossing te verdampen.
Melamium, mellamium, het melam, eene verbinding van 2 atomen mellon met 3 atomen ammoniak, in welke stoffen het zich ook bij verhitting ontbindt; het wordt verkregen door drooge distillatie van rhodan ammonium bij matige hitte, alsmede door verhitting van rhodankalium met salmiak.
Melamphonia, eene zwakke, heesche stem; adj. melamphonus, eene heesche stem hebbend.
Melanaemia, volgens Goodwyn een verstikkingstoestand, bij welken al het bloed in het lichaam zeer zwart schijnt, ten gevolge van koolstofhoudende, narkotische en dergelijke invloeden, door verworping, enz.
Melanagōga remedia, middelen welke de vermeende zwarte gal afvoeren of verwijderen.
Melanchlorus = melasicterus, aan zwartzucht lijdende; verschillende zwartachtige geneesmiddelen, b. v. bij Paulus van Aegina, een soort van trochisci en een pleister.
Melancholia, de zwaarmoedigheid, diepzinnigheid, eigenlijk zwartgalligheid, dewijl vroeger de zwarte gal als oorzaak van dezen toestand werd opgegeven; adj. melancholicus, aan melancholie lijdend; temperamentum melancholicum, het zoogenoemde galachtige of zwaarmoedige temperament.

Melanchroa = melasicterus; melanchrous, —chrus = melanchlorus.
Melanencephalōma, de zwarte hersenzwam, fungus melanodes cerebri.
Melanephidrosis, de zwarte zweetpest, zwarte zweetkoorts, het zwarte zweet, sudor anglicus niger.
Melanicterus = melasicterus.
Melanicum acidum, het melanzuur, Piria, of spirhuminezuur, Berzelius, een zwart humusachtig lichaam, waarin het spiroyligzuur in zijne waterhoudende alkalizouten aan de lucht overgaat.
Melanilinum, ontstaat als nieuwe basis wanneer men chloorcyanogas in watervrij aniline leidt.
Melaninum, het melanine of zwart pigment, waartoe voorloopig de volgende pigmenten gerekend worden: de meer donkerbruine dan zwarte materie in de huid van den Neger, in het oog, de pigmenten der longen en bronchiaalklieren bij volwassenen; de kleurstof uit den inkt der sepia, melaïne volgens Bizio; de dikwijls voorkomende zwarte pigmenten bij pathologische toestanden, b. v. de zoogenoemde melanotische gezwellen en afzettingen; de zwarte puntjes van de slijmvliezen na katarrhus; in vele gevallen heeft men ook zwarte mikroskopische kristallen waargenomen.
Melanismus, de zwartzucht.
Melanite, een zwart ijzererts, het melaniet.
Melanoedema, melanosis pulmonum, het zwarte long-oedema, eene opvulling der luchtcellen in de longen met eene donkere, zwartachtige lympha, welke Cruveilhier somwijlen heeft waargenomen bij vrouwen, die aan puerperaaltijphus waren bezweken.

Melanoma, de zwarte, ook iedere zwarte massa in het algemeen; het produkt der melanosis; de zwarte korrelachtige kanker, Ritgen.
Melanomyces, de zwarte- of pigmentzwam, Ritgen.
Melanophlogoses, de veneuse ontstekingen, C. H. Schultz.
Melanophyma, het moederkoorn, Robert; *Melanophyma secalinum*, het moederkoorn aan de rogge.
Melanorrhagia = melaena.
Melanorrhoea, eene zwarte uitvloeiing; melanorrhoea urethrae, de zwarte druiper.
Melanoscirrhus, Alibert = melanoma of melanospongus.
Melanosis, melansis, het zwart worden; het vormingsproces van melanoma of de nieuwe vorming van zwart pigment; dikwijls = melanoma; adj. melanoticus, de melanose betreffende; cancer melanoticus = melanosis, of cancer melaeneus, Alibert.
Melanosmegma, de zwarte zeep.
Melanospongus, de pigmentzwam, melanomyces; melanospongosis, de vorming daarvan.
Melanosyphiloleptis, het zwarte schubbensyphiloïde.
Melanothanatos, de zwarte dood, eene epidemische, meestal dodelijke ziekte uit de middeleeuwen.
Melanothrix, zwartharig.
Melanoximidium, dubbel zuringzuur melanine, Hofmann, een geel kristallijn lichaam, verhoudt zich als een zwak zuur; door koken met zoutzuur laat zich daaruit zuringzuur en melanine bereiden.
Melanteria, melanterion, metaalzwart, koper- of ijzerzwart; schoensmeer, inkt.
Melanurenicum acidum, het melanurenzuur, een door Liebig en Wöhler bereid omzettingsprodukt van pisstof door zeer voorzichtige verhitting daarvan; het

lost niet op in water, daarentegen gemakkelijk in alkaliën en zuren.

Melanurinum, een door Braconnot in eene ziekelijk zwarte urine ontdekte eigenaardige zwarte stof.

Melasicterus, de zwartzucht; volgens het gewone gevoelen: eene donker of zelfs zwartachtig geworden icterische kleur.

Melasma, de zwarte vlek, ouderdomsvlek, inzonderheid bij grijsaards aan handen en voeten ontstaande.

Melatrophia, de vermagering der ledematen.

Mèle, de sonde, het onderzoekingsstaafje, b. v. om de baarmoeder, het inwendige van de blaas of den endeldarm, enz. te onderzoeken.

Meleagra, de ledenpijn.

Melenum, het melen, eene vaste koolwaterstof, gevormd door drooge distillatie van myricine.

Meliasmus, maliasmus, de droes der paarden.

Melicëra, —ris, een honigcel, honigraat; het honiggezwel, een zakgezwel met honigachtigen inhoud; honigraatachtige schurft, tinea favosa.

Meliceria, de dikke gele etter van zweren; de gele taaie vloeistof in de gewrichtsgezwellen; een gewrichtsgezwel zelf; = meliceris.

Meliceron, melicerum, de wasbouw der bijen; = meliceris.

Melicheion, melicheum, melitocheion, melitocheum, de honigachtige uitvloeijing uit zweren, uit de ooren, enz.

Melicraton, —tum, de honigmee.

Melilithicum of mellithicum acidum, het mellith- of honigsteen-zuur, is tot dusverre nog nooit kunstmatig gevormd geworden, en komt ook in de natuur slechts uiterst zelden voor, namelijk in het mineraal honigsteen, en wel in

verbinding met leem en water; het kristalliseert in fijne kleurloze naalden, is luchtbestendig, scherp zuur, in water gemakkelijk oplosbaar, wordt door kokend salpeter- en zwavelzuur niet vernietigd.

Melilithos, mellithos, het honigsteen, eene delfstof die slechts in bruinkoollagen voorkomt.

Melinephrosia, het profuse gele zweet, dat bij typhuse galkoortsen, gele koorts, intensieve geelzucht, dikwijls ook bij sterk gebruik van rhabarber zoude voorkomen.

Melisaccharum, honigsuiker gedeeltelijk, druivensuiker, kruimelsuiker, pissuiker, zetmeelsuiker, minder zoet dan rietsuiker, oplosbaar in $1\frac{1}{3}$ van zijn gewicht aan koud water, onduidelijk kristalliseerend.

Melissinum, het oxydehydraat van het melyn; melissinicum acidum, het zuur van het radikaal methyl.

Melitagra, de jichtachtige of reumatische ledenpijn; melitagra parturientium, de ledenpijn der zwangere vrouwen, Trousseau.

Melithyperuria = diabetes mellitus.

Melitis, de wangontsteking, inzonderheid de erysipelas genae.

Melitismus, de honigkuur, door in- en uitwendige aanwending van honig als geneesmiddel.

Melitoptyalismus, de honigspeekselvloed, overvloedige afscheiding van een zoet, suiker houdend speeksel, Mason Good.

Melitoptyalon, een zoet, suiker bevattend speeksel, bij hektische individuen.

Melituria = diabetes mellitus; melituron, de pis bij diabetes mellitus.

Mellago, een min of meer zoetachtig, ter consistentie van honig verdikt plantenextract, b. v. mellago graminis of taraxaci; adj.

mellagineus, van de consistentie of gesteldheid van een mellago.

Melleolea, honigverbindingen met poeders, enz., Béal.

Melleolica, de honigverbindingen in het algemeen, Béal.

Mellifarium, de honigraat; de honigkoek (?); = meliceris.

Mellificium, de honigbereiding; adj. mellificus, honig bereidend, b. v. *Apis mellifica*.

Mellite, honigsteen, het melliet.

Mellonum, melonum, melonium, het mellon of melon, een ontledingsprodukt van zekere rhodanverbindingen, volgens Liebig een binair, met cyan analoog radikaal, C⁶ N⁴, zoude volgens Völkel, Laurent en Gerhardt ook nog hydrogenium bezitten.

Melocampyle, de verbuging van de ledematen.

Melodidymi, tweelingen welke met de ledematen vergroeid zijn.

Melomeles, misvorming met overtollige leden, b. v. vingers, teenen, de extremiteiten.

Melon of pomum oculi, ophthalm. een hooge graad van myocephalon, die tusschen de oogleden in den appelvorm voorkomt.

Meloncus, een wanggezwel.

Melos, het lied, gedicht; het lid van een extremitet, een lid in het algemeen.

Melosis, het sondeeren; melōtis, melotris, eene fijne sonde, ook een oorlepel.

Melotridymus, eene misgeboorte met drievoudige ledematen.

Melylum, melylium, het melyn, het tot heden hypothetische radikaal der melyn- of melissingroep, Schlossberger, vormt het hoogste lid onder de alkoholradikalen, even als het melissinezuur het meest gecompliceerde in de vermelde zurenreeks, de zuren der melissingroep.

Membrana, een vlies, niet de cutis;

membrana adamantina, het émail van de tanden; membrana adiposa, de vethuid; m. agnina = amnion; m. granulosa vesicularum Graafianarum, de korrellaag van de Graafsche blaasjes; m. nictitans, het knipvlies; dimin. membranula, —lum, het vliesje; adj. membranaceus, membraneus, membranaceus, een vliesachtige, bladachtig samengedrukte steel; entomol. membranaceus, van vliezige vorming; membraneus, werkelijk vliezig.

Memoria, het geheugen, aandenken, de herinnering; adj. memor, gedachtig; verb. memoro, are, vermelden, herinneren.

Menagoga remedia = emmenagoga.

Mendax, leugenachtig; subst. mendacium, de leugen; mendacia, plur., de witte vlekken aan de nagels der voeten en teenen.

Menelcosis, de vorming van zweren in de plaats van menstruatie, zogenoemde menstruaal-zweren.

Menellipsis, bij sommige nieuwere pathologen: het wegblijven van de maandelijksche zuivering.

Menidrosis, sudor mensifluus, het sterke zweten, of zweetdruppelen bij anomalien der menstruatie.

Meningarthrocace = arthromeningitis.

Meningina, eene verbinding of vergroeiing der hersenvliezen met elkander, Chaussier; meninginitis, eene ontsteking van de vergroeide hersenvliezen, Chaussier.

Meningion, —gium, een dun fijn vliesje; = tunica arachnoidea cerebri.

Meningitis, de hersenvliesontsteking, inzonderheid de ontsteking van de dura mater.

Meningogastritis, febris meningogastrica, Pinel, eene koorts ten gevolge van aandoening der hersenvliezen en het darmkanaal; adj. meningogastriticus.

Meningomalacia, de verweeking der vliezige deelen in het algemeen; verweeking der hersenvliezen.

Meningomyces, de hersenvlieszwam.

Meningophylax, een werktuig ter voorkoming van beleediging der hersenen bij trepanatie.

Meningorrhoea, het uittreden van vloeistoffen boven of tusschen de hersenvliezen; adj. meningorrhoeicus.

Meningosymphysis, de vergroeiing der hersenvliezen met elkander of met den schedel.

Meningosyzygia, meningozeuxis, de vergroeiing der hersenvliezen met elkander; meningozeuxitis, de ontsteking der vergroeide hersenvliezen. zie: meningina en meninginitis.

Meninguria, de ontlasting van eene urine welke kleine vliesjes bevat; adj. meninguricus, aan dergelijke aandoeningen lijdende, dien ten gevolge ontstaan, enz.

Meninx, een vlies in het algemeen, membrana; een hersenvlies, inzonderheid de dura mater; adj. meningeus, b. v. arteriae meningae, de slagaderen van het harde hersenvlies.

Menischesis, menoschesis, het uitblijven van de menstruatie; adj. menischeticus.

Meniscus, eene kleine maan; anatom. een halvemaaansgewijs kraakbeen tusschen eenige gewrichten, b. v. boven het gewrichtshoofd aan de onderkaak; adj. meniscoides, —coideus, halvemaaanvormig, b. v. cartilago m. = meniscus.

Menisperminum, eene stof in de schalen der kokkelkorrels, eene twijfelachtige basis, daar het met zuren geene bepaalde zouten vormt.

Menobranchia, menotbranchia amphibia, tweeslachtige dieren met blijvend kieuwtostel.

Menocelis, de verplaatsing der menstruatie in eene breuk.

Menocryptia, het uitblijven van de maandelijksche zuivering.

Menolipsis, het te vroeg uitblijven van de menstruatie.

Menopausis, het ophouden, cessatio, van de regels bij de vrouw.

Menoplasia, de verplaatsing van de maandelijksche zuivering naar andere deelen; adj. menoplanicus.

Menorrhagia, de onttaarding der maandelijksche zuivering in eene haemorrhagie; adj. menorrhagicus.

Menorrhoea, eene lang aanhoudende en te dikwijls terugkeerende menstruatie, verg. polymenorrhoea; adj. menorrhoeicus.

Menostasia, menostasis, de onderdrukking van de maandelijksche zuivering; adj. menostaticus.

Menotyphlosis, de maanblindheid, of vorming van monotyphlotes, bij paarden.

Menoxenia, eene onregelmatige menstruatie, Tourdes.

Menoxenosis, een vreemdsoortige, ongewone toestand, = menoxenia.

Mens, het verstand, denkvermogen; morbi mentis, de verstandsziekten; adj. mentalis, b. v. de reservatio mentalis bij de Jezuïten.

Mensa, de tafel, het gerecht; mensa secunda, de nachttafel.

Mensis, de maand; menses, de maandelijksche zuivering, de stonden.

Menstruatio, de regels der vrouw; verb. menstruor, ari, de maandelijksche zuivering krijgen.

Menstruus, maandelijksch; menstruum, de maandelijksche vloed der vrouwen, meestal in het meer-voud gebruikelijk; in de scheidkunde en pharmacie: het vloeibare oplossings- of uittrekkingsmiddel, b. v. het water bij infusien en decocten.

Mensura, eene maat in het algemeen; een meetwerktuig, inzonderheid voor vloeistoffen; de afmeting, tijdmaat; mensuratio, de

meting; mensurabilis, meetbaar; verb. metior, iri, meten.

Mentagra, de kinvlecht, de baardworm, een uitslag aan de kin.

Mentigo = mentagra; de melkkorst, crusta lactea, eene uitslagachtige ziekte der schapen, volgens de plaats zeer overeenkomstig met de mentagra bij den mensch.

Mentio, de vermelding.

Mentula, menta, de mannelijke roede; adj. mentulatus, van een groot mannelijk lid voorzien.

Mentulagra, pijnlijke oprichtingen van het mannelijk lid of van den kittelaar bij de vrouw.

Mentum, de kin; adj. mentalis, b. v. plexus, de kinzenwvlecht.

Menyanthum, volgens Trommsdorff eene met amyllum overeenkomstige stof, voorkomende in het waterdrieblad, *Menyanthes trifoliata*.

Mephitis, eene bedorvene, voor de ademhaling meer of min ongeschikte, ten gevolge van ontledingsprocessen ontstaande luchtsoort, welke zich inzonderheid boven moerassen ontwikkelt. Mayrhofer noemt mephitis in het algemeen contagium mephiticum, en onderscheidt eene mephitis animalis, vegetabilis, mineralis en mixta; adj. mephiticus, stinkend, muf, voor de inademing ongeschikt, verstikkend, b. v. aër mephiticus = mephitis.

Meräcus, zuiver, rein, echt, onvervalscht, b. v. vinum.

Meramaurosis, eene gedeeltelijke of onvolkomene amaurosis; adj. meramauroticus.

Meranaesthesia, —sthesis, partieele, alleen plaatselijke gevoelloosheid; adj. meranaestheticus.

Merapostema, een absces aan eenig deel.

Meratrophia, melatrophia, de vermagering of het uitteren van een enkel deel; adj. meratrophicus.

Meraptan, mercurium captans, aethylsulfhydraat, aldus genoemd omdat het zoo energisch werkt op kwikoxyde; wordt bereid door distillatie van aetherzwavelzuur kalk met baryumsulfhydraat.

Merces, het loon; mercede conductus, gehuurd, voor loon bedongen.

Mercurius, het kwik; mercurius vivus, het kwik als zuiver metaal; adj. mercurialis, vandaar mercurialia remedia, de kwikmiddelen; mercurialismus, de kwikziekte, hydrargyrosis, de geneeskundige behandeling met kwikmiddelen.

Merdivomus, drek brakend; merda, merdus, de drek.

Merechëma, de dijetoon, verg. femoralis sonus.

Meremphraaxis, de partieele verstopping of eigenlijk overvulling; adj. meremphracticus.

Meretrix, eene lichtekooi, een veil meisje; eene hoer.

Meriacum, entom. het dubbele heupstuk.

Meridiani orbes, ophthalmol. die grootste cirkels welker vlak de oogas bevat.

Meridies, de middag; adj. meridianus.

Meridrosis, het plaatselijke of partieele zweeten; adj. meridroticus.

Merithalli, —thallia, bot. de stengelden, tusschenleden, internodia.

Meritum, de verdienste; verb. mereo, ère, mereor, eri; adj. meritus, verdienstelijk.

Merobalineum, merobalneum, een plaatselijk bad.

Merocela, een dijebruik; adj. merocelicus.

Merodialysis, de gedeeltelijke ontleding, d. i. wanneer van onderscheidene samenkomende zelfstandigheden slechts eene of enkelen ontleed worden, de overigen daarentegen onontleed blijven.

Meropia, eene tijdelijke verduistering van het gezichtsvermogen, het half zien; adj. *meropicus*.

Merorrheuma, het rheumatismus van afzonderlijke deelen.

Merorrhexis, *merorixis* = *merocele*.

Meros, het deel, aandeel, lid.

Meros, de dij, heup, het heupbeen.

Merotopia, de plaatsing van eenig deel ter behoorlijker plaatse; de herstelling; het zetten van de ontwrichte of gebrokene dij.

Merotrope, *merotropia*, *meristotropia*, *merizotropia*, de gedeeltelijke verandering, volgens Ritgen het begrip van de scheikundige verschijnselen waarbij de atomen niet onverdeeld en geheel tot de vorming der nieuwe bestanddeelen samenkomen, maar zich verdeelen en in deze verdeling nieuwe grondverhoudingen voor de samengestelde eenheden ten gevolge hebben.

Merotrope, *merotropia*, de dijdraaiing, eene met die van Hippokratés overeenkomstige handelwijze om het ontwrichte hoofd van het dijbeen in de gewrichtskom terug te brengen, Colombat; adj. *merotropicus*.

Merus = *meracus*; adv. *mere*.

Mercismus, het herkauwen.

Merycologia, de leer van het herkauwen.

Merycotherium, een groot herkauwend dier, gevonden met den mammoet en den rhinoceros in het diluvium van Siberie.

Meryptrophia, de particele hypertrophie.

Mesaconicum acidum, het mesaconzuur, ontstaat wanneer men de verdunde oplossing van itaconzuur met ongeveer het zesde gedeelte salpeterzuur tot kokens toe verhit.

Mesaraeum, *mesoraeum*, het darmnet; adj. *mesaraeus*, *mesaraicus*, *mesaraeicus*, het darmnet betref-

fende; *vasa mesaraica*, de darmvaten; *vasa omphalo-mesaraica*, de darmnavelvaten; *phthisis of tabes mesaraica*, de darmtering, darm-atrophie.

Mesencephalum, de middenhersenen.

Mesenteremphraxis, de verstopping van het darmscheil; adj. *mesenteremphracticus*.

Mesenterioptosis, de darmkliertoring, *tabes mesaraica*.

Mesenteritis, —*riitis*, de darmscheilontsteking; adj. *mesenteriticus*.

Mesenterium, het darmscheil; adj. *mesentericus*; *glandulae mesentericae*, *mesaraica*, de darmscheilklieren.

Mesita, —*tes*, volgens Berzelius de in ruwen houtgeest door Reichenbach ontdekte azijnzure methylaether.

Mesitololum, *mesitololum*, eene koolwaterstof, welke achterblijft wanneer men den oenylalkohol door sterke zuren water onttrekt; het is eene kleurloze, sterk knoflookachtig riekende vloeistof.

Mesitylolum, het mesitylen, = *mesitololum*; volgens Staedeler: een der ontledingsprodukten van het zuivere xyliet.

Mesmerismus = *magnetismus animalis*.

Mesocarpium, *sarcocarpium*, bot. de tusschen het uitwendige vlies en het inwendige bekleedsel van het pericarpium liggende parenchymateuse zelfstandigheid.

Mesocephalum = *mesencephalum*.

Mesocoecum = *mesocolon*.

Mesocolon, het darmscheil van het colon.

Mesocranium, de schedel.

Mesocynium, de verbinding van den talus met de tibia.

Mesodermum, het Malpighische net; in de phytographie = *mesospermum*, *Decandolle*.

Mesodme, de hoofdbalk, de dwarswand; = *mediastinum*.

Mesodmitis, de ontsteking van het middenrif.

Mesogastrium, in uitgestrekte betekenissen: de buikstreek tusschen epigastrium en hypogastrium; in strengere betekenissen: de middenbuikstreek, welker middenpunt de navel vormt, vandaar ook regio umbilicalis: de zijdelingsche grenzen zijn de regiones lumbares; adj. *mesogastricus*; regio mesogastrica = *mesogastrium* of regio umbilicalis.

Mesoglossus, —*glottus*, wat zich midden aan, in of onder de tong bevindt; *musculi mesoglossi* = *musculi genioglossi*, Bartholinus.

Mesogonium, het in het kniegewricht liggende; adj. *mesogonius*, zich in het kniegewricht bevindend; *ossicula mesogonia*, de ziekelijk gevormde gewrichtsbeentjes, welke gewoonlijk de beweging verhinderen.

Mesolobicus, hetgeen tusschen de kwabben van de hersenen, longen, enz. ligt; *arteria mesolobica* = *arteria corporis callosi*.

Mesometrium, het celachtige vaatvlies tusschen de baarmoeder en den omtrek; = *ligamentum latum uteri*; zoolog. het darmscheil van den vruchthouder.

Mesomphalum, —*lum*, het midden van den navel; de navel zelf.

Mesonotum, entomol. het middenruggestuk.

Mesophlebium, de tusschenruimte tusschen twee aderen; het in deze tusschenruimte liggende.

Mesophragma, entom. een van den voorsten rand van de metathorax afdalend tusschenschot in de borstkas; het scheidt de ruimte der middenborst van die der achterborst.

Mesophryon, de driehoekige voorhoofdslaag, *glabella*.

Mesopithecus, een vierhandig fossiel dier uit de tertiaire lagen van Griekenland.

Mesopleura, —*ria*, de ruimte tusschen de ribben; *mesopleurius*, —*rus*, tusschen de ribben liggend.

Mesorectum, het endeldarmscheil.

Mesoscelocele, eene bilnaadbreek.

Mesosclon, het middenvleesch; de bilnaad.

Mesoscelophyma, eene bilnaadbuilt.

Mesospermium, *mesospermum*, *Decandolle*, = *sarcodermis*.

Mesostethium, entom. het middenstuk tusschen de middenste en achterste pooten.

Mesostylus, kleine fossiele schaaldieren uit het krijt.

Mesothenar *mus.*, de musculus adductor pollicis en een gedeelte van den flexor pollicis brevis. Winslow.

Mesothoracotheca, entomol. het middenborstbekselsel, bij de insectenpoppen.

Mesothorax, entomol. de middenborstring der insecten.

Mesotocatarrrhus, de catarrhus van het middenste van het oor.

Mesotoechium, de bilnaad; *mesotoechitis*, eene ontsteking van den bilnaad.

Mesoxalicum acidum, het mesoxaalzuur, een omzettingsprodukt van het alloxan, wanneer men eene alloxanoplossing bij eene oplossing van azijnzuur lood druppelt; zij is kristalliseerbaar, zeer zuur en gemakkelijk oplosbaar.

Metabasis, de overgang, vooral van eenige geneeswijze tot eene meer of minder afwijkende of tegenovergestelde.

Metabola, insecten met gedaanteverwisseling.

Metabole, *metabolia*, de verandering, gedaanteverwisseling, in de pathologie inzonderheid een overgang van een ziekteproces of ook van den ziektevorm; adj. *metabolicus*; *vis metabolica cellularum*,

de metabolische kracht der cellen, Schwann.

Metacarpus, —*pium*, de middenhand; adj. *metacarpiacus*, —*picus*, de middenhand betreffende.

Metacerasmolutron, een op kunstmatigen weg verwarmd of afgekoeld bad, A. Vetter.

Metacetaminum, = *propylaminum* of *oenylaminum*.

Metacetonum, het metaceton, ontstaat nevens het aceton, vandaar de benaming, bij verhitting van indifferente koolhydraten met kalk; het is eene kleurlooze, aangenaam riekende vloeistof, in water onoplosbaar; volgens Schwarz is het een mengsel van stoffen, welke door kali en gedeeltelijke distillatie zich gedeeltelijk isoleren en van elkander laten scheiden; *acidum metaceticum* of *propionicum*, het metaceton- of boterazijnzuur, behoort tot de vette zuren, welke zich met water laten overdistilleeren. Het is een in water gemakkelijk oplosbaar, sterk zuur; het bezit een dergelijken reuk als boter- en azijnzuur, kookt bij 140° en kan ook in kristallen worden verkregen.

Metachorësis, de verandering van plaats, b. v. van ziektestoffen.

Metachysis, het overstroomen, transfusio.

Metacinësis, de verplaatsing naar elders.

Metacinnameinum, het metacinnamine, in helderen perubalsem, eene neutrale, in water onoplosbare, kristalliserende, met cinnamylhydraat isomere of polymere verbinding, die door kalihydraat in kaneelzuur overgaat.

Metacomenicum acidum, het metacomenzuur = *comenzuur*.

Metacondyli, de buitenste vingerdelen, naast de nagels.

Metacyësis, eene zwangerschap die

in de baarmoeder of in de trompetten is begonnen, vervolgens in de buikholte overgegaan en aldaar geëindigd is, dien ten gevolge eene secundaire buitenbaarmoederlijke zwangerschap.

Metadermatosis, eene ziekelijke ontwikkeling van de epidermis en het epithelium.

Metafurfuroleum, eene somwijlen in furfurol voorhandene olie.

Metagallicum acidum, het metagal-lusguur, door Pelouze metagal-zuur genoemd, dewijl het, aan eene hitte van 250° blootgesteld, zwart wordt.

Metalbuminum, eene stof gevonden in de vloeistof der waterzuchtigen; het door alcohol verkregen praecipitaat lost door digestie met water volkomen weder op; door azijnzuur wordt het niet nedergeploft.

Metaldehydus, metaldehydum, het metaldehyd, deze stoffen zijn isomeer of polymeer met de aldehyden; zij ontstaan daaruit zonder bekende oorzaak.

Metalepsia, chem. de substitutie- of verplaatsingstheorie; adj. *metalepticus*, daarop betrekking hebbende; deelnemende, medewerkende.

Metallage, metallaxis, de verandering, vooral die van de gedaante.

Metallanthropismus, het water voelen, metaal voelen, met of zonder behulp van eene wichelroede, Spindler.

Metallenterophthisis, eene darmtering ten gevolge van de nadeelige werking van een of meer metalen.

Metallofodina, de ertsgroeve, het bergwerk.

Metalloodynia, de metaalpijn, d. i. ten gevolge der werking van een metaal ontstaan, b. v. de loodkoliek.

Metallographia, de beschrijving van de metalen.

Metalloideum, metalloïdum, een me-

talloïde. Het voorname verschil tusschen metalloïden en metalen bestaat daarin dat de laatsten met zuurstof oxyden, de metalloïden daarentegen zuren vormen.

Metalium, een metaal; adj. *metallicus*.

Metallurgia, de metaalbereiding, het zuiveren van de metalen; *metallurgus*, de bergwerker; adj. *metallurgicus*.

Metameria, in de scheikunde: de toestand waarin twee organische verbindingen uit de zelfde elementen, maar uit geheel verschillende nadere bestanddeelen samengesteld zijn, zoodat alleen haar procentgehalten aan elementen het zelfde, hare constitutie daarentegen volkomen anders is; adj. *metamericus*, *metamergus*, den toestand der metamerie aanduidende.

Metamylënum, vertoont zich nevens het amylen in het ontledingsproces der foeselolie, heeft met het amylen de formule $C^n H^n$ gemeen, maar is een viermaal zoo dicht gas als het amylen.

Metamorphopsia, een gezichtsgebrek, waarbij de uitwendige voorwerpen in gedaante en grootte veranderd schijnen.

Metamorphosis, de vervorming, verandering, gedaanteverwisseling; m. *progressiva* en *regressiva*, de vooruitgaande en achteruitgaande gedaanteverwisseling.

Metanotum, entomol. de achterrug.

Metapectinum, tot de familie der pectinelichamen behoorende, maakt lakmoes zwak rood, ploft loodsuiker neder; *acidum metapectinicum*, het metapectinezuur, zeer zuur en gemakkelijk oplosbaar, loodsuiker praecipiteerende.

Metaphlogosis, de hoogere graad of verdere ontwikkeling der hyperphlogosis, waardoor het celweefsel losser gemaakt, met het uitgetredene bloed gevuld, en dien

ten gevolge in eene roode vleeschachtige massa wordt veranderd, b. v. bij de zoogenoemde chemosis, Lobstein.

Metaphrenum, het bovenste gedeelte van den rug; m. *latum*, een breede of breed geschouderde rug.

Metaphysica, —*ce*, de hoogere fysika, de algemeene, filosofische beschouwing van physische verschijnselen; adj. *metaphysicus*.

Metaphyteia, de overplanting, transplantatio.

Metapodium = *metartarsus*.

Metapseudomorphosis, eene pseudomorphose door vervorming; vooral in de mineralogie: de vorming van een pseudokristal door verandering van het wezenlijke innerlijke gehalte van een kristal zonder verandering der uiterlijke gedaante; *pseudomorphoma*, een door pseudomorphosis ontstaan pseudokristal.

Metaptosis, de plotselinge overgang van eene ziekte in eene andere; de geheele verandering van eene ziekte in eene tegenovergestelde, of althans in eene van anderen aard.

Metarrhoea, het terugvloeien, terugtreden, de eb; adj. *metarrhoicus*.

Metarrhysis = *metarrhoea*, de verplaatsing van eene ziekte naar een ander deel.

Metaschematismus, de vervorming, inzonderheid van eene ziekte, zonder verandering van het algemeene karakter.

Metaspondylium, de zelfstandigheid tusschen de wervelbeenderen.

Metastasis, de omzetting, verplaatsing, inzonderheid van eene ziekte of ziektevorm of ziektestof op een ander deel, vooral wanneer daardoor de ziekte-toestand verergerd wordt; adj. *metastaticus*.

Metasternum, entomol. het achterborstbeen.

Metasyncrisis, een langzaam of ook

plotseling ontstaande wijziging van het geheele levensproces, en de daarvan afhangende geheele verandering in de stoechiometrische verhouding der elementaire deeltjes, welke het zenuwmerg, het bloed en in het algemeen de organische massa uitmaken, b. v. door de toepassing der walgingskuur, smeerkuur, enz., Ed. Hlawaczek; adj. metasyncriticus, de metasyncrisis betreffende; *metasyncritica remedia*, middelen welke de metasyncrisis bevorderen; *metasyncritice*, de metasyncritische heilkunde.

Metatarsus, — *sium*, de middenvoet; adj. *metatarseus*, — *salis*.

Metatartaricum acidum, het meta-wijnzuur, vormt zich door verhitting van wijnsteen zuur tot 170°, is overeenkomstig met gom, doorzichtig, en vervloeit zeer gemakkelijk.

Metathesis, de verplaatsing, b. v. van een ziekteform naar eene minder gewichtige plaats; in actieven zin = *derivatio*.

Metathoracotheca, entomol. het achterborstfoedraal van de insektenpoppen.

Metathorax, entom. de achterste borstring van de insekten.

Metatocia, de verlossing op ongewonen weg.

Metatoluidinum, eene kunstmatig gevormde basis, wanneer men toluidine met cyanchloride in de warmte behandelt; kristalliseert in kleine, kleurloze plaatjes en lost op in heet water.

Metatrophia, eene door ziekelijke voeding ontstane ziekte.

Metempsychosis, metapsychosis, de zielsverhuizing, transanimatio.

Metensomatosis, de verplaatsing in een ander lichaam, de verbinding met een lichaam, verlichamelijking.

Meteorite, een uit de lucht gevallen steen, een meteoriet.

Meteorismus, de opzetting van den onderbuik door ophoping van gas in het darmkanaal, is de toestand acuut, koortsachtig, dan noemt men dit verschijnsel *meteorismus*, is hij daarentegen chronisch, dan gebruikt men de uitdrukking *tympanitis*.

Meteorologia, de leer van de verschijnselen der lucht, weerkunde, weerkennis; adj. *meteorologicus*.

Meteōros, hoog zich verheffend, sublimis; *meteōron*, wat zich hoog in de lucht vertoont, eene luchtverheveling; adj. *meteoricus*.

Methe, de dronkenschap.

Methemerinus, dagelijks voorkomend; *methemerina febris*, de dagelijksche koorts.

Methobiostatica, — *ce*, de biostatiek der dronkenschap, beschouwing van hare gevolgen voor het menschelijke leven.

Methodus, de methode, het handelen volgens zekere regels; *methodus medendi*, de geneesmethode; adj. *methodicus*; *motus methodici*, de volgens bepaalde regels uit te oefenen bewegingen, b. v. gymnastische.

Methogastrosis, een maaglijden ten gevolge van dronkenschap; volkomen bederf van maag of darmkanaal als gevolg van dronkenschap.

Methomania, de gedurige dronkenschap, K. G. Kühn.

Methylaminum, het methylamine, amidbasis, een aan het ammoniak in bijna alle opzichten gelijk alkaloïde, bij gewone temperatuur een kleurloos, als ammoniak riekend gas, zwaarder dan de lucht, en van alle gasen in water het meest oplosbaar.

Methyle, — *lium*, — *lum*, het methyl, het eenvoudigste onder de alcoholradikalen, een kleurloos, in water bijna niet, in alcohol oplosbaar gas, in zuiveren toestand

reukeloos, laat zich door koude tot 18° en door sterke drukking niet verdichten.

Methylenum, een neutraal, kleurloos gas, dat uit C² H² bestaat, en geheel als het aetherol van het aethylalkohol, volgens de vroegere meening van Dumas, als radikaal der methylverbindingen kan worden beschouwd.

Methylhydrogenicum, het moeras- of rijngas.

Methyloxydum, de houtaether.

Methysis, het dronken zijn, de dronkenschap; adj. *methysticus*, de dronkenschap betreffende, deze veroorzakende, enz.

Metodontiasis, het voor de tweede maal tanden krijgen; bij sommigen: de ziekelijke ontwikkeling der tanden.

Metopanthralgia, de pijn in de voorhoofdsboezems.

Metopanthritis, de ontsteking van het slijmvlies der voorhoofdsboezems.

Metopantron, *metopantrum*, een voorhoofdsboezem.

Metopion, *metopium*, de driehoekige voorhoofdsplaat, glabella.

Metopon, het voorhoofd; = *metopion*.

Metoposcopia, het onderzoek van het voorhoofd in physiognomisch opzicht; adj. *metoposcopicus*.

Metra, de vruchthouder, baarmoeder; *metrae*, de nageboorte; adj. *metricus*, moederlijk, de baarmoeder betreffende.

Metraemia, de aandrang van bloed naar de baarmoeder.

Metraemorrhagia, de baarmoederbloedstorting; adj. *metraemorrhagicus*.

Metraemorrhoides, de haemorrhoiden van den baarmoedermond.

Metralgia, de baarmoederpijn; adj. *metralgicus*.

Metranæmia, bloedarmoede in de baarmoeder.

Metranastrophe, de omstulping van

de baarmoeder; adj. *metranastrophicus*.

Metraneyrisma, de uitzetting van de baarmoeder.

Metratonia, de atonie van de baarmoeder; adj. *metratonicus*.

Metratresia, de imperforatie of abnormale sluiting van de baarmoeder; adj. *metratreticus*, — *tretus*.

Metratreta, eene vrouw met imperforatie van de baarmoeder.

Metrause, de vergrooting of hypertrophie van de baarmoeder.

Metrechosopia, het onderzoek van de maat, de lengte, den omvang, enz. van het geluid; *metrechoscopium*, een werktuig ter onderzoek van maat en geluid.

Metrectaneus, een baarmoederspiegel.

Metrectasia, — *sis*, de uitzetting der baarmoeder; adj. *metrectaticus*.

Metrectopia, de dislocatie van de baarmoeder; adj. *metrectopicus*, *metrectopus*.

Metremphraxia, de uterus-infarkten, overvulling en stasis in de baarmoedervaten; adj. *metremphracticus*.

Metremphysema = *physometra*; adj. *metremphysematicus*.

Metrenchyta, de baarmoederspuit; *metrenchyta remedia*, middelen ter inspuiting in de baarmoeder.

Metreuryisma, eene ziekelijke uitzetting van de baarmoeder; adj. *metreuryismaticus*.

Metrhelcos, eene voortknagende baarmoederzweer; *metrhelcosis*, *metrelcosis*, de verzwering, verettering van de baarmoeder.

Metritis, de ontsteking van de baarmoeder; adj. *metriticus*.

Metroblennorrhoea, eene baarmoederbloedvloeijing; adj. *metroblennorrhoeicus*.

Metroblennozemia, eene hevige slijmuitstorting uit de baarmoeder.

Metrobotrytes, bloemkoolachtige uitwassen aan de baarmoeder.

Metrocampis, de ombuiging van de baarmoeder; adj. metrocampicus.
Metrocarcinoma, de baarmoederkanker; adj. metrocarcinomaticus.
Metrocatarrhus, de baarmoederatarrhus, de witte vloed uit de baarmoeder, fluor albus uterinus.
Metrocele = hysterocele; adj. metroceticus.
Metrocelides, de moedervlekken.
Metrocholosia, de galachtige kraamvrouwenkoorts.
Metrodynia = metralgia.
Metrodystocia, eene moeilijke verlossing ten gevolge van een ongewonen toestand der baarmoeder; adj. metrodystoticus.
Metroleucorrhoea, de fluor albus van de baarmoeder.
Metroloxia = hysteroloxia; adj. metroloxicus.
Metrolymphangitis, eene ontsteking der lymphavaten van de baarmoeder.
Metromalacosis, de baarmoederverweking; metromalacoma, het produkt dier verweking.
Metromania, de moederwoede, furor uterinus; adj. metromaniacus.
Metromelanorrhoea, de uitvloeiing van zwarte vloeistoffen, b. v. ont-aarde bloederige massa's uit de baarmoeder.
Metrometrum = hysterometrum.
Metromyzeus, de baarmoederzuiger, eene zuigpomp tegen onderdrukte menstruatio.
Metron, metrum, de maat, een meet-werktuig, de versmaat, de behoorlijke maat; metrum gallicum, de fransche meter; adj. metricus, met de maat overeenkomstig.
Metroneuria, metronervia, Piorry, een zenuwlijden van de baarmoeder.
Metropathia, een baarmoederkwaal; adj. metropathicus.
Metroperitonitis, de ontsteking van het peritoneaalbekleedsel der baarmoeder, Boulu.

Metrophlebitis, de ontsteking van de aderen der baarmoeder.
Metrophlegmymenitis, — *mymenitis*, de ontsteking van het slijmvlies der baarmoeder.
Metrophthisis, de verkleining der baarmoeder deels door inschrom-peling, deels door verzwering.
Metroplethora, de overvulling van de baarmoeder met bloed.
Metropolypus, de baarmoederpolyp.
Metroproptosis, metropptosis, de uit-zakking van de baarmoeder; adj. metropptoticus.
Metropyophtthisis, de uittering van de baarmoeder ten gevolge van verettering.
Metrorrhagia, de baarmoederbloed-vloeiing; adj. metrorrhagicus.
Metrorrhoea, het baarmoederrheumatismus.
Metrorrheais, de verscheuring van de baarmoeder; adj. metrorrhec-ticus.
Metrorrhoea, eene aanhoudende uit-vloeiing van bloed, slijm, enz. uit de baarmoeder; adj. metrorrhoicus.
Metrorrhois, bij eenige nieuweren: eene haemorrhoidaalziekte van de baarmoeder.
Metrosalpingitis, de ontsteking der trompet van Fallopius.
Metrosalpingorrhagia, eene verbloe-ding uit de trompetten van Fallopius.
Metrosalpingorrhoeis, de verscheu-ring eener baarmoedertrompet.
Metrosalpinx, de buis of trompet van Fallopius, de baarmoedertrompet.
Metrosarrrhus, de baarmoederkanker.
Metroscoloma, de schuine stand van de baarmoeder.
Metrosopia, het onderzoek van de baarmoeder; metropscopium, de metroskoop, een werktuig ter onderzoeking van de baarmoeder.
Metrosiphon = metromyzeus, een baarmoederzuiger.
Metrospongioma, baarmoederknob-bels; baarmoedertuberkels.

Metrostenosis, de baarmoedervernau-wing.
Metrosteresis, het wegnemen, extir-patie der baarmoeder; het ont-breken van de baarmoeder; adj. metrostereticus.
Metrosynizesis, de vergroeiing van de baarmoeder met naburige deelen.
Metrotomia, de baarmoedersnede, keizersnede; adj. metrotomicus, metrotomus, de verloskundige die de keizersnede verricht; een werk-tuig ter verrichting van deze ope-ratie.
Metryperaesthesia, eene bovenmatige prikkelbaarheid van de baar-moeder.
Metryperpathia, eene zeer hevig lij-den van de baarmoeder, Piorry.
Metrypertrophia, de overvoeding, hy-pertrophie van de baarmoeder.
Metus, de vrees; meticulosus, vrees-achtig; verb. metuere.
Miasma, eigenlijk de verontreinig-ing; iets verontreinigends, on-reinheid; eene zich in de lucht ontwikkelende of deze bezwan-gerende ziektestof; adj. miasma-ticus, b. v. morbus.
Mica, de kruim; ook het glimmer, een mineraal; mica panis, de broodkruim.
Micatio, het snelle bewegen, der oogleden, enz.; verb. mico, are, schemeren, glinsteren, huppelen, kloppen, b. v. arteriae micant, de slagaderen pulseeren.
Micranatomia, het fijnere, mikrosko-pisch, anatomisch onderzoek van organische lichamen; adj. micran-atomicus, micranatomus, zich met mikranatomie bezig hou-dende.
Micrangion, een haarvaatje.
Micrencephalum, micrencephalum, de te kleine hersenen; adj. mi-crencephalicus.
Micristologia, de leer van de fijnste or-ganische weefsels; adj. micristicus.

Microbyllosus, kleinblazig, b. v. rhonchus, een ratelgeruisch met geblaas gepaard.
Microcephalum, microcephalus, een te klein hoofd; een klein hoofd hebbende; adj. microcephalicus.
Microchemia, het scheikundig on-derzoek van kleine en fijne licha-men, b. v. luchtsoorten, enz., Doe-bereiner; adj. microchemicus.
Microchronometrum, een werktuig ter nauwkeurige bepaling van zeer kleine tijddruimten.
Microcosmetor, bij Dolaeus: het alge-meene levensprincipe, dat bij hoo-gere dieren in de hersenen zetelt; adj. microcosmetoricus.
Microcosmographia, de beschrijving, ook afbeelding, van levende, in-zonderheid menschelijke deelen; adj. microcosmographicus, micro-cosmographus.
Microcosmologia, de leer van het mikrokosmos; = physiologia; = anthropologia; adj. microcosmo-logicus.
Microcosmus, de wereld in het klein, het levende individu, vooral de mensch; adj. microcosmicus.
Microlester, een klein insektenetend viervoetig dier uit het keuper van Wurtemberg.
Micrologia, het zich verheffen op kleinigheden, de pedanterie; som-wijlen de leer van mikroskopische dieren en planten; micrologus, een pedant, gorteteller, muggeziener.
Micrometrum, een werktuig om zeer kleine voorwerpen te meten.
Microphonia, de fijne, zwakke stem; microphonus, met eene zwakke stem begaafd.
Microphonium, de stemvork van Wheatstone, welke de zwakste toonen hoorbaar maakt, wanneer zij met geluid gevende lichamen in aanraking wordt gebracht.
Microphthalmia, het kleiner wor-den, het wegteren, atrophie van den oogappel; microphthalmus,

iemand die zeer kleine oogen heeft.
Microphyta, kleine planten, ook wel diatomaceae geheeten.
Micropsychia, eene kleingeestige denkwijze, de kleinmoedigheid; adj. mycropsychus.
Micropteres, kleine vleugels, kleine vinnen bezittend.
Micropus, kleinvoetig.
Micropyla, micropyle, het poortje, eene kleine opening in de plantenzaden, door welke de bevruchting zoude geschieden, Turpin.
Microphilis, een mannelijk individu met zeer kleinen bal.
Microrrhizomania, eene ziekte der planten, waarbij de wortelvezelen zich abnormaal vermenigvuldigen, verfijnen en verlengen.
Microrrhizos, met kleine wortelen.
Microscelus, met te kleine of te korte beenen en dijen.
Microscopium, een vergrootingswerktuig; adj. microscopicus, wat slechts met het gewapend oog zichtbaar is, b. v. animalcula; ook het mikroskoop betreffende.
Microsphyria, het aanwezig zijn van een kleinen pols, de kleine pols zelf; adj. microsphyctus, een kleinen pols bezittend.
Microsplanchmus, kleine ingewanden bezittend.
Microsporum, een kryptogoom in de *Porrigio decalvans*, dat planten met takjes, twijgjes en sporulae vormt, en om de geringe grootte der sporulae dien naam verkregen heeft, Gruby.
Microsiphylionthus, syphilionthus microcarpus, de kleine fransche vin, klein venerisch puistjesuitslag.
Microthlipter, een drukwerktuig voor kleine voorwerpen, Purkinje.
Mimotrophia, een gering of spaarzaam, een armoedig voedsel; adj. microtrophicus, microtrophus, slecht gevoed, weinig voedend.

Microzoa, kleine diertjes die slechts door den mikroskoop gezien kunnen worden.
Mictio, mictus, het pissen, wateren; verb. mingo, ère.
Mictocystis, een zak van gemengde textuur.
Mictolithos, een uit verschillende, organische zelfstandigheden samengesteld steenachtig concrement.
Mictomephitis, de gemengde mephitis, eene uit verschillende bedorvene luchtsoorten bestaande mephitische lucht.
Micturitio, de aandrang tot wateren.
Migma, het mengsel, de mixtuur.
Miles, de soldaat; adj. militaris; nosocomium militare, een militair ziekenhuis; medicina militaris, de militaire geneeskunde.
Miliaria, het gierstuitslag; adj. miliaris, gierstachtig, het gierstuitslag betreffende.
Millepedes, de kelderwormen, duizendpooten, pissebedden.
Milligramma, één duizendste van een gram.
Milpha, de kaalkop; milphae, milphosis, het uitvallen der wenkbrauwen; een middel tegen deze kwaal.
Miltos, miltus, het vermiljoen; adj. miltodes, rood geveerd.
Miltosis = milphosis.
Mimice, de mimiek, het uitkomen der uitdrukking van het gelaat; de gelaatsuitdrukking zelve; mimos, mimus, het gebaarde; een tooneelspeler; adj. mimicus, de mimiek betreffende; ars mimica, de tooneelspeelkunst.
Mimochasmësis, het nabootsen van geeuwen.
Mimographia, de gebaardentaal.
Mimosites, fossiele zaadpeulen van mimosas.
Mimotannicum acidum, het mimotanzuur, het katechulooizuur.

Minae, de bedreigingen; adj. minax, dreigend; verb. minor, ari, minitor, ari.
Minera, het erts; adj. mineralis, uit de aarde verkregen; mineralia corpora, de delfstoffen.
Mineralogia, de leer der delfstoffen, delfstofkunde; mineralogus, een delfstofkundige; adj. mineralogicus, de delfstofkunde betreffende.
Mineromephitis, eene door ontbinding van verschillende aardsoorten of delfstoffen, zwavel, enz. ontstane bedorvene lucht.
Minium, minyum, het menie; adj. miniatus, menie- of vermiljoenrood.
Minoratio, de vermindering, vernauwing; de langzame verzwakking door braken, laxeren, enz.; adj. minorativus, verminderend, verzwakkend; minorativa remedia, verzwakkende middelen.
Minuta febris, eene meestentijds binnen vier dagen doodelijk verlopende koorts.
Minutio, de verkleining, vermindering; minutae, kleinigheden, onbeduidende zaken; adj. minutus, klein; minuta, pars horae, eene minuut; minuta secunda, eene seconde; minutiusculus, cenigszins klein; adv. minutim, b. v. minutim concisus, klein gesneden; verb. minuo, ère, verkleinen, verminderen, b. v. famam.
Mioceen, de middenste tertiaire voreringen.
Mirabilis, bewonderenswaard; sal mirabile Glanberi, zwavelzuur natron; mirus, mirificus, wonderbaar, treffend; miraculum, het wonder; verb. miror, ari.
Misanthropia, de menschenhaat, het schuw zijn voor menschen; misanthropus, een menschenhater.
Miser, ellendig, ongelukkig; subst. miseria, het ongeluk, de ellende; miserere, het drekbraken, copremesis.
Misericordia, het medelijden, de barmhartigheid; adj. misericors.
Misocapnos, een vijand van rook, b. v. van het tabak rooken.
Misogamos, het huwelijk hatende.
Misogynaeus, —nes, —nus, de vrouwen hatend; subst. misogynia, de vrouwenhaat.
Misologia, de afkeer van verstandelijke beschaving, het obscurantismus, mysticismus; misologus, wie verstandelijke onderzoekingen haat, een obscurant, mysticus.
Misopsychia, de droefgeestigheid, het verdriet in het leven.
Misoptochos, wie de armen haat, schertsenderwijze wordt de jicht zoo genoemd, daar zij zelden den arme aantast.
Misos, de haat, afkeer, afschuw, vijandschap.
Misozoia, het verdriet in het leven; adj. misozoëticus, uit verdriet in het leven voortspruitende.
Missio, de zending, het ontslag; missio sanguinis, de aderlating, bloedonttrekking in het algemeen; verb. mitto, ère.
Mistio = mixtio.
Mitella, een armband, om den onderarm in te dragen.
Mithridates, het rattekruit; mithridaticum remedium, een tegengift, inzonderheid tegen rattekruit; mithridaticum Damocratis, een obsoleet mengsel van vele verhittende en stoppende geneesmiddelen, slechts nog historisch te vermelden.
Mitigatio, de geruststelling, bemoeiding; verb. mitigo, are; mitigantia remedia, temperende of bedarende middelen.
Mitra, een hoofdband, muts, kap, bisschopsmijter; de muts van Hippokrates, een hoofdverband; adj. mitralis, muts- of kapvormig; valvulae mitralis, de mijtervormige klapvliesen in het

veneuse ostium der linker hartkamer.
Mixis, het mengsel; de bijslaap.
Mixopyos, met etter vermengd.
Mixtio, mixtura, het mengsel, de vermenging; mixtura pharmacologica, een uit onderscheidene ingrediënten samengesteld geneesmiddel, noch door koken noch door infundeeren bereid; m. media, eene mixtuur welke moet geschud worden, zich daar door onderscheidende van de emulsie dat er geen emulgens bijgevoegd wordt; verb. misceo, ere; adj. mixtus, gemengd.
Mneme, het geheugen, de herinnering; adj. mnemonicus, tot het geheugen of de herinnering behoorende.
Mnemonic, mnemoneutice, de leer om het geheugen te oefenen, de kunst om zich met gemak iets te herinneren; adj. mnemoneuticus.
Mnemotechnia = mnemoneice; adj. mnemotechnicus.
Mobilis, beweeglijk, beweegbaar; subst. mobilitas.
Mochlia, mochleusis, het werken met den hefboom, vandaar het herstellen van ontzettingen door middel van hefboomen of takelgestellen.
Mochlion, een kleine hefboom, b. v. tot chirurgisch of verloskundig gebruik.
Mochlisca, een zeer kleine hefboom.
Mochlos, de hefboom; adj. mochlicus, het bewegen, opheffen, enz. betreffende; motus mochlici of vectiarii, de hefboomsbewegingen.
Moderatio, de matiging; adj. moderatus, matig; verb. moderor, ari, matigen, regeeren, beslissen; moderamen, de beslissing; moderator, de scheidsrechter.
Modificatio, de wijziging, afwijking; verb. modifico, are.

Modiolus, een kleine maat, de hoofdboor, trepaankroon; de as in het slakkehuis van het oor, om welke hare windingen zich draaien.
Modius, een ronde maat voor korrelvruchten, van 16 sextariën of $\frac{1}{6}$ medimnus.
Modus, de soort, aard, wijze; modus curandi, de wijze van behandeling.
Moenia, de muren; moenia dentium, de tandrand met de tanden; de buitenste beenrand der kaak aan de tandkassen.
Moeror, de gramschap; verb. moereo, ere, treuren, boos worden.
Moestitia, de treurigheid; adj. moestus.
Mogigraphia, het moeielijk schrijven; adj. mogigraphicus, —phus.
Mogilalia, het moeielijk spreken, stamelen; adj. mogilalos.
Mogostocia, eene moeielijke verlossing; adj. mogostocos, moeielijk barend, eene moeielijke verlossing doorgestaan hebbende.
Mola, de molensteen; hetgeen rond is als een molensteen, b. v. de knieschijf, de kroon eener kies, de bouwklomp; het zoogenoemde maankalf, de klompvrucht; molitor, de molenaar; adj. molaris, b. v. dens, de kies of maaltand.
Molasse, een zacht mergel in Zwitserland.
Moles, een groote moeielijk beweegbare last of massa; dimin. molecula, een massadeeltje; adj. molecularis.
Molestia, de last, moeielijkheid; adj. molestus.
Molilalia, het lallen, breed spreken; adj. molilalos, lallend.
Molimen, de moeite, inspanning, het streven, de moeielijkheid; molimina naturae salutaria, de pogingen der natuur tot genezing; m. haemorrhoidalia of menstrua, moeielijkheden ten gevolge van haemorrhoiden of belemme-

ring der menstruatie; m. parturientium, de geboorteweeën; verb. molior, iri, streven, trachten, zich moeite geven.
Mollitia, —ties, —tudo, de weekheid; adj. mollis, week; verb. mollio, ire, week maken; mollesco, ere, week worden; mollientia remedia = emollientia, verweekende middelen.
Molluscum, een weekdier; het zwamgezwel, eene huidziekte; molluscologus, iemand die zich met de studie der weekdieren bezig houdt.
Molybdaena, een metaal aan zwavel gebonden in looderts, ontdekt door Scheele.
Molybdamaurōsis, de loodvergiftigings-amaurose.
Molybdamblyopia, de door loodvergiftiging ontstane verzwakking van het gezichtsvermogen.
Molybdencephalia, molybdencephalopathia, een hersenlijden ten gevolge van loodvergiftiging, encephalopathia saturnina.
Molybdenterophthisis, de darmtering na loodvergiftiging.
Molybdepilepsia, de vallende ziekte na loodvergiftiging.
Molybdites, van lood, looden, van lood afkomstig.
Molybdocachexia, de loodkachexie.
Molybdocolica, de loodkoliek.
Molybdonosos, eene loodziekte.
Molybdoparesis, de verlamming ten gevolge van loodvergiftiging.
Molybdospasmus, de loodkramp, ten gevolge der werking van het lood op het lichaam.
Molybdosymolce, eene contractuur ten gevolge van loodvergiftiging.
Molybdotromos, het beven der ledematen na loodvergiftiging.
Molynsis, de bezoedeling, verontreiniging; bij sommigen = miasma.
Momentum, het oogenblik, de beteekenis, belangrijkheid van iets; adj. momentaneus, voor het oogenblik, oogenblikkelijk.
Monadelphia, de 16de plantenklasse volgens Linné, bij welke vele meeldraden in één bundel zijn vergroeid.
Monandria, de klasse der planten met één meeldraad.
Monangiae plantae, planten met enkelvoudige zaaddoos.
Monas, de eenheid; de monade of het enkelvoudige oorspronkelijke lichaampje, door het aannemen waarvan men de corpusculairmetaphysika hoopte te redden, Leibnitz.
Monemeros, monemerus, wat voor één dag geldt.
Monenteron, de hoofddarm.
Monepigynia, de klasse van de monokotyledonen, bij welke de meeldraden op den stamper zijn ingeplant, Jussieu.
Moneres, eenzaam, de eenzaamheid liefhebbend.
Moneta, eene munt.
Monias, eenzaam; in onthouding van het andere geslacht levende.
Monile, een halsband, de rozekrans; adj. moniliformis, bot. rozekransvormig, b. v. radix of pericarpium; entomol. snoervormig.
Monoblepsia, het eenzijdig zien, het zien van slechts één kleur, Airy en Reed.
Monocarpae, familia morborum of exanthematum, bij nieuwere exanthematologen: uitslag met afzonderlijke verhevenheden of zoogenoemde stippen.
Monochordus, éénsnarig.
Monoclinae plantae, planten bij welke bloemen van beiderlei geslacht aanwezig zijn, derhalve = hermaphroditae; monoclinia, bot. de geslachtsvereniging, de klasse der plantae monoclinae.
Monocolon, bij sommigen: de blinde darm.
Monocotyledones, planten met één zaadlob of kiemblad; de spitskiemenden, Muhl.

Monocrānus, eene misgeboorte, de cephalodidymus, met slechts één schedelbeen.
Monoculus, éénoogig, een oogband, voor het eene oog.
Monodidymi, met elkander vergroeide tweelingen.
Monodiplopia, het dubbelzien met één oog.
Monoecia, de 21ste plantenklasse volgens Linné, waarbij beide geslachtswerktuigen wel op verschillende bloemen, maar toch op de zelfde plant aanwezig zijn.
Monogamia, het enkelvoudige huwelijk; de planten der syngenesia met enkelvoudige gelijkvormige bloemen.
Monogēnes, monogenēus, van eenerlei geslacht; generatio monogenea, de geslachtelooze voorttelling.
Monoglēnos, — *glenus*, met één pupil; bij sommigen = monophthalmus.
Monographia, eene speciale of uitsluitende beschrijving of voorstelling van één zaak, b. v. van eene ziekte, een plantengeslacht, enz.
Monogynus, éénwijdig; monogynia, de orde der planten met één stamper.
Monolithus, een pilaar of ander monument uit een enkelen steen bestaande, een monoliet.
Monomachum, — *macum*, de blinde darm.
Monomania, een op slechts één voorwerp gerichte waanzin; het zogenoemde *idée fixe*; adj. monomaniacus.
Monomērus, entomol. éénledig.
Monomyaria, weekdieren welker schelpen door een enkele spier gesloten gehouden worden.
Monopagia, — *pegia* = hemicrania.
Monopathia, het ziek zijn van een afzonderlijk gedeelte, van een af-

zonderlijk individu, enz.; adj. monopathes, — pathicus.
Monoperigynia, de klasse der monokotyledonen met perigynische meeldraden, Jussieu.
Monopetalus, eenbladerig, van de corolla; evenzoo dipetalus, tripetalus, enz.
Monophthalmus, éénoogig; monophthalmus, de éénoogigheid.
Monophyllus, éénbladerig, van den bloemkelk; evenzoo diphyllus, triphyllus, enz.
Monopneumenos, éénmaal ademend, éénmaal geademd hebbende; monopneumena amphibia, van één ademhalingsstoestel voorziene amphibiën.
Monopodia, de éénvoetigheid; monopodius, monopus, éénvoetig.
Monopterus, éénvleugelig, éénvinnig.
Monopyrenus, met één kern.
Monorchis, slechts één bal bezittende.
Monoscelus, slechts met één been of één dij.
Monospermus, éénzadig; evenzoo dispermus, polyspermus; subst. monospermia, de éénzadigheid.
Monotrēma, eene enkelvoudige opening; de cloaca der vogels; monotremata, dieren met eene zogenoemde cloaca, bij welke door de zelfde opening de ontlasting van bevruchtingsvocht, urine en drekstoffen plaats heeft, Saint-Hilaire.
Monotridymus, eene misgeboorte met drievoudig lichaam, of althans met enkele drievoudige lichaamsdeelen.
Mons, de berg; mons Veneris, de schaamheuvel; dimin. monticulus; adj. montanus, montosus, bergachtig.
Monstrositas, monstrum, eene misgeboorte; ook bot. een geheel afwijkende vorm; adj. monstrosus.
Monypogynia, de klasse der mono-

kotyledonen met hypogynische meeldraden.
Mora, de vertraging; verb. moror, ari, ophouden, vertoeven.
Moraines, steendijken op het bergijs.
Morbilli, de mazelen; adj. morbillosus, b. v. ophthalmia morbillosa.
Morbus, de ziekte; adj. morbosus, ziekelijk; morbidus, eenigszins ziek; morbificus, ziek makend; causa morbifica, de ziekteoorzaak.
Mordax, bijtend, geneigd tot bijten; calor mordax, eene voor de voelende hand hevige koude; subst. mordacitas; verb. mordeo, ere, bijten.
Moretum, moretus, de moerbeziëdrank.
Morgagnianus, naar Morgagni genoemd, b. v. humor Morgagni of Morgagnianus, de vloeistof tusschen de kristallens en het lensbeursje.
Moria, de zothed; adj. moriacus.
Moria, morion, een klein gedeelte of aandeel; de onderafdeeling.
Moribundus, stervend, een stervende.
Moriformis, moerbezievormig.
Morindinum, het morindageel, in de *Morinda citrifolia*; waarschijnlijk identiek met ruberythrinezuur.
Morindonum, de roode kristallen welke bij de sublimatie van morindine nevens koolafscheiding ontstaan. Het morindon is een echt pigment, volgens sommigen, Rochleder, identiek met alizarine.
Morinotannicum acidum, het morinelooizuur, komt nevens morinekalk voor in het geelhout, *Morus tinctoria*, in roodgele afzettingen, welke zich in kokend water bijna geheel oplossen.
Morinum, een geel pigment als kalkverbinding voorkomende in *Morus tinctoria*.
Morioplastica, — *plastice*, de chirurg-

gische hulp door de nieuwe vorming van verloren gegane of zeer beleedigde deelen.
Morocomium, het gekkehuis
Morodochium = morocomium.
Moros, laf van smaak; gek, zot.
Morosus, treurig, droevig; subst. morosis, morositas.
Morphaea, morphea = alphas, de witte huidvlek.
Morphe, de gedaante, de vorm.
Morphetinum, een oxydatieproduct dat men verkrijgt door behandeling van morphium met zwavelzuur en loodsuperoxyde, Marchand.
Morphiodinum, morphiodinum, = narcotinum, Sertürner.
Morphium, het morphine, het voornameste alkaloid van het opium, ontdekt door Sertürner.
Morphographia, de beschrijving van den uitwendigen vorm; zeer passend in plaats van natuurlijke geschiedenis in den zin van Linné, Kraus; morphographus, uitwendige vormen beschrijvend, een natuurhistoricus in de gewone beteekenis; adj. morphographicus.
Morphologia, de leer van de vormen en de vorming van de lichamen der natuur, of ook van enkele deelen van het organismus, b. v. morphologia manus, de leer van den vorm en de vorming der hand bij de verschillende dierklassen; adj. morphologicus.
Morphometria, het meten van den uitwendigen vorm; adj. morphometricus; sensus m., bij Recamier: het gevoelszintuig.
Morphonomia, de leer van de wetten der vorming, b. v. van kristallen, planten, enz.
Morphopasma, eene massa ter nabootsing van lichamelijke vormen, inzonderheid tot anatomische einden.
Morphosis, de morphose, Eisenmann; = organische ziekte.

Morphostoechiometria, de vormreeksmeting, zoo als bij het klassificeeren van planten, kristallen, enz., volgens uitwendige kenteekenen.
Morphotheoria = morphonomia.
Morphotomia, de algemeene ontledingsleer der natuurlijke ontwikkelingsvormen; adj. morphotomicus.
Morpio, de platluis, *Phthirus pubis*.
Mors, de dood; adj. mortiferus, doodlijk.
Morsus, de beet; morsus diaboli, anat. = fimbriae tubariae; dimin. morsellus, morsulus, een kleine beet.
Mortalitas, de sterfelijkheid; adj. mortalis; mortales, de stervelingen, de sterfelijke menschen.
Mortarium, het mortier; dimin. mortariolum; dentium mortariola, de ledige tandkasholten.
Morticinus, gevallen, van het vee.
Mortificatio, het afsterven; adj. mortificatus, b. v. partes mortificatae, afgestorvene deelen.
Morula, een moerbezievormig zwamuitwas.
Morum, de moerbezie; morum palpebrae interna, het zoogenoemde moerbeziegezwel, aan de binnen-vlakte van een ooglid.
Mos, de gewoonte, het gebruik; mores, het karakter, de zeden; adj. moralis, zedelijk.
Mosasaurus, een groot reptiel uit het krijt van Maastricht, ook in Amerika gevonden.
Moschardina, een pil uit moschus, amber en andere sterk riekende zelfstandigheden samengesteld.
Moschus, het muskudier, muskus; adj. moschatus, muskusachtig, muskaatachtig, b. v. nux moschata, notemuskaat.
Motarium, fijn geplukt linnen, fijn pluksel, charpie.
Mote, moton, motos, pluksel.
Motilitas, bij de nieuweren: het bewegingsvermogen.

Motio, motus, de beweging; verb. moveo, ere.
Motosis, het opleggen van pluksel.
Moxa, de brandcylinder.
Moxiburium, het branden met den brandcylinder.
Moxocausis = moxiburium.
Moxosphyra, de moxahamer, een ijzeren hamer 1—2 minuten in kokend water gedompeld, Breschet.
Moya, het slijk dat door de vulkanen van Zuid-Amerika wordt uitgeworpen.
Mucago, mucedo, een slijmachtig, schimmelachtig overtreksel; het schimmel.
Mucicus, slijmzuur bevattend.
Mucilago, een plantaardig slijm, eene verdunning van slijm met water, b. v. mucilago gummi arabici, cydoniorum, enz.; adj. mucilaginosus, slijmachtig.
Mucinum, het mucine, eene bij gliadine gemengde slijmachtige zelfstandigheid, Berzelius en Sausure.
Mucor, het schimmel, de kaam, op azijn, wijn, enz.
Mucro, de spits, dolk, degen; adj. mucronatus, toegespitst, spits, puntig, b. v. serra mucronata, de steekzaag; bot. spits stekelig, b. v. folium mucronatum; entom. dolk-vormig.
Mucus, het slijm; adj. mucosus.
Mulier, de vrouw; adj. muliebris, vrouwelijk; muliebria membra, de vrouwelijke geslachtsdeelen; muliebria phaenomena, de regels bij de vrouw.
Muliebrosus, verzot op de vrouwen, een vrouwengek; subst. muliebrositas.
Mulomedicus, een geneesheer van dieren; mulomedicina, de dieren-geneeskunde.
Mulsun, de meede, melicratum.
Multangulus, veelhoekig; os multangulum majus en minus, het

grootte en kleine veelhoekige been-tje, twee beentjes van den hand-wortel.
Multiarticulatus, entomol. veelvuldig geleed.
Multiceps, bot. veelhoofdig, b. v. radix.
Multifarius, veelvoudig; adv. multifariam.
Multifidus, veelspletig, in vele deelen gedeeld.
Multiformis, veelvormig; os multiforme, = os cuneiforme.
Multilocularis, veelhokkig, b. v. capsula.
Multinervius, bot. veelribbig, b. v. folium.
Multipartitus, bot. veeldeelig.
Multiplex, veelvoudig; multiplicatio, de vermenigvuldiging; verb. multiplico, are; adj. multiplicatus.
Multivalvis, veelkleppig.
Mumia, de mummie, entomol. = pupa exarata, Lamarck.
Mundificans, --catus, reinigend; mundificantia remedia, reinigende middelen, inzonderheid voor wonden en zweren; verb. mundifico, are; subst. mundificatio.
Munditia, mundities, de reinheid; adj. mundus, rein.
Mundus, de wereld, het heelal.
Munimentum, een bevestigings- of beveiligingsmiddel; verb. munio, ire, bevestigen, beschermen; munus, beveiligd, voorzien van iets.
Munus, de betrekking, het ambt, de verrichting.
Murchisonite, een geel- of groenachtige verscheidenheid van veldspaat uit het graniet van Arran, het murchisoniet.
Mures articulares, de gewrichtsmuizen, bestaan uit eene bedekkende laag epithelium, bindweefsel met verlengde kernen, uit daartussen verstrooide vet- en ware kraakbeencellen.
Murex, de purperslak.
Murexanum, het purperzuur, Liebig en Wöhler, wordt nedergeploft uit de oplossing in kali van het murexid, door te verhitten en daarna een zuur er bij te voegen.
Murexidum, purperzuur ammoniak, een amid, Liebig.
Murexoinum, de door ammoniakdampen rood, vervolgens violet gekleurde amalinzuurkristallen; het murexoïne lost met de kleur van het murexid in water op.
Muria, het zoutwater, de pekkel, het zeewater, eene zout- of pekkelbron; murias, een zoutzuur zout; muriaticus = hydrochloratus, chloorwaterstofzuurhoudend.
Muricatus, entom. zachtstekelig.
Muridae, de familie der muizen.
Murmur, het murmelen, morren; murmura ventris = borborygmi.
Murrhinus of murrheus, terreus, uit aarde bestaande; olla murrhina of murrhea, eene grauwe, aarden kruik; subst. murrha, bij de ouderen: lapis chalcidionius, tegenwoordig gewoonlijk steengoed genoemd.
Mus, de muis; adj. murinus, muisachtig, als eene muis riekend, muiswaal.
Musca, de vlieg; muscae ante oculos volitantes = marmarygmae.
Muscardin, eene eigenaardige, meestal dodelijke ziekte der zijde-wormen, in Frankrijk, ten gevolge van vochtig weder of voedsel.
Muscerda, mucerda, de muizendrek, een huismiddeltje tegen verstopping en wormen.
Musciles, fossiele mossen, in barnsteen en sommige tertiaire lagen gevonden.
Musconium, de staart, dewijl deze tot het afweren van vliegen dient, Vegetius Renatus.
Musculus, de spier; adj. muscularis, de spier betreffende, spierachtig, b. v. tela muscularis, het spier-

weefsel; musculosus, spieren of spiervleesch bevattende, gespierd.
Muscus, het mos.
Musivum opus, mozaïek.
Mustela, de wezel; mustelaneus, de wezelarm, een mensch met korte armen.
Mustum, de most.
Mutatio, de verandering; adj. mutabilis, veranderlijk; verb. muto, are.
Mutilatio, de verminking; adj. mutilus, mutilatus, verminkt; verb. mutilo, are.
Mutus, stom; verb. mutilas.
Mutuus, wederkeerig, geleend, geborgd; subst. mutuatio, de onderlinge uitwisseling, het wederkeurig leenen.
Myalorrhoeis, bij nieuweren: eene haemorrhoidaalaandoening van het ruggemerg.
Myasthenia, de zwakte der spieren; adj. myasthenicus.
Myca, myce, het brullen, het luide steunen.
Mycelium, het dradige weefsel van de zwammen, Trattinik.
Myces, het zwam; het zwamuitwas, fungus; adj. mycodes, zwamachtig.
Myctenacanthus, het zwamachtige traankliergezwel.
Mychmus, mychthismus, mygmus, het steunen, diepe zuchten, respiratio suspiriosa.
Myclomycetes, de kernzwammen, zwammen van organische lichamen, die geheel uit kiemlichaampjes bestaan, welke weder in afzonderlijke vliesjes besloten zijn.
Myelos, geil, zeer vruchtbaar, ter voortteling dienende.
Mycoderma, mycodora, mycodoris, het slijmvlies; mycodermatitis, mycodoritis, de ontsteking daarvan.
Mycodiarrhoea, de slijmachtige diarrhée.
Mycodysenteria, eene diarrhée met slijmachtige ontlasting.

Mycodyspnoea, de slijmachtige moeilijke ademhaling, dyspnoea pituitosa.
Mycogastritis, een ontstekingachtige toestand van de maag en het darmkanaal met verslijming.
Mycoides, de zwamuitwassen, tumores spongiosi.
Mycologia, de leer van de zwammen, paddestoelen, enz.; adj. mycologicus.
Mycomelinicum acidum, het mycomelinezuur, in urine, verkregen door ontleding van eene alloxanoplossing door ammoniak en verdund salpeterzuur, na het drogen geel, aardachtig, smaakloos, moeilijk oplosbaar in koud, eenigszins gemakkelijker in heet water.
Mycophlyzadium, de slijmpuist.
Mycophthalmia, de zwamachtige oogontsteking, ophthalmia fungosa.
Mycophthisis, de zoogenoemde slijmtering, phthisis pituitosa.
Mycorthonopnoea, de moeilijke ademhaling ten gevolge van eene ophooping van slijm in de longen of van eene ontaarding van het slijmvlies der longen.
Mycosis, de slijmpolyp, een zwamachtig vleeschgewas.
Mycter, een neusgat, neusgang; mycteres, de neusgaten; adj. myctericius.
Mycterophonia, de neusstem, het door den neus spreken.
Mycteroxerosis, het droog worden van de neusholte; adj. mycteroxeroticus; mycteroxerotes, de droogheid van de neusholte.
Mydriasis, de abnormale verwijding van de pupil; adj. mydriaticus; remedia mydriatica, middelen welke eene verwijding der pupil bewerken, b. v. het indroppelen van eene atropineoplossing in het oog.
Myectopia, de gebrekkige ligging van een of meer spieren; adj. myectopicus.

Myelapoplexia, de ruggemergsapoplexie, de door ophoping of uitreding van bloed veroorzaakte verlamming van het ruggemerg of de daarvan afhangelende bewegingswerktuigen, Hutin.
Myelalgia, de ruggemergspijn; adj. myelalgicus.
Myelanolosis, de ruggemergstering.
Myelatelie, eene onvolkomene ontwikkeling van het ruggemerg, eigenlijk van het merg in het algemeen.
Myelatrophia = myelophthisis; adj. myelatrophicus.
Myelauwe, de ziekelijke vergrooting, hypertrophie, van het ruggemerg.
Myeleterosis, de ziekelijke verandering, alteratio, van het merg.
Myelitis, de ruggemergsontsteking; adj. myeliticus.
Myelocarpi, lichenen, de kernvruchtkorstmossen, mergvruchtkorstmossen, G. F. W. Meyer.
Myelodiastasis, myelodiastema, het van een staan, het gescheiden zijn van het ruggemerg.
Myelogangliitis, bij sommigen: de hoogere graad van de sporadische cholera.
Myeloma, de mergvorming, de nieuw gevormde mergzelfstandigheid; = fungus medullaris; myelosis, de vorming van het myeloma.
Myelomalacia, — malacosis, — malaxis, de ruggemergsverweeking.
Myelomenia, eene verplaatsing der menstruatie naar het ruggemerg.
Myelomeningitis, de ontsteking van de ruggemergsvliezen, vooral van de dura mater.
Myelomeninx, het ruggemergsvlies, dura mater.
Myelomyca, — myces = myeloma.
Myelomyci, de kernzwammen, welker sporidiën bevattende thecae in eene houtachtige zelfstandigheid zijn ingesloten, even als het merg in de beenderen.
Myelonarcosis, de bedwelming of

narcotiseering van het ruggemerg.
Myelonaria, volgens Ehrenberg de gewervelde dieren, welke derhalve een ruggemerg bezitten.
Myelophthisis, de ruggemergstering; adj. myelophthisicus.
Myelorrhagia, een sterke ontlasting van bloed uit het ruggemergskanaal.
Myelospasmus, de ruggemergskramp. Deze uitdrukking heeft slechts dan beteekenis, wanneer men daardoor eene kramp der door de ruggemergszenuwen verzorgde spieren aanduidt, maar wordt weder zeer algemeen, als men aan de uiterste vertakkingen der spinaalzenuwen denkt.
Myelospogus = myelomyces.
Mynergia, de spierkracht, spierwerkzaamheid; adj. mynergicus, deze betreffende, daarmede begaafd.
Myentasis, de inspanning, de werkzaamheid der spieren.
Myiocephalon, vliegekop, eene kleine uitzakking van de iris door de cornea, van den vorm van een vliegekop.
Myiodeopsia, bij sommigen: myodeopsia, het vliegen of muggen zien, mouches volantes.
Myiodes, vliegachtig.
Myistos, het spierweefsel.
Myitis, myositis, de spierontsteking.
Myle, mola, de molen, een werktuig om iets fijn te malen, b. v. de kaak, de kiezen; eene mola, maankalf; adj. mylicus, van eene mola afkomstig, deze betreffende.
Myliobatis, een geslacht van fossiele robben.
Mylodon, een groot tandeloos fossiel dier uit de tertiaire lagen van Amerika.
Mylodus, eene kies.
Mylohyodes, mylohyoideus musculus, de kaaktongbeenspier.

Mylopharyngeus musculus, de keelkaakspier, een gedeelte van den constrictor pharyngis superior.

Myoceles, eene spiectopie, de verplaatsing van eene spier uit hare normale ligging.

Myocephalitis, eene ontsteking of ontstekingsachtige pijn der hoofdspieren, zoogenoemde uitwendige hoofdpijn.

Myocephalon, —*lum*, muizekop, bij sommigen = myiocephalon.

Myocephalgia, de pijn in de buikspieren.

Myocephalites, de ontsteking van de buikspieren.

Myocismus, het knakken van de spieren, een eigenaardig geruisch bij het bewegen van sommige spieren, Johnson en Kraus.

Myodes, met eene muis of met eene spier overeenkomstig, spiervormig.

Myodiastasis, het van een staan der einden van eene gescheidene spier; het uit elkander gedrongen zijn van normaal dicht bij elkander liggende spieren, b. v. door gezwellen; = myectopia, Ludwig; adj. myodiastaticus, de myodiastasis betreffende.

Myodynamia, de spierkracht.

Myodynamimètrum, een werktuig ter bepaling van de kracht eener spier.

Myodynina, de spierpijn; volgens Kraus beter dan de uitdrukking rheumatismus.

Myogaster, de spierbuik, het dikke middenste gedeelte van eene spier; adj. myogastricus, eene spierbuik betreffende, op de buikspieren betrekking hebbende.

Myographia, de beschrijving der spieren; adj. myographicus, —*phus*.

Myologia, de leer der spieren; adj. myologicus, myologus.

Myomalacia, de spierverweking.

Myomelanosis, de spiermelanose, de vorming van eene zwartachtige

vleeschmassa, pigmentafzetting, binnen in eene spier, Warren.

Myonarcosis, de stomphheid, traagheid der spieren; een gevoel van zwaarte of doofheid, stupor daarin.

Myonosos, myonusus, eene spierziekte.

Myopalmus, de peesbeweging.

Myoparalysis, de verlamming van spieren; adj. myoparalyticus.

Myopathia, een spierlijden; subst. myopathicus.

Myoperitonitis, de ontsteking van het buikvlies en de buikspieren.

Myopia, myopiäsis, de kortzichtigheid; myopias, myops, myopus, een kortzichtige; adj. myopicus.

Myopises, de drukking of beklemming in het algemeen, of exitomotorische prikkeling, b. v. tenesmus, kinkhoest, stikhoest, braken, enz., C. H. Schultz.

Myopodiorthota, —*ter*, myoporthota, —*ter*, een toestel ter verbetering van myopische oogen.

Myopodiorthoticon = myopodiorthota, A. A. Berthold; beter: myoporthon.

Myopolyplasiasmus, —*plasma*, de voorstelling der spieren in lagen van over elkander heen liggende afbeeldingen; myopolyplasis, het vervaardigen van dergelijke afbeeldingen.

Myorrheuma, myorrheuma, C. H. Schultz, de spierprikkeling, spier-rheumatismus.

Myorrheus, de spierverscheuring.

Myoses, abnormale vernauwing der pupil; contractie- en expansieziekten welke, volgens C. H. Schultz, in tenoses, expansiën, verslappingsen en in spasmen kunnen verdeeld worden.

Myospases, spiersamentrekkingen, stuiptrekkingen, contracturen in het algemeen, C. H. Schultz.

Myospasmus, de spierkramp.

Myostypeses, hiertoe brengt C. H.

Schultz: dysurie, ischurie, verstopping, koliek, tympanites, dyscholie, stikvloed, enz.

Myosynizesis, de vergroeiing van spieren met elkander.

Myotases, —*tasiae*, spieruitzettingen, uitzettingen, passieve in het algemeen, zoo als aneurysmen, uitzakkingen, breuken, angiëctasiën, enterectasiën, C. H. Schultz.

Myotomia, de ontleding der spieren; adj. myotomicus, de myotomie betreffende, uitoevenende, leerende.

Myotrichodina, de spierhaarworm.

Myriapodes, de duizendpoot.

Myricinum, het moeielijk oplosbare bestanddeel van was, vroeger als een door alkali niet verzeepbaar vet beschouwd, hetgeen door Brodie verbeterd is.

Myringa, myrinx, het trommelvlies in het oor; myringitis, de trommelvliesontsteking.

Myripristis, een geslacht van fossiele visschen van de familie der baarzen.

Myrisma, myrismus, myroma, myrosis, het zalven, met iets insmeren.

Myristicatio, de overgang in eene notemuskaatachtige zelfstandigheid, b. v. myristicatio hepatis; adj. myristicatus, notemuskaatkleurig, met notemuskaat overeenkomend; hepar myristicatum, de muskaatliver.

Myristicinum, een vet in de notemuskaat; acidum myristicinicum, in het myristicine voorhanden, een vetzuur dat door distillatie met water niet vervluchtigt, smelt bij 43°.

Myristicus, geschikt ter bereiding van balsem, tot het zalven behoorende, enz.

Myrmecia, myrmeciae, de zoogenoemde mierenwratten, vooral in de handvlakten en onder de voet-zolen.

Myrmeciasis, —*ciasmus*, —*cismus*, een jeuken en kriebelen als dat van mieren; de kriebelziekte of raphanie.

Myrmecium, myrmedon, de mierenhoop, mierenbouw.

Myrmecosis, bij eenige nieuweren = raphania.

Myron, eene uit vele planten vloeijende balsemachtige massa; elke tot het zalven geschikte olie en vet.

Myronicum acidum, het myronzuur, in mosterdzaad, kan verkregen worden uit het myronzuur kali, door uit eene oplossing daarvan het kali af te scheiden door wijnsteen-zuur, en de vloeistof te verdampen; zij is reukloos, niet vluchtig, in water, maar niet in aether oplosbaar.

srophorum, de zalfdrager, een toe-

Mytel tot het aanbrengen van zalven, enz. op moeielijk toegankelijke plaatsen.

Myropoeus, zalven bereidend.

Myropola, myropolus, een handelaar in zalven of balsems.

Myrosinum, het in mosterdzaad werkzame ferment, schijnt eene modificatie te zijn van eiwit, Schlossberger, welke in het mosterdzaad zelf voorkomt; met myronzuur vormt dit het zoogenoemde sinapisine.

Myrotheca, eene zalfdoos.

Myroxocarpium, kleurlooze zuiltjes van het voorkomen van salpeterzuur zilveroxyde, te bereiden door het omkristalliseeren van eene kristalliseerbare hars, welker oplossing men door wijngeest uit den witten perubalsem verkrijgt.

Myroxyllicum acidum, een zuur in de olie van den witten perubalsem.

Myrtiformis, myrtodes, myrt-, myrtenblad-, myrtenbezie-vormig.

Myrtocila, myrtocilides, de kleine schaamlippen.

Myrtus, de myrt; myrtaceus, myrt-

achtig, de myrt betreffende; myrtaceae plantae, de familie der myrtachtige gewassen.
Mysis, het sluiten van de lippen, de oogen, enz.
Mystax, de snor of knevelbaard.
Mysterium, het geheim, een geheim middel; adj. mysteriosus.
Mysticismus, kerkelijk: het streven om godsdienstige waarheden uit het gebied van het verstand in het bovenzinnelijke, onbegrijpelijke over te brengen; = obscurantismus; adj. mysticus.
Mystificatio, het bedriegen, de fopperij, misleiding.

N.

Nacrite, een verscheidenheid van mica met een parelmoerglans, het naacriet.
Naevus, het merk, gewoonlijk naevus maternus, eene moedervlek.
Nanocephalus, het dwerghoofd.
Nanocormus, de dwergromp.
Nanomelus, eene misgeboorte met dwergledematen.
Nanophyes, dwergachtig van bouw.
Nanosomus, een dwergachtig lichaam.
Nanus, klein, dwergachtig; een dwerg; nanodes, dwergachtig.
Naphtha, aether. Therapeutisch pleegt men tusschen aether en naphtha geen verschil te maken, maar de eene uitdrukking voor de andere te bezigen; scheikundig verstaat men echter onder aether het aethyloxyde, onder naphtha deels de verbinding van dit aethyloxyde met een zuurstofzuur, b. v. zoogenoemde aether aceticus, deels de verbinding van het aethyl met een zoutvormer, b. v. aether muriaticus of chloratus.
Naphthalidinum, het naphthalidin

Myurodes, gelijk aan een muizestaart; myurus, met een muizestaart overeenkomstig, b. v. pulsus.
Myxa, het neusslijm; = mycter; adj. myxodes, slijmachtig.
Myxocolica, eene slijmkoliek.
Myxorrhous, aan slijmvoed lijdend.
Myxosarcoma, een zwamachtig vleeschuitwas, een slijmpolijp.
Myxoter = mycter.
Myxozoa, de slijmdieren, Burmeister.
Mydrocystis, eene hydatide in het spiervleesch, zoo als de vin bij het varken.

of naphthalidam, wordt bereid uit nitronophthase door zwavelammonium, en kristalliseert in witte naalden, welke aan de lucht van lieverlede gekleurd worden, onaangenaam rieken en bitter smaken.
Naphthalinum, eene koolwaterstof, die in den steenkoolteer, roet, de produkten der drooge distillatie van pik, kamfer, enz. steeds voorkomt, wanneer de organische stoffen aan eene zeer belangrijke en aanhoudende verhitting worden onderworpen.
Naphthidinum, het naphthidine of seminaphthalidam, ontstaat door zwavelwaterstof uit de nitronaphthase, en vormt aanvankelijk gele naalden, welke een koperachtigen metaalglans verloozen; het verandert niet aan de lucht, smelt bij 160°, en wordt gesublimeerd bij 200°.
Napiformis, bot. raapvormig, b. v. radix.
Narca, narce, de bedwelming, de verstijving.
Narceinum, een alkaloïde in opium,

kristalliseert in haarfijne zuiltjes van bitteren en scherp smaak, in koud water moeilijk, in aether niet oplosbaar; met zuren verbindt het zich moeilijk.
Narceina, het bedwelmd; = narcosis of narcosis.
Narcerythropyra, eene ontstekingsziekte met torpiden lichaamstoestand.
Narcogeninum, een als zoodanig afzonderlijk niet af te scheiden alkaloïde in het opium, uit welks platinadubbelsout door ammoniak narkotine wordt afgescheiden. Berzelius beschouwt het niet als eene eigenaardige basis, maar zijn platinezout als eene verbinding van narkotineplatinachloride en kotarnineplatinachloride.
Narcopepsis, de torpide spijsvertering.
Narcorthopnoea, de zoogenoemde stikvloed.
Narcosis, de bedwelming, gevoelloosheid; adj. narcodes, narcoticus, bedwelmd, bedwelmend; remedia narcotica, bedwelmende middelen.
Narcotida, de narkotiden, amidachtige verbindingen.
Narcospasmus, de kramp met narkotische verschijnselen, na de inwerking van narkotische zelfstandigheden.
Narcotinum, het opiaan, werd vroeger als eene basische stof beschreven, welke het morhium begeleidt. In later tijd is aangetoond dat onder deze benaming 3 of 4 homologe bases samengevoegd zijn, welke allen bij de wijze van bereiding in het vroegere narkotine voorhanden zijn. Het zoogenoemde narkotine kristalliseert in kleurlooze zuiltjes of schubben, is smaak- en reukloos, in aether gemakkelijk oplosbaar, maar zelfs in kokend water en in keukenzoutoplossing

bijna onoplosbaar; het smelt bij 170°.
Narcotismus, de narkotische toestand.
Narcurethrorrhoea, de torpide, chronische en pijnlooze druiper.
Nares, de neusholte, de neusgaten.
Narthecca, narthecium, eene soort van zalf- of balsemdoos; eene soort van Ferula, holstok, uit welker stam men dergelijke doozen vervaardigde; eene beenspalk; eene soort van bies, een beenbreker.
Nasitas, het door den neus spreken.
Nasitis = rhinitis.
Naso, een mensch met grooten neus.
Nassologia, de leer van het opvullen, de aanwijzing daartoe; adj. nassologicus, nassologus.
Nasta, nasda, nassa, nasa, nata, natta, napta, een groot vleeschuitwas, vooral aan den nek, zoodat het op den rug afhangt.
Nasus, de neus; adj. nasalis, den neus betreffende, b. v. arteriae, nervi.
Nasuties, de neuswijsheid; adj. nasutus = naso; neuswijs.
Natatio, het zwemmen; de zwemkunst; verb. nato, are.
Natatores, de zwemvogels.
Nates, de billen, de beide voorste verhevenheden van de vierheuvelen in de hersenen.
Nativus, natuurlijk, op eene bepaalde plaats ontstaan, aangeboren, b. v. ingenium, het aangeboren genie of talent; natus, geboren; verb. nascor, nasci, geboren worden.
Natrum, natron, het minerale alkali, de soda.
Natura, de natuur, het wezen, de wezenlijke gesteldheid, b. v. natura morbi; adj. naturalis, met de natuur overeenkomstig.
Naturautocratia = physiautocratia of physiocratia.
Nauscopia, de kunst om schepen

- op de zee op zeer grooten afstand met het bloote oog in nevelbeelden te herkennen, Bottineau.
- Nausea*, nausiasis, nausiosis, de misselijkheid, walging, zeeziekte; *nauseatio*, de walgingskuur; adj. *nauseosus*, walging verwekkend, afschuwelijk, b. v. odor.
- Nauta*, navita, de schipper; adj. *nauticus*, de scheepvaart betreffende, op schepen voorkomende, b. v. *morbus*, de zeeziekte.
- Nautilidae*, een familie van kop-pootigen, waartoe de *Nautilus* behoort.
- Nautiodes* = *nauseosus*; bij sommigen: uit walging ontstaan, Ploucquet.
- Nautomania*, de matrozenwoede, eene even als de watervrees geklommen gevoeligheid met razernij, zucht tot dolheid, moordlust, verwoesting, roofzucht, Mac-tagart.
- Navigatio*, de scheepvaart; verb. *navigo*, are.
- Navis*, het schip; diminut. *navicula*; adj. *navalis*, tot het schip behoorende; *navicularis*, bootvormig; os *naviculare* of *scaphoideum*, het schuitvormig beentje aan den hand- en voetwortel.
- Neania*, een kwadejongensstreek; zonde der jeugd.
- Neapolitanus morbus*, de venerische of fransche ziekte.
- Nearthrosis*, een pseudogewricht.
- Nebula*, de nevel, de nevelvlek op het oog; adj. *nebulosus*, nevelachtig; entomol. wanneer eene vlakke heldere en donkere partijen heeft.
- Necas*, een lijkenhoop.
- Necessitas*, de noodzakelijkheid; adj. *necessarius*; *necessarii*, de bloedverwanten.
- Necessitudo* = *necessitas*; de bloedverwantschap; de verhouding ten opzichte van iets.
- Necrocomium*, een lijkenhuis, doodenkamer, eene doodkist.
- Necrodochium* = *necrocomium*.
- Necrologium*, de beschouwing aangaande een doode of een lijk; *necrologium epicriticum*, het kritisch onderzoek der oorzakelijke momenten, die een bepaald sterfgeval hebben moeten bewerken, Hildenbrand.
- Necrologus*, gewoonlijk: eene levensbeschrijving van voor korten tijd gestorvene personen.
- Necromantia*, de bezwering der dooden en het ondervragen van deze; de zoogenoemde zwarte kunst; adj. *necromanticus*, de nekromantie betreffende; *necromantion*, —teum, eene tot het bezweren van dooden ingerichte plaats; *necromantis*, een bezweerder der dooden.
- Necronarcema*, de doodsverstijving.
- Necronium*, de lijkenstof, eene eigenaardige dierlijke stof, welke zich in begraven lijken, meestal te gelijk met de beginnende saponificatie, vormt, door Ollivier en Chevallier onderzocht.
- Necrophænoménologie*, de leer der lijkverschijnselen.
- Necrophobia*, de lijkenvrees, de afkeer van doode lichamen; de vrees voor den dood, Pierquin; adj. *necrophobicus*, *necrophobus*.
- Necropsia*, *necropsis*, *necroscopia*, de lijkschouwing, het onderzoek van lijken; adj. *necroscopicus*.
- Necrosemiotice*, de leer der teekenen van den dood.
- Necrosis*, het afsterven, brandig worden, inzonderheid de beenbrand; ook de brand ten gevolge van het bevriezen; adj. *necroticus*, afgestorven, genekrotiseerd.
- Necrostōa*, eene lijkenzaal, het lijkenhuis.
- Necrothapta*, —thaptēs, de doodgraver; bij de Nieuw-Grieken: de geneesheer.
- Necrotheca*, eene doodkist.
- Necrotomia*, de lijkopening; adj. *necrotomicus*, *necrotōmus*.

- Necrotoxicon*, —aicum, het lijkenvergift, de lijkenstof, welke in wonden gebracht, deze gevaarlijk maakt of als het ware vergiftigt.
- Nectareus*, nektarachtig, zeer lekker smakend; subst. *nectar*, iedere zeer aangename drank.
- Nectarilyma*, bot. een honigdekseel.
- Nectarites* = *nectareus*; vinum *nectarites*, met alantswortel gekruide, ook een zeer lekker smakende wijn.
- Nectarium*, bot. het honigbakje; in de strengste beteekenis des woords alleen de in het inwendige der bloem op hare verschillende deelen zich bevindende klierachtige lichaampjes of verdiepingen, welke eene eigenaardige, meestal suikerachtige vloeistof afscheiden.
- Nectarostigma*, bot. het sapmerk, een meestal gekleurd vlekje, dat naar de eigentlijke nectariën geleidt en vooral bij de Pelargonien waargenomen wordt.
- Nectarotheca*, een sap- of honigbak.
- Nefrens*, tandeloos, edentatus, edentatus.
- Neicera*, neira, het onderlijf; zool. het achterlijf.
- Nemacanthus*, een fossiele vinstekel.
- Nematodes*, nematoidea, de draadwormen.
- Nematōza*, de draadvormige waterplanten.
- Nemazoōnes*, draaddiertjes, volgens B. Gaillon: de mikroskopische diertjes, door welke aaneenschakeling en afscheiding hunner slijmerige zijwanden de draadvormige watergewassen zich vormen.
- Nemomēna*, ulcera, voortvretende zweren, = *nomae*.
- Neochmōsis*, de vernieuwing, b. v. van een koortsaanval, de recidive.
- Necomium*, de onderste lagen van de krijtvorming.
- Neogāla*, de eerste melk na de verlossing, namelijk de op het colostrum volgende; adj. *neogalacticus*, *neogalicus*, *neogalus*.
- Neogenes*, neogennetos, neognos, neogonos, op nieuw geboren, herboren.
- Neolepra*, de nieuwere of westersche lepra, Fuchs.
- Neonatus* = *neogenes*; infans *neonatus* of ook *neonatus* alleen, een pasgeboren kind.
- Neoscytechos*, het knarsen als nieuw leder, of versch-ledergeruisch, dat bij pericarditis door de auscultatie wordt waargenomen, wanneer het exsudaat nog niet in groote mate voorkomt, wordt gewoonlijk vertaald door *strepitus coriaceus*.
- Neossinum*, het neossine, grieksch: neossia, het nest, de eigenaardige stof uit de indische zwaluwnestjes, is in water bijna niet oplosbaar, maar zwelt daarin op tot eenegelei, die in wijngeest oplosbaar, daarentegen in azijnzuur, in verdunde mineraalzuren en alkaliën onoplosbaar is. Men kan het uit dien hoofde in weerwil van de gele kleur, die het met salpeterzuur aanneemt, niet tot de proteïne-lichamen rekenen; ook van de lijmgevende stoffen onderscheidt het zich wezenlijk; zwavel en phosphorus komen daarin niet voor. Mulder geeft het de formule $C^{22} H^{17} O^8 N^2$.
- Neotericus*, een jongeling, een nieuwere, die in den nieuweren tijd leeft of heeft geleefd; een nieuwere, die al wat nieuw is aan-kleeft.
- Neoterismus*, de vernieuwing, de zucht voor al wat nieuw is.
- Neothermae*, nieuwe baden, volgens oostersche voorbeelden door Boul-land te Parijs ingerichte warme baden.
- Neotocerysipelas*, de roos bij de pasgeborenen.
- Neotocerythriasis*, *neotocerythrosis*,

- de roodzucht, erythema, bij de pasgeborenen.
- Neotocicterus*, de geelzucht van pasgeboren kinderen.
- Neotocophthalmia*, de oogontsteking van pasgeborenen.
- Nephela*, nephele, de nevel, de wolk; *nephelae*, de nevelvlekken op de oogen; de wolkjes in de urine, gesuspendeerd sediment; adj. *nephelicus*, *nephelodes*, nevelachtig. bewolkt; *urina nephelodes*, urine met wolkjes, met gesuspendeerd sediment.
- Nephelium*, een wolkje; de zoogenoemde nevelvlek op het hoornvlies van het oog.
- Nephelophorometrum*, een wolkenmeter, om de richting en de snelheid van de wolken te bepalen.
- Nephraemorrhagia*, eene verbloeding uit de nieren.
- Nephralgia*, de nierpijn; adj. *nephralgicus*.
- Nephramuria*, de belemmering van de pisafscheiding in de nieren, en daarvan afhankelijk ontbreken der pis; adj. *nephranuricus*.
- Nephrapostasis*, — *stema*, eene afzetting in de nieren, een nierabsces; adj. *nephrapostaticus*.
- Nephrapragmonia*, de belemmerde werkzaamheid der nieren; adj. *nephrapragmonicus*, deze betreffende.
- Nephratonia*, in beteekenis het zelfde als *nephrapragmonia*, atonie of een toestand van verlamming bij de nieren, dien ten gevolge belemmering harer werkzaamheid; adj. *nephratonicus*.
- Nephrauxie*, — *æsis*, vergrooting der nieren, door hypertrophie.
- Nephrectasia*, — *tasis*, uitzetting der nieren ten gevolge van eene ophooping van pis of etter; adj. *nephrectaticus*.
- Nephrelcösis*, de verzwering van de nieren; adj. *nephrelcoticus*, *nephrecticus*.
- Nephremphraaxis*, de verstopping van de niervaten; adj. *nephremphracticus*.
- Nephridium*, het vet aan de nieren, eene zoogenoemde fascia renalis of panniculus adiposus renis, volgens Kraus ook = *nephrium*.
- Nephrite*, een mineraal, ook jade geheeten, het nephriet.
- Nephrium*, de bijnier.
- Nephritidocolica*, eene door nierontsteking veroorzaakte aandoening van koliek.
- Nephritis*, de ontsteking der nieren; adj. *nephriticus*, de nierontsteking betreffende; *remedia nephritica*, middelen welke op de nieren of ook wel tegen nierpijnen werken.
- Nephrocele*, eene nierbreuk; adj. *nephrocelicus*.
- Nephrochalaçosis*, *nephrococcosis*, de korrelachtige ontaarding der nieren, = *morbus Brighti*.
- Nephrocolica*, de nierkoliek, hoofdzakelijk een gevolg van niersteen.
- Nephroedema*, het nieroedema, eene ophooping van vocht onder de *membrana propria renis*; het niergezwel in het algemeen (?).
- Nephrolithiasis*, de steenziekte der nieren.
- Nephrolithus*, de niersteen, pissteen in de nieren, met ingesloten pisgruis; adj. *nephrolithicus*.
- Nephromalacia*, *nephromalaxis*, de nierverweking; adj. *nephromalacticus*.
- Nephromelanorrhoea*, de ontlasting van een zwartachtig gekleurde massa uit de nieren met de urine; adj. *nephromelanorrhoeicus*.
- Nephromenia*, de verplaatsing der menstruatie naar de nieren.
- Nephrometra*, het nierbekleedsel of fascia renalis.
- Nephromiösis*, de verkleining van de nieren.

- Nephroncus*, een niergezwel, somwijlen voor nierabsces.
- Nephroparalysis*, de verlamming der nieren; adj. *nephroparalyticus*.
- Nephroparësis*, de onvolkomene verlamming, een daarmede overeenkomstige toestand van de nieren.
- Nephrophlegmone* = *nephritis*; adj. *nephrophlegmonicus*, — *nodes*.
- Nephrophthisis*, het wegteren der nieren; adj. *nephrophthisicus*.
- Nephropyosis*, de verettering van de nieren; adj. *nephropyoticus*.
- Nephrorrhagia*, *nephraemorrhagia*, eene bloedvloeijing uit de nieren; adj. *nephrorrhagicus*.
- Nephrorrhois*, bij sommigen: nierhaemorrhoiden, de verplaatsing van haemorrhoiden naar de nieren; adj. *nephrorrhoicus*.
- Nephros*, de nier; adj. *nephricus*, de nieren betreffende; *nephrodes*, nierachtig, niervormig.
- Nephroscirrhus*, de nierkanker.
- Nephroscleria*, *nephrosclerösis*, de verharding van de nieren.
- Nephrospiongomata*, tuberkels in de nieren.
- Nephrostegnosis*, de verdichting der nierzelfstandigheid en dien ten gevolge ontstane vermindering van volumen; adj. *nephrostegnoticus*.
- Nephrotomia*, de niersnede, niersteensnede; adj. *nephrotomicus*, *nephrotömus*, de niersnede betreffende, deze uitvoerende, enz.
- Nephrotylomata*, harde, zwamachtige stoffen in de nieren.
- Nephrydrops*, de nierwaterzucht.
- Nephrydrösis* = *hydronephrosis*, Rayer, eene door ophooping van urine ontstane uitzetting van het nierbekken met atrophie der nierzelfstandigheid.
- Nephrypertrophia*, de vergrooting, hypertrophie der nieren.
- Nervinus*, de zenuwen versterkend, op de zenuwen werkend, vandaar *remedia nervia*, *tonica*, *excitantia*.
- Nervus*, de pees; bij de ouden: de zenuw; bot. de ribben der bladeren; *nervus medius*, de middennerf van het blad; adj. *nervosus*, uit zenuwmasa bestaande; *nervosus*, de zenuwen betreffende; bot. geribd.
- Nesis*, het naaien; *enteronesis*, het samennaaien van gescheiden darmdeelen; *traumatonesis*, het samenhechten van de wondranden door middel van naalden.
- Nesteia*, *nestia*, *nestis*, het vasten, nuchteren blijven, de ledige darm; adj. *nesticus*, *nestimos*.
- Nestiatría*, *nestotherapia*, het genezen door honger, derhalve = *hongerkuur*.
- Netraneurysma*, het spilvormige aneurysma.
- Netron*, de spil; adj. *netrödes*, spilvormig.
- Neuradynamia*, de zenuwzwakte; adj. *neuradynamicus*.
- Neuralgia*, de zenuwpijn; in de pathologie verstaat men onder neuralgiën ziekelijke toestanden van de zenuwen, of het neurilema, welke bij chronisch verloop eene reeks van aanvallen veroorzaken, die een verschillenden duur hebben, en tusschen welke pijnlooze tusschenruimten voorkomen, zonder dat de tijd van het begin en den duur der aanvallen en vrije tijden eene zekere regelmatigheid vertoonen, zoo als bij de tusschenpoozende koorts en heerscht; adj. *neuralgicus*, b. v. *dolor*, de van neuralgie afhangelde pijn.
- Neuranagennësis*, de regeneratie der zenuwen; *neuranagennema*, het op nieuw gevormde stuk zenuw, het zenuwldteeken.
- Neuranaphysis*, het weder aangroeien of de nieuwe vorming van vernietigde zelfstandigheid.
- Neurarteria*, de door het geheele lichaam gaande verbinding van de fijnste zenuwtakjes met de

fijnste slagadertakjes, zoodat zenuw- en vaatzelfstandigheid met elkander versmelten, Dugés.
Neurasthenia, de zenuwzwakte of te geringe zenuwwerkdadigheid; adj. *neurasthenicus*.
Neurectome, —*mia*, het uitsnijden van een stuk zenuw; adj. *neurectomicus*, —*tōmus*; *neurectōmum*, —*mus*, een werktuig tot het verrichten der genoemde kunstbewerking.
Neurectopia, de verandering in ligging van eene of meer zenuwen; adj. *neurectopicus*.
Neurempodismus, de onderdrukking van de zenuwwerkdadigheid; adj. *neurempodisticus*.
Neuria *membrana*, *neurion*, een fijn zenuwvlies, b. v. de retina van het oog.
Neurilema, *Reil*, *neurilyma*, de zenuwschede.
Neuriorrhodia, de staafjesvormige lichamen, de staafjeslaag van het netvlies, *corpora virgaeformia*, Bidder.
Neurischias = *ischias nervosa* *Cotunni*.
Neuristos, het zenuwweefsel.
Neuritis, de ontsteking van de zenuwen; adj. *neuriticus*.
Neuroblacia, de ongevoeligheid van de zenuwen.
Neurochondrodes ligamentum, een vaste kraakbeenachtige band.
Neurodealgia, de ziekelijke prikkelbaarheid en pijnlijkheid van het netvlies.
Neurodeatrophia, de atrophie, het wegteren van het netvlies.
Neurodeomyeloma, de mergzwam van het netvlies.
Neurodeospongius = *neurodeomyeloma*.
Neurodes, *neuroides*, zenuwachtig, met eene zenuw overeenkomende; *tunica neurodes*, een zenuwvlies, speciaal: het netvlies.
Neurodiastasis, het vaneen staan

van de einden eener gescheidene zenuw; de onregelmatige verwijdering van samenliggende zenuwen van elkander, b. v. door tuschenliggende gezwellen, enz.; = *neurectopia*, Ludwig.
Neurodynamis, de zenuwkracht, zenuwwerkzaamheid; adj. *neurodynamicus*.
Neurodynia, een aanhoudend, pijnlijk, trekkend gevoel in de zenuwen; adj. *neurodynicus*.
Neurodysenteria, de loop met nerveus of typhus karakter; adj. *neurodysentericus*.
Neurogamia, de innige zenuw- of levensverbinding, zoo als bij het dierlijk magnetismus zoude plaats hebben; vandaar = *zoomagnetismus*; adj. *neurogamicus*.
Neuroganglitis, de ontsteking der gangliëncellen.
Neurogenesis, —*genia*, de vorming of het ontstaan van zenuwen.
Neurographia, de beschrijving en afbeelding van de zenuwen.
Neurolemmatitis, —*lemmitis*, de ontsteking van het netvlies.
Neurologia, de leer betreffende de zenuwen; adj. *neurologicus*, *neurologus*, de neurologie betreffende, deze uitoefenende en leerende.
Neuroma, eene aan de zenuwzelfstandigheid gelijke massa, *pseudo-neuroma*, welke eene pijnlijke zwelling in het verloop van eene zenuw doet ontstaan; een uitwas op de zenuw zelve.
Neuromalacia, *neuromalaxis*, de zenuwverweeking.
Neuromeninx, de uitbreiding van eene zenuw, b. v. de retina.
Neurometadrasis, de werking der zenuwwerkdadigheid van het eene lichaam op het andere, zoo als men aanneemt bij het zoömagnetismus.
Neurometastasis, de verplaatsing van eene ziektestof of van eene ziekte op de zenuwen; adj. *neurometastaticus*.

Neuromyelitis, de ontsteking van het zenuwmerg.
Neuromyelos, het zenuwmerg; adj. *neuromyelodes*, aan zenuwmerg gelijk; *dolor neuromyelodes* = *neuralgia*.
Neuron, de zenuw; adj. *neuricus*, de zenuwen betreffende, daarvan afkomstig.
Neuronosus, *neuronusus*, eene zenuwziekte.
Neuronygma, eene zenuwsteekwonde.
Neuronyxis, het aansteken van eene zenuw; adj. *neuronycticus*.
Neuropathia, een zenuwlijden in het algemeen; adj. *neuropathicus*.
Neurophengos, het lichten van zenuwzelfstandigheid, b. v. van het netvlies bij zeer gevoelige dieren.
Neurophlegmone = *neuritis*; adj. *neurophlegmonicus*, *neurophlegmonodes*.
Neurophlogosis = *neurophlegmone*; *neurophlogoses*, volgens Schönlein: eene bijzondere ziekteklasse, aan de phlogoses verwant, zich onderscheidende door het groote aandeel dat het zenuwstelsel daaraan neemt; vroeger werden deze ziekten deels *inflammationes toxicæ*, deels *neuroparalyticae* genoemd.
Neurophthalmia, de nerveuse oogontsteking.
Neurophthisis, het wegteren der zenuwen, eigenlijk *tabes nervosa*; adj. *neurophthisicus*.
Neurophysice, de leer van de physische wetten, welke zich op het zenuwstelsel doen gelden.
Neurophysiologia, de zenuwphysiologie.
Neuroploca, een zenuwknoop, ganglion.
Neuroptera, de vliesvleugeligen, een familie van insecten waartoe onder anderen de libellen behooren.

Neuropteris, een familie van fossiele varens uit het steenkool.
Neuropyræ, *neuropyrætos*, de zenuwkoorts; adj. *neuropyretecus*.
Neurorheumatismus, het zenuwrheumatismus, inzonderheid in de zenuwscheden.
Neuroscenographia = *neurographia*.
Neuroscirrhus, de zenuwkanker, een verhard zenuwgezwel in het algemeen.
Neurosis, hieronder verstaat men gewoonlijk typische ziekten van het zenuwstelsel, terwijl alle koortsachtige aandoeningen, zogenoemde nerveuse koortsen, met uitzondering van de intermitterendes worden uitgesloten; adj. *neuroticus*; *remedia neurotica* = *nervina*.
Neurosthenia, te groote werkzaamheid der zenuwen; eene ziekte van of met concentratie der levenskracht in het zenuwstelsel, Lobstein.
Neurostemma = *neuroploca*.
Neurothele, het zenuwtepeltje; dimin. *neurothelium*; adj. *neurotheleus*, tot de zenuwtepeltjes behorende, deze vormende.
Neurothelitis, de ontsteking van de zenuwpapillen.
Neurothlipsis, eene drukking op de zenuwen; adj. *neurothlipticus*.
Neurotitis, de ontsteking der zenuwen van het inwendige oor.
Neurotomia, de zenuwsnede of de kunstmatige scheiding van eene zenuw; de anatomische ontleding en het onderzoek der zenuwen; bij de ouden meestal: de belediging eener zenuw; adj. *neurotomicus*, —*tōmus*.
Neurotoxa, *nosemata*, de zenuwvergiftigingen, eene soort van de *homootoxica*, C. H. Schultz.
Neurotrōsis, —*trōsmus*, de verwonding eener zenuw; *neurotrōma*, de zenuwwonde zelve; adj. *neu-*

rotrötus, aan eene zenuwvondt lijdende.

Neurymen = neurilema, neurilyma. *Neurymenitis*, de ontsteking van een zenuwvlies; *neurymenitis ophthalmica*, de ontsteking van het netvlies.

Neuter, gebruikelijk ook *neutralis*, geen van beide; *salia neutra*, neutrale zouten, vroeger diegenen genoemd, welke basis een alkali vormt, ter onderscheiding van de *salia media*; tegenwoordig ook die bij welke noch basis noch zuur den boventoon voert; gebruikelijk subst. *neutralitas*, de neutraliteit, onzijdigheid.

Nex, de dood, het dooden, vermoord worden; verb. *neco*, *are*, dooden.

Nexus, de verbinding, samenhang; *nexus causalis*, de oorzakelijke verbinding; verb. *necto*, *ere*.

Nicolum, het nikkel, een metaal dat deels gedegen, deels gebonden voorkomt.

Nicotianinum, de tabakskamfer, niet narkotisch, te bereiden door distillatie van tabaksbladeren met water, waarin na verloop van eenigen tijd witte bladvormige kristallen ontstaan; oplosbaar in aether en liquor kali hydrici.

Nicotinum, een alkaloïde in de tabaksplant, inzonderheid in de bladeren en zaden, als appel- en citroenzuur zout voorkomende; eene kleurloze olie van scherp reuk en smaak naar tabak, in water zeer oplosbaar, en vertoont dan eene sterk alkalische reactie; in den waterhoudenden toestand verstijft het bij 10°.

Nictatio, nictitatio, het met de oogen knippen; verb. *nictito*, *are*; *membrana nictitans*, het bindvlies of knipvlies, als derde ooglid, inzonderheid bij vogels voorkomende.

Nidor, de damp, geur; adj. *nidosus*, damp of geur verspreidend.

Nidus, het nest; verb. *nidulor*, *ari*, nestelen; bot. *bulbus nidulans*, een nestelende bol, wanneer binnen de vliezen, b. v. van het loof, vele kleine bolletjes zitten; *semina nidulantia*, nestelende zaden, wanneer deze vrij en zonder orde in de sappige massa van het pericarpium liggen, b. v. bij den oranjeappel.

Niger, zwart; subst. *nigredo*, *nigrities*, *nigritudo*; *nigricans*, zwartachtig; *nigrescens*, zwart wordend, in de zwarte kleur overgaande; verb. *nigresco*, *ere*, zwart worden.

Nigromantia = *necromantia*, de zwarte kunst.

Nihilum album, het witte niets, de zinkbloemen of het witte zinkoxyde.

Nimbus, een regenvlaag, stortregen; de stralenkrans om het hoofd op afbeeldingen van heiligen.

Nimius, te groot, te veel; adv. *nimis*, te zeer.

Niobium, een door Rose ontdekt metaal, dat veel overeenkomst heeft met tantalium.

Nipadites, een fossiele palmnoot.

Niphablepsia, de sneeuwblindheid.

Niphotyphlotes = *niphablepsia*; *niphotyphlosis*, het ontstaan van de sneeuwblindheid.

Nirlus, zoude eene aan zoster gelijke huidziekte aanduiden.

Nisus, nixus, het streven, de aan-drift, zucht; *nisus formativus*, de vormdrift. Blumenbach; *nisus* of *nixus parturientium*, de geboorteweëen; verb. *nitor*, *ti*.

Nitor, de glans; adj. *nitidus*, b. v. bot. semen, glinsterend; verb. *niteo*, *ere*.

Nitras, een salpeterzuur zout, b. v. *nitras kalicus* of *potassae*, salpeter.

Nitrilum of *nitrylium*, een nitril. De nitrilen zijn tot de familie der amidon en imiden behoorende

verbindingen der ammoniumoxydezouten, waarbij al de waterstof van het ammonium met 4 atomen zuurstof uit het oorspronkelijke zout is uitgetreden, van welke laatste 3 atomen zuurstof uit het zuur en 1 atoom zuurstof uit het ammoniumoxyde afkomstig zijn, Schlossberger. *Acidum nitrilicum*, het nitrilzuur; als nitrilzuren kan men volgens Schlossberger de tot dusverre imiden genoemde verbindingen beschouwen.

Nitrococcicum acidum, het nitrococcuszuur, uit het karmijnzuur door salpeterzuur verkregen, in gele rhombische plaatjes, lost op in koud, veel meer in heet water, in alcohol en aether; zijne oplossingen kleuren de huid geel.

Nitrocodeinum, het nitrocodeïne, eene nitrobasis, te bereiden door behandeling van codeïne met salpeterzuur.

Nitrogenium, de stikstof, basis van het salpeterzuur.

Nitromannitum, een door Domonte en Sobrero uit het mannite bereid substitutieprodukt, dat zich boven andere lichamen onderscheidt door groote neiging tot kristallisatie.

Nitropopulnicum acidum, het nitropopulinezuur, door Stenhouse bereid uit *Populus balsamifera*; kleurloze kristallen, welke oplossingen geel zijn gekleurd; in water gemakkelijk oplosbaar, meer nog in wijngeest.

Nitrum = *kali nitricum*, salpeter; adj. *nitricus*, salpeterzuurhoudend; *nitrosus*, salpeterigzuurhoudend; *acidum nitricum*, het salpeterzuur; *acidum nitrosum*, het salpeterigzuur; *nitratum*, met salpeterzuur bedeed; *pulvis nitratum*, het buskruid.

Nix, de sneeuw; adj. *nivalis*,

sneeuwachtig; *niveus*, sneeuwachtig, sneeuwwit, zeer wit.

Noasthenia, de verstands-, geestes- of gemoedswakte; adj. *noasthenicus*.

Nocens, *nocivus*, schadelijk; verb. *noceo*, *ere*.

Noctambulatio, *noctambulismus*, het nacht- of slaapwandelen; *noctambulo*, *noctambulus*, de nachtwandelaar, maanzieke; *noctambula*, de slaapwandelaarster.

Nocturna, de nachtvlinder.

Nodosaria, een geslacht van foraminiferen.

Nodosis, de knoestziekte, tusschen jicht en rheumatismus het midden houdende, Haygarthe.

Nodus, de knoop, knoest, een klein knoestachtig gezwel; *nodus chirurgicus*, de chirurgische knoop; *nodus hystericus* = *globus h.*; *dimin.* *nodulus*; adj. *nodosus*, knoestachtig, vol knoesten; *arthritidis nodosa*, de knoestjicht.

Noeggerathia, een geslacht van bladeren uit het steenkool- en permische tijdperk.

Noëma, de of het gedachte, het verstand; *noësis*, het denken, de verstandelijke werkzaamheid; adj. *noëticus*, *noëtos*, geschikt tot denken.

Noli me tangere, wil mij niet aanraken, eene soort van kankergezwell dat vooral operatieve hulp verbiedt.

Noma, nome, eene om zich heen vretende zweer; de zoogenoemde waterkanker, in den regel bij kinderen, zelden bij volwassenen.

Nomas, een nomade, iemand die een herders- of heen en weder trekkend leven leidt; *nomades*, bijnaam van een soort van duiven.

Nomos, de wet, het richtsnoer; het bescheiden deel of het toegedeelde.

Noochiria, Niemann, zie: *noosteresis*.

Noologia, de leer van het verstand, eene in de 17de eeuw opgeworpene leer, welke door de kennis van de verwantschap der dingen tot de kennis hunner oorzaken zoude leiden; adj. *noologicus*, *noologus*.
Noosteris, *noochiria*, het beroofd zijn van verstand, inzonderheid door narkotische middelen, zogenoemde liefdedranken, stoornissen van den slaap, enz.
Norma, het richtsnoer, de regel; adj. *normalis*, regelmatig; dikwijls ook in de plaats van natuurlijk.
Nosaetiologia, de leer der ziekteoorzaken; adj. *nosaetiologicus*, —*logus*, de nosaetiologie betreffende, zich daarmede bezig houdende.
Nosanthropochemia, de pathologische scheikunde van het menschelijk organisme.
Nosazontologia, *nosazologia*, Kieser, de leer van de ziektepotentien of ziek makende invloeden; bij Galenus: de ziekteoorzaken.
Noseleia, *noselia*, de verpleging van of het waken bij zieken.
Nosema, *noseuma*, de ziekte; adj. *nosematicus*, lijdend, ziek, van ziekte afkomstig, Ploucquet.
Nosephorus, ziekte verwekkend.
Noseropherëtron, een draagbaar voor zieken.
Noserochrema, een werktuig dat te gelijk als wagen, draagbaar en bed voor zieken kan worden gebezigd.
Noserus, tot ziekten geneigd makend; ziekelijk.
Nosistoria, de geschiedenis van eene ziekte in het algemeen; eene ziektegeschiedenis.
Nosocephalus, eene gedurende de zwangerschap door ziekte ontstane misvorming van het hoofd, Geoffroy St. Hilaire.
Nosochthonographia, de beschrijving der woonplaats, het punt van

uitgang van endemische of volksziekten; adj. *nosochthonographicus*.
Nosochthonologia, *nosochorologia*, de geneeskundige aardrijkskunde, *geographia medica*; adj. *nosochthonologicus*.
Nosocomia, *nosocomësis*, de verzorging van zieken; *nosocomus*, de ziekenverzorger.
Nosocomium, een ziekehuis.
Nosodes, lijdend, ziekelijk, ziek makend.
Nosodochium, het ziekehuis, een hospitaal.
Nosogenësis, *nosogenia*, het ontstaan en de ontwikkeling van eene ziekte; adj. *nosogeneticus*.
Nosographia, de ziektebeschrijving; adj. *nosographicus*.
Nosologia, de ziekteleer, leer van het wezen eener ziekte; de speciële pathologie, Ploucquet; adj. *nosologicus*.
Nosonomia, de leer van de wetten volgens welke de ziekten zich ontwikkelen; adj. *nosonomicus*.
Nosopœticus, ziekte verwekkend, *morbificus*.
Nosothëoria = *nosologia*.
Nosotrophia, het aanhouden van eene ziekte; een voortdurend oorzakelijk ziektemoment; eene langdurige ziekte, Pinzger; adj. *nosotrophos*, de ziekte verlengend; *nosotrophii*, geneeskundige kwakzalvers.
Nostalgia, het heimwee; adj. *nostalgicus*.
Nostomania, *nostromania*, eene reeds in melancholie overgegangene *nostalgia*.
Nota, het kenmerk, het teeken; *notae*, de primitiefstreep bij de ontwikkeling van het embryo in het ei; verb. *noto*, are, aanwijzen, doen kennen.
Notaeomyelitis, *notomyelitis*, de rugmergsgontsteking; *notomyelos*, het ruggemerg.

Notalgia, *notialgia*, de ruggepijn; adj. *notalgicus*.
Notencephalus, eene misgeboorte welke hersenen in hunne gewone grootte, met het kleinere gedeelte in het achterhoofd, met het grootere gedeelte tusschen de naar achteren openstaande bovenste wervelbeenderen liggen, Geoffroy St. Hilaire. *Nosencephalocèle* moet den zelfden of een gelijken toestand aanduiden.
Nothus, valsch, onecht, *spurius*.
Notidanus, een fossiele haai uit het jura en het krijt.
Notio, het begrip.
Notis, *notia*, de vochtigheid; het ijzer-, koperroest.
Notoglypta, —*ter*, —*tes*, de ruggeschaaf, een tegen het jeuken van den rug in sommige streken gebruikelijk werktuig.
Notomeles, eene misvorming met overtollige ledematen aan den rug.
Notophorus, volgens Marga en Geoffroy St. Hilaire: eene misgeboorte met eene zakvormige uitbreiding der huid in het midden van den schedel, het achterhoofd, enz., tot aan het heiligbeen, eene zeer omvangrijke *spina bifida*.
Notornis, een kortvleugelige vogel uit het alluvium van Nieuw-Zeeland.
Notorrhæzæe, de planten uit de familie der *Cruciferae*, welke gladde zaadblaadjes op den rug van de *radicula* liggen.
Notos, de rug.
Nototherium, een fossiel viervoetig dier uit het alluvium van Australië.
Novacula, een zeer scherp mes, inzonderheid een scheermes.
Novilunium, de nieuwe maan.
Novus, nieuw; subst. *novitas*, de nieuwheid, het nieuwtje.
Nox, de nacht; adj. *nocturnus*, *nyc-toides*.
Noxa, de schadelijkheid; adj. *noxius*.
Nubes, de wolk; dimin. *nubecula*.
Nubilis, troebel, bewolkt; *nubila*, plur., de wolken.
Nucha, de nek; adj. *nuchalis*.
Nucleolus, een kleine kern, een kernlichaampje.
Nucleus, de kern, de celkern; bot. een lichaam dat aan de punt van het ovulum voor den dag komt en de massa doorboort; *nucleus ossificationis*, het uitgangspunt van het verbeeningproces; adj. *nuclearis*.
Nuculanium, bot. de steenbes, eene vleezige vrucht, welker endocarpium een steenachtigen toestand aangenomen heeft.
Nudus, naakt; bot. *flos nudus*, eene bloem aan welke het perianthium ontbreekt; subst. *nuditās*; verb. *nudo*, are, ontblooten.
Numerus, het getal; adj. *numerosus*, talrijk; verb. *numero*, are.
Nunmulina, *mummulites*, fossiele foraminiferen uit de tertiaire lagen.
Nuntius, de bode, de tijding, het bericht; verb. *nuntio*, are.
Nus, het gemoed, het verstand, de rede.
Nuto, are, knikken; bot. overhangen, b. v. *flos*, entom. *caput nutans*; subst. *nutator*, de knikkende b. v. *musculus nutator* = *sternocleidomastoideus*; *nutus*, de wenk.
Nutrimen, *nutrimentum*, het voedingsmiddel; *nutritio*, *nutritus*, de voeding; adj. *nutritius*, *nutritorius*, voedend, b. v. *vasa nutritia*, de voedingsvaten; verb. *nutrio*, *ire*; *nutrientia remedia*, voedende middelen.
Nutrix, de voedster, eene min.
Nux, de noot; bot. eene harde, drooge, niet opspringende eenzadige vrucht; dimin. *nucula*.
Nychthemeron, dag en nacht, een tijd van 24 uren.

Nyctalopia, de dagblindheid; *nyctalops*, de dagblinde, iemand die bij dag bijna in het geheel niet, bij nacht daarentegen goed kan zien.

Nyctegersia, het opspringen uit den slaap bij nacht.

Nycterinus, nachtelijk, donker; *febres nycterinae* = *f. nocturnae*.

Nyctiplantos, — *polos*, — *porus*, een nacht- of slaapwandelaar.

Nyctobasis, *nyctobatesis*, het slaap- of nachtwandelen.

Nyctophonia, de stemmeloosheid bij dag, J. Fr. Knaf.

Nyctotyphlosis, de nachtblindheid.

Nygma, de steek; adj. *nygmaticus*; *emplastrum nygmaticum*, een pleister tegen gestoken wonden.

Nympha, de nimf, de bruid, jonge vrouw; *nymphae*, de kleine schaamlippen; entomol. insek-

tenpoppen met onvolkomene gedaanteverwisseling, Lamarck.

Nymphause, de vergrooting, hypertrophie, of ook de verlenging der kleine schaamlippen.

Nymphitis, de ontsteking van de kleine schaamlippen of clitoris.

Nymphomania, de mansdolheid, de ziekelijk verhoogde geslachtsdrift bij de vrouw; adj. *nymphomaniacus*.

Nymphoncus, een gezwel aan de kleine schaamlippen.

Nymphotomia, de gedeeltelijke verwijdering van de vergrootte kleine schaamlippen of clitoris.

Nystagmus, het krampachtig trekken van de oogleden of den oogappel zelve, zoo als bij groote slaperegheid wordt waargenomen.

Nyx = *nox*.

Nyxis, het steken, insteken.

O.

Oaralgia, *oarialgia*, de pijn in de eierstokken.

Oariocele, eene eierstokbreuk, in welke men vermeent den eierstok te hebben gevonden.

Oariocyēsis, de eierstokzwangerschap; adj. *oariocyeticus*.

Oarion, de eierstok; adj. *oarius*, b. v. *graviditas oarica* = *oario-cyēsis*.

Oarioncus, het eierstokgezwel.

Oarioparectāma, de abnormale uitzetting van den eierstok.

Oariopathia, een lijden der eierstokken in het algemeen; adj. *oariopathicus*, een zoodanig lijden betreffende.

Oariophyma, een niet hard b. v. hypertrophisch gezwel van den eierstok.

Oariorrhēsis, de verscheuring van den eierstok; adj. *oariorrhecticus*.

Oarioscirrhus, de kanker van de eierstokken.

Oariosterēsis, de extirpatie, het uitsnijden van den eierstok.

Oarilis, de ontsteking van den eierstok; adj. *oariticus*.

Oariydrops, de waterzucht van de eierstokken.

Oariypertrophia, de vergrooting, hypertrophie van den eierstok.

Oauditio, obauditus, de hardhoorrendheid.

Obclavatus, omgekeerd knodsvormig.

Obcoecatio, het blind maken, de verblindings; verb. *obcoeco*, are.

Obconicus, omgekeerd kegelvormig, met de punt naar beneden.

Obcordatus, *obcordiformis*, omgekeerd hartvormig.

Obdormitio, het inslapen, *obdormitio artuum*, voor stupor artuum.

Obductio, het bedekken, verbergen; dikwijls gebezigd voor lijkopening, b. v. *obductio legalis*, de gerechtelijke lijkopening; verb. *ob-*

duco, ère. overtrekken, bedekken; openen of onderzoeken van lijken.

Obelos, de spies, pijl, spits; adj. *obelaeus*, pijl- of spiesvormig; *sutura obelaea* = *s. sagittalis*.

Obesitas, de zwaarlijvigheid, vetzucht; adj. *obesus*, lijvig, vetzuchtig.

Ober, de hinderpaal, hindernis.

Obfuscatio, de verduistering, b. v. van het gezichtsvermogen; verb. *obfusco*, are.

Objectum, het voorwerp; adj. *objectivus*, wat binnen het bereik der waarneming valt; verb. *objicio*, ère.

Obitus, het sterven, de dood; verb. *obeo*, *ire*, sterven.

Oblatus, aangeboden; *oblata placenta*, de oblie; *oblatae laxativae*, afvoerende oblieën; verb. *offero*, *erre*.

Oblectatio, de verlustiging; *oblectamentum*, een verlustigingsmiddel; verb. *oblecto*, are.

Oblinitio, het bestrijken met een penseel; verb. *oblino*, ère.

Obliquitas, de scheefheid, de schuine stand b. v. der tanden; adj. *obliquus*, zijdelingsch, scheef, schuin, bot. gedraaid, b. v. *folia obliqua*, wanneer de eene rand naar boven, de andere naar beneden gekeerd is.

Obliteratio, de sluiting; vergroeiing van het lumen, vooral van vaten; het uitwischen, vernietigen; verb. *oblitero*, are, gesloten worden, door vergroeiing.

Oblivio, het vergeten, de vergeetachtigheid; verb. *obliviscor*, ci.

Oblongus, langwerpig, b. v. *folium*.

Obmutescentia, het plotseling stom worden; verb. *obmutesco*, ère.

Obnubilatio, de bewolking, verduistering; o. *capitis*, de verduistering des gezichts; verb. *obnubilo*, are.

Obolus, in gewicht een halve scrupel, 10 grein.

Obomasum, de vierde of lebmaag der herkauwende dieren.

Obovatus, omgekeerd eirond.

Obrutus, belast, beladen; *sanguine obrutus*, met bloed overvuld; verb. *obruo*, ère, belasten.

Obscoenus, vuil, smerig, ook in het spreken; *partes obscoena*, de schaamdeelen.

Obscuratio, de verduistering; *obscuritas*, de duisternis; adj. *obscurus*; verb. *obsuro*, are, verduisteren.

Obsequium, de gehoorzaamheid; adj. *obsequiosus*; verb. *obsequor*, qui, gehoorzamen, aan iets voldoen.

Observatio, de waarneming; *observator*, een waarnemer; verb. *ob servo*, are.

Obsessus, bezeten, *daemoniacus*; bezet, b. v. met haren; verb. *obsideo*, ère.

Obsidianus, een glasachtig lava van de veldspaatfamilie, het obsidiaan.

Obsitus, bezaaid, bezet, bedekt, b. v. met vlekken; verb. *obsero*, ère.

Obsolētus, verouderd, buiten gebruik gekomen, eenzaam, verlaten, onduidelijk; van de kleur: verschooten; verb. *obsolesco*, ère, buiten gebruik komen.

Obstetrix, de vroedvrouw; adj. *obstetricus*, *obstetricalis*; *ars obstetricia*, de verloskunde; *medicus obstetricus*, de verloskundige; *sella obstetricalis*, de stoel om in te baren; verb. *obstetrico*, are.

Obstipatio, constipatie, de verstopping b. v. *alvi*, van den stoelgang; verb. *obstipo*, are.

Obstipitas, de schuine stand, b. v. *capitis* of *colli*, de schuine hals of hoofd, met gelijktijdige stijfheid; adj. *obstipus*, scheef, b. v. *caput*.

Obstructio, de verstopping; verb. *obstruo*, ère; *obstruentia remedia*, verstoppende middelen.

Obstupefactio, de bedwelming; verb. *obstupefacio*, ère; *obstupefacientia remedia*, bedwelvende middelen, b. v. *narcotica*.

Obtecto-venosus, bedekt geaderd.

Obturator, het sluiten, dicht maken, b. v. van eene opening; obturamentum of obturaculum, een sluitings- of verstoppingsmiddel; obturator, een sluiters, verstopper; obturator palati, de toestel tot het sluiten eener tegennatuurlijke verhemelteopening; verb. obturo, are.

Obtusangulus, met stompe hoeken. *Obtusatus*, afgestompt.

Obtus, stomp; verb. obtundo, ère; remedia obtundentia, afstompende middelen.

Obvius, te gemoet komend, voorkomend; adv. obviam, te gemoet. *Obvolutio*, de inhulling, bedekking; verb. obvolvo, ère; remedia obvolventia, involventia, inwikkelende middelen.

Occasio, de gelegenheid; adj. occasionalis; causae occasionales, de gelegenheid gevende oorzaken.

Occasus, de ondergang, b. v. solis; verb. occido, ère, ondergaan, te gronde gaan.

Occipitum, occiput, het achterhoofd; adj. occipitalis.

Occultus, verborgen; verb. occulto, ère; occulto, are.

Ocellus, entomol. de oogvlek, het neven oog, de enkelvoudige oogen bij de insekten; adj. ocellatus.

Ochema, een middel om iets te verwijderen, een voermiddel of drager, het vehiculum, b. v. voor geneesmiddelen, voor aanstekelijke stoffen.

Ochra, de oker, ijzerhoudende aarde; adj. ochrôdes, ochroides, okerkleurig, geelachtig rood; ochros, vuilgeel, roodachtig.

Ochreae, bot. het tuitje, dunne vliezige buisjes, die den stengel en de takken boven den oorsprong der bladeren omringen; adj. ochreatus.

Ochriasis, de vuil-gele gelaatskleur; = ochropyra.

Ochropyra, de gele koorts.

Ochthôdes, randachtig opgeheven; ulcus ochthodes, eene zweer met callose randen.

Ocrea, een beenharnas; bij sommigen = crista tibiae.

Octaëdron, een lichaam, b. v. een kristal, met 8 vlakken.

Octameniaeus, octamenus, achttanden durende.

Octandria, de klasse der planten met 8 meeldraden bij Linné.

Octarius, een pint.

Octimestris = octameniaeus.

Oculomotorius, nervus, het derde zenuwpaar.

Oculus, het oog; adj. ocularis; oculatio, het inenten; oculista, een oogarts.

Ocyodonicus, de geboorteweeën bespoedigende, b. v. pulvis, een de weeën bevorderend middel.

Ocyophonus, snel doodend.

Ocyotocœus, snel barend; het snelle baren bevorderend.

Ocytocos, de gemakkelijke en snelle verlossing; een gemakkelijk en snel verlopend kraambed; adj. ocytocos, snel barend.

Odinagôgus, de geboorteweeën bevorderend, vandaar remedia odinagôga, de weeën bevorderende middelen.

Odinolyonta remedia, de weeën verzachtende middelen.

Odinolysis, de vermindering of verzachting van de weeën.

Odinopoeus, de barensweeën doende ontstaan; vandaar remedia odinopoea.

Odin, odin, de barens- of geboorteweeën; odinicus, de weeën betreffende.

Odium, de haat; adj. odiosus, gehaat, hatelijk; verb. odi, isse.

Odimalia excrementa, kwalijk riekende uitscheidingen; inzonderheid bij kraamvrouwen; odimalis, kwalijk riekend, stinkend.

Odme, de reuk, stank; adj. odmodus; odmodea = odmalea.

Odmylum, —*lium*, het odmyl, een radikaal in kunstmatig gezwavelde oliën, C⁸H⁸, dat met het butyren isomeer schijnt te zijn.

Odontaganactësis = odontocnësis.

Odontagma, eene breuk der tanden.

Odontagôgum, de tang om tanden uit te trekken; een tand-sleutel.

Odontalgia, de inzonderheid reumatische tandpijn; adj. odontalgicus.

Odontamblyogmus, het stomp zijn der tanden.

Odontapotribë, odontapotripsis, het afslijten der tanden, Lobstein.

Odontapotrophia, het kleiner worden, het afnemen der tanden.

Odontaspis, een geslacht van fossiele haaien uit het krijt.

Odontelephas, de ivoorzelfstandigheid van de tanden.

Odonteuros, de beeneter der tanden.

Odonthaemodia = haemodia.

Odontheros, eene rij tanden, het gebit.

Odonthyalos, het glazuur der tanden, het émail.

Odonthyperaesthësis = haemodia.

Odontiasis, het moeielijk tanden krijgen.

Odontiatra, de tandheelkunde; odontiatros, een tandgeneesheer; adj. odontiatricus.

Odonticus, de tanden betreffende; odontica remedia, tandmiddelen.

Odontitis, de ontsteking der tanden; adj. odontiticus.

Odontobothrion, —*thrium*, de tandkas, alveolus; odontobothritis, de ontsteking der tandkassen.

Odontochalia, het tandcement.

Odontocnësis, —*cnesmus*, het pijnlijke jeuken van het tandvleesch.

Odontocolla, het tandcement.

Odontocomium, odontonosocomium, eene inrichting ter genezing van tandlijders.

Odontodes, —*toides*, tandvormig.

Odontodiarrhoea, de diarrhée der kleine kinderen bij het tanden krijgen.

Odontoglyphis, —*glyphon*, een vijl voor de tanden.

Odontolithus, de tandwijnsteen.

Odontologia, de leer der tanden.

Odontologia, de schuine stand van de tanden.

Odontomys, het merg of de pulpa van de tanden.

Odontonecrosis, de brand of het versterf van de tanden.

Odontonosologia, de leer aangaande de tandziekten.

Odontoparallaxis = odontologia.

Odontopathologia, de leer van de tandziekten.

Odontophlegmone = odontitis, inzonderheid ontsteking van de lagere gedeelten der tanden.

Odontophylia, het inschieten der tanden; het uitbreken der tanden, dentitio.

Odontopiester, de tandpers, een werktuig aanbevolen tegen tandpijn.

Odontoprisis, het tandenknarsen.

Odontoprion, de tandzaag, tot het afzagen van tanden.

Odontopteris, een fossiele varen uit het steenkool.

Odontorrhine, de tandvijl.

Odontorrhiza, de tandwortel.

Odontoschisis, het splijten van een of meer tanden; odontoschisma, de tandspleet zelf.

Odontosis, de tandvorming, het uitbreken der tanden.

Odontospasmus, de tandkramp, ontstaande ten gevolge van het moeielijk tanden krijgen.

Odontosphaelismus, het bederf aan de tanden.

Odontostephyton, een tanduitwas, Lobstein.

Odontostëresis, het verlies van tanden; adj. odontostëreticus.

Odontostichos, odontosthoechos, eene rij tanden.

Odontosynerismus, het tandenklappen.
Odontotheca, een tandzakje.
Odontotherapia, de geneeskunde van de tanden.
Odontotrimma, een tandpoeder, pulvis dentifricius.
Odor, de reuk, geur; odoramentum, een reukmiddel; odoramentum siccum, een reukpoeder; odoratus, het reukzintuig; adj. odorifer, riekend; odorifera remedia, reukmiddelen.
Odorinum, het odorine, eene basis in de oleum animale Dippeli.
Odyne, de pijn; bij de ouderen in het algemeen alles wat het lichaam en den geest onaangenaam is; adj. odynicus, pijnlijk, van pijn afkomstig; odyneros, odyndes, pijnlijk.
Odynephatos, pijn stillend.
Odynephobia, zekere vrees voor pijn; adj. odynephobus.
Odynephorus, pijn veroorzakend.
Odynopoeus = odynephorus.
Oecodulos, een huisknecht, een bediende des huizes.
Oeconomia, de beschikking, huishouding; oeconomia animalis, de huishouding of innerlijke inrichting van het dierlijk organisme, de landhuishoudkunde; adj. oeconomus, de oeconomie betreffende, spaarzaam, nauwkeurig; oeconomus, een landhuishoudkundige.
Oedaleus, oedalicus, gezwollen, uitgezet.
Oedema, oedematia, eigenlijk ieder gezwel; tegenwoordig alleen een vochtgezwel, d. i. eene door opvoering van water in het onderhuidse celweefsel of in een parenchymateus orgaan, b. v. de longen, ontstane zwelling; adj. oedematicus, —tosus.
Oedematosarca, oedematosarca, een op het gevoel als vast vleesch zich vertoonend vochtgezwel, M. A. Se-

verin; bij sommigen = tumor lymphaticus.
Oedematoscheocele, oedematoscheocele, eene van oedema van het scrotum vergezeld balzabreuk.
Oedematosrophe, —strophia, het terugtrekken van een oedema; adj. oedematosrophicus.
Oedemerysipelas, het oedemateuse roosuitslag.
Oenanthaether, wijnaether, vormt een hoofdbestanddeel der foeselolie van wijn- en koornbrandewijn, en veroorzaakt den aan oude wijnen gewonen reuk; het best wordt hij verkregen door distillatie van wijngist met water.
Oenantholeum, oenanthaldehyd, door drooge distillatie van ricinusolie verkregen; eene kleurloze aromatische olie, gaat bij blootstelling aan de lucht in oenanthylzuur over.
Oenanthylum, —lium, het oenanthyl, ook caproyl, eene koolwaterstof in de vloeistof van het oenanthylzuur kali; oenanthylicum acidum, het oenanthylzuur, wordt verkregen door oxydatie van ricinusolie, was of oliezuur met salpeterzuur of chroomzuur, door Laurent azoleïnezuur genoemd; oenanthylolum acidum, het oenanthyligzuur of oenanthzuur, komt voor in de foeselolie van den wijn aan een aether gebonden; het zelfde zuur komt voor in de foeselolie van het koorn, uit dien hoofde door Berzelius sitinezuur genoemd.
Oenelaem, de wijnolie, een drank uit olie en wijn, de wijngeest, Rolfink.
Oenodes, oenoides, wijnachtig, met wijn overeenkomstig.
Oenogala, melk met wijn.
Oenolatura, aftreksels in wijn of geneeskrachtige wijnen, bereid door maceratie met wijn van wortelen, kruiden, enz., Béal.

Oenoleum, oenolum, het oenol, = mesitylen, eene koolwaterstof, eene kleurloze, knofoekachtig riekende vloeistof; oenolea, volgens Béal: de wijnoplossingen, welke hij weder in zouten en niet zouten verdeelt.
Oenolica, de wijnverbindingen volgens Béal, oenolea, oenolata, oenolatura, oenolotiva.
Oenolotiva, de wijnoplossingen tot het doen van inwrijvingen, waschingen, inspuitingen, enz., Béal.
Oenomania, de te groote neiging tot het gebruiken van wijn en andere geestrijke dranken; bij sommigen: de zuiperswaanzen, delirium potatorum; adj. oenomanes.
Oenomel, oenomeli, de wijnmeede, de honigwijn.
Oenomellea, de honigverbindingen met wijn, Béal.
Oenophlygia, oenophlyxis, de dronkenschap, het dronken zijn; adj. oenophlyctus, oenophlyx, dronken.
Oenopoëia, de wijnbereiding.
Oenopolia, de wijnhandelaar; oenopolium, de wijnhandel, een wijnhuis.
Oenostagma, de wijngeest.
Oenotheca, de wijnkelder.
Oenothionicus, zwavelwijnzuurhoudend; acidum oenothionicum, oenothicum, volgens Serturmer, het zwavelwijnzuur.
Oenylaminum = propylaminum.
Oenylowydum, de oenylaether, eene naar pepermunt riekende vloeistof, in water onoplosbaar, in alcohol oplosbaar, bij 120° kokend; wordt daaraan door zuren waterstof onttrokken, dan blijft eene koolwaterstof over, het mesitylen of oenol.
Oesophalgia, de pijn in den slokdarm.
Oesophagecpiasmus, het verschuiven

van den slokdarm uit zijne ligging.
Oesophagecpiesterion, een werktuig ter verschuiving van den slokdarm uit zijne ligging.
Oesophagectopia, de dislocatie van den oesophagus.
Oesophagemesis, het braken alleen uit den slokdarm, bij sluiting van den mond der maag.
Oesophageurysma, de ziekelijke uitzetting van den slokdarm; adj. oesophageurysmaticus.
Oesophagismus = oesophagitis, dysphagia, oesophagospasmus.
Oesophagitis, de ontsteking van den slokdarm.
Oesophagocèle, eene slokdarmbreuk.
Oesophagodynia, de slokdarmpijn, inzonderheid de krampachtige; adj. oesophagodynicus.
Oesophagopathia, een slokdarmlijden; adj. oesophagopathicus.
Oesophagoplegia, de verlamming van den slokdarm; adj. oesophagoplecticus, oesophagoplegicus.
Oesophagorrhagia, eene verbloeding uit den slokdarm.
Oesophagorrhoea, eene uitscheiding van bloed en andere vloeistoffen uit den slokdarm.
Oesophagospasmus, eene slokdarmkramp.
Oesophagostenoma, eene vernauwing van den slokdarm; oesophagostenosis, de vorming van zulk eene vernauwing.
Oesophagotomia, de slokdarmsnede, eene operatie.
Oesophagus, de slokdarm; adj. oesophageus.
Oestromania = nymphomania.
Oestrum, oestrus, de sterke begeerte naar iets; de horzel, brems; de bronstijd, de clitoris.
Offensio, de beleediging, benadeeling; offendiculum, een steen des aanstoots; verb. offendo, ère, beleedigen, benadeelen.
Officina, de werkplaats, apotheek;

adj. officinalis, in geneeskundige beteekenis: wat in de apotheek in voorraad moet worden gehouden, vandaar formula officinalis, als tegenstelling van formula magistralis.

Officium, de plicht, schuld.

Ogmomele, eene holle sonde, specillum sulcatum.

Oiocalymna, oiocalyptrum, het schaafvlies van het ei, of het buitenste ei-omhulsel, membrana ovuli corticalis.

Olaninum, eene dierlijke basis in de oleum animale Dippeli.

Olecranarthritis, de ontsteking van het elleboogsgewricht; de jicht daarvan, olecranagra.

Olecranarthrocace, een chronisch lijden, ook caries van het elleboogsgewricht.

Olecranon, het haakvormige uitsteeksel aan het boven einde van de ellepijp, ulna.

Oleum, eene koolwaterstof in de produkten der drooge distillatie van niet vluchtige vetzuren.

Oleum, het olievet, hoofdbestanddeel der bij gewone temperatuur vluchtige vetten van het dieren- en plantenrijk; oleicum acidum, het oleïne- of oliezuur, eerst sedert korten tijd in zuiveren toestand bekend geworden, door Gottlieb; het komt voor in het vet der meeste dieren, alsmede in de meeste vloeibare plantenvetten, met uitzondering van de opdroogende oliën.

Olene, de elleboog.

Oleulea, de enkelvoudige aetherisch olieachtige verbindingen, Béral.

Oleulica, de verbindingen van de aetherische oliën met geneeskrachtige stoffen, Béral.

Oleum, de olie; adj. oleosus.

Olfactus, de reuk; adj. olfactorius, b. v. nervus, de reukzenuw; verb. olfacio, erva, ruiken, beruiken.

Olibanum, de wierook.

Oligaemia, olighaemia, de armoede aan bloed.

Oligoblennia, het gebrek aan slijm.

Oligocean, tertiaire lagen tusschen het eoceen en het mioceen gelegen.

Oligocholia, het gebrek aan gal.

Oligochylia, het gebrek aan chyl of voedingssap.

Oligochymia, het gemis van sappen.

Oligoclaas, soda-veldspaat.

Oligodacrya, het ontbreken, het gemis van tranen.

Oligogalactia, oligogalia, het gebrek, het gemis van melk.

Oligomenorrhoea, de spaarzame, geringe menstruatie, menstruatio parca.

Oligopionia, het gebrek aan vet.

Oligopsychia, de verstandsarmoede, verstandszwakke, een lichte graad van onmacht; adj. oligopsychicus.

Oligosialia, de te geringe afzondering van speeksel.

Oligospermia, het gebrek aan zaad; adj. oligospermaticus, —micus.

Oligotrichia, de dunharigheid, te weinig haren; adj. oligotrichos, oligothrix, te weinig behaard.

Oligotrophia, de te geringe voeding; adj. oligotrophicus, oligotrophus, weinig voedend.

Oliguresia, oliguresis, de ziekelijk verminderde afscheiding van urine.

Oligydria, oligohydria, het gebrek aan waterige, sereuse vloeistoffen.

Olinum, een glycerid, waarin het glyceryloxyde aan olinezuur gebonden is; olinicum acidum, het olinezuur, het oliezuur van de opdroogende oliën, onderscheidt zich van het oleïnezuur daardoor dat het met salpeterigzuur niet verstijft en geen elaidinezuur vormt.

Oliva, de olijf; olivae, de olijven, lichamen aan het verlengde merg; adj. olivaceus, olijfkleurig; olivaris, oliviformis, olijfvormig.

Olivilum, olivilium, olivinum, de uit

den wilden olijfboom vloeiende gomharsachtige stof, geeft aan kokenden wijngeest eene zelfstandigheid, het olivile af, welke bij het bekoelen kristalliseert, gemakkelijk oplosbaar is in heet water, alkohol en alkaliën, weinig oplosbaar daarentegen in aether; bij drooge distillatie levert het olivile een eigenaardig brandig zuur.

Olla, een aarden vat, pot, kruik.

Olophlyctis, de zwarte pokken.

Olus, tuingroente, b. v. koolsoorten; adj. oleraceus.

Omagra, omalgia, de schoudergewrichtspijn, schoudergewrichtsjicht.

Omarthritis, de ontsteking van het schoudergewricht; = omagra.

Omarthrocace, omocace, een chronisch lijden, ook caries van het schoudergewricht.

Omasum, omasus, de derde maag of boekpens der herkauwende dieren.

Omen, het teeken, het voortteeken; in de pathologie: boni aut mali ominis, een gunstig of ongunstig voortteeken bezittend.

Omentitis, de ontsteking van het net, epiploitis.

Omentocèle, epiplocèle, eene netbreuk.

Omentum, het net; diminut. omentulum; adj. omentalis.

Omichesis, het wateren; omichma, het gewaterde, de urine.

Omichmyloxydum, eene door Scharling in de urine ontdekte stof, hoogst waarschijnlijk een mengsel van onderscheidene stoffen; wellicht komt er somwijlen hippuurzuur in voor, of eenige andere benzoylverbinding, of wel phenylzuur, Schlossberger.

Omium, entomol. het voorschouderblad, het schouderstuk.

Omnivorus, alles etend; animalia omnivora, dieren welke zoowel

van vleesch als van plantaardig voedsel leven, derhalve te gelijker tijd herbivora en carnivora zijn.

Omocotyle, de geleedingsholte van het schoudergewricht.

Omohyoideus, musculus, omoyodes, de nedertrekkende spier van het tongbeen, die zich deels aan het tongbeen, deels aan het schouderblad vastzet.

Omophagia, omositia, het gebruik van rauwe spijsen; adj. omophagus, omositus, van rauwe spijsen levend; omos, rauw, ongekoekt.

Omopecta, het schouderblad.

Omostrophosis, de uitrekking van het schouderbeen.

Omotocia, de miskraam, eene te vroegtijdige verlossing; omotocos, eene onrijpe vrucht barend, zeer moeilijk en pijnlijk barend.

Omphalelcosis, eene navelzweer.

Omphalitis, eene ontsteking van den navel of zijne vaten.

Omphalum, een kleine navel.

Omphalocèle, eene navelbreuk.

Omphalo-cranodidymus, eene misgeboorte, waarbij de navelstreng of het rudiment van een foetus in den schedel van een ander wortelt.

Omphalolysis, bij sommigen: de scheiding, de verscheuring van de navelstreng.

Omphalomesaraicus, den navel en het net betreffende; vasa omphalomesaraica, de netnavelvaten, bij het foetus.

Omphalomonodidymi, tweelingen welke aan den navel en den onderbuik zijn vergroeid.

Omphalonecus, een vast navelgezwel.

Omphaloneuron, de navelstreng.

Omphaloneurorrhesis, de verscheuring van de navelstreng.

Omphaloneurostrepis, de draaiing, de torsie van de navelstreng.

Omphalophlebitis, de ontsteking van de navelader.

Omphalophlegmon = omphalitis.

Omphalophyma, eene zwelling van den navel; somwijlen: zwelling van de navelstreng.
Omphaloproptosis, eene uitzakking uit den navel; het uitzakken van de navelstreng gedurende de verlossing.
Omphalorrhagia, eene bloeding uit den navel of uit de navelvaten.
Omphalorrhæxis = *omphalorrhæsis*.
Omphalorrhoea, eene niet bloedige uitvloeijing uit den navel.
Omphalotomia, de navelsnede, het uitsnijden van de navelstreng; *omphalotomus*, een werktuig voor de omphalotomie; een verloskundige die de navelstreng afsnijdt.
Omphalus, de navel; adj. *omphalicus*.
Onania, de zelfbevelekking; *onanismus*, de ondeugd der zelfbevelekking; *onanita*, een onanist.
Oncologia, de leer van de gezwellen, die van de abscessen.
Oncosis, *oncus*, het gezwel, het vaste, eene zwelling; adj. *oncodes*, gezwollen, met een gezwel overeenkomstig.
Oncothlipsis, eene door een gezwel veroorzaakte drukking; adj. *oncothlipticus*.
Oncotomia, het openen van gezwellen, hoofdzakelijk van abscessen.
Oneirognus, een levendige droom; eene pollutie in den droom.
Oneirologia, de leer van de droomen, de droomuitlegkunde.
Oneiromantis, de droomuitlegger; *oneiromantia*, de droomuitlegkunde.
Oneironosus, het ziekelijke droomen.
Onomacletor, *onomatocletor*, de naam aanwijzer, het naamregister.
Onomatologia, de leer van de naamgeving, het naam geven zelf.
Onomatopoësis, de naamvorming, inzonderheid volgens zekere overeenkomst in den klank.
Ononidum, eene zoete stof in den

wortel van *Ononis spinosa*, overeenkomstig met het glycyrrhizine.
Ontoglossa, de oorspronkelijke taal, de aan het wezen der dingen ontleende beteekenis in de taal.
Ontographia, de beschrijving alsmede de teekening der dingen.
Ontolalia = *ontoglossa*.
Ontologia, de leer van het wezen of het bestaan en het voortduren der dingen; adj. *ontologicus*, *ontologus*, iemand die zich met de ontologie bezig houdt.
Onus, de last; adj. *onustus*, beladen; *onerosus*, zwaar, lastig; verb. *onero*, are.
Onychauxe, de verdikking van de nagels.
Onychochallaxis, de ontaarding van de nagels.
Onychiara, eene ontaarding van de nagelzelfstandigheid.
Onychion, —ium, een kleine nagel.
Onychismus, het afsnijden van de nagels.
Onychister, een nagelsnijder; *onychisterion*, de nagelschaar.
Onychitis, de nagelontsteking.
Onychocampe, de verkromming van de nagels.
Onychoclasia, de nagelbreuk.
Onychocline, het nagelbed.
Onychocryptosis, het ingroeien van den nagel in het vleesch.
Onychogryphosis, —osis, de verkromming van de nagels, meestal met gelijktijdige ontaarding.
Onycholepra, het nageluitslag, gewoonlijk de impetegineuse of herpetische ontaarding van den nagel.
Onychonosi, *onychonusi*, de nagelziekten.
Onychophorus, van nagels voorzien.
Onychophyma, een nagelgezwel, een nageluitwas.
Onychoptosis, het afvallen van de nagels.
Onychorrhiza, de nagelwortel.

Onychosarcōma, een vleeschuitwas, wild vleesch aan den nagel; *onychosarcosis*, de vorming van een zoodanig uitwas.
Onychostroma = *onychocline*.
Onychostromelcosis, de verzwering van het nagelbed.
Onychothlasis, de kwetsing van een nagel.
Onychurus, van een nagel aan den staart voorzien, zoo als de *Kangurus unguifer*, Gould.
Onychyphaemia, het onderloopen met bloed aan den nagel.
Onychophthoria, *onychophthoria*, het bederf van de nagels.
Onya, de nagel; eene nagelvormige ophooping van etter in het hoornvlies van het oog; adj. *onychodes*, *onychoides*; nagelvormig; met een nagel overeenkomstig, ook een verscheidenheid van agaat.
Onyxis, het ingroeien van de nagels, Dupuytren.
Oocalymna, *oocalyptron* = *oiocalymna*.
Oocyësis = *oariocyësis*.
Oodeocèle, eene breuk aan het foramen ovale van het bekken.
Ooinum, *ooninum*, de eiwitstof.
Oolecithymen, het doervliesje, *membrana vitellina* of *vitellaria*.
Oolemmata, de eivliezen.
Ooleucon, het eiwit, de eiwitstof.
Oolite, kuitsteen, een verscheidenheid van kalksteen, het ooliet.
Oolithes, fossiele vogeleieren.
Oon, het ei; *oodes*, *oides*, eivormig van gedaante.
Oophorauwe, de vergrooting van den eierstok.
Oophoritis = *oaritis*.
Oophoromalacia, de verweking van de eierstokken.
Oophoromyeloma, de mergzwam van het ovarium.
Oophoron = *oarion*, de eierstok.
Oophoropathia, eene ziekte van den eierstok.

Oozoon, een eidier, een eivormig oorspronkelijk dier, afzonderlijk levend ei, Carus, Oken.
Opacus, ondoorzichtig; subst. *opacitas*.
Opalinus, *opalisans*, een weerschijn bezittend, opaliseerend; verb. *opalesco*, ère.
Opē, de opening, eene schedelopening, Galenus.
Opera, de moeite, arbeid; *operarius*, een werkman, arbeider.
Operatio, de kunstbewerking, verichting, gewoonlijk als *operatio chemica* of *chirurgica*; verb. *opero*, *ari*, werken.
Operculum, *operimentum*, *opertorium*, een deksel; *operculum laryngis* = *epiglottis*; *opercula papillarum*, de borsttepelhoedjes; adj. *operculatus*, met een deksel, b. v. bot. *capsula*, *antherae*; verb. *operio*, *ire*, bedekken.
Ophiāsis, het uitvallen van de haren op enkele slangvormig gewondene plaatsen van het hoofd.
Ophidia animalia, *ophidi*, de slangen of slangachtige dieren, *ophidion*, —ium, eene kleine slang.
Ophisaurus, *ophisaurus*, de hagedis-slang, eene soort van slang, welke in den achtergrond van een waren uitwendigen gehoorgang een trommelvlies, en twee van den hals tot aan den aars in de lengte aflopende plooiën heeft.
Ophiostoma, de slangenmuil, eene in den mensch gevonden ingewandsworm.
Ophis, de slang, *anguis*.
Ophiurus, de slangestaart, een beë-nige visch.
Ophryphthiriāsis, de luizezucht van de wenkbrauwen.
Ophthalmagra, oogpijn, ooglicht.
Ophthalmalgia, de oogpijn; adj. *ophthalmalgicus*, daaraan lijdende, daarvan afkomstig.
Ophthalmanthracosis, de karbunkel-ziekte van de oogen.

Ophthalmatrophia, de atrophie van den oogappel; bij sommigen: de onvolkomene ontwikkeling des oogappels; adj. *ophthalmatrophicus*.
Ophthalmecchymosis, het uitvloeien, effusio der vloeistoffen van het oog.
Ophthalmempasma, een poeder om de oogen mede te bestrooien.
Ophthalmentozoon, een binnendier, binnenworm in het oog, waartoe ook de vroeger reeds eenige malen, en ook door Von Graefe meer malen waargenomen cysticerken in het oog behooren.
Ophthalmia, de oogontsteking; *ophthalmia neuroparalytica*, de ontstekingsvorm van het oog, welke na de doorsnijding van den nervus trigeminus optreedt; *ophthalmia pecorum epizootica*, de oogontsteking bij huisdieren, inzonderheid bij schapen en runderen; *ophthalmia periodica*, de maanblindheid bij paarden.
Ophthalmiater, — *miatrus*, de oogarts; *ophthalmiatria*, de oogheelkunde; adj. *ophthalmiaticus*.
Ophthalmiatrotechnica, de technische behandeling van zieke oogen; *ophthalmiatrotechnicus*, de technische behandeling der oogen betreffende, deze uitoevenende.
Ophthalmidion, *ophthalmion*, een klein oog.
Ophthalmitis, de exquisite ontsteking van den oogappel; adj. *ophthalmiticus*.
Ophthalmoblennorrhoea, de oogslimvloed, de oogdruijer.
Ophthalmobrachytes, de verkorting van de oogas; adj. *ophthalmobrachyticus*.
Ophthalmocarcinoma, de oogkanker; adj. *ophthalmocarcinomaticus*, — *matosus*.
Ophthalmocoele, eene oogbreuk; adj. *ophthalmocelicus*.

Ophthalmochroites, het zwarte pigment in de oogen.
Ophthalmodesmitis, de ontsteking van het bindvlies des oogs.
Ophthalmodesmon, het bindvlies van het oog.
Ophthalmodesmoveresis, het droog worden van het bindvlies.
Ophthalmodulia, de oogendienst, een geschrift van G. Bartisch onder den titel: Augendienst.
Ophthalmodynia, de oogpijn.
Ophthalmloedema, het oedema van het bindvlies van het oog.
Ophthalmolithus, de verharding van eenig deel in het oog of in den geheelen oogappel.
Ophthalmologia, de leer van de anatomie, physiologie en pathologie van het oog.
Ophthalmolyma, *ophthalmolymasis*, het bederf, de vernietiging van den oogappel; adj. *ophthalmolymantarius*, — *lymanticus*, — *lymicus*.
Ophthalmomacrosis, de vergrooting van den oogappel; *ophthalmomacrotis*, eene bovenmatige grootte van den oogappel; adj. *ophthalmomacroticus*.
Ophthalmomalacia, de verweking van den oogappel.
Ophthalmomelanoma, — *lanosis*, de melanose van de oogen.
Ophthalmometrum, een werktuig ter meting van de krommingen des oogs.
Ophthalmomyces, de oogappelzwam.
Ophthalmomyitis, — *myositis*, de oogspierontsteking.
Ophthalmomyotomia, de doorsnijding van eene oogspier, b. v. bij de operatie van het scheelzien.
Ophthalmomonus, een vast ooggezwel.
Ophthalmoneuromeninx, het netvlies van het oog.
Ophthalmoneuromen = *ophthalmoneuromeninx*.
Ophthalmonosologia, de leer aan-

gaande de oogziekten; adj. *ophthalmonosologicus*.
Ophthalmophantoma, een toestel tot het aanbrengen van voor chirurgische oefeningen bestemde oogen.
Ophthalmophlebotomia, de opening, doorsnijding van de aderen op het bindvlies van het oog of de oogleden; adj. *ophthalmophlebotomicus*.
Ophthalmophtharsis, het bederf, ook phthisis van den oogappel; adj. *ophthalmophtharticus*.
Ophthalmophthisis, het wegteren van den oogappel; adj. *ophthalmophthisicus*.
Ophthalmophyma, een bijzonder week gezwel aan het oog of den oogappel.
Ophthalmoplegia, de verlamming van de oogspieren; adj. *ophthalmoplegicus*.
Ophthalmoponia, een ooglijden.
Ophthalmoprosopsis, het accommodatievermogen van het oog voor dicht bij en voor ver af zijnde voorwerpen.
Ophthalmoptoma, *ophthalmoptosis*, het uitzakken van het oog; = *exophthalmus*; adj. *ophthalmoptoticus*.
Ophthalmopyorrhoea, eene uitvloeijing van etter uit het oog.
Ophthalmopyra, de epidemische ophthalmie, Eisenmann.
Ophthalmorrhagia, eene verbloeding uit het oog of uit de oogholte; adj. *ophthalmorrhagicus*.
Ophthalmorrhexis, het barsten van den oogappel.
Ophthalmorrhoea, eene uitvloeijing uit het oog; *ophthalmorrhoea interna*, eene uitstorting in het inwendige van het oog.
Ophthalmos, *ophthalmus*, het oog, oogappel; adj. *ophthalmicus*; *ophthalmica remedia*, oogmiddelen.
Ophthalmoscopia, het onderzoek der

oogen; *ophthalmoscopium*, de oogspiegel; adj. *ophthalmoscopicus*.
Ophthalmospasmus, de oogkramp.
Ophthalmospintherismus, het vonken geven van de oogen.
Ophthalmostata, *ophthalmostatium*, *ophthalmostatum*, de ooghouder, een werktuig tot het bevestigen van den oogappel bij operatiën.
Ophthalmosteresis, het verlies, het ontbreken van de oogen; adj. *ophthalmostereticus*, de oogen wegnemende, op het gemis daarvan betrekking hebbende.
Ophthalmosynchysis, eene uitstorting in het inwendige van het oog; eene vermenging van de deelen des oogappels met elkander; adj. *ophthalmosynchiticus*.
Ophthalmotheca, het oogfoudraal, van de insectenpoppen.
Ophthalmotherapia, de oogheelkunde; adj. *ophthalmotherapeuticus*.
Ophthalmotyphus, eene epidemisch-contagieuze oogontsteking, Eisenmann.
Ophthalmoxerosis, de droogheid van de oogen.
Ophthalmoxysis, de scarificatie van de oogen; *ophthalmoxyster*, een werktuig tot het scarificeeren van de oogen.
Ophthalmozygomatogramma, de oogjukbeenstreek, van den grooten (?) ooghoek tot onder het vooruitstekende gedeelte van het jukbeen zich uitstrekkende, welke bij zieke kinderen een karakteristiek kenteeken zoude zijn van hersen- en zenuwlijden, volgens Jadelot.
Ophthalmula, een ooglidteeken.
Ophthalmyalos, het glasachtig lichaam in het oog.
Ophthalmydrorrhoea, eene uitvloeijing van vocht uit het oog.
Ophthalmymenitis, de ontsteking van de oogvliezen.
Opianimidum, het opianzure ammo-

niak, door verwarming onoplosbaar geworden.

Opianinum, het laatst ontdekte opiumalkaloïde, Hinterberger, kristalliseert in lange, glinsterende, kleurloze naalden, lost niet op in water, maar slechts in eene zeer groote hoeveelheid kokenden alkohol; het werkt eveneens narkotisch en even sterk als het morphium.

Opianum, het opian = narcotinum, acidum opianicum, het opianzuur ontstaat nevens cotarnine uit het narkotine, vormt kleur- en reukloze kristallen, smaakt zwak bitter en reageert zwak zuur; het smelt bij 140° en vervluchtigt onder uitstooting van een vanilleachtigen reuk.

Opianylum, opianylum, het opianyl, komt nevens opianzuur en hemipinzuur voor in de van eene teropiammonoplossing gescheidene vloeistof, kristalliseert in kleurloze naalden, en is in koud water, alsmede in waterige alkaliën weinig oplosbaar.

Opiatum, een opiaat, een opiumhoudend middel, opiumpraeparaat.

Opifex, de werkmeester, een professionist; opificium, het beroep, het handwerk dat iemand uitoefent.

Opinio, de meening; verb. opinor, ari, meenen.

Opiologa, het inzamelen van opium; de leer van het opium, van zijne natuur, werking, enz.

Opisma, het inzamelen alsmede het opvangen en verdikken van plantensappen.

Opisthenar, de handrug.

Opisthocephalon, het achterhoofd.

Opisthocranium, het achtergedeelte des schedels; het achterhoofdsbeen.

Opistholobion = cyphosis; opistholobium, een achter het oor aan

te brengen pleister of middel.

Opisthomelophori, misgeboorten met naar achteren staande extremiteiten.

Opisthorrexis, eene van achteren naar voren verloopende verscheuring.

Opisthosynechia, = synechia posterior.

Opisthototum, de oorpleister, achter het oor aan te leggen.

Opisthotonus, eene soort van stijfkramp, vooral met buiging van het lichaam naar achteren; adj. opisthotonodes, met opisthotonus overeenkomstig, daaraan lijdende.

Opium, het heulsap, in recepten dikwijls: meconium of thebaicum.

Opodeldoo, opodeldooch, een zeep- en kamferliniment, linimentum saponato-camphoratum.

Opodeocele = oodeocele.

Opotomocatheter, de elastieke katheter met doorboord ijzer.

Opotomus, een doorboord ijzer.

Oppidum, de stad; diminut. oppidulum; oppidanus, een stedeling; steedsch.

Oppilatio, de verstopping, obstipatio; oppilans, verstoppend.

Oppletio, de overvulling; verb. oppleo, ẽre.

Opportunitas, de geneigtheid, gunstige gelegenheid; adj. opportunus, tot iets geneigd, bekwaam; tempus opportunum, een geschikte tijd.

Oppositus, tegenovergesteld; bot. tegenoverstaand; b. v. folia; verb. oppono, ẽre.

Oppressio, de onderdrukking; pectoris oppressio, de beklemming van de borst; verb. opprimo, ẽre.

Ops, de stem; = opsis; het gezichtsvermogen, het oog.

Opsigonus, laat ontwikkeld of gekomen; dentes opsigoni, de wijsheidstanden, de verstandskiezen.

Opsiodontes, de oogtanden.

Opsionusi, de ziekten van het gezichtsvermogen.

Opsis, het zien, het gezichtsvermogen, het denkbeeld.

Opisitocia, eene late geboorte.

Opsonium, eene toespilje.

Optactin, de gezichtslijn, radius visorius.

Optesis, het braden, roosteren.

Optica, optice, de leer van het zien; opticus, de gezichtkundige, iemand die zich met het vervaardigen en den verkoop van oogglazen, loupes, mikroskopen, enz. bezig houdt; adj. opticus, het zien betreffende, b. v. nervus, de gezichtszenuw; optica remedia, oogmiddelen; instrumenta optica, gezichts-werktuigen.

Optilus, het oog.

Optomeninx, het gezichtsvlies, het netvlies van het oog.

Optometria, opsiometria, de meting van de gezichtswijldte.

Optometrica, de wetenschap welke zich met de bepaling der grenzen van het accommodatievermogen bezig houdt.

Optometrum, opsiometrum, een werktuig tot het meten van de gezichtswijldte.

Opulentus, rijk, gegoed, machtig; subst. opulentia.

Opus, het werk, de arbeid.

Ora, de rand, zoom, kaart, kust; entom. de zoom, de breede zijrand van de protothorax; orae vulneris, de wondlippen; ora serrata retinae, de peripherische vrije rand van het netvlies, aldus genoemd naar den zaagsgewijzen vorm.

Oratio, de redevoering; orator, de redenaar; verb. oro, are; adj. oratorius, aan den redenaar eigen.

Orbis, de kring, schijf, ring; orbes tracheae, de luchtpijpsringen; dimin. orbiculus, de krans; orbiculus ciliaris, de ciliairring in het oog, aan het voorste gedeelte

van de chorioidea, achter den rand der sclerotica; adj. orbicularis, orbiculatus, kringvormig; musculus orbicularis oris, de kringsgewijze spier van den mond; m. o. palpebrarum, de kringsgewijze spier der oogleden; os of ossiculum orbiculare Sylvii, het ronde linsvormige knopje ter zijde aan het einde van het lange uitsteeksel van het aambeeld, in de trommelholte; orbiculatus, bot. rond, kringvormig, b. v. folium, cotyledones.

Orbita, de oogholte; adj. orbitalis.

Orcanettinum, het anchusarood.

Orchea, de balzak; orchitis, de ontsteking van den balzak.

Orchemphraxis, orchidemphraxis, de overvulling van de balzakvaten, eene stasis daarin.

Orcheocèle, eene balzakbreuk; het balzakgezwel.

Orcheoedemosarcōma, een oedemateus-sarcomateus balzakgezwel, elephantiasis van het scrotum?

Orcheotomia, orchiotomia, orchidotomia, de castratie; orcheotomus, orchidotomus, de castrerende geneesheer, een werktuig tot het verrichten van de castratie; adj. orchiotomicus.

Orchialgia, orchidalgia, de pijn in den balzak.

Orchidatonia, de slapheid van de ballen.

Orchidæe plantae, de familie der standelkruidige gewassen.

Orchidencephalōma, orchidomyelōma, orchiomylōma, de mergzwam in den bal; orchidencephalosis, orchidomyelosis, de vorming daarvan.

Orchidocatabasis, orchidocatabasis, het afhalen van den bal uit de buikholte in het scrotum; adj. orchidocatabaticus.

Orchidocele, orchiocele, eene zwelling van den bal, anders hernia humoralis genoemd; adj. orchio-celicus.

Orchidocolica, eene koliek ten gevolge van eene drukking of ontsteking van den bal ontstaan.
Orchidoncus, orchioncus, een balgezwel.
Orchidospongiomata, balzwamknopen, baltuberkels.
Orchidotylomata, harde baltuberkels.
Orchiodymia, een gevoelige, stekende of brandende pijn in de ballen; adj. orchiodynicus.
Orchiohydridoma, een hydatidengezwel van den bal.
Orchioneuralgia = orchialgia.
Orchioschoecole, eene scrotaalbreuk met een gezwel van den bal.
Orchioscirrhus, de balkanker.
Orchiosistosis, de beenachtige verharding van den bal; adj. orchiossticus.
Orchis, de bal; eene plant uit de familie der standelkruiden, Orchideae; dimin. orchidion; adj. orchicus, den bal betreffende; orchideus, balvormig, standelkruidachtig, van planten.
Orchitis, de balontsteking; adj. orchiticus.
Orchos, orchus, de rij, eene rij boomen; = tarsus palpebrarum.
Orchotomia, het wegsnijden van de randen der oogleden; orchotomus, een wegsnijder van de tarsaalranden, iemand die deze operatie verricht of een werktuig ten gebuike bij deze operatie.
Orceinum, een roode kleurstof in het orseille, scheikundig indifferent.
Ordo, de rij, de maatschappelijke stand, de orde, de faculteit, b. v. ordo medicorum; verb. ordino, are, ordenen, bij geneesheeren gewoonlijk verordenden, voorschrijven; adj. ordinarius, naar de orde, gewoon, b. v. professor ordinarius; gewoonlijk, b. v. emplastrum cantharidum ordinarium, de gewone spaansche-vliegpleister.

Oreoclima, het berg- of alpenklimaat.
Oreoselicum, orsellicum acidum, het orsellzuur, in het orseille, oreoselinum.
Oreoselinicum acidum, het orsellinezuur, lecanorzuur, een ontledingsprodukt van het orsellzuur, bereid door het te koken met kalk- of barytwater, kristalliseert in kleurloze prismata, welke zwak zuur en eenigszins bitter smaken; door koken met water wordt het ontbonden in koolzuur en orcine.
Oreoselinum, het orseille, zekere kleurstoffen van den handel, welke bereid worden uit onderscheidene soorten van korstmossen, inzonderheid *Lichen roccella* en *Lichen tartaricus*, *Gyrophora pustulata*, enz. door de werking van ammoniak, lucht en vocht.
Oreoselinum, het oreoselon, een ontledingsprodukt van het athamantine door den katalytischen invloed van zuren of alkaliën, eene amorphe, grauwwachtig witte massa, reuk- en smaakloos, in water onoplosbaar, in alcohol, aether en alkaliën moeielijk oplosbaar.
Oreaxis, het verlangen naar iets, de eetlust; adj. orecticus; remedia orectica, den eetlust opwekkende of bevorderende middelen.
Organiatra, —trica, de heilkunde van organische wezens, dien ten gevolge niet alleen de geheele zoiatrie, maar ook de phytatrie omvattend, Leukart.
Organisatio, het georganiseerd zijn, voorzien zijn van organen; de metamorphose van uit het bloed afgezette stoffen, b. v. exsudaten in organische vormen; adj. organisatus.
Organismus, een uit enkele organen samengesteld en door deze zich zelf bepalend geheel.
Organochemia, de organische schei-

kunde, of de scheikunde van de bewerkte lichamen.
Organogenia, de vorming van de organen.
Organognosis, het herkennen of de kennis van de organische lichamen; adj. organognosticus.
Organographia, de beschrijving van de organische lichamen of de bewerkte natuur in het algemeen; bij sommigen: de planten-anatomie; adj. organographicus.
Organologia, de leer van de organen des levenden lichaams en van hunne verrichtingen.
Organon, organum, het werktuig, een gedeelte van het organisme dat voor eene bepaalde verrichting bestemd is; organon adamantinae, het email-orgaan aan de tanden; adj. organicus, het organisme betreffende, eene bewerkte geaardheid bezittende; in de pathologie: morbus organicus, eene ziekte met weefselverandering.
Organonomia, de voorstelling van de wetten, volgens welke zich de werkzaamheid van het organisme regelt; adj. organonomicus.
Organopathia, het lijden van een orgaan; eene zoogenoemde organische ziekte.
Organopoësis, de vervaardiging van werktuigen; = organogenia.
Organozoönomia, de leer betreffende de wetten van het dierlijk leven, Gruythuisen.
Orgasmus sanguinis, de verhoogde levenswerkzaamheid in eenig orgaan, te sterke expansie van het bloed, groote opgewektheid der geslachtswerktuigen; adj. orgasmicus, een en ander betreffende.
Orge, de toorn; adj. orgicus.
Orgōsis = orgasmus.
Orichalcum, het geel koper; adj. orichalceus, geelkoperen, geelkoperkleurig.

Orificium, de opening, mond, b. v. uteri, de baarmoedermond.
Origo, de oorsprong; adj. originalis, originarius, oorspronkelijk; morbus originalis = morbus idiopathicus.
Orismologia = terminologia, Kirby.
Orellanium, het orleaan, eene gele kleurstof in het merg van de zaaddozen van *Bixa orellana*, de orleaan- of rockuboom.
Ornamentum, een sieraad, de opschik; ornamenta foliacea tubarum Faloppiae = fimbriae tub. Fall.; verb. orno, are.
Ornithimnes, voetstappen van uitgestorvene vogels.
Ornithocroprus = guano, Buckland.
Ornithogalum, de vogelmelk, in eene doorzichtige vloeistof verdeelde eidojer.
Ornithohyalomeninx, het glasvlies van het vogelei.
Ornitholeucismus, het abnormale bij vele vogels, waarbij de vederen zeer wit en de oogen rood zijn, zooals bij de albino's; Bals. Crivelli.
Ornitholites, versteende overblijfselen van vogels.
Ornitholithus, eene versteening van een vogel.
Ornithologia, de leer aangaande de vogels; adj. ornithologicus.
Ornithomelanismus, eene ziekelijke toestand van vele vogels, vooral valken, loxia's, enz., waarbij de vederen zich buitengewoon zwart vertoonen, Bals. Crivelli.
Ornithodontes, tandvormige deelen, door Huschke in het slakkehuis van het oor bij vogels, vooral roofvogels, gevonden.
Ornithorrhynchus, het vogelbekdier van Nieuw-Holland.
Orobechos, eene soort van geruisch dat dikwijls in den inwendigen ooghoek bij matige drukking van den vinger, en wel niet alleen bij zekere ziekten wordt waargenomen.

Orobos, eene meelachtige peulvrucht, de erwt; adj. orobodes, daarmee overeenkomende.
Orodus, een geslacht van cestracionachtige visschen uit het steenkool.
Orognosia, de bergkunde.
Orographia, de bergleer, beschrijving van de bergsoorten.
Oronos, oronusos, eene bergziekte, waartoe b. v. de krop behoort.
Orphanos, de verlatene, eene wees.
Orphanotrophium, een weeshuis.
Orrhochezia, eene weiachtige ontlasting door den stoelgang.
Orrhocystis, eene cyste, blaas of gewel met sereusen inhoud.
Orrhoposia, het wei drinken, de weikuur; orrhopōta, orrhopōtes, een weidrinker of weidrinkster.
Orrhorrhagia, de uitstorting van eene weiachtige massa, b. v. bij de cholera, in het darmkanaal, alsmede door den stoelgang, Lamby.
Orrhorrhoea, eene weiachtige uitvloeiing, deels uit eene natuurlijke opening van het lichaam, deels uit zwerende plaatsen.
Orrhos, oros, het serum, de melk van het bloed, de wei; adj. orrhoides, weiachtig, weibevattend.
Orrhosis, de weivorming, het weiachtig worden.
Orrhoselēn, de peesschede; orrhosolenitis, de ontsteking van de peesscheden.
Orrhymen, een sereus vlies; adj. orrhymenodes; orrhymenitis, eene ontsteking van sereuze vliezen; orrhymenitis peripherica = rheumatismus, Naumann.
Orthartragra, de regelmatige jicht.
Orthoceras, een fossiele gekamerd schelp.
Orthochorea, chorea stataria, een St. Vitusdans, bij welken de lijders slechts overeind kunnen staan.
Orthoclaas, potasch-veldspaat.

Orthocōli equi, paarden welke aan de hoeven lijden, Vegetius Renatus.
Orthocōlon, de stijfheid van een lid.
Orthocyllosis, de vergroeiing van gewrichten met uitgestrekt lid.
Orthodontice, het recht zetten van tanden.
Orthognampsia, de onbuigzaamheid van den romp; adj. orthognampticus, orthognamptos.
Orthomorphia, —phōsis, de kunstmatige verandering van een gebrekkigen vorm in een met de natuur overeenkomstigen; adj. orthomorphicus, orthomorphoticus.
Orthonici equi, paarden met opisthotonus, bij welke inzonderheid de dijen door tetanus zijn aangetast.
Orthopaedēon, eene orthopaedische inrichting.
Orthopaedia, de kunst om recht te zetten; orthopaedus, iemand die zich daarmee bezig houdt; adj. orthopaedicus, orthopaedius.
Orthophrenicus, hetgeen tot het herstellen van een zieken geest of gemoed dient; orthophrenia, orthophrenismus = curatio of methodus orthophrenica.
Orthoplocēae plantae, planten uit de familie der cruciferae, welke zaadblaadjes gevouwen zijn en het worteltje ten deele omgeven, Decandolle en R. Brown.
Orthopneumaticus = orthopnoicus, Plater.
Orthopnoea, de toestand dat zieken slechts in zittenden stand kunnen adem halen; adj. orthopnoicus.
Orthoptera, entomol. de rechtvleugelige insecten.
Orthos, recht, overeind.
Orthosia, orthosis, het uitstrekken, overeind zetten, recht maken.
Orthosomatica, orthosomaticae = orthopaedia.

Orthospermae plantae, die schermplanten welke eiwitachtig lichaam naar binnen vlak is, Decandolle, Koch.
Orthostadia, het overeind staan; orthostadias, —stadius, overeind of recht op staande, b. v. chorea orthostadia = orthochorea.
Orthosyne, orthotes, de erectiliteit of het oprichtingsvermogen, b. v. van den penis, de borsttepels, enz.
Orthōta, orthoter, orthotes, een werktuig om iets recht te maken, een uitstrekkingswerktuig.
Orthotenes, met erectiliteit begaafd.
Orthoterion, —terium, een uitstrekkingswerktuig.
Orthotropia = orthopaedia; adj. orthotropus; ovulum orthotropum, bot. wanneer de funiculus umbilicalis alleen met de basis van het ovulum in verbinding staat; embryo orthotropus, bot. een overeind staand embryo.
Orthysteroptōma, orthysteroptosis, het uitzakken van de baarmoeder zonder omstulping.
Orthophōnum, orthophōnum, een orthophoon, naam van een kunstmatig hoorwerktuig, Robinson.
Orycter, oryctes, de graver, een werktuig om mede te graven.
Oryctochemia, het scheikundig onderzoek van de fossielen.
Oryctogenia, de vorming van de fossielen.
Oryctognosia, de kennis of de leer aangaande de fossielen.
Oryctologia, de leer aangaande de fossielen; adj. oryctologicus.
Oryctometria, de leer aangaande het meten van de fossielen; = crystallogometria.
Oryctozoologia, de leer van de fossiele versteeningen van dieren.
Oryza, de rijst; adj. oryzoides, oryzoides, rijstachtig.
Os gen. *oris*, de mond, opening; *os tincae*, de baarmoedermond.
Os gen. *ossis*, het been; dimin.

ossiculum; adj. osseus, uit been bestaande; bot. pericarpium osseum, een steenachtig pericarpium.
Oscealis = oschocele.
Oscēdo, oscitatio, het geeuwen; verb. oscito, are.
Oschaematoedema, oschaemoedema, het bloedige oedema van het scrotum; adj. oschaematoedematicus, oschaemoedemicus.
Osche, oscheon, oscheos, oschos, de balzak, scrotum.
Oscheitis, oschitis, de ontsteking van den balzak.
Oschelephantiasis, de elephantiasis van het scrotum, vooral in Egypte.
Oscheocarcinoma, oschocarcinoma, de balzak- of schoorsteenvegerskanker, carcinoma caminarium.
Oschocele, oschocele, eene balzakbreuk.
Oscheochalāsia, eene verwijding van den balzak, door het zich daarin afzetten van eene spekachtige massa.
Oscheolithos, een in den balzak gevormd steenachtig concrement.
Oscheoncus, oschoncus, een balzakgezwel.
Oscheophyma, oschophyma, een week, waterig gezwel van het scrotum.
Oschion, oschium, een uitwas uit den baarmoedermond, Hippocrates.
Oschopyoedema, het etterachtige oedema van het scrotum.
Oscillatio, het schommelen, slingeren; oscillum, de slinger; adj. oscillatorius, b. v. motus, de slingerende of vibreerende beweging, de zoogenoemde flikkerbeweging; pulsus oscillatorius, de vibreerende pols.
Osculatio, het kussen; osculum, de kus, een kleine mond; verb. osculor, ari, kussen.
Osmazoma, osmozoma, in het spiervleesch, volgens Thenard een van de smaak gevende en riekende bestanddeelen van het vleesch,

bestaat volgens Berzelius uit melkzuur natron en eene dierlijke stof, welke zich door looizuur laat nederploffon, smaakt als vleeschnat.

Osme, de reuk, odor.

Osmodysporia, osmodysphoria, de afkeer van bepaalde reuken; ook het onvermogen om zekere of alle sterke reuken te verdragen; adj. osmodysphoricus.

Osmoïdes, een geslacht van fossiele visschen uit het krijt van Engeland.

Osmium, een vast, zwartachtig blauw metaal, in geoxydeerden toestand sterk riekend, steeds met iridium en palladium verbonden.

Osmometria, de bepaling van den reuk of door den reuk waarneembare stoffen; adj. osmometricus; sensus osmometricus, het zintuig van den reuk, Recamier.

Osmonosi, osmonusi, de ziekten van het reukzintuig.

Osmonosologia, de leer der ziekten van het reukzintuig; adj. osmonosologicus.

Osphrasia, osphresia, osphresis, het reukvermogen.

Osphresiology, de leer van het reukvermogen.

Osphristice, de leer van de reukverschijnselen, Zenneck.

Osphyalgēma, osphyalgia, = coxalgia; adj. osphyalgēs, osphyalgicus.

Osphyarthrocace, eene chronische heupgewrichtsziekte, de beeneter in het heupgewricht.

Osphyomyelitis, eene ruggemergsontsteking in de lenden- of stuitbeenstreek.

Osphyrrheuma, osphyorrheuma, het rheumatismus van de heupen.

Osphys, de heup; osphytis, eene ontsteking van het heupgewricht of van de omringende deelen.

Ossificatio, de beenvorming, verbeening; verb. ossifico, are, tot been

maken, doen verbeenen; ossesco, òre, been worden, verbeenen.

Ostaemia, osteaemia, de aandrang van bloed naar de beenderen.

Ostagra, osteagra, de beentang, ko-rentang.

Ostalgitis, eene zeer pijnlijke beenontsteking.

Ostarion, ostarium, een klein been; bij sommigen: een gehoorbeentje; ostaricus, de gehoorbeentjes betreffende.

Ostealgia, de nerveuse beenpijn.

Ostealloeōsis, de verandering van het beenweefsel.

Osteanaclastes, osteopalinclastes, een werktuig om gebroken en slecht geheelde beenderen weder te breken.

Osteanagennēsis, de nieuwe vorming van de beenderen.

Osteanaphysis, het weder aangroeien of vervangen worden van de beenzelfstandigheid.

Osteanarrhophēsis, de opslorping van de beenderen, Lobstein.

Ostearthrocace, de gewrichtsbeeneter, winddoorn.

Osteauxe, de beenwoekering, beenzwelling.

Osteche, ostechēma, ostechos, de beenklank bij het percuteeren van weinig bedekte beenderen, b. v. van de schedelbeenderen.

Ostectopia, de abnormale ligging van een been, of het verdrongen zijn uit de normale ligging; adj. ostectopicus.

Ostembryo, —bryon, een verbeend embryo, meestal = lithopaedion.

Ostempyēsis, osteempyēsis, ostempyōsis, eene verettering in het been, een beenabsces.

Osteocachexia, de slechte toestand der beenderen; adj. osteocachecticus.

Osteocēle, orchidostosis, eene beenachtige verharding van den bal.

Osteochondrophyton, een kraakbeenachtig uitwas aan of op de beenderen.

Osteoclasia, eene beenbreuk, de beenverbrijzeling; adj. osteoclasticus.

Osteocopus, ostocopus, dolor, de hevige, drukkende beenpijn, vooral de nachtelijke syphilitische of ook de mercuriële beenpijn.

Osteocystis, een zakgezwel met beeninhoud.

Osteodiastāsis, het uit een wijken van de beenbreukeinden; = osteotopia, Ludwig; adj. osteodiastaticus.

Osteodynia, de chronische beenpijn.

Osteogangraena, de vochtige beenbrand.

Osteogenēsis, osteogenia, de beenvorming; adj. osteogenicus.

Osteolepis, een geslacht van fossiele glansschubbighe visschen uit de devonische gesteenten.

Osteolithus, de versteening van een been.

Osteologia, de leer der beenderen, gewoonlijk de leer van de drooge beenderen; adj. osteologicus.

Osteolysis, de oplossing van de beenzelfstandigheid.

Osteōma, een beengezwel.

Osteomalacia, —malacosis, de verweeking der beenderen; adj. osteomalacticus.

Osteometabōle = ostealloeōsis.

Osteomiosis, de ziekelijke toestand der beenderen, tot welke Lobstein de osteomalacie en osteopsathyrosis rekent.

Osteomyelitis, de beenmergontsteking.

Osteomyelon, het beenmerg.

Osteon, het been.

Osteoncus, het beengezwel.

Osteonecrosis, de beenbrand.

Osteonosos, osteonusus, eene beenziekte.

Osteopaedion = lithopaedion.

Osteoparectāma, —tāsis, de beenuitzetting; adj. osteoparectaticus.

Osteopathia, een beenlijden; adj. osteopathicus.

Osteophthisis, een heftisch lichaams-

toestand ten gevolge van eene carieuze beenvernietiging.

Osteophthoria, het bederf van de beenderen, carieuze toestand.

Osteophyma, een beengezwel of beenopzetting; ook = tophus; adj. osteophymaticus.

Osteophyton, een beenuitwas, volgens Lobstein; volgens Albers: een uitwas dat of aan de oppervlakte van de beenderen of rondom hunne gewrichten ontstaat.

Osteoporōsis, het los worden der beenderen met het brokkelig worden hunner zelfstandigheid; osteoporoma = osteoporosis, eigenlijk het produkt der laatste; adj. osteoporoticus.

Osteopsathyrosis, het breekbaar worden van de beenderen; osteopsathyrosis, de broosheid der beenderen; = osteopsathyrosis.

Osteopterygii pisces, de beenige visschen.

Osteopyr = ostitis, = necrosis osium.

Osteorrhagia, eene verbloeding uit de beenderen.

Osteosarcōsis, de metamorphose van de beenderen in eene vleeschachtige massa; osteosarcoma, het produkt van de osteosarcosis.

Osteoscirrhus, de scirrhus, kanker van de beenderen.

Osteosclerōsis, osteoscleroma, de verdichting van de beenmassa.

Osteospongiodma, osteospongiosis, de zwamachtige opzetting van de beenderen, winddoorn.

Osteostalactites, eene druipsteenachtige opzetting van het been, ook van het beenvlies, tophus.

Osteosteātōma, een spekachtig beengezwel.

Osteotelangiectāsis, de uitzetting van de kleine bloedvaten in het been.

Osteotomicon, een klein beenmes, eene kleine beenzaag.

Osteotomista, een werktuig ter verbrokkeling van het kind in de

baarmoeder om de keizersnede te ontgaan, Davis.
Osteotomus, dimin. osteotomium, de kettingzaag van B. Heine.
Osteotophus = tophus.
Osteotylus, het beeneelt, callus; osteotylus, de callusvorming.
Osteozoa, de ruggegraatsdieren, gewervelde dieren, animalia vertebrata.
Osteulcum, de beentang.
Ostenle, het beenlidteeken, het callus.
Osthelcos = caries, beeneter.
Osthistos, het beenweefsel.
Ostiarus, de portier = pylorus.
Ostium, de mond, opening; dimin. ostiolum.
Ostitis, osteitis, de beenontsteking.
Ostodes, ostoides, ostoides, beenachtig; substantia ostioidea dentium, de beenkorst of het cement der tanden.
Ostoma, een beennitwas, nieuwe beenvorming; = pseudostoma.
Ostosis, de verbeening, de beenvorming.
Ostracoderma animalia, de schaaldieren; ostracodermus, van eene harde huid of schaal voorzien.
Ostracodermata, de oesterschalen.
Ostracon, een gebrand vat, eene scherf.
Ostracosis, apostracosis, de verandering van een beenstuk in eene met eene oesterschaal overeenkomstige massa, inzonderheid van een schedelbeen.
Ostrea, ostreum, de oester.
Ostreidae, de familie der oesters.
Ostreios, ostreotoxicum, het oester- of mosselenvergift.
Otagra, de oorpijn, in den gehoorgang of in het inwendige van het oor.
Otagia = otagra; adj. otalgicus.
Otechos, het oorsnuizen, het kloppen in de ooren.
Otenchyta, eene oorspuit; otenchyta remedia, middelen om in de ooren in te spuiten.

Othaematoma, het oorbloedgezwel.
Othaemorrhoea, eene uitvloeijing van bloed uit de ooren.
Othaemorrhoides, verplaatsing van de haemorrhoidaalbloedvloeijing naar de inwendige deelen van het oor.
Othelcosis, eene verzwering van het gehoorwerktuig.
Othydrops, de waterzucht der inwendige deelen van het oor.
Othygrötes, het loopen van de ooren.
Othypersarcöma, —sarcosis, de vleeschwoeking in het oor.
Otiatria, otioatria, otiatrica, de oorheelkunde; adj. otiatricus.
Otiatros, de oorheelkundige.
Oticus, de ooren betreffende; otica remedia, oormiddelen.
Otion, het oorleltje.
Otites, met een oor overeenkomstig; = oticus; digitus otites, de kleine of oorvinger.
Otitis, de ontsteking van het inwendig oor; adj. otiticus.
Otium, de ledigheid, vrije tijd; adj. otiosus.
Otoblennorrhoea, de oorslijmvlloed; adj. otoblennorrhoeicus.
Otocatarrhus, de oorkatarrhus.
Otocleisis, de sluiting van het oor ten gevolge van ziekelijke processen.
Otodyne, otodynia, de oorpijn; adj. otodynamicus.
Otoganglion, de oorzenuwknoop, ontdekt door Arnold in het hoofdgedeelte der sympathische zenuw.
Otoglyphis, een oorlepel.
Otolithus, de oorsteen, in den gehoorgang.
Otologia, de leer betreffende het oor of het gehoororgaan in het algemeen; de leer van de ziekten des gehoororgaans; adj. otologicus.
Otoneuralgia, de nerveuse oorpijn.
Otopathema, —pathia, het oorlijden, de oorziekte; adj. otopathicus.
Otophlegmone = otitis, echter meer

het uitwendige oor betreffende.
Otophone, otophonium, een metalen hoorwerktuig dat achter het oor kraakbeen wordt aangebracht ter versterking van het geluid.
Otoplados, otoplatos, het loopen van de ooren met eene kwalijk riekende afscheiding.
Otoplasma, een oorpleister.
Otoplastice, de kunstmatige, door operatie vervanging van verloren gegane deelen van het uitwendige oor.
Otoplexiometrum, een door Piorry aanbevolen werktuig ter onderzoek van het inwendige oor door de percussie, oorplessimeter.
Otopteris, een fossiele varen uit het steenkool.
Otopyorrhoea, een etterachtige oorslijmvlloed.
Otorrhagia, de bloedvloeijing uit het oor; adj. otorrhagicus.
Otorrhoea, het loopen van eene slijmvlloeijing uit de ooren; otorrhoea cerebialis, volgens Itard, eene oorsvloeijing, welke bron men in de hersenen zoekt; adj. otorrhoicus.
Otosocopia, het onderzoek van het inwendige oor.
Otoscopium, de oorspiegel, ter verwijding en onderzoek van den uitwendigen gehoorgang.
Otostylicus musculus, eene door Hyrtl voor het eerst beschrevene spier tusschen het oor en het stijlvormige uitsteeksel.
Ototechnos, het hamertje in het oor.
Oturia, eene uitvloeijing van urine uit de ooren.
Ovarium, de eierstok; bij de planten = germen, vruchtknoop.
Oviductus, de eierleider.
Oviparus, eierlegend.
Ovisaccus, volgens Barry: een onrijp Graafsch blaasje.
Ovovivipara insecta, insecten bij welke het uitkruipen uit het ei reeds in het moederlijf plaats heeft.

Ovum, het ei; dimin. ovulum, het eitje; ovula Graafiana, de Graafsche blaasjes of eitjes; ovula Nabothi, de door Naboth het eerst beschrevene kleine lichaampjes of blaasjes aan den hals en den mond van de baarmoeder; bot. ovula, de aan de randen van den stamper zich ontwikkelende knopachtige lichamen; adj. ovalis, ovatus, eirond; bot. folium ovatum, een eivormig, folium ovale, een elliptisch blad.
Oxalamidum, het oxalamid = oxamidum.
Oxalicus, zuringzuur bevattend; acidum oxalicum, het zuringzuur, volgens sommigen: het oxydehydraat van een radikaal, oxatyl; komt niet alleen voor in Oxalis-, maar ook in Rumex- en Rheumsoorten.
Oxaluricum acidum, het oxaluurzuur, zure zuringzure piasstof, levert met bases dubbelzouten, vormt een wit kristallijn poeder, en reageert sterk zuur.
Oxamethanum, aethyloxamid, ontstaat door het samenbrengen van oxalaether met weinig ammoniak, zoodat slechts een gedeelte van het aethyloxyde uit het eerste, als alcohol wordt afgescheiden.
Oxamidum, het amid van het oxaalzuur, oxaalzuur ammoniumoxyde, wordt het eenvoudigst daardoor verkregen dat men ammoniak vermengt met eene alkoholische oplossing van oxalaether, een neutraal, wit, smaak- en reukloos poeder, sublimeerbaar, in water weinig oplosbaar.
Oxaminicum of oxamidicum acidum, het oxamin- of oxamidzuur, ontstaat wanneer zich het oxamid in het oogeblik van zijn ontstaan met een atoom waterhoudend zuringzuur verbindt.
Oxamylanum, het oxamylan, amyl-oxamide.

Oxanilidicum of *oxanilincum* acidum, het oxanilidzuur, een anilid- of anilinzuur, zuurstofzuur anilinzout min 2 atomen H O, vertoont eene verrassende overeenkomst met het oxamidzuur, is kristalliseerbaar.

Oxatylum, —*ium*, het waarschijnlijk radikaal van het oxaalzuur.

Oxelaemum, eene drank bereid uit azijn en olie.

Oxidum, een zwak zuur.

Oxos, de azijn; adj. *oxōdes*, zuurachtig, azijnachtig.

Oxyacanthinum = *berbinum*, eene basis in de verbindinglagen van de vaten en houtcellen bij de *Berberis vulgaris*.

Oxyaesthesia, *sthēsis*, eene ziekelijk verhoogde prikkelbaarheid.

Oxyanthracōdes, koolzuur bevattend.

Oxyaphe, *oxyaphia*, een zeer levendig gevoelsvermogen.

Oxyarteritis, eene acute slagaderontsteking.

Oxyarthritus, eene acute of koortsachtige jicht.

Oxyblepsia, het scherp zien, een scherp gezichtsvermogen; *oxybleptes*, een met een zeer scherp gezichtsvermogen begaafd wezen.

Oxybolia, eene te snelle ontlasting van het zaad; adj. *oxybolicus*.

Oxybronchitis, eene acute ontsteking van de bronchi.

Oxycratum, een mengsel bestaande uit azijn en uit water.

Oxycroceum emplastrum, een officineele pleister uit negen meestal harsachtige ingrediënten bestaande.

Oxycystitis, de acute ontsteking van de blaas.

Oxydatio, de verbinding van een lichaam met zuurstof tot een bepaalden graad; verb. *oxydo*, are.

Oxydercea, —*dorcea*, —*dercica* remedia, middelen ter versterking van het gezichtsvermogen; *oxyderces*, scherp van gezicht; *oxy-*

dercia, *oxydorcea*, het scherp zien.

Oxydulatio, de verbinding van een lichaam met zuurstof tot een bepaalden lagen graad.

Oxydulum, een oxydule, een onvolkomen oxyde.

Oxydum, een met zuurstof in eene bepaalde verhouding verbonden lichaam.

Oxyecoca, *oxyecōia*, het ziekelijk versterkte gehoorvermogen; *oxyecoos*, *oxyecous*, scherp hoorend, ziekelijk.

Oxyencephalitis, eene acute ontsteking van de hersenen.

Oxyenteritis, eene acute ontsteking van de darmen.

Oxyepatitis, eene acute ontsteking van de lever.

Oxygāla, zure melk.

Oxygārum, zuur vleeschnat.

Oxygenatio = *oxydatio*; adj. *oxygenatus* = *oxydatus*.

Oxygeniosteresis, de onttrekking van zuurstof, *desoxydatio*; adj. *oxygeniostereticus*.

Oxygenium, de zuurstof.

Oxygeusia, het ziekelijk verhoogde smaakvermogen.

Oxyglossitis, eene acute ontsteking van de tong.

Oxylaryngitis, eene acute ontsteking van het strottenhoofd.

Oxylaryngotracheitis, eene acute ontsteking van het strottenhoofd en de luchtpijp.

Oxylieuitis, *oxysplenitis*, eene acute ontsteking van de milt.

Oxylizarinicum acidum, het oxylizarinezuur = *purpurinum*.

Oxymastitis, eene acute ontsteking van de borsten bij de vrouw.

Oxymel, zure honig, azijnhonig, één deel azijn met twee deelen honig gekookt.

Oxymetritis, eene acute ontsteking van de baarmoeder.

Oxymetrum, een werktuig ter bepaling van het zuurgehalte; bij sommigen = *eudiometrum*.

Oxymyelitis, eene acute ontsteking van het ruggemerg.

Oxymyitis, eene acute ontsteking van de spieren.

Oxyngium, het vet, *axungia*.

Oxynosema, *oxynosos*, *oxynusos*, eene acute ziekte.

Oxyocausis, de hoogere graad van verbranding.

Oxyoophoritis, eene acute ontsteking van de eierstokken.

Oxyophthalmitis, eene zeer acute ontsteking van de oogappels.

Oxyopia, het scherpe gezicht, het verhoogde gezichtsvermogen.

Oxyorchitis, eene acute ontsteking van den bal.

Oxyosphrasia, *oxyosphresia*, het te sterke reukvermogen.

Oxyosteitis, eene zeer acute beenontsteking.

Oxyotitis, eene acute ontsteking van het gehoororgaan.

Oxyoparotitis, eene acute ontsteking der oorspeekselklier, Mumps.

Oxyoperitoneitis, *oxyoperitonitis*, de acute buikvliesontsteking.

Oxyopharyngitis, eene acute ontsteking van het strottenhoofd, ook van den slokdarm.

Oxypeucedaninum, een aan peucedanine zeer gelijk en daarmee in den wortel van *Peucedanum officinale* voorkomend lichaam, $C^{24} H^{11} O^7$.

Oxyphenicum acidum, het oxypheninezuur, ontstaat door drooge distillatie van verschillende organische zelfstandigheden, b. v. morine-looizuur, catechu, en onderscheidt zich van phenylzuur door een plus van 2 atomen O, het heet ook brandig catechin en pyrokattechu.

Oxypicrinicum acidum, het oxypicrinezuur, volgens Will en Böttger styphninezuur, zeer gelijk aan het picrinezuur, echter niet bitter, maar adstringeerend van smaak; het bevat 2 atomen O meer dan

het pikrinezuur, en wordt uit de meeste slijmharsen, aetherische oliën en onderscheidene kleurstoffen door verhitting met salpeterzuur bereid.

Oxypinitannicum acidum, het oxypinitanzuur gelijk aan het pinitanzuur, bereid uit de naalden van den pijnboom, door Kavalier, gelijk aan het looizuur, sterk samentrekkend van smaak, in water en alcohol gemakkelijk oplosbaar.

Oxyphlebitis, eene zeer acute aderonsteking.

Oxyphlegmasia, eene hevige, zeer snel verlopende ontsteking, Hippokrates.

Oxyphōnia, eene heldere stem; adj. *oxyphonicus*, *oxyphonos*.

Oxypneumonia, de acute longontsteking.

Oxypodia, de spitsvoet, = *pes equinus*.

Oxyregmia, de zure oprisping; adj. *oxyregmiodes*, deze veroorzakende of daaraan lijdende.

Oxyrrheumarthrosis, het acute rheumatismus in de gewrichten.

Oxyrrhin, *oxyrrhis*, spitsneuzig, scherp of fijn rekend.

Oxyrrhinitis, eene acute neusontsteking.

Oxyrrhodinum, *oxyrrhodium*, de rozenazijn.

Oxyrrhōphon, zuurstofgas-opzuiger, volgens Doebereiner het platina, ten gevolge van de eigenschap om eene groote hoeveelheid zuurstof aan te trekken.

Oxys, scherp, spits, snijdend, stekend, snel verlopend, acuut, van ziekten, zeer zuur, scherpzinnig.

Oxysaccharum, eene verbinding van suiker en azijn, zuursuiker.

Oxysal, zuurzout, een mengsel van het kali uit *Carduus benedictus* met azijn, derhalve azijnzuur kali, Sala.

Oxysitia, de neiging van de maag

tot zuurvorming, niet veel verschillende van oxyregmia.
Oxystatos, zeer scherp, zeer verhit, zeer snel verloopend.
Oxytes, het zuur maken, de zure toestand, zure scherpte of maagzuur.
Oxythymia, het berooken met azijn of met zure, sterk riekende zelfstandigheden, inzonderheid met aromatischen azijn.
Oxythymia, eene hevige gemoedsgesteldheid, de opvliegendheid; adj. oxythymus, opvliegend.
Oxytocia, het snel baren, Naegele; adj. oxytocus, snel en gemakkelijk barend.
Oxytocium, een de geboorte bespoedigend middel.

P.

Pabulum, het voedsel; *pabulum vitae* noemde men vroeger de zuurstof.
Pachandrus, *pachyandrus*, bot. met dikke of met dicht bij elkander zittende meeldraden.
Pachismus, het dicht of dik worden; bij vele nieuweren: het bovenmatig vet worden.
Pachometrum, een werktuig tot het meten der dikte van belegd spiegelglas.
Pachyaema, het dikke, ook het stijf geronnen bloed.
Pachyaemia, de verdikking van het bloed; adj. *pachyaemicus*, *pachyaemus*.
Pachyblepharon, het ooglideelt; *pachyblepharosis*, de vorming daarvan; = *pachyblepharon*.
Pachycholia, de verdikking van de gal en het daarvan afhangende lijden; adj. *pachycholicus*.
Pachychymia, de verdikking of verdichting van de lichaamssappen; adj. *pachychymus*.
Pachyderma, de dikhuidigen, dieren met zeer dikke en vaste huid.

Oxyurethrit, een zeer tot ontsteking geneigde en pijnlijke druiper, met chorda en dergelijke verschijnselen.
Oxyuris, de priemstaart, de aarsmade, *Oxyuris vermicularis*, de spring- of madeworm; oxyura, de staartborende sluiwespen.
Ozaena, de stinkende neusweer, gewoonlijk zijn hierbij de beenige gedeelten van de neusholte aangetast; adj. *ozaenicus*.
Ozostomia, de kwalijk riekende reuk uit den mond, een stinkende adem; adj. *ozostomus*.
Ozoceritum, eene fossiele hars, door Mulder in den frieschen turf gevonden.

Pachydermia, de diktheid; in de oorheekunde ook gebruikelijk van de verdikking van het trommelvlies; adj. *pachydermus*, *dikhuidig*.
Pachymenia, de verdikking van de vliezen; adj. *pachymenicus*.
Pachynsis, het verdikken, de verdikking; adj. *pachynticus*, *pachycticus*; *pachyntica remedia*, verdikkende middelen.
Pachypteris, een geslacht van fossiele varens uit het jura.
Pachys, dik, dicht, vet, vleezig.
Pachytes, de dikte, opgezetheid; = *pachyblepharon*; ook de zwaarlijvigheid.
Paedagogia, het geleiden, voeren, opvoeden van een jong mensch; adj. *paedagogicus*.
Paedagogice, de leer aangaande de opvoeding van jonge menschen.
Paedagogus, een opvoeder, een opvoedkundige.
Paedanchone, de keelontsteking bij jonge kinderen, vooral de croup.
Paedarthrocace, de winddoorn, spina

ventosa, *caries centralis*; voor deze uitdrukking ontbreekt in tusschen een voldoende reden, want de kwaal komt bij volwassenen niet minder dikwijls voor dan bij kinderen.
Paedatrophia, het eigenaardige en langzaam ontstaande vermageren bij kinderen, ten gevolge van eene gebrekkige voeding; adj. *paedatrophicus*.
Paederasta, *paederastes*, een knapenschender; *paederastia*, de knapenschennis; adj. *paederasticus*.
Paedeusis, *paedia*, het opvoeden van kinderen.
Paediaphthae, de apthae bij kinderen, inzonderheid bij zuigelingen.
Paediatrica, *paediatrica*, de behandeling van de ziekten der kinderen; adj. *paediatricus*, *paediatricus*.
Paediatros, een kindergeneesheer.
Paedion, een klein kind; ook een foetus.
Paedobaromacrometrum, een werktuig ter bepaling van het gewicht en de lengte van pasgeboren kinderen.
Paedobaromëtrum, eene weegschaal om kinderen te wegen.
Paedometrum, een werktuig ter bepaling van de afmetingen van pasgeboren kinderen; ook = *paedobaromacrometrum*.
Paedonosos, *paedonusos*, eene kinderziekte.
Paedophlysis, het verschijnen van hittepuistjes bij kinderen; *paedophlysis madeszens* = *eczema urodialyticum*, Fuchs.
Paedophthasis, de uittering bij het kind.
Paedopoeia, het kinderen telen.
Paedopyra americana, de kindercholera, Eisenmann.
Paedostathmion = *paedobarometrum*.

Paedotrophe, *paedotrophia*, de voeding en opvoeding van kinderen; het kinderdiët.
Paedotrophæum, *paedotrophium*, een opvoedingsgesticht voor kinderen, een weeshuis.
Paeon, *paean*, de god der geneeskunde, de heelende; adj. *paeonicus*.
Paeosyne, de genees- of artsenijsbe-reidkunde.
Pagoplexia, *pagapoplexia*, het verstijven der lastdieren door de koude; de als gevolg eener zoödanige verstijving overblijvende stijfheid der ledematen of onbewegelijkheid van het geheele lichaam.
Palaeologia, de leer van de oudheden, van de leer en meeningen der ouden; *palaeologus*, een onderzoeker der oudheid, oudheidkundige.
Palaeoniscus, een geslacht van glansschubbig fossiele visschen uit het steenkool en het permische stelsel.
Palaeontographia, de beschrijving en afbeelding van de fossiele overblijfselen der voorwereldlijke schepping; adj. *palaeontographicus*.
Palaeophis, een fossiele slang uit de tertiaire lagen van Engeland.
Palaeontologia, de leer der fossielen, zoowel dieren als planten.
Palaeophytologia, de leer aangaande de fossiele overblijfselen van voorwereldlijke planten; de leer van de planten kennis der ouden.
Palaeosaurus, eene soort van fossiele saurus.
Palaeotherium, een dikhuidig dier uit de voorwereld.
Palaeotyrus, *palaetyrus*, oude kaas.
Palaeoxylon, fossiele stammen van coniferen uit het steenkooltijdperk.
Palaeozoicus, de oudste lagen die fossielen bevatten.

Palaeozoologia, de leer der fossiele dieren.
Palapterya, een uitgestorven vogel uit het alluvium van Nieuw-Zeeland.
Palame, de hand in het algemeen.
Palatomëtrum, de verhemeltemeter, Gairal.
Palatum, het verhemelte; bot. het gewelfde deel der onderlip bij de gemaskerde bloemen, dat de buis sluit; adj. palatinus, b. v. velum palatinum, de verhemeltesluier.
Palea, het kaf, stroo; paleae, bot. de stroo- of kafblaadjes, de steunblaadjes bij de grassen, welke onmiddellijk de geslachtsdeelen bekleeden; adj. paleaceus, stroo-, kafachtig.
Palemum, = methylen, een kleurloos gas, bestaande uit C^2H^2 .
Palichthyologia, de leer der fossiele visschen.
Palindromia, de terugkeer, het weder instorten, het terugtreden naar binnen.
Palingenesia, de wedergeboorte.
Palinodia, de terugtocht, het zich terug trekken of inschriepelen van een lid, het weder uitbreken van eene ziekte; ook het terugroepen.
Palladium, een metaal, ontdekt door Wollaston in platina-ertsen.
Palliatio, de inhulling, bemanteling, ook de palliatieffkuur; adj. palliatus, omhuld, bemanteld, verborgen; palliatus, omhullend, bemantelend; curatio palliativa, eene palliatieffkuur, waardoor geene radikale genezing, maar slechts eene leniging van de ziekteverschijnselen of eene tijdelijke beterschap beoogd wordt.
Pallium, de mantel.
Pallor, de bleekheid; adj. pallidus; verb. pallesco, bleek zijn; pallesco, verbleeken, bleek worden.
Palma, de palm, de handvlakte; entomol. een vergroote voet; pal-

mae plicatae, langwerpige plooien aan den binnenwand van de canalis colli uteri, waarop aan beide zijden onder zeer scherpe hoeken vele schuin verloopende plooien stooten; adj. palmaris, tot de handvlakte behorende, de handpalm betreffende; palmatus, handvormig, b. v. bot. radix, folium; palmatidus, handvormig gespleten; palmatilobatus, handvormig gelobt, palmatipartitus, handvormig verdeeld.
Palmacites, fossiele palmen.
Palmitinum = margarinum.
Palmitinicum acidum, het palmitinezuur, een bestanddeel van palmolie en bijenwas.
Palmitonicum acidum, het palmitonzuur, $C^{31}H^{31}O^4$, waarin het aan de lucht verwarmde palmitinezuur overgaat; overigens komt het eerste volgens Schwartz eveneens in de palmolie en palmoliezeep voor.
Palmos, palmus, het slaan, pulseeren, hartkloppen; adj. palmicus, het kloppen alsmede den polsslag betreffende; bij sommigen: uit hartkloppingen voortspruitende.
Palmoscopia, het onderzoek van den hart- en slagaderslag door middel van de hand of den stethoskoop; palmoscopus, iemand die den polsslag onderzoekt.
Palmula, de dadel; het breede deel van de ribben.
Palpatio, het bevoelen, betasten, nevens de percussie en auscultatie een hulpmiddel tot het physische onderzoek van het lichaam; verb. palpo, are.
Palpebra, het ooglid; adj. palpebralis.
Palpi, de tasters, bij de insekten: bij sommigen: de voelers.
Palpitatio, het trillen, sidderen, kloppen, b. v. cordis, het kloppen van het hart; verb. palpito, are.

Palus, pali, de paal, palissade; adj. paliformis, paal- of penvormig.
Palus, paludis, het moeras; adj. paludosus, palustris.
Pambionia, het algemeene levensprincipe.
Pampinus, de wijnrank; adj. pampiniformis, rankvormig; plexus pampiniformis, de netachtige verbinding der dicht naast elkan- der liggende geslingerde takken van de vena spermatica interna aan den bijbal.
Pampegia, eene algemeene verlamming.
Panacea, het algemeene geneesmiddel tegen alle ziekten.
Panaritium of paronychia, de nijd- nagel, eene nagelzweer, de vijf; veter. eene ontsteking van de hoeven bij paarden.
Panchreston, panchrestum = panacea.
Panchymagoga remedia, middelen welke volgens sommigen alle ziekelijke sappen des lichaams in beweging brengen en zouden doen ontlast worden.
Pancoenonosos, pancoenonūsos, = epidemia.
Pancoenus, geheel algemeen, meestal in de zelfde beteekenis als epidemius gebruikt.
Pancreticus, zeer machtig, almachtig, zeer krachtig.
Pancreas, de alvleeschkliaer, de buikspeekselkliaer; adj. pancreaticus.
Pancreatologia, de pijn in de alvleeschkliaer.
Pancreatempyria, de verstopping, infarctus van de alvleeschkliaervaten.
Pancreathelcōsis, de verettering, verzwering van de alvleeschkliaer.
Pancreaticoduodenalis, de alvleeschkliaer en den twaalfvingerigen darm betreffende, b. v. arteria.
Pancreatitis, de ontsteking van de alvleeschkliaer; adj. pancreaticus.

Pancreatoncus, een alvleeschkliaer-gezwel.
Pancreatorrhagia, eene bloedvloeijing uit de alvleeschkliaer; adj. pancreatorrhagicus.
Pandectae libri, boeken welke eene wetenschap in haar geheel omvang behandelen; meestal in de rechtsgeleerdheid toegepast.
Pandecter, pandectes, alles omvattend of bevattend.
Pandemia, eene algemeen heers- schende ziekte, welke of epidemie of endemie zijn kan; adj. pandemus, pandemius, pandemicus.
Pandiculatio, het uitzetten, uitzak- ken van het lichaam; verb. pandō, ēre, uitspreiden, uitspannen.
Pandocēum, pandocium, pandochium, eene herberg; bij sommigen: het ziekehuis, een hospitaal.
Pandura, de hongraarsche viool; adj. panduraeformis, panduratus, pandurodes, vioolvormig; bot. b. v. folium, een vioolvormig blad.
Panicula racemus compositus, bot. de pluim; panicula fastigiata = cyma, bloeitop.
Panidrosis, een algemeen zweet.
Panificium, de broodbereiding.
Panis, brood; panis cibarius, huis- bakkenbrood; panis bis tostus, beschuit; panis similagineus, zemelen.
Panniculus, een kleine doek, fijn vel; panniculus adiposus, het onder de huid gelegen vetweefsel; panniculus adiposus renum, het de nieren omringende vetweefsel, ook fascia renalis genoemd.
Pannus, de inslag bij het weven, het doek; pannus oculi, het zoo- genoemde oogvel, eene woekering van het celweefsel op het oog.
Panochia = panus.
Panophobia, een plotselinge vrees of schrik, panische schrik.
Pansclerōsis, de geheele verharding van eenig deel.
Panspermia, bij de ouden, Heracli-

tus, de algemeene verdeeling van het zaad, volgens welke het ontstaan van alle wezens zoude plaats hebben, naar zekere bijzondere oorzaken; adj. panspermicus, panspermus.

Panspermium, de algemeene grondstof of grondmaterie.

Pansymmetria, de algemeene evenmaat.

Pantadenōdes = pancreas.

Pantagōga remedia = panchymagōga.

Pantamorphia, het volkomen gemis van vorm; adj. pantamorphicus, pantamorphus, volkomen vormeloos.

Pantanencephalia, het geheele ontbreken van hersenen.

Pantaphobia, het geheele gemis van vrees; adj. phantaphōbus.

Pantascia, het volkomen gemis van schaduw; adj. pantascius.

Pantatrophia, eene totale atrophie, gebrek aan voeding; adj. pantatrophus.

Pantoeoperittōma, pantoeoperittosis, eene algemeene woekering.

Pantogamia, de onmatige bevrediging van de geslachtsdrift, gebruikelijk zoowel van het dier als van den mensch; adj. pantogamicus, pantogamus.

Pantogangliitis, bij sommigen: de oostersche cholera.

Pantomimica, —ce, de pantomimiek of gebaardentaal; pantomimus, iemand die de gebaardentaal kent.

Pantomorphia, het vermogen om allerlei gedaanten aan te nemen; adj. pantomorphus.

Pantophobia, de algemeene vrees of angst; adj. pantophōbus, pantophobicus, voor alles vreezende, zeer bevreesd.

Pantoplethora, de algemeene volbloedigheid; adj. pantoplethoricus.

Panus, een klierbuil.

Panzootia, een algemeene verspreide

veepst, óf enzootie óf epizootie; adj. panzooticus.

Papaver, de maankop; adj. papaveraceus; papaveraceae plantae, de papaverachtige gewassen; papaverinus, uit papavers bereid, b. v. emulsio.

Papaverinum, eene eerst voor korten tijd door Merk uit de overblijfselen van de morphinebereiding bereide stof, kristalliseerbaar, onoplosbaar in water, moeielijk oplosbaar in wijngeest en aether, schijnt geene werking op het organismus uit te oefenen, Schlossberger.

Papilio, de vlinder of kapel; adj. papilionaceus; bot. corolla papilionacea, de vlinderbloem, eene onregelmatige vijfbladige bloemkroon, welker bovenste blad groot en uitgespreid, de vlag, vexillum, de zijdelingschen kleiner, de vleugels, alae, de beide ondersten tegen elkander hellen of aan den binnenrand vergroeid zijn, de kiel, carina.

Papilla, de tepel, het tepeltje; papilla lacrymalis, het traantepeltje, de opgehoogde rand der traanpunten; papillae linguales, de zenuwtepeltes der tong; p. mammae, de borsttepels; p. renales, de niertepeltjes, door den niertelk omgeven; p. cutaneae, de huidtepeltes, als hoofdzetel van het gevoelszintuig; papilla pili = pulpa pili, haarkiem; adj. papillaris, tepelvormig; papillosus, getepeld, met tepels, b. v. bot. radix; papillulatus, bot. met klier-tjes bezet.

Pappus, de vederbos, het zaadpluis, de rand of het bovenste van de kelk bij de samengestelde bloemen, dewijl deze meestal vele vederachtige afdeelingen vertoont; adj. papposus, met zaadpluis, b. v. pericarpium.

Papula, de punt, eene zeer kleine

puntige oplichting der huid; adj. papulosus, b. v. exanthema, een huiduitslag met puntjes, zonder vloeibaren inhoud; gebladerd.

Papyrus, de papierplant, ook de bast van deze plant, het papier; adj. papyraceus; lamina papyracea, de oogholteplaat van het zeebeen.

Par, als subst. het paar, b. v. par nervorum, het zenuwpaar; als adj. gelijk, gepaard, ook opgewassen tegen iets, alicui rei.

Parabanicum acidum, het paraban-zuur, ontstaat wanneer eene oplossing van piszuur in salpeterzuur tot zekeren graad verdampt wordt; het kristalliseert in kleurlooze, zeszijdige prismata, zijne zouten binden bij verwarming der oplossing in water eenige atomen water, en gaan daardoor in oxalaure zouten over.

Parabatrachus, een klein kikvorsachtig dier uit het steenkool.

Parablasta, parablaste, ziekte met anatomische veranderingen, zoo als uitwassen, uitslag, vorming van deletaire vloeibare stoffen, enz., Eisenmann.

Parablepsis, het gezichtsbedrog; adj. parablepticus.

Parabola, de vergelijking, de gelijkens; in de mathesis: eene kegelsnede, uit welke alle invalende geluid- of lichtstralen parallel weder worden uitgeworpen; adj. parabolicus, b. v. bot. folium, een paraboolvormig blad.

Parabolani, aldus heetten in de eerste eeuwen na Christus de geneesheeren die gevaarlijke en aanstekende ziekten, inzonderheid in pesthuizen behandelden, en meestal geestelijken waren, daarna in het algemeen geestelijken die zich met geneeskundige of chirurgische praktijk bezig hielden.

Parabolanologia, de leer betreffende

het verzorgen van zieken, Maxim. Schmidt.

Parabulia, eene ontstemming van het wilsvermogen, inzonderheid als gemoedsziekte.

Paracentesis, de doorboring, het doorsteken, het insteken van eene natuurlijke of tegennatuurlijke holte, inzonderheid om den vloeibaren inhoud te ontlasten, b. v. paracentesis abdominis, thoracis, enz.; adj. paracenteticus, paracenticus, b. v. acus paracentica, de troikart; de genoemde operatie betreffende.

Paracenteterion, paracenticum, Galenus, een werktuig ter verrichting der paracentesis, troikart.

Parachroea, eene ziekelijke verandering van de huidkleur.

Parachroma = parachromasia; adj. parachromaticus.

Parachromasia, het kleurenbedrog, het optreden van valsche kleuren.

Parachromatoblepsia, —mblepsia, het valsch zien van kleuren.

Parachronicus, ontijdig, imtempetivus.

Parachrosis, de verkleuring, ont-kleurig, het verschieten.

Parachrous, parachrus, parachromus, verkleurd, verschoten, ont-kleurd, wankleurig.

Parachymosis, eene ziekte van de afscheiding, Eisenmann.

Paracinēma, het ontwrichte; paracinesis, eene ontwrichting; adj. paracineticus.

Paracme, paracmasis, het afnemen na het bereiken van de grootste sterkte of den hoogsten bloei; adj. paracmasticus; morbi paracmastici, ziekten welke, na snel haar hoogste punt te hebben bereikt, langzaam weder afnemen; aetas paracmastica, de leeftijd waarin het afnemen van de krachten begint.

Paracoē, het verkeerd, niet goed hoo-ren; bij sommigen = baryecoea.

Paracōpe, de waanzinnigheid, het

delirium van koortslijders; adj. paracopicus, paracopticus.
Paracrisis = paracope; adj. paracrusticus.
Paracrisis, paracrusma, het anders hooren, valsch hooren; het oorsuizen, eene zwakte van het gehoor; paracrusis Willisiana, het beter hooren gedurende een sterk gedruisch.
Paracyanum, het paracyan; onder deze benaming heeft men eene reeks van zeer verschillende lichamen samengenomen, van welke het eene of andere met het echte cyan isomeer of polymeer is, welker geheele geschiedenis evenwel nog veel onopgehelderds oplevert. Met deze benaming bedoelt men bruine of zwarte, C en N, somwijlen ook H bevattende stoffen, die niet vluchtig zijn en op verschillende wijzen uit verschillende cyanverbindingen kunnen ontstaan. Zuiver paracyan wordt volgens Delbrück slechts door verhitting van cyankwik verkregen, waarbij slechts $\frac{1}{11}$ van het geheele cyangehalte als paracyan achterblijft, het overige cyan daarentegen gasvormig ontwijkt.
Paracyesis, de buitenbaarmoederlijke zwangerschap.
Paracyanche, een geringe graad van keelontsteking.
Paraesthesia, eene verandering of ontstemming van het gevoel, of de gewaarwording; adj. paraestheticus.
Paraffinum, $C^n H^n$, eene branderige stof, welke bijna altijd voorkomt in de produkten der drooge distillatie, wit, kristallijn, zonder reuk en smaak, door hitte niet ontleedbaar.
Parageusia, parageusis, eene ontstemming van het smaakvermogen.
Paraglossa, paraglosse, het uitzak-

ken der tong; bij sommigen: het terugbuigen der tong naar de keelholte; paraglossa deglutitoria, bij sommigen: het inslikken der tong om op deze wijze door verslikking te sterven; paraglossae, entom. zijdelingsche vliezige lobben aan de basis van het tongje, lingula, bij de insekten.
Paragoge, de afwijking; het herstellen van ontworpen ledematen; somwijlen het afleiden der sappen.
Paragomphosis, de onvolkomene spijkersgewijze invoeging, b. v. van het kinderhoofd in het bekken.
Paralacticum acidum, het vleeschmelkzuur.
Paralalia, het moeilijk of onjuist spreken, het zich verspreken.
Paralampis, eene witte paarlemoerachtige vlek op het hoornvlies.
Paralbuminum, —minium, eene modificatie van het eiwit in de vloeistof van hydropische eierstokken.
Paralerema, —rësis, het ijlen, doorslaan, de zotteklap; adj. paleros, ijlend, zotteklap uitslaand.
Parallaxe, parallaxis, de afwisseling in twee of meer dingen of in onderlinge ligging; de verstandsverwarring; in de astronomie het verschilzicht; adj. paralacticus, parallactus.
Parallogrammus, langwerpige vierkant.
Parallëlus, nevens elkander loopend, evenwijdig; parallelismus, het nevens elkander loopen; eene vergelijking, tusschen twee personen, enz.
Paralogia, de dwaling, eene lichte graad van waanzinnigheid; adj. paralogicus, paralogus, dwalend.
Paralychnion, een lichtscherm.
Paralysis, de verlamming; adj. paralyticus.
Paramecia, de spleet in de lengte,

eene langwerpige spleet; adj. parameces, in de lengte zich uitstrekkend, overlangsch.
Paramenorrhoëa, de afwijkende toestand van de menstruatie bij de vrouw.
Parameria, de binnenzijden of binnendeelen der dijen.
Parameriaeus, parameridius, tot het bovengedeelte der dijen behoorend, deze bedekkend; vestis parameridia, eene broek.
Paramesus digitus, de ringvinger.
Paramidum, het paramid, ontstaat indien het zure honigsteenzure ammoniumoxyde bij de verhitting 3 atomen verliest; het is wit, onoplosbaar en amorph.
Paramorphium, het paramorphine, = thebaïne, opium-alkaloïde.
Paramylenum, een ontledingsprodukt in foeselolie, heeft met het amylen de formule $C^n H^n$ gemeen, maar is een dubbel zoo dicht gas.
Paramylum, dierlijk zetmeel, in de door velen voor een soort van infusiediertje gehoudene *Euglena viridis*, bestaat uit $C^{12} H^{10} O^{10}$, levert door koken met verdunde zuren slechts moeielijk eenige suiker, door diastase in het geheel niet, maar laat zich snel oplossen, en in voor gisting vatbare suiker overbrengen, wanneer men het met eene overmaat van rookend zoutzuur kookt.
Paranaphthalinum, het paranaphthaline, $C^{30} H^{12}$, vergezelt het daarmede polymere naphthaline in het teer; in kokenden alkohol nauwelijks oplosbaar, smelt bij 289° .
Paranephritis, de ontsteking van de bijniëren; adj. paranephriticus.
Paranephros, de bijnier.
Paranoëa, paranoia, de verstandsverbijstering, dwaasheid, waanzinnigheid; adj. paranoicus.
Parapectium, het spaakbeen, radius.
Parapectinum, eene formule der

pectine-verbindingen, oplosbaar, gomachtig, neutraal, loodsuiker nederploffend; parapectinicum acidum, het parapectinezuur: $C^{24} H^{15} O^{21} + 2 H O$.
Parapetalostemones, planten welker meeldraden op bloembladachtige blaadjes in de bloemkroon zitten, Mönch.
Parapetalum, een nevenkroonblad; een bloembladachtig blaadje.
Paraphia, eene ziekelijke verandering van het gevoelsvermogen.
Paraphimosis, de samensnoering van de terug getrokken voorhuid achter den eikel, de zoogenoemde spaansche kraag; adj. paraphimoticus.
Paraphonia, eene gebrekkige stem, de verandering van stem; adj. paraphonicus.
Paraphora, eene lage graad van waanzin; adj. paraphoricus.
Paraphrenitis, paraphrenia, bij vroegere pathologen dikwijls = diaphragmatitis; bij de ouden ook de ontsteking van het verlengde merg; tegenwoordig gewoonlijk: eene aandoening van ontsteking der hersenen of der hersenvliezen gepaard met ijlen; adj. paraphreniticus.
Paraphrenon, het middenrif.
Paraphronësis, paraphronia, paraphrosyne, een geringe graad van waanzinnigheid; het zich voorbij praten, snappen; adj. paraphrôn, paraphroneticus.
Paraphysis, de nevangroei, de sapdraad, eene dradige cel.
Paraphyta, ziekten van of gepaard met woekering, zooals polyphen, zakgezwollen, enz., Eisenmann: paraphyta topica of localia, ziekten met ware vaste nieuwe vormen, die zelfstandig georganiseerd zijn, maar zich nog niet als volkomene dieren vertoonen.
Paraplasma, eene misvorming.

Paraplaston = paraplasma, F. W. Heydenreich.
Paraplegia, de verlamming van de boven- of beneden-extremiteten na eene beroerte; adj. paraplecticus, paraplectus, paraplegicus.
Parapleura, entomol. het zijstuk.
Parapleuritis, een geringe graad van borstvliesontsteking; ook een ontstekingsachtig rheumatismus van de borstspieren.
Paraplexia = paraplegia; bij sommigen = parapoplexia.
Parapotesis, eene ziekte met stoornis in de natuurlijke verrichtingen, zoo als de bloedbereiding, voeding, af- en uitscheidingen, zonder produkten eener valsche vorming, Eisenmann.
Parapoplexia, een geringe graad van beroerte.
Parapsis, het ziekelijk veranderde gevoelsvermogen; parapsis illusoria, het ziekelijke zinsbedrog.
Pararrhythmus, een van den regel afwijkende rhythmus; adj. pararrhythmicus, b. v. pulsus.
Pararthrēma, pararthrōma, de onvolkomene uitrekking; de uitrekking in het algemeen.
Pararthresis, pararthrosis; het ontstaan van het pararthrema, ook = pararthrēma.
Parasalicylum, parasalicylum, het parasalicyl, wordt verkregen wanneer men chloorbenzoyl op spiraeaolie, salicylhydraur, laat werken; kristalliseert in vierzijdige zuilen, is smeltbaar en in naalden sublimeerbaar.
Parasitus, het woekerdier, de vleier, een tafelschuimer; adj. parasiticus, b. v. animalia of plantae, woekerdieren, woekerplanten, welke in of op andere dieren of planten leven; verb. parasitor, ari.
Paraspadia, de opening van de pisbuis aan de eene zijde van den penis; adj. paraspadicus, para-

spadiaeus, paraspadias, een lijder aan paraspadia.
Parasphāgis, de streek aan de zijden van de keel.
Parastata, glandulosa of adenodes, = prostata; parastatae orchides, de bijballen.
Parastadenitis, de ontsteking van de voorstanderklier.
Parastamen, een bijmeeldraad.
Parastitis = parastadenitis; = epididymitis.
Parastramma, parastrōphe, het verdraaien of vertrekken, distorsio, b. v. van den mond.
Parastrepsis, de verdraaiing, gedeeltelijke ontwrichting, subluxatio, Schwediaur.
Parasynanche, een lichte graad van keelontsteking, inzonderheid in de slikwerktuigen.
Parasystole, de zeer lange tusschenruimte tusschen de afzonderlijke polsslagen of tusschen de samen-trekking en uitzetting van het hart; adj. parasystolicus.
Paratartaricum acidum, het druivenzuur of parawijnzuur, acidum uvicum; het eerst door Kestner en Whyte gevonden, het eerst kunstmatig bereid door Pasteur, door de wijnzure zouten der china-alkaloiden of wijnzuur aethyl-oxyde eenige uren tot 170° te verhitten.
Paratartras, een druivenzuur zout.
Parathēna, de ruimte van den kleinen vinger tot aan den handwortel; parathēna parvus, de korte buiger van den duim.
Parathymia, de ontstemming, de overspanning des gemoeds; adj. parathymicus.
Paratona, de zijdeelen des snavels.
Paratio, de bereiding; verb. paro, are, bereiden.
Paratonia, de ziekelijke of tegen-natuurlijke spanning, overspanning, hypertonia; adj. paratonicus, paratonus.

Paratopia, eene door verplaatsing van eenig orgaan veroorzaakte ziekte, eene dislocatie; adj. paratopicus.
Paratrimma, het ontveld zijn van den aars, zoogenoemde wolf.
Paratripsis, het tegen elkander wrijven; = paratrimma; adj. paratripticus.
Paratrōpe, het verdraaien van een lid; adj. paratropicus.
Paratrōphe, —phia, de anomale voeding; paratrophiae, de ziekten van de voeding, Eisenmann; adj. paratrophicus.
Parazoa, levende dieren in of op het organisme, Eisenmann.
Parctas, de spaarzaamheid, het geringe aantal; adj. parctus, spaarzaam, weinig, b. v. urine; verb. parco, ère, verschoonen, spaarzaam met iets omgaan.
Paracho, het nagalmen der tonen.
Parectāma, parectāsīs, eene bovenmatige uitzetting.
Paregoricus, stillend, verzachtend, rustig makend; paregorica remedia, = anodyna, bedarende middelen; elixir paregoricum = tinctura opii benzoica.
Parellinum acidum, het parellzuur, een kristallijn zuur in het schuifmos, *Lecanora parella*.
Parencephalis, parencephalus (onjuist) de kleine hersenen, cerebellum; parencephalitis, eene ontsteking van de kleine hersenen.
Parenchyma, het cel- of klierachtige weefsel dat de grondlaag van vele organen, longen, lever, milt, enz. vormt; bot, het celachtige weefsel der planten; adj. parenchymaticus, het parenchym betreffende; parenchymatosus, uit parenchym bestaande.
Parenchysis, het opvullen; ook wel eene ziekelijk gevolgde uitstorting of infiltratie.
Parencrānis = parencephalis.
Parens, de vader, stichter, grond-

vester, b. v. Hippocrates medicinae parens; parentes, de ouders, bloedverwanten.
Parepithymia, eene ziekelijke begeerte, een abnormaal verlangen, b. v. bij zwangeren; adj. parepithymicus.
Parerethismis, parerethismus, een overprikkelde toestand.
Parēsis, de onvolkomene verlamming; adj. pareticus, slap; verslappend, onvolkomen verlamd, eenigszins verlamd; exarthrosis paretica, eene door slapheid van de gewrichten veroorzaakte verlamming.
Paridrōsis, de tijd van het zweeten, Ritgen.
Pericinum of pericinum, een nog twijfelachtig alkaloïde in onechten kinabast, Schlossberger.
Paridinum, eene ternaire bitterstof in het pariskruid, *Paris quadrifolia*.
Paries, de wand; adj. parietalis, bot, wandstandig, de wanden betreffende; ossa parietalia, de wandbeenderen; placentae parietales, vruchtschijven welke zich aan de hoeken der dissipementa bevinden.
Pariglinum, eene bittere stof in de sarsaparilla.
Paripinnatus = abrupte pinnatus, bot, afgebroken of parig gevind, b. v. folium.
Parisagōge, het in elkander stulpen, zoo als bij de intussusceptie der darmen; adj. parisacticus, bij sommigen: de intussusceptie betreffende.
Paristhymia plur., de amandelen of tonsillae, de ziekten, inzonderheid ontsteking, van de tonsillae, angina tonsillaris.
Parmelia islandica = lichen islandicus.
Parocheteusis, de afleiding, derivatie, b. v. van de sappen of ziekteprikkels; adj. parocheteuticus.

Parodontis, een pijnlijk gezwel op het tandvleesch; = *parulis*, Celsus.
Paromphalocèle, eene breuk nevens den navel; adj. *paromphalocelicus*.
Paroniria, het ziekelijke droomen; *paroniria ambulatoria*, het slaapwandelen.
Paronychia, — *nychis*, — *nychitis*, *paranaritium*, de nagelzweer of de vijt; een nijdnagel; veter. bij het paard: de hoefontsteking; *paronychia serosa* of *erysipelatos*, de droes; *paronychia epizootica*, de ontsteking van de hoeven; adj. *paronychicus*.
Parophobia, *paraphobia*, bij sommigen = *hydrophobia*.
Parophthalmia, eene ontsteking om of nevens het oog.
Parophthalmonecus, een om of nevens het oog voorkomend gezwel.
Paropiae, de uitwendige ooghoek.
Paropium, *paropsis*, het oogscherm.
Paropsema, eene toespijze; diminut. *paropsidion*.
Paropsis, het ziekelijk, het valschen; *paropsis lucifuga* = *nyctalopia*; *paropsis noctifuga* = *hemeralopia*; *paropsis propinqua* = *myopia*; *paropsis longinqua* = *presbyopia*; *paropsis illusoria* = *pseudoblepsia*.
Paroptësis, een zweetbad in heete asch, in heet zand of boven gloeiende kolen, Cael. Aurelianus.
Parorasis, het voorbijzien, zwakte des gezichts, het valschen zien of de verwisseling der kleuren, Galenus.
Parorchidium = *cryptorchis*; = *epididymis*; adj. *parorchidicus*, op het parorchidium betrekking hebbend.
Parorganon, — *num*, eene aan een ander orgaan gelijke georganiseerde vorming; = *pseudorganum*.
Parosmia = *parosphresis*.

Parosphresis, de ziekelijk veranderde reuk, inzonderheid bij hysterische meisjes.
Parotiae = *paropiae*.
Parotidonecus, de oorspeekseldklierontsteking, de pof.
Parotis, de oorspeekseldklier; *parotides*, de gezwollen, ontstoken oorspeekseldklieren; adj. *parotideus*, de oorspeekseldklier betreffende, b. v. *angina parotidea*.
Parotitis, de ontsteking van de oorspeekseldklier; adj. *parotiticus*.
Paroxysmus, de aanval van eene ziekte, inzonderheid van eene koorts; deze uitdrukking wordt echter ook gebezigd voor aanvallen van gemoedsziekten, b. v. razernij en dolheid.
Pars, het deel; adj. *partialis*; dimin. *particula*; adj. *particularis*.
Particeps, deel hebbend, aan iets deel nemend.
Partitio, de verdeeling; *partitus*, gedeeld, b. v. *bot. folium*.
Parturitio, het baren; verb. *parturio*, *ire*; *parturiens*, eene in baren nood verkeerende.
Partus, de bevalling, geboorte, verlossing; somwijlen: de vrucht, het geborene, b. v. *partum edere*; *partus caesareus*, de keizersnede; *partus praematurus*, de onrijpe bevalling; *partus immaturus*, de onrijpe vrucht; *partus serotinus*, eene te late geboorte; verb. *pario*, *ëre*.
Parulis, eene tandvleeschzweer, het tandvleeschgezwel.
Paruria, de afzondering eener ziekelijke urine; *paruria mellita* = *diabetes mellitus*; adj. *paruricus*.
Parurocystis, een aanhangsel van de blaas, eene pisblaas met zijdelingsche holten.
Parvus, klein, b. v. *pulsus parvus*, een pols van geringe middenlijn.
Pasma, een strooi-poeder.
Passa, uva, de rozijn; dimin. *passula*, een kleine rozijn of krent.

Passio, het lijden; *passio bovina* = *phthiriasis*, luizezucht; verb. *patior*, *pati*, dulden, lijden, toestaan, vergunnen.
Passum, vinum, rozijnenwijn.
Passus, de schrede.
Pasta, eene deegmassa; de pasta, tot uitwendig gebruik, onderscheidt zich van zalven daardoor dat men er geene eigenlijke zalfgrondlaag, vet, boter, enz. voor neemt, maar een mucilago, zwarte zeep, somwijlen wel alleen speeksel.
Paste, de pastei, *artocreas*.
Pastillus, een bolletje om in te slikken, *trochiscus*.
Pastus, het voeder, het voederen, het eten, de maaltijd; verb. *pasco*, *ëre*, weiden, voederen.
Patagia, entom. de schubben van de vleugels bij de vlinders, Kirby.
Patella, de knieschijf; *patella fixa* = *olecranon*; *patellula*, entomol. de zuignap.
Patens, open staand, zich uitspreidend of uitstrekkend; *rami patentes*, *folia patentia*, afstaande takken of bladeren; *calyx patens*, een uitgespreide kelk; *folia patentissima* = *folia horizontalia*; verb. *pateo*, *ëre*, open staan, zich uitstrekken, helder worden, blijven, opgehelderd worden.
Pater, de vader; adj. *paternus*; *morbus paternus*, eene van den vader overgeërfde ziekte.
Pathema, een lijden, aandoening; *animi pathema*, eene gemoedsbeweging; adj. *pathematicus*, een hartstocht betreffende, deze bezittende.
Pathematologia = *pathologia*, de leer van de hartstochten; adj. *pathematologicus*, *pathematologus*.
Patheticus, lijdend, eene kwaal betreffende, vol uitdrukking, hartstochtelijk; ook geaffecteerd, *pathetisch*; *nervus patheticus*, de

katrolspierzenuw, *nervus trochlearis*, het vierde zenuwpaar of *nervus oculomotorius*.
Pathocratoria, *pathocratia*, de beheersching door de hartstochten.
Pathoetismus, de hartstochten betugelend.
Pathogenesis, het ontstaan en de ontwikkeling eener ziekte; adj. *pathogeneticus*; *physiologia pathogenetica*, eene op verklaring van het ontstaan eener ziekte inzonderheid gebaseerde physiologie, Bartels.
Pathogenia = *pathogenesis*; de leer der pathogenesis; adj. *pathogenicus*, op deze leer betrekking hebbend.
Pathognomonicus, gewoonlijk in de betekenissen van wezenlijke of karakteristieke teekenen, welke ons van het ontstaan eener bepaalde ziekte overtuigen.
Pathognosticus = *pathognomonicus*.
Pathographia, de beschrijving der ziektevormen; adj. *pathographicus*.
Pathologia, de leer der ziekte-toestanden des lichaams, dus tegenstelling van *physiologia*; adj. *pathologicus*; *pathologus*, subst. een patholoog.
Pathopatridalgia, het heimwee.
Pathopoeia, de opwekking der hartstochten; het ontstaan of de vorming eener ziekte; adj. *pathopoeus*.
Pathos, het lijden, de ziekte, hartstocht; adj. *pathicus*, ziekelijk, b. v. *materia*, eene ziekelijk gevormde stof.
Patientia, het geduld; adj. *patiens*, geduldig, lijdend, ongevoelig of gehard voor iets, b. v. *patiens frigoris*.
Patria, het vaderland; adj. *patrius*, vaderlandsch.
Patrimonium, het vaderlijk erfdeel.
Patulus, eenigszins afstaand.
Patura = *syphilis*.

Paucus, weinig.
Pauper, arm; subst. paupertas.
Pausis, het ophouden, nalaten, de pause, de geruststelling.
Pavimentum, de vloer; estrik; pavimentum saxeum, een steenen vloer.
Pavittatio, het verschrikken, gepaard met sidderen of beven.
Pavor, de vrees, het schrikken; pavores nocturni, het opspringen uit den slaap; adj. pavidus, bevreesd, vreesachtig, schuchteren; verb. paveo, ère; pavesco, ère, beven, bevreesd zijn, schrikken.
Pauxillum, een weinig, b. v. aquae.
Pechyagra, de elleboogspijn, elleboogsgicht.
Pechyarthrocace, eene slepende ziekte, inzonderheid caries, van het ellebooggewricht.
Pechys, de elleboog.
Pecopteris, een fossiele varen uit het steenkool.
Pectasis of pectasinum, de pectase, een ferment in de pectinelichamen, waardoor deze gemakkelijk in elkander overgaan.
Pecte, de kaas.
Pecten, de kam; pecten plicatus, de waaier in het oog der vogelen, gevormd door eene plooi van de chorioidea; pectinatus, gekamd, kamvormig, b. v. antennae; pectinaeus, kamvormig.
Pecticus, pectinezuur bevattend, geleizuur; acidum pecticum, het pectine- of geleizuur, in water onoplosbaar; acidum pectosinicum, het pectosinezuur, in water nauwelijks oplosbaar; acidum pectinicum, het pectinigzuur $C^{28}H^{21}O^{25}$, Chodnew.
Pectides, de gestolde deelen van eene vloeistof, gelei.
Pectinum, het pectine, onoplosbaar, indifferent ten opzichte van lakmoestinctuur, ploft loodsuiker niet neder. De pectinelichamen zijn stikstofvrije, deels neutrale,

deels zure zelfstandigheden, die in het plantenrijk alleen voorkomen, wel is waar in scheikundig en physiologisch opzicht veel overeenkomst hebben met de koolhydraten, maar zich door een overvloed van zuurstof daarvan onderscheiden. Allen vormen met water geleien, zijn niet kristalliseerbaar, in alcohol en aether onoplosbaar, smaak- en reukloos; volgens Fremy zijn zij allen polymeer; in water deels oplosbaar, deels onoplosbaar.
Pectosis, de pectose, in water onoplosbare, indifferente pectinelichamen, Schlossberger; adj. pectos, gevouwen, bevroren.
Pectorilogia = stethologia.
Pectoriloquium, pectoriloquela, de borststem, wanneer men bij het ausculteeren de stem van den sprekenden zieke in de borst hoort, bij teringlijders.
Pectus, de borst, de borstkas; adj. pectoralis, b. v. musculus; pectorale, de borstband; pectoralia remedia, middelen dienende tegen borstaandoeningen.
Peculiaris, eigenaardig.
Pecus, adis en oris, het vee; pecudes en pecora, de viervoetige huisdieren; ook de kudden.
Pedatidus, voetspletig.
Pedatinervus, voetnervig.
Pedatipartitus, voetdeelig.
Pedatisectus, voetsnedig.
Pedatus, pedalis, bot. voetvormig, b. v. folium pedatum.
Pedesis, het springen, pulseeren.
Pedetentim, schrede voor schrede, allengskens, van lieverlede.
Pedethmus, het opspringen, het trillen der pezen, subsultus tendinum.
Pedialgia, de nerveuse pijn in de voetzolen.
Pedicellus, een voetje, een kleine steel, bloemsteel; adj. pedicellatus, kort gesteeld.

Pediculus, de hoofdluis; subst. en adj. pedicularis, luizenkruid; morbus pedicularis = phthiriasis.
Pediluvium, het voetbad.
Pedion, de voetsool, de springvlakte; bij sommigen = metatarsus.
Pedionalgia, eene krampachtige, zeer pijnlijke aandoening van de voetsool.
Pedunculus, bot. de bloemsteel; ook de steel in het algemeen, b. v. aan pseudovormingen, zoo als polypen; adj. pedunculatus, gesteeld; peduncularis, bloemsteelstandig.
Pegè, de bron; pegae, de inwendige ooghoeken.
Pegma, het vast gewordene, het gestolde, ook concrementen, zoo als pis- en galsteen; adj. pegos, vast, compact.
Pegmatite, een binair graniet uit kwarts en veldspaat bestaande, het pegmatiet.
Pegologia, de leer aangaande de geneeskrachtige bronnen.
Peina, de honger, het gebrek; adj. peinaleos, peinaticos, hongerig, honger lijdend.
Peinotherapia, de hongerkuur.
Peira, de proef, het experiment.
Peirama, peirasma, de uitkomst van eene proefneming, eene opgedane ervaring.
Peiraniologia, peirasmologia, de leer betreffende de ervaringen.
Peirasis, peirasmus, het beproeven, de proef.
Pelagicus, in diep water gevormd of bezonken, van aardlagen sprekende.
Pelargonicum acidum, het pelargonzuur, in de *Pelargonium roseum*; door Redtenbacher kunstmatig bereid uit oliezuur; een olieachtig vet zuur, dat gemakkelijk vast wordt, aan de lucht zich geel kleurt en bij 260° kookt, volgens Delffs identisch met het oenanthzuur.
Pelecanus, de pelikaan, vogel; een werktuig tot het uittrekken van tanden.
Pelidnephidrosis = melinephidrosis, de zweetkoorts met een loodgrauw zweet gepaard.
Pelidnoma, pelioma, eene loodklenrige of ook wankleurig geworden gekwetste plaats der huid.
Pelidnus, pelius, pelidnotes, het loodkleurige voorkomen der huid; iedere ziekte, bij welke eene loodkleurige of blauwachtige huid ontstaat; vooral de uit een miltlijden ontstaande ziekelijke huidkleur.
Pelios, loodkleurig, blauwachtig.
Peliosis, de bloedvlekkenziekte, purpura haemorrhagica, haemorrhoea petechialis, morbus maculosus haemorrhagicus Werlhofi.
Pella, pellis, de huid, het vel, de voorhuid; diminut. pellicula, het vliesje; = epidermis; adj. pellitus, van een vel voorzien.
Pellagra, eene soort van vlechtachtige huidziekte in Opper-Italië, die voor aanstekelijk gehouden wordt, ook lepra lombardica, lepra mediolanensis, scorbutus alpinus, milanesche roos.
Pellens, drijvend, afdrijvend; pel-lentia remedia, middelen welke de menstruatie bevorderen, of ook de vrucht afdrijven; verb. pello, ère.
Pellucidus, doorzichtig; verb. pel-luceo, ère, doorschijnen.
Pelma, de voetsool; hard, vast leder.
Pelôr, peloria, pelorion, peloron, eene montrositeit met bovenmatigen omvang van een of meer deelen, b. v. van het hoofd, den arm, enz.; adj. peloricus, buitengewoon groot, monsterachtig.
Pelosinum, = cissampelinum, eene amorphe basis, in den wortel van *Pareira brava*.
Pelta, een klein schild; bot. een schildvormige thalamus; adj. pel-

tatus, b. v. bot. folium, een schild-vormig blad, wanneer de bladsteel uit het midden des blads schijnt voort te komen.

Pelviarium, het phantome, dienende bij de beoefening der verloskunde.

Pelvimensuratio, pelvimetatio, = pelycometrësis.

Pelvimetrum = pelycometrum.

Pelvis, het bekken; pelvis renalis, het nierbekken; pelvis cerebri = infundibulum; diminut. pelvicula.

Pelycometrësis, pelyometresis, de uitmeting van het bekken.

Pelycometrum, de bekkenmeter.

Pelycotomia, pelyotomia, de bekken-sneede, verwijding van het bekken door middel van het doorzagen van een been.

Pelys, pelyx, een bekken in het algemeen, dus ook het vrouwelijke; een nap, de schotel.

Pempêlus, pemplus, pemphêlus, een afgeleefde grijsaard, senex decrepitus.

Pemphigus, pemphinx, pemphix, het blaasjesuitslag, febris bullosa, morbus ampullaceus; adj. pemphigodes, —goides, —goideus, met pemphigus overeenkomstig.

Pemptacus, de vermeende vijfdaag-sche koorts, febris quintana.

Pendulus, pensilis, hangend, b. v. bot. rami penduli, radix pendula; verb. pendeo, ere.

Pene, het spinsel, een weefsel, tela.

Penicillum, penicillus, peniculus, een penseel, een plukselbundel; adj. penicillatus, penicillaris, penseelvormig; bot. stigma penicillatum, een op de wijze van een penseel met aanliggende haren dicht bezet lidteeken.

Penidius, gesponnen, gewonden; saccharum penidium, de gedraaide of gewonden suiker.

Penis, de mannelijke roede.

Penitior, dieper of grondiger doordringend; structura penitior, de

grondige of fijnere structuur; adverb. penitus, grondig, geheel.

Penna, de veder; adj. pennatus, gevederd.

Pensum, de taak, het dagwerk; verb. pendo, ère, wegen, toewegen.

Pentacrinus, een geslacht van encrinieten in het lias voorkomend.

Pentagonalis, pentagonus, vijfhoekig.

Pentagonododecaëdron, dodecaëdron pentagonum, een twaalfzijdig lichaam, waarvan iedere zijde vijf hoeken of kanten heeft, hoofdzakelijk van kristallen.

Pentagynia, de orde eener plantenklasse met vijf stampers.

Pentamëra insecta, insekten met vijfledige pooten.

Pentamerus, een palaeozoisch arm-pootig weekdier.

Pentandria, de vijfde plantenklasse van Linné, met vijf meeldraden.

Pentapetalus, bot. met vijf bloembladeren.

Pentaphyllus, bot. met een vijfbladigen kelk.

Pentaplërus, met vijf vleugels of vleugelachtige aanhangsels, vijf vinnen, enz.

Pentas, het vijfvoud, vijftal.

Penuria, het gebrek.

Pepansis, pepasmus, het koken, de crisis eener ziekte; pepasmus, ook het rijp worden der boomvruchten of de overgang uit den rauwen toestand in een waarin de vrucht kan genuttigd worden; adj. pepanticus, pepasticus, tot het koken behoorend, de koking bevorderend; pepantica of pepastica medicamenta, middelen welke de zoogenoemde crisis der ziekten bevorderen.

Pepeirus, gekookt, rijp.

Peperino, een italiaansch woord voor lichte en poreuze gesteenten die door vulkanen uitgeworpen zijn.

Pepo, eene komkommervrucht.

Pepsicus, pepsinicus, op het pepsine of ook op de spijsvertering betrekking hebbende; cellulæ pepsinicae, de lebcellen in de maagsapklieren.

Pepsinum, het pepsine of de spijsverteringsstof, door Schwann ontdekt, is in zoo zuiver mogelijken toestand geelachtig wit, oplosbaar in water, nederplofbaar door alcohol en mineraalzuren. Zijne oplossende kracht voor gecoaguleerde proteïne-lichamen bij toevoeging van een weinig zuur, is belangrijk. Het is niet onwaarschijnlijk dat er verschillende soorten of modificatiën van het pepsine bestaan, want Schwann vond dat door het pepsine der maag van het kalf de melk stremt, maar daarentegen niet door het pepsine der varkensmaag. Het wordt afgezonderd door de dieper liggende cellen van het maagslijmvlies, welke de wanden der enkelvoudige maagklieren bekleeden of de vaste cilindrische klieren van de maag samenstellen. Schmidt verklaart het voor een gepaard zoutzuur, zoogenoemd pepsinechlorwaterstofzuur, dat met de proteïnestoffen en lijmgevende zelfstandigheden oplosbare verbindingen levert.

Peptica remedia. = pepastica; = eupepte, de spijsvertering bevorderende middelen.

Peptos, gekookt, verteerd.

Peptona, plur., de peptonen of verteringsprodukten; zij vormen zich volgens Lehman uit de proteïne-lichamen bij de spijsvertering, en zijn oplosbare omzettingen van de eerste zonder ontledingsprodukten, welke intusschen door de meeste metaalzouten, zuren en bloedloogzout niet nedergeploft worden.

Pera, de tasch, zak, randsel; bot.

eene plant behoorende tot de wolfsmelkachtigen, Euphorbiaceae.

Peracutus, zeer scherp, zeer verhit; morbi peracuti, zeer snel verloopende ziekten.

Peratodynia, perodynia = cardialgia, gastrodynia.

Perarticulatio, een volkomen beweegbaar gewricht.

Perceptio, de waarneming; verb. percipio, ère.

Percipitolum, een beproefd middel.

Percolatio, het doorzigen; verb. percolo, are.

Percussio, de schudding, het treffen, slaan; het volgens de regels der kunst plaats hebbend geneeskundig onderzoek door kloppen met den vinger op het naakte deel of den plessimeter; verb. percutio, ère.

Perenchyma, bot. het celweefsel, vooral bij de meer volkomene planten.

Perennis, voortdurend, blijvend, aanhoudend; plantae perennes, planten welke des winters niet afsterven; subst. perennitas, het voortduren, aanhouden; verb. perenno, are, voortbestaan.

Peretëron, een trepaanboor.

Perfectus, volkomen, voleindigd, afgewerkt; subst. perfectio, de volkomenheid; perfectibilitas, de geschiktheid om in volkomenheid toe te nemen; verb. perficio, ère.

Perflatus, het waaien, doorwaaien; perflatus aëris, de tocht; verb. perflo, are.

Perfoliatus, bot. doorboord, doorgroeid, b. v. caulis, als de stengel midden door het blad schijnt te gaan, zoo als bij de *Bupleurum perfoliatum*.

Perforatio, het doorboren; perforatio cranii, bij het foetus gewoonlijk = excerebratio; bij volwassenen = trepanatio; verb. perforo, are; perforans, doorborend,

gaten in iets makend; *musculus perforans* = *flexor digitorum communis profundus*; *perforatus*, doorboord; *musculus perforatus* = *flexor digitorum communis sublimis*.
Perforatorium, een doorborings-werktuig.
Perfrictio, *perfrigerium*, het doorvriezen, de bekoeling.
Perfusio, de bevochtiging; = *superfusio*, het begieten; verb. *perfundere*, 3re.
Perhorresco, 3re, een afschuw van iets hebben, schuwen; *cultrum perhorrescere*, messenschuw zijn.
Perialges, *perialgicus*, zeer smartelijk, veel pijn lijdend.
Perialgia, eene hevige pijn.
Perianthium, bot. het bloemdek, het bloembekleedsel, de uitwendige kring van de geslachtsdeelen ringvormig omgevende steunblaadjes, *calyx*, wanneer de inwendige ring, *corolla* ontbreekt, Kunth; adj. *perianthinus*, een bloembekleedsel bezittend of vormend.
Periblepsis, het overzien, het angstig omzien bij ijlede koortslidders; adj. *periblepticus*.
Peribolē, het omgeworpene, de mantel, het hulsel; somwijlen = *pericardium*, of = *thorax*; de kritische uitscheiding van eene vermeende ziektestof door de peripherische lichaamsdeelen; adj. *peribolicus*.
Peribrōsis, het afvreten, aangevreten zijn; adj. *peribroticus*.
Pericarditis, *pericarditis*, de ontsteking van het hartzakje, de ontsteking der oppervlakte van het hart, als tegenstelling van *endocarditis*, Bouillaud; adj. *pericarditicus*.
Pericardiopneumatosi, *pneumopericardia*, eene ophooping van lucht in het hartzakje.
Pericardium, het hartzakje; adj.

pericardiacus, het hartzakje betreffende.
Pericarpium, bot. het buitenste vruchtbekleedsel, de zaaddoos.
Pericentēsis, het omsteken, b.v. bloeddende *parenchymateuse* vaten.
Perichaetium, bot. de moskelk.
Pericharacter, een werktuig tot het losmaken van het tandvleesch, Galenus.
Pericholia = *polycholia*; adj. *pericholicus*, *pericholus*.
Perichondritis, — *chondritis*, de ontsteking van het de kraakbeenderen bekleedende vlies; adj. *perichondriticus*.
Perichondriodynia, de pijn in het kraakbeenvlies.
Perichondrium, het vlies dat de kraakbeenderen bekleedt; adj. *perichondriacus*, — *chondricus*.
Periclasia, het geheel en al verbrijzeld worden van een been, eene splinterbreuk.
Periclinium, bot. het gemeenschappelijke omhulsel van den bloemkelk der samengestelde bloemen, de gemeenschappelijke kelk, Cassini.
Pericnēmia, plur., *pericnēmis*, de laarzen; adj. *pericnēmius*.
Pericochlion, — *cochlium*, de schroefmoer, Oribasius.
Periconche = *periorbita*; *periconchitis*, de ontsteking van het beenvlies der oogholte.
Pericranium, — *crania*, het beenvlies van de schedelbeenderen.
Periculum, het gevaar, de proef; adj. *periculosus*; verb. *periclitor*, ari. gevaar lopen, beproeven.
Perideraea, het omslingerd zijn van den hals door de navelstreng, bij het kind; *perideraeon*, — *raeum*, de halsband; adj. *perideraeus*, om den hals zittend, door omslingering van de navelstreng om den hals ontstaan, Ploucquet.
Peridermion, — *mium*, de halsband; de omslingering van de navel-

streng om den hals van het kind.
Peridesmitis, — *mitis*, de ontsteking van het overtreksel der banden.
Peridesmion, — *mium*, het overtreksel der banden, het bandvlies.
Perididymion, *perididymis*, de omgeving van den bal; het scheivlies van den bal.
Peridium, het hulsel of het omslagje der buikzwammen.
Perenchyma, bot. het parenchym der planten, Hayne.
Perienteritis, eene ontsteking van de uitwendige darmaanhangsels of ook van het uitwendige overtreksel.
Periglottis, de opperhuid der tong, *membrana linguae vaginalis*.
Perigonium = *perianthium*; *perigonium internum* = *corolla*; *perigonium externum* = *calyx*, Hedwig.
Perigynus, bot. de vrouwelijke geslachtswerktuigen omgevend; *corolla perigyna*, eene met den kelk van anderen vergroeide bloemkroon; *stamina perigyna*, naar beneden met den kelk vergroeid.
Perimeningitis, eene ontsteking van een als bekleedsel dienend, b. v. *sereus*, vlies.
Perimeninx, een omgevend of omhullend vlies; *perimeninx medullae spinalis*, de *dura mater* van het ruggemerg, Albers en anderen.
Perimetria, het meten van den omvang, b. v. van het onderlijf, de borstkas, enz.
Perimetron, de maat van den omvang, de gemeten omvang.
Perimysium, het bekleedende vlies van eene spier; *perimysiitis*, de ontsteking van dit vlies.
Perinaeocèle, eene breuk van de bilnaad.
Perinaeum, *perinëum*, de ruimte tusschen de geslachtsdeelen en den anus, de bilnaad; adj. *perinaealis*, *perinaeus*.
Perinephrium, *perinephros*, het uitwendige bekleedsel der nieren, *fascia renalis*.
Perineurion, de zenuwschede, het zenuwvlies.
Perinyctis = *epinyctis*.
Periodeusis, het omgaan, rondwandelen, het beroep van een rondtrekkend geneesheer.
Periodeuta, *periodentes*, een rondtrekkend geneesheer; adj. *periodenticus*.
Periodismus, de periodiciteit, het op zekere bepaalde tijden optreden of plaats hebben.
Periodontitis, de ontsteking van de tandwortels en het den hals der tanden bekleedende vlies, Tott.
Periodus, de omloop, tijdruimte; adj. *periodicus*, in eene bepaalde tijdruimte plaats hebbend, van tijd tot tijd terugkeerend.
Periodynia, bij sommigen = *cardialgia*.
Perione = *tunica decidua* of *caduca*, Breschet.
Periorbita = *periconche*; *periorbitis* = *periconchitis*.
Periosteitis, *periostitis*, de ontsteking van het beenvlies.
Periosteophyma, een gezwel van het beenvlies.
Periosteophyton = *periosteophyma*; bij Albers: zwamachtige uitwassen in of op het beenvlies met kraakbeen- en beenkernen.
Periosteosis, — *stōsis*, de vorming van eene zwelling of woekering van het beenvlies; = *periostitis*.
Periosteum, het beenvlies.
Periostōma, het produkt van de periosteosis.
Peripatēma, *peripatesis*, het rondloopen, gaan wandelen; het al wandelende zich met iemand onderhouden; een geleerd onderhoud in het algemeen; adj. *peripaticus*, op de Aristotelische of peripatetische wijsbegeerte betrekking hebbende.

Peripetasma, het ziekbed.
Periphacitis, eene ontsteking van het lensbeursje.
Periphacos, het lensbeursje.
Peripharia, de uitwendige omvang, de omringende deelen; adj. *periphericus*, omringend, den omtrek betreffende, tegenstelling van *centralis*, b. v. *pars peripherica systematis nervosi* = *nervi*.
Periphimosis = *paraphimosis*, de insnoering van de glans penis door de teruggetrokken voorhuid.
Periphoranthium, Richard = *periclinium*.
Periphracterythema, het omschrevene of begrensde erythema.
Periphractolichen, de omschrevene knoopvlecht.
Periphractos, omschreven, begrensd.
Periphylaxis, de uitwassching, het open lijf houden, Hippokrates.
Peripneumonia, de longontsteking; bij de ouden: de hoogste graad daarvan, *pneumonitis*; adj. *peripneumonicus*.
Peripneumonitis, eene exquisite longontsteking, een hoogere graad van *peripneumonie*.
Peripsyxis, algemeene huivering; de zoogenoemde ganzenhuid of kippevel.
Periptosis, het in gevaar geraken, een plotseling bedenkelijk toeval.
Peripyema, eene ophooping van etter om eenig deel.
Perirrhæsis, het afrukken of afbreken, b. v. een spier, been.
Perirrhoea, *perirrhoe*, het omvloeien, overal heen vloeien; de gelijktijdige ontlastingen uit vele lichaamsdeelen, Hippokrates.
Peris, de baarmoederschede, de bilnaad, bij de vrouw.
Periscythismus, *periscytismus*, *periscythysis*, *periscytisis*, het scalpeeren, het vel van het hoofd trekken, hetgeen de Scythen hunnen vijanden deden.

Perispermium, *perispermum*, *Jusieu*, bot. het eiwitachtig lichaam, albumen volgens Gärtner, endospermium volgens Richard; ook = *pericarpium*.
Perisphinxis, de insnoering, de onderbinding.
Perissia, de overvloed, het overtolig aanwezig zijn; de volkomenheid, voortreffelijkheid.
Perissos, *perissus*, *perittos*, overvuld, geheel volkomen, voortreffelijk.
Peristachyum, bot. de kelkzak, het buitenste bloembekleedsel bij de grassen, *gluma calycina*, Panzer.
Peristalsis = *peristole*; adj. *peristalticus*, uitzendend, rondom sluitend, bekleedend; *motus peristalticus*, de wormsgewijze beweging der darmen ten gevolge waarvan de inhoud naar beneden naar den aars wordt gestuwd; *sensus peristalticus*, *Recamier*, het zintuig dat betrekking zoude hebben op de contractiliteit van de spiervezels der darmen.
Peristethium, het borstharnas, een borstband; entom. het borststuk; adj. *peristethius*, de borst omgevend.
Peristole, de peristaltische beweging der darmen.
Peristoma, de rand om eene mondvormige opening; de eenigszins opstaande vliezige rand om de monden der kleine darmvaten, *Pecquet*; de ciliair-uitsteeksels van het vaatvlies in het oog, *Döllinger*.
Peristomium = *peristoma*; bot. de vliezige tand welke de opening omgeeft van het vruchtdoosje bij vele mossen, het aanzetsel, muiltje; adj. *peristomus*, met omzeten mond; *peristomi musci*, bot. loofmosses met gedeeld mondbezetsel.
Peristrōma, het omhangsel, een ta-

pijt, het inwendige, somtijds ook het uitwendige darmvlies; *peristromata*, bedden en dekens voor zieken.
Perisystole, de tijdruimte tusschen de samentrekking en uitzetting van het hart; de langere duur van de systole; bij sommigen: het geheel wegblijven van de diastole.
Periterium, de schedelboor, trepan.
Peritestis = *perididymis*.
Perithecium, bot. het kernvlies, een bijzondere vorm van sporidium of sporangium bij vele mossoorten.
Peritia, de ervaring, kennis; adj. *peritus*, ervaren, kundig.
Peritōme, de besnijdenis; *peritōmos*, een besneden.
Peritonæitis, *peritonitis*, de ontsteking van het buikvlies; adj. *peritonæiticus*, *peritoniticus*.
Peritonæorrhæsis, de verscheuring van het buikvlies.
Peritonæum, — *tonium*, het buikvlies, het weivlies dat de ingewanden van den onderbuik en de wanden der buikholte bekleedt; adj. *peritonæicus*, — *neicus*, — *naealis*.
Peritonæalgia, de pijn in het buikvlies.
Peritrope, de omloop, b. v. van de sappen; adj. *peritropus*; bot. b. v. *semina*, zaden welke in het midden bevestigd zijn.
Perittōma, *perissōma*, het veroverde, het overschot; *perittomata muliebria*, bij sommige ouden: de menstruatie.
Perittōtes, *perissotes*, het overvuld zijn met iets.
Perityphlitis, eene ontsteking in het onderlijf, achter het coecum en colon descendens, in het de plaats van het buikvlies opvullende celweefsel, *Puchelt*.
Perizōma, de gordel, de veer aan den breukband; ook de breukband zelf; = *zona* of *zoster*; = *diaphragma*.
Perizomation, een kleine gordel.
Perizōsis, de omgording.
Perizostra, een band ter omwikkeling van het hoofd of van de borst, ter omgording van het lijf.
Perkinismus, aldus genoemd naar den uitvinder *Perkins*, de methode om zieke, inzonderheid door *rheumatismus* aangetaste of ook verlamde deelen, met hoekige, prismatische stalen naalden te bestrijken.
Permānens, blijvend, voortdurend, b. v. *morbus*; verb. *permaneo*, ere.
Permeabilis, doordringbaar, gebaand; subst. *permeabilitas*; verb. *permeo*, are.
Permistio, *permixtio*, de vermenging; = *coitus*; verb. *permisceo*, ere.
Permatatio, de verandering, wijziging, verwisseling; verb. *permuto*, are.
Perna, de ham; ook eene soort van schelpdieren.
Pernicies, het verderf, de ondergang; adj. *perniciosus*, b. v. *febris pernicioza* = *febris maligna*.
Pernio, de vorstbui, winterhanden, wintervoeten.
Pernix, snel, snel ter been.
Pernoctatio, het nachtwaken, overnachten; verb. *pernocto*, are.
Pernox, des nachts voortdurend.
Perocephalus, de afdeeling der misgeboorten met gebrekkige vorming van het hoofd, *Gurlt*.
Perocormus, de gebrekkige vorming van den romp, *Gurlt*.
Perodactylus, wat te gelijk het kuitbeen en de teenen betreft; b. v. *musculus peronodactylus* = *flexor hallucis longus*.
Perodynia, bij sommigen: = *cardialgia*.
Perōma, de verlamming, beschadiging; enz. van eenig lid, inzon-

derheid aan de zintuigorganen.
Peromelus, eene ziekelijke vorming van de ledematen.
Perona, —ne, —neum, het kuitbeen, fibula; adj. peronatus, van eene perone voorzien; gelaarsd; bot. stipes peronatus, de steel der paddestoelen, Willdenow; peroneus, het kuitbeen betreffend; musculi peronei, de kuitbeenspieren.
Peropteri pisces, visschen uit het geslacht der holobranchiën, aan welke behalve de buikvin nog eene of andere vin ontbreekt.
Perosis, de verminking; adj. peros, verminkt, beschadigd.
Perosmus, de ziekelijke vorming van het geheele lichaam, Gurlt.
Perpendicularum, het schiet- of paslood, al wat loodrecht hangt; perpendicularum hepatis = ligamentum hepatis suspensorium; adj. perpendicularis, loodrecht, vertikaal; bot. radix perpendicularis, de loodrecht den grond ingaande of paalwortel.
Perpassio, = passio, verb. perpetior, pēti.
Perpetuus, onafgebroken, voortdurend; subst. perpetuitas, de eeuwigheid, het aanhoudend voortduren.
Perplexus, vervlochten, verward, ook in verstandelijk opzicht, ontdaan; morbus perplexus = morbus complicatus.
Perscrutatio, het onderzoek; verb. perscrutor, ari.
Persecerantia, het volharden; verb. persevero, are.
Persio = orseille, kleurstoffen uit verschillende korstmossen.
Persistens, voortdurend, blijvend, b. v. bot. calyx of folium, een niet afvallende kelk of blad; verb. persisto, ère.
Persona, de persoon, een persoon in de komedie met inbegrip van de rol; het masker; het verhe-

melte; adj. personatus, bot. gemaskerd, b. v. corolla, wanneer de rand van eene buisvormige bloemkroon twee hoofdafdeelingen, labia heeft, de basis der onderlip gewelfd schijnt en de opening der buis sluit.
Perspicacia, —cacitas, —catio, perspicientia, de scherpe blik, scherpzinnigheid; adj. perspicax, scherpzinnig, scherpzichtig; verb. perspicio, ère.
Perspicillum, een oogglas, bril.
Perspicuus, zichtbaar, duidelijk; subst. perspicuitas, de duidelijkheid.
Perspiratio, de uitwaseming, uitdamping, b. v. perspiratio cutis of pulmonum; adj. perspirabilis, wat voor de perspiratie geschikt is, wat gasvormige lichamen, b. v. lucht, doorlaat, van daar tegmentum perspirabile, eene perspirabele laag, welke door gasvormige lichamen kan worden doordrongen; verb. perspiro, are.
Persuasio, de overtuiging; verb. persuadeo, ère.
Persultatio, perspiratio praeceps profusa, een plotseling en hevig uitbrekend zweet.
Pertextus, doorweven, verb. pertexo, ère.
Pertica, de stang, meetroede adj.; perticalis, perticatus, de stang betreffend, daarvan voorzien.
Pertinacia, de hardnekkigheid; adj. pertinax.
Perturbatio, de storing, verwarring, wanorde; animi of mentis perturbatio, de verstandsverbijstering; perturbatio critica, de opgewektheid van het lichaam, welke in het hoogste stadium van eene ziekte aan de crisis voorafgaat.
Pertusorium, een werktuig om bij langzame verlossing de te lang blijvende waterblaas te doorsteken; verb. pertundo, ère, doorstooten.

Pertussis, de kinkhoest.
Perula, een zakje of taschje, het knopdek; = uterus gravidus.
Perunctio, het zalven of insmeren; verb. perungo, ère.
Peruvianus, uit Peru afkomstig, b. v. balsamum, de perubalsem; cortex peruvianus, de kinabast.
Perversio, perversitas, de verkeerdheid; animi of mentis perversitas, de verwarring des geestes; adj. perversus; verb. perverto, ère.
Pervigil, zeer waakzaam, slapeloos; verb. pervigilium, de slapeloosheid, vooral de van ziekten afhangende.
Pervius, gebaand, toegankelijk.
Pes, de voet, poot; pes anserinus, de ganzepoot, eene zenuwvlecht welke de beide hoofdtakken van de gelaatszenuw, nadat deze de parotis heeft doorboord, door hare boogvormige verbinding in de streek der kauwspieren vormen; pes equinus, de paardevoet, spitsvoet; pes hippocampi major in den afdalenden, en pes hippocampi minor in den achtersten hoorn van den ventriculus lateralis cerebri; pedes, entomol. borstpooten; pedes raptori, roofpooten, pedes natatori, zwempooten; adj. pedestris, b. v. milites pedestres, de infanterie.
Pessarium, de moederarm, een baarmoederring, moederpillen, vrouwen zetpillen.
Pessulus, een beentje in het gehoorwerktuig van den marmot, het guineesch biggetje en den goudmol, dat door de tusschenruimte van den boog van den stijgbeugel heengaat, Carlisle en Rudolphi.
Pessus, pessula = pessarium.
Pestifer, pestiferus, pestilis, aanstekelijk, zeer gevaarlijk.
Pestilentia, pestilientia, pestis, de pest, eene gevaarlijke en besmettelijke ziekte, pestis bubonaria, de oos-

tersche of bubonenpest; pestis americana, de gele koorts; pestis bovilla, veterin. de runderpest; adj. pestilentialis.
Petalanthus, kroonbloembladig.
Petalon, petalum, het blad; bot. het bloemblad; adj. petalodes, —loides, —loideus, bloembladvormig.
Petalostemon, Mönch, petalostemonis, Gleditsch, de klasse der planten bij welke de meeldraden aan de bloembladen bevestigd zijn.
Petäsus, een breedgerande hoed, een zonnescherm.
Petechiae, peticulae, de petechiën, stippen, de vlekziekte of vlekkoorts, eene aandoening der huid met kleine roode vlekken, welke somtijds rheumatische, katarhale, gastrische, menigvuldiger typhouse koortsen vergezellen; adj. petechialis, petechizans, b. v. typhus petechialis of petechizans, de petechiaaltypus.
Petechianosis, = febris petechialis.
Petigo, petigines = impetigo.
Petimen, eene eigenaardige zweer op den schouder der last- en trekdieren, Lucillius.
Petininum, Anderson, waarschijnlijk gelijk in beteekenis met butylamine, Schlossberger.
Petiolus, de steel; bot. de bladsteel; petiolus inflatus, een in het midden verdikte en holle bladsteel; adj. petiolaris, petiolatus; pedunculus petiolaris, wanneer de bloemsteel met den bladsteel vergroeid is.
Petra, petros, de steen; rots; adj. petrosus; os petrosum, het rotsachtig gedeelte van het slaapbeen.
Petrefactio, de versteening; petrefactum, een versteend lichaam; verb. petrefio, ieri, versteenen.
Petrelaeum, de berg- of steenolie.
Petrodosteon, het rotsbeen.
Petrographia = oryctographia, de beschrijving der gesteenten.

Petrolënum, nevens het asphalten te bereiden door drooge distillatie van aardharsen.

Petroleum = petrelaeum.

Petrologia, de leer der gesteenten, gelijkbeteekenend met lithologia.

Petropharyngeus, het rotsbeen en het strottenhoofd betreffende.

Petrosalpingostaphylinus, op het rotsbeen, de buis van Eustachius en de huid betrekking hebbende, b. v. musculus petrosalpingostaphylinus = levator palati molli.

Petrosilex, kwarts in groote massa voorkomend, soms ook hoornsteen genoemd.

Peuce, de pijnboom; adj. *peucinus*, *picinus*, van den pijnboom afkomstig, harsachtig, pekachtig.

Peucedanum, een in den wortel van *Peucedanum officinale*, haarstreng, voorkomend kristallijn lichaam, sluit zich onmiddellijk aan het athamantine, daar het als met angelicazuur gepaard oreosolon kan beschouwd worden. Gewoonlijk is het door het daaraan gelijke oxypeucedanine vergezeld.

Peucyle, —*lum*, —*lium*, het peucyl, eene vloeibare verbinding, welke ontstaat wanneer terpentijnolie zoutzuurgas opslorpt.

Pexis, het stollen, zie: *pecticus*.

Peza, pedion, de enkel.

Phace, *phacëa*, *phacos*, de erwt, lens, ook in het oog; de zomersproet, een kleine levervlek; adj. *phacodes*, *phacoides*, lenskleurig, lensvormig.

Phacellus, *phacëlus*, een bundel, fasciculus; *phacellus muscularis*, een spiervezelbundel.

Phacentocèle, het intreden van de kristallens in de voorste oogkamer.

Phacion, *phacoptisana*, een afkooksel van linzen, als drank of in sommige omslagen.

Phacitis, *phacoiditis*, de ontsteking van de kristallens.

Phacocatapësis, het nederdrukken van de kristallens.

Phacocatathesis = *phacocatapiesis*.

Phacocopsis, *phacopsis*, *phacotos*, een lensvormig mes, met lensvormigen knop aan de punt.

Phacocysta, *phacocyste*, *phacocystis*, het lensbeursje.

Phacocystectome, eene operatie van de katarakt door middel van het uitstekende van een gedeelte van het staarbeursje, Rognetta; *phacocystectotomus*, een werktuig tot het verrichten van deze kunstbewerking.

Phacocystitis, de ontsteking van het lensbeursje.

Phacocystopachytes, de verdikking van het lensbeursje.

Phacoglaucōma, het glaucoma of de groene staar van de lens, Mackenzie.

Phacoidoscopium, een werktuig om de afwisselende kromming van de lensvlakte gedurende de accommodatie te meten.

Phacomalacia, de verweeking van de kristallens = *cataracta mollis*.

Phacometachorësis, *phacometoecësis*, de verschuiving van de kristallens, plaatsverandering, b. v. door depressie.

Phacopalingenësis, de nieuwe vorming van eene kristallens.

Phacoplanësis, het veranderen van plaats der kristallens, b. v. door dat zij voortschuipt in de voorste oogkamer en van daar terug naar de achterste.

Phacoplasma, een warm verweekend omslag uit linzenmeel.

Phacops, een geslacht van trilobieten.

Phacopsis, een individu met zomersproeten in het gelaat.

Phacosclerōma, de verdrooging van de lens, = *cataracta dura*.

Phacoscotasmus, *phacoscotisis*, *phacoscotasma*, *phacoscotoma*, de verduistering van de kristallens, =

cataracta; adj. *phacoscotomatus*, *phacoscotomatosus*.

Phacōsis, eene donkere vlek op het oog; bij sommigen = *ephele* of *lentigo*.

Phacosyphilionthus, de lensvormige syphilitische vin.

Phacydrops, *phacydropsia*, de waterzucht van de kristallens.

Phacymenitis, de ontsteking van het lensbeursje.

Phaenomenogenia, —*gonia*, het ontstaan van de verschijnselen, b. v. bij eene ziekte.

Phaenomenogonologia, de leer van het ontstaan der verschijnselen, bij eene ziekte.

Phaenomenographia, de beschrijving van de ziekteverschijnselen; adj. *phaenomenographicus*.

Phaenomenologia, de leer van de verschijnselen, zoowel in het gezonde als in het zieke organisme; adj. *phaenomenologicus*.

Phaenomenon, *phaenomenum*, het verschijnsel.

Phaenomenoscopia, het onderzoek of de waarneming van de ziekteverschijnselen; adj. *phaenomenoscopicus*, —*noscopus*.

Phaeoretinum, de bruinhars, in den rhabarberwortel, levert door aankaking met alkaliën eene roode kleur, en gaat even als het erythrorretine bij inwendig gebruik van rhabarber in de urine over.

Phaeos, bruin, brunneus.

Phagaena, de vraatzucht; eene voortknagende zweer, de zoogenoemde *lupus* of *herpes exedens*.

Phagedaena, eene voortknagende zweer; adj. *phagedaenicus*; *remedia phagedaenica*, bijtende middelen; *aqua phagedaenica*, het officineele, uit sublimaat en kalkwater bereide, bijtwater.

Phalacra, de kaalheid, kaalhoofdigheid; adj. *phalacros*, *phalacrodes*, kaalhoofdig.

Phalacroma, een kaalkop; adj. *pha-*

lacromaticus, *phalacromatosus*.

Phalacroësis, het kaal worden, kaal zijn; adj. *phalacroticus*.

Phalacrotes, de kaalheid; = *alopëcia*.

Phalangarthrits, *phalangagra*, de jicht in de vingergewrichten; volgens Steinheim = *condylitis*.

Phalange, *phalanx*, een matig lang rolvormig lichaam; *phalanges digitorum*, de afzonderlijke leden van de vingers en teenen; ook de rij oogharen, eene slagorde; adj. *phalanguicus*, *phalangeus*, b. v. *arteriae*, de slagaderen aan de vingers en teenleden verlopende.

Phalangōma, eene lange rij; = *phalanx*.

Phalangōsis = *distichiasis*, *trichiasis*, wanneer de oogharen in eene dubbele of drievoudige rij groeien, Galenus.

Phallalgia, eene pijn in de mannelijke roede; adj. *phallalgicus*.

Phallanastrophe, de verdraaiing van de mannelijke roede; adj. *phallanastrophicus*.

Phallancylōsis, eene verkromming van het mannelijk lid, b. v. de zoogenoemde *chorda*; adj. *phallancyloticus*, *phallocyloticus*.

Phallaneurysma, een slagadergezwel in de mannelijke roede; adj. *phallaneurysmaticus*.

Phalloblennorrhoea, eene slijmvlouing uit het mannelijk lid.

Phallocampsis, de verkromming van de mannelijke roede; adj. *phallocampiticus*.

Phallocarcinoma, de kanker van het mannelijk lid; adj. *phallocarcinomaticus*, *phallocarcinomatous*, den genoemden kanker betreffende, daarmede behebt.

Phallocrypsis, het zich terugtrekken van het mannelijk lid; het wegteeren daarvan; adj. *phallocrypticus*.

Phalluncus, een gezwel der mannelijke roede; adj. *phalluncosus*.

Phallorrhagia, eene verbloeding uit het mannelijk lid; adj. phallorrhagicus, phallorrhagus.

Phallorrhoea = phalloblennorrhoea; adj. phallorrhoeicus.

Phallorrhoeischësis, het wegblijven van den druper; adj. phallorrhoeischeticus.

Phallus, phalus, het mannelijk lid, de roede; bot. de morrille; adj. phallicus, phallodes, roedevormig.

Phanerobiotismus, de toestand van het leven dat waargenomen kan worden, zoo als bij dieren en planten, Buquoy; adj. phanerotibioticus, duidelijke levensverschijnselen vertoonend; phanerotibiotus, phanerotibius, duidelijk levend.

Phanerogamae plantae, planten met duidelijke bevruchtigingswerktuigen, zichtbaar bloeiende planten, tegenstelling: cryptogamae.

Phanerogamia, het duidelijke huwelijk; de leer aangaande de zichtbaar bloeiende planten.

Phanerophyta, planten met echte wortels, in welke het merg gewoonlijk in het geheel niet voorhanden is, of zeer spoedig verdwijnt, of wel zich slechts zelden meer naar binnen en nooit tot in het einde uitstrekt, Link.

Phaneros, in het oog vallend, duidelijk, zichtbaar.

Phanerozous = phanerotibius.

Phantasia, de voorstelling, het voorstellingsvermogen, gril, luim, kuur, hersenschim; somwijlen = delirium; adj. phantasticus, wat het voorstellingsvermogen betreft, ingebeeld, grillig, wonderlijk, avontuurlijk, zonderling, door inbeelding ontstaan, dweepend; phantasiodes, phantasieachtig, bij sommigen: door phantasia ontstaan.

Phantasma, eene voorstelling zonder grond, een spook, schim, schijnbeeld; diminut. phantasmation.

Phantasmagoria, de schijntoooverij, de zoogenoemde geesten- of doodenbezwerijng.

Phantasmatica, —ce, de verklaring der gegevene algemeene verschijnselen, Zenneck; adj. phantasmaticus = phantasticus; volgens sommigen: voorgegeven of vermeende verschijnselen betreffende, daardoor bewerkt of ontstaan.

Phantasmatographia, de beschrijving van de uiterlijke zinnelijke verschijnselen, Zenneck.

Phantasmophrenoses, het wakende droomen, droomgezichten in wakenden toestand, C. H. Schultz.

Phantasmoscopia, het spoken zien, een bestendige waanzin, waarbij de zieke spookbeelden meent te zien.

Phantasticon, het voorstellingsvermogen; bij de Stoicijnen = phantasma.

Phantaston, een door het voorstellingsvermogen in de ziel ontstaan beeld van uiterlijke voorwerpen; het denkbeeld.

Phantastus, = phantasticus.

Phantoma, het schijnbeeld, spook, de schim; een mechanisch nageemaakt lichaamsorgaan, ook een toestel dat tot exploratie-oefeningen, b. v. het verloskundige phantome, of tot opereeroefeningen, b. v. het oogphantome, wordt gebezigd.

Pharcis, de rimpel; adj. pharcidodes, rimpelig, gerimpeld.

Pharmaceum, bij nieuweren: een artsensijwink, apotheek; pharmaceus, een apotheker.

Pharmaceuma = pharmacon, een geneesmiddel.

Pharmaceuta, volgens het tegenwoordige taalgebruik: de apotheker; adj. pharmaceuticus = pharmaceuta; den apotheker of ook de pharmacie betreffende; remedia pharmaceutica, middelen

welke in de apotheek bereid worden.

Pharmaceutica, pharmaceutice = pharmacia.

Pharmaceutia, bij de ouden: eene giftmengster, eene heks.

Pharmacia, de bereiding van geneesmiddelen, alsmede de leer van hunne toebereiding, de apothekerskunst; adj. pharmaceuticus, geneeskrachtig.

Pharmacites, de kruidenwijn.

Pharmacitis, zoogenoemde brandbare aarde, aardkool, Dioscorides.

Pharmacobasanista, de onderzoeker van geneesmiddelen en vergiften; pharmacobasanus, de proefsteen der geneesmiddelen, titel van een werk van Matthiolus.

Pharmacocatalogologia, de kunst om recepten te schrijven, Plenck.

Pharmacochemia, —chymia, de pharmaceutische scheikunde, de pharmaceutische proefondervindelijke chemie, Trommsdorff.

Pharmacocollocystis, een uit gelei bereid vlies met geneesmiddelen, zoo als de voor inwendig gebruik van copaivabalsem gebezigde capsules gelatineuses.

Pharmacodynamica, —namice = pharmacodynamiologia, Vogt, de leer van de werkingen der geneesmiddelen; adj. pharmacodynamicus, —miologicus, —myologus.

Pharmacognosia, de kennis, de leer van de geneesmiddelen.

Pharmacologia, de leer der geneesmiddelen; adj. pharmacologicus.

Pharmacomania, de manie van vele geneesheeren om recepten voor te schrijven; de onverzadelijke begeerte van vele zieken naar geneesmiddelen; adj. pharmacomaniacus.

Pharmacometria, het afmeten of afwegen, het uitvorschen der werking van de geneesmiddelen.

Pharmacometrum, eene maat voor geneesmiddelen.

Pharmacomorphica, de leer van de vormen der geneesmiddelen, de recepteerkunde.

Pharmacoon, pharmacum, het geneesmiddel, vroeger ook het vergif, de tooverdrank; adj. pharmacodes, geneeskrachtig; bij de ouden ook: vergiftig.

Pharmacopoea, het dispensatorium, de aanwijzing ter bereiding van officineele geneesmiddelen; pharmacopoeus, een apotheker.

Pharmacopola, een handelaar in geneesmiddelen, een drogist; ook = pharmacopoeus.

Pharmacopolium, eene apotheek; de handel in droogerijen.

Pharmacotheca, eene artsensijkest, huisapotheek.

Pharmacotherapiea, de behandeling der ziekten met geneesmiddelen; pharmacotherapeuta, —tes, iemand die deze methode van behandeling uitoefent.

Pharmacotriba, —trips, de wrijver of stamper in de apotheek.

Pharmacticus, —matticus, door geneesmiddelen of vergiften ontstaan.

Pharmacurgicus, —marcurgus = pharmacopoeus, iemand die hoofdzakelijk door geneesmiddelen hulp tracht te verleen.

Pharmaxis = pharmacia, de toepassing van drastische afvoerende middelen, Hippocrates; het vergiften, vergiftig maken, b. v. van de pijlen door de Indianen.

Pharygäthrum, —gëthrum, —getrum = pharynx.

Pharyngalgia, de pijn in de keelholte; adj. pharyngalgicus.

Pharyngemphaxis, eene verstopping van de keelholte; adj. pharyngemphacticus.

Pharyngeurysma, de verwijding van de keelholte; adj. pharyngeurysmaticus.

Pharyngitis, de ontsteking van de keelholte; adj. pharyngiticus.

Pharyngocele, de breuk der keelholte, de verslapping, verwijding van de keelholte, inzonderheid naar de eene of andere zijde, pharyngeurysma, diverticulum pharyngis; adj. pharyngocelicus.

Pharyngocenterium, een keeltroikart.

Pharyngocephale = pharynx; adj. pharyngocephalicus, —phalinus, tot de keelholte behoorende.

Pharyngocynanche, eene keelholteontsteking; adj. pharyngocynanchicus.

Pharyngodynia, de keelpijn; adj. pharyngodynicus.

Pharyngolysis, de keelverlamming, verlamming der spieren van het hoofd van den slokdarm; adj. pharyngolyticus.

Pharyngopalatinus, de keel en het verhemelte betreffende; arcus pharyngopalatinus, de achterste boog van het verhemelte of achterste plooï van het verhemelte-voorhangsel; musculus pharyngopalatinus = palatopharyngeus; beiden spannen het zachte verhemelte in het midden en verwijden den isthmus faucium.

Pharyngoparalysis, de verlamming van het hoofd van den slokdarm; adj. pharyngoparalyticus.

Pharyngopathia, eene keelziekte.

Pharyngoperistole, de keelvernauwing, eigenlijk slechts de physiologische, tot het naar beneden drukken der spijsen bestemde, bij sommigen ook de pathologische; adj. pharyngoperistolicus.

Pharyngoplegia = pharyngoparalysis; adj. pharyngoplegicus.

Pharyngoplethora, de overvulling van de bloedvaten der keel.

Pharyngorrhagia, eene bloedvloeïing uit de keelvaten; adj. pharyngorrhagicus.

Pharyngospasmus, de kramp van de keel of van het hoofd van den slokdarm; adj. pharyngospasmodicus, —spasticus.

Pharyngostenia, —stenosis, de keelvernauwing; adj. pharyngostenus, —stenoticus.

Pharyngotomia, de keelsnede, de snede in het hoofd van den slokdarm; pharyngotomus, een werktuig tot het verrichten van deze kunstbewerking, de geneesheer die deze snede verricht.

Pharynx, het hoofd van den slokdarm, de keelengte, de geheele keelholte, met inbegrip van den slokdarm; adj. pharyngeus, pharyngicus, de keel betreffende, b. v. angina pharyngea = pharyngitis.

Phasis, de wisseling, verandering; phases morbi, de veranderingen welke eene ziekte gedurende haar verloop ondergaat.

Phascolomys, de wombat van Australië.

Phascolotherium, een klein marsupiaal zoogdier uit het jurakalk van Stonesfield.

Phascolites, een geslacht van peuldragende planten uit de tertiaire lagen van Aix-en-Provence.

Phatne, de tandholte; adj. phatnicus; diminut. phatnion.

Phatnorrhagia, eene bloedvloeïing uit de tandholten; adj. phatnorrhagicus.

Phausinx, eene brandblaas, ten gevolge van verbranding.

Phenamidum, het phenamid; als zoodanig kan het aniline beschouwd worden, dat zich door verhitting tot 250° van phenylzuur ammoniak in toegesmolten buizen vormt, nevens water.

Phenamylum, —mylium, het phenamyl, tot de phenylreeks behoorende, ontstaat door verhitting van phenylzuur kali met jodamylum in toegesmolten buizen; eene kleurloze, heldere olie, lichter dan water, van een aangenaam aroma, kookt bij 250°, wordt door rookend salpeterzuur sterk aangetast en in eene zure olie

omgezet, welke met eene alkoholische oplossing van zwavelammonium eene kristalliseerbare basis, nitrophenamylidine, vormt.

Phenetoleum, —lum, het phenetol of salithol, C¹⁰H¹⁰O², ontstaat door distillatie van het salicylzure aethyloxyde met baryt; eene kleurloze aromatische olie.

Phengophobia, de afkeer van glinsterende of zeer sterk verlichte voorwerpen; adj. phengophobicus.

Phenoleum, —lum, het phenol, phenyloxydehydraat, ontstaat door drooge distillatie van salicylzuur baryt, is eene kleurloze zure olie, en vormt het middenpunt van de reeks der phenyllichamen.

Phenylaminum, phenylamin = anilin.

Phenylum, —lum, het phenyl, nog niet geïsoleerd radikaal der phenylverbindingen C¹²H⁵; phenylicum acidum, het phenylzuur = phenol, ontstaat bij drooge distillatie van salicylzuur baryt, van salicine met kalk, bij distillatie der steenkolen, alwaar het in den steenkolenteer optreedt, van het kinazuur, van de benzoëhars en vele andere stoffen; men heeft het ook in het bevergeil en in de urine van den mensch en eenige plantenetende zoogdieren aangetoond.

Pherea, plur., sterke zwelling van de oorspeekselklieren, Hippokratès.

Phaugydron, de watervrees; adj. phaugydros, waterschuw.

Phiala, phiola, de schaal, eene kogelflesch, eene distilleerkolf.

Philadynamicus, philadynamos, wat direkt en zeker de levenswerkzaamheid vermindert, Hippokratès; philadynamica remedia, verzwakkende, de levenswerkzaamheid verminderende middelen.

Philanthropia, de menschenliefde, philanthropus, een menschenvriend; adj. philanthropicus.

Philëtron, —trum, het liefdegroefje, lacuna labi superioris.

Philater, een vriend van geneesheeren, een liefhebber der heilkunde; adj. philiatricus.

Philochemicus, —chymicus, een liefhebber van de scheikunde.

Philochirurgicus, een vriend der chirurgie, der wondhealers.

Philoënia, de trek in wijn, zucht tot dronkenschap; philoenus, een wijndrinker, liefhebber van wijn.

Philogynia, de liefde voor de vrouwen; philogynaeus, philogynus, philogynus, een vrouwegeek.

Philomathia, de leerslust, de begeerte om kennis op te zamelen; adj. philomathicus.

Philomimesia, de zucht tot naïperij, F. B. Osiander.

Philopatridomania, de vriend der natuur, een natuuronderzoeker.

Philoposia = philoenia.

Philoristia, de haarkloverij, het woordenziften, de zucht tot het geven van verklaringen, wordt door Galenus als eene ziekte van vele geneesheeren beschouwd.

Philosophëma, een voorwerp van wijsgeerig onderzoek.

Philosophia, de filosofie, wijsbegeerte; philosophus, een wijsgeer; adj. philosophicus; verb. philosophor, ari.

Philozoa, de liefde tot het leven, de levenslust.

Philtron, philtrum, een tooverdrank, een minnedrank = philetrum.

Philydra plantae, waterplanten; philydros, in of bij het water bij voorkeur zich ophoudend, een watervriend, veel van water houdend.

Philypostrophus, gaarne terugkeurend, weder instortend.

Phimos, phimus, het insnoersel, eene sluiting of vernauwing van den ingang tot de baarmoeder, Paul. Aegin.

Phimosientome, phimosiotome, de

insnijding van eene te nauwe voorhuid.

Phimosis, de vernauwing der voorhuid boven den eikel, zoodat zij niet daarover kan worden teruggetrokken; adj. phimoticus.

Phlebarteriodialysis, een veneus slagadergezwel, een variceus aneurysma; adj. phlebarteriodialyticus.

Phlebectasia, —*täsis*, eene uitzetting of eene variceusiteit der slagaderen; adj. phlebectaticus.

Phlebectopia, de oorspronkelijk abnormale ligging of ook de verschuiving van een of meer aderen; adj. phlebectopicus.

Phlebemphraxis, de verstopping van aderen, bloedstasis daarin; adj. phlebemphracticus.

Phlebeurysma, eene adernuitzetting, = varix; adj. phlebeurysmoticus.

Phlebion, —*um*, een kleine ader.

Phlebitis, eene aderontsteking; adj. phlebiticus.

Phlebocarcinoma, eene kankerachtige aderontaarding.

Phlebocholosis, de verlamming van de aderen, inzonderheid van de onderste holle ader; adj. phlebocholoticus.

Phlebodiastasis, het uiteenstaan der einden van gescheidene aderen; het van een wijken van bij elkander liggende aderen, = phlebectopia, Ludwig; adj. phlebodiastaticus.

Phlebolithiasis, de vorming van steenachtige concrementen in de aderen; de neiging tot deze vorming; phlebolithus, de slagadersteen; adj. phlebolithicus.

Phlebometritis, de aderlijke baarmoederontsteking.

Phlebopalma, de aderslag of pols in het algemeen; het pulseeren der aderen, in zekere ziekten; adj. phlebopallicus.

Phlebophlogoses, de aderlijke ontstekingen.

Phleboophthalmotomia, ophthalmophlebotomia, de bloedsonttrekking aan het oog, b. v. door scarificatie van de bloedvaten op het bindvlies; adj. phleboophthalmotomicus, —*motomus*.

Phleboopneumonia, de aderlijke longontsteking; adj. phleboopneumonicus.

Phlebopteris, een fossiele varen uit het jura.

Phleborrhagia, eene aderverbloeding; adj. phleborrhagicus.

Phleborrhexis, het verscheuren, barsten van eene ader; adj. phleborrheticus.

Phleboscenographia, phlebographia; de beschrijving der aderen; adj. phleboscenographicus, —*scenographus*.

Phlebostemma, een aderkrans.

Phlebostenosis, eene adervernauwing; adj. phlebostenoticus.

Phlebotrepsis, de verdraaiing, torsie der vaten, in plaats van de onderbinding.

Phlebosynizesis, de sluiting van aderen door vergroeiing.

Phlebotomia, eene aderlating; adj. phlebotomicus; phlebotomus, een werktuig waarmede men eene ader opent, een laatijzer, een lancet.

Phlebotomomania, de te groote voorliefde voor de toepassing van aderlatingen.

Phlebs, bij de ouden: eene ader in het algemeen; bij ons alleen in tegenstelling van de slagader; adj. phlebicus, de aderen betreffende; phlebodes, met eene ader overeenkomstig, vol aderen.

Phlebypectasia, —*täsis*, eene matige adernuitzetting.

Phlebyperectasia, —*täsis*, eene bovenmatige uitzetting van een of van meer aderen.

Phledonia = delirium; phledonodes, ijlend, delireerend.

Phlegma, het verbrande, afgebrande, het indifferente, het slijm; bij de

scheikundigen der phlogistische school: het overschot na de distillatie van aetherische of spiritueuse stoffen; adj. phlegmaticus, het phlegma betreffend, traag, b. v. temperamentum; phlegmatodes, ontstekingachtig, slijmerig.

Phlegmagogus, slijm ontlastend, b. v. remedia phlegmagoga.

Phlegmasia, de ontsteking, phlogosis of phlegmone; dikwijls = phlegmatia; adj. phlegmasiticus.

Phlegmatia, een water- of slijmgezwel (?) bij kraamvrouwen; het ontstaat meestal eenige dagen na de verlossing, ten minste voor de vierde of vijfde week, en behoort volgens Schönlein tot de veneuse ontstekingen, maar zoude dikwijls met putrescentia der geslachtsdeelen en kraamvrouwenkoorts samenhangen.

Phlegmatiaeus, aan verslijming lijdende.

Phlegmatias, een verslijmde.

Phlegmatites, phlegmasia stupida, de lymphatische (?) huidwaterzucht, hydrops anasarca lymphaticus.

Phlegmatopyra, phlegmopyra, de vroeger aldus genoemde slijmkoorts, febris pituitosa.

Phlegmatorrhagia, phlegmatorrhoea, een slijmvoed; een vloeiende catarrhus; adj. phlegmatorrhagicus of phlegmatorrhoicus.

Phlegmone, eene diep doordringende ontsteking, in tegenstelling van de oppervlakkige of crysipelateuse; adj. phlegmonodes, phlegmonesus, ontstekingachtig, phlegmone-achtig ontstoken, b. v. tumor.

Phlegmonapostema, een bloedabsces, eene bloedzweer, na eene ontsteking.

Phlegmonosphaeria, de zoogenoemde ontstekingsbolletjes welke door Gluge in zieke nieren waargenomen, maar door Simon voor primaire cellen zijn gehouden.

Phlegmymen, phlegmhymen, een slijmvlies; adj. phlegmymenicus. *Phlegmimnitis*, phlegmhymenitis, de slijmvliesontsteking; adj. phlegmymeniticus.

Phlobaphenum, de bruine kleurstof van verschillende bastsoorten, esschen, pijnboomen, kina, een roodbruin, slechts in alkaliën oplosbaar poeder, dat klaarblijkelijk tot de humusachtige lichamen behoort, Schlossberger.

Phloeorrhizinum, phlorrhizinum, phloridzinum, de wortelbaststof, eene gepaarde suikersoort; deze in vele opzichten met het salicine overeenkomende stof werd tot dus ver in den wortelbast van vele vruchtboomen aange troffen, en door uitkoking met slappen wijngeest en ontkleur ring met dierlijke kool verkregen; kristalliseert in kleurlooze, als zijde glinsterende naalden, lost zeer moeielijk op in koud, gemakkelijk in kokend water en alcohol, weinig in aether, heeft aanvankelijk een bitteren en daarna een eenigszins zoeten smaak, smelt bij 190°, ontleedt zich bij 200°.

Phlogcephlogia, de met ontsteking gepaarde pokken.

Phlogerysipelas, de bepaald met ontsteking gepaarde roos.

Phlogerythropyra, het met ontsteking gepaarde synochische roodvonk.

Phlogia, de vlam, ontsteking.

Phlogisterethises, ontstekingen, vereenigde bloed- en zenuwopwekking, C. H. Schultz.

Phlogiston, de brandstof, vuurstof; de lichtstof of bepalende oorzaak waardoor de warmtestof tot licht wordt, Green; adj. phlogisticus, ontstekingaardig, van ontsteking afkomstig.

Phlogmos, de hitte, vlam; een ontstoken toestand van organische deelen.

Phlogochroma, de ontstoken kleur van eenig deel; adj. phlogochromaticus.
Phlogoporphyrityphus, het synochische roodvonk.
Phlogopyra, de ontstekingkoorts.
Phlogosigraphia, de beschrijving van de ontsteking of ook van de ontstekingsziekten.
Phlogosiontologia, de leer van het wezen der ontsteking.
Phlogosiofysiologia, de leer van den aard der ontsteking, dus niet wezenlijk verschillend van phlogosiontologia.
Phlogosis, eene hevige ontsteking, = phlegmone; eene vliegende hitte of eene vluchtige roodheid van het gelaat; adj. phlogodes, ontstoken, gevlamd.
Phlogozelotismus, de te groote voorliefde voor de toepassing van eene antiphlogistische behandeling, P. J. Schneider.
Phlogurethritis, de met ontsteking gepaarde druiper.
Phloretinum, een ontledingsprodukt van het met verdunde zuren gekookte phloeorrhizine.
Phloa, de vlam; adj. phlogicus, vurig, gevlamd, ontstoken.
Phlyctaena, *taenis*, phlyctis, een hittepok, een waterblaasje, een blaasje op het oog, Paul. Aegin; adj. phlyctaenicus, phlyctaenodes, met phlyctaena bezet, blaasjesachtig; diminut. phlyctaenidium, een klein phlyctaena.
Phlyctaenocanthma, eene verbrande plaats van het lichaam met brandblaren.
Phlyctaenophthalmia, eene oogontsteking met vorming van een phlyctaena.
Phlyctaenosis, de vorming van een phlyctaena.
Phlysis, het uitbreken van waterblaasjes op de huid.
Phlyzacium = phlyctaena; phlyzacium cacodes of cacodeophlyza-

cium, de pustula maligna, door overplanting van dierlijke vergiften op het menschelijk lichaam zich vormende.
Phobodipsos = hydrophobia; phobodipsos, waterschuw, hondsdoel.
Phobos, de vrees; adj. phobicus.
Phoca, de zeehond, rob.
Phocaena, het zeekalf, een soort van walvisachtig dier; *Delphinus phocaena*, de dolfin.
Phocaenicum acidum, het bij den dolfin voorkomende phocaenzuur, identisch met valerianazuur.
Phocaeninum, het traanvet.
Phocomelus, een misvorming met robbenledematen.
Phodes, plur., brandblaren.
Phoeniceus, purperkleurig, rood; morbus phoeniceus of puniceus = elephantiasis, waarschijnlijk dewijl deze in Phoenicie, Egypte, enz. te huis behoort, Kraus.
Phoenodes, rood, bloedrood.
Phoenodine, —num, de bloedkoek, Hünefeld; het haematine, bloedrood; adj. phoenodinicus.
Pholadidae, de familie der borende tweekleppige weekdieren, waartoe de gewone boorschelp behoort.
Pholadomya, een fossiel weekdiergeslacht.
Pholidota amphibia, de van schubben en schilden voorziene amphibiën; pholidotus, van schubben voorzien.
Pholis, de schub, bij slangen, hagedissen, even als lepis bij vissen.
Phonatio, de steenvorming, Reynaud.
Phone, de stem, klank, het geluid.
Phonēsis, phonosis = phonatio.
Phonacampsis, de terugkaatsing van het geluid; adj. phonocampicus, b. v. locus, eene plaats waar de echo wordt gehoord.
Phonochordae, de stembanden, inzonderheid de ligamenta thyroarytaenoidea inferiora.

Phonognomica, phonognomonica, het erkennen van iemands karakter uit zijne stem.
Phonolite, klinksteen, een basaltisch groensteen, het phonoliet.
Phononosi, phononusi, de ziekten van de stem.
Phonopathia, een lijden van de stem; adj. phonopathes, —pathicus.
Phonorganon, bij E. Schmalz: het spreekwerktuig van Jos. Faber te Weenen, euphonia.
Phōnos, phone, de moord, dood.
Phonospasnia, de stemkramp, welke ontstaat zoo dikwijls de zieke tracht te spreken.
Phonosynacter, de opvanger der geluidstralen, eene hoorbuis.
Phora, phore, phoresis, het dragen.
Phoranthium = clinanthium, bot. de bloembodem.
Phorminum, het phormine, Berzelius, = pseudomorphine, in het opium.
Phorometria, het meten van bewegingen; adj. phorometricus.
Phoronomia, de bewegingsleer; adj. phoronomicus, phoronomus.
Phortaeōra, een draagbare hangmat tot het vervoeren van zieken of gekwetsten.
Phos, het licht; adj. photicus, het licht betreffende.
Phosphaina, phosphēna, het lichtverschijnsel in het oog dat door eene drukking daarop ontstaat, Savigny.
Phosphas, een phosphorzuur zout; adj. phosphaticus; acidum phosphaticum, een mengsel van phosphorigzuur en phosphorzuur.
Phosphus, een phosphorigzuur zout.
Phospholeulea, de verbindingen van aetherische oliën met phosphorus, Béral.
Phosphorāna, de verbinding van één atoom phosphorus met 2 atomen chloor, Davy.
Phosphorelaea = phospholeulea.

Phosphorescentia, het lichten van een overigens donker lichaam; verb. phosphoresco, ère.
Phosphorite, een massieve verscheidenheid van apatiet of phosphorzuur kalk, het phosphoriet.
Phosphoruria, phosphuria, een zeer sterk phosphorusgehalte in de urine.
Phosphorus, de phosphorus, lichtdrager; adj. phosphoratus, met phosphorus bedield; phosphoreus, phosphorus betreffende; phosphoricus, phosphorzuur bevattend.
Photalgia, eene door te veel licht ontstaande pijn; adj. photalgicus.
Photica, —ce, de leer aangaande de lichtverschijnselen, Zenneck.
Photocampsis, de breking van het licht.
Photodysphoria, het lastige gevoel van de werking des lichts; adj. photodysphoricus, —dysphorus.
Photogenium, het licht voortbrengende, volgens Hermbstädt iets dat in verbinding met de warmte de lichtstof zoude vormen.
Photographia, de vervaardiging van lichtbeelden; photographus, iemand die deze vervaardigt; adj. photographicus.
Photologia, de leer van het licht; adj. photologicus.
Photometria, —metrēsis, het meten van de intensiteit der lichtstralen; adj. photometricus; sensus photometricus, het gezichtsvermogen, Recamier.
Photometrum, een werktuig om de intensiteit van het licht te meten.
Photonosi, —nusi, de door het licht of lichtverblindende ontstaande ziekten, b. v. sneeuwblindheid.
Photophobia, het lichtschuw zijn; adj. photophobicus, photophobus.
Photophobophtalmia, eene met lichtschuwheid gepaard gaande oogontsteking.
Photophobophtalmus, een lichtschuw oog.

Photopsia, het ziekelijk licht zien, of lichtverschijnselen in het oog uit inwendige oorzaken.
Photorrhæxis, de breking van de lichtstralen.
Photosphaera, de lightsfeer, zoo als door vele sterrenkundigen aan de zon wordt toegekend.
Phragma, de zoom, het beschot, een perk; bot. phragmata, de dwarse tusschenschotten.
Phrasmatici, equi of boves, veterin. paarden of runderen welke aan darmkoliek of verstopping lijden, Vegetius Rénatus.
Phrasis, het spreken, de spreekwijs.
Phren, het middenrif, verstand, het denkvermogen; adj. phrenicus, het middenrif betreffende, b. v. nervi, de middenrifszenuwen.
Phrenes, de hartkuil, praecordia, de maagstreek, het middenrif.
Phrenesis, phrenesia, phrenetiasis, phrenismus = phrenitis; phrenesia potatorum = delirium tremens.
Phrenicogastrius, het middenrif en de maag betreffende, b. v. ligamentum phrenogastricum of gastrophrenicum, de vouw van het buikvlies tusschen de maag en het middenrif.
Phrenicolienalis, tot het middenrif en de milt behoorende; ligamentum phrenicolienale = ligamentum suspensorium lienis.
Phrenicula, phrenitcula, de hersenkoorts = hydrencephalus acutus.
Phrenitis, de hersenontsteking en de daardoor veroorzaakte razernij; bij oudere pathologen ook de ontsteking van het middenrif; adj. phreniticus, razend, woedend, waanzinnig.
Phrenoblabia, de dolzinnigheid, waanzin; adj. phrenoblabes.
Phrenologia, de leer van het middenrif, de leer des verstands, de zoogenoemde schedelleer van Gall; adj. phrenologicus, phrenologus.

Phrenonarcosis, de bedwelming van de hersenen, de ware beroerte, C. H. Schultz.
Phrenopathia, de verstandsverbijstering, gemoedsziekte; adj. phrenopathes, phrenopathicus.
Phrenoplegia, bij C. H. Schultz: zielsverlamming, waartoe hij onder anderen het cretinismus en de bloohartigheid rekent.
Phrenorthosis = curatio phrenorthotica; adj. phrenorthoticus; curatio phrenorthotica of orthophrenica, de geneeskundige behandeling van de verstandsverbijstering.
Phrenosplenicus = phrenicolienalis.
Phricasmus, phrice, phricia, phriciasis, phrixis, het koud zijn, het zoogenoemde kippevel, de koortshuivering.
Phricodes, huiverend, met huivering gepaard; febris phricodes, eene koorts die met huivering begint, daarna in aanhoudende hitte overgaat, b. v. bij ontsteking van de inwendige organen, b. v. de longen.
Phricogenium, phricule, de door sommigen verdichte koudstof.
Phrigos, de koude, = phricasmus.
Phrix, het kabbelen van de golven der zee; bij eenige nieuweren = phricasmus.
Phronema, het denken, het gebruik van het verstand.
Phronesis, het verstand, de wijsheid, het gevoelsvermogen, vis sentiendi; de werkzaamheid des verstands, het denkvermogen.
Phthalinicum acidum, het phtthalinezuur of phtthalinezuur of naphthalinezuur, een oxydatieprodukt van het naphthaline, bevat echter het laatste niet meer, maar bestaat uit $C^{16}H^6O^8$, in hydratischen toestand. Merkwaardigerwijze is het identisch met het alizarinezuur, dat door oxydatie van eene kleurstof van den meekrap ontstaat.

Het wordt bereid door koken van eene chloorverbinding van het naphthaline met geconcentreerd salpeterzuur.
Phtharsis, het verderf; adj. phtharticus, verderfelijk, b. v. medicamentum; phthartos, bedorven.
Phtinas = phtthisis; adj. phtthinas, wegterend.
Phthinobranchia, amphibia, amphibiën met afstervenden kieuwtostel, volgens Hogg: cadnobranchia.
Phthinodes, wegterend, hektisch, teringachtig.
Phthinoporos, de naderst; adj. phtthinoporinus, tot den herfst behoorend, herfstachtig.
Phtthisis, phtthinos, volgens sommigen: het proces der ontwikkeling van de tering.
Phtthiasis, de luizezucht; somwijlen de luizezucht der oogleden en wenkbrauwen; adj. phtthiarius.
Phtthirium, —rius, bij sommigen = *Sarcoptes scabiei*, schurftmijt; *Phtthirus pubis*, de platluis.
Phtthisiologia, de leer betreffende de tering; adj. phtthisiologicus.
Phtthisiopneumonia, de longtering met ontsteking gepaard; somtijds = pneumophthisis; adj. phtthisiopneumoniacus.
Phtthisis, de tering; phtthisis tuberculoso-verminosa, verterin. de wormlongtering; adj. phtthisicus.
Phtthoe = phtthisis; adj. phtthoicus = phtthisicus.
Phtthogodysphoria, de ziekelijke gevoeligheid voor den indruk van het geluid; adj. phtthogodysphoricus.
Phtthongos, het geluid, de klank, de stem.
Phtthos, de nijd, afgunst; adj. phtthonicus, nijdig, afgunstig.
Phtthora, het verderf, vernietiging, de pest (?); bij sommigen = phtthorine; eene vóór de geboorte afgestorvene vrucht; somtijds =

abortus; adj. phtthoricus, aan berderf blootgesteld, dit veroorzakend.

Phtthorina, —ne, phtthoron, —rum, aldus moet volgens Orfila de grondslag van het vloeispaatzuur worden genoemd, dewijl het op de kiezelachtige zelfstandigheden invreet en deze doet verweeren, Kraus.

Phtthorios, met deze uitdrukking wil Kraus Ritgen's ontledingsvergift, uit dierlijke en plantaardige zelfstandigheden, hebben genoemd.

Phtthorobranchia = phtthinobranchia amphibia.

Phoroctonum, een de vrucht doo-dend en dien ten gevolge afdrijvend middel.

Phycinum acidum, het phycinezuur, een stikstofhoudend, kristalliseerbaar zuur in de *Protococcus vulgaris*, in water onoplosbaar, smaak- en reukloos, verblindend wit, vochtig op het gevoel.

Phycitum, eene met mannite zeer veel overeenkomst hebbende zoete stof, in de *Protococcus vulgaris* nevens het phycinezuur voorkomende, kristalliseert in groote kleurloze zuilen; lost gemakkelijk op in water, moeilijk in alcohol, smelt bij 120° zonder water af te geven; bij 160° verspreidt het den reuk van aan-gebrand meel, op gloeiende kolen geworpen, dien van verbrande suiker.

Phyganthropia, de menschenvrees; adj. phyganthropicus, phyganthropus.

Phygethlon, een vluchtig ontstekingsgezwel van onder de huid gelegene watervaatsklieren; bij sommigen: de ontsteking van eene huidklier, inzonderheid aan den hals, scrophula fugax; adj. phygethlicos.

Phygoedema, het vluchtig of snel verdwijnende, hysterische oedema; adj. phygoedematicus.
Phylacter, de wachter, beschermer, een talisman of amulet.
Phylacterion, —rium, de wacht, hoede, wachtpost; een talisman.
Phylax, de wachter, bewaker; adj. phylacticus.
Phyllerythrinum, het bladrood.
Phyllites, fossiele bladeren van monocotyledonen.
Phyllochlorum = chlorophyllum.
Phyllodium, bot. de bladachtig uitgezette bladsteel, b. v. bij vele *Acacia*-soorten.
Phyllomania, bot. de bovenmatige bladgroei, waarbij bloemen noch vruchten worden gedragen.
Phyllon, het blad; bot. het kelkblad; adj. phyllodes, phylloides, bladvormig, kelkbladvormig.
Phyllophaeinum, het bladbruin.
Phyllosporae plantae, planten, welke de zaden in of aan de bladeren bevatten, C. H. Schultz.
Phyllostephyton, een bladachtig of lancetvormig beenuitwas, Lobstein.
Phylloxanthinum, de gele kleurstof van de bladeren der planten, het bladgeel.
Phylon, het geslacht, het geheel der mannen en vrouwen.
Phyma, het gezwel, inzonderheid een week, derhalve ook een kliergezwel; adj. phymaticus, de gezwellen betreffende, phymatodes, met een gezwel overeenkomende, vol builen of gezwellen; dimin. phymation, een klein builtje.
Phymatias, iemand die aan gezwellen lijdt.
Phymatosis, eene door de vorming van gezwellen zich karakteriserende ziekte, b. v. scrophulosis.
Phymocnidosis, de knoopige netelkoorts, urticaria tuberosa.
Phymolepra, het knoopachtige of tuberculeuse uitslag.

Physa, physe, de adem, het blazen, de blaas, bulla, de blaasbalg, een wind, flatus; de windcyste, als analogon van het hygroma, de haematocystis, enz., Ritgen; plur. bij de ouden: winden in de darmen.
Physagógus, winden drijvend, vandaar remedia physagoga = carminativa.
Physalecephlogiosis, eene blaasjesvarioloïde.
Physaliderysipelas, de blaasroos.
Physalidocnidosis, het blaasjesneteluitslag.
Physalinum, eene indifferente bittere stof in de *Physalis*-soorten.
Physalis, physallis, eene blaas, bulla; *Physalis alkekengi*, eene plant, jodenkers, blaasjeskruid.
Physalopaedophysis, het blaasjesuitslag bij kinderen.
Physasthma, dyspnoea emphysematica, de emphysematische moeilijkheden bij de ademhaling.
Physcon, een dikbuik.
Physconia, de opzetting; infarkten, inzonderheid van parenchymateuse ingewanden, lever en milt; adj. physconicus, physconiosus, de physconie betreffend, daaraan lijdend.
Physconocolica, colica physconiosa, een koliek ontstaan door opzetting in de buikingewanden.
Physechema, het blaasbalggeruisch, bij ziekten van het hart en de groote slagaderen door de auscultatie waarneembaar.
Physechos, het blaasjesgeruisch in de borst, sonus bullarius.
Physéma, de opzetting door winden; adj. physematices, physematodes, physematosus, opgezet.
Physeter, een blaasbalg, een blazer; de potvisch of kazelot.
Physiologia, de physiologie en pathologie der lijders aan aziatische cholera, Stintzing; bij eenigen: de hulp der natuur bij

genezing van de aziatische cholera.
Physiatria, —ce, de natuurheilkunde, de eigenlijke op de heilkracht der natuur en de wetten des levens gegronde heilkunde, Hufeland; adj. physiatricus.
Physiatros, de natuurgeneesheer, die naar de natuur te werk gaat.
Physiautocratia, de zelfleiding, hulp der natuur zelve.
Physiautotherapia, de heeling door de natuur.
Physica, doctrina, physice, de natuurleer; physicus, iemand die zich met de natuur of de natuurleer bezig houdt; in Duitschland: een door den staat voor eene bepaalde streek aangesteld en bezoldigd geneesheer, die het opzicht heeft over den openbaren gezondheidstoestand, alsmede over de gerechtelijk geneeskundige aangelegenheden; adj. physicus, natuurkundig; exploratio physica, het physisch onderzoek van het lichaam door palpatie, percussie en auscultatie.
Physiocratia, het heerschen, het den boventoon voeren van de natuur; ook = physiautocratia; adj. physiocraticus.
Physiogenia, de vorming door de natuur; de vorming van het lichaam of de massa uit de eerste elementen, Rumpf.
Physiognomia, —gnomica, —gnomonia, physiognomosyne, gewoonlijk: de gelaatstreken, de gelaatkunde, de physiognomie, eigenlijk physiognomonie, de beoordeeling van het zedelijke en overig geestelijke gehalte van den mensch door uitwendige kenteekenen.
Physiognômôn, de gelaatkunde kenende, zich daarmede bezig houdende.
Physiognomonica, doctrina, = physiognomonica; adj. physiognomicus.
Physiographia, de natuurbeschrijving; physiographus, een natuurbeschrijver, ook een natuurhistoricus; adj. physiographicus.
Physiologia, de leer van de natuur der levende lichamen, de natuurleer in het algemeen; de leer van de verrichtingen en verschijnselen in het gezonde organisme, als tegenstelling van de pathologie.
Physiologus, een physioloog, een kenner, bewerker van de physiologie; adj. physiologicus, physiologisch; status corporis physiologicus, de met de natuur overeenkomende toestand van het lichaam.
Physionomia, de leer van de natuurwetten.
Physiophilosophia, de natuurphilosophie; physiophilosophus, de natuurphilosophie beoefenende.
Physiophilus, een beminnaar van de natuur.
Physiosophia, de natuurwijsheid; ook = physiophilosophia; physiosophus, een natuurwijze, natuurwijsgeer.
Physiotherapia, de heeling door de natuur; = physiatra.
Physiothetica, —ce, de thetische verklaring van de natuur of eigenlijke natuurleer, Zenneck.
Physis, de natuur, als het schepende, natura naturans, en ook als het geschapene, natura naturata; de schepping, voortbrenging, vorming.
Physocèle, eene windbreuk.
Physocephalus, eene hoofdwindbreuk.
Physocoelia, een lucht of windbuik, tympanites.
Physocolica, de windkoliek.
Physodes, met lucht gevuld, met een windgezwel overeenkomend.
Physologia, de leer betreffende de darmwinden.
Physometra, de windzucht, uitzetting der baarmoeder door gassen.

Physoncus, een windgezwel = emphysema.
Phytopsophia, het winden laten.
Phytscheocèle, eene scrotaalwindbreuk.
Physoasmus, een door winden veroorzaakte kramp; de windkoliek.
Physothorax = pneumatothorax; adj. physothoracicus.
Phytanatomia, de ontleedkunde van de planten.
Phytapatites, het pseudosolanine, eene door Doebereiner uit aardappelsap bereide zelfstandigheid, welke waarschijnlijk uit ammonium, phosphorzuur, water en eene nog niet bepaalde organische massa bestaat.
Phyterethrinum, het plantenrood, vooral in de herfstbladeren.
Phyteuma, het geplante, de plant; eene plant behoorende tot de Campanulaceae: het raponsje.
Phyteusis, het planten; = phytosis.
Phyteuterion, de boomschool.
Phythaema, phytaema, het levenssap der planten, Meyer.
Phytiatria, phytiatrica, phytiatrica, de plantenheilkunde.
Phytice, de zoogenoemde lagere zielen, anima vegetativa, welke de mensch met de dieren zoude gemeen hebben, C. Hoffmann; adj. phyticus, plantachtig, vegetatief.
Phytobiotismus, het plantenleven; adj. phytobioticus, een plantenleven leidend.
Phytocatalepsis, de katalepsie der planten, waarbij de deelen daarvan, even als een aan stijfkramp lijdend mensch, de standen en buigingen blijven behouden, welke daaraan uitwendig worden gegeven.
Phytocerosium, het plantenwas.
Phytochemia, de plantenscheikunde; adj. phytochemicus.
Phytochloraenum = chlorophyllum, het bladgroen, door Pelletier het eerst bereid en aldus genoemd.

Phytochroma, —chromula, = chromula, bladgroen.
Phytochronologium, het bloemhorloge, de plantenkalender.
Phytocirrhosis, het ziekelijk gekroesd zijn van de bladeren der planten.
Phytocolla, phyteumatocolla, de plantenlijm, plantenkleeftof; adj. phytocollinus.
Phytodozoon, een plantdier of met eene plant overeenkomend dier.
Phytogaea, de plantenaarde, humus vegetabilis.
Phytogenium, het planten voortbrengende of planten vormende, het uit de planten ontstaande.
Phytogeographia, de beschrijving van het vaderland der planten, de plantenaardrijkskunde.
Phytognomonica, —gnomonica, de bepaling der krachten van een natuurlichaam uit den uiterlijken habitus, J. B. Porta; de karakteristiek van de planten volgens haar uiterlijk.
Phytographia, de beschrijving der planten, beschrijvende botanie; adj. phytographicus; phytographus, een plantenbeschrijver, kruidkundige.
Phytoismus, het plantaardige levensproces; het plantenleven met al zijne verschijnselen, Buquoy.
Phytolithus, eene plantenversteening.
Phytologia, de plantenkunde; adj. phytologicus.
Phytomephitis, eene door ontbinding van plantaardige lichamen bedorvene lucht.
Phyton, het gewas, de plant.
Phytonectar, de zuiverste honig uit de bloemen, Braconnot.
Phytonomia, de leer van het plantenleven en zijne wetten, de plantenphysika; adj. phytonomicus.
Phytonosemata, plantaardige ziekten, ziekten met vegetatieven haard, door anderen zoogenoemde reproductieziekten, waartoe Schultz de

homoöses, erethises en plasten rekent.
Phytonosologia, de leer van de ziekten der planten; adj. phytonosologicus.
Phytonymia, de nomenclatuur van de plant en hare deelen; adj. phytonymus, plantennamen betreffend.
Phytopathologia, de leer van de ziekten der planten; adj. phytopathologicus.
Phytophagus, plantetend, van dieren sprekende.
Phytophylacium, eene trekkast.
Phytophysiognomonica, —ce, de karakteristiek van de natuur en het leven der plant.
Phytophysiologia, de leer van den met de natuur overeenkomstigen toestand en de verrichtingen der plantenlichamen, plantenphysiologie; adj. phytophysiologicus.
Phytopolyembryonia, de veelzadigheid bij de planten; phytopolyembryoniae, veelzadige planten.
Phytoproteinéma, eene plantaardige proteïneverbinding.
Phytorganographia, de beschrijving van de organisatie der plant; adj. phytorganographicus, —phus.
Phytoscoria, de plantenkool.
Phytosepticus, de rotting der planten betreffende, van rottende planten afkomstig; effluvium phytosepticum, emanatio vegetoputrescens, het moeras-miasma, Elliotson.
Phytosis, de plantentect, plantvorming, eene plantziekte, Eisenmann.
Phytotheca, eene plantenbus, botaniseerbus, bij sommigen = phytophylacium.
Phytotherapia, de plantenheilkunde.
Phytotherion, —therium = phytozoon.
Phytotomia, de praktische planten-anatomie; phytotomus, phytotomicus, de planten ontledend, een plantenanaatom.

Phytotopologia, de leer van de natuurlijke standplaats der planten.
Phytozoon, een plantdier, waarbij de plantaardige natuur den boven toon voert.
Pians, een in Indie voorkomend aardbezuigslag, de zoogenoemde aardbeipokken, phymiosis indica.
Pica, de ekster; eene begeerte naar ongewone of onverteerbare spijzen, inzonderheid bij zwangere vrouwen.
Picacismus, het nittrekken der haren door middel van een pikkap.
Picamarum, eene dikvloeibare kleurloze olie, welke bij 270° kookt en zich met water op gelijke wijze als alcohol vereenigt, de oplossing in water smaakt bitter; het komt voor in het teer en in andere empyreumatische stoffen.
Picatio = picacismus.
Picolinum, pix en oleum, eene vluchtige basis in de oleum animale Dippeli, is in samenstelling en atomengewicht isomeer, wellicht metameer, met aniline komt het voor in de produkten der drooge distillatie van steenkool, en onderscheidt zich van het aniline hoofdzakelijk door het volgende: het is veel vluchtiger, de lucht werkt langzamer veranderend daarop in. Het is evenwel eene sterk alkalische vloeistof, welke het eiwit echter niet doet stollen.
Picramium = amarinum.
Picramylum, —lum, eene koolwaterstof, C¹⁴H⁶, welke sommigen als het hoofdradikaal der benzoylgroep beschouwen. Het kristalliseert in parelmoerglanzige plaatjes, is slechts in aether gemakkelijk oplosbaar, kookt bij 292°, en vormt een kleurloos gas. Het verhoudt zich als een tweebasisch radikaal, d. i. het vereenigt zich altijd met twee atomen van een ander lichaam,

waarom sommige scheikundigen zijne formule verdubbelen, $C^{28}H^{12}$, dewijl het dan eenbasisch zoude zijn, Schlossberger.

Picrerythrinum, het pikro-erythrine, een ontledingsprodukt, dat het erythrinezuur, na eenigen tijd met water gekookt te zijn, oplevert; het is derhalve een splijtingsprodukt van het erythrinezuur onder den invloed van kokend water. Zijne kristallen zijn kleurloos, in water, alkohol en aether oplosbaar en zeer bitter van smaak.

Picrinicum acidum, het pikrinezuur, nitropikrinezuur, nitropheniszuur, koolstikstofzuur, Weltersch bitter, eene nitrophenylverbinding, kan uit een zeer groot aantal dierlijke en plantaardige stoffen door koken met salpeterzuur worden verkregen; in zeer rijkelijke hoeveelheid verkrijgt men het uit salicine, indigo, steenkoolteer, cumarine. Het vormt gele plaatjes of zuiltjes, lost moeielijk op in koud water, gemakkelijk in alkohol en aether, smaakt zuur en bitter, ploft dierlijke lijm neder, en explodeert bij snelle verhitting. Het wordt tegenwoordig tot het lichtgeel verwen van zijden stoffen gebruikt.

Picrochōlos, — *chōlus*, galachtig, eene zeer bittere gal hebbend; hevig, opvliegend van aard; subst. *picrocholia*, de galzucht.

Picrōdes, eenigszins bitter; bij sommigen: door bitterheid veroorzaakt.

Picroglycion, het bitterzoet, door Pfaff in de *Solanum dulcamara* ontdekt; waarschijnlijk eene eigene stof.

Picromel, de galsuiker of het galzoet, Thenard, welks bestaan door nieuweren wordt betwist.

Pigropēga, — *pege*, een bitterzout-

bron, zooals die van Saidschütz, Püllna, Epsom, A. Vetter.

Picros, bitter; ook overdrachtelijk van de gemoedsgesteldheid.

Picrōtes, de bitterheid.

Picrotoxinum, het pikrotoxine, ook cocculine, het vergiftige beginsel der kokkelkorrels, kristalliseert in reukloze naalden van bijzonder bitteren smaak, is volkomen neutraal, in heet water gemakkelijk, in koud moeielijk oplosbaar.

Pictavi, *pictavici*, *pictōnes*, de inwoners van Poitou; adj. *pictaviensis*; *colica pictonum* of *pictaviensis*, de koliek van Poitou, gevolg van het onmatig gebruik van cider; ook de pottebakkers- of loodkoliek.

Piesiometrum, *piesiometrum*, *piesmometrum*, een drukkingsmeter, een werktuig om de drukking der lucht, alsmede die van andere gas- of dampvormige lichamen te bepalen.

Piesis, *piexis*, *piesmus*, het drukken.

Piesma, het gedrukte of geperste.

Piger, lui, traag; subst. *pigritia*, *pigrities*, *pigredo*, *pigror*.

Pigmentum, de kleurstof, de kleur, het blanketsel. De pigmenten zijn deels plantaardig, deels dierlijk; het meerendeel der eersten is ternair en stikstofvrij, of zoo als men met zekerheid kan aannemen, door opname van ammoniak en zuurstof in de samenstelling van stikstofvrije chromogenen ontstaan; evenwel bestaan er ook enkele quaternairen, welke vorming uit ternaire chromogenen niet kan worden aangetoond. Het procentische koolstofgehalte is bij het meerendeel der plantenpigmenten hoog. De meesten daarvan, ook de chromogenen, verhouden zich als zwakke zuren; weinigen zijn bijna volkomen indifferent, enkelen zeker van

basischen aard. — Het gemeenschappelijke der dierlijke pigmenten ligt behalve hun uitsluitend voorkomen in het dierlijk lichaam en in hun gekleurd zijn, in hun stikstofgehalte. Betreffende hunne samenstelling en daarvan afhangenden onderlingen samenhang, alsmede over hun ontstaan, beteekenis en omzetting bij de stofwisseling weten wij nog zeer weinig. In water zijn zij meestal moeielijk of in het geheel niet oplosbaar, door vele zouten schijnen zij meer, door anderen minder oplosbaar in water te worden. In alkaliën lossen zij op, gedeeltelijk ook in alkohol. Waarschijnlijk bevatten alle door geheele dierklassen verspreide pigmenten stikstof, en allen schijnen rijk aan koolstof te zijn.

Pigmentatio, bij nieuweren: het gekleurd zijn door een pigment; adj. *pigmentatus*.

Pila = *pilus*, het haar, de bal; de pelotte, b. v. bij den breukband; adj. *pilaris*, de haren betreffende; *morbus pilaris* = *trichiasis*.

Pilēma, het dicht gemaakte, vilt; *pilesis*, het dicht maken, met vilt bedekken.

Pileus, de hoed, de peeskalot van den schedel; bij vele pasgeborenen de zoogenoemde helm, een gedeelte van de op het hoofd achtergeblevene eivliezen; bot. de hoed der paddestoelen; diminut. *pileolus*.

Pilidium = *pileolus*; bot. het hoedje, een kringvormig, half kegelvormig vruchtbeginsel, welks uwendig vlies zich in het zaad oplost, Willdenow.

Pilositas, het behaard zijn; adj. *pilosus*, behaard.

Pilula, een kleine bal, pil; adj. *pilularis*, pilvormig, b. v. massa, ter consistentie van eene pil-massa.

Pilus, het haar; adj. *pilosus*, behaard.

Pimaricum acidum, het pimarzuur, een harszuur in het terpentijn van Bordeaux, kristalliseert somtijds, maar komt ook amorph voor, en gaat door verhitting in sylvinezuur over; het smelt bij 125° en wordt eerst bij ongeveer 60° weder vast.

Pimeladen, eene talkklier.

Pimēle, het vet; adj. *pimelicus*, het vet betreffend; *pimelōdes*, vetachtig, fettig.

Pimelecchysis = *pimelorrhoea*.

Pimelinicum acidum, het pimelinezuur, $C^{14}H^{12}O^8$, kristalliseert in harde, witte korrels, smelt bij 114°, laat zich zonder ontleding vervluchtigen en is in koud water moeielijk, in kokend snel, in alkohol moeielijk oplosbaar. Door verhitting met kalihydraat ontweekt het hydrogenium en vormt valeriaanzuur.

Pimelitis, de ontsteking van het vetvlies, van de panniculus adiposus.

Pimelopterygium, het vetvlies op het oog, Petrequin.

Pimerolorrhoea, eene ziekelijke uitscheiding van vet uit het lichaam; adj. *pimelorrhoeicus*.

Pimelorthopnoea, de door vetlijvigheid veroorzaakte arthopnoë; adj. *pimelorthopnoicus*.

Pimelosis, de vetzucht; *pimelosis hepatis*, de vetlever; adj. *pimeloticus*, vetzuchtig.

Pinealis, met een pijnappel overeenkomende; *glandula pinealis*, de pijnappelklier.

Pingwarhar-Jambi of *pengawar-jambie*, een bloedstelpend middel, bestaande in de strooschubjes van de *Cibotium cumingi*, een boomvaren van Sumatra.

Pinguēcula, het kleine vetgezwel op het oog, *pterygium pingue*.

Pinguēdo, *pinguitudo*, het vet, de

- vetheid; adj. pinguis; verb. pinguesco,  re, vet worden.
- Pininicum acidum*, het pininezuur, een harszuur in terpentijn, is amorph, en zijn bitteraardzout zoude in wijngeest onoplosbaar zijn; deze beide omstandigheden kunnen bijna alleen ter zijner onderscheiding van het sylvinezuur worden gebezigd. Door smelten wordt het bruin, en gaat over in copholzuur, dat eveneens zeer moeielijk te onderscheiden is van sylvine- en pininezuur.
- Pinipicrinum*, eene stof in de naalden, in den bast, maar niet in het hout van den pijnboom; eene gepaarde bitterstof, welke geelbruin is, in een mengsel van alcohol, aether en water oplosbaar, in zuiveren aether onoplosbaar; amorph, intensief bitter.
- Pinitannicum acidum*, het pinitannzuur, door Kawalier uit de naalden der pijnboomen bereid, het meest met looizuur overeenkomende, vormt, gedroogd en fijn gewreven, een geel poeder, gemakkelijk oplosbaar in wijngeest en aether; de oplossing in water smaakt zwak bitter en samen-trekkend.
- Pinites*, fossiel hout dat van coniferen afkomstig is.
- Pinna*, dimin. pinnula, de pen, de vin; bot. het gevinde blaadje; pinnae narium, de neusvleugels; pinnae of pinnulae; bot. = foliola; adj. pinnatus, vedervormig, vinvormig; bot. gevind, b. v. folium; alternatim pinnatus, afwisselend gevind; articulate pinnatus, lidsgewijze gevind; pinnatus foliolis decrescentibus, afnemend gevind; conjugato-pinnatus, verbonden gevind; digitato-pinnatus, gevingerd gevederd.
- Pinnatifides*, vederachtig of vindeelig gespleten; bot. halfgevederd.

- Pinninervius*, gevindnervig.
- Pinnipedia*, roeipooten, eene orde van zoogdieren uit de Cetacea.
- Pinus*, de pijnboom; adj. pinicus, van den pijnboom afkomstig, daartoe behoorend; ook harsachtig.
- Pion*, het vet.
- Pionorrhoea* = pimelorrhoea.
- Piper*, de peper; adj. piperatus, piperitus, gepeperd; mentha piperita, de pepermint.
- Piperidinum*, eene tamelijk vluchtige basis in den peper, volgens Cahours eene imidbasis; eene kleurloze, sterk naar ammoniak en tevens naar peper riekende vloeistof, kaustisch, in water gemakkelijk oplosbaar; de zouten zijn volkomen kristalliseerbaar.
- Piperinum*, eene plantenbasis in den peper, smaak- en reukloos, de oplossingen hebben allen een scherp smaak, in koud water bijna onoplosbaar, maar gemakkelijk oplosbaar in wijngeest; het smelt bij 100 .
- Piperopastus*, gepeperd, met peper bestrooid.
- Pipridae*, de manakins, eene soort van vogels.
- Piriformis*, peervormig; musculus piriformis, de peervormige spier van de bovendi.
- Pirus*, de pereboom; pirum, de peer.
- Piscis*, de visch; dim. pisciculus; adj. piscinus; piscina, de vischvijver.
- Pisiformis*, erwtevormig, van ertsen sprekende.
- Pisis*, het gewaarwordingsvermogen, de receptiviteit.
- Pisolate*, erwtesteen, het pisoliet.
- Pissakallon*, pittakallon, eene stof nu eens indigo-, dan goudkleurig, in het teer, inzonderheid in beukenteer, door Reichenbach ontdekt, sedert hem niet meer terug gevonden, Schlossberger.

- Pissaspaltum*, eene verbinding van teer en aardhars, wordt door sommigen als de voor de mumificatie gebezigde massa beschouwd.
- Pisselaem*, eene verbinding van hars en olie; teer, asphaltolie.
- Pissemetinum*, pittemetinum, de brakingverwekkende stof in het teer.
- Pissoc ron*, pissoceros = propolis.
- Pissocopia*, het bestrijken met pik, bepikken; het uitrukken der haren door middel van een pikpleister; adj. pissoc pus.
- Pissosis*, pittosis = picatio.
- Pistillum*, bot. de stamper, het vrouwelijke bevruchtigingswerktuig.
- Pistor*, de bakker; adj. pistorius; opus pistorium, het bakwerk.
- Pisum*, de erwt; pisiformis, erwtevormig; os pisiforme, het erwtenbeentje van den handwortel.
- Pitoyoninum*, een nog twijfelachtig alkaloide uit echten of hoofdzaakelijk onechten kinabast.
- Pittacium*, een stuk doek of leder tot het bestrijken met zalf of pleister; een pik- of wondpleister.
- Pituita*, het slijm; pituitarius, pituitosus, het slijm betreffend; tunica pituitaria narium, het neusslijmvlies; glandula pituitaria, het hersenaanhangsel, hypophysis cerebri.
- Pityriasis*, het zemelenuitslag, drooge zemelachtige afschilfering.
- Pityron*, pityrum, zemelen; adj. pityr des, pityroides, zemelachtig.
- Pius*, zacht, mild, vroom; pia mater of meninx, het zachte hersenvlies; subst. pietas, de vroomheid; kinderlijke liefde, eerbied jegens een of ander.
- Picea*, het pik, het teer; adj. piceus, picinus, teer- of pikachtig; aqua picea of picis, teerwater; color piceus, de pikzwarte kleur.
- Placenta*, de koek, moederkoek; placenta sanguinis, de bloedkoek, het stollende gedeelte van het bloed; placenta febrilis, de koortskoek; bot. eene massa van celweefsel, of een aan de inwendige zijde van den vruchtzak aflopende verhevenheid, op welke de ovula ontspringen; dimin. placentula, entomol. de mergkolf, de tussenmassa tusschen de bovenste eikiem; adj. placentaeformis, — tiformis, placentaris; bot. radix placentiformis, een koekvormige wortel, b. v. bij de Cyclamen; streptus placentaris, het geruisch in de placentavaten bij het foetus.
- Placidus*, zacht, rustig, b. v. somnus; adv. placide.
- Placodermata*, visschen met huidplaten of schilden uit het oldred van Engeland.
- Placoides*, plaatschubbigen, waartoe de haaien, roggen, enz. behooren.
- Placoitis*, placuntites, de ontsteking van den moederkoek.
- Placuntechos*, het placenta-geruisch, door auscultatie bij het foetus hoorbaar.
- Placus* = placenta.
- Pladar ma*, pladarosis, pladarotes, eene ophoping van bedorven vloeistof, een zakgezwel; adj. pladaromaticus, pladaromatosus.
- Pladaros*, slap, zwamachtig, murw, rot, bedorven.
- Plados* = perittoma.
- Plaga*, de slag, wonde; eene streek, distrikt; dimin. plagula, dikwijls: eene scheen, buisje, kompres.
- Plagiatus*, een plagiaat, een aan vreemden eigendom, in verstandelijk of literarisch opzicht, begane diefstal, het stelen en het gebruik maken van den beelden, enz. uit geschriften van anderen; plagiarius, iemand die plagiaten begint.
- Plagios*, naar de zijde gaand, zich zijdelings bevindend, scheef, dwars.

Plagiostoma, een geslacht van twee-
kleppige weekdieren.

Plagiostomi pisces, de dwarsbek-
ken, b. v. roggen, haaien, enz.

Plagiotmēsis, plagiotōme, de dwarse
snede.

Plagos, de zijde, flank.

Planaria, een trekkende ingewands-
worm.

Planarthragra, de rondzwervende
jicht; tegenstelling: arthritis fixa.

Plane, planesis, plania, het rond-
dwalen; het onrustig om gaan
liggen van de lijders in het bed;
adj. planes, planetes, planos, rond-
dwalend, onbestendig, onrustig.

Planēta, —nētes, eene dwaalster.

Planicus, uit ongewone deelen des
lichaams afkomstig; = errati-
cus.

Planitia, —ties, planum, het vlak,
een plat vlak; planum inclina-
tum, een hellend vlak; adj. pla-
nus, plat, vlak; verb. plano, are,
vlak, plat maken.

Planodia, een valsche weg, dwaal-
weg, ook een zoodanige welke
door het onverstandig inbrengen
van eenig werktuig, b. v. een
katheter, gevormd wordt; adj.
planodicus.

Planorrheumatismus, het trekkende
rheumatismus.

Planta, de plant, het gewas; planta
pedis, de voetzool; adj. plantaris,
de voetzool betreffende, b. v. mus-
culus, de zoolspier; de peesach-
tige uitbreiding onder de be-
kleedselen van de voetzool; dimin.
plantula, bot. = embryo, entom.
= arolium.

Planuria, de ontlasting van urine
langs een ongewonen weg; adj.
planuricus.

Plasiasmus, plasis, de vorming, het
vormingsproces.

Plasma, het gevormde, ontstane,
ook het vormende, b. v. plasma
of liquor sanguinis; volgens C. H.
Schultz: de kleurlooze georgani-

seerde vloeistof van het bloed,
waarin de bloedlichaampjes drij-
ven, en welke bij het afsterven
van het bloed onder geschikte
omstandigheden de vezelstof op-
levert; de vormende stof in het
algemeen.

Plastica, —ce, de beeldende kunst,
beeldhouwkunst, plastiek; adj.
plasticus, vormend; vis plastica,
de vormkracht.

Plasticismus, de vormdrift, de wet
van de algemeene vormkracht;
de leer dienaangaande, Buquoy.

Plasticitas, de vervormbaarheid, =
vis plastica.

Plastocolysis, de belemmering van
de natuurlijke ontwikkeling.

Plastoprolepsis, eene te snelle ont-
wikkeling.

Plastosphaeria, de vormbolletjes,
Baumgärtner.

Platēa, de breede bandworm, *Taenia*
lata; de vlakke hand; eene steeg.

Platiasmus, platasmus, platysmus,
de breede uitspraak, ten gevolge
van een gebrek in de spraak-
werktuigen.

Platina = platinum, het platina-
metaal, ontdekt in 1736 door
d'Ulloa; adj. platineus, platini-
cus, uit platina vervaardigd, b. v.
crucibulum, een platinakroes.

Platycoria, —coriasis, = mydriasis;
adj. platycoricus, op platycoria
betrekking hebbende.

Platycrinus, een geslacht van encri-
nieten.

Platyhelmins, platyhelmins, de breede
bandworm.

Platymetaphrenicus, breed geschou-
derd.

Platynōsis, de verwijding, als te-
genstelling van de stenosis.

Platypodia, de breed- of platvoe-
tigheid; platypus, een breed- of
platvoet.

Platyrrhamphus, breedsnavelig.

Platyrrhynchus, breed gesnaveld, van
breeden snuit voorzien.

Platysma, de breede vlakte; pla-
tysma myodes of myoides, de
breede halsspier, eigenlijk alleen
tot de huid behoorende.

Platysomus, een glansschubbig fos-
siele visch tot de pycnodonten
behoorend.

Platysternus, van eene breede borst
voorzien.

Platystōmus, breed van muil.

Plectāne, de vlecht, het vlechtwerk,
plexus; adj. plectanicus, ver-
vlochten.

Plectopterus, met vereenigde vleu-
gels of buikvinnen.

Plectopus, met vereenigde voeten,
met nauwkeurig samengegroeide
achternerven.

Plectrum, een griffel, tot het slaan
op een snareninstrument; bij
dichters: het snareninstrument
zelf; het stijlvormig uitsteeksel
van het slaapbeen; de huij.

Plege, plegia = plaga.

Pleistocēen, de bovenste tertiaire
aardlagen.

Plemmyria, de vloed; de volsap-
pigheid; adj. plemmyricus.

Plenitas, plenitudo, de volheid, over-
vloed; adj. plenus, vol; ook wel-
gevoed, b. v. corpus.

Pleonasmus, de overvloed; een
overtollig of ziekelijk gevormd
lichaamsdeel, b. v. een bult.

Pleonexia, de hebzucht, gierigheid;
adj. pleonecticus, hebzuchtig, gie-
rig; athymia pleonectica, de gie-
rige waanzin, aan waanzin gren-
zende gierigheid.

Plerōma, plerōsis, de volheid, het
gevuul zijn, de opvulling, het
volstoppen; adj. pleroticus; re-
media plerotica, opvullende mid-
delen, replentia.

Plesiosaurus, een fossiel geslacht
van in zee levende reptielen.

Plesmōne, de op- of overvulling,
verzadiging, onmatigheid, zwel-
gerij.

Plessimetrum, volgens Piorry, een

ivoren, hoornen of uit eenige
andere stof bestaande plaat, ten
behoefte van het uitvoeren der
middellijke percussie.

Plethomeria, de overtaligheid der
deelen.

Plethora, de volbloedigheid; adj.
plethoricus, volbloedig.

Plethorodyspnoea, moeielijkheden bij
de ademhaling ten gevolge van
volbloedigheid.

Plethororthopnoea, eene hoogere
graad van moeielijkheid bij de
ademhaling, orthopnoë, ten ge-
volge van volbloedigheid.

Pleumōdes, pleumonōdes, een long-
zieke, longzuchtige, Hippokrates.

Pleumon, de long.

Pleumonia, pleumonis = pneumo-
nia; bij sommigen, Th. W. Schrö-
der: de longtering.

Pleumonorrhagia, pleumorrhagia, de
longbloeding, bloedstorting uit
de longen.

Pleura, het weivlies, borstvlies, rib-
benvlies; pleurae, entomol. de
zijden, de zijstukken; adj. pleu-
ricus, het borstvlies betreffende.

Pleuralgia, de pijn, de steek in de
zijde; adj. pleuralgicus.

Pleuracanthus, een fossiele vinstekel
uit het steenkool.

Pleurapostēma, het borstvliesabsces,
ophoping van etter in den borst-
vlieszak of ook tusschen de pleura
en den borstwand; adj. pleurapos-
tematicus, pleurapostematosus.

Pleurarthrocāce, eene chronische
ziekte, inzonderheid een carieuze
toestand van de ribbengewrichten.

Pleurarthron, een ribbengewricht.

Pleuresia, pleurēsis = pleuritis;
adj. pleureticus, de borstvlies-
ontsteking betreffend; = pleu-
ricus.

Pleuritis, de steek in de zijde; de
ribbenvliesontsteking; pleuritis
notha of spuria, in den gewonen
zin het rheumatismus van de
borstspieren; adj. pleuriticus.

Pleurocarpus, bot. okselstandige vruchten bezittend, Bridel-Brideri.
Pleurocèle, eene zijdebreuk, ribbenbreuk, longbreuk.
Pleurodyne, —*dynia*, de pijn in de zijde; = pleuritis notha of spuria; adj. pleurodynicus.
Pleurōma = pleura; het gevulde, het opvullen.
Pleuron, de zijde, rib; = pleura.
Pleuroparonychia, eene zweer aan de zijde van den nagel.
Pleuropathia, een lijden van het borstvlies; pleuropathiae, bij sommigen: de ziekte van de ademhalingswegen; adj. pleuropathicus.
Pleuroperipneumonia, pleuropneumonia, de borstvlies- en longontsteking, somtijds = peripneumonia; adj. pleuroperipneumonicus, pleuropneumonicus.
Pleuropyësis, de borstvliesverettering; ophoping van etter aan het borstvlies, b. v. na exsudatieve pleuritis; adj. pleuropyeticus, —*pyus*.
Pleurorrhœae, bot. gewassen uit de familie der Cruciferae, welke zaadlobben vlak zijn en aan de zijden aanliggen, zoodat de zaden platgedrukt schijnen.
Pleurorrhœa, eene ophoping van vloeistof in de pleurazakken.
Pleurorthopnoea, moeielijkheden der ademhaling, inzonderheid ten gevolge van pleuritis ontstaande; = orthopnoea; adj. pleurothopnoicus.
Pleurospasmus, de zijdelingsche borstkramp; adj. pleurospasmi-cus, —*spasmodicus*, —*spasticus*, deze betreffend, daaraan lijdend.
Pleurostōsis, eene verbeening van de pleura of op eene ongewone plaats der ribbenkraakbeenderen; adj. pleurostoticus.
Pleurotētānus, pleurothotōnus, pleurotōnus, de zijdelingsche stijf-

kramp, waarbij het lichaam naar eene zijde wordt gebogen; adj. pleurothotonicus.
Pleurotomaria, een geslacht van fossiele schelpen, tot de buikpootigen behoorend.
Plexeoblastae, plexioblastae plantae, de ingesneden kiemenden, welke zaadlobben boven de aarde in twee deelen te voorschijn komen, welke in bladeren overgaan, Willdenow.
Plexeometrum, plexiometrum, pleximetrum, de percussiemeter, Piorry en Recamier.
Plexus, de vlecht; plexus nervorum, een zenuwvlecht; somtijds: de vouw of huidvouw; bij sommigen = plica polonica.
Plica, de vouw; plica cutanea, de vouw in de huid; dimin. plicula; plicatura, de vouwing; plicaturae cerebri = gyri cerebri; verb. plico, are, vouwen; adj. plicatus, gevouwen, b. v. bot. folium.
Pliocēen, de bovenste tertiaire aardlagen.
Pliopithecus, een fossiele aap uit het mioceen van Frankrijk.
Pliotaurus, een zeereptiel uit het boven jura.
Plōca, de knoop, vlecht.
Ploratio, ploratus, het weenen; verb. ploro, are.
Pluma, de donsvederen, het dons; het eerste wolhaar aan den kin en de geslachtsdeelen; = lanugo; dimin. plumula, bot. = gemmula, de kiem van het opstijgende gedeelte der plant; adj. plumosus, gevederd, b. v. bot. stigma plumosum, op twee tegenovergestelde plaatsen met fijne haren bezet; plumaceus, plumarius, plumatus, vederachtig week, met vederen bereid, b. v. pulvinar plumaceum of plumarium, een veeren kussen.
Plumaceolum, plumaceolus, een plumaceau, een plukselbundeltje.

Plumbago, het potlood; bot. het loodkruid.
Plumbum, het lood; adj. plumbeus, uit lood bestaand, loodkleurig; plumbicus, met of uit lood bereid, b. v. acetum, unguentum, emplastrum.
Pluvia, de regen; adj. pluvius, pluviosus, pluvialis; aqua pluvialis, regenwater; tempestas pluvia of pluviosa, regenachtig weder.
Pluviomētrum, de regenmeter.
Plyntriopsora, de schurft der waschvrouwen, Bateman.
Plysis, het wasschen, afspoelen; plyma, het spoelwater.
Pneobiomantia, de kunst om uit eene reeks van kenteekenen te besluiten of een pasgeboren kind al of niet adem heeft gehaald, Wildberg; pneobiomantica, de leer van de biomantia; adj. pneobiomanticus.
Pneuma, de adem, damp, wind, lucht, levensgeest, geest, ziel; adj. pneumaticus, tot de ademhaling behoorende, b. v. organo pneumatica, de ademhalingswerktuigen, de lucht of de luchtsoorten betreffend; apparatus pneumaticus, de pneumatische tobbe, in gebruik in de schei- en natuurkunde; geestelijk, de ziel betreffend; sensus pneumaticus, een zintuig dat betrekking zoude hebben op de ademhalingswerktuigen en het haarvatenstelsel, Recamier.
Pneumatias, een lijder aan asthma.
Pneumatocatharterion, een middel ter verbetering van den adem, d. i. een middel ter verbetering van kwalijk rickenden adem, Chevalier.
Pneumatocèle, eene windbreuk, wanneer in den breukzak tevens eenige lucht voorhanden is, die hem doet uitzetten; adj. pneumatocelicus.
Pneumatochemia, de scheikundige bewerking der gassoorten; adj. pneumatochemicus.
Pneumato-chymiferus, Willdenow, pneumato-chymophorus, lucht en voedingssap voerend; vasa pneumato-chymophora worden dikwijls de spiraalvaten der planten genoemd.
Pneumatōdes, vol lucht, opgezet; = pneumatias, Galenus.
Pneumatodyspnoea, van emphysema der longen afhangende moeielijkheden bij de ademhaling; adj. pneumatodyspnoicus.
Pneumatologia, pneumatice, de leer aangaande de lucht en de luchtsoorten, de leer der geesten; adj. pneumatologicus.
Pneumatomimica, —*ce*, volgens Heusinger: de voorstelling van een zielstoestand door middel van beweging der ademhalingswerktuigen en de ademhaling, toonkunst, taal, dichtkunst; adj. pneumatomimicus.
Pneumatomphalocèle, pneumatomphalus, pneumatomphalon, eene navelwindbreuk.
Pneumatosi, eene opzetting door lucht, ziekelijke gasontwikkeling in het algemeen, Lobstein; somtijds = emphysema; pneumatōses, de ziekten ten gevolge van of met ziekelijke ontwikkeling van gassen.
Pneumatothermāter, de ademverwarmer.
Pneumatothorax, pneumothorax, de ophoping van lucht in de borstholte, de luchtborst; pneumatothoracicus, pneumothoracicus.
Pneumēnos, kortademig, kuchend, Hippokrates.
Pneumē, pneumon, de long; adj. pneumodes, de longen betreffend, daarvan afkomstig.
Pneumocholōsis, de galachtige pneumonie, behoorende tot de ziektefamilie der choloses, Eisenmann.
Pneumogastricus, pneumonogastricus,

cus, de longen en de maag betreffend; nervus pneumogastricus, de zwerfende zenuw, nervus vagus.

Pneumometrum, pneumatometrum, een windmeter; = pneumonometrum, Kentish.

Pneumonaemia, eene ophoping van bloed in de longen, Andral en Piorry.

Pneumonalgia, de longenpijn; adj. pneumonalgicus.

Pneumonapoplexia, de longenberoerte; de verlamming der longten gevolge van beroerte.

Pneumonapostēma, het longenabsces; adj. pneumonapostematicus.

Pneumonatelectasis, de onvolkomene of verhinderde uitzetting van de veranderde longzelfstandigheid.

Pneumonechēma, het longengeluid, longtoon, bij het ausculteren.

Pneumonectasia, —tāsis, de uitzetting der longen.

Pneumonemphraxis, de verstopping der longen, inzonderheid van de bronchiaaltakken, door slijm, etter, enz.; adj. pneumonemphracticus.

Pneumonemphysēma, het longenemphysema; adj. pneumonemphysematicus.

Pneumonia, de longontsteking; veterin. pneumonia pecorum epizootica, de typhouse longontsteking; dimin. pneumonica, een lichte graad van longontsteking; adj. pneumonicus, aan de longen lijdend, de pneumonie betreffend; pneumonica remedia, middelen tegen longziekten.

Pneumonicum acidum, het longenzuur, in het longweefsel, deels vrij, deels gebonden, Verdeil.

Pneumonitis, de exquisiete, synochische longontsteking; adj. pneumoniticus.

Pneumonoblennozemīa, eene profuse afzondering van slijm in de longen, zoogenoemde slijmtering.

Pneumonocarcinōma, de longkanker; volgens sommigen, Neumann = longtuberkels; adj. pneumonocarcinomaticus, —carcinomatosus.

Pneumonocatarrhus, de katarrhus der longen.

Pneumonocele, eene longbreuk, een vooruitdringen der longen tusschen de ribben, of een afdalen der longen door het middenrif; vandaar pneumonocele externa of thoracica, en pneumonocele diaphragmatica of abdominalis; adj. pneumonocelicus.

Pneumonocholeosis, eene pneumonie met galachtig karakter; adj. pneumonocholeicus, —choloticus.

Pneumonochoysis, eene uitstorting van water in het longweefsel; adj. pneumonochoyticus.

Pneumocirrōsis, eene aandoening der longen welke met de levercirrhosis van Laennec zoude overeenkomen, Corrigan; adj. pneumonocirrhosus, —cirrhoticus.

Pneumonodynia, de longenpijn; adj. pneumonodynicus.

Pneumonoedema, het longenoedema; adj. pneumonoedematicus, pneumonoedematosus.

Pneumonolithiasis, de vorming van steenachtige of kalkachtige concrementen in de longen of in de luchtwegen in het algemeen; pneumonolithus, een steenachtig concrement in de long; adj. pneumonolithicus.

Pneumonomalacia, de longverweking; adj. pneumonomalacticus.

Pneumonomantia, de longproef, do-cimasia pulmonum; adj. pneumonomantiacus.

Pneumonomelanōsis, de melanose der longen, zie: melanosis; adj. pneumonomelanoticus.

Pneumonometrūm, een werktuig om de sterkte en den ruimte-inhoud van de longen te bepalen.

Pneumonoparalysis, pneumoparalysis, de verlamming van de lon-

gen; adj. pneumonoparalyticus.

Pneumonopathia, eene longkwaal; adj. pneumonopathicus.

Pneumonophthisis, de longtering; adj. pneumonophthisicus.

Pneumonophthoē = pneumonophthisis; adj. pneumonophthoicus.

Pneumonophyseter, de longblaasbalg, om lucht in de longen te blazen.

Pneumonopleurēsis, —pleuritis, pneumopleuritis, = pleuropneumonia; adj. pneumonopleuriticus.

Pneumonophthoē, pneumophthoē, de bloedspuwing; adj. pneumonophthoicus.

Pneumopyra, pneumopyra, eene boosaardige bronchitis, Eisenmann; pneumopyra nervosa, de nerveuse longontsteking; p. roseola, de borstmazelen, Eisenmann.

Pneumonorrhagia, pneumorrhagia, de bloedstorting uit de long; adj. pneumonorrhagicus.

Pneumonorrhoea, pneumorrhoea, eene matige of habituele verbloeding uit de longen, bloedhoest, eene slijmvloeiing uit de longen, Piorry; adj. pneumonorrhoeicus.

Pneumonorrhōis, bij sommigen: eene verplaatsing van haemorrhoiden naar de longen.

Pneumonosaprosīs, het longenbederf.

Pneumonoscirrōsis, eene groote neiging van het longweefsel om zich samen te trekken, met gelijktijdige verwijding van de bronchi en daarop volgende verdichting van het parenchym, Corrigan.

Pneumonoscirrhus, pneumoscirrhus, de verharding der longen; adj. pneumonoscirrhosus.

Pneumono-sepsis = pneumonosa-prosis.

Pneumonospasmus, de longkramp; adj. pneumonospasmodicus, —spasticus.

Pneumonostenōsis, de vernauwing

der long, bronchiaalstenose (?).

Pneumonosyrinx, een longfistel, de longspuit, een werktuig om lucht in te blazen.

Pneumotoxica, pneumotoxica nosmata, de longvergiftigingen of de soort der homootoxica, welke de verstikking, het verdrinken en dergelijke toestanden omvat, Schultz.

Pneumonytphus, pneumotyphus, de ten gevolge van eene longkwaal ontstaande typhus; adj. pneumonotyphosus.

Pneumonyperpathia, een zeer intensief lijden van de long in het algemeen, Piorry.

Pneumonypostasis, de zoogenoemde hypostatische longontsteking, namelijk in de onderste deelen van de longzelfstandigheid; adj. pneumonypostaticus.

Pneumopericardia, de windzucht, pneumatose van het hartezakje.

Pneumotubercula, pneumonotubercula, pneumonotylomata, de longtuberkels.

Pneusiobiognōsis, de bepaling of een doodgeboren kind na de geboorte geleefd of adem gehaald heeft.

Pneusiobioscope, pneusiobioscopia = pneusiobiognosis; adj. pneusiobioscopicus.

Pneusis, het blazen, waaien; de ademhaling.

pnigalion, pnigamon, de nachtmerrie.

Pnigma, pnigmus, pnigos, pnix, het stikken, een hooge graad van asthma, de beroerte, nachtmerrie; pnix hysterica, hysterische borstkramp.

Pnigocatarrhus, de beroerte.

Pnigophobia, pneumonospasmus, sternodynia, een kramp der ademhalingswerktuigen met het gevoel van dreigende verstikking; adj. pnigophobicus.

Pnixis, het stikken, het braden of het roosteren van het vleesch.

Pnoë, pnoea, de adem, damp.
Pnoëcolyticus, pnoëcolyticus = asthmaticus.
Poacites, fossiele bladeren van gramineeën.
Poculum, het drinkvat, de beker; in de geneesmiddelleer somtijds = vasculum, een theekopje, of = vitrum, een wijnglas.
Podagra, het voeteuvel; adj. podagricus, het voeteuvel betreffende, daaraan lijdende.
Podalgia, de pijn in de voeten; = pedioalgia; adj. podalgicus.
Podarthrit, de ontsteking van het voetgewricht; adj. podarthriticus.
Podarthrocace, podocace, Lobstein, een slepend lijden van het voetgewricht, vooral caries; adj. podarthrocacius, —cus.
Podencephalia, podencephalus, een monstervorm met hersenen zonder schedel, welke als het ware aan een steel hangen, Geoffroy St. Hilaire.
Podetium, de vruchtsteel bij de loofmossen.
Podex, de aars, de laatste ring van het achterlijf bij de insekten.
Podion, podium, een kleine voet; de vloer, van het tooneel.
Pododactylus, de teenen van den voet; pododactyla animalia, zoogdieren met vrije teenen aan alle vier de voeten.
Podoedema, het voetoedema; adj. podoedematicus, podoedematosus.
Podometrum, de voetmaat, een voetmeter.
Podophthora, de nadeelige methode van het hoefbeslag van paarden, Bracy Clark.
Podophyllitis, veterin. de ontsteking van de hoeven.
Podopterus, aan de voeten gevleugeld, inzonderheid van de vogels welker vier teenen door een vlies zijn vereenigd.
Podorrheuma, het rheumatismus in de voeten; adj. podorrheumaticus.

Podospermium, bot. de kleine steel, door welken het eitje op de placenta bevestigd is.
Podosphenia, een geslacht van diatomeeën.
Podotheca, entomol. de voetbekleedsels, bij de insektenpoppen.
Poecilomelasma, melasma variegatum, de zwarte brand aan de voeten bij oude lieden.
Poeciloperittosis, een misgewas of vorming van een uit verschillende organische massa's bestaand gewas; poeciloperittoma, het produkt van dit proces.
Poëtes, de gesteldheid, hoedanigheid, toestand, kwaliteit.
Poësis, het maken, de vervaardiging, de dichtkunst; poëma, het vervaardigde, een gedicht.
Poëta, een vervaardiger, dichter; adj. poëticus, dichtelijk.
Pogon, de baard; pogonia, —niasis, de sterke baard, de vrouwebaard; pogonias, een gebaarde, mannelijk en vrouwelijk, een manwif; adj. pogonicus, den baard betreffende, daarvan afkomstig; dimin. pogonium, het baardje.
Pogonocurium, een barbierswinkel.
Pogonologia, de leer van den baard; adj. pogonologicus, —logus.
Polemocacophthalmia, de boosaardige, besmettelijke oogontsteking bij de soldaten, hoofdzakelijk in oorlogstijden en in lazarets.
Polemophthalmia, de in oorlog bij den soldaat heerschende oogontsteking; = polemocacophthalmia.
Polenta, gerstekoek, gerstebrood.
Poliater, —tros, de stadsgeneesheer.
Policlinice, de stedelijke kliniek.
Poliën, een wit, moeielijk oplosbaar poeder, C⁶N⁶H⁶ volgens Schlossberger; C¹²H⁹N¹¹ volgens Liebig; met melamine isomeer volgens Völkel, wordt als eindresultaat verkregen, wanneer men xanthanwaterstofzuur tot op 290° verhit.

Poliotes, het grijs behaard of grauw zijn, grijs haar.
Politia, —tice, de staatsinrichting, politia medica, de medische politie.
Pollitobiotherapia, de zorg van staatswege voor de burgers van den staat, Mayer.
Pollemphyteusis, de veelvoudige inenting, b. v. van de pokken op onderscheidene plaatsen van het lichaam.
Pollen, het bloemstof, stuifmeel, eene modificatie van het celweefsel der helmknopjes; adj. pollinosus, bestoven, als de bestoven vlakke eene gele kleur heeft.
Polleninum, de zaadzelfstandigheid van de gewassen.
Pollex, de duim; adj. pollicaris, een duim lang of dik; pollicatus, entomol. duimvormig.
Pollincter, de lijkewasscher; pollinctura cadaveris, de reiniging en het balsemen van lijken; verb. pollingo, ère, lijken wasschen.
Pollutio, de bevlekking, onwillekeurige ontlasting van zaad; verb. polluo, ère, bevlekken, vuil maken.
Polus, de pool; bij sommigen: het hoofd, de schedel; poli oculi, de beide eindpunten van de oogas; adj. polaris, de pool betreffend; stella polaris, de noordster.
Polyadelphia, de veelbroederigen, de achttiende plantenklasse van Linné, waarbij de meeldraden in meer dan twee bundels zijn vergroeid.
Polyaemia, de volbloedigheid; adj. polyaemicus, polyaemus.
Polyandria, de veelmannigheid, de dertiende plantenklasse bij Linné, waarbij meer dan 20 meeldraden voorhanden zijn, welke op den eierstok zitten; bij sommigen = polyandron; adj. polyandricus, polyandrius, polyandrus.

Polyandron = polyandria, eene algemeene begraafplaats, het kerkhof, Aelianus.
Polyanthemum, eene plant met veel bloemen.
Polybium, een op veelvoudige wijze levend wezen, analogon: amphibium.
Polyblennia, de bovenmatige afzondering van slijm, de zoogenoemde verslijming.
Polybrephia, een toestand met vele kinderen, of bij dieren met vele jongen; adj. polybrephicus.
Polycarpus, vruchtbaar, rijk in vruchten; bij de exanthematologen: vele verhevenheden of bulten vertoonend; polycarpae, familiae exanthematum, bij de exanthematologen: de vlechten, om de talrijke verhevenheden.
Polycephalus, woekerblaasdieren met vele hoofden, schijnbaar aan eene blaas, inzonderheid in de hersenen voorkomende, Klencke; polycephalus cerebialis, de veelhoofd der hersenen, de gezellige blaasworm; adj. polycephalicus, veelhoofdig, het veelhoofd betreffende.
Polycërus, eene misgeboorte met vele voorhoofdsboezems, hoornen; = megalocërus, Gurlt.
Polychezia, de slepende diarrhee.
Polycholia, de bovenmatige afzondering van gal, de galzucht; adj. polycholicus, —cholis.
Polychrestus, op vele wijzen nuttig, bruikbaar; sal polychrestum Seignetti = natro-kali tartaricum.
Polychroitum = crocinum, een helder rood, reukloos poeder, in water met eene gele kleur oplosbaar; een spoor van alkali vermeerdert de oplosbaarheid zeer; ook gemakkelijk oplosbaar in alkohol, zeer moeielijk in aether.
Polychroma = aesculinum, verblindend witte prismata, bitter en reukloos, in koud water weinig,

in kokend gemakkelijk oplosbaar, in aether bijna onoplosbaar.
Polychylia, de volsappigheid, de overvloed aan chylus; adj. polychylicus, polychylus.
Polychymia, de overvloed aan sappen; adj. polychymicus, —chymus.
Polycropia, de rijkelijke ontlasting van drekstoffen.
Polycyesia, polycyësis, de veelvoudige zwangerschap, of het voorhanden zijn van vele vruchten, zoowel bij menschen als bij dieren.
Polydacrya, —*dacryia*, eene profuse afzondering van tranen.
Polydactylus, met veel of te veel vingers of teenen.
Polydipsia, een ziekelijk vermeerderde dorst; bij sommigen: de dronkenschap.
Polydynamia, de groote kracht of sterkte, het bezit van vele krachten; adj. polydynamicus.
Polyëdron, polyëdrum, de veelhoek; adj. polyëdricus, polyëdrus.
Polyembryonia, de familie der planten met veel zaadkernen, Meyer.
Polygalactia, polygalia, de overvloed van zog; adj. polygalactos, rijk aan melk.
Polygamia, bot. de hoofdafdeeling van de klasse der syngenesia behoorende, planten met samengestelde bloemen, of met mannelijke, vrouwelijke en tweeslachtige bloemen; adj. polygamus.
Polygönia, de groote vruchtbaarheid, de sterke voorttelingskracht, bij mannen; adj. polygönus, zeer vruchtbaar of geschikt ter voortteling.
Polygönia, de veelhoekigheid, polygonum, de veelhoek; adj. polygönus, veelhoekig; os polygonum = os multangulum majus; polygonatus, met vele hoeken.
Polygria, de overvloed van vochten, van sappen.

Polygröma, polyhygroma = staphylgroma, Ritgen.
Polygynia, de veelwijverij; bot. de plantenorde met vele stampers; adj. polygynus.
Polyidria, polyidrosis, Ritgen, de zweetzucht, het bovenmatig zweeten.
Polylaleus, een babbelaar, een buikspreker.
Polylalia, het babbelen, het buikspreken.
Polymelia, eene overtolligheid van ledematen.
Polymenorrhoea, te profuse, te dikwijls voorkomende menstruatie.
Polymeria, de veeldeeligheid; chem. wanneer onderscheidene verbindingen uit de zelfde elementen bestaan, die onderling in de zelfde verhoudingen vereenigd zijn, maar waarbij het geheele atoom van de eene verbinding een veelvoud van dat der anderen is; adj. polymeres, —ricus, —rus, veeldeelig; chem. polymeer.
Polymerisma, een van vele ledematen voorzien wezen; polymerius, uit vele ledematen bestaande, of daarvan voorzien.
Polymorphia, de veelvormigheid; adj. polymorphus; os polymorphum = os sphenoidium en cuboideum.
Polyodontia, de overtolligheid van tanden.
Polyonychia, de overtolligheid van nagels.
Polyopia, polyopsis, het veelvoudig zien van voorwerpen.
Polyopsides, lijfsvruchten met meer dan een gezicht.
Polyorchis, een van meer dan twee ballen voorzien mannelijk individu; polyorchia, de toestand van een polyorchis.
Polyosteon = tarsus en metatarsus.
Polyparium, de polypenstok; polyparia, plur., de polypenstokken, het endoskelet van koralen.

Polypathia, een veelvoudig lijden; adj. polypathes, polypathicus.
Polypetalus, bot. met vele bloembladeren.
Polyphagia, de neiging om veel te eten; adj. polyphagicus, —gus.
Polypharmaccon, een uit vele anderen samengesteld middel; polypharmacus, uit vele geneesmiddelen of vergiften bestaande.
Polyphelminthes, de polypachtige ingewandswormen.
Polyphörus, vruchtbaar, geestrijk, vooral gebruikelijk van wijnen.
Polyphyllus, bot. vele kelkblaadjes bezittend.
Polyphypodesmeus, een werktuig tot het afbinden van polypen.
Polyptonia, polypioties, een overvloed aan vet, vetlijvigheid.
Polyptoria, de praktische geschiktheid, ervarenheid.
Polyplethora, eene belangrijke plethora, overvloed van bloed.
Polyposia, het veel drinken, de neiging om zich te bedrinken.
Polypterus, met vele vleugels of vederen.
Polypus, in de natuurlijke historie: een polyp, een plantdier; in de pathologie: een uitwas op slijmvliezen, door woekering van de laatste, dat nu eens gesteeld, dan eens met eene breede basis bevestigd is, het menigvuldigst in den neus en in de baarmoeder; adj. polyposus, polypachtig, ten gevolge van een polyp ontstaan.
Polypyrenus, bot. met vele kernen of pitten, b. v. fructus.
Polyrrhoea, eene zeer vermeerderde vloeibare uitscheiding, sterke uitvloeijing, J. P. Frank.
Polysarica, de overvloed aan vleesch, spiervleesch; ook vetlijvigheid; adj. polysarces, —cicus, —cus.
Poly sarcosis, de groote vleeschwoekering; vetlijvigheid, obesitas.
Polychistus, veelvuldig gedeeld of gespleten.

Polyscopium = polystethoscopium.
Polysepalus, veelbladig.
Polysialia, de sterke afzondering van speeksel, de speekselvloed; adj. polysialicus.
Polysomatia, de zwaarlijvigheid; adj. polysomaticus.
Polyspaston, een takelgestel; polyspastus, naar onderscheidene zijden trekkend.
Polyspermia, de rijkdom aan zaad; adj. polyspermicus, —spermus, —spermaticus.
Polystemones, planten met vele meeldraden; adj. polystemonicus.
Polystethoscopium, —*scopum*, stethopolyscopium, eene hoorbuis, door welke gelijktijdig meer dan een persoon kan ausculteeren, dus met onderscheidene aanzetstukken.
Polystichus, veelrijig.
Polystöma, de veelmond, een ingewandsworm; adj. polystomaticus.
Polytechnia, het uitoefenen van vele kunsten of beroepen; adj. polytechnicus; institutum polytechnicum, eene inrichting waar vele kunsten en beroepen worden onderwezen.
Polythalamia, een orde van protozoa in gekamerde cellen levende.
Polytömus, een snepper, een werktuig bestaande uit onderscheidene aan eene staaf bevestigde messen, waarmede evenwijdig loopende insnijdingen in de huid gemaakt kunnen worden, gebruikelijk bij het zetten van bloedige koppen, Osborne.
Polytrichia, de overvloed, rijkdom aan haar, adj. polytrichus, polythrix, veelharig.
Polytrophia, sterke of bovenmatige voeding; adj. polytrophicus.
Polyuresia, —*sis*, het menigvuldig, te rijkelijk wateren; = diabetes.
Polyzoa = *Bryozoa*, kleine weekdieren die in zee leven, en vroeger voor polypen werden gehouden.

Poma, het deksel, kieuwdeksel.
Pomatus, met appels of appelzuur bereid, b. v. *extractum ferri pomatum*, *tinctura ferri pomati*.
Pomoerium, de ruimte onmiddellijk achter een muur; *pomoerium proferre*, eene stad uitleggen.
Pompholigodermis, een blaasjesachtig huiduitslag; = *pompholyx*.
Pompholix, —*lyx* = *pemphigus*; adj. *pompholicus*, —*lygodes*, als eene blaas samengesteld, *bullatus*.
Pomum, de appel; *pomum Adami*, het vooruitstekende gedeelte van het schildvormig kraakbeen aan den hals; adj. *pomaceus*, uit appels bereid, b. v. *vinum*, appelpijn of cider; ook appelzuur bevattend, b. v. *acidum pomaceum* of *malicum*, het maleinezuur, wordt niet slechts in de appels, maar ook in vele andere vleezige vruchten, vlierbessen, lijsterbessen, enz. gevonden, kunstmatig, slechts zelden uit andere stoffen, b. v. *asparagine*, bereid, en is met citroenzuur isomeer. Zuiver is het gewoonlijk eene dikke vloeistof, somwijlen korrelig gekristalliseerd. Het vervloeit aan de lucht, is ook in alcohol gemakkelijk oplosbaar en zeer zuur.
Pondus, het gewicht; *pondus civile*, het burgerlijke of koopmansgewicht; *pondus medicinale*, het apothekersgewicht; *pondus specificum*, de eigene zwaarte van eene massa; adj. *ponderosus*, gewichtig, zwaar; *ponderabilis*, weegbaar; *ponderabilia*, de weegbare lichamen; verb. *pondero*, are, wegen.
Pons, de brug; *pons Varoli*, de brug van Varolius op het verlengde merg; *pons of arcus zygomaticus*, de wang- of juk-

beensboog; dimin. *ponticulus*.
Pontus, de zee; adj. *ponticus*.
Poples, de kniekuil; adj. *popliteus*, b. v. *fossa poplitea* = *poples*, de kniegewrichtsgroef.
Populinum, benzosalicine, eene ternaire bittere stof in den bast en de bladeren van populiersoorten, nevens salicine voorkomende, wordt door oplossing in kokend water gezuiverd en in kristalvorm verkregen. Het vormt witte naalden, van bijtend zoeten, met dien van zoethout overeenkomenden smaak, lost op in 100 deelen koud en 70 deelen heet water, daarentegen gemakkelijk in alcohol en zuren, en wordt daaruit nedergeploft door middel van water of alkali.
Populus, het volk; adj. *popularis*, aan het volk eigen, tot het volk behoorende, populair; *aura popularis*, de veranderlijke volksgunst; *morbus popularis*, eene volksziekte, endemische ziekte.
Populus, de peppel, populier, abeelboom; adj. *populeus*.
Porcatus, entomol. van de vlakke, wanneer de sterke verdiepingen veel breder zijn dan de smalle scherpe tusschenranden.
Porcellana, de schaal, het porselein; adj. *porcellaneus*, —*nus*, van porselein vervaardigd, bont; *febris porcellana*, de zoogenoemde porseleinkoorts, Essera.
Porcus, het varken, zwijn; de scrophelziekte der varkens; dimin. *porcellus*; *porcellus Cassoniensis*, eene in Hongarije voorkomende moeilijkheid bij de ademhaling met opzetting van het linker hypochondrium; adj. *porcinus*, b. v. *axungia*, varkensvet, reuzel.
Porde, een ontlast wordende darmwind, *flatus*; adj. *pordicus*, winderig, vol darmwinden.
Porenychyma, het poriën bevattende celweefsel der planten, Hayne.

Porifera, de tweede klasse der protozoa, waartoe ook de sponzen behooren.
Porne, eene hoer, publieke vrouw; adj. *porneus*.
Porneum, een hoerhuis.
Porocèle, harde swelling van het scrotum, eene zoogenoemde steenbreuk met steenachtige concrementen, Galenus en Paul. v. Aegina.
Poroma, een verhard, eeltachtig gedeelte.
Poromphalocèle, *poromphalon*, eene navelsteenbreuk, Galenus.
Poropoea, *poropoeia*, het openen van de poriën door geneesmiddelen, Galenus.
Poropterides, eene varensoort met kleine ronde doorschijnende plekken in de bladeren, aan welker benedenvlakte zich veelhoekige doosjes vormen, welker vakjes met gaatjes open springen, Willdenow.
Porosis, het met kleine gaatjes doorboren, de callusvorming tusschen gebrokene beeneinden; *porositas*, het doorboord zijn; *porositas ossium*, de poreusheid of het gebrek aan compactheid van de beenzelfstandigheid, de broosheid daarvan.
Porphyra, het purper, de purperslak; de petechiaalkoorts, *purpura*.
Porphyrrharminum, eene roode basis, ontstaat uit het harmaline door digestie met alcohol; de zouten zijn rood, en laten zich als kleurstoffen op lijnwaad vasthechten.
Porphyrisma, het scharlakenuitslag; adj. *porphyristicus*, het scharlakenuitslag betreffende.
Porphyrotypus, de scharlakentypus.
Porphyroxinum, een alkaloïde in opium, volgens Berzelius opine, kristalliseert in fijne naaldjes; de oplossingen worden door ko-

ken met verdunde mineraalzuren rood.
Porrectus, buiten uitstekend.
Porrigo, de stuifmeelpuist, Schönlein, eene ziekte aan het behaarde gedeelte van het hoofd, verlopende in afschilfering; adj. *porriginosus*, daaraan lijdende.
Porrum, prij, look; eene vijgwrat; adj. *porraceus*, groen gekleurd even als look, b. v. *bilis*.
Porta, de poort; *porta hepatis* = *fossa hepatis transversa*.
Portio, het aandeel, een deel in het algemeen.
Porus, de uitgang, uitweg, opening, een zweetgaatje; *porus acusticus*, de opening van den inwendigen gehoorgang aan het achterste gedeelte van het rotsachtig gedeelte van het slaapbeen; *pori sudoriferi*, de uitlozingsbuizen van de zweetklieren; adj. *poricus*, den inwendigen gehoorgang of de traanwegen betreffend; *porosus*, van poriën of openingen voorzien, poreus.
Porus, het tufsteen; ook een beenuitwas, = *tophus*, *callus*.
Posis, het drinken.
Positio, *positura*, de ligging; verb. *pono*, ère, plaatsen, stellen.
Posologia, de leer aangaande de doses, *dosiologia*.
Postapparens = *epigenomenon*.
Postbrachialis, achter den arm gelegen, op den arm volgend; *postbrachiale membrum* = *carpus*.
Postcarpus, op den handwortel volgend; *postcarpium membrum* = *metacarpus*.
Posteritas, de nakomelingschap; *posterus*, de achterste, laatste; *posteri*, de nakomelingen; *postremus*, de allerlaatste of achterste.
Posthalgia, de pijn in de mannelijke roede.
Posthe, het mannelijk lid, de roede, voorhuid; *postheitis*, *posthitis*, de ontsteking van de voor-

huid of van het mannelijk lid.
Posthion, posthium, een kleine penis; de voorhuid.
Posthocalymna, posthocalyptron, een zoogenoemde condom.
Posthon, posthoneus, eene groote mannelijke roede; een man met een groot lid.
Posthonus, een gezwel aan het mannelijk lid.
Posthoplastica, —ce, de kunstmatige vorming van eene voorhuid.
Posthumus, na den dood, na de begrafenis des vaders geboren, nagelaten; opera posthuma, nagelaten, gedurende het leven des schrijvers niet uitgegeven werken.
Postnasus, entomol. het zijdeling-sche gedeelte van den neus.
Postponens, achter iets plaatsend, later plaats hebbend, b. v. typus; verb. postpono, ère; subst. postpositio, het achter iets stellen of later plaats hebben, b. v. van koortsaanvallen, wanneer de tusschenruimten steeds langer worden.
Potamiolutron, potamolutron, het rivierbad.
Potamophyllites, fossiele bladeren van monocotyledonen, die in zoetwaterbezinksels voorkomen.
Potamopyra, de rivier- of moeras-koorts.
Potassa, potassium, de potasch of het kaliumoxyde; gewoonlijk ruw koolzuur kali.
Potentia, de macht, kracht; potentia virilis, het voorttelingsvermogen bij den man; adj. potens, machtig, ter voorttelling geschikt.
Poteroocrinus, een geslacht van encrinieten, beker-encriniet.
Pothopatridalgia = nostalgia.
Potio, het drinken = potus, de drank; p. laxativa Viennensis = infusum sennae compositum; potator, potor, de drinker; verb. potio, are, drinken; adj. potabilis, drinkbaar.

Potior, de betere, sterkere; sexus potior, het mannelijk geslacht.
Potologia, de leer aangaande de dranken; adj. potologicus.
Potomania, de dronkenschap; adj. potomaniacus, aan dronkenschap lijdend.
Potoparanoea, adj. potoparanoeus, = potomania.
Pototromania, pototromoparanoea, de zuiperswaanzin met beven gepaard, delirium tremens; adj. pototromoparanoicus, —noeus.
Pozzuolana, vulkanisch zand dat vooral bij Pozzuoli gevonden wordt.
Practica, ars = praxis; adj. practicus, praktisch, iets uitoefenend, b. v. medicus practicus, een praktiseerend geneesheer.
Praecautio, de voorzorg; adj. praecautus; verb. praecaveo, ère.
Praecedens, voorafgaand; verb. praecedo, ère.
Praeceptum, het voorschrift; verb. praecipio, ère, voorschrijven, verordnen.
Praecinctus, de gordel, het middenrif; adj. praecinctus, omgord.
Praecipitatio, het nederploffien; praecipitatum, het nederslag; verb. praecipito, are.
Praecisio, het afwijken, afhouden, de besnijdenis; verb. praecido, ère; adj. praecisus = circumcisis; margines praecisi, afgesneden randen.
Praecogitatio, het overleg; adj. praecogitatus, met voorbedachten rade handelend.
Praecognitio, het nagaan en voorspellen van vooraf bepaalde gevolgen; verb. praecognosco, ère.
Praecordium, praecordia plur., het hartvlies, de hartkuil, ingewanden; adj. praecordialis, b. v. regio, de hartkuilstreek.
Praecox, vroegtijdig, te vroeg, b. v. partus; bot. flores praecoces, vroegtijdige, d. i. vóór de bladeren verschijnende bloemen

Praecursor, de voorbode.
Praecustodia = prophylaxis.
Praedictio, de voorspelling, prognose; verb. praedico, ère.
Praedigestio, de voorafgaande, snelle spijsvertering; adj. praedigestibilis, snel te verteren; praedigestus, snel verteerd.
Praedilectio, de voorliefde; adj. praedilectus, zeer of bijzonder geliefd.
Praedispositio, de aanleg tot ziekte, het opnemen van smetstoffen, enz.; verb. praedispono, ère, geneigd maken tot iets; praedisponens, voorbeschikkend, b. v. causa.
Praedominium, het evenwicht, het den boventoon voeren; verb. praedominor, ari, den boventoon voeren.
Praeexistens, vooraf bestaand, b. v. materiae in sanguine praexistentes; verb. praexisto, ère.
Praefatio, praefamen, de voorrede; dimin. praefatiuncula; verb. praefari, eene voorrede voor een boek schrijven.
Praefloratio, bot. = aestivatio, de plooiing, het samengevouwen zijn van de bloembekleedselen vóór hunne volkomene ontwikkeling.
Praefocatio, het voorgevoel van verstikking, de verstikking zelve; praefocatio uterina of hysterica = pnix hysterica; verb. praefoco, are; adj. praefocatus.
Praeformatio, de voorafgegane vorming; verb. praeformo, are; adj. praeformatus, vooraf gevormd; praeformativus, vooraf vormend of gevormd; membrana praeformativa, een doorzichtig vaatloos vliesje dat de tandkiem bekleedt.
Praejudicium, het vooroordeel; praejudicatus, met vooroordeel opgevat; opinio p. = praejudicium.
Praematurus, te vroeg rijp, te vroeg

plaats hebbend, b. v. partus, eene vroegtijdige geboorte.
Praemeditatio, het vooraf overleggen, het overleg; verb. praemeditor, ari.
Praemorsus, bot. afgebeten, b. v. radix, wanneer de hoofdwortel vernietigd is, folium, als het blad aan de punt afgeknaagd schijnt.
Praenotio = praecognitio.
Praeoculares antennae, entomol. voor en naast de oogen ingeplante voelers.
Praeparatio, de voorbereiding; praeparatum, eene bereiding, preparaat, b. v. praeparatum anatomicum, chemicum, pharmaceuticum; verb. praeparo, are; adj. praeparans, —rativus, —ratorius, voorbereidend; causae morborum praeparantes = causae praedisponentes.
Praepotens, zeer machtig; subst. praepotentia, b. v. virilis, een sterk voorttelingsvermogen bij den man.
Praeputatio, de besnijdenis der voorhuid; adj. praeputiatus, besneden; volgens sommigen: van eene voorhuid voorzien.
Praeputium, de voorhuid; adj. praeputialis.
Praesagium, de voorspelling, prognose; verb. praesagio, ire, voorspellen, vooraf waarnemen; adj. praesagiens, praesagus.
Praescientia, het vooraf kennis dragen van iets.
Praescriptio, praescriptum, het voorschrift, ook dat van den geneesheer; verb. praescribo, ère.
Praesens, tegenwoordig, aanwezig, dringend, dreigend, b. v. periculum; subst. praesentia.
Praesensio, het voorgevoel; verb. praesentio, ire.
Praesepe, —pium, de kribbe, wieg, elke verdieping waarin iets rust; de tandkas; diminut. praesepiolum.

Praeservatio, de bewaring, voorzorg voor iets, prophylaxis; *praeservativus*, —torius, voorbehoedend; *curatio praeservativa*, de voorbehoedende of afwendende geneeswijze.

Praeses, de voorzitter; *praesidium*, het voorzitterschap, hulpmiddel, de bescherming; in militaire betekenissen: de bezetting, het garnizoen; adj. *praesidiarius*; *militēs praesidiari*, de soldaten welke de bezetting of het garnizoen vormen.

Praeternaturalis, tegennatuurlijk.

Praetextus, het voorwendsel; verb. *praetexo*, ère.

Praevius, vooruitgaand, voorliggend, b. v. *placenta*, een voorliggende moederkoek.

Pragma, de zaak, bezigheid; adj. *pragmaticus*.

Prasinus, *prasinus*, looegroen, appelgroen, groenachtig.

Pratensis, op eene weide groeiende, van planten.

Pravus, slecht, onzedelijk; *victus p.*, slecht voedsel; subst. *pravitas*.

Praxis, de uitoefening van eene kunst, b. v. van de heilkunde; *praxis medica*, de bezigheid van den geneesheer of de praktijk; *praxin facere* of *factitare*, de geneeskundige praktijk uitoefenende.

Præces, de gebeden, het gebed; verb. *precor*, ari; adj. *precatorius*; *corona precatoria*, de rozekrans, een paternoster.

Prehensio, het vatten, grijpen; = *cataplexis*, stijfkramp; verb. *prehendo*, ère, vatten, grijpen.

Prelum, *praelum*, de pers; *prelum arteriale*, het tourniquet.

Presbyodochium, *presbytodochium*, eene inrichting ter verzorging van oude lieden, een hospitaal.

Presbyonosos, eene ziekte van krachtige grijsaards.

Presbyopia, *presbytia*, de verzieh-

tigheid; *presbyops*, verziechtig, een verziechtige.

Presbyosphacelus, de brand bij grijsaards, *gangraena senilis*.

Presbys, oud, verstandig, eerwaardig, ver ziende.

Presbyter, *presbytes*, een oud man, grijsaard; = *presbyops*.

Præsis, *presma*, de ontsteking, het gezwel, een ontstoken gezwel.

Pressio, de drukking; verb. *premo*, ère, drukken.

Prestis, *pristis*, de zaag.

Pretium, de waarde, de prijs; adj. *pretiosus*, waard, kostbaar.

Priapiskon, —*piscum*, —*piscus*, eene plukselwiek, b. v. tot het inbrengen in wonden.

Priapismus, eene pijnlijke stijfheid, meestal met zwelling gepaard, van het mannelijk lid.

Priapus, in geneeskundige betekenissen: een buitengewoon groot mannelijk lid; adj. *priapodes*, aan *priapus* gelijk, aan *priapismus* lijdende.

Primarius, tot het eerste, tot het oorspronkelijke behoorende; *morb. primarius*, eene primaire ziekte, als tegenstelling van eene secundaire.

Primigenus, *primogenius*, —*genitus*, het eerst geboren; subst. *primogenitura*, het eerst geboren kroost.

Primipara femina, eene vrouw die voor het eerst baart.

Primitiae, de eerstelingen, vruchten; het eerste vruchtwater vóór de geboorte van het kind.

Primivus, oorspronkelijk; *morb. p.* = *m. primarius*; adv. *primitus*, oorspronkelijk, van huis af.

Primor, tot de voorste rij behoorend; *dentes primores*, de voor- of snijtanden; ook de melktanden.

Primordium, het begin, de aanvang; adj. *primordialis*; *locus primordialis*, het uitgangspunt, b. v. van eene ziekte.

Princeps, de eerste, voornaamste; als adj. b. v. *indicatio*, de hoofdindicatie; adj. *principalis*.

Principium, de aanvang, het begin, uitgangspunt, grondbeginsel, principe; *principia*, de beginselen, grondbestanddeelen, elementen.

Prion, de zaag, eene rij van zaagsgewijs staande tanden, de trepaankroon; adj. *prionodes*, zaagvormig.

Priscus, oud, voormalig.

Prisis, *prismus*, het zagen, trepanneeren, het tandenknarsen, stridor of *frendor dentium*.

Prisma, het gezaagde, gevijlde, geraspte, spaanders, de driekantige zuil; adj. *prismaticus*, zuilvormig, door het *prisma* voortgebracht, b. v. *colores*, *prismatische* kleuren.

Pristacanthus, een fossiele vinstekel uit het jura.

Pristinus, voormalig.

Privatus homo, iemand die geen openbaar ambt bekleedt; aan een bijzonder persoon behoorend, beroofd; verb. *privo*, are, berooven.

Probabilis, waarschijnlijk, duidelijk; subst. *probabilitas*; verb. *probo*, are.

Probarbium, de vlasbaard, lanugo.

Probasis, het voorliggen van een orgaan, zooals bij breuken.

Probatoscatinum, *probatoscorinum*, de eigenaardige ammoniakale of met ammoniak verbondene stof in de uitwerpselen van het schaap, welke daaraan den eigenaardigen reuk zoude verschaffen.

Problema, het voorstel dat opgelost moet worden; adj. *problematicus*, wat onzeker of niet opgelost is.

Problème, een naar buiten uitstekend beenaanzetsel, *apophysis*.

Proboscis, de snuit.

Probrum, het verwijt.

Procalymna, het voorhangsel voor de teeldeel bij de vrouw, zoogenoemde hottentotsche voorschoot.

Procardium, de hartkuil, de maagmond.

Procataraxis, de voorbereiding; adj. *procatarticus*, b. v. *causae*, de voorafgaande ziekteoorzaken = *causae occasionales*.

Procella, de storm, stormwind.

Procephalus, een dikkop, *capito*; de stijfkop.

Procærus, lang, hoog opgeschoten, b. v. *corpus*; *proceræ aves*, de struisachtige vogels.

Processus, de gang of het verloop van iets, b. v. *processus morbosus*, een ziekteproces; het uitsteeksel, b. v. *processus osseus*, een beenuitwas; verb. *procædo*, ère, voortgaan, plaats hebben.

Prochilidium, *prochilum*, de voorste roode rand van de lip.

Prochthaemorrhagia, eene verbloeding uit den aars.

Procthyodesmus, een toestel ter ondersteuning van den anus.

Procidencia, het uitzakken, *prolapsus*; verb. *procido*, ère.

Proclamatio, de openlijke verkondiging, bekendmaking; verb. *proclamo*, are.

Proclinatio, het vooroverhellen.

Proclivis, afhellend, geneigd, ook in pathologisch opzicht, b. v. tot ziekte; subst. *proclivitas*, de helling, geneigtheid.

Procnemum, het scheenbeen.

Procoelia, —*coelus*, de hangbuik; *procoelius*, een hangbuik bezittend.

Procondylus, het gewrichtshoofd aan de voor-phalanx der vingers.

Procreatio, het voortbrengen, scheppen, telen; verb. *proceo*, are.

Procrisis, *proëccrisis*, de voorafgaande, te vroegtijdige beslissing; adj. *procrisis*, deze betreffend.

Proctagra, de pijn in den aars; adj. *proctagricus*.

Proctalgia, de zenuwachtige pijn in den anus, neuralgie; adj. *proctalgicus*.

Proctatresia, de sluiting van den anus door vergroeiing; adj. proct-atreticus.

Proctectasia, de uitzetting van den anus.

Proctenclasis, de ziekelijke vernauwing van den anus.

Proctitis, ook proctisis, de ontsteking van den anus.

Proctoblennozemie, eene profuse afzondering van slijm door den anus.

Proctocèle, het uitzakken van den anus, prolapsus ani.

Proctocystotomia, de endeldarmblaassteensnijding; proctocystotomus, een werktuig tot het uitvoeren van deze kunstbewerking.

Proctodynia, de pijn aan den anus; adj. proctodyniscus.

Proctomènia, de verplaatsing der maandstonden bij de vrouw naar den endeldarm.

Proctoncus, een gezwel aan den aars.

Proctopolypus, een aarspolyp.

Proctoptōma, —ptosis, het uitzakken van den anus.

Proctorrhagia = procthaemorrhagia.

Proctorrhoëa, eene slijmvlloeing uit den endeldarm.

Proctorrhois, de endeldarmhaemorrhoiden.

Proctos, de aars, endeldarm.

Proctoscirrhus, de aars- of endeldarmkanker.

Proctospasmus = tenesmus.

Proctostenosis, de vernauwing van den endeldarm.

Proctotocia, eene verlossing door den aars, J. Andrews.

Proctotomia, het insnijden, het openen der sluiting van den endeldarm, Grossheim.

Proctotoreusis, het openboren van den gesloten anus.

Procumbens, bot. voorover liggend, gestrekt, b. v. caulis; verb. procumbo, ère.

Prodigium, een wonder; prodigium farinae, het bloedwonder, kleine diertjes, *Monas prodigiosa*, welke aan spijsen het voorkomen geven alsof zich bloedvlekken daarop bevinden, vroeger als tooverij beschouwd; adj. prodigiosus.

Prodigus, verkwistend.

Prodrōmum symptoma, prodrōmus, de voorbode, voorlooper.

Productio, het voortbrengen, de verlenging, b. v. uvulae; productum, het voortgebrachte; verb. produco, ère, voortbrengen, verlen-gen.

Productivitas, het voorttelings-, scheppingsvermogen, zowel het materiële, lichamelijke, als ook het geestelijke; adj. productivus, tot de produktiviteit behoorend, lichamenlijk of verstandelijk tot scheppen geneigd.

Productus, bot. naar buiten uitsteking; ook de naam van een geslacht van fossiele armpootige weekdieren.

Proëgumenos, voorop gaand, voorbereidend; causae proëgumenae = praedisponentes; volgens sommigen: = causae procatarticae.

Profectio, de marsch, afreize; verb. proficiscor, cisci.

Professio, de bekentenis; verb. profiteor, eri.

Profluvium, de uitvloeiing; profluvium alvi, de diarrhée; verb. profluo, ère.

Profundus, diep; subst. profunditas.

Profusio, de uitstorting; p. sanguinis, eene verbloeding; verb. profundo, ère; adj. profusus, uitgegoten, zeer rijkelijk, bovenmatig; = colliquativus, b. v. sudor.

Progaster, een mensch met sterk vooruitstekenden buik, hangbuik.

Progenies, de nakomelingschap.

Proglossis, de punt der tong.

Prognōsis, prognostica ars, prognostice, de voorspelling, voorzegging; adj. prognosticus.

Progressio, progressus, het voortgaan, de vooruitgang; adj. progressivus, voorbijgaand; verb. progredior, èdi.

Prohibitivus, prohibitorius, hinderend, belemmerend; aedes prohibitoriae, eene quarantaine-inrichting; verb. prohibeo, ère.

Projectio, het werpen, wegwerpen; projectura, het uitstekende deel, apophysis; verb. projicio, ère; adj. projectilis, b. v. arma, geschut.

Prolabium = prochilon.

Prolapsus, de uitzakking; verb. prolabor, bi.

Prolepsis, het van te voren wegnemen, anticipeeren, het vroeger optreden van een aanval van tusschenpoozende koorts; adj. prolepticus, anticipeerend, vroeger optredend.

Proles, de jongen, het broed, ook kinderen; adj. prolifer, —ferus, proliger, —gerus, spruiten of vruchten brengend, zowel in het dieren- als in het plantenrijk; cumulus proligerus, de kiemheuvel.

Prolificans, kiemen drijvend.

Prolongatio, de verlenging; prolongationes medullares, bot. de mergstralen; verb. prolongo, are.

Proluvies = profluvium.

Promanus, de duim.

Prominentia, het uitsteeksel; prominens, uitstekend; verb. promineo, ère.

Promontorium, het voorgebergte.

Promptuarium, penuarium, de voorraadkamer.

Promptus, bereid, gewillig, spoedig; adverb. prompte.

Pronatus, pronus, naar voren of voorover hellend, ook gebukt; pronatio, het vooruit draaien of buigen; pronator musculus, de hand naar binnen draaiende spier, zoodat de handrug boven komt.

Pronervatio, de peesachtige uitbreiding, aponeurosis.

Pronoea, het vooruit zien of weten. *Pronotum*, entomol. de voorrug, het voorstuk, bovenste gedeelte van het borststuk bij de insekten, of de bovenste hoornachtige plaat van de prothorax.

Pronuntia, het uitspreken, de openlijke afkondiging; pronuntiatio, de uitspraak; verb. pronuntio, are.

Prooemium, de voorrede.

Propaedeutice, het voorafgaand onderricht, eene voorbereidings-school.

Propagatio, de voortplanting, verspreiding; verb. propago, are.

Propago, de verspreiding, vertakking; bot. een spruit.

Proparateresis, de voorafgaande kuur.

Propathia, de voorafgaande gewaarwording, b. v. van een dreigenden ziekteaanval; eene vroeger te boven gekomen ziekte; adj. propathes, propathicus, vroeger geleden of geleden hebbend.

Propedes, entomol. de buikpooten.

Propendentia, het afhangen; verb. propendo, ère.

Propensio = propendentia, de geneigdheid tot iets, b. v. tot eene ziekte; adj. propensus, geneigd.

Properatio, de haast, haastige speed; verb. propero, are.

Propetia, de onbezonnenheid, roekeloosheid; adj. propêtes, propeticus, voorover bukkend om iets te verrichten, haastig naar iets grijpend of strevend.

Prophasis, de vooraf gaande verschijning, het voorgeven, schoon-schijnende redenen, de verwijderde aanleiding tot eene ziekte, de voorzegging, prognose.

Prophora, de uitspraak, de soort van uitspraak, die ontstaat door de eigenaardige constructie der spraakwerktuigen, door de gewoonte, enz.

Prophragma, entomol. een dunne wand welke den voorsten borst-

ring van den achtersten afscheidt.
Prophththalmus, het uitpuilende oog.
Prophylaxis, prophylace, het voorbehoedmiddel; adj. prophylacticus, voorbehoedend, afwerend; curatio prophylactica, de afwerende geneeswijze.
Propionicum acidum, het propionzuur, boterazijnzuur, metaconzuur, behoort tot de vette zuren, die zich met water laten overdistilleeren; in water gemakkelijk oplosbaar, bezit een reuk naar boter- en azijnzuur, kookt bij 140°; men kan het ook in kristallen verkrijgen.
Propionum, een aceton van den propylalkohol.
Propolis, de voorstad; entomol. het voorwas, eene harsachtige zelfstandigheid, met welke de bijen openingen bedekken.
Proponēsis, een voorafgaand lijden of pijn.
Proportio, de verhouding, evenredigheid; adj. proportionalis, proportionatus.
Propositio, het voorstel; verb. propono, ere, vaststellen, bij zich zelve besluiten, vaststellen, bepalen, b. v. sententiam.
Propotisma, het toedrinken, toebrengen; het toereiken van vloeibare geneesmiddelen, het ingeven in het algemeen.
Proprietas, de eigenschap, eigenaardigheid; adj. proprius; adv. proprie.
Proptoma, eene uitzakking; proptosis, het uitzakken; = proptoma.
Proptysis, het uithoesten, de expectoratie.
Propugnatio, de verdediging, het voorvechten; propugnaculum, eene borstwering, schans; verb. propugno, are.
Propulsio, — *pulsus*, het voortdrijven; adj. propulsivus, drijvend, vooruit drijvend; vis propulsiva, de drijfkracht, kracht van expansie.

Propylaminum, metacetamine, oenylamine, eene amidbasis, voor welke de overeenkomstige alcohol onlangs eerst gevonden geworden is, namelijk de propylalkohol, welks hypothetisch radikaal, het propyl, C^3H^7 , Kolbe, reeds bij de elektrolyse van valerianzuur kali ontdekte.
Propylēnum, een met olievormend homoloog gas, C^3H^6 , welks alcohol tot heden nog niet gevonden is, ontstaat bij drooge distillatie van eene reeks van zuren met alkaliën, benevens de daarbij behorende acetonen, bovendien bij werking van de roodgloeihitte op amylalkohol en valerianzuur.
Proruptio, het uitbreken, uitstorten; proruptio sanguinis, de bloedstorting; verb. prorumpo, ere.
Proscriptio, het voorschrift, het geheel verwerpen van iets; verb. proscribo, ere.
Prosectio, het voorsnijden, ontleden; prosector, een voorsnijder, ontleder; verb. prosēco, are.
Prosenchyma, het tusschencellige weefsel der planten.
Proslýsis, de ontleding van een lichaam of eene samengestelde stof alleen door de tegenwoordigheid van eene andere die zich in de nabijheid bevindt, b. v. van den wijngeest door zwavelzuur in aether en water, hetgeen Berzelius door de benaming katalyse uitdrukt.
Prosopalgia, de aangezichtspijn van Fothergill in de vertakkingen van het vijfde zenuwpaar, tic douloureux; adj. prosopalgicus.
Prosopantritis, de ontsteking van het slijmvlies der voorhoofdsboezems.
Prosopantron, de voorhoofdsboezem.
Prosoperysipelas, de aangezichtsroos.
Protopocarcinoma, de opene gelaatskanker; adj. protopocarcinomatikus, — carcinomatosus.

Prosopologia, de leer betreffende het gelaat, de physiognomiek uit de trekken van het gelaat.
Prosopomantia, de voorspelling uit de gelaatstreken.
Prosopon, het aangezicht, gelaat, het voorhoofd.
Prosoponeuralgia = prosopalgia.
Prosoponiscus, een fossiel schaaldier uit de familie der Isopoden.
Prosoporrheuma, het aangezichts-rheumatismus.
Prosopotocia, eene aangezichtsgeboorte, partus praevia facie.
Prosopotopologia, de leer betreffende de afzonderlijke gedeelten des aangezichts en hunne physiognomische beteekenis; adj. prosopotologicus, —logus.
Prosopotypus, de afbeelding of afdruk van het aangezicht.
Prosphysis, de vergroeiing, b. v. van de vingers of teenen met elkan-der.
Prostata, de voorstanderklier; adj. prostaticus; liquor prostaticus, de in de voorstanderklier afgezonderde vloeistof.
Prostatalgia, de pijn in de voorstanderklier; adj. prostatalgicus.
Prostathecosis, de verzwering van de voorstanderklier.
Prostatitis, de ontsteking van de voorstanderklier; adj. prostatiticus.
Prostatocèle, een uitwendig waarneembaar gezwel aan de prostata; adj. prostatocelicus.
Prostatolithi, steenconcrementen in de voorstanderklier, door Cruveilhier gevonden.
Prostatomēle, eene voorstanderklier-sonde.
Prostatoncus = prostatocèle.
Prostatoparectasis, de uitzetting van de prostata met verharding.
Prostatorrhoea, eene ziekelijke uitvloeijing uit de voorstanderklier; adj. prostatorrhoeicus.
Prostatoscirrhus, eene kankerachtige

ontaarding of verharding van de voorstanderklier.
Prosternidius, hetgeen voor het borstbeen zit of aangebracht is; prosternidium emplastrum, een borstpleister.
Prosternum, entomol. het voorborstbeen, de benedenplaat van de prothorax.
Prostethidium = prosternidium, hetgeen op de ballen der handen en voeten gelegd wordt of daarop ontstaat, b. v. de eksteroogen; adj. postethidius = prosternidius.
Prosthēsis, de voorborst, het vleeschezwel op de borst van zeer vlees-zige mannen; de zoogenoemde muis aan de hand, en de ballen achter de groote teenen van den voet.
Prosthēca, entomol. een kraakbeenachtig uitsteeksel aan de bovenkaak bij insecten.
Prosthēmata = prostheta.
Prosthēsis, het aanhangsel, appendix; de uitkomst welke het gevolg zal zijn van eene chirurgische operatie; adj. prostheticus, een aanhangsel bewerkend of ten doel hebbend; prosthetus, aangezet; prostheta remedia, van buiten aangebrachte middelen, b. v. baarmoederringen.
Prosthium, het mannelijk lid.
Prosthosynechia = synechia anterior.
Prostomia, de commissuur der lippen, de verbinding van de bovenste en benedenste randen der lippen aan de beide mondhoeken.
Prostratio, de groote zwakte, uitputting; verb. prosterno, ere, nederwerpen, uitgeput raken.
Proteiformis, veelvormig; morbus proteiformis, eene onder vele vormen optredende ziekte.
Proteinum, het proteïne, volgens Mulders theorie de verbinding van eene ternaire atomengroep

met sulphamid en phosphamid. Deze theorie werd door Liebig en Laskowski bestreden op grond dat zij verklaarden, dat het hun bij het herhalen der proeven van Mulder onmogelijk was geweest de zuivere quaternaire elementairegroep proteïne te bereiden, en het zonder verdere ontleding op eenige wijze zwavelvrij te verkrijgen. De proteïnestoffen zijn buitengewoon samengestelde, stikstofvrije, meestal 14—15% stikstof bevattende, indifferente, niet vloeibare, in droogen toestand steeds vaste lichamen, die door koking geen lijm opleveren, gewoonlijk niet kristalliseerbaar zijn, ook niet in hare verbindingen, en in het plantenrijk deels in georganiseerden, deels in opgelosten toestand voorkomen. In zuiveren toestand zijn zij reukloos, en bezitten geen bijzondere smaak. Bij verhitting smelten sommigen, maar eerst dan, wanneer reeds eene ontleding heeft plaats gehad. Allen bevatten behalve de gewone 4 grondstoffen, zoo als zij in de natuur voorkomen, nog zwavel, en volgens Mulder zeer veel nog niet geoxydeerden phosphorus. Eindelijk zijn zij zeker altijd in de natuur van organische zelfstandigheden, deels bases, deels zouten, vergezeld, onder welke hoofdzakelijk de phosphaten eene rol spelen. Ge karakteriseerd zijn zij door hare oplosbaarheid in alkaliën, en zij worden uit deze oplossingen door verschillende zuren in gemodificeerden vorm nedergeploft; verder door hare gele kleur met salpeterzuur, vorming van xanthoproteïnezuur, even zoo door de gele kleur met jodium; door hunne roode kleur, wanneer men hen in aanraking brengt met eene oplossing van salpeterzuur kwik-

oxydoxydule, dat salpeterigzuur bevat; eindelijk door de paarsachtig blauwe kleur met geconcentreerd zoutzuur. De oplossingen der proteïnelichamen worden door ferro- en ferridcyankalium nedergeploft, en verschillen daarin van de lijmachtige stoffen.

Proteinema, volgens sommigen: een proteïneverbinding.

Protensio, de uitzetting naar voren; verb. protendo, ère, naar voren uitzetten of uitstrekken.

Prothoracotheca, entomol. het voorborstfoudraal bij de insektenpoppen.

Prothorax, entomol. de voorste borstring, het voorborststuk bij de insekten; ook = collum.

Prothyle, de grondmaterie, de eerste algemeene grondstof.

Protiasologia, de leer van de oorspronkelijke heeling.

Protiasis, de oorspronkelijke genezing; volgens E. Mahner: eene geneesmethode waardoor de mensch weder tot den oorspronkelijken staat van gezondheid terug gebracht en zijn eigen geneesheer worden zal.

Protidum, een protid; de protiden zijn omzettingsprodukten uit de proteïnelichamen, inzonderheid door de werking van alkaliën daaruit verkregen, die, zooals onder anderen het erythroprotid, wellicht vele analogiën met de lijmsoorten opleveren; hunne samenstelling is echter zeer afwijkend en hunne volkomen zuivere bereiding nog te weinig nagegaan, dan dat men met eenige zekerheid over hunne betrekkingen tot de vorming van lijmgevende weefsels uit de proteïnestoffen van het bloed, zich eenig denkbeeld zou kunnen vormen.

Protococcus dentalis, eene wier in de tanden, oorzaak van de vegetatieve destructie der tanden.

Protcylindrus, de elementairecylinder, het elementairebuisje.

Protoenothionicus, zwavelwijnzuur bevattende in den laagsten graad, Sertürner.

Protogaea, bij Leibnitz: beschouwingen aangaande den eersten vorm van de aarde.

Protogala, de eerste moedermelk, het biest, colostrum.

Protogine, de fransche naam voor een graniet samengesteld uit veldspaat, kwarts en talk.

Protome, de voorste afdeling; bij de dieren het zelfde als bij den mensch prosopon; het voorste gedeelte van den mensch, het profiel, silhouet.

Protomedicus, de oppergeneesheer.

Protomeus, de voorsnijder, prosector.

Protomorphe, megistomorphe, de hoofdvorm.

Protonephria, de primordiaalnieren, de lichamen van Oken, welke in de jongste embryo's de plaats der nieren zouden vervullen, het eerst door Oken, vervolgens door Rathke, v. Baer en Jacobson beschreven.

Protopathia, het eerste, oorspronkelijke lijden, als tegenstelling van deuteropathia; adj. protopathicus.

Protoplasia, de eerste vorming, de eerste bouw van organische deelen, fabrica primitiva; adj. protoplasticus.

Protoplastosphaeria, de eerste bloedvormingsbolletjes, waaruit later de deuteroplastosphaeria ontstaan.

Protornis, de oudste tot heden bekende fossiele vogel uit de eocene lagen van Glaris.

Protorosaurus, een fossiele monitor uit het koperlei van Thüringen.

Prototherapia = protiasis, de oorspronkelijke genezing.

Prototypus, de eerste afdruk, het oorspronkelijke beeld.

Protoxydum, de verbinding van een lichaam met zuurstof in den laagsten graad van verzadiging.

Protozoisch, de eerste sporen van leven vertoonende, van gesteenten sprekende.

Protozoön, het oorspronkelijke dier, een dier op den laagsten trap van dierlijke vorming staande; bij Carus: het eidiertje.

Protractus, in de lengte uitgerek, slepend, b. v. morbus; verb. protraho, ère.

Protrusor, de voortdrijver, protrusor of detrusor urinae musculus, de uitperser der urine, gevormd door de overlangsche vezelen der pisblaas, welke inzonderheid aan de voor- en achtervlakte daarvan van het bovenste punt naar het lichaam en den hals der blaas loopen; verb. protrudo, ère, voortdrijven, voortstooten.

Protuberantia, het uitsteeksel, de knobbel; protuberantia annularis = pons varoli; protuberantia occipitalis, externa en interna, de achterhoofdsknobbel.

Provectus, gevorderd, b. v. in leeftijd; verb. proveho, ère, vorderen, voortbrengen; provehor, vëhi, zich verder ontwikkelen, b. v. van ziekten.

Proventriculus, de kliermaag bij vogels.

Proverbium, het spreekwoord; adv. proverbialiter, spreekwoordelijk.

Proversio, het voorwaarts gekeerd zijn, = antroversio; verb. provento, ère, naar voren keeren.

Providentia, de voorzienigheid, het vooruitzien, het in iets voorzien; adj. providus, vooruitziend, voor iets zorgend; verb. provideo, ère.

Provincia, het amt, gewest, de verrichting; adj. provincialis.

Provocatio, de uitnoodiging, uitdaging; adj. provocatorius, uitdagend, oproepend; dies provocatori, de zoogenoemde oproepende

dagen, welke aan de kritische zouden voorafgaan; verb. provoco, are.

Provolutio, het voorvallen, het voor iets wentelen; verb. provolvo, ère, voor iets wentelen; provolvor, vi, uitzakken, voorvallen; adj. provolutus, uitgezakt.

Prudentia, de voorzichtigheid, het doorzicht; adj. prudens; adv. prudenter.

Pruina, de rijp; adj. pruinus, berijpt, b. v. bot. caulis, een van een wit, zeer dun, wasachtig overtreksel voorziene stengel.

Pruna, een gloeiende kool, kolenvuur; = carbunculus of anthrax; dimin. prunella, een kleine mondzeer; de aphthen of dergelijke ziekten met een gevoel van hitte in den mond, de zoogenoemde angina pectoris anglorum; sal prunellae, de salpeterbolletjes.

Pruninum, kersegom, uit den bast der kerse- en pruimeboomen, en in het algemeen uit de tot de familie der Drupaceae behorende boomen uitzweetend.

Prunum, de pruim; dimin. prunulum; prunus domestica, de pruimeboom; pr. cerasus, de kerseboom; pr. armeniaca, de abrikozboom; pr. persica, de perzikboom; adj. pruneus, pruniosus, van kleuren: pruimeblauw.

Prurigo, het jeuken, een eigenaardig, met een sterk jeuken gepaard gaand uitslag.

Pruritus = prurigo, het jeuken; verb. prurio, ire.

Prussianum, een hypothetisch radikaal, waarin het cyan met 3 atomen van een ander element verbonden is, Schlossberger.

Prussinicum acidum, het prussinezuur, = cyanuurzuur.

Psaduros, droog en fijn gewreven kunnende worden.

Psalidium, eene kleine schaar; een klein gewelf, het gewelf

in de hersenen, fornix cerebri.

Psolidoma, het gewelf, de binnen-vlakte van den schedel; adj. psalidodes, psalidotus, gewelfd.

Psalis, de schaar, het gewelf, de fornix cerebri.

Psallodes, psalmodes, lier- of cithervormig.

Psalter, psalterium, een snareninstrument; eene plaats in de hersenen, namelijk de driehoekige ruimte tusschen de achterste beenen van de fornix en de achterste commissuur der hersenen; de derde maag bij de herkauwende dieren.

Psammaturgia, bij sommigen: de bewerking van de ruwe ertsen.

Psammite, fijnkorrelig, splijtbaar, leemig zandsteen, het psammiet.

Psammismus, de kuur door middel van herhaaldelijk aangebrachte warme zandbaden, bij sommigen: het warme zandbad; de ontlasting van pisgruis; ook het pisgruis zelf.

Psammodus, fossiele vischtanden.

Psammos, psamme, het zand, gruis, ook in de urine; volgens Gruner: ruw erts; adj. psammodes, zonderig, gruis bevattend, b. v. urina.

Psapharosis, psapherosis, psaphyrosis = psatharosis; adj. psapharos.

Psatharosis, psathyrosis, het fijn wrijven, het murw maken; adj. psatharos, gemakkelijk fijn te wrijven, breekbaar, broos.

Psathyrites ossium, de breekbaarheid van de beenderen, beenderenbroosheid.

Pselaphesis, pselaphia, het nauwkeurig betasten of onderzoeken met behulp van de vingers; in de verloskunde: het toucheeren; adj. pselaphodes, aegrotus, een naar iets fijns rondtastende, ook wel een vlokken lezende patient.

Pselaphothecae, entomol. uitsteeksels welke de voelers der vlin-

ders, in den toestand van pop, schijnen te omhullen.

Psellismus, psellotes, het stamelen; bij Sauvages: iedere aandoening welke op het spreken nadeelig werkt.

Psestinum, de zoogenoemde bijtende extractiestof.

Pseudacephalus, een misgeboorte met een rudiment van het hoofd.

Pseudacoë, pseudacoia, het valsche gehoor.

Pseudacsis = pseudacoë of paracsis.

Pseudadenogenësis, de pseudoklier-vorming, Ritgen.

Pseudadenosis = pseudadenogenësis; adj. pseudadenoticus.

Pseudaesthesia, pseudæsthësis, het gevoelsbedrog, de ontstemming van het gevoel.

Pseudaleus, pseudalimus, pseudalius, verdicht, voorgewend.

Pseudallantois, het onechte pisvlies, het gladde vaatvliesje.

Pseudangidion, —gidium, een klein pseudovat.

Pseudangion, —gium, —gos, een valsche vat.

Pseudangiösis, —gösis, de pseudo-vaatvorming.

Pseudaphe, —phia, het gevoelsbedrog.

Pseudapostema, een onecht of valsche absces, abscessus spurius.

Pseudangomorphosis, enteritis membranacea of polyposa, een door Autenrieth en Uhl het eerst beschrevene ontlasting van eene eiwitachtige massa door den stoelgang, als vliezige of buisjesachtige fragmenten en vertakt van voorkomen.

Pseudarthron, pseudarthrosis, het valsche gewricht.

Pseudarticulatio, —ticulus = pseudarthrosis.

Pseudasthma, de onechte aamborstigheid, ontstaande ten gevolge van oorzaken, welke buiten de

longen liggen, b. v. door ribbenbreuken enz.

Pseudecoea, pseudecoia = pseudacoë.

Pseudemesis, het valsche, voorgewende braken.

Pseudermaphroditus, een valschelijk voor een tweeslachtig wezen gehouden organismus.

Pseuderysipelas, valsche of onecht roosuitslag, volgens Rust: de ontstekingachtige reflexie van een dieper liggend lijden, b. v. verettering, genekrotiseerd celweefsel, enz.; adj. pseuderysipelatosus.

Pseuderysipelodermatitis, eene met pseuderysipelas analoge of soortgelijke huidontsteking.

Pseudhelminthes, valsche helminthen.

Pseudiatros, een voorgewend geneesheer.

Pseudinogenësis, Ritgen, pseudinosis, de valsche of ziekelijke vezelvorming; pseudinoma, het ziekelijk gevormde vezeluitwas, de vezelkanker, harde kanker.

Pseudoabscessus, pseudabscessus, = pseudapostema.

Pseudoadenogenësis, Ritgen = pseudadenogenësis.

Pseudoblennemesis, het schijnbare slijm braken; adj. pseudoblenneticus.

Pseudoblepsia, —sis, het valsche zien, gezichtsbedrog, ieder gezichtsgebrek, Culten; adj. pseudoblepticus.

Pseudoboina, de valsche koepokken.

Pseudobranchia, valsche kieuwen.

Pseudocarcinoma, de valsche onechte kanker; het mondbederf; de waterkanker, noma; adj. pseudocarcinomaticus, —carcinomatous.

Pseudocardiognmus, eene valsche of schijnbare hart- of maagpijn.

Pseudocatabrosis, het verkeerd inslikken; adj. pseudocatabroticus.

Pseudocataracta, de onechte grauwe staar.
Pseudoceratogenesis, —*tōsis*, de pseudo- of ziekelijke hoornvorming; pseudoceratoma, ziekelijke vorming van hoornweefsels, b. v. eelt, eksteroogen, aan handen en voeten; adj. pseudoceratomatous.
Pseudochondrosis, de ziekelijke vorming van kraakbeenachtige deelen; pseudochondroma, het product van deze vorming.
Pseudocrisis, eene valsche of onechte crisis; adj. pseudocriticus, eene zoodanige crisis betreffende.
Pseudocystis, eene valsche of buitenbaarmoederlijke zwangerschap.
Pseudocystogenesis, Ritgen, de valsche vaatvorming.
Pseudodesma, een onechte band, ligament.
Pseudodontogenesis, —*tōsis*, valsche of ziekelijke tandvorming; adj. pseudodontogeneticus, —*toticus*.
Pseudodoxia, de valsche meening, eene dwaalleer, de waan.
Pseudodoxologia, de leer aangaande de vooroordeelen, ook die aangaande de dwaalleeren.
Pseudogenesis, de valsche vorming.
Pseudogeusia, —*geusis*, —*geustia*, de valsche smaak.
Pseudomedicus = pseudiatros.
Pseudomembrana = pseudomeninx.
Pseudomeninx, een valsch of onecht vlies, een schijnvlies.
Pseudometromorphosis, een slijmprop in de baarmoeder, een baarmoederpolyp.
Pseudomola, de onechte mola, eene schijnmola, stukken van den moederkoek.
Pseudomorphe, —*phia*, de valsche of abnormale vorm, vooral gezegd van mineralen die niet een gekristalliseerde structuur hebben, en evenwel in de gedaante van geregelde kristallen voorkomen.
Pseudomorphium = phormine.

Pseudomorphoma, een valsch vormsel; pseudomorphosis, de vorming van het pseudomorphoma.
Pseudomyeloma, de valsche mergvorming, de mergzwam; adj. pseudomyelomatous.
Pseudoneurogenesis, —*neuroma*, Ritgen, de zenuwzwam; ook = pseudomyeloma; adj. pseudoneuromatous.
Pseudoneurosis = pseudoneurogenesis; volgens sommigen: eene onechte, valsch daarvoor gehouden zenuwziekte; adj. pseudoneuroticus.
Pseudonychia, de onechte klauw.
Pseudoperipneumonia, de onechte longontsteking, peripneumonia notha.
Pseudophilosophia, de valsche of onechte wijsbegeerte; Kieser bedoelt met deze benaming de mystische filosofie, b. v. die van Eschenmaier.
Pseudophthisis, de valsche of schijntering.
Pseudopia, een gezichtsbedrog.
Pseudoplasia, de valsche of onregelmatige organische vorming; pseudoplasma, eene valsche vorming; adj. pseudoplasticus.
Pseudopleuresia, —*pleurēsis*, —*pleuritis*, de onechte borstvliesontsteking, ontstekingachtige pijn in de wanden van de borstkast.
Pseudopneumonia, de onechte, volgens sommigen de typhouse longontsteking; adj. pseudopneumoniacus, —*pneumonicus*.
Pseudopneumonitis, eene schijnbaar exquiste longontsteking, b. v. eene hevige rheumatische pleuritis.
Pseudopolypus, eene onechte polyp, b. v. een concrement van verdicht slijm of gestold bloed.
Pseudopsorecthyma, ecthyma pseudopsora, valsch schurftuitslag.
Pseudorasis = pseudoblepsia, pseudopia.

Pseudorcheocèle, eene hypersarcose van den bal, eene zoogenoemde vleeschbreuk, sarcocele.
Pseudorchiduncus = pseudorcheocèle.
Pseudorcinum, pseudoorcinum = erythroglucinum.
Pseudorexia, pseudorexis, de ziekelijk vermeerderde eetlust, ziekelijke honger; adj. pseudorecticus.
Pseudorganēma, eene valsch gevormde groep van organen.
Pseudorganon, een valsch orgaan; adj. pseudorganicus.
Pseudorhodanium of cyansulphide, vormt zich wanneer men chloor in eene geconcentreerde oplossing van rhodankalium leidt; de formule van het drooge pseudorhodan onderscheidt zich van de formule van 2 atomen zwavelblauwzuur, $C^4 N^2 H^2 S^4$ slechts door een minder gehalte van 1 atoom waterstof; zijne eigenlijke natuur is echter nog niet bepaald. Jamieson had het waterhoudende pseudorhodan beschouwd als eene verbinding van rhodan met zwavelblauwzuur en water.
Pseudorizon, de valsche horizon, een door Owen uitgevonden sterrekundig werktuig, dat, door middel van eene spiegeling, alle hoogten beneden 15° vergroot, die boven 60° verkleind voorstelt, en alzoo een steeds te berekenen dubbel gezichtsbedrog bewerkt.
Pseudos, logenachtig, gelogen, onecht, valsch, bedriegelijk.
Pseudoscelus, met onvolkomen, als het ware valsche dijen.
Pseudoscheocèle, eene onechte balzakbreuk; adj. pseudoscheocelicus.
Pseudosmia, een valsche reuk, hoofdzakelijk de voorbijgaande.
Pseudosphincter, een valsche sluitspier.
Pseudosphresia = pseudosmia, inzonderheid de aanhoudende.

Pseudosteogenesis, de abnormale vorming van beenzelfstandigheid; adj. pseudosteogeneticus.
Pseudosteon, —*stoma*, —*stosis*, een ziekelijk gevormd been; adj. pseudosteomaticus, —*stomaticus*, —*stoticus*.
Pseudosyphilis, onechte syphilis, dikwijls de syphilitische vlecht.
Pseudothanatos, de schijndood.
Pseudotrichosis, pseudotrichogenesis, de vorming van haren op ongewone plaatsen.
Pseudydropsis, —*drops*, schijnbare of vermeende waterzucht.
Pseudymen, een valsch vlies.
Psiloma, het kaal zijn, de kaalheid; psilosis, het naakt worden, naakt maken; adj. psilos, naakt, kaal; psiloderus, naakthalzig; psilopus, naaktvoetig.
Psilothron, een kaalmakend, haarverdelgend middel.
Psia, fijn gewreven brood, panis tritus.
Psoa, de lendenstreek; psoas musculus, de lendenspier; adj. psoadicus.
Psoitis, de ontsteking van de lendenspier; adj. psoiticus.
Psolon, een man met groote roede.
Psoloncus, een gezwel van den ontblooten eikel; meestal = paraphimosis.
Psolus = psolon; een ontuchtige; een besnedene.
Psophēma, psophos, een sissend geruisch; de door den anus of andere openingen ontlaste lucht; psophēsis, psophia, ontlasting van lucht door den anus of door andere openingen des lichaams.
Psora, de schurft; adj. psoricus, psoroides, schurftachtig, aan schurft gelijk, uit schurft voortkomend.
Psorhelcoma, eene schurftzweer; psorhelcosis, de verzwoorene schurft; = psorhelcoma.
Psoriasis, de schubvlecht, bij ouderen dikwijls: valsche schurft.

Psoroneurilemitis, eene door schurftvergift ontstane ontsteking van het neurymen; *psoroneurilemitis metastatica*, de hondswede, volgens Sieber, daar hij ze voor verplaatsing van het schurftvergift houdt.

Psorophthalmia, ophthalmia pruriginosa, de oogglidschurft, een jeukend, met schurft overeenkomend uitslag; adj. *psorophthalmicus*.

Psororrheumatismus, het schurft-rheumatismus.

Psorothoria, de schurfttheorie, de leer aangaande het wezen, het ontstaan en de genezing der schurft; de theorie der ziekten welke zouden ontstaan ten gevolge van het terugblijven van schurftstoffen, zooals de schurftziekte van Hahnemann.

Psychagogia, psychagogica remedia, opwekkende middelen tegen onmacht en schijndood.

Psychagogia, de prikkeling der ziel door zekere uitwendige indrukken, b. v. door tonen en de daardoor ontstaande gewaarwording, Grohmann.

Psyche, de ziel, de geest, anima; adj. *psychicus*.

Psychiatria, de zieleheilkunde; *psychiatros*, de psychische of ziele-geneesheer; adj. *psychiatricus*.

Psychologia, de leer aangaande de ziel; adj. *psychologicus*, *psychologus*, de zieleleer betreffend.

Psychomantia, de geestenbezweering, het oproepen van geesten; *psychomantis*, een geestenbezweerder.

Psychomantium, de plaats of tooverkring, in welke de psychomant zijne bezweeringen verricht.

Psychometrum, de zielemeter welke een zekere Pontius te Leipzig zoude hebben uitgevonden.

Psychonosemata, de ziels- of geestesziekten; ziekten welke aard in het humane leven ligt, Schultz.

Psychonosologia, de leer der zielsziekten; adj. *psychonosologicus*, —nosologus.

Psychopannychia, de zieleslaap, de geheele verbijstering der ziel.

Psychorages, psychorages, plotse-ling stervend.

Psychosis, de bezieling.

Psychosomatiatria, de heilkunde van de ziel en het lichaam; adj. *psychosomatiaticus*.

Psychraemus, koudbloedig, koud bloed bezittend, zooals de amphi-biën en visschen.

Psychrapostema, het zoogenoemde koude absces.

Psychrocephale, rigocephale, een werktuig tot het afkoelen en koud houden van het hoofd, door H. Blatin te Parijs uitgevonden.

Psychrolusia, het koud baden of wasschen; adj. *psychrolusius*, *psychrolutricus*.

Psychrolutron, het koude bad, de koude begieting.

Psychometrum, de koudemeter; bij sommigen = hygrometrum.

Psychophobia, de vrees of de groote gevoeligheid voor koude; adj. *psychrophobicus*, —phobos.

Psychroposia, —posis, het drinken van koude dranken.

Psychros, koud, verfrisschend.

Psychrospermasia, het zoogenoemde koude zaad; adj. *psychrosperma-ticus*, koud zaad bezittend, uit zaadkoude voortspruitend.

Psychroter, een afkoeler, b. v. een waai-er.

Psychroterium = psychroter; een afkoelingsvertrek.

Psychrotēs, de koude, koelte, frischheid; adj. *psychroticus*, ook uit koelte voortspruitend.

Psycter, een afkoeler; diminut. *psycteridium*.

Psycterium, een koelvat; adj. *psycterius*, *psychticus*, afkoelend, ook koud makend.

Psydracia, plur., sterk jeukende

waterpuistjes of —blaasjes, gewoonlijk: de valsche schurft; *psydracia vaccina*, de koepokenpuistjes.

Psydracium, *psydrax*, *psydros*, een jeukend waterblaasje, door oude schrijvers, Theocritus, ook pseudæa, plur. genoemd, door anderen: pseudmata.

Psylla, *psyllus*, de vloot, de bloedzuiger, valsche bladluis; *psyllium*, het vlooie- of luizekruid.

Psysis, de afkoeling, perfrigerium.

Plarmos, het niezen; adj. *ptarmicus*, niezend, niezen verwekkend; *ptarmica remedia*, niesmiddelen.

Ptenos, gevleugeld, vliegend; *ptenum*, bij fransche scheikundigen: het osmium om zijne vluchtigheid.

Pteralis = pterygoideus, Geoffroy St. Hilaire.

Pterichthys, een met beenige huid-schilden bekleede fossiele visch uit het devonische tijdperk in Engeland.

Pterna, pternium, de hiel.

Pteron, pteron = pteryx.

Pterocarpus, de vleugelvrucht.

Pterodactylus, de vleugelvinger, een fossiel tweeslachtig dier, in uiterlijke gedaante tusschen den vogel en de hagedis staande.

Pteropega, entom. de vleugelkom.

Pterophyllum, een geslacht van fossiele bladeren uit het jura.

Pterosauria, een groep van fossiele reptielen met vleugels.

Pterygium, een kleine vleugel; bij de oude Grieken ook: de neusvleugels; bij Celsus: de uitgroei-sels aan de nagels der vingers en teenen; het oog- of vleugelvlies; adj. *pterygius alaris*, tot een vleugel of vleugeluutsteeksel behoorende.

Pterygocolpos, sinus pterygodes, Meyer, de wiggebeensvleugelholte, de fossa pterygoidea, tusschen de ala interna en externa van de

processus pterygoidei van het wiggebeen.

Pterygodes, pterygoides, pterygoideus, vleugelvormig; *musculi pterygoidei*, de spieren van het vleugelvormig uitsteeksel; *processus pterygoidei*, de vleugelvormige uitsteeksels van het wiggebeen; *fossa pterygoidea*, de groeve tusschen de vleugels van de vleugelvormige uitsteeksels van het wiggebeen; *hamulus pterygoideus*, het haakvormig uitsteeksel aan de punt van de ala interna, *processus pterygoidei*; *pterygoidei homines*, menschen met afstaande of vleugelvormige schouderbladen, *scapulis alatis*, zooals deze bij phthisischen habitus voorkomt.

Pterygoma, eene sterke zwelling der schaamlippen, zoodat de bijslaap onmogelijk wordt, M. A. Severin.

Pterygopalatinus, het vleugelvormig uitsteeksel van het wiggebeen en het verhemelte betreffende, b. v. *arteria*, *nervus*.

Pterygopharyngeus, tot het vleugelvormig uitsteeksel en de pharynx behoorende, b. v. *musculus*, een gedeelte van den bovensten toesnoerder der keel, van de binnenvlakte der ala interna van den *processus pterygoideus* en den *hamulus pterygoideus* ontspringende.

Pterygoites, een groot fossiel schaaldier tot de familie der Eurypteridae behoorende.

Pteryla, pteryon, de sporen welke de vederen op de huid der vogels achterlaten, Nitzsch.

Pterylographia, de beschrijving der vederen, welke Nitzsch ter bepaling van het natuurlijk karakter der vogels voor belangrijk houdt.

Pteryx, de vleugel, het vleugelvormig uitsteeksel, b. v. aan het wiggebeen; de neusvleugels.

Ptilodera animalia, ptiloderae aves, de naakthalzen, eigenlijk dons-halzen, zooals onder anderen vele giersoorten.

Ptilogenesis, het aangroeien van vederen, ook wanneer in de plaats van de haren vederen of iets dergelijks aangroeit.

Ptilon, de veder, het dons; de vleugel bij de insecten.

Ptilosis, de overgang van de oogleden of andere haren bij het ruïen in schachten; het uitvallen der haren aan de wenkbrauwen of andere deelen; ptiloma, de ten gevolge van ptilosis ontstane kale vlek.

Ptisana, de tisane, tegenwoordig een afkooksel van slijmige of ook zoogenoemde bloedzuiverende zelfstandigheden, welke men bij verscheidene ponden te gelijk kan bereiden, en bij kopjes of bekers laat drinken; vroeger vooral: een gerstedrank.

Ptochiatria, de armengenezingsleer, armenpraktijk; ptochiatros, de armengeneesheer.

Ptochocomium, ptochodochium, eene inrichting ter verpleging van armen, een armenhuis.

Ptōma, het gevallene, de val; ook het lijk, het aas.

Ptōsis, het zinken, vallen, uitzakken; adj. ptoticus.

Ptyalagoga, medicamina, de speekselafzondering, ook de uitwerping bevorderende middelen.

Ptyalinum, de speekselstof, treedt in het speeksel op in verbinding met alkaliën of kalk, is zonder deze bases in water moeilijk oplosbaar, geleijchtig, en wordt door weinig azijnzuur nedergeploft, in eene overmaat daarvan echter weder opgelost. Het is nog niet zoo geïsoleerd, dat men de samenstelling en betrekking tot andere stoffen heeft kunnen bepalen, Schlossberger.

Ptyalismus, het herhaald spuwen, de speekselvloed.

Ptyalon, ptyelon, het speeksel.

Ptyalophthisis, eene ten gevolge van veel verlies van speeksel ontstaande uittering.

Ptyaluria, ontlasting van urine door de uitlozingsbuizen van de speekselklieren.

Ptychoceras, een geslacht van gekamde schelpen tot de familie der ammonieten behorende.

Ptychodus, een geslacht van fossiele visschen uit het krijt.

Ptycholepis, een geslacht van fossiele visschen uit het lias van Engeland.

Ptysis, ptysmus, het spuwen.

Ptyσμα, een uitwerpsel.

Ptysmagogia, de speeksel ontlastende methode tegen syphilis; adj. ptysmagōgus, speekselvloed verwekkend; ptysmagoga remedia, de speekselontlasting bevorderende middelen.

Ptysmatichēsis, het terugblijven van de uitwerpselen der longen.

Pubens, puber, de geslachtsrijpheid bereikt hebbende, manbaar.

Pubertas, de manbaarheid, de geslachtsrijpheid; periodus of stadium pubertatis, de levensperiode in welke de geslachtsrijpheid zich ontwikkelt.

Pubes, de haren aan de schaamdeelen, de schaamdeelen zelve; ossa pubis, de schaambeenderen; arcus ossium pubis, de schaambeensboog; symphysis ossium pubis, de schaambeensvereeninging.

Pubescentia, het manbaar worden; adj. pubescens, manbaar wordend; bot. zacht behaard, b. v. caulis; verb. pubesco, ère.

Pudendraga, de pijn of het pijnlijk jeuken in de schaamdeelen; de syphilis der uitwendige schaamdeelen.

Pudendum, het schaamdeel; labia pudendi, de schaamlippen.

Pudicitia, de schaamachtigheid; adj. pudicus.

Pudor, de schaamte.

Puella, een jong meisje.

Puer, een knaap; dimin. puellus, puerulus; adj. puerilis, de knapen betreffend; aetas puerilis, de knapenleeftijd, van het einde van het tanden krijgen tot aan de puberteit; respiratio puerilis, het scherpe, fijne ademgeruisch dat men door ausculteren in de longen hoort, even als bij kinderen.

Puerpera, de kraamvrouw; adj. puerperalis, de kraamvrouw of het kraambd betreffende; morbi puerperales, de ziekten der kraamvrouwen.

Puerperium, het kraambd.

Puerperopyra, de kraamvrouwenkoorts, Eisenmann.

Puerperotyphus, de typhouse kraambd koorts, Eisenmann.

Pugillus, een vuistvol, een maat voor drooge geneesmiddelen; eene prise, zoo veel als men met de 3 eerste vingers kan vatten.

Pugna, de kamp, strijd, het gevecht; verb. pugno, are.

Pugnis, de gebalde vuist.

Pulchritudo, de schoonheid; adj. pulcher.

Pulex, de vloot.

Pullus, subst. een jong, hoofdzakelijk een jong hoen; adj. pulus, donker van kleur.

Pulmentum, de brij.

Pulmo, de long; adj. pulmonalis, —naris, —narius, de long betreffend; vasa pulmonalia, de longvaten.

Pulmonarium, entomol. het verbindingsvlies van de hoorplaten.

Pulpa, het merg, ook het vruchtvleesch, b. v. pulpa prunorum, pruimenmoes; pulpa dentis, de tandkiem; pulpa testis, het parenchym van den bal; adj. pulposus, merg bevattend, sappig, b. v. bot. pericarpium, een sappige vruchtdoos.

Puls, de brij; dimin. pulticula; adj. pultaceus, pulticularis, brijachtig.

Pulsatilis, pulseerend, kloppend, springend; fons pulsatilis, eene springbron.

Pulsatio, het kloppen, pulseeren; adj. pulsatorius, kloppend, b. v. dolor; verb. pulso, are.

Pulsiologium, pulsiometrum = sphygmometrum.

Pulsus, de pols, het kloppen van de aderen of het hart.

Pultatio, een brijachtig gezwel.

Pulverisatio, pulveratio, het tot poeder brengen, fijn maken; verb. pulvero, are; adj. pulveratus, gepoederd.

Pulvillus, pulvinulus, een klein kussen, eene peluw; pulvilli, entom. de ballen, afzonderlijke bekleedselen van de voetzool.

Pulvinar, pulvinarium, pulvinus, het kussen, een hoofdkussen; pulvinar medicatum, een kruidenkussen, een kruidenzakje.

Pulvis, het poeder, stof; pulvis pyrius of nitratus, het buskruid; adj. pulvinaris, —rius, poedervormig; pulverulentus, bestoven.

Pumex, het puimsteen; adj. pumiceus, uit puimsteen bestaande, puimsteenachtig.

Punctio, punctura, de steek, het steken; = paracentesis; verb. pingo, ère; pungens, punctorius, stekend, b. v. dolor.

Punctum, de punt, eene gestokene plaats; een kleine vlek; punctum saliens, het eerst waarneembare begin van het hart in het bebroede ei; punctum aureum, de gouden draad bij de buikvliesnaad; puncta lacrymalia, de traanpunten; punctum ossificationis, het uitgangspunt van de verbeening; punctum culminans of culminationis, het toppunt; dim. puncticulum, punctillum, punctulum; adj. punctatus, bot. en entomol. gestippeld; punctulatus,

bot. met puntjes, b. v. pollen; punctularis, met kleine vlekjes, b. v. febris punctularis = febris petechialis.

Puniceus, karmijn- of purperrood.

Pupa, entomol. de pop.

Pupilla, pupula, pupilio, het popje, de pupil of de opening in het midden van de iris; entomol. het middenpunt van de ocellus of oogvlek; adj. pupillaris, de pupil betreffende; membrana pupillaris, de pupillairmembraan, die tot aan de 7de maand van het foetusleven, bij wijze van uitzondering ook nog iets later, een volkomen tusschenschot vormt tusschen de voorste en achterste oogkamers.

Pupiparus, entom. poppen barend.

Purgamentum, purgatorium, een reinigend of afvoerend middel.

Purgatio, de zuivering, het afvoeren; purgatio menstrua, de regels bij de vrouw; purgatio puerperi of puerperarum, de wekelijksche vloed of kraamzuivering; verb. purgo, are, zuiveren; adj. purgans, purgativus; purgantia remedia, afvoerende middelen.

Purificatio, de zuivering; verb. purifico, are; adj. purificans, purificus, zuiverend; purificantia of purifica, zuiveringsmiddelen.

Purprium, een rood pigment in den rooden wijn, inzonderheid in den droesem, onoplosbaar in wijngeest, Batillat.

Purpura, het purper, de purperverw; de purperslak; bloedvlekken, de purperkoorts of vlekziekte, peliosis; adj. purpurens, purperkleurig; purpuratus, met purper geverwd; verb. purpurasco, ere, eene purperkleur aannemen of vertoonen.

Purpurinum, = oxylizarinezuur, Debus, meekrap-purper, Runge.

Purreenum, het purree, jaune indien, eene gele kleurstof, welke sedert

vele jaren uit Oost-Indie in Europa wordt aangevoerd, en om geel te verwen dient. Deze gele kleur is afkomstig van een geel zuur, dat hoofdzakelijk als magnesiaazout voorkomt en door Erdmann euxanthinezuur, door Stenhouse pureezuur wordt genoemd.

Purreenicum acidum, het purreezuur, $C^{40}H^{16}O^{21} + HO$, kristalliseert uit de alkoholische oplossing van het purree in glinsterende gele, met berberine overeenkomende naalden, is reukeloos en smaakt bitterzoetachtig. In kokend water is het tamelijk, in kokenden wijngeest en aether zeer gemakkelijk oplosbaar.

Purreenonum euxanthon, een kristallijn sublumaat, dat nevens koolzuur en water bij drooge distillatie van pureezuur ontstaat.

Purulentatio, bij nieuweren, purulentia, de etterachtige toestand; adj. purulentus, etterachtig, ettervormig.

Purus, zuiver, rein; subst. puritas, de zuiverheid.

Pus, de etter; adj. puriformis, ettervormig.

Pusillanimitas, kleinmoedig, kinderachtig; subst. pusillanimitas.

Pusillus, klein.

Pustula, de puist, etterpokken; pustula maligna, de boosaardige pokken, door overdracht van dierlijke vergiften; adj. pustulatus, pustulosus, met puisten bezet.

Pustulipora, een geslacht van koralen uit het krijt.

Putamen, de uitwendige schaal, een steenschil, notedop.

Putens, stinkend; verb. puteo, ere.

Puteus, de bron, eene put.

Putum = praeputium.

Putredo, putrescentia, putrilago, putror, putrefactio, de rotting;

putrescentia uteri, de rotting der baarmoeder = metritis septica; adj. putridus, putris; verb. putresco, ere, rotten; putrefacio, ere, in rotting doen overgaan.

Pyaemia, het bedeed zijn van het bloed met etter, hoofdzakelijk na phlebitis; adj. pyaemicus.

Pyapostasis, de etterverplaatsing; adj. pyapostaticus.

Pyarthron, de ettering van een gewricht, = arthropyosis.

Pyarthrosis, gewoonlijk = pyarthron.

Pyciniasia, ---masis, eene verdikking der sappen; adj. pycinimaticus, pynoticus, Kraus, eene verdikking der sappen bewerkend, daaruit voortspruitend.

Pynodes, dik, vast, dicht.

Pynodontidae, een familie van fossiele visschen uit de secundaire aardlagen.

Pynosis = pyciniasia; adj. pynoticus, verdichtend, verdikkend; pynotica remedia, verdichtende, vast makende middelen.

Pynotes, de dichtheid, het dicht of dik worden.

Pyechysis, de etteruitstorting.

Pyelitis, eene ontsteking van het bekken, inzonderheid van het nierbekken, Rayer.

Pyelolutron, een waschbekken, A. Vetter.

Pyelos, het bekken.

Pyemesis, het etterbraken.

Pyesis, pye, de ettering.

Pygraga, pygagria, de pijn in het stuitbeen.

Pyge, de stuit; het dikste, vetste gedeelte.

Pygmaeus, een dwerg.

Pygme, de voorarm, de el, cubitus.

Pygodidymus, twee gescheidene lichamen welke slechts door het heilig- of stuitbeen samenhangen.

Pygomeles, eene misgeboorte met overvloedige ledematen aan het stuitbeen.

Pygopterus, een geslacht van fossiele visschen uit het steenkool.

Pyinum, etterstof, waarschijnlijk een proteinetritoxyde, in allen gevallen voor den etter niet karakteristiek en wellicht van slijmstof dikwijls niet te onderscheiden, Schlossberger. Volgens Güterbock in droogen toestand een grauw poeder, in water niet volkomen oplosbaar.

Pylaema, het poortaderbloed.

Pyle, de poort; bij nieuweren ook: de poortader.

Pylemphraxis, eene verstopping van de poortader, door bloedstases; adj. pylemphracticus.

Pylephlebitis, de poortaderontsteking.

Pylorocleisis, de sluiting der portier van de maag.

Pyloroscirrhus, de kanker van de portier der maag.

Pylorostenoma, ---nosis, vernauwing van den portier.

Pylorus, de portier, wachter, benedenmond der maag; adj. pyloricus; valvula pylori of pylorica, het klapvlies van den portier der maag.

Pyoblenna, een etterachtig slijm; adj. pyoblennicus.

Pyoblennocystis, eene longetterbuil, vomica der long.

Pyoblennorrhoea, de ontlasting van een etterachtig slijm.

Pyocataracta, de etterstaar.

Pyocèle, de etterbreuk, ophoping van etter in den balzak.

Pyocenosis, de ontlasting van etter; adj. pyocenoticus.

Pyochezia, de ontlasting van etter, de etterachtige diarrhee.

Pyocoelia, eene ophoping van etter in de buikholte.

Pyocystis, de etterzak; adj. pyocysticus.

Pyodiathesis, de aanleg of geneigtheid tot ettervorming, zoogenoemde diathesis purulenta.

Pyoedema, het etterachtig oedema.
Pyogenesis, pyogenia, de ettevorming; adj. pyogenes, pyogeneticus, b. v. membrana, het etter afzonderende vlies.

Pyoma = pyema, pyesis.
Pyomèle, pyogmomele, eene ettersonde, ter bepaling van de hoeveelheid etter.

Pyometra, eene etterophoping in de baarmoeder; adj. pyometricus.

Pyon, etter; adj. pyicus, etterachtig; pyodes, etterachtig.

Pyonoma, eene boosaardige met verettering gepaarde zweer.

Pyophoritis, de etterende ontsteking van den eierstok.

Pyopericardia, —*cardium*, eene ophoping van etter in het hartezakje; adj. pyopericardiacus.

Pyophthalmia, de met verettering gepaard gaande oogontsteking; = pyophthalmus.

Pyophthalmus, het etteroog, hypopyum; adj. pyophthalmicus.

Pyophthisis, volgens sommigen: de met verettering gepaard gaande longtering; volgens anderen: de door een hevig verlies van etter ontstane uittering; adj. pyophthisicus.

Pyoplasia, eene verspreiding van den etter naar onderscheidene deelen, b. v. infiltratie daarvan in het celweefsel; adj. pyoplanicus.

Pyopneumonypostasis, het zakken van etter in de longen.

Pyopoësis = pyogenesis; adj. pyopoëticus, pyopoeus; pyopoëtica remedia, zoogenoemde etter makende middelen.

Pyoptysis, de uitwerping van etter, het etter spuwen.

Pyorrhagia, het plotseling uitwerpen van groote ettermassa's.

Pyorrhoea, eene aanhoudende ontlasting van etter; adj. pyorrhoeicus.

Pyoschecele, eene etterbalzakbreuk.

Pyösis, de verettering, ettering; = pyogenesis; = hypopyum.

Pyothorax, eene ophoping van etter in de borstholte; adj. pyothoracicus.

Pyotorrhoea, eene etter bevattende uitvloeiing uit de ooren; adj. pyotorrhoeicus.

Pyr, het vuur; ook eene zeer hevige koorts, Hippokrates; adj. pyrius, b. v. pulvis, het buskruit.

Pyra, pyre, de vuurhaard; eene verbrande plaats; de brandstapel; pestbui; in samengestelde uitdrukkingen; de koorts, inzonderheid eene ontstekingskoorts.

Pyracinicus, wijndruivenzuur bevattend.

Pyramis, de pyramide; pyramides l'erreini, de Ferreinsche pyramiden, bundels der piswegen in de nieren; pyramis cerebelli, een gedeelte van de vermis inferior cerebelli, dat de lange dwarsbanden bedekt; pyramides medullae oblongatae, de pyramidevormige lichamen in het verlengde merg; adj. pyramidalis, pyramōdes, in vorm met eene pyramide overeenkomend.

Pyrecticus, pyreticus, met koorts behebt, koortsachtig, b. v. morbi, met koorts gepaarde ziekten.

Pyremetinum, de door Reichenbach het eerst in het kreosoot gevondene braking verwekkende stof.

Pyren, pyrena, pyrene, de kern, vruchtpit; pyrenae, bot. de steenachtig geworden endocarpiën in de steen bevattende besvruchten; adj. pyrenus, bot. pitten bevattend; pyrenōdes, pyrenoides, met eene kern overeenkomend; apophysis pyrenōdes, het tandvormig uitsteeksel van den tweeden halswervel.

Pyretaetiologia, de leer van de oorzaken der koorts.

Pyreterium, de vuurhaard.

Pyretisosis, de koortsachtige toestand, febricitatio.

Pyretion, eene lichte koorts.

Pyretogenesis, —*genesis*, —*genia*, het ontstaan en de ontwikkeling der koorts; adj. pyretogeneticus, —*genius*, de pyretogenesis betreffende.

Pyretographia, de beschrijving der koorts; adj. pyretographicus.

Pyretologia, de leer betreffende de koorts; adj. pyretologicus.

Pyretontologia, de leer van het wezen der koorts.

Pyretophysiologia, de leer betreffende de natuur der koorts, = pyretontologia.

Pyretos, de koorts.

Pyretosymptomatographia, de beschrijving der koortstoevalen, = pyretographia.

Pyretosymptomatologia, de leer der koortsverschijnselen; adj. pyretosymptomatologicus.

Pyrexia, pyrexia, het aan de koorts lijden, een koortsaanval, tegenstelling: apyrexia.

Pyria, pyriama, een droog zweet, mosterd- of aschbad.

Pyriaterium, eene plaats of toestel ter aanwending van drooge zweetbaden; = pyria of pyriama.

Pyriatos, eene heete baksteen.

Pyricausta, pyricausta, plur., de verbrandingen.

Pyridinum, eene vluchtige basis in de oleum Dippeli, vormt eene kleurloze vloeistof, welke bij 120° kookt en een sterken, prikkelenden reuk heeft. Aan de lucht blootgesteld verkrijgt het geene kleur; in water lost het in alle verhoudingen op, in zuren met belangrijke ontwikkeling van warmte tot zeer oplosbare zouten.

Pyrigenaeus, —*geneus*, —*genes*, door het vuur voortgebracht.

Pyrine, pyrinum, eene organische stof, welke zou bestaan uit kool-

water- en zuurstof, en door Zimmermann in het water bevattend nederslag uit den dampkring, dauw, regen, sneeuw, enz. gevonden is.

Pyrite, zwavelijzer, een ijzererts, het pyriet.

Pyrochanicus, brandig kinazuur bevattend; acidum pyrochanicum, het brandig kinazuur.

Pyrocomenicum acidum, het brandig meconzuur, door verhitting van het comenzuur tot 275° te bereiden. Het is kristallijn, sublimeert bij 125°, smaakt bitter en is een zoo zwak zuur, dat het zelfs het koolzuur niet uit zouten uitdrijft. Het bestaat uit $C^{10}H^5O^5 + H^2O$ en is in water en alkohol gemakkelijk oplosbaar.

Pyrodes, pyroides, vurig, met vuur overeenkomend; tarweachtig.

Pyroenus, de wijngeest, brandewijn; adj. pyroenicus, geestrijk, wijngeest bevattend, spiritueus.

Pyrogallicus, brandig galluszuur bevattend; acidum pyrogallicum, het brandig galluszuur, wordt verkregen door sublimatie van goed gedroogd galnotenextract, het best bij 185°. Onlangs heeft Pettenkofer het aangetoond in den houtazijn uit de condensatietoestellen van de gasfabrieken. Het reduceert de edele metaaloxiden en geeft, met weinig water op het haar gebracht, daaraan eene zeer duurzaam zwarte kleur door zijne ontledingsprodukten.

Pyrogenesis, het ontstaan van het vuur; adj. pyrogeneticus.

Pyrogenus, door vuur gevormd, van gesteenten sprekende.

Pyroleosus, pyrooleosus, brandig olieachtig.

Pyrolignosus, brandig houtzuur bevattend; acidum pyrolignosum, het brandig houtzuur, houtazijn.

Pyrolithicus, brandig piszuur bevattend; acidum pyrolithicum of pyrouicum noemde Scheele aanvankelijk het blauwzuur, dewijl hij het verkreeg door drooge distillatie van urine en van vele pissteen.

Pyrologia, de leer betreffende het vuur, de vuurtheorie; de graanoogst.

Pyromania, de vuurwoede, groote neiging om vuur te zien of daarmee om te gaan; de zucht tot brandstichting of de onwederstaanbare begeerte om vuur aan te leggen; adj. pyromanes, pyromaniacus.

Pyromellithicus, brandig honigsteen-zuur bevattend; acidum pyromellithicum, het brandig honigsteen-zuur, ontstaat wanneer vrij honigsteen-zuur zeer langzaam uit eene retort gedistilleerd wordt, de overgaande olie verstijft tot eene witte kristallijne massa. Zij is in heet water alsmede in alcohol gemakkelijk oplosbaar, reageert sterk zuur, smelt bij verhitting en sublimeert; met alkaliën vormt het gemakkelijk oplosbare zouten.

Pyrometrum, een werktuig ter bepaling van hooge warmtegraden; een graanmaat; adj. pyrometricus.

Pyromorinicum acidum, het brandig morinelooizuur, ontstaat nevens CO^2 en brandige olie, wanneer het morinelooizuur tot 300° wordt verhit.

Pyronomia, de leer aangaande de natuur en de toepassing van het vuur; de aanwijzing tot het gebruik van het vuur bij scheikundige werkzaamheden; adj. pyronomus.

Pyropecticum of pyropectinicum acidum, het brandig pektinezuur, een zwart brandig zuur, waarin de pektinelichamen bij 200° , on-

der ontwikkeling van water en koolzuur overgaan.

Pyrophagus, een vuureter.

Pyrophorus = phosphorus; elke ontbrandende zelfstandigheid.

Pyros, het graan.

Pyrosis, het branden, eene hevige ontsteking, een brandend gevoel in de maag.

Pyrotechnia, —ce, de kunst om met vuur te werken, vooral bij scheikundige werkzaamheden, bij het bouwen van machines, enz.; de vuurwerkerskunst; p. chirurgica, de kunstmatige uitwendige toepassing van het vuur als geneesmiddel; pyrotechnicus, een vuurwerker.

Pyroticus, brandend, bijtend; pyrotica remedia = caustica.

Pyroxæen = angiet.

Pyroxylus, pyroxylus = pyrolignosus.

Pyroxylum, schietkatoen.

Pyrrhinum, eene met salpeterzuur zilver rood reagerende zelfstandigheid, welke Zimmermann en Brandes in het meteorische water gevonden hebben.

Pyrrholeum, pyrroleum, pyrrhæum, pyrrholinum, bases in steenkoolteer en branderige beenderenolie, welke men bij fractioneerde distillatie verkrijgt als eene olie, die aanvankelijk kleurloos en doorzichtig is, aan de lucht blootgesteld weldra geel, bruin, eindelijk zwart wordt. Anderson houdt de pyrrholbases voor gepaarde pikolinebases.

Pyrrhopinum, = chelerythrine, plantaardig alkaloïde in de gouwe.

Pyruricus, brandig piszuur bevattend; acidum pyruricum, brandig piszuur = blauwzuur, Scheele.

Pyrivicus, brandig druivenzuur bevattend, Berzelius; acidum pyruvicum, het brandig druivenzuur.

Pyulceus, pyulcon, pyulcus, een

werktuig om etter uit groote en diepe abscessen te verwijderen, vrij gelijk aan eene troikart.

Pyulcum, een etterbuisje, ter afleiding van etter uit geslotene plaatsen, = pyulceus.

Q.

Quadrangularis, quadrangulatus, vierkant, vierhoekig.

Quadrans, het vierde deel, in vier verdeeld.

Quadratus = quadrangularis; evenmatig; corpus quadratum, een evenmatig gebouwd lichaam.

Quadriceps, vierhoofdig.

Quadridentatus, viertandig.

Quadrifidus, vierspletig, vierdeelig.

Quadriga, een vierspan, de vierhoofdige kruisband voor de borst of het onderlijf, de harnasband.

Quadrifariam, viervoudig.

Quadrigenus, tweevoudig dubbel, viervoudig; eminentia quadrigena, de vierheuvelen in de herenen.

Quadrilobus, vierlobbig.

Quadrumanus, de vierhandige dieren.

Quadrupes, viervoetig; een viervoetig dier.

Quæstio, de vraag, het onderzoek; verb. quaero, ère.

Qualitas, de toestand; gesteldheid van eene zaak, van qualis; adj. qualificativus, uit den toestand voortspruitend, tegenstelling kwantitatief; rationes qualitativæ, de kwalitatieve verhoudingen.

Quantitas, de hoeveelheid, menigte, grootte, van quantus; adj. quantitativus, op hoeveelheid of grootte betrekking hebbend.

Quartanus, vierdaagsch, het vierde; febris, de vierdaagsche koorts.

Quartio, quaternio, quatrio, de talus of astragalus; quaternio ook; eene tijdruimte van vier dagen.

Pyuria, de ontlasting van eene etter bevattende urine; adj. pyuricus.

Pyxis, eene doos; dimin. pyxícula; pyxidium, bot. het kiemdoosje bij de mossen; adj. pyxidatus, pyxodes, doosvormig.

Quassatio, het schudden, roeren, fijn maken; verb. quasso, are.

Quaternarius, viervoudig, b. v. numerus quaternarius.

Quaterni, voor ieder vier; quaternis horis, alle vier uren; bot. folia quaterna.

Quercetinum, eene donker geel gekleurde stof, welke nevens suiker ontstaat bij de behandeling van het quercitrine met verdunde zuren.

Quercitrinum, het quercitronzuur, de gele kleurstof van den bast van *Quercus tinctoria*; een gepaard lichaam, dat in quercitrine en suiker kan worden omgezet, Rigaud.

Quercitum, eikelsuiker, bestaat uit $\text{C}^{12} \text{H}^{12} \text{O}^{10}$, kristalliseert in kleurloze zuiltjes, verliest bij 110° niets in gewicht, smelt bij 235° en levert dan een kristallijn sublimaat. Het werd het eerst door Braconnot in de eikels gevonden.

Quercus, de eik; adj. quercinus, quernus; frons querna, eikelooft; viscum quernum, de vogellijm.

Querela, questus, de klacht; verb. queror, èri.

Quies, de rust; adj. quietus; verb. quiesco, ère.

Quinatus, bot. vijftallig, b. v. folia.

Quincunx, vijf oncen.

Quinetinum, Marchand, een rood oxydatieprodukt, dat men uit het chinine verkrijgt door behandeling met zwavelzuur en loodsuperoxyde.

Quinquangularis, vijfhoekig, vijf kanten bezittend.
Quinquedentatus, bot. met vijf tanden.
Quinquedus, vijfspelig.
Quinquifolius, vijfbladig.
Quinquelobatus, quinquelobus, vijflobbig.
Quinquenervius, bot. vijfribbig.
Quinquenervius, vijfdeelig.
Quinquuplicatus, bot. vijfmalen gevouwen.

R.

Rabies, de woede, hondsdoelheid, waternrees; adj. rabidus, rabiosus.
Racemus, de tros; de kam, aan welken de druiven bevestigd zijn: de wijnbezie; bot. de tros, wanneer de aan den pedunculus zich in de lengte vormende bloemen van afzonderlijke steeltjes zijn voorzien; adj. racemosus, trosvormig, b. v. entomol. ovarium; bot. ranken vormend.
Radesyge, het noorweegsche uitslag, lepra norwegica, zie hoofdzake-lijk kenmerkend door knoepachtige gezwellen in het gelaat en aan het bovenste gedeelte van den hals, waaruit zich boosaardige zweren ontwikkelen. De bij ons somwijlen voorkomende of als zoodanig beschouwde radesyge ontwikkelt zich meer aan andere plaatsen van het lichaam, en wordt door velen voor eene syphiloïde gehouden.
Radiata, straaldieren.
Radicans, bot. wortels uitdrijvend, b. v. caulis; folia radicata, bladeren bij welke zich aan de punt wortels ontwikkelen.
Radius, de staf, stek, spaak, het spaakbeen aan den voorarm, de straal, lichtstraal; radius visorius, de gezichtslijn; bot. de straal

Quintanus, vijfdaagsch, telkens de vijfde; febris quintana, de vijfdaagsche koorts.
Quintus, de vijfde; essentia quinta, het eigenlijke wezen eener zaak.
Quini, ieder vijf; bot. folia quina, afwisselend vijf aan vijf staande.
Quotidianus, dagelijksch; alle-daagsch; febris quotidiana, de alle-daagsche koorts; adv. quotidie.
Quotus, de hoeveelste; adv. quot, hoeveel; quoties, hoe dikwijls.

of de randbloemen bij de samengestelde bloemen; radii, de afzonderlijke bloemsteelen bij de schermbloemen; dimin. radiolus, eene sonde, straaltje; verb. radio, are, stralen, uitstralen; adj. radiatus, bot. gestraald, b. v. flos, capitulum; radiata animalia, zoolog. de straaldieren.
Radix, de wortel; dimin. radícula, bot. het beginsel van den wortel bij het embryo van de plant; adj. radicalis, den wortel betreffend, b. v. bot. folia, de wortelbladeren; wortelstandig, b. v. planta; grondig, b. v. sanatio; adv. radicitus, grondig, van den wortel af aan.
Radula, het scheermes, de schaaf; verb. rado, ère, afschaven, uitkrabben.
Ramentum, het afgeschaafde; hamerslag, bij het smeden van het ijzer; kleine spaanders, b. v. ramenta succini, barnsteenspaanders; r. intestinum, darmafschaaftels, deeltjes van het epithelium, welke van het darm-slijmvlies loslaten.
Ramex, de breuk, hernia; adj. ramicosus = herniosus.
Ramificatio, de vertakking; adj. ramificatus, vertakt.

Ramus, de tak; dimin. ramulus, eene twijg; adj. rameus, bot. aan de takken zittend, b. v. folia; ramosos, vertakt; ramosissimus, zeer vertakt; b. v. caulis, een stengel welks takken meermalen zijn verdeeld.
Rana, de kikvorsch; rana bufo, de pad; adj. raninus; sperma raninum, kikvorschenieren; arteria ranina, de middenste en sterkste tak van de arteria lingualis.
Ranula, het kikvorschgezwel, onder de tong; ranula lapidea, een kikkergezwel, ten gevolge van steenconcrementen, welke de gemeenschappelijke uitmonding van den ductus Wartonianus en Bartholinianus onder de tong verstoppen.
Rapax, roofzuchtig, roofgierig; subst. rapacitas.
Raphanèdon, raphanèdon, eene dwarse breuk.
Raphania, raphania, de kieuwelziekte.
Räphe = rhaps.
Raphis, raphis, de naald, naai-naald; een kleine vischgraat.
Rapidus, snel, medeslepend; adj. rapide; subst. rapiditas, de snelheid.
Raptores, roofvogels.
Raptus, het medegesleept zijn, eene verstandsverbijstering; verb. rapio, ère, wegrooven, medeslepen.
Rarefactio, rarificatio, het losmaken, de verdunning; verb. rarefacio, ère, losmaken; rarefactionis remedia, losmakende, verdunnende middelen.
Rarus, zelden, dun staand, b. v. barba, een dunne baard; subst. raritas, de zeldzaamheid, het dun of ver uit een staan van vele deelen, b. v. tanden, haren, enz.; verb. rareasco, ère, los, dun worden.
Raxatio, het rochelen, uitspuwen.
Rasores, scharrelvogels.

Rasorium, het scheermes; eene schaaf.
Raspatorium, eene rasp, vijl voor de tanden; verb. raspo, are; adj. raspatus, geraspt, b. v. stannum raspatum, tinvijlsel.
Rasura, het scheren, afschaven; het geraspte.
Ratio, de rekening, de aard en wijze, b. v. ratio medendi, de wijze van behandeling; de verhouding; rationem habere, iets in aanmerking nemen; adj. rationalis, verstandig, op het verstand gebaseerd.
Ratiocinam, de gevolgtrekking, sluitrede; verb. ratiocinor, ari, een besluit trekken.
Raucus, ravicus, ravis, rauw, van de stem, heesch; subst. raucedo, raucitas, de heeschheid, eene schorre stem.
Reagens, tegenwerken; remedia reagentia, middelen ter opsporing of uitscheiding der bestanddeelen van scheikundige verbindingen; verb. reago, ère; subst. reactio, de tegenwerking, scheikundige reactie.
Realgar, rood zwavelarsenicum, arsenicum sulphuratum rubrum.
Realis, zakelijk, werkelijk voorhanden; subst. realitas, de werkelijkheid, het werkelijk aanwezig zijn.
Rebellio, de vernieuwing des oorlogs, des oproers; het oproer zelf; adj. rebellis, oproerig, b. v. morbus, eene steeds terugkeerende ziekte.
Recantatio, het terugroepen, de herroeping; verb. recanto, are.
Recens, nieuw, frisch; recens natus, infans, een pasgeboren kind.
Receptaculum, de vergaderbak; r. chyli, de melksaphouder, het begin van den ductus thoracicus, welke door het samenvloeien van de groote chylvaten gevormd wordt, meestal vóór den tweeden

of derden lendewervel; bot. de vruchtbodem; receptacula succi, sapvaten.
Receptio, het opnemen, de ontvangst, verb. recipio, ère.
Receptivitas, de prikkelbaarheid; adj. receptivus, prikkelbaar.
Receptum, het voorschrift van den geneesheer.
Receptura, de bereiding van voorgeschrevene geneesmiddelen.
Recessus, eene verdieping, holte, hoek; recessus hemisphaericus en hemiellipticus, de ronde en langwerpige groeve in den voorhof van het gehoororgaan; verb. recedo, ère, terugwijken.
Recidivus, terugkeerend, b. v. morbus; subst. recidiva, —vum, verb. recido, ère, het weder instorten.
Reciprocus, wederkeurig.
Reclinatio, het terugbuigen; de rugwaartsche buiging en nederdrukking, b. v. lentis of cataractae; verb. reclino, are; adj. reclinatus, omgebogen, terug geslagen.
Reclusio, het opsluiten, de opening; verb. recludo, ère, opsluiten, openen.
Recognitio, het onderzoek, de revisie; verb. recognosco, ère, doorzien, doorloopen, b. v. een geschrift.
Reconvalescentia = convalescentia, de herstelling; verb. reconvalesco, ère, beter worden.
Recordatio, de herinnering; verb. recordor, ari.
Recreatio, de uitspanning, verkwikking; verb. recreo, are.
Recrementum, de toestand van uit- of ontspanning; = recreatio.
Recrudescencia, het weder verergeren, weder uitbreken; verb. recresco, ère, weder uitbreken, op nieuw verergeren.
Rectificatio, de verbetering, zuivering, van vreemde bestanddeelen, b. v. van den wijngeest door eene herhaalde distillatie; ook het

recht zetten, b. v. van tanden; verb. rectifico, are, chem. zuiveren; adj. rectificatus, —tissimus.
Rectostenosis = proctostenosis.
Rectus, recht, juist; rectum, intestinum, de endeldarm; adv. recte.
Recurrents, teruglopend, b. v. nervus, de teruglopende tak van de zwerfende zenuw; verb. recurro, ère, terugloopen, wederkeeren.
Recurvatio, het terug- of ombuigen; verb. recurvo, are; adj. recurvatus, b. v. bot. stamina recurvata en reflexa, teruggekromde en achterwaarts omgeslagen meeldraden.
Recutitus = circumcissus.
Redintegratio, de vernieuwing, herstelling, verb. redintegro, are; adj. redintegratus.
Reductio, het terugvoeren, terugbrengen, b. v. van eene breuk, ontwrichting, uitzakking, als anderszins; verb. reduco, ère.
Reduvia, de nijd- of dwangnagel; = paronychia.
Redux, teruggekomen, wedergekeerd; morbus redux, eene teruggekeerde ziekte.
Refectio, de herhaling, het herstel, b. v. virium; refectorium, een vertrek waarin ververschingen bereid, vooral ook ververschingen of spijzen in het algemeen worden gebruikt, vooral in kloosters; verb. reficio, ère.
Reflexio, het achteroverbuigen, de terugkaatsing van eene werking; reflexio lucis, de terugkaatsing van het licht; adj. reflexorius, b. v. motus, de reflexbeweging, bij welke de opwekkende prikkel noch contractiel weefsel noch eene motorische zenuw onmiddellijk treft, maar eene zenuw, die haar geprikkelden toestand aan een centraalorgaan mededeelt, waarop door tusschenkomst van het laatste de prikkel op

motorische zenuwen overspringt; reflexus, teruggebogen, teruggekaatsd; bot. folia reflexa, teruggebogen bladeren; verb. reflecto, ère, achterwaarts buigen, terugwerpen.
Refluxus, de terugvloeiing; verb. refluo, ère.
Refractio, de breking; refractio lucis, de breking van het licht; refractio dosium, de vermindering in hoeveelheid van voorgeschreven geneesmiddelen; verb. refringo, ère; adj. refractus, gebroken, afgebroken, verminderd, b. v. doses, met zekere tusschenruimten toegediende giften van geneesmiddelen.
Refrigeratio, refrigerium, de bekoeeling, afkoeling; refrigeratorium, een koelvat; verb. refrigero, are.
Refutatio, de wederlegging; verb. refuto, are.
Regeneratio, de nieuwe vorming van deelen; verb. regenero, are.
Regimen, de verhouding, vooral de diaetetische levenswijze bij ziekten.
Regio, de streek, omstreek.
Regressivus, teruggaand, weder op-tredend, b. v. morbus; verb. regredior, gredi.
Regula, het voorschrift, richtsnoer, de regel, het liniaal; adj. regularis, regelmatig.
Regulus, een kleine koning, een metaalkoning, metaal als zoodanig; adj. regulinus, b. v. ferrum, ijzer als metaal, zuiver ijzer.
Regurgitatio, het weder uitwerpen, b. v. ciborum, het weder opstijgen en uitgestooten worden van spijzen; verb. regurgito, are.
Reiteratio, de herhaling; verb. reitro, are.
Rejectio, het af-, weg- of verwerpen; verb. rejicio, ère, verwerpen.
Relatio, het terugbrengen; de verhouding van eene zaak tot eene andere; het verhaal, bericht; adj.

relativus, op iets betrekking hebbend, betrekkelijk; adv. relative; verb. refero, erre.
Relaxatio, de verslapping; verb. relaxo, are; relaxantia remedia, verslappende middelen.
Remedium, een tegenmiddel, middel in het algemeen, geneesmiddel.
Reminiscentia, de gedachtenis, herinnering van het verledene; verb. reminiscor, nisci.
Remissio, het afnemen, de vermindering, b. v. virium, het verval der krachten; verb. remitto, ère, nalaten; adj. remittens, nalatend, b. v. morbi of febres, koortsen bij welke verschijnselen vrije tusschentijden, remissiën, maar niet intermissiën voorkomen, gedurende welke de verschijnselen geheel ophouden.
Remora, een weerhaak.
Remotio, de afstand, het ter zijde stellen; verb. removeo, ère; adj. remotus, verwijderd, b. v. causae, de verwijderde oorzaken; bot. folia of stamina remota, ver van elkander afstaande bladeren of meeldraden.
Ren, de nier; ren succenturiatus, de bijnier; dimin. renculus, reniculus, eene kleine nier; een nierkwabje; adj. renalis, tot de nier behoorend, de nier betreffend, b. v. vasa; reniformis, nier-vormig, b. v. bot. folia, aan de punt afgeronde bladeren, welke aan de basis twee ronde lobben hebben; semina reniformia, nier-vormige zaden.
Renisus, renitentia, de tegenstand; verb. renitor, niti.
Renovatio, de vernieuwing; verb. renovo, are.
Renuntiatio, de bekendmaking, het geleverde bericht van het bij een gerechtelijk onderzoek gevondene, visum repertum; verb. renuntio, are.
Reorganisatio, de herstelling van

eene organische stoornis, de herstelling of ook vervorming van eene bestaande of bestaan hebbende inrichting, personeel, enz.
Repandus, subrepandus, uitgeschulpt.
Repens, kruipend, bot. b. v. *caulis*, een stengel, welke op den grond ligt en wortels drijft; verb. *repo*, ère, kruipen.
Repentinus, plotseling optredend; adv. *repente*, plotseling.
Repercussio, het terug slaan, teruggedrijven; verb. *repercutio*, ère; remedia *repercutientia*, plotseling teruggedrijvende middelen.
Repetitio, de herhaling; verb. *repeto*, ère.
Repletio, het opvullen, weder vullen; verb. *repleo*, ère; adj. *repletus*, opgevuld.
Replicatus, entom. teruggeslagen.
Repositio, het terugbrengen, het herstellen, b. v. van eene breuk, ontwrichting, fractuur, enz.; verb. *repono*, ère.
Repraesentatio, de voorstelling van eene zaak; verb. *repraesento*, are.
Reproductio, het weder voortbrengen; verb. *reproduco*, ère.
Reproductivitas, het vermogen om weder voort te brengen; adj. *reproductivus*, weder voortbrengend, ter voortteling geschikt.
Repsolemicum acidum, een olieachtig zuur in plantenoliën, levert bij drooge distillatie geen kristallijn brandig oliezuur.
Reptile, een kruipend dier; verb. *repo*, ère.
Repugnantia, het wederstreven, de tegenspraak; verb. *repugno*, are; *repugnantia remedia*, middelen welke met de indicatie ter genezing in strijd zijn.
Repulsa, de afwijzing, b. v. *repulsam ferre*, op een examen druipen; *repulsio*, de afwijzing; verb. *repello*, ère.
Repundum, *spinae dorsi*, de verbui-

ging van de ruggegraat; verb. *rependo*, ère, wankelen, waggelen.
Requies, de rust, ontspanning; verb. *requiesco*, ère.
Res, de zaak, het voorwerp; *res in facto posita*, eene daadzaak.
Resectio, het wegsnijden; in de chirurgie vooral: het wegsnijden van een of meer gewrichtseinden, of van een beenstuk in de continuïteit van beenderen; verb. *resëco*, are.
Reserans, opensluitend, openend; remedia *reserantia*, openende middelen; verb. *resero*, are, ontsluiten.
Residuus, overblijvend; residuum of *residua*, plur., het overschot; verb. *resideo*, ère.
Resimus of *simus*, uitgetand.
Resina, hars; *resina elastica*, vederhars, caoutchouc; *gummiresina*, slijmhars; adj. *resinosus*, harsachtig; *resinatus*, met hars bestreken; *resiniferus*, hars bevattend; *resinodes*, harsachtig van voorkomen.
Resinoidea, samengestelde harsoplossingen, Béal.
Resinolea, enkelvoudige harsoplossingen, Béal.
Resinolica, harsverbindingen in het algemeen, Béal.
Resistentia, de wederstand, tegenstand; verb. *resisto*, ère.
Resolutio, de oplossing, verdeeling; r. *virium*, uitputting van krachten; r. *nervorum*, verlamming; verb. *resolvo*, ère, oplossen, verlammen; *resolventia remedia*, oplossende, verdeelende middelen.
Resonatio, resonitus, de weerklank, echo; r. *amphorica*, de resonance als van een gebroken pot, die men bij vele teringlijders door de auscultatie meent waar te nemen; verb. *resono*, are, weerklanken.
Resorptio, de opslorping; verb. re-

sorbeo, ère; *vasa resorbentia*, opslorpemde vaten.
Respiratio, *respiratus*, *respiramen*, *respiramentum*, het ademen; adj. *respirabilis*, voor de ademhaling geschikt; *respiratorius*, tot de ademhaling behoorend of daartoe dienend, b. v. *organa*; *respirator*, een toestel om de ademhalingswerktuigen buiten aanraking met koude lucht te houden; verb. *respiro*, are.
Restauratio, de herstelling; verb. *restauo*, are; *remedia restaurantia*, verkwikkende, de krachten herstellende geneesmiddelen.
Restis, de strik, streng, het koord, touw; adj. *restiformis*, koordvormig; *corpora restiformia*, de koordvormige lichamen aan het verlengde merg, of de middenste beenen voor de kleine hersenen.
Restitutio, de herstelling, teruggift; verb. *restituo*, ère.
Resumptio, het terug verkrijgen, b. v. van verloren krachten na ziekten; adj. *resumtivus*, *resumtorius*, b. v. *remedia*, het weder verkrijgen van verloren krachten, het toenemen der massa bevorderende middelen; verb. *resumo*, ère.
Resupinatus, bot. omgeslagen.
Resurrectio, het weder opstaan, de opstanding; verb. *resurgo*, ère.
Retardatio, de vertraging, b. v. van den pols; verb. *retardo*, are.
Rete, het net; *rete vasculosum*, een vaatnet; *rete malpighi*, het slijmnet van Malpighi; *rete vasculosum Halleri*, *corpus Highmori*, de vereeniging der *canaliculi seminales* aan den rand van den bal; *retia mirabilia*, de zoogenoemde (vaat-) wondernetten; dimin. *reticulum*, bot. de netvormige schede; zoolog. de muts, hoeve, de tweede maag der herkauwende dieren; adj. *reticularis*, *retiformis*, netvormig; *reticulatus*, netachtig, van een net voorzien.
Retentio, de terughouding, b. v. *alvi*, *urinae*, enz.; verb. *retineo*, ère.
Retepora, een geslacht van fossiele bryozoa.
Retina tunica, het netvlies van het oog; *retinitis*, de ontsteking van het netvlies, *amphiblestroditis*.
Retinaculum, een haak, bandje; zoolog. het vleugelhaakje aan de achtervleugels der nacht- en schemervlinders.
Retinitum, eene fossiele hars in frieschen turf, Mulder.
Retorta, een kromhals, werktuig voor scheikundige verrichtingen.
Retinoleum, harsolie, harstraan.
Retractio, het terugtrekken; *retractor*, de terugtrekker, een werktuig om de weeke deelen bij amputatiën terug te trekken en terug te houden; adj. *retractilis*, terug trekbaar; verb. *retrahio*, ère.
Retrimentum, de slakken, van erten, de ontlasting; *retrimenta*, de puinhoopen.
Retrocessus, *retrogressus*, het uitwijken, teruggaan; verb. *retrocedo*, ère, *retrogradior*, *gredi*.
Retroflexio, het ombuigen; verb. *retrofecto*, ère.
Retrogradus, teruggaand, teruggetreden.
Retropulsus, teruggedreven, b. v. *exanthema*; verb. *retropello*, ère.
Retroversio, de terugbuiging, b. v. *uteri*; verb. *retroverto*, ère; adj. *retroversus*.
Retusus, stomp, ingedrukt; b. v. bot. *folium*, een stomp, aan de punt eenigszins ingedrukt blad; entomol. teruggetrokken, wanneer in de overigens rechte eindvlakte zich eene groeve bevindt; verb. *retundo*, ère, afstompen.
Reunio, de hereeniging, b. v. van gescheiden deelen, wondranden, enz.; verb. *reunio*, ire.
Revaccinatio, de herhaling van de koepokinenting; adj. *revaccinatus*, op nieuw ingeënt.

Revelatio, de onthulling, openbaring; verb. revelo, are.
Reversio, de terugkeer, b. v. morbi; verb. revento, ère.
Revivificatio, reviviscentia, de herleving; verb. revivisco, ère, herleven.
Revolutio, eene hevige omwenteling in het organische of in het staatsleven; somwijlen = involutio, teruggaande vorming; verb. revolve, ère, omwentelen; adj. revolutus, bot. omgeslagen, bladren, in zich zelve gewonden, b. v. de schelp van den nautilus.
Revulsio, het hevig terugprikkelen; = evulsio; verb. revello, ère, men verstaat onder revelleren in de pathologie en therapie gewoonlijk: de ziekteprikkels, b. v. bloedsaandrang, niet slechts die van het lijdende deel uitgaan, maar ook naar een bepaald deel heen leiden, om aldaar onderdrukte werking te herstellen; adj. revulsivus, —sorius.
Rex, de regeerende, de koning; adj. regius, koninklijk; morbus regius, de geelzucht.
Rhabarberina remedia, rhabarbermiddelen; rhabarbaricum acidum = acidum chrysophanicum, het rhabarberzuur, komt niet alleen voor in den rhabarberwortel, maar ook in de *Parmelia parietina*, kristalliseert in goudgele naalden, is reuk- en bijna smaakloos, en laat zich slechts voor een gedeelte onontleed vervluchtigen; zijne zouten worden reeds door koolzuur ontleed.
Rhabdodes, rhabdoides, rhabdoideus, staaf- of rodevormig; sutura rhabdodes, de pijlnaad; subst. rhabdos, de staf, roede, wichelroede.
Rhachiaeus, rhachiadeus, de ruggegraat betreffende.
Rhachiagra, de jichtachtige (?) ruggepijn.

Rhachialgia, de meer nerveuse ruggepijn, bij sommigen: = colica Pictorum; adj. rhachialgicus.
Rhachiocampsis, de verbuiging of verkromming der wervelkolom.
Rhachioecyphosis, de achterwaartsche ruggegraatsverkromming, bult.
Rhachiodymia, de niet nerveuse ruggepijn; adj. rhachiodynicus.
Rhachiologia = rhachiocampsis.
Rhachiomyelitis, de ruggemergsontsteking; adj. rhachiomyeliticus.
Rhachiomyelophthisis, deruggemergstering; adj. rhachiomyelophthisicus.
Rhachioparalysis, de ruggemergsverlamming; adj. rhachioparalyticus.
Rhachiophyma, een gezwell aan eene uitzetting van de ruggegraat; een vleeschuitwas aan den rug.
Rhachioplegia, de verlamming van het ruggemerg ten gevolge van eene beroerte, apoplexia spinalis; adj. rhachioplegicus.
Rhachiorrheuma, de rheumatische ruggegraatspijn, het lendenwee; adj. rhachiorrheumaticus.
Rhachioscolioia, —scoliosis, de verbuiging van de wervelkolom naar eene zijde, een zijdelingsche bult; adj. rhachioscolioticus.
Rhachiotomia, het openen van de wervelkolom; rhachiotomum, —mus, een werktuig om de wervelkolom te openen.
Rhachis, de graat, ruggegraat, spil; bot. deels de middennerf van het blad, deels de gemeenschappelijke bloemsteel, pedunculus communis.
Rhachitae, musculi, de rugspieren.
Rhachites, myelos, het ruggemerg.
Rhachitis, bij nieuweren: rachitis, rhachitismus, de zoogenoemde engelsche ziekte; rhachitis agnorum, veter. de ledenpest der lammeren; adj. rhachiticus.
Rhachos, rhachus, rhacos, rhagos, een doorn, naald, huidspleet, uitgetrokken draad, pluksel.

Rhacoma, eene opengescheurde plaats; rhacosis, het openscheuren; adj. rhacodes, als het ware ingescheurd, gekerfd, rimpelig.
Rhaebos, krom, gebogen.
Rhaebosceles, krombeenig; subst. rhaeboscelia.
Rhaebosis = rhaeboscelia.
Rhagadia plur., kloven in de huid, inzonderheid aan den anus.
Rhagas, eene huidkloof na constitutionele syphilis; meestal in plur., rhagades, gebruikelijk.
Rhages plur., druivepitten, wijnbeziën, vooral gedroogde of rozijnen; de ronde vleezige deelen aan de uiterste vingerdeelen; adj. rhagicus, rhagodes, rhagoides, rhagoideus, druifvormig; tunica rhagodes, het druivevlies van het oog, uvea.
Rhanter, een werktuig om mede te besprenkelen, te bevochtigen; de binnenste ooghoek, om de inzonderheid hier aflopende tranen.
Rhaphe, raphe, de naad, de chirurgische naad, de vereeniging van de schedel-, aangezichts- en andere breede beenderen; de zichtbare lijn, welke over den bilnaad alsmede over de benedenvlakte van den penis en over het midden van den balzak verloopt; bot. de navellijn, het aangegroeide gedeelte van de navelstreng.
Rhaphiancistrum, raphidancistrum, de haaknaald, om de iris voor den dag te halen, Emden.
Rhaphidagōgus, de naaldhouder.
Rhaphiostixis, raphidostixis, het steken met naalden, de acupunctuur.
Rhaphosymphysis, het vergroeien der beennaden; adj. raphosymphyticus.
Rhastōne, de behendigheid, zachtheid bij het doen van een of ander.
Rhastoneusis, het verlichten, zachter maken.

Rhæteurynter, een tweearmig of tweelobbig uitzettingswerktuig voor de baarmoeder, schede en dergelijke deelen, welks armen van het midden af aan divergeeren, Ph. Ricord.
Rhege, de kloof, scheur, spleet, de kwetsuur, het ondergelopen zijn met bloed; bij sommigen = rhexis; adj. rhecticus, verscheurbaar, door verscheuring ontstaan.
Rhegma = rhege; ook het openbreken van abscessen, Hippokratès.
Rhegmias, wie eene kloof heeft, bij wien iets gespleten of opengebarsten is, b. v. een longabsces, enz.
Rhegmos, = rhegma; = rhexis.
Rhembasmus, het rondloopen, inzonderheid het slaapwandelen.
Rhembe, rhembus, het rondwalen, het onregelmatig optreden van koortsaanvallen, Aretaeus.
Rhenchus, rhenxis, het knarsen.
Rhenocinium, bij sommigen: de rijnwijnstof, die aan rijnwijn het eigenaardige bouquet zou geven.
Rheophōrus, de drager van den elektrischen stroom bij de toepassing van het Faradismus.
Rhetoranche, de keelontsteking bij den redenaar, welke zich door aanhoudend en luid spreken ontwikkelen en somwijlen met den dood eindigen zoude.
Rheuma, de vloeijing, bovenmatige ontlasting van slijmachtige stoffen uit den neus en de luchtwegen.
Rheumaesthesia, de rheumatische prikkeling of pijn ten gevolge van rheuma, C. H. Schultz.
Rheumarthrit, eene volgens sommigen uit rheumatisch primair lijden ontstane jicht.
Rheumarthrosis, het rheumatismus van de gewrichten.
Rheumatalgia, de rheumatische pijn; adj. rheumatalgicus.

Rheumatismus, = rheuma; adj. rheumaticus.
Rheumatocolica, de rheumatische koliek.
Rheumatodinia, tegenwoordig niet wezenlijk verschillend van rheumatalgia; adj. rheumatodynicus.
Rheumatopyra, —pyretos, de rheumatische koorts; adj. rheumatopyricus, —pyreticus.
Rheumodontalgia, de rheumatische tandpijn.
Rheumophthalmia, de rheumatische oogontsteking; adj. rheumophthalmicus.
Rheumophthalmoblennorrhoea, de rheumatische oogslimvloed.
Rheumopneumonia, rheumatopneumonia, de rheumatische longontsteking.
Rheumorchitis, de rheumatische balontsteking.
Rheumothorrhoea, de rheumatische oorsvloeiing.
Rhevis, de verscheuring, het barsten; haemorrhagia per rhexin, eene door het barsten van vaten ontstaande verbloeding.
Rhcnosis, het rimpelig worden, inschrompelen; rhicnotes, het rimpelig of verschrompeld zijn.
Rhigos, de koorts, koude, huivering.
Rhin, de neus; rhines, de neusgaten; adj. rhinicus.
Rhinalgia, de neuspijn; adj. rhinalgicus.
Rhinanchone, rhinangia, de vernauwing van den neus.
Rhinantralgia, eene pijn in een van de neusholten.
Rhinarium, een kleine neus; entom. het voorste deel van den neus.
Rhinelcos, eene neusweer.
Rhinencephalus, eene misgeboorte met een snuitachtigen neus en slechts één oog, Geoffroy St. Hilaire.
Rhinenchysis, het inspuiten in den neus; rhinenchyta remedia, midelen om in den neus te spuiten.

Rhinenchyta, —tes, de neusspuit.
Rhinitis, de neusontsteking; adj. rhiniticus.
Rhinoblennorrhoea, eene slijmvloeiing uit den neus; adj. rhinoblennorrhoeicus.
Rhinobyon, rhinobysma, een werktuig om den neus te stoppen, tot het tamponneeren van de neusgaten bij profuse verbloedingen.
Rhinocarcinoma, de neuskanker; adj. rhinocarcinomaticus, —tosus.
Rhinocatharrhus, neuscatarrhus.
Rhinocleisis, de sluiting, verstopping van den neus.
Rhinocnesmus, het jeuken, kriebelen in den neus.
Rhinodynia, de pijn in den neus; adj. rhinodynicus.
Rhinogramma, de zoogenoemde neustrek, welke aan het bovenste gedeelte van den neusvleugel begint, in een halven cirkel de buitenste lijn van de commissuur der lippen omvat, en, inzonderheid in verband met den wangtrek, een karakteristiek kenteken van onderbuikslijden zijn zoude, Jadelot.
Rhinolithos, een traansteen in den neusgang, ductus nasalis of canalis lacrymalis; adj. rhinolithicus.
Rhinophonia, het spreken door den neus; adj. rhinophonicus.
Rhinoplastica, —ce, de kunstmatige, operatieve vernieuwing van den neus; adj. rhinoplasticus.
Rhinopolypus, eene neuspolyep.
Rhinoptes, rhinopicus, een over den neus scheelziende; rhinoptia, rhinopia, rhinopsis, het scheelzien over den neus.
Rhinorrhagia, het neusbloeden; adj. rhinorrhagicus.
Rhinorrhaphie, —phia, de neusnaad, de operatie van de zoogenoemde epicanthis door middel van het uitsnijden eener huidplooi aan den neuswortel, v. Ammon.

Rhinorrhoea, eene uitvloeijing uit den neus; adj. rhinorrhoeicus.
Rhinoscopium, de neusspiegel, Luer.
Rhinostegnosis, —stenosis, neusverstopping; —vernauwing.
Rhinotriches, sing. rhinotrix, de haren in den neus.
Rhipipterus, rhipopterus, waaier-vleugelig.
Rhipis, de waaier.
Rhiza, de wortel; adj. rhizodes, rhizoides, wortelachtig; rhizoticus, den wortel betreffend.
Rhizagra, de worteltang, tot het uittrekken van de tandwortels.
Rhizoblastae plantae, de wortelkiemmen, wortelkiemenden, de grootere afdeeling der geoblasten, welke zaad een snaveltje heeft en aanstonds wortels uitdrijft.
Rhizocarpus, wortelvruchtig.
Rhizogonium, een loofmos met vruchtdragende wortels.
Rhizologia, het verzamelen van wortels, het kruidenlezen, voor apotheken, de leer aangaande de wortels; rhizologus, een verzamelaar van wortels of kruiden.
Rhizoma, de wortelstok; het ziekelijk gevormde wortelvezelweefsel, Ritgen; adj. rhizomaticus, den wortelstok betreffende; rhizomatodes, —toides, —toideus, wortelstokachtig, wortelstokvormig.
Rhizonychia, de nagelwortel, eene ziekte van den nagelwortel.
Rhizomorpha, een in diepe putten voorkomend plantengeslacht, bestaande uit sterk phosphoresceerende wortelachtige vormsels.
Rhizophagus, wortelen etend, van wortelen levend.
Rhizophloeinum, rhizophloeum, de wortelbaststof, = phloridzine.
Rhizopoda, wortelvoetigen, de laagste klasse der protozoa.
Rhizosis, het wortelen, het wortel schieten.
Rhizospermae, plantae of filices,

varenkruiden, welker vrucht aan den wortel een kogel- of knolachtig voorkomen heeft.
Rhizospöra, rhizosporae plantae, gewassen welke zich door de wortels voortplanten, C. H. Schultz.
Rhizotomia, het wortels snijden; bij de ouden = pharmacia; rhizotomus, bij de ouden = pharmacopoeus; wat de wortels afsnijdt en vernietigt, vandaar ook: grondig genezend.
Rhodacne, rhodinacne = acne rosacea, Bateman, de zuipersvinnen, koperneus, Mason Good.
Rhodanum, het rhodan, zwavelcyan, als zoodanig afzonderlijk niet bekend, maar enkel in zijne verbindingen, Schlossberger.
Rhodelacon, —um, rozenolie.
Rhodeoretinum, het in aether onoplosbare bestanddeel van de jallappehars; rhodeoretinium acidum, het rhodeoretinezuur, een omzettingsprodukt van het met water bevattend alkali behandelde rhodeoretine.
Rhodinos, roosachtig, rosatus; rhodion oleum, rozenolie.
Rhodium, rhodium, een door Wollaston in het platina-erts ontdekt, zeer broos, zeer moeilijk smeltbaar metaal; vroegere benaming van een zeer scherp bijtend poeder.
Rhodius, rooskleurig, rozerood, rozegeur verspreidend.
Rhodizicus, rhodizonzuur bevattend; acidum rhodizicum, het rhodizonzuur; bij de distillatie van kalium, uit CKO met kool, zijn de kaliumdampen vergezeld van eene zwarte massa, welke uit $\text{C}^7\text{C}^7 + \text{K}$ schijnt te bestaan en zich bij oplossing in water ontbindt. Hierbij zou zich eerst het kalizout van een zuur vormen, welks meeste zouten rozerood zijn gekleurd, en welke men daarom rhodizonzuur noemde. In

eene oplossing in water ontbindt zich dit zout zeer spoedig, en onder zijne omzettingsprodukten vindt men zuringzuur en krokonzuur kali.

Rhodocrinus, een geslacht van encrinieten.

Rhodomel, — *meli*, rozehonig.

Rhodosaccharum, de rozesuiker; adj. *rhodosaccharinus*.

Rhodostagma, het gedistilleerde, door distillatie verkregene, rozewater; de gedistilleerde rozenolie.

Rhodotannicum acidum, het rhodotannazuur, uit de bladeren van *Rhododendron ferrugineum*, in zuiveren toestand een barnsteengeel, zuurachtig wrang smakend poeder.

Rhodoxanthinum, eene gele kleurstof, welke zich afzet als men rhodotannazuur met meniraalzuuren verwarmt.

Rhoë, de vloeijing, uitvloeijing; adj. *rhoicus*, *rhoëdes*, vloeïend, vlietend, aan eene uitvloeijing lijdende.

Rhoëdësis = *anarrhophesis*, het slurpen, inslurpen.

Rhoëzus, kattedegespinn, — gesnor, bij vele hartziekten waarneembaar.

Rhoge, *rhogma*, — *me*, — *mus*, *rhox* = *rhegma*, een lange schedelspleet.

Rhombedron, *rhomboëdron*, een lichaam of een kristalvorm met ruitvormige vlakken.

Rhombocædron, een lichaam of kristal met acht ruitvormige vlakken.

Rhombododecaëdron, *rhomboidalidodecaëdron*, een lichaam met twaalf ruitvormige vlakken.

Rhombus, het ruitenvierhoek of het schuine vierkant; zool. *tarbot*; adj. *rhombeus*, — *bicus*, — *bodes*, — *boides*, — *boides*, — *boidalis*, ruitvormig; *musculi rhomboides*, de ruitvormige spieren, aan den rug; bot. b. v. *folium r.*

Rhomma, *rophema*, het opgeslurpte,

een slurpmiddel, slurpei; ook wel: het sorbet bij de Turken.

Rhonchus = *rhenchus*, het knarsen; tegenwoordig gewoonlijk het snorkende geluid in zieke longen; r. *crepitans*, het knappende, r. *consonans*, het consoneerende, r. *cavernosus*, het holte-, *rhonchus sibilans*, het fluitende, r. *humidus* en *siccus*, het vochtige en drooge knappen of snorken; adj. *rhonchodes*, *rhonchosus*.

Rhopalismus, het slaan met de knods; de sterke erectie van het mannelijk lid.

Rhopalon, de knods, het mannelijk lid.

Rhōpe, de aandrang van eene vloeistof; de ziekelijke aandrang van bloed of sappen naar eenig deel.

Rhopësis, het inslurpen.

Rhotacismus, het te scherp uitspreken van de letter R, het zoogenoemde brauwen.

Rhyas, de tranenvloed, het wegteren van de *carunculae lacrymales*.

Rhyncholites, de fossiele kaken van koppootigen.

Rhynchonella, een geslacht van fossiele armpootige tweekleppige weekdieren.

Rhynchosaurus, een sauriër uit de Warwick-zandsteen.

Rhynchotus, een insect met langen snuit.

Rhynchus, de snuit, snavel.

Rhyophthalmuria, de uitvloeijing van urine uit de oogen.

Rhyostomaturia, de ontlasting van urine uit de speekselklieren en andere deelen van de mondholte.

Rhyparia, de vuilheid, onreinheid der eerste wegen; adj. *rhyparus*.

Rhyphia, *ryphia*, *rupia*, eene huidziekte met hypertrophische zweervormingen, welke laatste in vorm eenige overeenkomst hebben met eene indische munt: de ropy.

Rhypos, *rhypus*, de vuilheid, in-

zonderheid op de huid, op uitslag of zweren.

Rhyptica remedia, zuiverende middelen.

Rhysis, het uitvloeien.

Rhyssema, de rimpel; adj. *rhyssos*, een armzalig voorkomen bezittend.

Rhytelminthes, de gerimpelde wormen, helminthen.

Rhythmus, de tijdmaat; bij sommigen, Henle: = typus, b. v. bij tusschenpoozende koortsen; adj. *rhythmicus*.

Rhytidosis, het rimpelen, gerimpeld worden, wegteren des oogappels, waarbij de uitwendige vliezen zich rimpelen; adj. *rhytidoticus*.

Rhytis, de rimpel.

Rigiditas, de stijfheid, strakheid; adj. *rigidus*, stijf, broos, b. v. *cutis*; verb. *rigeo*, ère, stijf of strak zijn; *rigesco*, ère, stijf worden.

Rigor, de verstijving; *rigor mortis*, de doodsverstijving; *rigor nervorum*, de stijfkramp, tetanus.

Rima, eene spleet, kloof; *rima pudendi*, de schaamspleet; *rima palpebrarum*, de ooglidspleet; *dimin.* *rimula*; adj. *rimosus*, gespleten, spleetig, b. v. *caulis*.

Ringens, bot. grijnzend, den mond openend, b. v. *flos* of *corolla*.

Ripa, de oever; adj. *riparius*.

Risigallum, *rissigallum* = *Realgar*.

Risus, het lachen; *risus sardonius*, het krampachtige lachen, de lachkramp; adj. *risorius*, het lachen betreffend, lachen veroorzakend; *musculus risorius santorini*, de lachspier, een bundel van de *musculus latissimus dorsi*; verb. *rideo*, ère.

Ritus, het gebruik, de gewoonte; *ritus ecclesiasticus*, het ceremonieel bij godsdienstige of andere plechtigheden.

Rivus, een kleine vloed of stroom, een beek; *rivus electricus*, de

elektrische stroom; adj. *rivalis*.

Rob, roob, rohab, een verdikt vruchtensap, b. v. roob *dauci*, *juniperi*.

Robur, de kracht, sterkte; verb. *robōro*, are; *roborantia remedia*, versterkende middelen.

Roccellinum, ontstaat bij het koken van beta-orsellzuur met water of alcohol; witte, haarvormige, als zijde glinsterende kristallen, welke met loodkalk eene bestendige groene kleur vormen; in kokend water niet, in kokenden wijngeest moeilijk oplosbaar. *Roccellinum acidum*, het rocellazuur, eene soort van vetzuur, dat van de andere zuren der korstmossen gescheiden kan worden, doordat het met kalk een onoplosbaar zout vormt.

Rodens, knagend, afvretend, b. v. *dolor*, eene knagende pijn; verb. *rodo*, ère, afknagen, afvreten; subst. *rosio*, het afvreten.

Rorella, de fijne dauw.

Ros, de dauw; *ros sylvestris*, de wilde rozenmarijnstruik, *Ledum palustre*; adj. *rorifer*, *roriferus*, dauw brengend of aantrekkend; *rorulentus*, entom. bestoven; verb. *roro*, are, dauwen, druppelen; *roratus*, *roridus*, bedauwd.

Rosa, de roos; = *erysipelas*; adj. *rosaceus*, *roseus*, rozig, roosachtig, rooskleurig; bot. *corolla rosacea*, wanneer zich vijf vrij ronde, regelmatige, bijna zittende bloembladjes vertoonen; *rosatus*, met rozen bereid of bedeeld, b. v. *unguentum*, rozezalf; mel. r., rozehonig.

Roseola, een roosje, een huiduitslag, overeenkomende met dat van het roodvonk, nu eens koortsachtig, dan eens zonder koorts, zelfstandig of ook symptomatisch, b. v. bij typhus.

Rosindenum, volgens Berzelius een ternair radikaal, als welks oxyde hij het indine beschouwt.

Rositum, een rood pigment in roode wijnen.

Rossalia, rossania, in en bij Napels: de vuurvlekken, purpureae; somtijds: de mazelen.

Rostrum, de snavel, ook de snuit; rostrum sphenoidale, de wiggebeensnavel, eene uitstekende lijst aan het voorste gedeelte van het wiggebeenslichaam; dimin. rostellum, een kleine snavel of snuit; adj. rostratus, gesnaveld, snavelvormig; b. v. bot. pericarpium.

Rota, het rad; dimin. rotula, een klein rad, eene kleine rol; anatom. rotula of eminentia capitata, de hoofdvormige verhevenheid aan het einde van het opperarmbeen, tusschen de rol en den buitensten gewrichtsknobbeld; rotulae, pharmac. kogeltjes, bolletjes, b. v. rotulae menthae piperitae.

Rotatio, het draaien, draaigewricht; verb. roto, are; bot. corolla rotata, de radvormige bloemkroon.

Rotator, anatom. = rolheuvel; ook = rolspeer.

Rotundio, de afronding; verb. rotundo, are; adj. rotundatus.

Rotunditas, de schijfvormige ronding; adj. rotundus, rond, schijfvormig.

Rubedo, de roodheid.

Rubefaciens, rood makend, b. v. remedia, rood makende middelen, verb. rubefacio, ère.

Rubellus, roodachtig; ruber, rubens, rood; verb. rubeo, ère, rood worden, zich schamen.

Rubeola, gewoonlijk rubeolae, plur., roode stipjes.

Rubeus, rood; stibium sulphuratum rubeum = kermes minerale.

Ruberythrinicum acidum, het rube-rythrinezuur, een zuur koolhydraat uit een afkooksel in water van oost-indischen meekrapwortel bereid, kristalliseert in als zijde glinsterende, heldergele zuil-

tjes, lost moeielijk op in koud, gemakkelijk in heet water, alkohol en aether, met eene goudgele kleur; in waterhoudende bijtende alkaliën lost het op met bloedroode kleur, en gaat, met overvloedig kali gekookt, over in eene purperen vloeistof, uit welke zich door zuren het meekrappigment, alizarine, in oranjegele vlokken uitscheidt, terwijl in de oplossing suiker verschijnt.

Rubia tinctorum, de meekrap.

Rubiacinum, het meekrap-oranjegeel, eene kleurstof in meekrap, kristalliseert in glinsterende plaatjes of naalden, die eenigszins in groen overgaan en zich volkomen laten sublimeren; in kokend water of wijngeest lost het eenigszins op met gele, in alkaliën met purperen kleur, wordt uit de laatste oplossing door zuren in gele vlokken nedergeploft; rubiacinum acidum, het rubiacinezuur, ontstaat door oxydatie van rubiacine, wanneer men het met eene oplossing van ijzerchloride of salpeterzuur ijzer-oxyde kookt.

Rubianum, eene bittere stof in den meekrapwortel.

Rubichloricum acidum, het rubichloorzuur, een ontbindingsprodukt van het meekrap-afkooksel; kleurloos, in water en alkohol oplosbaar, onoplosbaar in aether, bijna reukloos, flauw van smaak. Met zoutzuur verwarmd, wordt het aanvankelijk blauw, vervolgens groen, en zet een donkerroode kleur oplosbaar poeder, chlorrubine af.

Rubicundus, rood.

Rubigo, roest, brand in het koorn.

Rubor, de roodheid, schaamroodheid, ook de schaamachtigheid.

Rubrica, rood krijt.

Ructamen, ructatio, ructus, het oprispen.

Ructositas, eene habitueele oprisping; adj. ructuosus.

Ruderatum, een puinhoop.

Rudimentum, het eerste ruwe begin; het overblijfsel.

Rudis, ruw in handelingen, onbeschaafd; subst. ruditas.

Ruditus, het schreeuwen, vooral ook het balken van den ezel.

Rufigallicum acidum, het roode gal- luszuur, kermesroode kristallen, welke het met zwavelzuur verwarmde galluszuur afzet.

Rufinum, eene roode hars, ontstaande wanneer zwavelzuur in de koude op salicine werkt.

Rufus, roodachtig, roodharig.

Ruga, de rimpel, vouw, plooi; adj. rugosus, rimpelig, gevouwen, geplooid; bot. b. v. folium, een gerimpeld blad; rugosissimus, entom. zeer oneffen; rugositas, het rimpelen, ineen schrompelen, fronsen, corrugatio.

Rumen, de eerste maag of pens bij de herkauwende dieren.

Ruminatio, het herkauwen; verb. rumino, are; ruminantia animalia, de herkauwende dieren; ruminatus, bot. gemarmerd, b. v. endospermium; afgeknaagd.

Rumpens, verbrekend.

Runcina, de zaag; adj. runcinatus, bot. schaafsgewijs vindeelig, b. v. folium.

Rupes, de rots, klip, de schaamlippen bij de vrouw; adj. rupestris.

Rupia = rhyphia.

Ruptibilitas, de breekbaarheid; adj. ruptibilis, ruptilis, bot. openscheurend, b. v. pericarpium, een pericarpium dat zich onregelmatig opent.

Ruptio, ruptura, het verscheuren, de scheur, spleet, het barsten; adj. ruptorius, verscheurend; ruptorium remedium, een het open-

breken van een gezwel bevorderend middel; verb. rumpo, ère.

Rus, het veld, het land; rusticus, rusticanus; adj. het land betreffend, boersch; subst. de landman, boer; rusticitas, het boersche voorkomen of gedrag; verb. rusticor, ari, op het land leven.

Rusci oleum, de berkenolie.

Rusma, het bijtmiddel om de haren te vernietigen bij de Turken.

Rutilinum, een met saliretine polymere stof, daar de formule het dubbel is van die van het laatste. Het ontstaat door de werking van sterk zwavelzuur op saligenine of salicine, is slechts in verbinding met zwavelzuur bekend. Deze verbinding is paars, in zwavelzuur, maar niet in water of alkohol oplosbaar.

Rutinum of acidum rutunicum, het rutine- of rutidezuur, volgens Schlossberger waarschijnlijk identisch, deels in de bladeren van de wijnruit, *Ruta graveolens* volgens Bornträger; deels in de bloemknoppen van *Capparis spinosa*, kappers, volgens Rochleder; deels in de chineesche gele besen, volgens Stein. Het rutinezuur, van Bornträger en Rochleder, vormt kleine geelachtige kristallen, die zich niet laten ontkleuren; het is smaakloos, kleurt in zijne alkoholische oplossing lakmoes rood, smelt bij 180° zonder water af te geven, en verstijft bij het bekoelen in kristallen. Onder toetreding van lucht gesmolten riekt het naar caramel en verbrandt ten laatste met vlam. Het is in koud water en alkohol bijna onoplosbaar, gemakkelijk in beiden bij het koken oplosbaar. Met matig geconcentreerde mineraalzuren kleurt het zich aanstonds citroengeel en lost zich bij verhitting met de zelfde kleur op.

S.

Sabadillinum, een alkaloïde in sabadillezaad en witten nieswortel, kristallijn, zeszijdige zuilen, kleurloos, onverdraaglijk scherp, smelt bij 200° en lost op in kokend water. Sommigen houden het voor eene natronverbinding van veratrine.

Sabulum, het zand, gruis; *sabulum conari*, het hersengruis in de pijnappelklier; adj. *sabulosus*.

Saburra, meestal *saburrae*, ballast, onreinigheden der eerste wegen; *saburrae verminosae*, ongemakken ten gevolge van wormen; adj. *saburralis*.

Sacchar, *saccharum*, suiker; s. *hordeatum*, gerstesuiker; s. *lactis*, melksuiker; s. *melitense*, melissuiker; s. *saturni* = *plumbum aceticum*; adj. *saccharatus*, met suiker bedeed, gesuikerd, b. v. *aqua*, suikerwater; *saccharinus*, suikerachtig, met suiker overeenkomend; *saccharina remedia*, suiker bevattende middelen.

Saccharinita, de klassen der plantensuikers, in welke de riet-, manna-, druive-, zoethoutsuiker, enz. onderafdeelingen vormen, Desvaux.

Saccharite, een soort van veldspaat, het sacchariet.

Saccharogalacticus, *saccholaeticus*, melksuikerzuur bevattend, b. v. *acidum*, het melksuikerzuur.

Saccharogalactorrhoea, een melkvloed met groot suikergehalte.

Saccharolea, zoogenoemde oliesuikers, *elaeosacchara*, Béal.

Saccharolica, de suikerverbindingen in het algemeen, volgens Béal.

Saccharomyce, de gistingszwam, in of op gistende zelfstandigheden.

Saccharorrhoea, de uitscheiding van zoete stoffen; de ziekelijke ontlasting van suikerachtige stoffen, b. v. met de urine, het speeksel, de uitwerpsels uit de longen, enz.

Saccharurea, geneeskrachtige suikerverbindingen met vloeibare middenstoffen, b. v. stropen, Béal.

Sacchogummita, *saccharogummita*, volgens Desvaux: de eigenaardige suikerstof in het zoethout.

Saccholactas, bij nieuwere fransche scheikundigen: een melksuikerzuur zout, later ook mucas, slijmzuur zout genoemd.

Saccocystis, *saccurocystis* = *parurocystis*, de nevenpisblaas.

Saccus, de zak; dimin. *sacculus*; *sacculi medicati*, kruidenzakjes; adj. *saccatus*, met een zak, b. v. *hydrops*, zakwaterzucht; *sacciformis*, *saccodes*, zakvormig, zakachtig.

Sacer, heilig; *morbus sacer*, de epilepsie; *os sacrum*, het heiligbeen; *sacralis*, het heiligbeen betreffend, daartoe behoorend, b. v. *regio*, de heiligbeensstreek.

Sacoma, het evenwicht, tegenwicht.

Sacrocoxalgia, eene coxalgie met aandoening van het heiligbeen, Larrey.

Sacroccygeus, het heilig- en het stuitbeen betreffende.

Sacrosanctus, geheiligd, gewijd, b. v. *mos*, de geheiligde gewoonte; vervloekt, den onderaardschen goden gewijd.

Saevus, wild, woest, gruwzaam; subst. *saevitas*, *saevitia*, *saevities*; verb. *saevio*, *ire*.

Saga, eene tooveres, heks.

Sagacitas, de scherpzichtigheid, be-

zadigheid; adj. *sagax*, opmerkzaam, waarnemend, scherpzichtig. *Sagena*, de mantelzak; = *omentum*. *Saginatio*, het mesten; verb. *sagino*, *are*.

Sagitta, de pijl; adj. *sagittalis*, pijlvormig, pijlachtig, b. v. *sutura*, de pijlnaad; *sagittarius*, op pijlen betrekking hebbende, b. v. *venenum*, het pijlvergift; *sagittatus* = *sagittalis*; met pijlen; bot. *folium s.*, een pijlvormig blad.

Sahlite, een verscheidenheid van angiet, het sahliet.

Sal, het zout; *sal salinarum*, het zout der salinen- of zoutbronnen; *sal fodinarum* of *fossile*, het steenzout; *sal marinum*, het zeezout; *sal thermarum carolinensium*, het zout van het karlsbader water; adj. *salinus*, zoutachtig; *salitus*, ingezouten, gepekeld; *salus*, gezouten.

Salacitas, de geilheid; adj. *salax*.

Salebra, eene hobbelige plaats; adj. *salebrosus*, hobbelig.

Salicinum, eene ternaire bittere stof in verschillende soorten van wilgen- en populierbast, in de knoppen van de spiraeabloemen, ook in de bevergeil; kristalliseert in witte, glinsterende schubjes, is in heet water gemakkelijk oplosbaar; in alcohol lost het op tot een gelijk gewicht, in aether in het geheel niet. Het is volkomen neutraal, verliest bij 100° geen water, smelt bij 120°, en ontleedt zich bij eene hoogere temperatuur. Sterk zwavelzuur doet het eene roode kleur verkrijgen.

Saliconum, = *phenol* of *spiro*.

Salicylum, — *cylum*, een hypothetisch radikaal van de salicylverbindingen; *acidum salicylicum*, het salicylzuur, ook *spiroylzuur*, ontstaat door oxydatie van spiraea-olie.

Saligeninum, $C^{14}H^6O^2 + 2HO$, ontstaat bij gisting van 150 deelen

salicine met 200 deelen water en 3 deelen emulsine bij de temperatuur van 37°, bij welke het uit de druivensuiker bevattende oplossing kristalliseert; de kristallen zijn rhomboïdaal, glinsterend, vet op het aanvoelen, in heet water, alcohol en aether gemakkelijk oplosbaar, smelten beneden 100° en verstijven bij 82°.

Salina, eene zout- of pekelbron; adj. *salinaris*, *salinarius*; *balnea salinaria*, zoutbaden.

Saliretinum, watervrij saligenine, ontstaat daaruit, of uit salicine onmiddellijk, door het met verdunde mineraalzuren te koken, is in water en ammoniak onoplosbaar, oplosbaar in alcohol, aether, bestendige alkaliën en sterk azijnzuur. Het is isomeer met benzoïne en bitter-amandelolie.

Saliva, het speeksel; adj. *salivalis*, het speeksel betreffend, b. v. *glandulae*, *calculi*, de speekselklieren, — *gangen*, — *steen*; *salivans*, speeksel bereidend, spuwend; *salivantia remedia* = *siologoga*.

Salivarium, een speekselglas, spuwglas, voor zieken die aan speekselvloed lijden of speeksel uitwerpen.

Salivatio, de speekselvloed.

Salpingemphraxis, de verstopping der buis van Eustachius; adj. *salpingemphracticus*.

Salpingitis, de ontsteking der buis van Eustachius; adj. *salpingiticus*.

Salpingocatheterismus, het catheteriseeren der buis van Eustachius. *Salpingocystis*, de zwangerschap in de baarmoedertrompetten; adj. *salpingocysticus*.

Salpingostaphylinus, de buis van Eustachius en de huid betreffende; *musculus salpingostaphylinus* = *musc. circumflexus palati*.

Salpingostenochoria, de vernauwing der buis van Eustachius.

Salpingysterocystis, de baarmoedertrompetten- en baarmoederzwangerschap, wanneer het embryo zich aanhecht waar de buis van Fallopius in de zelfstandigheid van de uterus daalt.

Salpinx, de trompet, eene buis, meestal die van Eustachius; adj. salpingicus, eene buis in het algemeen of de trompet van Eustachius betreffend.

Salsamentarius, een verkooper van gezouten waren, voedsel.

Salsamentum, pek.

Salsedo, salsilago, salsitudo, salsugo, het gezouten zijn, de gezouten toestand; adj. salsedinosus, salsilaginosus, gezouten.

Saltatio, het dansen; adj. saltatorius, b. v. pedes, zool. springvoeten; verb. salto, are.

Saltus, de sprong, het springen; met bosch begroeide bergruggen door afgronden afgebroken; de vrouwelijke schaamspleet; verb. salio, ire, springen, huppelen.

Salubris, heilzaam, voor de gezondheid dienstig; subst. salubritas, de heilzaamheid, de gezondheid; salubritas regionis, de gezonde luchtgesteldheid eener plaats.

Salus, het heil, het wel zijn, de gezondheid; adj. salutaris, heilzaam, heil brengend.

Salutatio, het begroeten, heil wenschen; verb. saluto, are.

Salvatella, vena, ontspringt uit het huidadernet aan den rug van de hand en den kleinen vinger en voert haar bloed naar de vena basilica.

Sanadine, glasachtig veldspaat, een verscheidenheid van orthoclaas of potaschveldspaat.

Sanatio, de genezing; sanabilitas, de geneeslijkheid; adj. sanabilis, geneeslijk; verb. sano, are.

Sanctus, heilig; subst. sanctitas.

Sanguiductus, de bloedleider.

Sanguiferus, bloedvoerend.

Sanguificatio, de bloedbereiding.

Sanguinatio, het bloedig maken.

Sanguis, het bloed; adj. sanguinarius, bloederig, bloed leverend; sanguineus, bloedig; sanguinolentus, zeer bloedig, met bloed bedekt; sanguinosus, zeer rijk aan bloed.

Sanguisuga, de bloedzuiger.

Sanidodes, saniodes, bordvormig; bij eenige geneesheeren: een mensch met zeer vlakke, bordvormige borst.

Sanies, een stinkende etter, ichor; adj. saniosus, deze bevattend.

Sanitas, de gezondheid; adj. sanus.

Santalinum, een rood pigment in het sandelhout; volgens Meier komt in het sandelhout als hoofdzakelijk rood pigment een harszuur voor, en daarmede eene reeks van indifferente stoffen van gele of bruine kleur.

Santoninum, het santonine of santonzuur, in het wormkruid, d. i. in de nog niet uitgebloeide bloemknoppen van de *Artemisia Santonica* of *Contra*, wellicht aan kaliumoxyde gebonden, is reukloos, smelt bij 136° tot eene kleurloze vloeistof, die aromatisch riekt, en gedeeltelijk vervluchtigt, in hoest verwekkende dampen. In koud water is het bijna onoplosbaar, oplosbaar in 250 deelen kokend water, gemakkelijk in alcohol en aether; de verwantschap tot bases is zeer gering. Heldt beschouwt het santonzuur als eene kristallijne hars, waarmede zijne gedeeltelijke vervluchting in strijd is.

Saphenus, zichtbaar, voelbaar; vena saphena magna en parva, de groote of binnenste en kleine of buitenste huidader aan het onderbeen, van welke de eerste in den stam van de dijader, de

laatste in de ader der knieholte overgaat.

Sapientia, de wijsheid; dentes sapientiae, de wijsheidstanden, de verstandskiezen, de achterste, bovenste en benedenste kies aan weerskanten; adj. sapiens, wijs; verb. sapio, ère, weten, ook wel naar iets smaken; sapidus, wat door den smaak kan worden waargenomen.

Sapo, de zeep; adj. saponaceus, zeepachtig, uit zeep bestaande.

Saponea, zeepmengsels met geneeskrachtige stoffen, Béal.

Saponificatio, de zeepbereiding, verzeeping.

Saponinum, eene eigenaardige, zeer bijtende, in de oplossing in water zeepachtig schuimende stof, in de wortels, basten en vruchtschalen van verschillende planten; eene witte, reukloze massa, aanvankelijk zoet smakend, daarna sterk bijtend, in water gemakkelijk, in heeten wijngeest vrij gemakkelijk oplosbaar, in aether onoplosbaar. Saponinicum acidum, het saponinezuur, zoude door eene oplossing van kali uit aesculine zoowel als uit de Saponaria worden verkregen.

Saponulea, zeepoplossing in wijngeest, aetherische olie, Béal.

Saponurea, verbindingen van zeep met harsen, extracten, Béal.

Sapor, de smaak; verb. sapio, ère, zie: sapientia.

Saproporphryotiphus, de rottende scharlakentyphus.

Sapros, rottend, stinkend, ranzig.

Saprostoma, een onaangename reuk uit den mond; adj. saprostomaticus, saprostomus, een stinkenden mond of adem hebbend.

Saprotas, saprotes, de rotting, een vuile stank.

Saprotiphus, de rotkoorts, de rottende typhus.

Sarapodia, = platypodia.

Sarapos, sarapus, de platvoet, breedvoet.

Sarcepiolocèle, eene vleeschnetbreuk, b. v. de combinatie van eene vleeschbreuk, sarcocèle, met eene netbreuk, epiplocèle.

Sarcepiplomphalocèle, —phalus, eene vleesch-net-navelbreuk.

Sarchydrocele, sarcohydrocele, de combinatie van eene vleesch- en waterbreuk; adj. sarchydrocelicus.

Sarcidium, sarcion, sarcium, een vleeschtepeltje, vleeschcaruncula, het zoogenoemde wilde vleesch; = encanthis.

Sarcina, bundel, last, lijfsvrucht.

Sarcina, —ne, het sarcine, eene stof welke somtijds in uitgebraakte massa's wordt aange troffen, is een uit ronde, teerlingvormig verbondene cellen bestaande wier, welks karakteristiek kenteken juist in die teerlingvormige verbinding der cellen bestaat. Volgens Bamberger wordt het slechts dan gevonden, wanneer de uitgebraakte massa veel overblijfselen van gebruikt voedsel bevat.

Sarcites, een opzetting der vleezige deelen; bij sommigen = hydrops anasarca; s. adiposus, vetlijvigheid; s. flatusosus = emphysema.

Sarcitis, de ontsteking van het spiervleesch of van de spieren; bij sommigen = rheumatismus acutus, of ook arthritis febrilis.

Sarcobasis, bot. een vleezige vruchtbodem.

Sarcocarpium, bot. = mesocarpium, de middenste parenchymateuse zelfstandigheid van het pericarpium.

Sarcocèle, eene vleeschbreuk, eene sarcomateuse onttaarding van den bal; adj. sarcocelicus.

Sarcocolla, eene roodachtige slijmhars in *Penaea sarcocolla*; bij sommigen: de vischlijm.

Sarcocollina, —num, eene eigenaardige stof, welke het grootste gedeelte van de sarcocolla vormt.

Sarcocopta, sarcocoptes, sarcoptes, de schurftmijt; adj. sarcocopticus, van de schurftmijt afkomstig.

Sarcode, de vormellooze contractiele zelfstandigheid, Dujardin.

Sarcodermis, bot. het tusschen de buitenste en binnenste zaadvliezen liggende vlies of het mesospermium, dat somtijds nauwelijks zichtbaar is.

Sarcodermium of testa, bot. het buitenste van de drie zaadvliezen.

Sarcotemma, het vleeschomhulsel, van de vleeschvezels en bundels.

Sarcotite, een verscheidenheid van analcime, een zeoliet, het sarcoliet.

Sarcologia, de leer betreffende het vleesch, het spiervleesch, de vleeschvezelen; = myologia; bij sommigen: de leer van de weeke deelen des lichaams in het algemeen; adj. sarcologicus, sarcologus.

Sarcoma, een vleeschgezwel; s. medullare, de mergzwam; s. uteri, de vleezige baarmoederpolyp; adj. sarcomaticus, —todes, —tosus, vleeschgezwelachtig, met een vleeschgezwel overeenkomstig.

Sarcomatoscheocele, sarcomoscheocele, sarcomatoscheum, sarcomoscheum, een vleeschgezwelbreuk, hypersarcose van den bal.

Sarcophalon, —phalus, exomphalus polyposus, de vleeschnavelbreuk, een vleeschuitwas aan den navel; adj. sarcophalicus.

Sarcomyces, de vleeschzwam, Ritgen.

Sarcophagus, vleesch etend, vleesch verterend; sarcophaga, —phagica remedia, vleesch vernietigende of bijtende middelen.

Sarcophyia, een vleeschuitwas, zogenoemd wild vleesch; adj. sarcophycus, wild vleesch betreffend.

Sarcophyma, een vleeschgezwel, ook = sarcophyia; adj. sarcophymaticus, met wild vleesch bezet, zulks voortbrengend, daarvan afkomstig.

Sarcopoeus, vleesch vormend, den groei van het vleesch bevorderend.

Sarcopterygium, het zogenoemde vleeschvlies op het oog, pterygium carnosum of vasculosum, Petrequin.

Sarcopyodes, —pyoides, —pyoideus, etterachtig en vleeschachtig; sputum sarcopyodes, een etterachtig uitwerpsel uit de longen met vleeschachtige klompen, Hippokraties.

Sarcosinum, $C^6 H^7 O^4$; wordt bereid uit kreatine door het lang met bijtend baryt te koken. Zijne kristallen zijn kleurloos, zeer oplosbaar in aether, smelten bij 100° , en vervluchtigen zonder overschot achter te laten; met onderscheidene zuren levert het goed kristalliseerbare zouten.

Sarcosis, de vleeschvorming, vleeschwording; bij sommigen = hyper-sarcosis of sarcoma; sarcosis ossium, de vleeschachtige ontanding, verweeking der beenderen; adj. sarcoticus = sarcopoeus.

Sarcospongus = sarcomyces.

Sarcostosis, eene verbeening van spieren; adj. sarcostoticus.

Sarcostroma, de ziekelijk gevormde vleeschlaag over een been, of slijmvlies; adj. sarcostromaticus.

Sarcosus, equus, asinus, enz.; adj. een aan huidwaterzucht lijdend paard, ezel, enz., Vegetius Renatus.

Sarcothlasia, —thlasia, de kneuzing of kwetsing van het spiervleesch; sarcothlasma, eene kneuzing van het vleesch; adj. sarcothlasmaticus.

Sardiasis, sardoniasis, een grijnzend lachen; adj. sardonius.

Sardonyx, een verscheidenheid van onyx.

Sare = essera, urticaria porcellanea, de porseleinkoorts.

Sariga animalia, de didelphis- of opossumsoorten, buideldieren.

Sarmentum, een wortelrank, uitspruitel; adj. sarmentosus.

Sarothron, —thrum, de bezem.

Sarsaparillinum, parigline of smilacine, eene ternaire bittere stof in den sarsaparillewortel en in china nova, uit het alkoholische aftreksel daarvan verkregen, kristalliseert in kleurloze naalden, de oplossing smaakt walgelijk bitter; het gemakkelijkst lost het op in kokenden wijngeest en aether.

Sartago, de pan, tegel.

Sartor, de kleedermaker; adj. sartorius, b. v. musculus, de kleedermakerspier, dewijl deze hoofdzakelijk dient om het eene been over het andere te slaan.

Sarsa, het vleesch; adj. sarcodes, vleezig, vleeschachtig.

Sat, satis, genoeg toereikend; satius, meer dan voldoende.

Satietas, het verzadigd zijn, verdriet in iets; satiatas, verzadigd.

Satisfactio, de voldoening; verb. satisfacio, ère, voldoen.

Saturatio, de verzadiging; pharmac. eene saturatie waarbij een basis of koolzuur zout door een zuur verzadigd en het zuur geneutraliseerd is; adj. satur, verzadigd; verb. saturo, are, verzadigen, ook in pharmaceutische beteekenis; saturatus, van de kleur: vol, donker, intensief, b. v. rubor.

Saturnus, medic. het lood; adj. saturninus, lood bevattend, door lood ontstaan, b. v. colica s., loodkoliek, encephalopathia s., hersenlijden door opname van lood.

Satyriasis, satyriasmus, satyrismus, eene van ziekelijke prikkeling der geslachtsdeelen afhangelijke geilheid, vooral bij den man.

Saura, sauria animalia of amphibia, sauri, zoölog. de hagedisachtige dieren, als orde.

Saurocephalus, een geslacht van sauroide vissen.

Saurodon, een geslacht van fossiele rondscheubige vissen.

Saussurite, een onzuiver labradoriet, het saussuriet.

Saxifragus, steen verbrijzelend; remedia saxifraga = lithontriptica.

Saxum, de steen, de rots; adj. saxeus, saxatilis.

Scaber, scherp, ruw; bot. caulis scaber, een stengel die ruw of scherp op het gevoel is; semen scabrum, scherp zaad; entom. ongelijk; subst. scabrities, de ruwheid.

Scabies, de schurft; scabies ovilis ulcerosa, de natte schurft bij het schaap; adj. scabiosus, schurftachtig; contagium scabiosum, het schurftcontagium.

Scala, de trap, ladder; ook in de beteekenis van toonladder; zool. de wenteltrap; adj. scalaris, b. v. bot. vasa, trapvormige vaten.

Scalēnus, ongelijk, ongelijk driekantig; subst. scalenum, een ongelijkzijdige driehoek; musculi scaleni, de driehoekige ribbepieren.

Scalpellum, scalpeum, het mes, de bistouri; scapella, entom. de lancetten of onderkaken, Kirby.

Scalprum, een beitel, houweel, schaaf, krabber; scalprum dentale, de tandenkrabber, tot het afkrabben van den tandsteen.

Scalptura, scalpturigo, scalpurgigo, het schaven of krabben met een mes; verb. scalpo, ère, afkrabben.

Scannum, de bank; scannum Hippocratis, de chirurgische bank, tot het recht maken van kromme of het herstellen van ontwrichte of gebrokene ledematen.

Scandalum, de aanstoot, de openlijke ergernis; adj. scandalarius,

tot ergernis verstrekkend, de ergenis betreffend; ook tot het klimmen dienende.

Scandens, bot. opklimmend, klauterend, b. v. *caulis*; verb. *scando*, ère, beklimmen, klauteren.

Scapha, *scaphos*, de boot, de groeve tusschen de *helix* en *anthelix* van het uitwendig oor, de bootvormige voorhoofdsband; dimin. *scaphion*, *scaphula*; adj. *scaphoides*, *scaphoides*, *scaphoideus*, bootvormig; os *scaphoideum*, het scheepsgewijze beentje, het eene aan den handwortel, het andere aan den voetwortel.

Scaphander, *scaphandrus*, een zwemgordel.

Scaphites, een geslacht van de familie der ammonieten.

Scapolite, kiezelzuur-aluin, het scapoliet.

Scaptinum, het scaptine = psestinum, eene bijtende extractiefstof.

Scapula, het schouderblad; adj. *scapularis*, b. v. *fascia*, een draagband, een schouderverband; *scapularia*, plur., entom. de schouderstukken.

Scapus, bot. de schaft, de bloemstengel, een onmiddellijk uit den wortel opstijgende stengel, die geene bladeren, maar slechts bloemen draagt en onverdeeld is; entomol. het lange gedeelte van de geknikte voelers; *scapus pili*, het vrije gedeelte van het haar.

Scarabaeus, —*bæus* = *carabus*.

Scardamya, —*myctes*, een knipogende; *scardamygmus*, —*myxis*, het lonken, knipogen; adj. *scardamycticus*, lonkend, het knipogen betreffend.

Scarificatio, het verwonden der huid of ook van parenchymateuse deelen, b. v. de amandelen, door insnijdingen, het koppen; *scarificatorium*, een werktuig tot het scarificeeren, een koptoestel.

Scarlatà, *scarlatina*, het roodvonk, scharlakenuitslag; adj. *scarlatinodes*, *scarlatinus*, scharlakenachtig.

Scarlatino-ruber, scharlakenrood.

Scatiatria, *medicina stercoraria*, de drekgeneeskunde; bij Paullini: de drekapotheek.

Scatocolica, de door drek ontstaande koliek, *colica stercorea* of *stercoralis*.

Scatodiarrhoëa, drekdiaarrhée.

Scatoglischrötes, de taaie, kleverige toestand van den drek; adj. *scatoglischroticus*.

Scatt, de noordsche of siberische bloedzweer, *carbunculus septentrionalis*.

Scatula, de doos.

Scatum = *sternum*.

Scelalgia, de dijpijn; adj. *scelalgicus*.

Scelanaspasis, het krampachtig omhoog trekken van de dijen; het opgetrokken zijn van de dij tegen het onderlijf; adj. *scelanaspasticus*.

Sceletensis, het uitdroogen of verdorren van een lichaam, de voorbereiding van eene mummie; het balsemen; de bereiding van een geraamte.

Sceletia, de droogheid, magerheid.

Skeleton, —*tum*, —*tus*, een geraamte, uitgedroogd lijk, mummie.

Sceletopoea, *sceletopoeia*, het bereiden van een geraamte.

Scelocambösis, de dijverkromming; adj. *scelocamboticus*.

Scelocopia, het afzetten van de dij.

Scelodesmus, de kniegordel, knie-jicht, beenjicht.

Sceloncus, *sceloncia*, een dijgezwel; = *phlegmatia alba dolens*.

Scelos, de dij, het dijbeen.

Scelotyrbë, het wankelen der beenen; = *choreomania*, *Vitusdans*; bij Plinius: de scheurbuik.

Scëna, de woning, een woonhuis, tent, schouwtooneel, de schermen

bij de vertooning van tooneelstukken; in den schouwburg: het optreden, gedeelte van een bedrijf.

Scenographia, de beschrijving van een geraamte, van een tooneel.

Scenomeninx, een celvlies.

Scenometamorphösis, de vervorming van cellen; *scenometamorphosis disci*, de vervorming der discussellen.

Scenos, de tent, hut; bij Aretaeus en anderen: het lichaam, lijf.

Scenothëoria, de cellentheorie.

Sceparnon, —*num*, —*nus*, een bijl, houweel, schaaf, een dekverband, bovendien: het lam, schaap.

Scepastëron, *scepastra*, *scepastron*, het deksel, omhulsel, een bedekkende hoofdband, *couvre-chef*.

Scepsis, het zien; het zelfstandig onderzoek; dikwijls = *scepticismus*; adj. *scepticus*, meestal: twijfelend; een twijfelaar.

Scepticismus, de van de grondstelling van het twijfelen uitgaande, wetenschappelijke beschouwing; = *scepsis*.

Schäs, *schasmus*, het krassen, insnijden, koppen; *schasma*, de bekraste of gekopte plaats.

Schasterion, —*rium*, een werktuig om mede te bekrassen of te koppen; ook de snepper voor de aderlating.

Scheda, *schediasma*, een ruwe ontwerp, ontwerp; volgens sommigen: de lei, schrijftafel, *scida*; dimin. *schedula*, een briefje.

Schema, een voorbeeld, het raam, vakwerk; adj. *schematicus*, volgens een schema bewerkt.

Schematisis, het vormen van een voorbeeld.

Schematismus, een als voorbeeld of als richtsnoer samengesteld vakwerk, eene voor verschillende materialen passende aaneenvoeging van vormen; ook de ontwikkeling en samenstelling van een zoodanig geheel of stelsel.

Scherlievo, de scherliëwopest, een in Illyrie en Dalmatie inheemsche vorm der venerische ziekte.

Schësis, de aanleg, neiging tot een bepaalden toestand; adj. *scheticus*, zekeren aanleg tot iets bezittend; *morbi schetici*, of *morbi in schësi*, ziekten welke nog in hare ontwikkeling schijnen te verkeerren.

Schidacëdon, de overlangsche breuk, van een been.

Schindalamos, *schindalmus*, *scindalamus*, *scindalmus*, *schindalesis*, het splijten, de spleetbreuk, = *schidacëdon*.

Schisma, de splijting, scheiding, scheuring; in godsdienstig opzicht; het afwijken in den vorm of in bijzaken van den gebruikelijken eeredienst; adj. *schismaticus*, scheurmaker, aldus noemt men ter onderscheiding van de eigenlijke ketters, *haeretici*, degenen welke slechts in den uiterlijken vorm of in bijzaken van den gebruikelijken eeredienst afwijken.

Schistocarpus, gespletene vruchten hebbend, b. v. *plantae*, planten met gespletene vruchtdoos.

Schistocephalus, eene misgeboorte met hoofdspleet, *fissiceps*.

Schistocoëlia, een gespleten onderlijf, misgeboorte.

Schistocormus, eene misgeboorte met eene spleet aan den romp.

Schistomelus, de splijting der ledematen, misgeboorte.

Schistorrhachis, eene misgeboorte met gespleten ruggegraat.

Schistosomus, eene splijting des lichaams, misgeboorte.

Schistostöma, de wolfsmond, mond-spleet.

Schistothorax, de gespleten borst, misgeboorte.

Schistotrachelus, de splijting van den nek, van de halswervelen.

Schistus, adj. gespleten; subst. de

lei; adj. schistoides, —deus, leiachtig; schisticolor, leikleurig.
Schiza, eene spleet; de schaamspleet bij de vrouw.
Schizopterides, de spleetvaren, met zaaddoozen welke met eene spleet opspringen, Willdenow.
Schizopus, gespleten voeten of klauwen bezittend; gevingerd, van teenen voorzien.
Schizotrichia, schizotrichia, P. J. Frank, de splijting van de punten der haren.
Schorl, naar het zweedsche woord scorl, ook zwart toermalijn geheeten.
Scia, de schaduw.
Sciagraphia, sciographia, het schaduwen of een dunne omtrek; eene teekening met de pen.
Sciamachia, een spiegelgevecht.
Scientia, de wetenschap; verb. scio, scire.
Sciropia, het schaduwen zien, donker zien, als een gebrek van het gezichtsvermogen.
Scieros, beschaduwd.
Scillitum, het scillitine of squilline, zeeajuinstof, eene braken en purgeeren verwekkende bittere stof in den wortel der scilla, in water en wijngeest gemakkelijk oplosbaar.
Scimpodium, scimpus, een veldstoel, veldbed, een stoel dienstig bij de verlossing.
Scintilla, de vonk; scintillatio, het vonkelen; scintillatio oculorum, het vonken springen uit het oog.
Sciometria, het meten van den tijd volgens de schaduw, bij de oosterlingen.
Sciopedion, het schaduwenveld, het na het sluiten der oogen zich daarvoor vertoonende donkere veld, Purkinje en Volkmann.
Sciotheras, sciotherica, sciothericum, een zonnewijzer.
Scirrhenecanthus, de scirrheuse aan-

doening en zwelling van de traanklieren.
Scirrholepharuncus, scirrholepharosis, het kankerachtig ooglidgezwel; adj. scirrholepharoticus.
Scirrhocèle, eene kankerachtige balzakebreuk; adj. scirrhocelicus.
Scirrroma, eene kankerachtige verharding.
Scirrhophtalmia, scirrhophtalmus, de oogkanker.
Scirrhosarca neonatorum, de verharding van het celweefsel bij pasgeboren kinderen.
Scirrrosis, de vorming van kanker; zeer dikwijls = scirrroma.
Scirrhus = scirrroma, gewoonlijk de nog niet in verzwering overgegane en opengebroken kanker; adj. scirrhosus, kankerachtig, verhard.
Scissura, de kloof, spleet, snede; scissurae = rhagades, huidkloven; adj. scissilis, verscheurbaar, splijtbaar; verb. scindo, ère, splijten, snijden, scheuren.
Sclera, tunica = sclerotica.
Scleracne, de harde vin, acne indurata, Bateman; bot. eene plant uit de familie der Gramineae.
Scleranthum, bot. een met het drooge vruchtbekleedsel samenhangende kern; eene plant: de hardbloem.
Sclerectasia posterior = scleroticochorioideitis posterior.
Sclerëma, scleremia, de verharding van het celweefsel bij pasgeboren kinderen, Chaussier en Alibert.
Scleria, scleriasis, de hardheid.
Sclerinitum, eene fossiele hars in den frieschen turf, C¹⁰ H⁷ O, Mallet.
Scleritis, de ontsteking van de sclerotica van het oog, Helling.
Sclerobronchiorrhonchus, het drooge ratelgeruisch in de longen, in de bronchi.
Sclerocataracta, de harde grauwe staar.
Sclerocystorrhonchus, het drooge ratelgeruisch met blazen.

Sclerodermaticus, sclerodermus, een hard vlies of schaal bezittend.
Sclerolithus, bij sommigen: een door ontsteking steenhard geworden vlies; adj. sclerolithicus.
Scleroma = scleria, scleriasis; scleroma uteri, een hard gezwel in een gedeelte van de baarmoeder, meestal ten gevolge eener slepende ontsteking, Galenus; adj. scleromaticus.
Scleromatocystis, de verharding van een vleezigen zak, b. v. van de pisblaas.
Scleromeningomyces, de zwam van het harde hersenvlies.
Scleromenina, het harde hersenvlies, dura mater.
Scleron, scleros, sclerus, droog, hard, vast, ruw.
Scleronyxis, scleroticonyxis, de steek door het harde oogvlies bij de operatie van de staar.
Scleropathia, een ten gevolge van scleroma of scleriasis ontstaan lijden, een lijden van de tunica sclerotica; adj. scleropathicus.
Sclerophthalmia, de drooge ontsteking met eeltachtige verharding van de oogleden; somwijlen ook wel = xerophthalmia.
Scleropterus, hardvleugelig.
Sclerorrhonchus, het drooge ratelgeruisch.
Sclerosarcōma, een vast, hard vleeschgezwel, b. v. aan het tandvleesch, aan de binnenvlakte der wangen, enz.
Sclerōsis, het droog maken, het droog worden; bij sommigen = scleroma; adj. scleroticus, het uitdroogen betreffend, uitdroogend; tot de sclerotica der oogen behoorend; remedia sclerotica, uitdroogende middelen.
Sclerotes, het droog of verdord zijn.
Sclerotica tunica, het vaste of harde oogvlies, = sclera.
Scleroticochorioideitis posterior of sclerectasia posterior, uitzetting

van de sclera benevens van de chorioidea, overeenkomstig met de achterste grens van den oogbal.
Scleroticostaphyloma, het druiveoog of staphyloma van de sclerotica.
Scleroticotomia, sclerotomia, de snede door de sclerotica, bij oogoperatiën; adj. scleroticotomicus, scleroticus.
Sclerotitis = scleritis.
Sclerurethritis, de drooge pisbuisontsteking, zoogenoemde drooge druiper; adj. sclerurethriticus.
Sclerymen = sclerotica.
Sclerymenitis = scleritis.
Sclerynticus = scleroticus, uitdroogend.
Sclerysma, sclerysmus, = scleroma, sclerōsis, een hard, pijnlijk gezwel; adj. sclerysmicus, sclerysmaticus.
Sclerystera, een droog baarmoedergezwel; ook wel kanker van de uterus.
Sclopetoplaga, eene geschoten wonde.
Sclopetum, een schietwerktuig, inzonderheid een geweer, buks; adj. sclopetarius; glans clopetaria, de geweerkogel; vulnus sclopetarium, eene geschoten wonde.
Scobs, de spaan, het vijlsel; adj. scobiculatus; bot. semen scobiculatum, stofachtig zaad.
Scolecisis, scoleciasis = helminthiasis.
Scolex, de worm; bij de helminthologen: de voedster, d. i. de levende cercariënzak, Steenstrup; dimin. scolecium; adj. scolecōdes, wormachtig, van wormen afkomstig.
Scolioma, die verbuiging of verkromming van de ruggegraat naar eene zijde.
Scoliometra = metroscoliosis, de scheve ligging van de uterus.
Scoliosis = scolioma; adj. scolioticus.
Scolopomachaerium, een klein, eenigszins rond spiesachtig mes; een scalpel.

Scolops, een spits, scherp en gewonden lichaam, een doorn, vischgraat.

Scopae, plur. samengebonden rijs, een bezem, de borstel; adj. scopaceus, borstelvormig.

Scoparium, eene kristallijne gele kleurstof in de *Spartium scoparium*, bezembrem; het is licht geel, smaak- en reukloos, geheel neutraal, van daar dat men het atomengewicht nog niet heeft kunnen bepalen. Het lost zeer gemakkelijk op in zuivere en koolzure alkaliën, ook in geconcentreerd zuur; de oplossingen zijn groengeel; door chloorkalk wordt het donkergroen gekleurd. Het is niet vluchtig; het is de oorzaak van de pisdrijvende kracht van de *Spartium scoparium*; 5 grein (325 milligram) scoparine werken zeer diuretisch.

Scope, scopia, scopus, het beschouwen, de omzichtigheid; scopus, ook: het doel, oogmerk.

Scopiferus, entom. gekwast, b. v. antennae.

Scopometrum, een werktuig ter bepaling van de gezichtswijdte.

Scorāms, een nachstoel.

Scorbutus, de scheurbuik; scorbutus oris, het mondbederf, stomachace; adj. scorbuticus.

Scordinēma, scordinismus = cordinema, het bevangen zijn aan het hoofd met een gevoel van zwaarte, gepaard met duizeligheid, geeuwen, uittrekken der ledematen.

Scoria, de slak; scoria animalis, de dierlijke slak, verbruikte dierlijke stoffen, in het lichaam achtergebleven, Dzondi, adj. scoricus, slakachtig, drekachtig, uit slakken bestaande.

Scorpiodexis, de beet of steek van een schorpioen.

Scorpiostigma = scorpiodexis.

Scortum, grof, ruw, slecht leder; eene publieke vrouw.

Scotasma, scotasmus, het donker maken, duister worden; de verduistering.

Scotodea, plur., de duizeligheid gepaard met zwart worden voor de oogen.

Scotodine, scotodinia, scotodiniasis, = scotodea.

Scotōma, scotosis, = scotodine; scotomata visus, zwarte of donkere voor de oogen zwevende lichamen of punten; adj. scotomaticus, met donker worden voor de oogen behebt, dit doende ontstaan.

Scotos, scotodia, de duisternis, donkerheid; adj. scotodes, donker, duister; ook duizelig.

Screatius, creatio, het rochelen; verb. screo, are.

Scriptor, een schrijver; scriptura, het schrift; verb. scribo, ère.

Scripulum, scripulus, scrupulus, een scrupel; een gemoedsbezwaar.

Scrobiculum, scrobiculus, een groefje; scrobiculus cordis, de hartkuil; adj. scrobiculatus, gegroefd, b. v. bot. semen.

Scrofa, scropha, het varken.

Scrofula, scrophula, scrophulōsis, de scrofelzucht, klierziekte; scrophula equina, veter. de kwade droes; adj. scrophulosus, met scrofels behebt, scrophuleus.

Scrotocele = oscheocele, oschocele.

Scrotum, de balzak; adj. scrotalis, b. v. hernia = oscheocele.

Scrutatio, het onderzoek; scrutator, een onderzoeker, navorscher; naturae scrutator, een natuuronderzoeker; verb. scruto, ari.

Scutellum, een schildje; entomol. het ruggeschildje, tusschen de vleugels; scutella disci, bij de schildpadden, de schijfplaten; scutella sternalia, de borstplaten; scutella marginalia, de randplaten; scutella costalia, de ribbeplaten; scutella vertebralia, de wervelplaten; adj. scutelliformis,

bot. schildvormig, b. v. embryo. *Scutulae*, de lederachtige zweep, riemen; de phalangen der vingers.

Scutum, een schild, het schildvormig kraakbeen; scutum stomachicum, een groote maagpleister; scuta labialia, de lipschilden; scuta temporalia, de schilden aan de slapen, bij de hagedissen; adj. scutalis, scutiformis, schildvormig; scutulatus, met schildjes bedekt.

Scybalon, scybalum, een harde drekbal; scybala, plur., verharde darmdrek, gewoonlijk in den vorm van ballen.

Scyphorus, scyphifer, bekerdragend, met bekertjes bezet.

Scyphus, de beker, trechter; scyphus Vieusseni, het trechtervormige uiteinde van het slakkehuis in het inwendige gehoorwerktuig; adj. scyphiformis, scyphodes.

Scytale, een lederen riem, waarop men brieven, bevelen, enz. schreef; de stok om welken men riemen wikkelde om daarop te schrijven.

Scytalis = scytale, een stok om brieven op te schrijven; het been van een vingerlid, een vingerlid.

Scytechos, het knarsen van leder, het versch-ledergeruisch.

Scytoblastēsis, de organische huidkieming; het proces van het zich ontwikkelende scytoblastema of scytoblasta.

Scytoblasti, scytoblastae, de organische huidkiemen en hare produkten.

Scytodephium, —depsicum, de looistof; adj. scytodephicus, —depsicus, looizuur bevattend; acidum scytodephicum, het looizuur, tannine; scytodephica remedia, looistof bevattende middelen.

Scytos, de huid, het leder, cutis, corium; scytitis, de huidontsteking.

Sebacicus, vetzuur bevattend; aci-

dum sebaticum, het vetzuur in strengere beteekenis, of brandig oliezuur; ontstaat door drooge distillatie van het oliezuur, is wit, kristallijn, heeft met het benzoëzuur, zoowel als zoodanig als in de zouten, zeer veel overeenkomst, smelt bij 127°; de damp heeft een prikkelenden, hoest verwekkenden reuk; het heeft een prikkelenden smaak, kleurt lakmoes rood, en kan eenigen tijd met salpeterzuur worden gekookt, zonder dat het verandering ondergaat; het lost moeielijk op in koud, gemakkelijk in kokend water, en verstijft bij het bekoelen in als zijde glinsterende naalden; het bestaat uit $C^{10}H^8O^3 + HO$.

Sebium, het brandig oliezuur glyceryloxyde, is gekristalliseerd.

Seborrhoea, eene ziekelijk vermeerderde afzondering der huidsmeklieren; adj. seborrhoicus.

Sebum, sevim, talk, huidsmek; sebum ovillum, schapevet; adj. sebaceus.

Secale cereale, de rogge; secale cornutum, het moederkoorn; adj. secalinus, de rogge of het moederkoorn betreffend; secalis, wat gesneden kan worden, wat geschikt is tot snijden.

Secessio, secessus, het ontwijken, de ontwijking; secessio alvi of urinae, de stoelgang of ontlasting der urine; verb. secedo, ère.

Secretio, de afzondering; secretum, het afgezonderde; adj. secretorius, ter afzondering dienende, afzonderend, b. v. organen; secretus, afgezonderd, ook geheim; verb. secerno, ère, afzonderen, scheiden.

Sectio, de snede, het doorsnijden; sectio anatomica, het ontleden; sectio caesarea, de keizersnede; sectio legalis of forensis, eene gerechtelijke lijkopening; verb. seco, are.

Secundae, secundinae, de nageboorte.

Secundarius, de tweede in rangorde; morbus secundarius, eene ten gevolge van eene andere ontstane ziekte; bot. petioli secundari, wanneer een gemeenschappelijke bladsteel aan beide zijden vele afzonderlijke bladsteeltjes in de lengte draagt, waarvan ieder weder een afzonderlijk blad voorstelt.

Secundus, de tweede, de volgende; mensa secunda, de nachttafel; ook: gunstig, b. v. prognosis; bot. panicula secunda, eene eenzijdige gepluimde bloeiwijze, wanneer alle takken naar eene zijde overhangen.

Securis, de bijl; adj. securiformis, bijlvormig.

Securus, zeker, rustig; subst. securitas.

Sedans, sedativus, bedarend, stillend; sedantia remedia, bedarende middelen; sal sedativum, het boraxzuur; verb. sedo, are.

Sedes, de zetel; in plur. de stoelgang; adj. sedentarius, zittend, tot het zitten behoorende; vita sedentaria, eene zittende levenswijze; verb. sedeo, ère.

Sedile, de stoel, zetel; sedilia, ook = nates.

Sedimentum, het nederslag, bezinksel, b. v. in de urine, in uitwerpselen, enz.

Sedulitas, de vlijt, werkzaamheid, ijver; adj. sedulus, ijverig, naarstig; adv. sedulo.

Segmentum, het gedeelte, een afdeeling; segmenta, entomol. de achterlijfsringen.

Segnitia, segnitie, de luiheid, traagheid; adj. segnis, b. v. pulsus, een al te trage pols; alvus segnis, een trage stoelgang.

Segregatus, gescheiden, afgezonderd; verb. segrego, are.

Selachia, de orde der kraakbeenige

visschen, waartoe de haai, de rog, enz. behooren.

Selenaethylum, — *thylum*, het seleen-aethyl, een radikaal, bleekgeel gekleurd en afschuwelijk van reuk.

Selenaldinum, eene verbinding van selenium met ammoniak, in welke in plaats van zwavel ammoniak aanwezig is; het kristalliseert in kleine, kleurloze, rhombische plaatjes van zwak onaangename reuk, is in water weinig, in alkohol en aether gemakkelijk oplosbaar, en gaat aan de lucht zeer spoedig in ontbinding over.

Selene, de maan; een witte nagel-vlek.

Seleniasis, seleniasmus, de maanziekte.

Selenite, het seleniet, gipsseleniet, mariaglas.

Selenium, een metaal, in Zweden ontdekt door Berzelius.

Senelobletus, maanziek.

Selenogamia, het nachtwandelen, de maanziekte.

Sella, de stoel, zetel; sella equina, de zadel; sella turcica, de turksche zadel, de bovenste oppervlakte van het lichaam des wiggebeens.

Semeiologia, semiologia, in de pathologie en hygiëne: de leer der teekenen = semiotiek; adj. semiologicus, semiologus.

Semeion, het teeken, inzonderheid in de pathologie gebruikelijk.

Semeiosis, de aanwijzing en betekenis, dus diagnose en prognose.

Semen, het zaad; bot. het ten gevolge van de bevruchting rijp geworden ovulum; adj. seminalis, het zaad betreffende; aura seminalis, de zaaddamp; folia seminalia, de zaadbladeren.

Semestris, zes maanden oud of durend; semestre, een half jaar.

Semiamplexicaulis, bot. den stengel half omvattend, b. v. folium.

Semianimis, half dood, eigenlijk: half levend.

Semicanalis, diminut. semicanaliculus, een half kanaal, eene goot; adj. semicanaliculosus.

Semicephalus = hemicephalus, een halfhoofd, waterhoofd.

Semicirculus, een halve cirkel; adj. semicircularis.

Semicoctus, half gaar, half gekookt.

Semiconductor, een halve geleider; adj. semiconductoris.

Semicongius, eene maat voor vloeibare stoffen = $\frac{1}{2}$ gallon.

Semicotyle, een halve romeinsche cotyle = $\frac{1}{4}$ congius, gallon.

Semicrudus, half rauw.

Semicupium, een half bad.

Semilunaris, halvemaaanvormig.

Semilunula, een kleine halve maan.

Semiluvium = semicupium.

Semimas, semimasculus, een halve maan, = castraat.

Seminembranosus, half vliezig.

Semimortuus, half dood, schijndood.

Seminervosus, half zenuwachtig, somtijds: half peesachtig.

Seminex, half dood, stervend.

Seminium, eene kast met soorten van zaden, seminia morborum, de aanleg tot ziekten, Gaubius.

Semiographia, de beschrijving van de teekenen eener ziekte; adj. semiographicus.

Semiotica, — *ce*, de leer der teekenen, in de hygiëne en pathologie, inzonderheid de toepassing van deze leer in de praktijk; adj. semioticus; de leer der teekenen betreffend.

Semisideratus, door verlamming der onderste ledematen aangetast, paraplecticus.

Semitendinosus, half peesachtig.

Semiteres, half frond, b. v. caulis.

Semitertianus, half driedaagsch; febris semitertiana = hemitritaeus.

Semuncia, semuncia, een half once, een lood.

Semivir, = semimas; adj. semivirilis.

Semivivus, half levend, = semianimis.

Sempervirens, altijd groen, b. v. bot. folia sempervirentia, altijd groene bladeren.

Senecta, senectus senium; de grijze leeftijd.

Senex, de grijsaard; adj. senilis; amentia senilis, de kindschheid bij oude lieden; verb. senesco, ère, oud of grijs worden.

Sensatio, de gewaarwording, het waarnemen van een indruk der zintuigen.

Sensibilitas, sensilitas, de gevoeligheid, het gewaarwordingsvermogen; adj. sensibilis, sensilis, gevoelig; atmosphaera nervorum sensibilis, de door sommige physiologen aangenomene zenuw-atmosfeer; verb. sentio, ire, gevoelen, waarnemen.

Sensiferus, sensitivus, voelend, gewaarwordend; fibrae nervorum sensiferae, de voor de gewaarwording bestemde zenuwvezelen, als tegenstelling van de motorische; het algemeene gewaarwordingsorgaan, sensorium commune, cerebrum.

Sensualitas, de zinnelijkheid, de algemeene begeerte; adj. sensualis, zinnelijk, met heerschende begeerten der zintuigen.

Sensus, de zin, het gevoel, de gewaarwording; sensus organon, een zintuigsgaag.

Sententia, de meening, het gevoelen; b. v. sententiam profiteri, een gevoelen toegedaan zijn.

Sepala, bot. = folia calycina, kelkbladeren.

Sentorium, sensorium.

Separatio, de scheiding, afzondering; verb. separo, are.

Sepedogenesis, sepedonogenesis, de vorming, het ontstaan van rotting, ook een rottend ziekte karakter; adj. sepedogeneticus.

Sepedon, het rottende, eene rottende zweer, vuile etter; adj.

sepedonôdes, aan rotting lijdend.
Sepes, de toom, een hek; *sepes dentium*, eene rij tanden.
Sepia, de inktvisch; *sepium*, het endoskelet van den inktvisch, zoogenoemd zeeschuim.
Sepiadae, een familie van koppootigen, waartoe de inktvisch, *Sepia*, behoort.
Seplasiarius, een handelaar in zalven, drogist.
Sepositus, ter zijde gesteld, blootgesteld; verb. *sepono*, 3re.
Seps, eene vuile zweer, Hippokraties, een rotting verwekkend middel.
Sepsichymia, Bégin, de rotting der sappen.
Sepsis, de rotting; adj. *septicus*, rotting verwekkend, door rotting ontstaan; *septica* of *septa remedia*, rotting verwekkende middelen.
Septa, septe, een bijtmiddel.
Septanus, zevendaagsch; *febris septana*, eene zevendaagsche, zich alle zeven dagen herhalende koorts.
Septarium, platte klonters van kalkachtig leem, ijzersteen, enz., die van binnen veelal met kalkspaat zijn gevuld.
Septenarius, het getal zeven omvattend; *septenarius numerus*, het getal zeven.
Septennis, zevenjarig; *septennium*, eene tijdruimte van zeven jaren.
Septentrio, het noorden; adj. *septentrionalis*.
Septimana, de week.
Septimestris, zeven maanden oud of durend, b. v. foetus.
Septodiarrhoea, de rottende loop.
Septomyca, --myce, het rotzwam, dat zich in rottende lichamen op aan de lucht blootgestelde plaatsen ontwikkelt.
Septon, de zoogenoemde rotstof; adj. *septos*, gerot, vuil.
Septopyra, de rotkoorts.

Septum, een tusschenschot; *septum transversum*, het middenrif; *septum narium*, het tusschenschot van den neus; ook het doorzichtige hersenvlies, tusschen de *ventriculi laterales*, daalt van de benedenvlakte van het *corpus callosum* af tot de bovenvlakte van den fornix.
Septunx, een gewicht van zeven oncen.
Sepulchretum, de begraafplaats, een kerkhof; *sepulchrum*, het graf.
Sepultura, de begrafenis; verb. *sepelio*, 3re.
Sequela, het gevolg, uitwerksel; verb. *sequor*, qui.
Sequester, os sequestre, het oude beenstuk dat bij necrosis door het zich nieuw vormende been wordt omringd; *sequestratio*, de vorming hiervan.
Sequior, de slechtere, zwakkere; *sexus sequior*, het tweede geslacht, tegenstelling: *sexus potior*.
Serēnus, vroolijk, helder, b. v. *coelum*.
Sericum, zijde, zijden stof; *sericum ceratum*, gewaste taf; adj. *sericeus*, zijdeachtig, als zijde glinsterend, b. v. *crystalli*.
Series, de rij, reeks; adv. *seriatim*, langs de rij af.
Sermo, het gesprek, het spreken.
Sermocinatio, het veel en heftig spreken; verb. *sermocinor*, ari.
Serolinum, een vast vet, door Boudet in het bloed gevonden, door kokenden alkohol uit het gedroogde bloed uitgetrokken, gemakkelijk oplosbaar in aether. Sommigen hebben het ook gevonden in andere vloeistoffen van het dierlijke lichaam, b. v. in de vloeistof der hydrocele.
Serotinus, later, te laat, b. v. *partus*; *decidua serotina*, een later gevormd bekleedsel tusschen het ei van den vruchthouder der zoogdieren; bot. *flores serotini*, vruch-

ten welke na de bladeren uitkomen.
Serpens, eene slang, een kruipend dier; *serpentes*, de slangen, orde; adj. *serpentinus*, met eene slang overeenkomstig; *anfractus serpentine*, kronkelingen met die van eene slang overeenkomende.
Serpentine, een soort van graniet, het serpentijn.
Serpigo, de kruipende vlecht; *serpigo haemorrhoidalis*, de haemorrhoidaalvlecht; adj. *serpiginosus*, verder kruipend, om zich heen vretend, b. v. *crusta*, een boosaardig voortvretend chronisch uitslag, vrij identisch met herpes phagedaenicus.
Serpulidae, een familie van anneliden.
Serra, de zaag; *serra mucronata*, de steekzaag; *serra discalis*, de schijfzaag; dim. *serrula*, *serratula*; adj. *serratus*, gezaagd, zaagsgewijs, b. v. bot. *folium serratum*, een zaagsgewijs ingesneden blad.
Sertularia, een geslacht van hydroïde polypen.
Serum, iedere waterachtige organische vloeistof; *serum sanguinis*, de bloedwei; *serum lactis*, wei; *serum lactis spontaneum*, zonder toevoeging bereide wei, door de melk enkel op eene warme plaats te zetten; *serum lactis facitium*, kunstmatig, door toevoegsels bereide wei; adj. *serosus*, weiachtig; *secretum serosum*, een dunne, waterachtige afscheiding.
Servitium, de dienst, het dienstbetoon; verb. *servio*, 3re, dienen.
Servitus, de dienstbaarheid, slavernij; ook een servitunt, last die op een stuk gronds rust = *onus*.
Sesamodes, *sesamoides*, *sesamoides*, *sesamkorrelvormig*; *ossa sesamoides*, de sesambeentjes: ronde, eene kleine, van kraakbeen voorziene vlakte bezittende beentjes, van

verschillende grootte en onbepaald getal. Gewoonlijk vindt men er twee tusschen het eerste lid en het os metacarpi van den duim, alsmede tusschen het os metatarsi en de eerste phalanx van den grooten teen; somtijds komen zij ook wel voor aan den wijsvinger, aan den pink en aan den kleinen teen.
Sesamon, het sesamzaad, een olie bevattend zaad in de peulvrucht van de vijfboon, *Sesamum*.
Sesis, het doorzeven.
Sesqui, anderhalf; vandaar: *sesquidrachma*, 1½ drachma; *sesquilibra*, 1½ pond; *sesquimensis*, 1½ maand.
Sesquipedalis, eigenlijk 1½ voet lang of breed; zeer lang, wijdloopig, b. v. verba.
Sessilis, zittend, bot. b. v. *folium*, een blad waaraan de bladsteel geheel ontbreekt.
Sessio, *sessus*, het zitten, de stoelgang; het zitten voor eene b. v. magnetische kuur; verb. *sedeo*, 3re.
Seta, de borstel; ruw, hard haar; adj. *setaceus*, *setosus*, borstelvormig, borstelig; *cribrum setaceum*, een haarzeef.
Setiger, borstels dragend.
Setosus, borstelig.
Severitas, de gestrengheid; adj. *severus*, streng.
Sexennis, zesjarig, zes jaren durend; *sexennium*, eene tijdruimte van zes jaren.
Sextans, het zesde gedeelte van een pond.
Sextarius, eene halve maat; bij de ouden: nu eens ¾ pond, dan eens ⅓ pond.
Sextula, het zesde gedeelte van een ons.
Sexunx, een gewicht van zes onsen of een half medicinaal pond.
Sexus, het geslacht, het mannelijke of vrouwelijke; adj. *sexualis*, b. v.

morbi, geslachtsziekten; organa sexualia, de geslachtswerktuigen.
Siagon, de kinnebak, kaak.
Siagonagra, de jichtachtige? pijn in de kaak; adj. siagonagricus.
Siagonantritis, de ontsteking der kaakholte; adj. siagonantriticus.
Sialaden, een speekselklier; sialadenitis, de ontsteking van de speekselklier; adj. sialadeniticus.
Sialadenoncus, een speekselkliergezwell.
Sialogogus, speekseldrijvend; sialogoga remedia, de speekselaafzondering bevorderende middelen.
Sialaloeosis, sialloeosis, de verandering van de speekselmenging, het speekselbederf.
Sialaporia, het gebrek aan speeksel; adj. sialaporicus.
Sialinum, sialoinum, zie: ptyalinum.
Sialismus = ptyalismus.
Sialolithiasis, de vorming van speekselstenen.
Sialolithus, een speekselsteen; adj. sialolithicus.
Sialogogia, de leer aangaande het speeksel, zijne afzondering, toestand, enz.; adj. sialogologicus.
Sialoma = sialon, de metalen, glinsterende rand van een schild of vat.
Sialon, sielon, het speeksel; adj. sialicus, sialinus, het speeksel betreffende; sialodes, speekselachtig.
Sialoncus = ranula.
Sialorrhoea = salivatio; adj. sialorrhoeicus.
Sialoschësis, het terugblijven van het speeksel; adj. sialoscheticus.
Sialostenosis, de vernauwing van de speekselgangen.
Sialosyring, een speekselfistel; een spuit ten dienste van de speekselgangen; het buisje om in den speekselgang te leggen bij eene speekselfistel; adj. sialosyringicus.
Sialozemia, het verlies van speeksel; adj. sialozemicus.

Sibilatio, sibilismus, sibilum, sibilus, het sissen, fluiten; verb. sibilare, are; rhonchus sibilans, het fluitende geruisch.
Sicchasia, de afkeer, ook het verzadigd van iets zijn; adj. sicchos, afkeerig, verzadigd.
Siccitas, de droogte; adj. siccus; verb. sicco, are, droogen; siccesco, ëre, droog worden.
Sicyëdon = cauledon, eene dwarse breuk.
Sideragogus, ijzer aantrekkend, zoo als de magneet.
Sideratio, de stand der sterren, constellatie; de sterke werking van het weder op organische lichamen; onderscheidene plotseling optredende ziekten, b. v. beroerte, stijfkramp; sideratio ossium, beenbrand, necrosis; adj. sideratus.
Siderites, de magneet, ook eene soort van diamant, Plinius, om zijne hardheid met staal vergeleken.
Siderocrëne, eene ijzer bevattende bron, A. Vetter.
Siderographia, de beschrijving van het ijzer en staal; de door A. Senefelder uitgevondene kunst om door middel van steenplaten, waarop eene bijtende vloeistof heeft gewerkt, te drukken, de steendruk.
Sidëron, sideros, het ijzer, staal.
Siderophëron, Pohl's galvanisch trogtoestel om de zinkplaten gemakkelijk in de zuur gemaakte vloeistof te dompelen en weder daaruit te halen.
Siderotechnia, de kunst om ijzer gemakkelijk te bereiden, staal te maken, enz.
Sidërum, volgens Bergmann: het phosphorijzer dat men als een bijzonder na aan het ijzer verwant metaal beschouwde.
Sidus, het gesternte, een sterrebeeld; adj. sidereus.
Sigillaria, zegelboom, een geslacht

van fossiele boomstammen uit het steenkool.
Sigillum, het zegel, het teeken; sigillum hermeticum, een hermetisch, luchtdicht sluitend zegel; sigillum virginittatis, het maagdevlies, hymen.
Sigmodes, sigmoides, sigmoideus, sikkel- of halvemaaanvormig; meestal sigmavormig, b. v. flexura coli sigmoidea, de sigmavormige kromming van het colon descendens.
Signatum, het aangetoonde, een merkteeken; signatura, de gebruiksaanwijzing aan den voet van het recept; signum, het teeken, een ziekteverschijnsel; verb. signo, are, teekenen, merken.
Significatio, de beteekenis; verb. significo, are.
Silentium, het stilzwijgen; verb. sileo, ere.
Silicas, een kiezelzuur zout.
Silicea terra, kiezelaaarde; adj. silicus, kiezelzuur bevattend; acidum silicicum, het kiezelzuur; aether silicicus, kiezelaaether, $3\text{AeO} + \text{SiO}^2$, ontstaat door kiezelsuperchloride op absoluten alkohol te laten werken, is eene kleurlooze, permuntachtig smakende vloeistof, kookt bij 163° , verbrandt met witte vlam, is in water onoplosbaar, maar scheidt bij langdurige verwarming met het laatste geleachtig kiezelzuur af.
Silico-bronchinosus, v. Vest, kiezel-bronzuur bevattend.
Siligo, fijn tarwemeel; adj. siliginus.
Siligua, de hauw; dimin. silicula; adj. siliquosus; siliculosus.
Silo, silus = simo.
Simila, tarwebrood, zemelen.
Similaris, gelijksoortig, b. v. partes.
Similatio, het naäpen, de gelijkheid.
Similis, gelijk; subst. similitas, similitudo, de gelijkheid.
Simitas, het ingedrukt zijn, b. v. van den neus; adj. simus.

Simo, simus, een mensch met opstaanden, van boven ingedrukten neus.
Simplex, eenvoudig; subst. simplicitas; adv. simpliciter.
Simulatio, het voorgeven, veinzen; verb. simulo, are; adj. simulatus; ondergeschoven, geveinsd, b. v. morbi, verdichte ziekten, morbi fictiti.
Sinapelaëon, de aetherische mosterdolie, zwavelcyanallyl.
Sinapinum, het sinapine, zwavelcyanasinapine, in het mosterdzaad; zijne constitutie is nog twijfelachtig; wellicht is het een sinapinezuur zout van eene uit sinkaline en $\text{C}^2\text{N S}^2$ gepaarde basis, of de zwavelcyanverbinding van eene uit sinapinezuur en sinkaline gepaarde basis, Schlossberger. Het kristalliseert in kleurlooze naalden, is gemakkelijk oplosbaar in heet water en in heeten alkohol, bijna onoplosbaar in aether, smelt bij 130° en ontleedt zich bij hoogere temperatuur. Onder de ontledingsproducten komt nooit mosterdolie voor.
Sinapimicum acidum, het sinapinezuur of mosterdzuur, een zwak organisch zuur, $\text{C}^{22}\text{H}^{10}\text{O}^8 + 2\text{HO}$, ploft neder, wanneer men sinapine met kali kookt en vervolgens met zoutzuur verzadigt. Het is kristallijn, zeer moeielijk in koud water en in alkohol oplosbaar, onoplosbaar in aether. De alkalizouten zijn gemakkelijk oplosbaar, kristalliseerbaar, die met andere bases moeielijk oplosbaar. Zij ontleiden allen gemakkelijk onder den invloed der lucht.
Sinapisinum, aldus noemde T. Simon het radikaal van de aetherische mosterdolie.
Sinapismus, een mosterddeeg, eene mosterdpap.
Sinapolinum, $\text{C}^{15}\text{H}^{12}\text{N}^2\text{O}^2$, wordt

verkregen uit mosterdolie door digestie met barythydraat en water. Het kristalliseert in glinsterende plaatjes, welke vet op het aanvoelen zijn, smelt bij 100° en is in kokend water gemakkelijk oplosbaar; het reageert alkalisch, en vormt gemakkelijk oplosbare zouten.

Sincalinum, $C^{10}H^{15}NO^3$, een ontledingsprodukt van het sinapine, volgens Babo een vervloeibaar alkaloïde, kleurloos, kristallijn, vervloeïend, bijna even kaustisch als kali; bij verhitte laat het kool achter, en verspreidt dampen van den reuk van het methyamine.

Sinciput, het voorhoofd; entomol. het middenhoofd.

Singultus, het hikken, snikken; febris singultuosa, eene koorts welker aanvallen met hevig en aanhoudend hikken gepaard gaan; verb. singultio, ire, snikken.

Sinister, linksch, ongeschikt, onheilspellend; subst. sinisteritas, de onbeholpenheid, ongeschiktheid.

Sinuatus = sinuosus, bochtig; verb. sinuo, are, uithollen, ondermijnen.

Sinuositas, het bestaan van onderscheidene bochten; adj. sinuosus, van holten, bochten of gangen voorzien, b. v. ulcus.

Sinus, de holte, verdieping, bocht, inham, boezem, zeeboezem; de schoot; sinus terminalis, zoolog. de bloedkring; sinus urogenitalis, de hals der blaas en het begin der pisbuis, enkelvoudig kanaal bij het foetus; dimin. sinulus.

Sipho, siphon, een hevel, spuit.

Siphonanthus, bot. kroonbuizig, wat in de bloemkroon eenigermate eene zuigbuis heeft.

Siphunculus, een kleine hevel, spuitje; siphunculi, entomol. de honigbuizen bij de bladluizen.

Sira, siris, de band, keten, boei; sirae, bindende of gebondene dingen; veterin. sirae equorum, de zoogenoemde gallen aan de pooten der paarden.

Siren, een fabelachtig zeedier bij de ouden: eene soort van gestaarten kikvorsch, verwant aan den Proteus en den Salamander; sirenes, in de pathologische anatomie: menschelijke misgeboorten met eene meer of minder ontwikkelde benedenextremititeit, monopoden.

Siriasis, de zonnesteek, eene herenontsteking.

Sistio, het laten staan, aan- of ophouden; verb. sisto, ère, aanhouden, stelpen, b. v. haemorrhagiam.

Sistrum, een geraasmakend werktuig, in gebruik bij den Isisdienst; een bordeel.

Sitësis, het spijsen, voederen, de voeding door spijsen.

Sition, de spijs, het voedsel; sitia, plur., de voedingsmiddelen, brood, inzonderheid tarwebrood.

Sitincum acidum, het sitinezuur, oenanthezuur, een vet zuur in de foeselolie van het graan; men verkrijgt het uit de wijnfoeselolie, door deze met kali te koken, waarbij wijngeest, van den aether afkomstig, en sitinezuur kali ontstaat, dat men door zwavelzuur vervangt. Men verkrijgt het als hydraat als eene kleurloze olie. De formule is nog niet zeker vastgesteld, volgens de meesten: $C^{14}H^{13}O^2$; Delffs beweert dat het identisch is met het pelargonzuur.

Sitiologia, — gice, de leer der voedingsmiddelen; adj. sitiologicus.

Sitis, de dorst; adj. sitibundus, dorst hebbend; siticulosus, dorstig makend; verb. sitio, ire.

Sitos, het voedsel, de spijs, het

graan; adj. siticus; oleum siticum, koornolie, Mulder.

Situs, de ligging, b. v. viscerum.

Situs, de roest.

Sivatherium, een fossiel zoogdier uit de Sivalick-hills.

Smegma, de zeep, een smeersel, zalf, liniment, smegma cutaneum, het huidsmeer; de afscheiding der voorhuid alsmede van de uitwendige vrouwelijke schaamdeelen; smegma embryonum, het vruchtsmeer, vernix caseosa.

Smerdis, een geslacht van kam-schubbig vischen.

Smexis, het afwrijven, reinigen, polijsten; adj. smecticus, zuiverend, afwrijvend; smectica remedia, zuiverende, afwasschende middelen.

Smilacinum = sarsaparilline of parigline, in de sarsaparilla en in de china nova.

Smile, een mes, schaaf, houweel; diminut. smilion.

Smileusis, het snijden, beitelen.

Smodina, smodix, een met bloed ondergelopen gezwel, bloedbuil; adj. smodicus, een bloedbuil betreffend, vol builen of kwetsuren.

Sobrius, nuchteren, vrij van geest, matig; subst. sobrietas.

Socialismus, gewoonlijk = communismus.

Socialitas, de gezelligheid, lust tot onderling verkeer; societas litteraria, eene wetenschappelijke verbinding; societas bursariorum, volgens Eichstädt de broederschap.

Socius, de deelnemer, bondgenoot, een medelid.

Socordia, de zorgeloosheid; het onverstand, de lafheid; adj. socors, zorgeloos, dom, onverstandig.

Soda, hoofdpijn, maagbranden, maagzuur, zure oprispingen; = natron.

Sodalis, de bondgenoot, het medelid van eene maatschappij of verbintenis; sodalium, een genootschap.

Sodomia, de geslachtelijke gemeenschap met dieren.

Sol, de zon; adj. solaris, b. v. lux solaris, het zonnelicht; plexus solaris, de zonnevlecht, op de arteria coeliaca; fascia solaris, het zonvormige verband tot het verbinden van de slaapslagaderen.

Solaus, soleus, tot de voetzool of ook tot de kuit behoorende; musculus soleus, de kuitspier, door den gastrocnemius bedekt.

Solaninum, in de bessen van de zwarte nachtschade, *Solanum nigrum*, in alle deelen van het bitterzoet, *S. dulcamara*, in de bessen en kiemen van in kelders liggende aardappelen, *S. tuberosum*. Het kristalliseert in kleurloze zuiltjes, smaakt zwak bitter, walgelijk, en veroorzaakt in den slokdarm een lang aanhoudend brandend gevoel. In koud water en alkohol lost het moeilijk op, gemakkelijk daarentegen in heet water en in vette oliën; het reageert alkalisch, en smelt bij 100°. Zijne zouten smaken scherp bitter, en zijn meestal niet kristalliseerbaar.

Solëa, de zool van den voet; wat onder den voet bevestigd wordt, vandaar ook de laars- of schoenzool, b. v. soleae calcinatae of ustae, gebrande schoenzolen, welke een bestanddeel van het oorspronkelijke kosmische poeder uitmaakten.

Solemnis, feestelijk, plechtig; remedium solemne, een uitstekend middel; subst. solemnitas.

Solën, het nauwe kanaal, de buis, het ruggegraatskanaal, een spalk bij het verbinden van beenbreuken.

Solenochalasis, de verwijding en verslapping van kanalen en gangen; adj. solenochalaticus.

Solenostegnosis, — stenosis, de ver-

nauwing der kanalen; adj. solenostoticus.
Solfatara, een italiaansch woord voor een spleet of opening in vulkanen, waaruit zwavelhoudende gasen te voorschijn komen.
Solidungula animalia, de eenhoevige dieren.
Solidus, vast, dicht, massief; ook: volkomen, geheel, b. v. dies solidus, = dies integer; solidaris, tot de vaste deelen behorende; pathologia solidaris, de solidair-pathologie, welke het uitgangspunt van alle ziekten enkel in de vaste lichaamsdeelen zoekt; tegenstelling: humoraalpathologie; verb. solidescere, ère, vast of dicht worden.
Solitarius, afgezonderd, geïsoleerd; glandulae solitariae, de afzonderlijk liggende, niet in groepen staande klieren; bot. stipulae solitariae, afgezonderd staande steunblaadjes.
Solitudo, de eenzaamheid.
Solium, wat alleen leeft, vandaar *Taenia solium*, de lintworm, dewijl men meende dat er altijd slechts eene gevonden werd.
Solium, een hooge zetel, troon; badkuip.
Sollicitudo, de angst, bezorgdheid, kommer, droefenis; adj. sollicitus, bezorgd, bekommerd; verb. sollicito, are, opwekken; sollicitari, bekommerd worden of zijn.
Solubilis, oplosbaar; subst. solubilitas; verb. solvo, ère, oplossen, verlossen; solvens, oplossend; solutus, opgelost, gescheiden; bot. folia soluta, vleezige bladen, door een zoo dunnen bladsteel aan den stengel bevestigd dat men den eersten niet gewaar wordt.
Solum, de bodem, vloer, voetzool; solum pedes, de middenvoet.
Solus, alleen.

Solutio, de oplossing, verlossing, scheiding, b. v. solutio continui, de scheiding van den samenhang; solutio placenta, het losmaken van de nageboorte.
Soma, het lichaam; adj. somaticus; causae somaticae, in het lichaam gevestigde, het lichaam betreffende oorzaken, als tegenstelling van de causae psychicae.
Somascēsis, de lichaamsoefening, de gymnastiek.
Somascetice, de physische opvoeding des menschen; adj. somasceticus.
Somatodidymi, met het geheele lichaam of althans met de hoofddeelen vergroeide tweelingen.
Somatologia, de leer betreffende het bewerkte lichaam; adj. somatologicus.
Somatomimica, — *minice*, de voorstelling van den zielstoestand door middel van de beweging des lichaams, C. F. Heusinger; adj. somatomimicus.
Somatotomia, de ontleding van het organische lichaam; adj. somatotomicus.
Somatotridymus, eene misgeboorte met drie vergroeide lichamen.
Somnambulatio, somnambulismus, het slaapwandelen, nachtwandelen; somnambulismus artificialis, de kunstmatige magnetische slaap, cataphora magnetica.
Somniatio, het droomen; somnium, een droom.
Somnifer, slaapverwekkend; remedia somnifera, slaapverwekkende middelen, opium, enz.
Somnolentia, de slaperigheid, slaapzucht; adj. somnolentus.
Somnorinus, in den droom voorkomende.
Somnurus, een droomgezicht.
Somnus, de slaap; somniculosus, slaperig, droomerig.
Sonitus, het geluid, de klank; sonitus aurium, het oorsuizen.
Sonometrum = echometrum, de ge-

luidmeter; somtijds = stethoscopia; adj. sonometricus.
Sonor, sonus, het geluid, de klank; sonus obtusus, een doffe toon; sonus fuscus, een flauwe toon; adj. sonorus, een helder geluid gevend; verb. sono, are.
Sophia, de wijsheid.
Sophisma, een verstandige gedachte; gewoonlijk: eene spitsvondigheid.
Sophista, een filosoof, spitsvondigheidskramer, pedant; adj. sophisticus, spitsvondig.
Sophisticatio, het valsche voorgeven, bedrog; sophisticatio medicamentorum, somtijds: de vervalsching van geneesmiddelen.
Sophronista, — *nister*, wie verstandig maakt, verbetert, tuchtigt; sophronisteres, sophronistae den-tes, de wijsheidstand, de verstandskiezen.
Sopiens, inslapend, rustig makend; sopientia remedia, rustig makende of slaapverwekkende middelen; sopitus, rustig, ingeslapen, b. v. door opium of chloroform; verb. sopio, ire.
Sopor, een diepe ziekelijke slaap, een soporeuse toestand, met verwardheid van zinnen; adj. soporarius, soporifer, een diepen slaap, sopor, voortbrengend; soporosus, door sopor bevangen, daarmede verbonden.
Sorbethum, sorbetum, de sorbet, een drank bij de oosterlingen.
Sorbidum, een slurpdrank; sorbidum carnis = bouillon; sorbitio, het slurpen, een slurpdrank; adj. sorbilis, wat ingeslurpt kan worden; ovum sorbile, een zacht gekookt ei; verb. sorbeo, ere.
Sorbium, sorbitum, het sorbine of sorbite, Pelouze, in het sap der lijsterbessen, *Sorbus aucuparia*; kleurlooze, doorzichtige oktaëdrische kristallen, welke tusschen de tanden knarsen, zoet als riet-suiker smaken, en zelfs bij het

smelten geen water verliezen. Water lost het dubbel van zijn gewicht aan sorbine op, alcohol zelfs bij het koken slechts weinig. Eene geconcentreerde oplossing van sorbite komt volkomen overeen met suikerstroop. Eene oplossing in water van het sorbine doet den gepolariseerden lichtstraal naar links afwijken. — Acidum sorbinicum, het sorbinezuur; wanneer men het sorbite eenigen tijd op 150° tot 180° houdt, blijft er een donkerrood overschot achter, dat hoofdzakelijk uit dit zuur bestaat.
Sordes, onreinheden in het algemeen, ook die der eerste wegen, sordes gastricae; adj. sordidus, vuil, smerig, onrein.
Soredium, bot. het stofhoopje, zaadhoopje, Richerand.
Soror, de zuster; sororatio, de gelijktijdige ontwikkeling van de borsten bij het meisje.
Soros, sorus, de hoop; bot. het hoofdje der zaaddozen bij de varens welke de vruchten op de pluimen dragen.
Sortilegium = magia, het waarzeggen.
Sosibius, adj. het leven reddend, subst. de levensredder.
Sostrum, sōtrum, het loon voor het redden of behouden van het leven of de gezondheid; vandaar: de belooning van den geneesheer.
Soterius, reddend, heilzaam; fontes soteri, de gezondheidsbronnen; soteria doctrina, de heilkunde.
Sozotropia, de stofwisseling ter onderhouding van het leven.
Spadia, een afgerukte tak; bot. de bloeikolf.
Spado, spadon, een gesnedene; = spasma en spasmus.
Spagiria, de door aantrekking verenigende chemie, Paracelsus; bij nieuweren somtijds = alchemie;

adj. spagiricus; medicina spagirica = chemiatria.

Spanaemia, de toestand des bloeds met verminderde bloedlichaampjes en vezelstof, Fr. Simon.

Spaniolitimum, het spaniolitmine, een pigment in lakmoes, Kane, is lichtrood, in water oplosbaar.

Sparagmus, een hevige als het ware verscheurende kramp; adj. sparagmatodes, sparagmōdes, aan hevige krampen lijdend of daartoe geneigd.

Sparaxis, het hevig rochelen.

Sparagmion, een verband, deels voor kleine kinderen, deels voor gekwetste ledematen.

Sparganosis, het bakeren van een klein kind of het inwikkelen van een gezond lid; adj. sparganoticus, het inwikkelen of het bakeren betreffend, daartoe behoorend.

Sparge, spargesis, spargōsis, het opzwellen, b. v. van de borsten door het zog, of de zaadblaasjes door het zaad; de verplaatsing van het zog naar ongewone plaatsen.

Sparsus, verstrooid; bot. rami sparsi, verstrooid staande takken; folia sparsa, zonder orde aan den stengel bevestigde bladeren; verb. spargo, ẽre.

Sparteium, een olieachtig ternair alkaloïde in de bezembrem, *Sparteium scoparium*, nevens de kleurstof scoparine voorkomende en narkotisch werkend; eene dikvloeibare kleurloze olie, in verschen toestand volkomen doorzichtig, maar aan de lucht snel bruin wordend. Het is zwaarder dan water, riekt zwak, ongeveer even als het aniline, en smaakt zeer bitter. De reactie is sterk alkalisch, en zuren worden daardoor volkomen geneutraliseerd.

Spasis, het trekken, spannen; spasma, de spanning, kramp; adj. spasmaticus = spasmodicus.

Spasmodyspnoea, eene ziekelijk bemoeielijkte ademhaling; adj. spasmodyspnoicus, spasmorthopnoicus.

Spasmologia, de leer betreffende de krampen; adj. spasmologicus, spasmologus.

Spasmolygmus, het krampachtig hikken; adj. spasmolygmicus.

Spasmophilia, een zoodanige neiging tot krampen dat deze bij iedere ziekelijke aandoening optreden, Jos. Frank; adj. spasmophilicus.

Spasmothracheocynanche = asthma Millari.

Spasmus, de kramp; adj. spasmodicus, spasticus.

Spatangidae, een orde van fossiele echinieten.

Spatha, spathe, spata, de spatel; bot. de bloemschijf, d. i. de groote gekleurde bractea, die aan de basis van den bloeikolf dezen vóór zijne ontwikkeling omhult; dimin. spathilla, spathula; adj. spathaceus, spadelvormig; bot. plantae spathaceae, de schedeleliën welke bloemen in eene groote scheede met breede bladeren zitten; spathulatus, bot. spadelvormig.

Spatium, de ruimte; adj. spatiosus; b. v. conclave spatiosum, een ruim vertrek.

Species, het aanzien, de uiterlijke gedaante, het voorkomen; in de botanie en zoologie: de soort; in de pharmacie: grof verkleinde plantendeelen welke men deels uitwendig tot drooge en vochtige omslagen, tot baden, tot ontwikkeling van dampen door middel van het inademen of berooken, inwendig tot infusiën, decocten, tisanen bezigt; adj. specialis, speciaal, tegenstelling van generaal; specificus, eigen, eigenaardig; morbi specifici, ziekten welke karakter door combinatie met

een, inzonderheid dyskratisch, algemeen lijden veranderd is geworden; remedia specifica, middelen welke eene eigenaardige werking uitoefenen op zekere organen of systemen, of tegen zekere ziekten werken; medici specifici, aldus worden de nieuwere homoöpathen genoemd, welke van Hahnemann's leerstellingen meer of minder afwijken.

Specillum, de sonde, het stilet; specillum auriculare, de oorsonde, een oorlepel.

Spectaculum, het schouwspel.

Spectator, de toeschouwer; verb. specto, are, aanschouwen.

Spectrum, de gestalte, het beeld, verschijnsel, spook; ophthalmol. het kleurenbeeld.

Specular, specular, eene glasruit, trekkast, glazen kast; adj. specularis, doorzichtig als glas, spiegelend.

Speculatio, het navorschen, onderzoeken; in het gewone leven: het denken over het uitvoeren van een nieuw idee of onderneming; speculator, de toeschouwer, onderzoeker, navorscher; adj. speculativus, speculatorius, bespiegelend, onderzoekend, eene speculatie betreffend; verb. speculo, ari.

Speculum, de spiegel, een werktuig om in iets te zien, vandaar ook een verwijdingstoestel voor natuurlijke holten, b. v. speculum auris, de oorspiegel, speculum vaginae, de schedespiegel, enz.

Specus, de holte, = sinus; specus cordis, eene hartkamer.

Sperma, spermium, spermos, het zaad; sperma ceti, het walschot; sperma ranarum, het kikvorschezaad; adj. spermaticus, het zaad betreffend, b. v. vasa; fila spermatica, zaadraden, mikroskopische elementen van het zaad,

zoogenoemde zaaddiertjes; spermatozoes, zaadachtig, ruw, niet ontwikkeld.

Spermacrasia, eene slechte gesteldheid van het zaad.

Spermepodium, bot. het zuiltje of het zuilvormige receptaculum bij de schermbloemigen, Hoffmann.

Spermadophorum, bot. het naar beneden verlengde receptaculum, Hoffmann; volgens Bieberstein: thecapodium.

Spermatacratia, het onvermogen om het zaad terug te houden, dien ten gevolge neiging tot pollutiën.

Spermatemphraxis, eene verstopping van de afvoerende buizen van den bal door middel van een verdikt zaad, en eene daardoor ontstaande spermatocele; adj. spermatemphracticus.

Spermatenergia, eene krachtige gesteldheid van het zaad; adj. spermatenergeticus.

Spermatheca, spermatheca, de houder van het vrouwelijke schaaldier, in welken het eerst het zaad wordt opgenomen, Harry S. Goodsir.

Spermatias, eene van vele zaden voorzien, b. v. eene veelzadige vrucht; wat uit het zaad, niet uit den wortel of uit stekken getrokken is.

Spermatinum, de zaadstof, eene eigenaardige, extractachtige stof in het zaad, niet daarin opgelost, Vauquelin, John.

Spermatis, eene zaadader, arteria of vena.

Spermatismus, het verkwisten, het uitspuiten van zaad.

Spermatocele, eene zoogenoemde zaadbreek, eene bovenmatige uitzetting van de zaadbuizen en de zaadstreng.

Spermatochorda, de zaadstreng.

Spermatoclema, spermatoclepsis, de pollutie, inzonderheid de onmerk-

bare ontlasting van het zaad; adj. spermatoclepticus.
Spermatocystis, het zaadblaasje; adj. spermatocysticus.
Spermatocystitis, eene ontsteking van de zaadblaasjes.
Spermatogonia, spermogonia, de zaadvorming; adj. spermatogonicus, spermatogonus, spermogonicus.
Spermatolepsia, —*leptis*, de ongemerkte ontlasting van het zaad, pollutio diurna; adj. spermatolepticus, —*lipticus*.
Spermatologia, de leer betreffende de bereiding en den toestand van het zaad; adj. spermatologicus, spermatologus.
Spermatopathia, eene ziekelijke gesteldheid van het zaad; een daaruit voortspruitend lijden; adj. spermatopathicus.
Spermatophthora, een bederf van het zaad; adj. spermatophthoricus.
Spermatoplasia, de verplaatsing van het zaad naar buitengewone deelen; adj. spermatoplanicus.
Spermatopodium, spermopodium, = podospermium; = spermapodium.
Spermatopoeia, spermatopoësis, de zaadbereiding; adj. spermatopoëticus, spermatopoëus.
Spermatorrhoea, de werkelijke zaadvloed; adj. spermatorrhoeicus, spermatorrhoeus.
Spermatoschēsis, de terughouding van het zaad; adj. spermatoscheticus.
Spermatozemia, het zaadverlies, de zaadverkwisting, seminis dispendium; adj. spermatozemicus.
Spermatozoa, spermooza, de zoogenoemde zaaddiertjes, zie: sperma.
Spermium, een klein zaad, inzonderheid bij planten.
Spermobole = spermatismus; adj. spermobolicus.
Spermoderma, —*dermum*, het zaadvlies bij de phanerogame planten, Decandolle.

Spermoedia, de zaadzwelling, de moederkoornachtige uitzettingen van de zaden der grassen, Fries; *Spermoedia clavus*, het moederkoorn.
Spermolithus, eene plantenzaadversteening; harde concrementen in de zaadblaasjes; adj. spermolithicus.
Spermolögus, zaden lezend, korrels etend, b. v. aves.
Spermoncus, een zaadgezwel.
Spermoneuralgia, eene neuralgie van de zaadstreng; adj. spermoneuralgicus.
Spermophorum, de zaaddrager, een zaadorgaan, zaadblaasje, een bal; somtijds: de baarmoeder.
Spermotemōn, een zaaddraad; spermotemones, fila seminalia, de zaaddiertjes, Kölliker.
Sphacelias, een aan koudvuur, sphacelus, lijdende.
Sphacelismus, het koudvurig worden van enig deel.
Sphacelus, het koudvuur; adj. sphacelosus, koudvurig; sphacelodes, koudvurig, met koudvuur overeenkomend; sphacelatus, bot. brandig, b. v. stipulae, steunblaadjes welke in het midden eene brandige vlek hebben.
Sphaera, de kogel, bol; diminut. sphaerula, bot. de kogelvrucht, sphaerium, sphaeridium, een kleine kogel, pil; adj. sphaericus, kogelrond; bot. pollen of semen sphaericum, kogelvormig stuifmeel of zaad; sphaerodes, —roides, —roideus, kogel- of bolvormig.
Sphaeragra, eene kogeltang.
Sphaerecephlogiston, de kogelvormige varicelle.
Sphaeriocarcinoma, het kogelcarcinoma, Th. Dorrington, dat inzonderheid in verstrooiden, algemeen verspreiden toestand zoude voorkomen.
Sphaeroblastae plantae, de kogel-

kiemen, kogelkiemenden, Willdenow, planten welke zaadlobben bij het ontkiemen niet splijten, maar in kegelvorm op een klein steeltje uit de aarde voortkomen en ter zijde het bladpluimpje hebben.
Sphaeroma, een afgerond lichaam; sphaeromata, de billen.
Sphaerulcon, de kogeltrekker.
Sphago, de keelgroeve; sphagites, tot de keel behoorend; sphagitis vena, de keelader.
Sphen, de wigge, al wat eene wigvormige gedaante heeft; adj. sphenodes, sphenoides, sphenoides, sphenoidalis, wigvormig; os sphenoidale, het wiggebeen; rostrum sphenoidale, de wiggebeenssnavel.
Sphenacanthus, een fossiele vinstekel.
Sphendone, de slinger, een slinger-vormige hoofdband.
Sphenobasilaris, het wiggebeen en de schedelbasis betreffende; os sphenobasilar, het grondstuk van het achterhoofdsbeen met het aangrenzende wiggebeenslichaam.
Sphenocephalus, het wigge- of spits-hoofd, eene misgeboorte bij welke het bovenste gedeelte van den schedel een spits wigvormig voorkomen heeft.
Sphenomaxillaris, het wiggebeen en de bovenkaak betreffende.
Sphenopalatinus, op het wiggebeen en het verhemelte betrekking hebbend, b. v. nervus, ganglion.
Sphenopteris, een geslacht van fossiele varens uit het steenkool.
Sphenorrhamphae aves, vogels met wigvormige snabels.
Sphenosalpingostaphylinus, het wiggebeen, de buis van Eustachius en de huid betreffende; musculus sphenosalpingostaphylinus = circumflexus palati.
Sphenosiphon, een wiggespuit, van Schnackenberg te Kassel, tot het verwekken van kunstmatig vroegde geboorten.

Sphenosis, het wigsgewijs invoegen; ook de hoogere graad van infarkten.
Sphigma, het ingesnoerde.
Sphigmos, —*mus*, zie: sphinxis.
Sphincter, een sluitcr, kring- of sluitspier; adj. sphinctericus; remedia sphincterica, samentrekkende middelen.
Sphingonta medicamina = sphincterica.
Sphinxis, het insnoeren.
Sphongoperiostoma, —*riostosis*, = periostoma fungosum, het zwam-mige beenvlies-periostoma.
Sphongus, de zwam, spons, diminut. sphongion.
Sphygmographia, de beschrijving van den pols en zijne verschillende soorten; adj. sphygmographicus.
Sphygmologia, de leer aangaande den pols, zijn ontstaan, wijzigingen, zijne betrekking tot ziekten, enz.; adj. sphygmologicus.
Sphygmometrum, een polsmeter, een werktuig om de menigvuldigheid van den pols binnen zekere tijdruimte te bepalen; adj. sphygmometricus, —*metrus*.
Sphygmus, sphygmus, sphygme, sphyxis, de pols-, hart- en slagaderslag; adj. sphygmatodes, sphygmodes, kloppend, pulseerend, met den pols overeenkomend; sphygmicus, den pols betreffend, b. v. doctrina sphygmica = sphygmologia.
Sphygmoscope, —*scopia*, het onderzoek van den pols.
Sphygmoscopia = sphygmometrum, een toestel om den pols middellijk door de schudding van tusschenliggende lichamen te bepalen, Kraus; adj. sphygmoscopicus, —*scopus*, —*scopius*.
Sphygmotechnie, de kunst om den pols te onderzoeken; adj. sphygmotechnicus.
Sphyra, de hamer, een chirurgisch werktuig; het voetbeentje.

Spica, bot. de aar, wanneer namelijk de aan den bloemsteel in de lengte zich ontwikkelende bloempjes zittend zijn; een chirurgisch verband, dat na het aanleggen eenige overeenkomst heeft met eene koornaar; diminut. *spicula*, bot. het grasaartje; adj. *spicatus*, van aren voorzien.

Spiculum, de stekel, weerhaak; entomol. = *calcar*.

Spiloma, de vlek, het vuil; eene moedervlek; adj. *spilomaticus*.

Spilos = *spiloma*; adj. *spilodes*, met eene moedervlek overeenkomende.

Spilosis, de bevestiging, de vlekzucht; bij sommigen = *spiloma*.

Spina, de doorn, stekel, een doornvormig uitsteeksel; bot. de doorn, een onvolkomen ontwikkelde tak; *spina dorsalis*, de ruggegraat; *spina bifida* = *hydrorhachis*, *infantium*; *spina ventosa*, de beeneter, winddoorn, centrale caries; adj. *spinalis*, doornachtig, gedoorn, doornvormige deelen betreffend, op de ruggegraat betrekking hebbend, b. v. *musculi*, de ruggegraatspijnen; *spinatus*, met doornen; *spinosus*, doornachtig, met doornen of stekels bezet, b. v. *processus*, de doornvormige uitsteeksels van de wervels; *pelvis spinosa*, *acanthopelys*, Kilian, het stekelbekken, wanneer het vrouwelijke bekken scherpe of spitse kanten of stekels, *spinae*, heeft.

Spinitis, de ontsteking van de wervelkolom, deels van hare eigene naaste bekleedselen, *periosteum*, deels van hare beenen gedeelten zelve, dus niet = *myelitis*.

Spinola, bij sommigen = *spina bifida*.

Spinther, de vonk.

Spintherismus, het vonken spatten uit de oog.

Spintherometrum, een vonkenmeter,

een werktuig om de grootte, sterkte en slagwijdte van de elektrische vonk te bepalen.

Spira, *spera*, de winding, een spiraalveer; *spirae* nervorum transverse, de dwarsstrepen van de zenuwen; *spira cerebri*, de hersenkronkelingen; adj. *spiralis*, *spirōdes*, *spiroides*, slakkehuisgewijze gewonden, spiraalvormig; bot. gedraaid, b. v. *antherae*; *vasa spiralia*, bot. de spiraalvaten of schroefvormige gangen, *ductus pneumatico-chyliferi*, Hedwig; *vasa spiralia spuria*, de onechte spiraalvaten.

Spiraculum, een lucht- of tochtgat; een register.

Spiramen, *spiramentum*, de adem; = *spiraculum*; *spiramenta pulmonum*, de longcellen; *spiramenta animae*, de longen.

Spiratio, *spiratus*, het waaien, het adem halen; verb. *spiro*, *are*, waaien, ademen.

Spirhumincum acidum, het spirhumine- of melanzuur, onoplosbaar in water, oplosbaar in alkaliën, zie: *melanicum acidum*.

Spirifer, een geslacht van armpootigen.

Spiritus, de adem, damp, geest, al wat fijn en geestelijk is of als zoodanig wordt gedacht, b. v. *spiritus vini*, wijngeest; *spiritus frumenti*, koornbrandewijn; *spiritus sacchari*, rum; *spiritus oryzae*, arak; *spiritus rector*, de riekende stof; adj. *spiritualis*, geestig, immateriëel, geestelijk, *spirituosus*, geestig, *spiritueus*; *spirituosa* = *potus spirituosus*, geestrijke of sterke dranken.

Spiroleum, *spiro* = *phenol*.

Spirolina, een geslacht van kleine veelkamerige foraminiferen uit het krijt.

Spiroylicum acidum, het spiroylzuur, door oxydatie van de spi-

raeolie ontstaande = *salicyl-zuur*; *spiroylicum acidum*, het spiroyligzuur = *spiroylhydzuur*.

Spissitas, *spissitudo*, de dichtheid of verdikking van vloeibare stoffen; adj. *spissus*, dik; *spissiusculus*, eenigszins dik.

Spithama, de span; adj. *spithameus*, een span groot.

Splanchnectopia, een abnormale ligging der ingewanden; adj. *splanchnectopicus*, —*ectopus*.

Splanchnemphraxis, eene verstopping der ingewanden, voornamelijk van hunne vaten; adj. *splanchnemphracticus*.

Splanchnneurysma, eene ziekelijke uitzetting van de ingewanden; adj. *splanchnneurysmaticus*.

Splanchnidium, *splanchniolum*, *splanchnium*, een klein ingewand.

Splanchnodiastasis, het uiteen staan van gescheidene stukken der ingewanden; het te wijd uiteen liggen van vele normaal dichter bij elkander liggende ingewanden; = *splanchnectopia*, Ludwig; adj. *splanchnodiastaticus*.

Splanchnodyne, de pijn in de ingewanden.

Splanchnographia, de beschrijving, ook eene voorstelling in afbeeldingen van de ingewanden; adj. *splanchnographicus*.

Splanchnolithiasis, de vorming van steenachtige concrementen in de ingewanden; *splanchnolithus*, een dergelijk concrement.

Splanchnologia, de leer van de ingewanden; adj. *splanchnologicus*, *splanchnologus*.

Splanchnolysis, de verlamming, ook de scheiding van de ingewanden; adj. *splanchnolyticus*.

Splanchnon, het ingewand; adj. *splanchnicus*; *splanchnica remedia*, middelen tegen ziekten van de ingewanden, die van het onderlijf.

Splanchnopathia, een lijden der ingewanden; adj. *splanchnopathicus*.

Splanchnophtharsis, een bederf of kwetsing van de ingewanden; adj. *splanchnophtharticus*; *splanchnophthartus*, aan bederf van de ingewanden lijdend.

Splanchnophthora, een slepend bederf van de ingewanden.

Splanchnosclerōsis, de verharding van de ingewanden; adj. *splanchnoscleroticus*.

Splanchnoscopia, het onderzoek van de ingewanden; adj. *splanchnoscopicus*, —*scopus*.

Splanchnotōme, —*tomia*, de kunstmatige ontleding van de ingewanden; adj. *splanchnotomicus*.

Splen, de milt; adj. *splenicus*, *splenicus*, miltzuchtig, de milt betreffende, b. v. *arteria*; *splenōdes*, aan eene milt gelijk, miltvormig.

Splenalgia, de pijn in de milt, het steken der milt; *splenes*, de miltzucht, het spleen der Engelschen; adj. *splenalgicus*.

Splenaue, de vergrooting van de milt; adj. *splenaucticus*.

Splendor, de glans; adj. *splendidus*; verb. *splendeo*, *ere*; *splendesco*, *ere*.

Splenēchos, de milttoon bij de percussie.

Splenectōsis, *splenectāma*, *splenoparectasis*, de uitzetting, vergrooting van den omvang, van de milt; adj. *splenectaticus*, *splenecticus*, *splenoparectaticus*.

Splenectōme, *splenecectomia*, het uitsnijden van de milt; adj. *splenectomicus*.

Splenelcōsis, *splenelcos*, de verzweering van de milt, eene miltzweer; adj. *splenelcoticus*.

Splenemphraxis, de overvulling, verstopping der milt, infarkten; adj. *splenemphracticus*.

Splenificatio pulmonum, de miltach-

tige verandering der longzelfstandigheid.

Splenis, een bij de gele koorts te Gibraltar herhaaldelijk aangetroffen toestand der longen, waarbij men donkere, scherp begrensde, geïsoleerde, meestal cirkelronde vlekken vond, welke wat de kleur en consistentie betreft overeenkomst hadden met de milt, Louis en anderen.

Splenitis, de miltontsteking; *splenitis gangraenosa* of *epizootica*, het miltvuur; adj. *spleniticus*.

Splenium, de compres; adj. *splenius*, riemvormig; *musculi spleni*, de riem- of spalkspieren, aan het hoofd en aan den hals.

Splenocèle, eene miltbreuk; adj. *splenocelicus*.

Splenoeratoësis, de hoornachtige metamorphose van de milt.

Splenodeoophoromalacia, *splenodeoophoromalacia*, eene miltkleurige verweking van den eierstok, Fuchs.

Splendynia, de doffe, drukkende miltpijn; adj. *splendynicus*, *splendynus*.

Splenographia, de beschrijving van de milt; adj. *splenographicus*.

Splenologia, de leer van de milt; hare functiën, enz.; adj. *splenologicus*.

Splenoma, een miltgezwel.

Splenomalacia, de miltverweking.

Splenoncus, bij fransche schrijvers *splenoncia*, eene zwelling of vergroting van de milt.

Splenophlegmone, eene ontsteking van het miltparenchym.

Splenophthisis, de milttering, door verzwering, tuberkels, enz. ontstaande; adj. *splenophthisicus*.

Splenorrhagia, eene miltverbloeding; adj. *splenorrhagicus*.

Splenoëcarrhus, de miltverharding, miltkanker; adj. *splenoëcarrhus*.

Splenotomia, de ontleding van de

milt; adj. *splenotomicus*, *splenotomus*.

Splenyptrophia = *splenauxe*; = *splenoncus*.

Spodites, brood onder heeten asch gebakken.

Spodium, fijne, lichte asch, de huttenrook, meestal zeer fijn verdeelde metaaldeeltjes, vooral lood.

Spodos, asch, metaalash, metaalkalk, metaaloxyde, fijn stof; adj. *spododes*, *spodoides*, aschachtig, aschkleurig.

Spondylalgia, de wervelpijn; adj. *spondylalgicus*.

Spondylarthrititis, de ontsteking van de wervelgewrichten.

Spondylarthrocace, *spondylocace*, de beeneter der wervels.

Spondylarthrosis, — *arthrosis*, de wervelontwrichting; adj. *spondylarthriticus*, — *arthroticus*.

Spondylis, *spondilium*, *spondylium*, het stuitbeen.

Spondylitis, de ontsteking van de wervelbeenderen; adj. *spondyliticus*.

Spondylodynia, de wervelpijn; meestal = *spondylalgia*; adj. *spondylodynicus*, *spondylodynus*.

Spondylopathia, een lijden van de wervelbeenderen; adj. *spondylopathicus*.

Spondylus, de wervel; de kruin op het hoofd, vertex; bot. de krans bij de schermplanten, verticillus; adj. *spondylicus*.

Spongi, gezwollen klieren aan den hals.

Spongia, *spongus*, de spons; *spongia marina*, de zeespons; *spongia cerata*, met was doortrokken spons; *spongia compressa*, de drukspoons; *spongia usta*, gebrande spons; adj. *spongodes*, *spongiodes*, *spongoides*, *spongiotus*, zwam-, sponsachtig; os *spongiotus*, het zeefbeen.

Spongocynanche, de ontsteking van de amandelen.

Spongosis, de zwamvorming, de lederspons.

Spontaneus, vrijwillig, van zelf geschiedend; *combustio spontanea*, de zelfverbranding; *generatio spontanea*, de vrije voortteling zonder zichtbare bevruchtende stof; somtijds ook = *generatio equivocata*; *sanatio spontanea*, de van zelf volgende healing.

Spōra, *sporos*, het zaaien, zaad; de voortteling; bot. *spora*, Hedwig, of *sporulae*, Richard, de kiempjes of de lichaampjes waardoor de kryptogame gewassen zich vermeerderen, en welke óf vrij in de zelfstandigheid van de plant liggen, óf wel binnen bijzondere plaatsen besloten zijn.

Sporadicus, afzonderlijk liggend of voorkomend, verstrooid; *morbi sporadici*, afzonderlijk optredende ziekten, tegenstelling: *morbi pandemici*.

Sporangidium, een klein zaadvat; bot. het zaadvliesje der loofmossen, een dun draadvormig lichaam, dat midden door het zaaddoosje gaat en aan het zaad bevestigd is.

Sporangium, een zaadvat; *sporangia*, de zaaddoosjes welke de kiempjes, *sporulae*, van de kryptogamen bevatten.

Sporidium, een klein zaad; de vrucht der paddestoelen, om hare kleinheid, Kraus.

Sporiferus, *sporophorus*, zaad dragend of bevattend.

Spuma, het schuim; *spuma marina*, het zeeschuim; adj. *spumosus*, schuimend; verb. *spumo*, are, schuimen.

Spurius, onecht, valsch; *costae spuriae*, de valsche ribben, de 5 benedensten aan iedere zijde, welke met hare kraakbeenderen het borstbeen niet aanraken; *erysipelas spurium*, de onechte roos, *erythema*.

Sputamen, *sputamentum*, *sputum*,

het uitgespuwde; *sputa*, plur., gewoonlijk: het uitgeworpene, en wel uit de ademhalingswerktuigen, b. v. *sputa mucosa*, *purulenta*, *cruenta*, enz.

Spyrocolon, de orchida, eene op Negroponte en in andere deelen van het noordoosten van Griekenland voorkomende, deels met syphilis, deels met lepra overeenkomende ziekte.

Squalor, het vuil; adj. *squalidus*, b. v. *lingua*, eene zeer beslagen tong; verb. *squaleo*, ère, zeer morsig of vuil zijn.

Squama, de schub; *squama palpifera*, entomol. de hoornachtige schub of het derde stuk van de onderkaak; adj. *squamatus*, geschubd, uit schubben bestaande; bot. *bulbus squamatus*, een geschubde bol; *squamosus*, schubbig, b. v. *sutura squamosa*, de schubnaad; bot. *caulis squamosus*, een met schubben bedekte stengel.

Stabilis, vast staand, standvastig, bestendig; subst. *stabilitas*, de bestendigheid, onveranderlijkheid, standvastigheid; verb. *stabilio*, ire, vast maken, fixeeren, b. v. een lichaamsdeel bij eene operatie.

Stachys, de aar, inzonderheid bij de graansoorten; als plantennaam: andoorn.

Stadium, de renbaan, namelijk de daarvoor aangewezen ruimte; de tijdruimte, eene periode; *stadia morbi*, de tijdruimten of perioden van de ziekte, binnen welke meer of minder bepaalde symptoengroepen plegen voor te komen, wat intusschen eigenlijk alleen voor de acute ziekten geldt.

Stagmōdes, druppelsgewijs, aan een druppel gelijk; *psoriasis stagmōdes* = *psoriasis guttata*.

Stagnatio, het stilstaan, b. v. *sanguinis*; *stagnum*, eene plaats op welke iets stilstaat, vandaar een

staand water; verb. stagno, are.
Stagon, de druppel.

Stalacticus, stalactos, druppelend.

Stalactite, druipsteen, hangend in kalksteenholen voorkomende.

Stalagma, het afgedruppelde, een distillaat.

Stalagmite, het zelfde als stalactiet, maar op den bodem van kalksteenholen voorkomend.

Stalagmus, stalaxis, het druppelen, afdruppelen, distilleeren.

Stalticus, vast makend, adstringeerend; *staltica remedia*, adstringeerende middelen, middelen tegen wild vleesch.

Stamen, de inslag bij het weven, de staven in vlechtwerk, waarom de dunnere roeden worden gevlochten; bot. de meeldraad, bestaande uit den helmdraad, filamentum, het helmknopje, anthera, en het stuifmeel, pollen; stamina corporis animalis, de weefsels van het dierlijke lichaam.

Stannæthylum, — *thylum*, tinaethyl, een tin bevattend radikaal met jodiumverbinding, eene dikke kleurloze vloeistof, die bij 12° nog niet vast wordt; specifiek gewicht 1,5; bij de verdamping van de oplossing aan de lucht scheidt zich tin-aethyloxyde als een wit, smaak- en reukloos poeder af. Het is niet vluchtig, verbrandt bij verhitting aan de lucht met heldere vlam en dikken rook van tinoxyde.

Stanniolium, tinfoelie.

Stannum, het tin; *stannum raspatum*, limatum, tinvijsel; adj. *stanneus*, uit tin bestaande.

Stapes, stapia, de stijgbeugel; een beentje in de trommelholte; het stijgbeugelverband voor den voet na de opening der vena saphena; adj. *stapedius*, b. v. *musculus stapedius*, de stijgbeugelspier.

Staphis, een gedroogde druif, rozijn.

Staphylaemaetoma, eene plotselinge,

met toevallen van verstikking verbondene zwelling van de huid door bloedextravasaat, Pauli.

Staphylagra, de huigtang, de huighouder.

Staphyle, de wijndruif, de wijnbezie, de huid; adj. *staphylicus*, *staphylinus*, *staphylius*, huigvormig, de huid betreffende.

Staphylino-pharyngeus, tot de huid en de pharynx behorende; *musculus staphylino-pharyngeus*, de huid-keelspier, Morgagni.

Staphylis, de tepel aan de vrouwelijke borst; = *staphylium*.

Staphylitis, de ontsteking van de huid.

Staphylium, een kleine wijndruif, rozijn; de borsttepel, een zuigglas voor kinderen.

Staphylodialysis, de verslapping van de huid; adj. *staphylodialyticus*.

Staphyloedema, eene oedemateuse zwelling van de huid.

Staphyloma, het druifgezwel op het oog; bij Ritgen ook = *polygroma*; adj. *staphylomaticus*, *staphylomatosus*.

Staphyloncus, een huiggezwel.

Staphyloptosis, de verlenging van de huid.

Staphylorrhaphia, de huignaad; ook de vereeniging van de aangeboren spleet van het verhemelte; de verhemeltenaad in het algemeen; adj. *staphylorrhaphicus*.

Staphylorrhaphia, — *rhaptes*, een werktuig voor de vereeniging van de gespletene huid.

Staphylotome, — *tomia*, de verkorting of amputatie van de huid; adj. *staphylotomicus*, *staphylotomus*.

Staphylygroma, *staphylohygroma*, Ritgen, *polygroma*, een veelvoudig ziekelijk uitwas, gevuld met eene waterachtige vloeistof, waterdruif; adj. *staphylygromaticus*.

Stasis, het staan, stilstaan, de stagnatie; bij nieuwere pathologen:

het eerste stadium van de ontsteking.

Statarius, staande, wat staande geschiedt; *chorea stataria*, de mimische dans; verb. *sto*, are.

Stater, een gewicht van 1½ onsen.

Statēra, de weegschaal.

Statica doctrina, de leer van het evenwicht tusschen verschillende dingen; *medicina statica*, de statische heilkunde, welke uit de dagelijksche weging van het lichaam en uit de daaruit ontleende uitkomsten besluiten voor het voortduren der gezondheid en des levens meent te kunnen trekken; adj. *staticus*, een stilstand veroorzakende, in evenwicht brengend of daartoe behoorend, wegend, enz.

Statio, de stand, toestand, een aangewezen post; *statione decedere* of *exire*, zijnen post verlaten; adj. *stationarius*, staande, lang op eene plaats blijvend; *morbi stationari*, epidemische ziekten, welke in bepaalde streken standvastig worden, zoodat zij wel is waar na korter of langer tusschenruimten verdwijnen, maar steeds terugkeeren.

Statura, de houding, wasdom van het lichaam; *statura erecta*, de houding overeind van het lichaam; *statura longa* of *procēra*, de hooge wasdom.

Status, het staan, de toestand, de top, b. v. stadium status, het hoogste punt eener ziekte.

Stauroplegia, de kruisgewijze verlamming.

Stear, het vaste vet, de talk; adj. *steatodes*, talk-, spekachtig; *steatinus*, uit talk bestaande.

Stearinum, het stearine, eene vetbasis, inzonderheid in de vaste dierlijke vetten, voornamelijk van herkauwende dieren, of de zoogenoemde talksoorten; men scheidt het van het margarine

en elaine hoofdzakelijk door behandeling met aether, waardoor de beide laatstgenoemde stoffen zeer gemakkelijk, het stearine daarentegen zeer moeilijk opgelost wordt. Het zuivere stearine is broos, droog, smelt bij 62°, en bestaat in eene gekristalliseerde en in eene amorphe, wasachtige modificatie; adj. *stearinicus*, vet- of talkzuur bevattend; *acidum stearinicum*, het talkzuur, ook margarylgzuur komt, aan eene organische basis gebonden, voor in de dierlijke talksoorten, kristalliseert in plaatjes, welke onder den mikroskoop eenige gelijkheid hebben met kristallen van pizuur, en meestal in stervormige groepen van boogvormige individuen voorkomen; het smelt bij 70°; door sterke verhitting aan de lucht vervluchtigt het, terwijl het zuurstof opneemt, en overgaat in margarinezuur. In water is het volkomen onoplosbaar, in alkohol des te meer oplosbaar, naar gelang het minder water bevat.

Stearoconotum, eene vetsoort in de hersenmassa, Couerbe.

Stearonum, het stearon of aceton van het stearinezuur, zie: aceton.

Stearophaninum, *stearophanium*, het stearophanine = *cocculostearinum*, natuurlijk vet in de kokkelkorrels; *acidum stearophanicum*, het stearophaanzuur = *basinezuur*.

Stearoptenium, met dezen naam bedoelt men de vaste aetherische oliën of kamfersoorten, in tegenoverstelling van de vloeibare elaeoptenen, uit welke zij zich dikwijls reeds door bekoeling afscheiden.

Steatas, een talkzuur of stearinezuur zout.

Steatēa, *stearatea*, Béral, onoplosbare stearineverbindingen, b. v. de loodpleisters.

Steathyle, de ziekelijk gevormde spekstof, Lobstein.

Steatite, het speksteen, ook een talkgezwel.

Steatitis, de ontsteking van het vet; bij sommigen = polypionia.

Steatocele, eene vetbreuk, een vast vetgezwel in den balzak.

Steatolica, de stearineverbindingen in het algemeen, welke weder in steatea en saponia ontbonden worden, Béral.

Steatoma, een vet- of spekgewzel, de vetlijvigheid; adj. steatomaticus, steatomatodes, steatomatus.

Steatomyces, de vetzwam, Ritgen.

Steatopyga, de vetstuit; het vetkussen bij de vrouwen der Hottentotten en Boschjesmannen op het heilig- en zitbeen.

Steatorrhoea, eene ontlasting van vet door den anus, de vetloop; adj. steatorrhoicus.

Steatosis, de talk- of vetvorming, de vorming van een steatoma.

Steatospongus, het spekwam; steatospongosis, de vorming van het spekwam.

Stegānos, stegnos, bedekt, verdicht, dicht, samengetrokken en samen-trekkend.

Stegāsis, het bedekken, verdichten, samentrekken, vernauwen.

Stegnōsis, het verdichten, vernauwen, sterk samentrekken, wordt door de ouden inzonderheid van de uitloozende buizen gebezigd; adj. stegnoticus; remedia stegnotica = adstringentia, incrasantia.

Steirōsis, de onvruchtbaarheid, sterilitas.

Stella, de ster; fascia stellaris, het knoop- of zonverband; stella duplex, het dubbele sterverband; adj. stellaris, stellarius, stellaeformis, stellatus, gesterd, stervormig, sterachtig, b. v. bot. folia, stervormige bladeren; dimin. stellula.

Stemma, de krans.

Stemon, bot. een meeldraad.

Stemonophycos, een uitwas aan den stamper, de stamperschub, G. F. W. Meyer; = paleola, Richard; = nectaria, Schreber; = glumellula, Desvaux; = squamulae hypogynae, Rob. Braun.

Stenagma, stenagmus, stenaxis, het steunen, zuchten; adj. stenacticus, stenactos, steunend, zwaar zuchtend, uit steunen en zuchten voorkomend.

Steneosaurus, een geslacht van fossiele krokodillen uit het krijt.

Stenocardia, de beklemdheid van de borst of het hart; adj. stenocardiacus.

Stenochoria, —choriāsis, de vernauwing van een kanaal of gang; adj. stenochoricus.

Stenocoriāsis, een paardeziekte; vernauwing van de pupil, Vegetius; een zwak gezicht; bij sommigen = stenochoriasis.

Stenographia, de snelschrijfkunst, door middel van verkortingen of teekens; stenographus, een snelschrijver.

Stenomycteria, de nauwheid of vernauwing van de neusgaten; het lijden dien ten gevolge; adj. stenomyctericus.

Stenopaeus, eene nauwe opening bezittend; perspicillum stenopaeum, een bril bij welke het zien door slechts eene kleine opening vergund is, Donders.

Stenorrhamphae aves, de smalsnavelige vogels.

Stenorrhynchus, een dun gesnavelde.

Stenos, eng, smal, klein, nauw.

Stenōsis = stegnōsis, de vernauwing; adj. stenoticus.

Stenostenōsis, —stegnōsis, de vernauwing van den ductus stenoniani.

Stenostomia, de vernauwing van den mond.

Stenōtes, de engte, beklemming, angst, verlegenheid.

Stenothorax, een mensch met nauwe borstkast; adj. stenothoracicus.

Stentorophonicus, —rophōnus, met eene stentorstem begaafd.

Stercoratio, het bemesten.

Stercus, mest, vuil, drek; adj. stercoralis, stercoraceus, stercorarius, stercoreus; fistula stercoralis, een drekfistel; vomitus stercoraceus of stercoreus, het drekbraken, het miserere.

Stereocystis, een met vaste stoffen gevulde zak; adj. stereocysticus.

Stereometria, het afmeten van vaste lichamen of eigenlijk van de ruimte welke zij beslaan, de leer dienaangaande, de stereometrie; adj. stereometricus.

Stereos, stijf, vast, dor, woest, onvruchtbaar.

Stereoscopia, ophthalm. de wetenschap die zich met de toepassing der stereoskopen bezig houdt.

Stereoscopium, een werktuig door middel waarvan teekeningen zich als verhevene lichamen vertoonen; ophthalm. werktuigen welke hoofddoel bestaat in de voorstelling van het lichamenlijk zien door de fusie van den dubbelzijdigen netvliesindruk.

Stereōtes, de vastheid, stijfheid, dorheid, magerheid; adj. stereoticus.

Sterēsis, het berooven, het wegneemen; adj. stereticus.

Sterigma, de steun.

Sterilitas, de onvruchtbaarheid, hoofdzakelijk van vrouwelijke individuen gebezigd; adj. sterilis; bot. caulis sterilis, een stengel die geene bloemen draagt; stammen sterile, een onvruchtbare, d. i. van onvolkomen of in het geheel niet ontwikkelde helmknop voorziene meeldraad.

Sternalgia, eene pijn in of achter het borstbeen; somtijds = angina pectoris; adj. sternalgicus.

Sternbergia, fossiele plantendeelen uit het kolenzandsteen.

Sternebra, eene afdeeling van het borstbeen, Blainville.

Sternocardia = stenocardia.

Sternocleidomastoides, —stoides musculus, de spier welke zich aan het borstbeen, het sleutelbeen en het tepelvormig uitsteeksel van het slaapbeen vastzet.

Sternodynia = sternalgia; = stenocardia.

Sternohyoideus, sternohyōdes musculus, de borstbeen-tongbeenspijs.

Sternothyreoideus, sternothyreōdes musculus, de borstbeenschildvormig kraakbeenspijs, neder-trekker van het strötenhoofd.

Sternotrypēsis, de trepanatie van het borstbeen; adj. sternotrypticus.

Sternum, het borstbeen; sternum capitale, volgens sommige entomologen: de tot eene uitstekende verhevenheid gezwollen keelrand, sternum collare, entomol. het halsbeen; sternum pectorale, het borstbeen; adj. sternalis, sternōdes, het borstbeen betreffend, borstbeenvormig, driehoekig; musculus sternodes = musculus triangularis sterni.

Sternumentum, sternutamentum, het niezen, een niesmiddel; verb. sternuo, ēre, niezen.

Sternutatio, het niezen; adj. sternutatorius, het niezen betreffend; sternutatoria remedia, niesmiddelen; verb. sternuto, are.

Stertor, het ronken, snorken; adj. stertorosus, b. v. respiratio stertorosa; verb. sterto, ēre.

Stethidium, een kleine borst; entomol. = thorax, het middenlijf.

Stethocatharsis, het uitwerpsel uit de borst, uit de ademhalingswerktuigen; adj. stethocatharticus.

Stethochysis, eene uitstorting van water in de borstholte.

Stethodesmis, — *desmium*, de borst-band.

Stethomyitis, de ontsteking van de borstspieren.

Stethopolyscopium = *polystethoscopium*.

Stethorrheuma, het borstrheumatismus, inzonderheid dat van de borstspieren.

Stethos, de borst; de bal aan de hand, de hak aan den voet; iets vooruitstekends in het algemeen, b. v. een door de zee opgeworpen zandbank; de duinen.

Sthenia, *sthenos*, de kracht, sterkte; adj. *sthenicus*; morbi *sthenici*, ziekten met verhoogde werkzaamheid, of zoogenoemd *sthenisch* karakter.

Sthenopyra, de *sthenische* of *synochische* koorts.

Stibaethylum, — *thylum*, het *stibaethyl*, analoog met de *antimoniumwaterstof*, in welke $3H$ door $3C^4H^5$ zijn vervangen. Het is eene waterheldere, hoogst dun vloeibare, sterk licht brekende vloeistof van lookachtigen reuk, zwaarder dan water, daarin onoplosbaar, maar gemakkelijk oplosbaar in wijngeest en *aether*; het kookt bij 158° . Men verkrijgt het uit *chloor- of jodaethyl* door *antimoniumkalium* waarbij het laatste in groote overmaat moet worden aangewend.

Stibium, het *spiesglans*, *antimonium*; adj. *stibicus*, b. v. *acidum*, het *antimoniumzuur*; *stibiosus*, b. v. *acidum*, het *antimonigzuur*; *stibiatus*, met *spiesglans* bedeed, b. v. *vinum*, *spiesglanswijn*, *braakwijn*.

Stichozoon, een oorspronkelijk dier, elementaïrdier, J. H. Mayer.

Stictacne, de gepunte vin, *acne punctata*; de zwarte gepunte vinnen in het aangezicht of de zoogenoemde *medeeters*, *comedones*, *crinones*, Mason Good.

Stigma, de steek, een klein brand- of lidteeken, b. v. *stigmata ovariorum*, de lidteekens aan de eierstokken; bot. de stempel op den stamper; *stigmata*, entomol. = *tracheae*, de luchtbuizen of openingen voor de ademhaling aan de lichaamsvlakte der insekten, ook de randpunten; adj. *stigmaticus*, met lidteekens bezet.

Stigmaria, fossiele boomwortels van zegelboomen, *Sigillaria*, uit het steenkool.

Stigmatostemonas plantae, planten welker meeldraden op den stempel zitten.

Stilbenum = *picramyl*.

Stilbite, een mineraal van de *zeolietfamilie*, het *stilbiet*.

Stilla, de druppel, *gutta*; verb. *stillo*, *are*, druppelen; adj. *stillatitius*, druppelbaar.

Stillicidium, het druppelen, een druipbad; *stillicidium narium*, het druppelen van bloed uit den neus; *stillicidium urinae*, de druppelsgewijze ontlating van urine; ook = *stranguria*.

Stillistearinicum acidum, het *stillistearinezuur* in den *chineeschen plantentalk*.

Stimulus, de prikkel; verb. *stimulo*, *are*; *stimulantia remedia*, prikkelende middelen.

Stipatio, de ophoping, het volstoppen van een zak; verb. *stipo*, *are*, opvullen, volstoppen; *febres intermittentes stipatae* = *febres intermittentes comitatae*, waarin *stipare* dus het zelfde beteekent als *begeleiden* of *compliceeren*.

Stipes, bot. de stengel, vooral de stonk der *paddestoelen*; *stipites dulcamarae*, de stengels met de takken van het *bitterzoet*; adj. *stipitatus*, bot. *gesteeld*, *steelvormig*, b. v. *ovarium*, een aan de basis *steelsgewijze* verlengd *ovarium*; *pericarpium stipitatum*, een *gesteeld vruchtbekleedsel*.

Stipula, de stoppel; bot. *stipulae*, steunblaadjes, stoppels.

Stixis, het steken, *tatoueren*; brandmerken, *interpungeeren*.

Stoechiodyscrasia, de gebrekkige menging van de grondbestanddeelen van het organisme, v. Hagen; adj. *stoechiodyscraticus*.

Stoechiologia, de leer der elementen, inzonderheid van de *scheikundige*; adj. *stoechiologicus*.

Stoechioma, *stoechion*, de grondstof, het element, ieder eerste begin.

Stoechos, eene rij van palen of letters, eene *bladzijde*, *grondlijn*, *grondtrek*.

Stolidus, dom, zwak van verstand; subst. *stoliditas*.

Stolo, bot. een uitlooper, spruit.

Stoma, de mond; *stomata*, de spleetopening, *poriën*; adj. *stomaticus*.

Stomacace, *stomacacia*, *stomatocacia*, een kwalijk riekende adem.

Stomachatio, de ergernis; verb. *stomachor*, *ari*, zich ergeren.

Stomachus, de maag, *maagwand*, *ergernis*; adj. *stomachalis*, *stomachicus*, de maag betreffend; *stomachica remedia*, de maag versterkende middelen.

Stomaemorrhagia, *stomataemorrhagia*, eene bloeding uit den mond.

Stomalgia = *stomacace*.

Stomanthrax hordeolum, veterin. de kiem of tongblaar bij de varkens.

Stomapoda, een orde van *schaaldieren*.

Stomatitis, de *mondontsteking*; *stomatitis folliculosa* = *aphtae*; adj. *stomatiticus*.

Stomatocatharsis, het uitgeworpene uit de mondholte; adj. *stomatocatharticus*, *stomacatharticus*.

Stomatodynia, de *mondpijn*, in de mondholte; adj. *stomatodynicus*.

Stomatomalacia, de *verweeking* van de in de mondholte gelegene deelen; *stomatomalacia putrida*,

de stinkende adem; *waterkanker*. *Stomatonecrosis*, het afsterven of brandig worden van sommige deelen in de mondholte; adj. *stomatonecroticus*.

Stomatoma, de *waterkanker* in de mondholte.

Stomatophyma, een *mondgezwel*; adj. *stomatophymaticus*.

Stomatopyra, = *apthae*, het *zoor*, *Eisenmann*.

Stomatorrhagia = *stomaemorrhagia*; adj. *stomatorrhagicus*.

Stomatorrhoea, eene matige *succesieve* *mondbloeding*; adj. *stomatorrhoeicus*.

Stomatosis, een *mondlijden*; volgens sommigen, een geringe graad van *mondbloeding*.

Stomatospasmus, de *mondkramp*, niet *trismus*.

Stomatotheca, entomol. het *mondbekleedsel* der *insectepoppen*.

Stomatotyphus, eene *zenuwkoorts* met oorspronkelijk *mondlijden*, *Eisenmann*.

Stomencephalus, *stomatencephalus*, eene *misgeboorte* met *gesloten mondopening* en slechts één oog in het midden van het *voorhoofd*, *Geoffroy St. Hilaire*.

Stomographia, de *beschrijving* en *afbeelding* van den mond of de mondholte; adj. *stomographicus*, *stomographus*.

Stomoschisis, het *gescheiden zijn* van vele *hoofddeelen* van den mond; de *wolfsmond*.

Stomatosyringosiphonismus, het *katheteriseeren* van en het *inspuiten* in de buis van *Eustachius*.

Stomatosyrinx, de buis van *Eustachius*.

Storyne, een spits werktuig tot het *bekrassen*; bij *Aretaeus*: een werktuig om *neusbloeding* te doen ontstaan.

Strabismus, *strabositas*, het *scheelzien*, d. i. het *voorbijschieten* van de *gezichtsas* langs de *waarge-*

nomene voorwerpen; strabo, strabonus, strabus, een scheelziende. *Strabotomia*, de kunstbewerking van het scheelzien.

Stramen, stramentum, het stroo, strooisel; adj. stramineus, strooien, strooachtig; van kleuren: stroogeel.

Strangulatio, het verworgen, ook het insnoeren, b. v. van eene breuk; verb. strangulo, are; strangulatus, geworgd, beklemd.

Stranguria, de druppelpis, koude pis, wanneer bij gestadigen aandrang tot wateren, de pis slechts druppelsgewijs ontlast wordt.

Stratificatio, het liggen in lagen, van gesteenten sprekende.

Stratitocacophthalmia, ophthalmocace bellica, de boosaardige oogontsteking onder de soldaten.

Stratometrum, de laagmeter, een werktuig ter bepaling van de hoeken, in welke geologische lagen, enz. op elkander liggen.

Stratum, de laag; stratum rhabdoides en stratum conoides, de staafjeslaag, in de retina; stratum proligerum, v. Baer, de kiemlaag in het ei van de zoogdieren; adj. stratiformis, laagvormig; epithelium stratiforme, beter lamellosum, het pleister-epithelium; verb. sterno, ère, nederwerpen; ook banen, b. v. viam.

Streblopodia, de kromvoetigheid; adj. streblopous, kromvoetig, varus of valgus.

Streblösis, het verdraaien, ontwrichten; de tortuur; adj. strebloticus, aan streblösis lijdend, deze betreffend.

Strephanostrophia, de hakvoet.

Stemma, de knoop, het verdraaien van eene spier, pees of lid.

Strepitus, het geruisch, geraas; strepitus spurius of abnormis, een pseudo-geruisch; adj. strepitousus; verb. strepo, ère, ruischen, gedruisch maken.

Strepsis, het draaien, omdraaien, de torsie.

Streptospondylus, een krokodilachtig dier uit de wealden.

Stria, de streep, overlangsche verdieping, goot; adj. striatus, gestreept, van voren voorzien; corpus striatum, het gestreepte lichaam in den zijdelingschen ventriculus der hersenen; striatopunctatus, entomol. gepunt, als de puntjes in rijen staan.

Strictor, de samentrekker; — sphincter; strictura, de samentrekking, vernauwing; verb. stringo, ère, insnoeren, samentrekken; adj. strictus, samengetrokken, nauw, eng; bot. caulis strictus, de rechte stengel, racemus strictus, eene stijve tros, wanneer ze recht uit staat.

Stridor, het knarsen, stridor dentium, het tandeknarsen; adj. stridulus, sissend, knarsend; verb. strideo, ère.

Striga, de streek, eene overdwars loopende lijn, band; adj. strigatus, strigosus, streekachtig, streekvormig; bot. caulis strigosus, een met aanliggende stijve haartjes bezette stengel.

Strigidae aves, de familie van de uilen.

Strigmentum, het darmslijm, ook epitheliaalpartikeltjes, zoo als bij diarrhée dikwijls worden ontlast.

Strobilites, fossiele vruchtkegels uit het steenkool.

Strobilus, de dennevrucht, een sparappel; het bloemkatje van de hop.

Stroma, bot. de tweede zaadbodem; onderlaag, het onderste van eene laag, strooisel; stroma uteri, de kiemlaag in de baarmoeder.

Strongyloceros, een groot fossiel hert, in beenderenhollen gevonden.

Strontionum, een standvastig, moeielijk smeltbaar mineraal.

Strophe, het draaien, het wenden, omkeeren.

Strophenchyma, het gewondene celweefsel bij de planten, colenchyma.

Strophöla, —lus, bot. de kiemtepel, welke bij vele planten, inzonderheid bij de peulvruchten, de kiemgroeve bedekt.

Strophium, het corset, een keurs- of rijglijf.

Strophodus, een geslacht van fossiele vischtanden uit het jura-tijdperk.

Strophoma, het gewondene, een koord; strophosis, de vorming van het strophoma; eene verdraaiing van de ruggegraat, Kie-ser.

Strophulus, eene soort van uitslag.

Strophus, eene hevige buikpijn; veter. de koliek der trek- en lastdieren, Veget. Renatus.

Structio, de bouw, inrichting; verb. struo, ère.

Struma, de krop; adj. strumousus, de krop betreffend, daaraan lijdend.

Strychninum, strychnium, een alkalöide in de braaknoot, in de ignatiusboon, in het slangenhout, in den valschen augusturabast, kristalliseert in vierzijdige, kleurloze zuilen of in oktaëders, reageert duidelijk alkalisch, en smaakt zeer bitter; zelfs in kokend water is het bijna onoplosbaar, maar het geeft daaraan een bijzonder bitteren smaak. In watervrijen alkohol is het onoplosbaar, zoo ook in aether en bijtende alkaliën. Bij verhitting ontleedt het zonder te smelten. De strychninezouten zijn meestal kristalliseerbaar, zeer bitter en meestal oplosbaar in water.

Strychnomania, een door strychnine bevattende zelfstandigheden voortgebrachte soort van waanzin.

Stryphnos, zuur, samentrekkend;

stryphna remedia, samentrekkende middelen.

Studium, de vlijt, naarstigheid, het streven; studia, het studeeren; studiosus, vlijtig, ijverig, een student; verb. studeo, ère.

Stufa, een ijslandsch woord voor openingen in vulkanen, waaruit heete waterdampen voortkomen.

Stultitia, de dwaasheid, domheid; stultus, dwaas, gek.

Stupefaciens, afstompend, bedwelmend; stupefacientia remedia, bedwelmende middelen; verb. stupefacio, ère.

Stupha, stuppa, een vochtig warm omslag of bad, een zweetbad, laconicum.

Stupiditas, de eenvoudigheid, domheid, eene beperking des verstands; adj. stupidus.

Stupor, de gevoelloosheid, loomheid, het inslapen der ledematen, de zinneloosheid bij typhus; stupor dentium, het stomp zijn der tanden; stupor vigilans = catelepsis; verb. stupeo, ère, stomp of gevoelloos zijn; stupeo, ère, stomp of gevoelloos worden; ook wel verbazen.

Stuprum, de ontucht; stuprum violentum, de verkrachting; verb. stupro, are, stupror, ari.

Stylägra, de gesteelde tang.

Stylidium, een kleine steel.

Styloglossus, tot het stijlvormig uitsteeksel en de tong behoorend, b. v. musculus.

Stylohyödes, —hyoideus, het stijlvormig uitsteeksel en het tongbeen betreffende, b. v. musculus.

Stylomastödes, —mastoideus, het stijlen tepelvormig uitsteeksel betreffende; b. v. foramen, het stijltepelgat waardoor de gezichtszenuw uit het kanaal van Fallopius treedt.

Stylomurus, een geslacht van fossiele schaaldieren uit het silurische tijdperk.

Stylopharyngeus, het stijlvormig uitsteeksel en de pharynx betreffende, b. v. *musculus*.

Stylopodium, het stijlkussen, de onderlaag van den vruchtknoop bij de schermgewassen, of het onderste gedeelte van den stijl welke aan het zaad blijft, Hoffmann.

Stylostemonides, *stylostemonides* plantae, de planten welke meeldraden op de stijlen zitten, Mönch en Gleditsch.

Stylostephyton, een stijlvormig beenuitwas, Lobstein.

Stylus, de steel, stijl; bot. de verlengde punt van den stamper of de stuifmeelgang; adj. *stylodes*, *styloides*, *styliformis*, stijlvormig.

Stymatorrhagia = *stymatosis*.

Stymatosis, eene verbloeding uit het mannelijk lid, met erectiën.

Styphnicum acidum, het styphninezuur, = *acidum oxypicrinicum*.

Styphnos, *styphos*, stijf, strak.

Stypsis, het vast maken, samen-trekken, het stelpen van eene uitvloeiing, b. v. van eene verbloeding; adj. *stypticus*, stelpend, aanhoudend; *styptica remedia*, bloed stelpende middelen.

Styracinum, $C^{36}H^{16}O^4$, een neutraal, kristalliseerbaar, kleur- en reukloos lichaam, dat uit den *styrax liquidus* door distillatie met eene oplossing van zwavelzuur natron wordt verkregen. Het is onoplosbaar in water, en smelt bij 44° .

Styroleum, het styrol, wordt als nevenprodukt verkregen met het *styracine* door de zelfde distillatie; het is = *cinnamën*, vormt eene koolwaterstof, $C^{16}H^8$, en als zoodanig eene kleurloze aromatische olie, isomeer met het benzin.

Styronum, het styron; door distillatie met sterke kaliloog ontbindt zich het *styracine* in kaneelzuur kali en in een olieachtig

met het water overgaand lichaam, dat men *styron* genoemd heeft; het kristalliseert langzamerhand in als zijde glinsterende witte naalden van een aangename hyacinth-reuk, smelt bij 33° en vervluchtigt zich bij 250° onontleed; het is in water tamelijk, in alcohol en aether gemakkelijk oplosbaar. Strecker beschouwt het als den alcohol van het kaneelzuur.

Stysis, het veroorzaken van eene erectie van den penis; de erectie zelve; adj. *styticus*.

Suaveolens, welriekend, geurig; subst. *suaveolentia*.

Suavis, aangenaam; subst. *suavitas*, *suavitus*.

Subactio, het verwerken, het binden van eene olieachtige of harsachtige stof door arabische gom, eidojer, enz.; verb. *subigo*, ère, binden, onderbrengen.

Subacutus, matig verhit, matig snel verloopend.

Subaffectio, een matig lijden, of van het geheele organisme of van eenig deel.

Subalaris = *subaxillaris*.

Subaphyllus, bijna zonder kelkblaadjes, Willdenow.

Subalcaloideum, een half-alkaloïde.

Subalpinus, eenigszins bergachtig.

Subaxillaris, zich onder de okselholte bevindende.

Subcanaliculatus, eenigszins kanaal- of gootvormig.

Subcartilagineus, half kraakbeenachtig, onder de kraakbeenderen liggend.

Subclavicularis, *infraclavicularis*, *subclavius*, onder het sleutelbeen liggend; *fossa subclavicularis* of *infraclavicularis*, de verdieping onder het sleutelbeen; *arteria subclavia*, de sleutelbeenslagader, onder of achter het sleutelbeen.

Subcontinuus, half aanhoudend; febres *subcontinuae*, koortsen welke

niet onafgebroken met gelijke hevigheid aanhouden; intermitterende *subcontinuae*, volgens Torti: wisselkoortsen welke *apixiën* niet geheel vrij zijn.

Subcutaneus, onder de huid zich bevindend; *tela conjunctiva subcutanea*, het onderhuidsche bind- of celweefsel; *sectio* of *incisio subcutanea*, eene onder de huid voortgezette snede.

Subdiaphanus, half doorschijnend.

Subdulcis, zoetachtig.

Suber, kurk; adj. *suberosus*, kurkachtig; bot. *caulis suberosus*, een kurkachtige stengel; *subericus*, kurkzuur bevattend; *acidum subericum*, het kurkzuur, niet alleen uit den bast en het kurk in het algemeen, maar ook uit stearinen margarinezuur door koken met salpeterzuur te verkrijgen. Het kristalliseert in witte korrels; het is reukloos, zwak zuur, in koud water moeielijk, in kokend gemakkelijk oplosbaar, zoo ook in aether, waardoor het zich hoofdzakelijk van het barnsteen-zuur onderscheidt; het laat zich sublimeeren.

Suberonum, eene aangenaam riekende vloeistof, C^8H^7O , welke men door distillatie van kurkzuur kalk verkrijgt.

Subfrigidus, = *frigidusculus*, koel.

Subglobosus, half kogelvormig, eenigszins kogelvormig.

Subinflammatio, eene matige ontsteking; adj. *subinflammatorius*.

Subintrans, vroeger, voor het ophouden van het voorafgaande weder optredende; febres *subintrans*, tusschenpoozende koortsen, welke nieuwe aanval reeds weder begint, voordat de vorige volkomen is opgehouden, Torti.

Subligaculum = *bracherium*, de breukband.

Subligatio, de onderbinding, het afbinden van eenig deel; b. v.

van eene wrat; verb. *subligo*, are. *Sublimatio*, chem. de vervluchtiging, waarbij de zich vervluchtigende deelen vaste stoffen vormen; *sublimatum*, het door sublimatie verkregene produkt; verb. *sublimo*, are.

Sublimis, verheven; *sublime urinae*, een aan de oppervlakte zwevend wolkje in de urine.

Sublingualis, zich onder de tong bevindend, de ondervlakte der tong betreffend; *arteria sublingualis*, de onderste tak van de tongslagader.

Sublinguim, *sublinguum*, wat onder de tong ligt, het tongbeen, het kikvorschgezwel; bij sommigen: het strotklepje; ook de huig.

Subluxatio, eene onvolkomene ontwrichting, verstuiking.

Submaxillaris, onder de kaak liggend of verlopend, b. v. *glandula*.

Submersus, ondergedoken; verb. *submergo*, ere.

Submissio, de onderwerping, het uitblijven, de onevenredigheid, b. v. *cordis et arteriarum*; verb. *submitto*, ère, onderwerpen, b. v. aan een onderzoek.

Suboxydum, een half oxyde, een oxydule.

Subplacenta = *tunica decidua* Hunteri.

Subringens, bot. b. v. *flos*, eene half grijnzende bloem.

Subrisus, het glimlachen; verb. *subrideo*, ere.

Subrotundus, eenigszins rond.

Subscapularis, zich onder het schouderblad bevindend; b. v. *musculus*.

Subsessilis, bot. b. v. *folium*, half zittend.

Subsidentia, het op den bodem vallen, het bezinksel; verb. *subsido*, ère, bezinken.

Subsolanus, wat tot het noordoosten

behoort; venti subsolani, noord-oostewinden.

Subspecies, de onderafdeeling.

Substantia, de massa, zelfstandigheid; adj. substantialis, lichamelijk voorhanden.

Substituens, plaats vervangend of bekleedend; substituentia, ook substitua remedia, plaatsvervangende middelen = surrogaten; verb. substituo, ère, in de plaats van iets anders stellen.

Substitutionis theoria, de verplaatsings-theorie, de theorie der typen of metalepsie: met deze uitdrukking duidt de scheikundige het verschijnsel aan, bij de proeven, aangaande de werking der zoutvormers op verschillende organische verbindingen, waarbij aan de laatsten een gedeelte of wel de geheele hoeveelheid van hare waterstof onttrokken en, b. v. door chloor, bromium of jodium, kan verplaatst worden, zonder dat zich bij deze verwisseling van de waterstof door een volkomen daarvan afwijkend, elektrisch geheel tegengesteld element, eene wezenlijke verandering in de chemische, dikwijls zelfs ook niet in de physiologische of physische eigenschappen vertoont.

Substratum, de onderlaag; verb. sub-sterno, ère.

Substrictus, onderbonden, afgebonden; verb. substringo, ère.

Subsulcatus, bot. gestreept.

Subsultus, het huppelen, springen; subsultus tendinum, het peeshuppelen; verb. subsilio, ère.

Subsurdus, half doof, hardhoorend.

Subula, de priem; adj. subulatus; priemvormig.

Subversio, het omkeeren; verb. sub-vertio, ère, ondermijnen, vernietigen, b. v. valetudinem.

Subvertebra, subvertebrum, het heiligbeen.

Subvola, de ruimte tusschen den wijsvinger en den pink; de aantrekkende spier, adductor van den pink.

Succago = succus inspissatus.

Succedaneus, succidaneus, volgend, als gevolg optredend; caput succedaneum, het hoofdgezwel bij pasgeborenen; remedia succedanea, plaatsvervangende middelen.

Succenturiatus, de plaats van anderen vervangende, een zijstuk tot iets dergelijks vormende; renes succenturiati, de bijnieren.

Successio, de opvolging; adj. successivus, allengskens op elkander volgend; verb. succedo, ère, volgen.

Succifluus, sappen ontlastend.

Succinctus, omgord; subst. succinctus, succinctura, het middenrif.

Succinum, barnsteen; adj. succinatus, barnsteen of barnsteenzuur bevattend, b. v. liquor cornu cervi succinatus = liquor ammoniaci succinici; succinicus, barnsteenzuur bevattend; acidum succinicum, het barnsteenzuur, $C^8H^6O^3$, het eerst in het barnsteen gevonden, vervolgens als oxydatieprodukt uit vetten en was, eindelijk ook als gistingsprodukt uit appelzuur kalk verkregen. Men verkrijgt het door sublimatie uit barnsteen, of wel door koken van margarine met salpeterzuur. Het kristalliseert in kleur- en reukloze kristallen, lost op in alcohol en water, bijna niet in aether, smelt bij 180° , en kookt bij 235° . Het is een der bestendigste organische zuren, daar het noch door chloor, noch door salpeterzuur wordt vernietigd.

Succocollata, succolata, de chocolade.

Succubitalis, wat onder den elleboog ligt of gelegd wordt, b. v. pulvillus, een armkussen.

Succubus = incubus.

Succus, het sap; adj. succidus, succosus, succulentus, sappig; lana succida, de vetwol; corpus succulentum, een volsappig lichaam; bot. pericarpium succosum = pericarpium pulposum.

Suchosaurus, een geslacht van krokodillen uit het wealden van Tilgate.

Suctio, suctus, het zuigen; adj. suctorius, tot zuigen bestemd, b. v. apparatus; verb. sugo, ère.

Sudamen, gewoonlijk sudamina, de zweetblaasjes, hittepokken; sudarium, het zweetbad, de zweetmiddelen; sudatio, het zweeten; sudatio assa of sicca, het dampbad; sudatorium = laconicum, het zweetbad; verb. sudo, are, zweeten.

Sudor, het zweet; adj. sudorifer, sudorificus, zweet drijvend; sudoriparus, zweet bereidend; glandulae sudoriparae, de zweetklier-tjes van de huid.

Suffimen, suffimentum, het reukwerk, reukmiddel; suffitio, suffitus, het berooken; verb. suffio, ire.

Sufflatio, het opblazen; verb. sufflo, are.

Suffocatio, het verstikken; suffocatio stridula, de croup; suffocatio uterina = pnix hysterica; adj. suffocativus, suffocatorius; verb. suffoco, are.

Suffragium, de stem, het votum; omnia suffragia ferre, alle stemmen verkrijgen; verb. suffragor, ari, voor iemand stemmen.

Suffrago, de kniebuiging; adj. suffraginosus, veter. aan kwaden droes lijdend, b. v. equus; lymphapha of materia suffraginosa, de droesstof.

Suffusio, het onderloopen; suffusio fellis, de geelzucht; suffusio cornae, het troebel worden of de verduistering van het hoornvlies; suffusio lentis, crystallinae, de grauwe staar; suffusio nigra, de

zwarte staar; suffusio radians, de valsche duizeligheid, scotomia; verb. suffundo, ère.

Suggestus, het geraamte; verb. suggero, subgero, ère, onder iets bouwen.

Suggrundium, het dak; suggrundium oculi, de wenkbrauwboog.

Sugillatio, het onderloopen met bloed; adj. sugillatus, met bloed ondergelopen.

Suicida, de zelfmoordenaar; suicidium, de zelfmoord.

Sulcus, de voor, goot; dimin. sulculus; adj. sulcatus, gevoord; specillum sulcatum, de holle sonde; bot. caulis sulcatus, een stengel met strepen welke kleine gootjes vormen.

Sulfoformium, eene dergelijke verbinding als het chloroform en bromoform, C^2HS^3 .

Sulfroleula, de zwavelverbindingen met aetherische olieën, Béal.

Sulfomorphidum, eene met de amiden en aniliden analoge zelfstandigheid welke men door verhitting van het zwavelzuur morphine met verdund zwavelzuur tot op 160° verkrijgt. Het is wit, maar wordt, zelfs in gesloten buizen, van lieverlede groen.

Sulfopurpuricum acidum, het purperzwavelzuur of phoenicinezuur, te bereiden uit indigoblauw met zwavelzuur, wanneer men eene oplossing van indigoblauw met water verdund heeft.

Sulfur, sulphur, zwavel; adj. sulfuratus, gezwaveld, b. v. kalium; sulfureus, van de kleur: zwavelgeel; sulfuricus, zwavelzuur bevattend; sulfurösus, zwaveligzuur bevattend; acidum sulfuricum en sulfurosum, zwavelzuur en zwaveligzuur.

Summa, de som, de inhoud eener reeks van getallen.

Summitas, de hoogte, spits; summitas humeri, de schoudertop,

acromium; bot. summitates, de toppen van de planten met de bloemen of bloemknoppen; adj. summus, de hoogste, bovenste.
Sumtus, uitgaven, kosten; adj. sumtuosus, kostbaar.
Suppellectile, supellex, het huisraad; supellex anatomica, anatomische gereedschappen, een anatomisch museum.
Superbia, de trotschheid, overmoed; adj. superbus; verb. superbio, ire, stout, overmoedig zijn.
Supercilium of *supercilia*, plur., de wenkbrauwen; supercilium acetabuli, de met kraakbeen overtrokken rand der geledingsholte welke het hoofd van het dijbeen opneemt; adj. superciliaris.
Superficies, de oppervlakte; adj. superficialis, superficiarius.
Superfluus, overvloedig.
Superfoecundatio, de overbezwangering.
Superfoetatio, de overbevruchting.
Superfusio, het overgieten, een stortbad.
Supergeminalis = epididymis.
Superimpositus, op iets anders liggend; verb. superimpono, ère.
Superimpraegnatio = superfoetatio.
Superligamen = epidesmus, de overband, tot bevestiging van een chirurgisch verband.
Superligula = epiglottis.
Superpositus, bot. boven elkander staand, b. v. semina.
Superpurgatio, het bovenmatig purgeeren, hypercatharsis.
Superstructus, op iets gebouwd, grond; verb. superstruo, ère.
Superus, de bovenste; bot. calyx superus, het vrijgebleven gedeelte van den met den vruchszak vergroeiden kelk; calyx semisuperus, eene slechts gedeeltelijke vereeniging van den vruchszak met den kelk; ovarium superum, een volkomen vrij zich vertoonend, niet met den kelk en daar tusschen

liggende deelen vergroeid ovarium; *Comparat. superior*, *Superl. supremus* of *summus*.

Supervacuus, supervacaneus, overtollig.

Supinus, achterover gebogen, hellend; cubitus supinus, het liggen op den rug; subst. supinatio, de rugwaartsche buiging; supinatiores musculi, de achteroverbuigers der hand.

Suppedaneus, wat onder de voetzool moet gelegd worden, kruiden, om-slagen, enz.

Supplementum, het aanhangsel, bijvoegsel; supplementa epiploica = appendices epiploicae.

Supplicium, de doodstraf, eene pijniging.

Suppositorium, een zetpil, baarmoe-derring; verb. suppono, ère.

Suppressio, de onderdrukking; verb. supprimo, ère.

Suppuratio, de verettering; suppurans, etterend, verettering doende ontstaan of bevorderend.

Supraclavicularis, zich boven het sleutelbeen bevindend, b. v. fossa.

Supraorbitalis, boven de oogholte zich bevindend of verloopend.

Supraspinatus, zich boven de schoudergraat bevindend, b. v. fossa.

Sura, de kuit; adj. suralis.

Surculus, een kleine tak, een twijg, spruit.

Surdaster, eenigszins doof, half doof.

Surditas, de doofheid; adj. surdus.

Surdomutitas, de doofstomheid; surdomutus, doofstom.

Surrogatus, ondergeschoven, in de plaats van iets anders gebezigd; subst. surrogatum, een iets anders vervangend middel; verb. surrogo, subrogo, are.

Surturbrand, een ijslandsch woord voor een soort van bruinkool of ligniet.

Sus, het varken; adj. suillus; adeps suillus, reuzel.

Susceptio, de opname; veterin. het

gebruik van voeder; verb. suscipio, ère.

Suspensio, het ophangen; pharmac. het zwevend houden in eene vloeistof; suspensor, de opheffer, musculus suspensor testium = cremaster; suspensorium, de draagband, b. v. voor het scrotum of de penis; verb. suspendo, ère, ophangen, zwevend houden, opheffen, b. v. het gebruik van een middel; adj. suspensorius, suspensus; ligamentum suspensorium hepatis, lienis; het opheffende verband; bot. suspensa semina, opgehangen, d. i. aan de punt bevestigde zaden; suspensa manu, met zachte hand.

Suspicio, het vermoeden, de achterdocht; verb. suspicor, ari.

Suspiratio, suspiratus, suspirium, het zuchten, de zucht; adj. suspiriosus, zuchtend, b. v. respiratio; verb. suspicor, ari.

Sustentaculum, de steun, een ondersteunend middel; de houder van een werktuig, bij het opereeren; sustentatio, het ondersteunen, onderhouden; sustentator, de ondersteuner; musculus sustentator penis = musculus erector penis; verb. sustento, are, sustineo, ère, onderhouden, ondersteunen.

Susurrus, het snorren, suizen; susurrus aurium, het oorsuizen; susurrus felinus, het kattegespin, bij hart- en vaatziekten.

Sutor, de schoenmaker; adj. sutorius.

Sutura, de naad, voeg; bot. sutura ventralis, de buiknaad, aan de plaats van het pericarpium, waar zijne randen zich hebben vereenigd; sutura dorsalis, de rugnaad, aan den rug van het pericarpium, welke met de middenribben van het stamperblad overeenkomt; adj. suturalis, naadvormig; verb. suo, ère, naaien.

Sycōma, een vijgvormig uitwas, de vijgvlek, vijgwrat.

Sycōsis, meestal = sycoma; sycosis mentis = mentagra; sycosis capilliti, welke het behaarde deel van het hoofd inneemt.

Syenite, een soort van graniet uit veldspaat, kwarts en hoornblende bestaande, dat in Egypte gevonden wordt, het syeniet.

Syllepsilogia, de leer van de bevruchting; adj. syllepsilogicus.

Syllepsis, de bevruchting.

Sylva, het bosch; adj. sylvaticus, sylvestris.

Sylviadae aves, de zangvogels.

Sylvinicum acidum, het sylvinezuur, een harszuur in de terpentijnhars, kan in kleurlooze plaatjes, gekristalliseerd verkregen worden, is in sterken alkohol en aether oplosbaar, en smelt bij 140°. Door het smelten schijnt het isomerisch omgezet te worden. De alkalizouten zijn kleurloos, harsachtig, in water oplosbaar, de overige zouten daarentegen onoplosbaar.

Symblepharon, de vergroeiing der oogleden met den oogappel.

Symbola, de bijdrage, het aandeel aan iets.

Symbolum, het zinnebeeld, de zinspreuk; adj. symbolicus.

Symmetria, de evenmaat; adj. symmetricus.

Sympatheoneuritis, sympathitis, Nathan, de ontsteking van de sympathische zenuw.

Sympathia, het medegevoel, het gevoel van deelneming aan iets, de geheimzinnige betrekking tusschen zekere organismen of ook tusschen deze en levenlooze lichamen; adj. sympathicus, medelijdend, b. v. nervus, de grensstreng van het gangliënstelsel; sympatheticus, op sympathie betrekking hebbend; remedia sympathetica, middelen welke door een geheim onverklaarbaren invloed werkzaam zijn.

Sympepsis, het rijp worden van een absces.
Sympetalum, een met een ander deel of een ander bloemblad vergroeid bloemblad; adj. *sympetalicus*, met de bloembladeren vergroeid, b. v. de meeldraden.
Symphonia, de welluidendheid, harmonie; anatom. een valsche naad; adj. *symphoniacus*.
Symphorësis, het samendragen, ophopen; de congestie; *symphorëma*, het opgehoopte, congestum; adj. *symphoreticus*.
Symphoricus = *symphoreticus*, geschildt, dienstig.
Symphia = *symphysis*.
Symphysandria, de klasse der planten met vergroeide meeldraden, ook wel vergroeide meeldraden bij veelzadigen eierstok, Richard.
Symphysecephalus, *symphysocephalus*, eene aan het hoofd verenigde tweelingmisgeboorte.
Symphyseotomia, de scheiding van de schaambeensvereniging, door eene snede; adj. *symphysiotomicus*.
Symphysis, de vergroeiing, het samengroeien, de verbinding der beenderen door kraakbeen; adj. *symphyticus*, de vergroeiing betreffend of bevorderend; *symphytus*, *symphus*, vergroeid.
Symphysogyneae, *symphytogyneae* plantae, planten met vergroeiden vruchtzak, A. Richard.
Symphysogynia, — *phytogyria*, de klasse der planten met vergroeiden vruchtzak, A. Richard.
Sympiesiometrum, *sympiesometrum*, de drukingsmeter, een luchtdrukingsmeter.
Sympiësis, het samenpersen.
Symplocia, de vervlechting; bij sommigen: de ziekelijke onderlinge samenhang der deelen.
Sympodia, eene misgeboorte met sireen-achtige versmelting van de beneden-extremitäten.

Symptōma, een ziekte teken; adj. *symptomaticus*, de symptomen betreffend; *curatio symptomatica*, eene slechts tegen de symptomen gerichte behandeling.
Symptomatiatria, de symptomatische heilkunde; *symptomatiatros*, — *trus*, een symptomatisch behandelend geneesheer.
Symptomatologia, de leer der ziekteverschijnselen; adj. *symptomatologicus*.
Symptōsis, het samenvallen, vermageren van het lichaam.
Synacticus, verzamelend, ophopend, samendrijvend; *synactica remedia*, samentrekkende, verdichtende middelen.
Synaerëma, het inschrompelen.
Synaesthesia, het medelijden; adj. *synaestheticus*.
Synactia, de bijoorzaak, *concausa*.
Synagoge, de verzameling, eene verzamelaarsplaats, jodentempel; de samentrekking van den mond, van de pupil, enz.
Synanastomōsis, de inmonding of verbinding van onderscheidene vaten met elkander, Galenus, het gelijktijdig uitstorten uit de zelfde opening; adj. *synanastomoticus*.
Synanche, eene halsontsteking, vooral van de slikwerkhuizen; adj. *synanchicus*.
Synantheria, de klasse der planten met vergroeide meeldraden en eenzadigen eierstok, Richard.
Synantherinum = *inuline*.
Synaphymenitis, de ontsteking van het bindvlies van het oog; adj. *synaphymeniticus*.
Synaptas, volgens Robiquet: de eigenaardige stof in de amandelen, welke de eigenschap zoude hebben van door zijne reactie op het amygdaline onder medewerking van het water bitteramandelolie te leveren.
Synarthrodia = *synarthrosis*; een

vlak, maar toch vast gewricht; adj. *synarthrodialis*.
Synarthrosis, de onbewegelijke verbinding van de beenderen; adj. *synarthroticus*.
Synathroesis, *synathroesma*, — *throesmus*, de ophoping, b. v. van sappen op eene plaats, de congestie; ook het congestum; adj. *synathroeticus*.
Syncampe, een zeer buigzaam gewricht; het elleboogsgewricht, Hippocrates.
Syncarpus, een sappige, met vele klieren bedekte vruchtbodem.
Syncausis, de door koortshitte veroorzaakte soort van verbranding der excrementen; adj. *syncausticus*.
Synchiton, een bindvlies, verbindend vlies; *synchitonitis*, de ontsteking van het bindvlies.
Synchondrosis, de verbinding der beenderen door beenzelfstandigheid.
Synchondrotomia = *symphysiotomia*.
Synchronicus, *synchronus*, *synchronus*, gelijktijdig.
Synchysis, de vervloeiing van het glasachtig lichaam.
Synchytecephlogia, de ineenloopende pokken.
Synchytecephlogiosis, de ineenloopende varioloiden.
Syncinēsis, de medebeweging, eene elkander wederstrevende beweging van organische stoffen; adj. *syncineticus*.
Synclonēsis, *synclonus*, eene algemeene, alle deelen aantastende kramp; *synclonus tremens*, het algemeene sidderen.
Syncope, de onmacht; adj. *synopalus*, *synopticus*.
Syncranus, met den schedel verbonden; *maxilla syncrania*, de bovenkaak, Chaussier.
Syncrasis, de vermenging; adj. *syncraticus*.
Syncretismus, de snelle verbinding

van twee deelen, het licht aan-eenkleven daarvan; adj. *syncretisticus*.
Syncretis, de vergelijking van verschillende dingen met behulp van de beoordeeling; ook de vereniging, vermenging; adj. *syncreticus*; *syncretica remedia*, verbindende, verenigende middelen.
Syndactylus, eene misvorming met vergroeide vingers.
Syndesis, het samenbinden; entomol. eene klepverbinding.
Syndesmistos = *desmistos*.
Syndesmitis, de ontsteking der banden; *syndesmitis oculi*, de ontsteking der conjunctiva van het oog; adj. *syndesmiticus*.
Syndesmodiastasis, het uit een staan van de einden van gescheiden banden; het van elkander gedrongen zijn van banden door gezwellen, misvormingen, enz.; adj. *syndesmodiastaticus*.
Syndesmographia, de beschrijving, ook afbeelding der banden; adj. *syndesmographicus*.
Syndesmologia, de leer der banden, die van het chirurgisch verband; adj. *syndesmologicus*.
Syndesmopathia, een lijden der banden; adj. *syndesmopathicus*.
Syndesmopharyngeus musculus, een gedeelte van den ondersten keeltoesnoerder, van den bovensten hoorn van het schildvormig kraakbeen en het ligamentum hyothyreoideum laterale ontspringende.
Syndesmosis, eene verbinding der beenderen door strakke banden.
Syndesmotōme, — *tomia*, de kunstmatige ontleding der banden; adj. *syndesmotomicus*.
Syndesmus, de verbinding, een verband, gewrichtsband; adj. *syndesmicus*, *syndesmoideus*; *tela syndesmoidea*, het bindweefsel.
Syndrōme, het samentreffen, de vereniging, b. v. de ziektesymptomen.

Syneches, de vaste normale samenhang der lichaamsdeelen.
Synechia, de vergroeiing van de iris met het lensbeursje, synechia posterior, of wel met het hoornvlies, synechia anterior, en eene daardoor ontstaande opheffing van de voorste oogkamer; adj. synechicus, aan synechie lijdend, deze betreffende; synechus, samenhangend, vergroeid; synecticus, vast en blijvend samenhangend.
Synelcōsis, de samentrekking, volgens Heydenreich: 1. de atresiën; 2. de stenochoriën; 3. de synechiën; 4. eigenlijke contracturen.
Synenergia, synergia, de medewerking; = sympathia, Grossi; adj. synergeticus, synergicus.
Syngenesia, de klasse der planten met vergroeiide meeldraden; adj. syngenesicus.
Syngenicus, aangeboren, de aanverwanten betreffende.
Synizēsis pupillae, de sluiting der pupil; adj. synzesticus.
Synneurosis, de verbinding door peesachtige deelen; adj. synneuroticus.
Synocha, de samenhang, derhalve de voortzetting; het samenkleven; eene aanhoudende, inzonderheid ontstekingsachtige koorts; adj. synochalis, synochicus.
Synochus, samenhoudend, in één adem voortgaande; eene aanhoudende koorts maar met adynamisch karakter, b. v. synochus gastricus, putridus; adj. synochosus.
Synoecēsis, het samenwonen; de bij-slaap, het huwelijk; adj. synoecus, in of bij het lichaam wonende.
Synolce, de samentrekking, kramp.
Synonymia, de gelijknamigheid; adj. synonymus, gelijknamig, het zelfde beteekenende.
Synopsis, het overzicht, een kort begrip van iets.

Synorganae plantae, de knoopplanten, Schultz.
Synorganismus, een uit het dierlijk lichaam voortgesproten organismus, b. v. helminthen.
Synosteographia, de beschrijving van de gewrichten; adj. synosteographicus.
Synosteologia, de leer aangaande de gewrichten; adj. synosteologicus, synosteologus.
Synosteophyton, een vergroeid been-uitwas, Lobstein.
Synosteotome, synosteotomia, de kunstmatige ontleding der gewrichten; adj. synosteotomicus.
Synostōsis, de vereeniging der beenderen door beenzelfstandigheid.
Synovia, het lidvocht; adj. synovialis.
Synsomatia, synsomazia, plur., zoodanige lichamen, welke bestaan uit zuur en zuur, of uit basis en basis, verbindingen van gelijksoortige lichamen, Winterl en Schuster.
Syntasis, de spanning, inspanning; adj. syntaticus, inspannend, samentrekkend, toniseerend; remedia syntatica, toniseerende middelen.
Syntaxis, de samenstelling, het ordenen; het zetten van ontworpen of gebroekene beenderen, Galenus.
Syntecopyra, syntecticopyra, de uiterende koorts.
Syntenōsis = syndesmosis, de verbindingen der knieschijf, Spigel en Bartholinus.
Synterēsis, het bewaren, onderhouden; synteretica, de kunst om iets te behouden; prophylaxis.
Syntexis, het smelten, versmelten, colliquatio, het verteren, uitteren; adj. syntecticus, latende smelten, uitterend.
Synthēsis, de samenstelling; de filosofische of logische synthese; adj. syntheticus.
Synthetismus, de synthetische wijze

van handelen, in de natuurwetenschappen, philosophie, enz., G. van Ruquoy; de chirurgische toestel tot het zetten van beenbreuken, alsmede de toepassing daarvan, bij de fransche geneesheeren.

Syntimoria, de hulp; physiol. het medegevoelen.

Syntonia, eene gelijkmatige of samenstemmende spanning; de krachtige of ook bovenmatige spanning der bloedvaten, Hippokrates; adj. syntonus, gespannen, strak.

Syntonium, het spierfibrine, Lehmann.

Synulosis, het genezen, in litteeken overgaan; adj. synuloticus; remedia synulotica, de litteekenvorming bevorderende middelen.

Syodes, onrein, vuil.

Syphilecos, syphilidelcos, syphilecōsis, een venerische zweer, de chancker.

Syphilidanche, de venerische keelontsteking.

Syphilides, de familie van huidziekten ten gevolge van syphilis, Alibert en Fuchs.

Syphilidiatra, de genezingsleer der syphilis.

Syphilidiatros, een de syphilis behandelend geneesheer.

Syphilidochthus, het knoopsyphiloïde.

Syphilidoclinice, de kliniek der venerische ziekten.

Syphilidocolpitis, de venerische witte vloed.

Syphilidographia, de beschrijving der syphilis; syphilidographus, de syphilis beschrijvend.

Syphilidologia, de leer aangaande de syphilis; adj. syphilidologus, syphilologus.

Syphilidophthalmia, de venerische oogontsteking.

Syphilionthus, de venerische vin, het puistsyphiloïde.

Syphilis, de venerische ziekte; adj.

syphiliticus, de syphilis betreffend, daaraan lijdend; syphilodes, syphilodeus, met syphilis overeenkomstig.

Syphilocēsis, het vlekken-syphiloïde.
Syphilosis, een syphiloïde, een met syphilis analoog lijdend; plur. = syphilides.

Syphilolepsis, het schubben-syphiloïde.

Syphilomyces, het sponsachtige syphiloïde.

Syphilopemphix, het blaas-syphiloïde.

Syphilophlysis, het blaasjes-syphiloïde.

Syphilophyma, het celweefsel-syphiloïde.

Syphilopsydraa, het knoop-syphiloïde.

Syrigma, syrigmus, het fluiten; de fluitende toon van de stem, Daniel.

Syrygmophonia, eene fluitende stem.

Syringa = syrinx, de spuit; adj. syringicus, syringōdes, buisvormig, fistuleus.

Syringitis, de ontsteking der buis van Eustachius; adj. syringiticus.

Syringopora, een geslacht van fossiele koralen uit het kolenkalk.

Syringotomia, het opengaan van een fistel; syringotōmum, syringotomus, het fistelmes.

Syrinx, een buis, spuit, fistel.

Syrma, het geschaafde, afgeschaafde, de darmdrek bij diarrhée.

Syrmaea, een braak- en purgeermiddel.

Syrmaismus, het gebruik en de werking van een hevig purgeermiddel; adj. syrmaticus, het syrma of syrma betreffende, de voeten naslepend, een trekkebeen, Vegetius Renatus.

Syrmus, het afschaven, afkrabben; bij sommigen: het braken.

Syro, eene mijtsoort; *Syro rodens*, bij sommigen: de schurftmijt.

Syrrhizus, met de wortels vergroeid.
Syrrhoe, *syrrhoea*, de samenvloeiing, ophoping; adj. *syrrhous*, samenvloeiend.
Syspasia, de samentrekking, kramp; adj. *sypaticus*.
Syssarcosis, de verbinding van de beenderen door spieren; het heelen van groote wonden der hoofdbeenderen door verdicht celweefsel.
Systalsis, het samentrekken, vernauwen; = *systole*; adj. *systalticus*; motus cordis *systalticus* = *systole cordis*.
Systasis, de samenstelling; het vormen van een systeem; de consistentie of dichtheid eener massa.
Système, een uit onderscheidene

deelen bestaand geheel, het leerstelsel; adj. *systematicus*.
Systematismus, het regelmatig ordenen en rangschikken, de regels daarvoor.
Systematologia, de systeemkunde; adj. *systematologicus*.
Systole, de samentrekking; adj. *systolicus*.
Systremma, een kluwen, inzonderheid een dat door verwikkeling ontstaan is; een onrustige volkshoop, turba; de kruitdamp; adj. *systremmaticus*.
Systrophe, het samendraaien, samentrekken naar eene plaats, en daardoor ontstaande zwelling of abscies; adj. *systrophicus*.
Syzygius, de vereeniging voorstaande, daardoor ontstaan; *syzygia nervorum*, de zenuwparen.

T.

Tabacicum acidum, het tabakzuur, Loewig, in de tabaksbladeren.
Tabacophilus, een tabaksvriend.
Taberna, eene kroeg, herberg; vroeger somwijlen = officina, eene apotheek.
Tabasheer, een perzisch woord voor het kwarts dat in de knopen der bamboestengels gevonden wordt.
Tabes, de uittering, het wegteren; adj. *tabificus*, *tabidus*; morbi *tabifici*, uitterende ziekten; verb. *tabesco*, ère, wegteren.
Tabula, de tafel, plaat; *tabulae ossium*, de beenplaten; *tabulatum*, het plaatje; adj. *tabularis*; dimin. *tabella*, een koekje.
Tabum, eene aanstekelijke ziekte, pest, vuile etter, waterig bloed.
Tachydromus, adj. snel loopend; subst. een hardlooper.
Tachygraphus, een snelschrijver.
Tachymetrum, een snelheidsmeter, om snel vlakken te meten.

Tachypyrium, een scheikundig werktuig om snel vuur te maken.
Tachys, snel, spoedig.
Tachythanatos, snel doodend, b. v. vergiften; snel stervend, eene zekere voorbeschiktheid tot een plotselingen dood hebbende.
Taciturnus, gezwezen, zwijgend; subst. *taciturnitas*; *tacitus*, stil, zwijgend; verb. *taceo*, ère.
Tactio, tactus, het aanvoelen, tasten, voelen; het zintuig des gevoels; tactus organon, het gevoelsorgaan; verb. *tango*, ère, aanraken, aanvoelen, betasten.
Taedium, de walging, afkeer, verveling; verb. *taedo*, ère, een afkeer van iets hebben.
Taenia, een band, streep; de lintworm; adj. *taeniodes*, bandachtig, lintwormachtig.
Taenidium, taenium, een bandje, een kleine lintworm.
Taeniopteris, een geslacht van fos-

siele varens uit het juratijdperk.
Talcium = manganesium.
Taleolus = malleolus.
Talochlorum, het loofmosgroen.
Talpa, *talparia*, de mol.
Talus, het kootbeen, de grondslag, b. v. *talus firmus*, eene vaste basis.
Tanninogenamicum acidum, het tanningenamzuur, wordt uit de wijngeestige looizuur-oplossing door ammoniak en zwaveligzuur ammoniak gevormd; het kristalliseert in witte, helder glinsterende kristalplaatjes, lost in kokend water gemakkelijk op, reageert zuur, en wordt door het geringste ijzergehalte van het filtreerpapier blauwachtig.
Tanninogenicum acidum, $C^{14}H^7O^7$, tanningenine- of catechinezuur.
Tanninum, acidum *tannicum*, de looistof, het looizuur, en wel duidt het officineele tannine het galluslooizuur aan; het bestaat volgens Mulder uit $C^{28}H^8O^{16} + 2HO$, volgens anderen uit $C^{18}H^8C^{12}$. Het is polymeer met het galluszuur, komt voor in de galnoten en in alle deelen van de *Quercus infectoria*, in den sumak, volgens Rochleder ook in de groene thee. Daarentegen zouden onze eiken en de daarop groeiende galnoten een ander looizuur, acidum *quercitanicum* bevatten, dat volgens Stenhouse geen galluszuur levert. Het zuivere galluslooizuur is geelachtig gekleurd, smaakt slechts weinig samentrekkend, kleurt lakmoes sterk rood, en wordt aan de lucht niet vochtig; het lost gemakkelijk op in water, maar niet wanneer zulks veel alkalizout bevat. In alkohol en aether lost het eveneens op, maar noch in vette, noch in aetherische oliën. Het onderscheidt zich door de gemakkelijheid waarmee het onder zeer verschillende invloeden in

galluszuur overgaat. Het is volgens Streckker als een met galluszuur gepaard koolhydraat te beschouwen, en het laatste is waarschijnlijk suiker, Schlossberger. — Vroeger onderscheidde men alle looistoffichamen in twee groote groepen, al naar gelang zij ijzeroxyde, zwart, blauw of wel zwartgroen en bruingroen kleuren, in ijzer blauw kleurende en in ijzergroenkleurenden; tegenwoordig gaat men bij de bepaling der bijzondere soorten van looizuur uit van de speciale daaruit voorkomende zuren, welke steeds in de verhouding der polymerie tot de oorspronkelijke vloeistoffen staan. Looistoffen, welke het zelfde zuur onder den invloed van gisting of van gewone scheikundige agentia of warmte opleveren, mogen beschouwd worden als bij elkander te behooren.
Tannoxylicum acidum, het tannoxylof rood looizuur, wordt gevormd uit galluslooizuur door oxydatie door middel van waterhoudend kali en de lucht; het is rood en vormt roode zouten. Volgens Büchner heeft het de formule $C^{15}H^5O^{11}$.
Tantalium, een metaal aan bases gebonden, als acidum *tantalicum*, *tantaliumzuur*, voorkomende.
Tantalite, het erts van het tantalium-metaal, het tantaliet, ook columbiet geheeten.
Tapetum, het tapijt, de binnenste of voorste vlakke van de chorioidea bij vele zoogdieren; *tapetum alveolorum*, het beenvlies der tandkassen.
Tapiridae, de familie der tapirs.
Tarantismus, tarantulusmus, de tarantula-dans, eene ziekte welke, naar men zegt, te weeg gebracht wordt door den beet der tarantalspin, waardoor de lijdens genood-

zaakt worden tot uitputtens toe te dansen.

Taraxis, taragmus, de onrust in het onderlijf; vandaar bij Hippokrates: diarrhée met pijn; eene oppervlakkige oogontsteking, Galenus, waarbij de uitwendige deelen ziekelijk veranderd schijnen; eene lichte uitwendige oogontsteking; adj. taractos, onrustig, verward.

Tardigrada, de familie der luiaards.

Tarditas, de langzaamheid; adj. tardus; verb. tardo, are, vertragen, langzamer maken of worden.

Tarsocace = podocace.

Tarsophyma, een voetwortelgezwel, een gezwel van de ooglidkraakbeenderen.

Tarsorrhaphie, — *rhapsia*, de naad van de randen der oogleden.

Tarsosterēsis, de vermindering der ooglidranden.

Tarsotomia, de ooglidkraakbeensnede.

Tarsus, de voetwortel, het ooglidkraakbeen; adj. tarsalis, tarseus, den tarsus betreffende.

Tartarus, de wijnsteen; adj. tartaricus, wijnsteenzuur bevattend; acidum tartaricum, het wijnsteenzuur.

Tartalicum, *tartrelicum*, *tartrilicum* acidum, verbindingen van het tartaranhydraat met hydratisch wijnsteenzuur.

Tartrylicum acidum, Fremy, het tartrylzuur, een anhydriet van het wijnsteenzuur, eene witte, poreuse massa, in water en alcohol niet oplosbaar, geene verwantschap tot bases vertoonende, door langdurige aanraking met water weder in het gewone wijnsteenzuur overgaande, schijnt als paarling met het gewone hydratische wijnsteenzuur in verschillende verhoudingen zich te verbinden en zoo eigenaardige nieuwe zuren te vormen.

Tartras, een wijnsteenzuur zout.

Tasis, de uitzetting, tensio.

Tauricus, de Krim betreffend; lepra taurica, de krimsche ziekte.

Taurinum, het taurine of gal-asparagine $C^4 H^7 NO^6 S^2$, ontstaat bij ontleding van gal door gisting of door koken met zuren, en sluit dan het geheele zwavelgehalte der gal in. In de laatste bevindt het zich in eene gepaarde verbinding met een ternair zuur. Het kristalliseert in groote kleurloze en doorzichtige vier- of zeszijdige zuilen, welke tusschen de tanden kraken en eenigszins verkoelend smaken. Het lost op in 16 deelen koud water, zeer weinig in alcohol. Redtenbacher beschouwt het taurine als zuur zwaveligzuur aldehyd-ammoniak.

Taurocolla, de beste, krachtigste dierlijke lijm, Galenus en Paul Aegin; de dierlijke lijm in het algemeen.

Tauroscatinum, tauroscorinum, de eigenaardige stof in de uitwerpselen der runderen, vanwaar ook de bijzondere reuk ontstaat.

Taurus, de stier; fel tauri, de ossegal; adj. taurinus.

Taurylicum acidum, het taurylzuur, te bereiden uit ossegal, bestaat waarschijnlijk uit $C^{11} H^8 O^2$, is derhalve isomeer met alcohol, onderscheidt zich van het daarmede zeer overeenkomende en homologe phenylzuur door een hooger kookpunt, alsmede daardoor dat het met vitrioololie weldra een vaste verbinding levert.

Tava, de bepaling van staatswege waarbij de prijzen van verschillende voorwerpen worden geregeld.

Taxiologia, taxologia, = systematologia.

Taxionomia, taxonomia, bot. de systeemkunde.

Taxis, de orde, het herstellen der

orde; het terugbrengen van eene breuk of van eene ontwrichting.

Taxodites, fossiele planten uit tertiaire lagen.

Tchornozen, een tartaarsch woord voor de zwarte aarde die de oppervlakte van de aralo-kaspische vlakke vormt.

Tecedon, de tering.

Techne, de kunst; adj. technicus, kunstvaardig, kunstmatig.

Technicismus, de kunstmatige inrichting, b. v. van een chirurgischen of verloskundigen toestel.

Technocausis, het kunstmatig branden door het aanleggen van het gloeiijzer, de moxa, enz.

Technologia, de leer der kunsten en beroepen; adj. technologicus.

Tecnotonia, de kindermoord; adj. tecnotonus.

Tecnogonia, het kinderen telen.

Ternon, het kind.

Tecnopoeia = tecnogonia.

Tegmen, tegimen, tegmentum, tegumentum, het deksel, bedekkend; bot. tegmen = endopleura; entomol. tegmina, de pergamentachtige dekschilden, ook in het algemeen: de bedekselen; verb. tego, ère.

Tegula, het deksel; tegulae, entomol. twee kleine schubben welke de vleugelholte bedekken, de vleugelschubben der vliesvleugelige insecten.

Teinodynamia, de pijn in de pezen; adj. teinodynamicus.

Teinophlogōsis, de peesontsteking; adj. teinophlogiticus.

Tela, het weefsel; tela cellularis of cellulosa, de celstof; tela gossypina, het mousseline.

Telaesthesia, het in de verte of uit de verte voelen.

Telangectasia, — *giectasia*, — *giectasis*, eene verwijding of uitzetting van de vaateinden.

Telangiosis, de ziekte van de haarvaten, Lobstein.

Teleamorphe = amorphe, eene geschondene huid, het ontveld zijn.

Teleomicroscopium, teleomicroscopium, een werktuig ter vergroting van het beeld van ver af zijnde voorwerpen; adj. teleomicroscopicus.

Teleologia, de leer van het einddoel der natuur; adj. teleologicus.

Teleosaurus, een geslacht van fossiele krokodillen uit het jura-tijdperk.

Telephium, chironium, achillium, eene meestal zeer boosaardige, ongeneeslijke zweer.

Telerpeton, een kleine fossiele hagedis uit het devonische tijdperk.

Telescopium, de verrekijker.

Telephorēsis, de voleinding; het den normalen tijd dragen van eene vrucht of lijfsvrucht; telephorus, tot rijpheid brengend, rijp, vol-dragen.

Telluraethylum, — *thylum*, een ontledingsprodukt van het tellurium, verbindt zich als een organisch radikaal, en is eene geelroode vloeistof, zwaarder dan water, hoogst onaangenaam van reuk, vergiftig, kookt beneden 100° en verbrandt met eene witte vlam, Wöhler.

Tellurismus, volgens Kieser = zoomagnetismus.

Tellurium, een metaal, deels gedegen voorkomende, deels aan andere metalen gebonden.

Tellus, de aarde; adj. telluricus; injuriae telluricae, van het aardrijk afhangelijke schadelijke invloeden.

Teloralis, het ver zien; bij gemagnetiseerden: het in de verte voelen, Wirth.

Telos, het doel, einde, einddoel; ook het einde des levens.

Temeritas, de vermetelheid, onbezonnenheid; adj. temerarius, onbezonnen, grondeloos; adv. temere, zonder grond.

Temperamentum, het temperament, de gemoedsgesteldheid; verb. tempero, are; temperans, verzachtend, bedarend; remedia temperantia, bedarende middelen.

Temperatura, temperies, de behoorlijke nienging, stemming; = temperamentum; de temperatuur.

Templinum oleum, hongaarsche terpentijn, verkregen uit de toppen van de takken der *Pinus pumilio*.

Tempus, de tijd, tempora, de tijden; de slapen van het hoofd; adj. temporalis, den tijd of de slapen betreffend; tempestivus, ter rechter tijde, met den tijd overeenkomstig; adv. tempestive.

Temulentia, het dronken zijn, temulentia capitis, het bevangen zijn van het hoofd; adj. temulentus.

Tenacitas, de taaiheid, vastheid; adj. tenax; verb. teneo, ere, houden, vasthouden.

Tenaculum, een werktuig om iets vast te houden; ook: een raam.

Tendo, de pees; adj. tendineus, tendinosus.

Tenebrae, het duister, de duisternis, het donker zijn; adj. tenebrosus, tenebrosus.

Tener, teeder; subst. teneritas.

Tenesmus, de persing, drukking, aandrang tot den stoelgang, gewaande stoelgang; tenesmus vesicae, de voortdurende pijnlijke aandrang tot wateren zonder eene behoorlijke pislozing; adj. tenesmodos.

Tenon, de pees.

Tenontagra, een jichtachtig of reumatisch lijden der spieren of pezen, Cael. Aurelianus.

Tenontocrigmus, het kraken der pezen.

Tenontodyne, de pijn in de pezen.

Tenontographia, de beschrijving en afbeelding van de pezen.

Tenontologia, de leer aangaande de pezen.

Tenontophyma, een peesgezwel.

Tenontophyton, een peesuitwas.

Tenontostoma, tenontostosis, de verbeening der pezen.

Tenontotomia, tenotomia, de doorsnijding der pezen; tenontotomus, tenotomus, een werktuig tot het verrichten van de peessnede.

Tenor, de spanning, tonus.

Tenoses, de passieve uitzettingen en verslappingsen, C. H. Schultz.

Tensio, de spanning; tensor, de spanner, b. v. musculus, eene spanspier; verb. tendo, ere.

Tenta, de sonde, het wondijzer.

Tentaculum, entomol. de voeldraad; adj. tentaculatus, entomol. gearmd, van voelers voorzien.

Tentamen, de proef; tentatio, de verzoeking, aanvechting; verb. tento, are, verzoeken, beproeven.

Tentigo, de uitzetting, spanning.

Tentorium, de tent; tentorium cerebelli, de kleine tent der hersenen.

Tenuicollis, dunhalzig, gebruikelijk in de entomologie en helminthologie.

Tephra, de asch, het stof.

Tephrosis, het tot asch maken, incineratio.

Tepor, de lauwe warmte; adj. tepidus; verb. tepeo, ere, warm zijn; tespesco, warm worden.

Teras, een afschrikkend wonder, eene zeer leelijke misgeboorte.

Teratologia, de leer betreffende de wonderen; adj. teratologicus.

Terebella, terebellum, een kleine boor.

Terebenum en *terebilenum*, terebën en terebilën, koolwaterstoffen welke vrij worden wanneer men zoutzuur uit zijne verbindingen met terpentijnolie weder afscheidt.

Terebinicum acidum, het terebinzuur, een kristallijn zuur, $C^{14}H^{10}O^8$, dat men verkrijgt uit de terpentijnolie door salpeterzuur; het vormt oplosbare en kristalliseerbare zouten.

Terebinthina, de terpentijn, een natuurlijke balsem of aetherische olie en hars; terebinthina cocta = colophonium; oleum terebinthinae, terpentijnolie, door distillatie van terpentijn verkregen, een koolwaterstof, kleurloos, zeer balsamisch riekend, brandend van smaak, bij 160° kokend, bij het staan aan de lucht eenige hars en mierzuur vormend, en door het laatste eene zure reactie verkrijgende; adj. terebinthinus, terebinthinus, terpentijnachtig; terebinthinatus, met terpentijn bedeed.

Terebra, de boor, de trepaan, voornamelijk de handtrepaan; entomol. de legboor; terebratio, het boren; verb. terebro, are, boren.

Terebratula, een geslacht van armpootige tweekleppige weekdieren.

Teredina, een uitgestorven geslacht van borende weekdieren, in versteend hout uit het londenleem.

Teredo, teredum, de hout-of scheepsworm, de beeneter, caries.

Teres, rond, cilindrisch; bot. gedraaid rond, b. v. caulis of petiolus.

Teretrum, de boor, trepaan; dimin. teretrium, een kleine trepaan, de trephine.

Tergum, de rug.

Tergus, het vel.

Terminologia, de leer der kunsttermen, het geheel der kunsttermen van eene wetenschap.

Terminus, de grens, beperking; terminus technicus, een kunstterm; adj. terminalis, bot. topstandig; b. v. antherae; verb. termino, are, eindigen, begrenzen.

Ternatus, bot. drietallig, b. v. folium.

Ternus, bot. drieledig, b. v. folia; terni, ieder drie; ternis horis, alle drie uren.

Teropiammonium, een wit kristallijn, in water onoplosbaar nederslag, dat zich vormt bij behan-

deling van narkotine met verdund salpeterzuur, Anderson; het vormt naalden welke in koken den alkohol en aether eenigszins oplosbaar zijn; het gewone opiammon onderscheidt zich daarvan slechts door een minus van 1 atoom opiaanzuur.

Terra, de aarde; terra ponderosa, de zwaaraarde, barytaarde; adj. terraneus, terrenus, terreus, terrestris.

Terror, de schrik; adj. terribilis, verschrikkelijk; terrificus, schrikwekkend, b. v. somnia; verb. terreo, ere.

Tertianus, driedaagsch, b. v. intermittens, tertiana, de derdendaagsche koorts.

Tertiarius, de derde naar rangorde; syphilis tertiaria, de uit de secundaire zich ontwikkelende, tertiaire syphilis.

Tessellatus, schaakbordachtig.

Testa, een aarden schaal, scherf; bot. de uitwendige zaadhuid; testa ovi, de schaal van het ei; testa ossis, een beenscherf; adj. testaceus, schaal- of scherfachtig.

Testacea, schelpdieren.

Testicondus = cryptorchis.

Testiculus = testis, de bal; adj. testiculatus; bot. radix testiculata; een halvormige wortel.

Testimonium, het getuigenis, een getuigenschrift.

Testis, de getuige, de bal; testes, in de hersenen: de beide achterste verhevenheden van de eminentia quadrigemina; verb. testor, ari, getuigen, betuigen.

Testudinatio crani, camarosis, de gewelfde schedelbreuk waarbij de breukranden naar buiten en boven worden opgeheven.

Testudo, de schildpad, een chirurgisch verband van dezen naam; adj. testudinatus, entomol. met schilden, zooals de rug van eene schildpad.

Tetanium = strychnium, Magendie.

Tetanus, de stijfkramp; adj. tetanicus, de stijfkramp betreffend; tetanōdes, tetanoides, met stijfkramp overeenkomstig.
Tetartaea febris, tetartaens, de vierdaagsche koorts.
Tetartedricus, in de krystallographie: viervlakkig.
Tetartophyia febris, eene op iederen vierden dag exacerbeerende koorts.
Teter, afschuwelijk.
Tetractys, het viertal, quaternio.
Tetradactylus, vier vingers of vier teenen bezittend.
Tetradynamia, de 15de plantenklasse van Linné, bloemen met 4 lange en 2 korte meeldraden; adj. tetradynamicus.
Tetraëdrum, de vierzijdige pyramide.
Tetragoholepis, een geslacht van fossiele visschen uit het trias en het lias.
Tetragōnum, de vierhoek; adj. tetragōnus, vierhoekig; bot. vierkant, van vier kanten voorzien, b. v. folium.
Tetragynia, de orde van onderscheidene plantenklassen, 4 stampers; adj. tetragynicus.
Tetramasthos, vier borsten hebbend, zooals vele dieren, ook bij vrouwen waargenomen.
Tetramerus, entomol. vierledig.
Tetrandia, de 4de plantenklasse bij Linné, 4 meeldraden; adj. tetrandricus.
Tetrapetalus, vier bloemblaadjes bezittend, b. v. corolla.
Tetraphyllus, met vier kelkblaadjes.
Tetrapodichnites, de voetsporen van viervoetige dieren in gesteenten.
Tetrapodologia, de leer aangaande de viervoetige dieren; tetrapodus, viervoetig.
Tetrapyrenus, met vier pitten, van vruchten sprekende.
Tetrarrhynchus, de viersnuitige, een soort van lintworm.
Tetras = tetractys.

Tetraspermus, bot. vier zaadkorrels bezittend.
Tetrobolum, een gewicht van vier drachmen.
Tëxis, het baren.
Tëxis, het smelten, de uittering.
Textura, textus, het weefsel, het samenstel; verb. texo, ëre.
Thalactroides, fossiele vruchten van planten tot de ranunculaceëen behoorende, uit het eoëen van Frankrijk en Engeland.
Thalamium, bot. het huisje, een gesloten holte in het loof der korstmossen, door een eigen vlies omgeven, waarin de zaden in bijzondere buideltjes besloten zijn.
Thalamostemon, bot. vruchtbodemstandig, waar de meeldraden op den vruchtbodem zitten, Mönch.
Thalamostemonis, bot. waar de meeldraden op den thalamus zitten, Gleditsch.
Thalamus, het bed, de legerstede, de ligplaats; thalami optici of nervorum opticorum, de gezichtszenuwhevel; bot. de vruchtbodem in de bloemen.
Thalassolutron, thalattiolutron, het zeebad.
Thallochlorum, juister dan tallochlorum, het groen der korstmossen.
Thallus, het loof of de bladachtige uitzetting der korstmossen.
Thanasimus, doodelijk.
Thanateretises, de dood door asphyxie, gangreen, putrescentie, enz., C. H. Schultz.
Thanatodocimaster, —docimastes, de onderzoeker of aanwijzer van den dood, een toestel ter bepaling of de dood werkelijk reeds aanwezig is.
Thanatoides morbi, ekliptische toestand van een schijnbaar ophoudend leven, als: onmacht, asphyxie, doodslaap, enz. Choulant.
Thanatologia, de leer aangaande den dood en de wijzen van sterven; adj. thanatologicus, thanatologus.

Thanatomenyta, —menyter, —menytes = thanatodocimaster.
Thanatometrum = thanatodocimaster, Nasse.
Thanatophobia, de vrees voor den dood; adj. thanatophobicus, thanatophobus.
Thanatos, de dood; adj. thanatōdes, doodelijk.
Thanatōsis, het afsterven, b. v. het brandig worden van eenig deel, mortificatio.
Thanatotyphus, de gevaarlijkste meestal doodelijke typhus, C. H. Schultz.
Thaumaturgia, het wonderwerk, het wonderen doen; thaumaturgus, een wonderdoener; somtijds: een wonderdoctor.
Theatrum, de schouwplaats, schouwborg, het tooneel; theatrum anatomicum, de ontleedzaal.
Thebaicus, het opium betreffend; tinctura thebaica = tinctura opii simplex; thebaicum, subst. dikwijls voor opium gebruikt.
Thebainum, het thebaine = paramorphine.
Theca, een bakje om iets in te bewaren, de doos; een instrumentkist voor geneesheeren; een uitwendig omhulsel, eene schede.
Thecodontosaurus, een geslacht van fossiele reptielen uit het permische tijdperk.
Thecostegnōsis, de vernauwing van de peesscheden; adj. thecostegnoticus.
Theielythermolutron, Vetter, eene zwavelbron, met in het water opgeloste zwavel.
Theinum = coffeinum.
Theiothermae, de warme zwavelbronnen.
Thelāsis, thelasmus, het zuigen aan de moederborst.
Thelastria, eene zogene vrouw, eene min.
Thele, de vrouweborst, borsttepel; dimin. thelesium, een kleine borst-

tepel, papil; adj. theleticus, de borsttepels betreffende.
Thelitis, de ontsteking van den borsttepel.
Theloncus, de zwelling van de vrouwelijke borst.
Thelophlebostemna, de vaatkramp van de borsttepel, de hof, areola om den borsttepel.
Thelospasmus, de borsttepelkramp; adj. thelospasticus.
Thelostephyton, een tepelvormig beenuitwas.
Thelygonia, het telen van vrouwelijke kinderen; het aandeel van de vrouw aan de voortteling; bij sommigen: de baarmoederwoede, nymphomanie; adj. thelygonicus.
Thelygonon, het vrouwelijke zaad, Plinius; thelygonos, vrouwen voortbrengend, door vrouwen geteeld.
Thenar, de klopper, de bal onder den duim, de handvlakte, de voetsool.
Theobrominum, een alkaloïde in de kakaoboonen, C¹⁴ H⁸ N⁴ O⁴, een kristallijn poeder, zwak, eenigszins bitter van smaak, dat zelfs in heet water weinig oplosbaar is, nog minder in alcohol en aether. Het vormt met zuren en zouten geheel gelijke verbindingen aan die van het kaffëine, maar laat zich niet sublimeeren; door looistof wordt het niet nedergeploft; het behoort tot de stikstofrijkste plantenstoffen.
Theomania, de godsdienstige waanzin; adj. theomaniacus.
Theoplegia, theoplexia, de plotseling ontstaande, meestal doodelijke beroerte, apoplexia fulminans.
Theorēma, een theoretische stelling, eene door wetenschappelijke beschouwingen gevormde stelling.
Theoria, eene wetenschappelijke beschouwing; theoria medica, eene geneeskundige theorie, welke de

geneesheer als richtsnoer zijner handelingen volgt; adj. theoreticus, theoreticus, op wetenschappelijke gronden steunende.

Therapeusis, therapeutica, therapeutice, therapia, de praktische heilkunde; de behandeling van eene ziekte; therapeuta, de behandelende of praktiseerende geneesheer; adj. therapeuticus.

Theriaca plur., de tegengiften; electuarium theriaca, een niet meer officieel middel met opium beedeeld; adj. theriacialis, den theriak betreffend, zweetdrijvend, door zweet als tegengift werkend; theriacus, uit vergiftige dieren of planten bereid, daartegen werkend.

Theriodes, boosaardig, ook van gevaarlijke ziekten.

Therioma, eene boosaardige zweer; adj. theriomaticus.

Theriomorphia, theriomorphe, theriomorphe, de diervorm, als misvorming van het menschelijk lichaam; adj. theriomorphus.

Theriotomia, de ontleding der dieren; adj. theriotomicus, theriotomus.

Therion, therium, een wild vergiftig dier, eene boosaardige zweer aan de beenen.

Therma, een warme bron; adj. thermalis, de thermen betreffend.

Thermaemus, warmbloedig.

Thermaesthesia, het gevoel van warmte; adj. thermaestheticus.

Thermanter, thermanterium, een verwarmend middel, b. v. een oven, warmkruik, enz.

Thermanticus, verwarmend; thermantica, thermanteria, verwarmende middelen.

Thermantidotum, een middel tegen den nadeeligen invloed van de warmte, of ook tegen inwendige warmte; de koortshitte.

Thermasia, de verwarming, de warmte.

Thermasma = thermasia; een warm omslag.

Therme, de warmte, het warme bad, de koortshitte.

Thermoelectricus, de door warmte opgewekte elektriciteit betreffende.

Thermocausis, de verbranding door vuur; adj. thermocausticus.

Thermogonium, de zoogenoemde warmtestof, de bij de ontwikkeling van warmte werkzame oorzaak.

Thermolusia, het warm baden, een warm bad.

Thermometrum, de warmtemeter; adj. thermometricus.

Thermon, de warmte, de warmtestof; thermos, warm, heet.

Thermonusi, de in heete klimaten heerschende ziekten.

Thermopodium, een toestel ter aanwending van voetbaden, Petit.

Thermopoësis, de warmtebereiding; adj. thermopoëticus.

Thermopolium, een lokaal waar warme en verhittende dranken verkocht worden, een koffiehuis.

Thermoscopium = thermometrum; adj. thermoscopicus.

Thermosteresis, de onttrekking der warmte; adj. thermostericus.

Thermotes, de warmte; adj. thermoticus, door een heeten atmosfeer ontstaan.

Thermotica, thermotice, de leer aangaande de warmteverschijnselen, Zenneck.

Thermule = thermogonium.

Theros, de zomer, de hitte, de zomervruchten.

Therotypia = theriomorphia.

Therotypologia, de leer aangaande de misgeboorten.

Thesaurus, de schat; zoolog. de wangtassen der hamsters.

Thësis, de stelling, meening; adj. theticus, stellend, positief.

Theurgia, de tooverij; theurgus, een toovenaar.

Thiacetoninum, eene zwavelhoudende

basis, $C^{18}H^{10}NS^4$, ontstaat door gelijktijdige werking van ammoniak en zwavelwaterstof op aceton, kristalliseert in geelachtige rhomboëders, reageert alkalisch, lost vrij moeielijk op in water, gemakkelijk in zuren, alcohol, aether en aceton.

Thialdinum, $C^{12}H^{13}NS^4$, ontstaat uit acetaldehydammoniak door zwavelwaterstof, vormt gipsachtige kristallen van aromatischen reuk, smelt bij 30° , verdamt van lieverlede aan de lucht, is in water weinig, in alcohol en aether gemakkelijk oplosbaar, reageert niet alkalisch, maar vormt zure en kristalliseerbare zouten. Het heeft nauwkeurig de samenstelling van het leucine, wanneer men de zuurstof in het laatste door zwavel verplaatst.

Thialoleum, het drievoudig zwavelaethyl.

Thiocaprinaldinum, eene met het thialdine geheel overeenkomende, zwavel bevattende zelfstandigheid, welke uit caprinaldehyd ammoniak juist op de zelfde wijze wordt gevormd als het thialdine uit het aldehyd ammoniak. Het vormt glinsterende kristallen, welke, met kali verhit, ammoniak en caprinaldehyd ontwikkelen.

Thiocinnoleum, een cinnamylhydzuur, waarin de zuurstof door zwavel verplaatst is, ontstaande door omzetting van de kaneelolie, wanneer men deze met zwavelammonium digereert.

Thiofurfuroleum, $C^{10}H^4O^2S^2$, ontstaat door de werking van SNH^4 uit het furfural, en vormt geelachtige kristallen.

Thiomelanicum acidum, het thiome-lanzuur, behoorende tot de gepaarde verbindingen van het zwavelzure of onderzwavelzure aethyl-oxyde met zwavelzuur aetherol, met water, enz.

Thion, het zwavel; adj. thionicus, meestal als hydrothionicus gebruikt; zwavelwaterstofzuur.

Thionuricum acidum, het thionurzuur, een omzettingsprodukt van het piszuur, verbinding van het alloxan met ammoniak en zwaveligzuur, is wit, kristallijn, gemakkelijk oplosbaar.

Thiosinaminum, $C^8H^8N^2S^2$, wordt verkregen door het samenbrengen van aetherische mosterdolie met ammoniak, in den vorm van glinsterende kleurloze zuiltjes, welke reukloos en bitter zijn, bij 70° smelten, bij hoogere temperatuur ontleed worden, in heet water gemakkelijker dan in koud, en zeer gemakkelijk in aether en in alcohol oplossen. Het laat zich beschouwen als een met NH^3 gepaard zwavelcyanallyl, en wordt door Berzelius rhodalline genoemd.

Thiothermae = theiothermac.

Thlasis, het fijn drukken; thlasta, thlastes, een werktuig om iets uit te persen.

Thlimma, thlimmus = thlasma, het uitpersen.

Thlipsencephalus, eene misgeboorte met ongevormde hersenen, door eene mechanische beleediging gedurende de zwangerschap ontstaan, Geoffroy St. Hilaire.

Thlipsis, het uitpersen, uitdrukken, een uitpersend middel; adj. thlipticus, gedrukt, uitgeperst.

Thnescologia, de leer van het sterfen; adj. thnescologicus.

Thoracocentësis, het inboren van de borstholte, b. v. bij empyema.

Thoracocyllösis, de scheefheid van de borstkast.

Thoracocyrtoëma, thoracocyrtoësis, een bult op de borst.

Thoracocystis, de borstzakwaterzucht, eene hydatide in de borst; adj. thoracocysticus.

Thoracodidymus, met den thorax vergroeide tweelingen.
Thoracodyne, — *dynia*, de borstpijn; adj. *thoracodynicus*.
Thoraco-gastrodidymus, eene misgeboorte met 2 hoofden en halzen, waarbij voorts borst en buik versmolten zijn, en 4 boven- en 2—3 beneden-extremiteten voorkomen.
Thoracomonodidymi, met de borst vergroeide tweelingen.
Thoracomyodynia, de pijn in de borstspieren.
Thoracopathia, eene borstkwaal; adj. *thoracopathicus*.
Thoracoschisis, de splijting van de borst.
Thorascopia = *stethoscopia*; *thorascopium* = *stethoscopium*; adj. *thorascopicus*.
Thoracosphygmus, de borstpol, impuls van het hart.
Thoracostenosis, de vernauwing van de borstkast.
Thoracotheca, entomol. het borsthulsel, bij de insektepoppen.
Thoracotrōmos, het sidderen in de borst.
Thoraculum, het corset, een keurslijf.
Thorax, de borstkast; *thorax superior*, entomol. de bovenzijde; *thorax inferior*, de benedenzijde der borstkast; *thorax linteus* = *thoraculum*; *thoracicus*, ichthyol. een buikvinnige visch; *thoracica remedia*, borstmiddelen.
Thore, *thoros*, het voorttelingsvocht, het zaad der dieren.
Thorium, een metaal in het thoriet.
Thorexis, het aanleggen van een groot borstverband, het sterker maken van wijnen; het zich aan zoodanigen wijn bedrinken.
Thrausis, het aan stukken breken, het ongelijk uitvallen der haren, alsof zij met de schaar ongelijk waren afgesneden; *thrausma*, het breukstuk; adj. *thrausticus*.

Threpsis, de voeding; de voedende werking; adj. *threpticus*, voedend.
Threpsologia, de leer aangaande de voeding.
Thrissops, een geslacht van fossiele visschen uit het juratijdperk.
Thria, het haar.
Thrombocystis, het om één bloedklomp ontstane vlies; adj. *thrombocysticus*.
Thromboschēsis, het achterblijven van bloedklompen; adj. *thromboscheticus*.
Thrombōsis, het stollen van het bloed, de vorming van bloedklompen; tegenwoordig inzonderheid: de vorming van bloedproppen binnen de vaten, de *venae*.
Thrombus, de bloedklomp, bloedprop; adj. *thrombōdes*, *thromboides*, aan bloedklompen of bloedproppen gelijk.
Thymma, het gewrevene, afgewrevene, iets wat zich laat fijn wrijven, b. v. de bast.
Thrypsis, het fijn wrijven, breken; adj. *thrypticus*.
Thuites, een geslacht van fossiele planten uit het juratijdperk.
Thus = *olibanum*, de wierook, eene slijmhars.
Thylaciacarus, de mijt der haarzakken bij den mensch, *Acarus folliculorum*, Simon.
Thylaeitis, de ontsteking van eene smeerklier.
Thylacium, *thylacus*, *thylax*, een zak, zakje; eene vetklier, *crypta sebacea*; de bij de geboorte onder het hoofd des kinds zich vormende waterblaas, Moschion.
Thylacoleo, een vleeschetend marsupiaal fossiel zoogdier uit de tertiaire lagen van Australië.
Thylacotherium, een klein marsupiaal fossiel zoogdier uit het juratijdperk.
Thyma, eene brandende of jeukende puist.

Thymasthma, het asthma thymicum, Kopp, van eene kwaal der thymusklier afhangende.
Thymecosis, de verzwering van de thymusklier; adj. *thymelcoticus*.
Thymiāma, een reukmiddel.
Thymiasiotēchnia, de berookingskuur.
Thymiasis, het berooken; = *thymiasiotēchnia*.
Thyminum, eene quaternaire zwaavelvrije basis, door Gorup uit het aftreksel in water van de thymusklier van het kalf bereid. Het is reuk- en smaakloos, vormt geelachtige gekorrelde massa's, welke onder den mikroskoop geene kristallen vertoonen, maar het voorkomen hebben van vetcellen; zij zijn evenwel in water en koken den wijngeest gemakkelijk oplosbaar, onoplosbaar in aether, minder oplosbaar in kouden wijngeest. Bij verhitting smelt het thymine, en verstijft vervolgens in naalden, waarbij zich ook een wit sublimaat vormt. Aangaande de formule van het thymine en zijne overige verhoudingen is nog niets met eenige zekerheid vastgesteld, Schlossberger.
Thymion, *thymium* = *thyma*.
Thymōsis, de vorming der hittepuistjes; adj. *thymioticus*.
Thymitis, de ontsteking van de thymusklier; adj. *thymiticus*.
Thymopathia, eene gemoedsziekte, verstandsverbijstering; adj. *thymopathicus*.
Thymōsis, eene sterke opwelling des gemoeds, een opvliegend karakter; adj. verhit, toornig, moedig.
Thymus, het gemoed, de hartstocht, de toorn.
Thyrearytaenodes, *thyrearytaenoides*, het schildvormig en het bekervormig kraakbeen betreffende, b. v. ligamenta, de stembanden.
Thyreichthyōsis, het schildvormige

vischschubbenuitslag, *ichthyosis scutellata*.
Thyreoadēn, de schildklier; *thyreoadenitis*, de ontsteking van de schildklier.
Thyreocēle, eene keel- of luchtpijpbreuk; ook = *struma emphysematica*.
Thyreōdes, *thyreoides*, *thyreoidens*, schildvormig, b. v. *glandula*, de schildklier.
Thyreodites, *thyreoiditis*, *thyreoiditis*, de ontsteking van de schildklier; adj. *thyreoticus*.
Thyreopigloticus, *thyrepigloticus*, het schildvormig kraakbeen en het strotklepje betreffende, b. v. *ligamentum*.
Thyreconus, een schildkliergezwel, de krop.
Thyreopharyngeus musculus, een gedeelte van den ondersten toesnoerder der keel, van den ondersten hoorn en de voorste vlakte van het schildvormig kraakbeen tot aan het hoofd van den slokdarm gaande.
Thyreophyma, een week gezwel van de schildklier; adj. *thyreophymaticus*.
Thyrus, eene groene, bloeiende tak; een met loof en bloemen versierde staf; bot. de bloemtuil, wanneer aan eene aar de middenste takjes langer zijn dan de overigen.
Tibia, de fluit; anatom. het scheenbeen; adj. *tibiaeus*, *tibialis*, het scheenbeen betreffende; *tibiale*, de kous.
Tibicen, de fluitspeler.
Tillōsis, *tilmus*, *tilsis*, het uittrekken, b. v. van pluksel.
Tilma, *tilton*, het uitgetrokken, pluksel; *tilmata* = *tilma*; het verscheuren van enkele spiervezels.
Tilos, de vezel, een uitgetrokken draad, haar, inzonderheid een haar van de wenkbrauwen.
Timoria, de hulp, bijstand, de ondersteuning.

Tinagmus, het in beweging brengen, de stoelgang.

Tinasmus, tinesmus = tenesmus.

Tinca, b. v. os tincae, tinca-beenderen, de baarmoedermond.

Tinctura, eene tinctuur of essence, met verschillende vloeistoffen, water, wijn, wijngeest, aether, ammoniak bereid.

Tinctus, geverwd, gekleurd; verb. tingo, ère.

Tinea, de dauwworm; tinea capitis, de drooge schurft, het kwaad hoofdzeer.

Tinnitus, het rinkelen, klinken; tinnitus aurium, het klinken in de ooren; tinnitus metallicus, het klinken van metalen, bij vele borstziekten door auscultatie waarneembaar; verb. tinnio, ire.

Tintinnabulum, de bel, het rinkelen daarvan.

Tiro, een pasbeginnende, de rekrut; tirocinium, de leertijd, een eersteling.

Titanium, een metaal door M' Gregor in 1789 ontdekt.

Tithonum, volgens S. W. Draper: eene door hem ontdekte onweegbare scheikundige zelfstandigheid, welke, analoog met de duistere warmtestralen in de heldere lichtstralen der zon verborgen zijn zou, en eene veranderende werking zou hebben op onderscheidene stoffen.

Titillamentum, de prikkel; titillatio, het streelen, kittelen; verb. titillo, are.

Titubatio, het wankelen; verb. titubo, are.

Tmeticus, insnijdend; tmetica remedia, insnijdende, incidentia of mucum incidentia, oplossende, verdunnende middelen.

Tocologia, de leer aangaande de verlossing.

Tocos, tocetos, het baren, de verlossing.

Tola, toles, tolium, tolum = tonsilla.

Tolerantia, de gematigdheid, bezadigdheid, verdraagzaamheid, vooral in godsdienstig opzicht; verb. tolero, are.

Toluidinum, C¹⁴H⁹N, ontstaat uit het nitrotoluol even als het cumidine uit het nitrocumol. Het is eveneens samengesteld als het methylaniline, maar wijkt in zijne eigenschappen af. Het is kristallijn, even als het aniline, wijnachtig van reuk, brandend van smaak, zwaarder dan water, smelt bij 40° en kookt bij 198; in water is het moeielijk, in alkohol en aether gemakkelijk oplosbaar.

Toluolum, tolinum, het toluol = anisolie of dracyl.

Toluylicum acidum, het toluylzuur, een fraai kristalliseerend, kleurloos zuur, ontstaat door distillatie van het cymol met zwavelzuur.

Tome, tomus, de snede, wonde; tomus, ook: het deel van een boekwerk; adj. tomicus, tot snijden geschikt.

Tomentum, het vilt; adj. tomentosus, viltig, b. v. folium.

Tomogynia, de orde van de didynamische planten welke een in verscheidene lobben diep gespleten eierstok hebben, waarbij de stijl uit het verdiepte middenpunt van het ovarium ontspringt, en de rijpe vrucht vier doosjes bezit, welke alle lipbloemige gewassen omvat, Richard.

Tomotocia, eene door eene snede bewerkte verlossing.

Tonicitas = tonus.

Tonosis, de herstelling of het opwekken van den tonus; de versterking; tonotica remedia = tonica.

Tonsilla, de amandel; adj. tonsillaris, de amandelen betreffend; b. v. angina; tonsillitis, de ontsteking der amandelen.

Tonsio, het scheren, afscheren; ton-

sor, de barbier; verb. tondeo, ère.

Tonsuratio = tonsio; tonsura = tonsuratio; het scheren, de tonsuur der monniken; verb. tonsuro, are, b. v. herpes.

Tonus, de spankracht van de dierlijke deelen, inzonderheid der vezelen; adj. tonicus, spannend, toniseerend; spasmus tonicus, een kramp met aanhoudende samen-trekking der spieren; remedia tonica, versterkende, vooral de spankracht vermeerderende middelen.

Tophus, een uitwas aan het been, van het beenvlies uitgaande, b. v. tophus syphiliticus; adj. tophaceus, tufsteenachtig, tophus-achtig.

Topicus, plaatselijk; b. v. remedia topica, plaatselijke middelen.

Topnaria = talpa, een vlak zakgezwel aan het hoofd.

Topios, het vergift; een miasma, Ritgen.

Topographia, de plaatsbeschrijving; adj. topographicus.

Topologia, de leer der plaatsen; adj. topologicus.

Toponeurosis, een plaatselijk zenuwlijden.

Torcular, torculum, tornaculum, de pers, het tourniquet; adj. torcularis.

Tormen, tormentum, de kwaal, marteling, foltering; tormina ventris, de buikpijn; = dysenteria, Celsus; tormina parturientium, de valsche weeën; tormentum, ook: een zwaar geschut; adj. tormentarius, het zware geschut of de artillerie betreffende; tormentari milites, de artilleristen; tormentosus, aan pijnen of kwalen lijdend; torminalis, terminosus, de buikpijnen betreffend.

Torpor, de traagheid, de gevoelloosheid, het gemis van prikkelbaarheid; adj. torpidus, prikkelloos, gevoelloos; verb. torpeo, ère,

gevoelloos zijn; torpesco, ère, gevoelloos worden.

Torsio, de draaiing; torsio arteriarum, het samendraaijen der door-gesnedene slagaderen, in plaats van de onderbinding; adj. tortilis, draaibaar, gedraaid, gekromd; verb. torqueo, ère, draaijen, ook: kwellen; tortus, tortuosus, gedraaid, gewonden; bot. anthera torta = anthera spiralis.

Torticollis, scheefhalzig.

Tortura, het vertrekken; tortura oris, de mondkramp, spasmus cynicus.

Torulae, of toruli cerevisiae, de gistingzwam.

Torulus, een klein vleeschachtig gezwel; adj. torulosus, bot. gezwollen, b. v. pericarpium; entomol. bultig.

Torus, een gezwel, vleeschkussen; bot. de verwijde punt van den bloemsteel waaraan de bloembekleedselen ontspringen; torus ligneus, de beenlade; torus medicatus, een kruidenkussen; adj. torosus, gezwollen, kussenvormig, gespierd.

Torvus, wild, grimmig, b. v. vultus torvus, een wilde of grimmige blik.

Tostus, geroosterd, b. v. panis; verb. torreo, ère, roosteren.

Totus, geheel; totum carnosum = pancreas; ook totalis, geheel en al.

Tourmaline, een mineraal dat in graniet voorkomt, het toermalijn.

Toxicatio, de vergiftiging.

Toxicatmicus, vergiftige dampen bevattende, uitwasemende, of daardoor veroorzaakt.

*Toxichaematosi*s, toxichaemia, de vergiftiging van het bloed.

Toxicocolica, de koliek ten gevolge van vergiftiging.

Toxicologia, de leer betreffende de vergiften; adj. toxicologicus.

Toxicophthisis, de uittering na eene vergiftiging.

Toxicum, een vergift; adj. toxicus, ten gevolge van het gebruik van vergift ontstaan.

Toxodon, een viervoetig fossiel dier uit het pampasleem.

Trabecula, een kleine balk; entom. het balkje, een kleine beweeglijke steel voor en naast de voelers bij sommige parasieten; adj. trabecularis, balkvormig, b. v. tela, het balkweefsel, b. v. in de sponsachtige lichamen van den penis.

Trachēa, de luchtpijp; tracheae, de luchtbuizen der insecten; bij fransche kruidkundigen ook: de spiraalvaten bij de planten; adj. trachealis, de luchtpijp betreffende; rhonchus trachealis, het luchtpijpgeruisch; het gereutel van stervenden.

Tracheitis, de ontsteking van de luchtpijp; adj. tracheiticus.

Trachelagra, de pijn in den hals of in den nek.

Tracheliaeus, trachelimaeus, den hals betreffende.

Trachelismus, het om- of terugbuigen van den hals.

Trachelocyllōsis, de verkromming van den hals.

Trachelocyphōsis, trachelocyr̄tōsis, de verkromming der halswervelen naar achteren, halsbult.

Trachelodynia, het halswee; adj. trachelodynicus.

Trachelomastodes, —mastoides, de halswervels en het tepelvormig uitsteeksel betreffend, b. v. musculus.

Trachelomyitis, de ontsteking der halsspieren; adj. trachelomyiticus.

Trachelopānus, het halskliergezwel; adj. trachelopanicus.

Trachelophyma = trachelopanus; trachelophyma ventosum, de windkrop; trachelophyma strumosum, de krop; trachelophyma devium = obstipitas colli violenta; adj. trachelophymaticus, —phymatosus.

Tracheloschōsis, de slijting der halswervelen aan de achtervlakte.

Trachelostrophōsis, de verdraaiing van den hals.

Trachēlus, de nek, de hals.

Tracheoblennorrhoea, de luchtpijpslijmvloed; adj. tracheoblennorrhoeicus.

Tracheocēle, eene luchtpijpbreuk; dikwijls ook = struma; adj. tracheocelicus.

Tracheocymanche infantium, de luchtpijpontsteking, de croup.

Tracheophthisis, de tering van de luchtpijp; adj. tracheophthisicus.

Trachopyōsis, de verettering van de luchtpijp; adj. tracheopyoticus.

Tracheopyra, de croup, Eisenmann.

Tracheorrhagia, eene verbloeding uit de luchtpijp; = haemoptysis; adj. tracheorrhagicus.

Tracheotome, —tōmia, de luchtpijpsnede; adj. tracheotomicus, tracheotomus.

Tracheotyphus = angina maligna, Eisenmann; adj. tracheotyphodes.

Trachielcos, trachielcōsis, eene luchtpijpzwel.

Trachite, een vulkanisch gesteente, het trachiet.

Trachōma, trechōma, een eigenaardige vorm van granulatiën, welke diep in het bindvlies van het oog gelegen zijn; trachomaticum, een middel tegen trachoma, Galenus.

Trachyphonia, trachophonia, eene heesche stem.

Trachysma = trachoma.

Trachysmus, trechysmus, het ruw maken, ruw worden; de vorming of het ontstaan van het trachoma; de ruwheid der darmen, Hippokrates.

Tractatio, de behandeling; tractatus, eene verhandeling; verb. tracto, are.

Tractio, het trekken; tractus, de trek; tractus intestinorum = tubus intestinalis; verb. traho, ēre, trekken.

Tragacantha, tragacanthum, de tragacanthgom, van de *Astragalus creticus*; tragacanthinum = bassorinum.

Tragea, tragēma, tragia, een fijn gebak uit amandelen, enz.; een grof poeder uit suiker en specerijen.

Tragianus musculus, de spier die aan de basis van den tragus ontspringt en aan de buitenvlakte tot aan de punt daarvan afdaalt, Chaussier.

Tragomaschalia, de bokkereuk der okselholten; tragomaschalus, iemand die zulk een reuk verspreidt.

Tragophonia, de bokkestem.

Tragopodia, het naar binnen buigen van de knieën; bokkepoeten bezittend, met naar binnen gebogene knieën.

Trāgus, de bok; de voorste kwab aan het oor; de stank der okselholten; adj. tragicus, b. v. musculus, de spier die den mond van den gehoorgang verwijdt.

Tranquillus, rustig; subst. tranquillitas.

Transanimatio, de zielsverhuizing.

Transformatio, de vervorming; verb. transformo, are.

Transfusio sanguinis, het leiden van het bloed uit het eene levende lichaam in een ander; verb. transfundo, ēre.

Transitus, de overgang; adj. transitorius, voorbijgaand, overgaand; verb. transeo, ire.

Translatio, het overdragen, vertalen; verb. transfero, ferre.

Translocatio, de verplaatsing, naar elders; verb. transloco, are.

Transmutatio, de verandering; verb. transmuto, are.

Transparens, doorschijnend; verb. transpareo, ēre.

Transpiratio, de uitwaseming, b. v. transpiratio cutanea; verb. transpiro, are.

Transplantatio, de overplanting van

een organisch deel, b. v. een stuk huid naar een ander; een gedeelte van de praktische chirurgie.

Transpositio, de verplaatsing, overdracht; verb. transpono, ere.

Transsudatio, de doorzweeting; verb. transsúdo, are.

Transversalis, transversarius, transversus, dwarslopend; adverb. transversim, b. v. striatus, overdwarse strepen bezittende.

Trap, van het zweedsche woord *trappa*, een plaat- of tafelvormig groensteen en basalt.

Trapezium, een kleine tafel, een ongelijkzijdige vierhoek waarvan twee zijden evenwijdig loopen; adj. trapezius, trapezōdes, trapezoides, trapeziumvormig; os trapezium = os multangulum majus; os trapezoides = os multangulum minus.

Traulius, lispelend; subst. traulismus, traulotus, het lispelen.

Trauma, de wonde; adj. traumaticus, door verwonding bewerkt; traumatias, een verwonde, iemand die dikwijls gewond wordt.

Trauma/ocholōsis, traumocholōsis, het galachtige proces in de wonden; adj. traumatocholoticus.

Traumatopoeus, verwondend, wonden slaande.

Traumatopyra, traumopyra, de wondkoorts; de ontsteking van de slijmvliezen ten gevolge van eene verwonding, Eisenmann.

Traumatosaprosis, de rotting van wonden.

Traumatosepsis = traumatosaprosis.

Traumatotyphus, traumotyphus, het hospitaalversterf, Eisenmann.

Trausis, de verwonding.

Travertino, een kalksteen gevormd uit kalkhoudend water in Italie, het travertijn.

Trema, het doorboorde, geboorde, een gat, door en door.

Trematopnei pisces, eene orde van kraakbeenige visschen zonder

kieuwdeksel en kieuwvlies, welke het water door ronde openingen opnemen.
Tremor, het sidderen, ratelen, trillen; adj. tremulus, sidderend; verb. tremo, ëre; delirium tremens, de zuiperswaan. *Trépanatio*, trypesis, het doorboren van de schedelbeenderen, het borstbeen, enz.
Trépanum, trypanum, de schedelboor, de trepaan; *trépanum exfoliativum*, een afbladering-trepaan; *trépanum perforativum*, een punt-trepaan.
Trepina, de handtrepaan.
Trepidatio, het sidderen, de angst; verb. trepido, are.
Tresis, het doorboren.
Tretosternon, fossiele beenderen van een schildpad uit het wealden.
Triadelphii, drie met elkander vergroeide vruchten.
Triandria, de derde plantenklasse bij Linné, met drie meeldraden; adj. triandricus.
Triangularis, driehoekig, driekantig.
Trianthërus = triandricus, met drie meeldraden.
Triarticulatus, drielendig.
Tributum, de schatting, afgifte; tributum lunare, de menstruatie bij de vrouw; verb. tribuo, ëre.
Trica, de vouw, een verwarde pruik.
Tricarpellites, fossiele nootvruchten uit het londenleem.
Triceps, driehoofdig.
Tricha, driedeelig.
Trichangia, trichodangia, de vaten der haren; de haarvaten, de capillair vaten.
Trichangiitis, trichodangiitis, de ontsteking van de haarvaten.
Trichangiectasia, — *giectasis*, de verwijding der haarvaten.
Tricharteria, trichodarteria, eene capillair slagader.
Tricharteriitis, trichodarteriitis, de ontsteking van de capillair slagaderen.

Tricha, trichiasis, de omkeering van de oogharen naar den oogappel; adj. trichiasticus.
Trichidium, botan. enkelvoudige, dikwijls van onderscheidene vertakkingen voorzien haren, waarmee de sporen van sommige buikzwammen bezet zijn.
Trichina, trichodina, een haarvormige worm welke men in grooten getale in het celweefsel der willekeurige spieren van zeer vermagerde lijken vindt, R. Owen; een haarvormig wormpje in het varkensvleesch, 't welk de trichinenziekte veroorzaakt bij menschen die zulk vleesch eten.
Trichismus, de haarspleet, haarbreek, een zeer fijne beenspleet, fissura pilaris.
Trichitis, een haarziekte, haarontsteking.
Trichocardia, een als het ware met haren begroeid hart, cor hirsutum.
Trichocephalus, de haarkopworm.
Trichocircus, eene ziekelijke uitzetting van de haarvaten, Dzondi.
Trichocysta, eene haarcyste, cysta crinita, door Clairat in de hersenen waargenomen.
Trichodophlebitis, trichophlebitis, de ontsteking van de capillaire aderen.
Trichodophlebs, trichophlebs, eene capillair ader.
Tricholabis, — *labium*, een haartang.
Tricholeucosis, het wit zijn, de bleekzucht van de haren, waarbij deze zeer fijn en vlasachtig blijven.
Trichologia, het vlokkenlezen, Hippocrates, de leer aangaande de haren.
Trichōma, het behaard zijn, de haarigheid; adj. trichomaticus.
Trichomonas, de haarmonade; *Trichomonas vaginalis*, de scheede-haarmonade, een door A. Donné in het ziekelijke scheedeslijm gevonden infusie-dierte.

Trichonosos, trichonusos, eene haarziekte.
Trichophyea, — *phytica*, den haargroei bevorderende middelen.
Trichophylla, de haargroei.
Trichophyllus, bot. van behaarde bladeren voorzien.
Trichopoliōsis, het grijs worden der haren.
Trichopterus, behaarde vleugels of vouwen bezittend.
Trichorrhage, trichorrhagia, het gespleten zijn van de haren, Senftleben.
Trichorrhoea, trichorrhysis, het uitvallen der haren.
Trichoschisis = trichorrhage.
Trichōsis, het behaard worden.
Trichosteresis, het berooven van, het uitrusten of doen uitvallen der haren; adj. trichostereticus.
Trichotomia, het haar snijden; eene splijting van de haren in drie takken.
Trichotōmus, driedeelig.
Trichōtus, behaard; trichōton, het behaarde deel van het hoofd.
Tricharis, de haarstaart, een ingewandsworm.
Tricoccus, bot. driehokkig, b. v. germen.
Tricolor, driekleurig.
Tricostatus, drieribbig.
Tricuspidalis, tricuspidatus, drie spitse punten bezittend, bot. b. v. stamina.
Tridactylus, met drie vingers of met drie teenen.
Tridendatus, drietandig.
Tridymus, de drieling.
Trileon, een driearmige kogeltrekker.
Triencephalus, eene misgeboorte met kogelrond hoofd zonder aangezicht, zonder reuk- en smaakwerk tuigen, alsmede zonder oogen, welker ooren naar boven door verlengde huidkwabben vereenigd zijn, met een hoorgat en eene trommelholte, Geoffroy St. Hilaire.

Triens, een maat van 4 onsen.
Trifariam, drievoudig.
Trifidus, driespletig.
Trifolium, het drieblad, de klaver; adj. trifoliatum, drie bladen bezittend, b. v. *Menyanthes trifoliata*, de driebladige ruigbloem.
Trigeminatus, drievoudig twee aan twee gedeeld, b. v. folium; trigeminus, drievoudig; trigemini, drielingen.
Trigenicum acidum, het trigenzuur, ontstaat nevens cyamelid en aldehydammoniak, wanneer men cyanzuurgas in waterrij acetaldehyd laat stroomen. Bij verkoeling kristalliseert het trigenzuur in stervormig vereenigde, kleurloze zuiltjes. Het smaakt zwak zuur, is in water moeilijk oplosbaar, en levert bij verhitting merkwaardigerwijze chinoline, derhalve een vluchtig alkaloïde.
Triglochin, drietoppig; *valvula triglochin* = *valvula triscupidalis*; *Triglochin palustre*, moeras zoutgras, eene plant.
Trigonia, een tweekleppig weekdiergeslacht uit het juratijdperk.
Trigonocarpum, een geslacht van fossiele vruchten uit het steenkooltijdperk.
Trigōnum, de driehoek; adj. trigonus, driehoekig, driekantig; bot. van drie stompe hoeken voorzien, b. v. caulis.
Trigynia, een plantenorde in het stelsel van Linné, met drie stampers; adj. trigynicus, trigynus.
Trimërus, entomol. drielendig.
Trimestris, driemaandelijksch; trimestre, een viereeljaar.
Trinervius, triplinervius, bot. drienervig, drieribbig.
Trilobitidae, een groote familie van schaaldieren uit het silurische en devonische tijdperk.
Triobolum, een gewicht van een half drachme.
Trioeia, eene afdeeling van planten

in het stelsel van Linné, welke deels in geheel gescheiden geslachten, deels als tweeslachtige bloemen bloeien.

Triorchis, met drie ballen.

Tripes, tripus, de drievoot; tripus Halleri, de verdeeling van de arteria coeliaca in de a. coronaria ventriculi sinistra, de a. hepatica en de a. lienalis.

Tripetalus, bot. drie bloembladeren bezittend.

Triphyllus, bot. met drie kelkblaadjes.

Tripinnatus, bot. drievoudig geveerd, b. v. folium.

Triplex, drievoudig; triplum, het drievoud.

Triploides instrumentum, de drievootige hefboom, waarvan men zich bedient tot het verwijderen van ingedrukte hoofdbeenderen.

Triplulcon = trielcon.

Tripsis, het wrijven, fijnwrijven; adj. tripticus.

Tripyrenus, bot. met drie pitten.

Triquetet, triquetrus, driehoekig, driekantig; acus triquetra, de troikart; bot. caulis triquetrus, de driekantige stengel; folium triquetrum, een driezijdig blad.

Trisis, het knarsen met de tanden; = trismus.

Trismus, de kaakkramp; adj. trismicus.

Trispermus, bot. driezadig.

Trisplanchnia = cholera orientalis, Pinel.

Trisplanchnicus nervus, de sympathische zenuw, Chaussier.

Tristernale, het derde stuk van het borstbeen, Beclard.

Tristis, treurig, ter neder geslagen; subst. tristitia.

Trisulcus, met drie gleuven of goten, driemaal gespleten.

Tritaeophyia febris, de derdendaagse koorts; eene remitteerende koorts, welke iederen derden dag haar toppunt bereikt.

Tritaeus = tritaeophyia.

Triternatus, bot. drievoudig, drietallig, b. v. folium.

Triticum, de tarwe; adj. triticeus, b. v. furfur, tarwezemelen.

Tritio, tritus, het fijn wrijven, de wrijving; verb. tero, ère; tritus, gewreven.

Tritos, de derde.

Tritura, trituration, het wrijven, vernietigen; verb. trituro, are, aanhoudend wrijven.

Trivalvis, bot. driekleppig.

Trivialis, dubbelzinnig; trivialia nomina, entomolog. de soortnamen.

Trochanter, de rolheuvel, de draaier, aan het bovendijbeen; entom. het gewrichtsgedeelte der beenen; adj. trochantericus.

Trochantinus, de kleine rolheuvel, Chaussier; entomol. een klein stukje hoorn in het gewrichtsvlies tusschen de heupen en het borstbeen aan de vier voorpooten; adj. trochantinianus.

Trochanus, de kleinste van de beide verhevenheden, tubercula, aan het os humeri, Chaussier; adj. trochanianus.

Trochiscus, een koekje om in te slikken; trochisci bechici, koekjes tegen den hoest.

Trochitae, oude naam van de stengelleden van encrinieten.

Trochiter, de grootste van de beide verhevenheden aan het opperarmbeen, Chaussier; adj. trochiterianus, trochitericus.

Trochlea, de rol; adj. trochlearis, musculus trochlearis, trochleator; de bovenste schuine oogspier, rolspier.

Trochoceras, een geslacht van nautiliten uit het silurische tijdperk.

Trochodes, trochoides articulatio, eene gewrichtsverbinding waarbij een been zich in of op het andere als in een rol beweegt, b. v. de beide bovenste halswervels.

Trogle, de aardholte, holte.

Troglodyta, —dytes, de bewoners van holten in de aarde; een poolmensch.

Trogontherium, een fossiel knaagdier uit de bovenste tertiaire lagen van Europa.

Tromiscus, het sidderen, trillen, flikkeren.

Tromoparancea, tromomania = delirium tremens.

Tromale, tromyle, de flikkerzelfstandigheid, materia vibratoria, eene stof welke sommigen hebben aangenomen ter verklaring van de door Purkinje en Valentin waargenomen verschijnselen.

Tromus = tremor.

Trona, een arabisch woord voor ruw koolzuur soda dat in de woestijnen van Azie en Afrika voorkomt.

Trope, het draaien, wenden, omkeeren; adj. tropicus, den kekring betreffende, ook figuurlijk, zinnebeeldig, overdrachtelijk.

Trophe, trophia, het voedsel, de voeding; adj. trophicus, de voeding betreffende.

Trophie, entomol. de vreetwerktuigen van de gekorvene dieren.

Trophonosos, —nusus, eene ziekte van de voeding.

Trophospermium, de placenta in de korrelvruchten, Richard.

Troponomia, de wetten bij bepaalde veranderingen; adj. troponomicus; methodus troponomica, de wijze van onderzoek in de natuur- en heelkunde, waarbij inzonderheid de veranderingen in de verschillende verschijnselen waargenomen worden, en getracht wordt dezen te verklaren, Ampère, H. Pidoux.

Truncus, de stam, de romp, de stomp, b. v. na eene amputatie; entomol. het middengedeelte van het lichaam; dim. trunculus; adj. truncatus, verminkt; bot. afgeknot.

Tuba, de trompet, buis; adj. tubarius, b. v. graviditas, de zwangerschap van de buis van Fallopius.

Tuber, tuberositas, een knol, een bult, een gezwel; tubera solani tuberosi, de aardappelen; adj. tuberosus, knolachtig, gezwollen; verb. tuberasco, ère, bot. eene knolvormige gedaante verkrijgen.

Tuberculosis, de longtering.

Tuberculum, eene kleine bult of gezwel; een tuberkel in de longen of in andere organen; adj. tuberculosus, aan tuberkels lijdend, dezen betreffende, tuberculatus, botan. wrachtig, b. v. semen; entom. torenvormig.

Tubus, een buis, kanaal; diminut. tubulus; tubus alimentaris, of —tarius, het spijsverteringskanaal; adj. tubulosus; bot. b. v. calyx, een buisvormige kelk; folium tubulosum, een hol blad; tubulatus, met eene buis; retorta tubulata, somtijds: eene gekalibreerde retort.

Tufa, een italiaansch woord: licht, poreus kalk, zooals kalktuf, enz.

Tumor, het gezwel; tumor cysticus, een zakgezwel; tumor synovialis, de zoogenoemde gallen aan de pooten der paarden; adj. tumidus, gezwollen; verb. tumeo, ere, gezwollen zijn; tumesco, ère, zwellen; tumefacio, doen zwellen, opzetten.

Tumultus, het oproer; adj. tumultuosus, stormachtig, oproerig.

Tumulus, de heuvel, een grafheuvel.

Tungsten = scheelium.

Tunica, de huid; dimin. tunica; adj. tunicatus, omhuld; bulbus tunicatus, een vliezige bol.

Turba, eene schare, een hoop.

Turbatio, de stoornis; verb. turbo, are.

Turbidus, troebel; subst. turbiditas.

Turbinidae, een familie van arm-pootige weekdieren.

Turbo, de wervel, de tol; de wind-
ding, storm; turbines narium of
ossa turbinata, de neusschelpen;
adj. turbinatus, gewonden, bot.
bolvormig, b. v. pericarpium.

Turfa, de turf.

Turgescencia, turgor, het zwellen,
stollen; turgor vitalis, de over-
vloed des levens; adj. turgidus;
entomol. palpi turgidi, opgebla-
zene vreettangen.

Turio, de spruit, een uitlooper van
den wortel.

Turritiles, een fossiel geslacht van
gekamerde schelpen van de fa-
milie der ammonieten.

Turunda, eene plukselwiek, de
tampon.

Tussis, tussedo, de hoest; dimin.
tussicula, het een weinig hoesten;
verb. tussio, ire.

Tutela, de bescherming; tutor, de
beschermer, de voogd; adj. tutus,
zeker, beveiligd; verb. tutor, eri.

Tylōma, tylos, tylus, tylōsis, het
eelt, de verharding, het eeltach-
tig worden van de huid; adj.
tylōdes, tyloticus, eeltachtig, ver-
hard.

Tylosterēsis, het uitroeien van ek-
steroogen; adj. tylostereticus.

Tympanectomia, de trepanatie van
het trommelvlies, de vorming van
eene opening met verlies van
zelfstandigheid, door Michaëlis
en Himly beproefd.

Tympanias, tympanites, de wind-
zucht, trommelzucht; tympanites
abdominalis, eene ophoping van
lucht in de buikholte; tympani-
tes intestinalis, eene dergelijke
ophoping in het darmkanaal;
adj. tympaniticus.

Tympanum, het trommelvlies; tym-
panum secundarium, een klein
vlies dat de fenestra rotunda sluit;
tympanitis, de ontsteking van het
trommelvlies; adj. tympanicus.

Typhaemia, typheuse verschijnselen
in de bloedmassa.

Typhaesthēses, de nevelkoorts, zoo
als hypnotyphus, thanatotyphus,
de gele koorts, de pest, enz.,
C. H. Schultz.

Typhangone, de keeltyphus, Eisen-
mann.

Typhcephlogia, de typheuse pokken-
ziekte.

Typhliater, een geneesheer van blind-
den.

Typhlōsis, typhlōtes, de blindheid;
adj. typhlos, typhlus, blind; ty-
phloticus, de blindheid betref-
fende, daaruit ontstaan.

Typhlotrophium, typhlotropheum,
een blinden-instituut.

Typhlois, de typhoide; hiermede be-
doelt men zeer dikwijls eene uit-
wendige huidziekte.

Typhomania, de met slaapzucht af-
wisselende deliriën van typhus-
lijders; adj. typhomaniacus.

Typhophthalmia, de oogenpest, Ei-
senmann.

Typhosepsis, de typheuse rotting;
adj. typhosepticus.

Typhoseptōsis, eene ziekte met rot-
tend en typheus karakter.

Typhus, eene koorts met bedwel-
ming; iedere koorts met groote
vermindering der levenswerk-
zaamheid en met groote veran-
dering, groote neiging tot ont-
binding van de bloedmassa, of de
zoogenoemde exquisiete zenuw-
koorts; typhus carbuncularis, de
anthraxkoorts; typhus famelicus,
de hongertyphus; typhus equo-
rum epizooticus, de paardeziekte,
typhus van de paarden; adj. ty-
phōdes, typhusachtig; typhosus,
met typhus behebt.

Typographia, de boekdrukkerskunst;
typographus, een boekdrukker.

Typōsis, de afdruk, de vorming van
een afdruk; eene wisselziekte, de
familie der wisselziekten, Eisen-
mann.

Typotyphus, de tusschenpoozende
koorts, C. H. Schultz.

Typus, de orde of rangorde waarin
de aanvallen der ziekten, inzon-
derheid de koortsachtigen, terug-
keeren; typi, de intermitteerende
ziekten, Eisenmann; ook letters
om mede te drukken, drukket-
ters; adj. typicus, periodiek, ty-
pisch.

Tyreina, tyreinum, de kaasstof.

Tyremēsis, het braken van kaas-
achtige massa's bij kinderen.

Tyrosinum, $C^{18}H^{11}N^6$, wordt op
dergelijke wijze als het leucine,
zelfs meestal nevens dit bij ont-

leding der proteïnestoffen verkre-
gen. Het onderscheidt zich van
het leucine daardoor dat het niet
sublimeerbaar, in water moeilijk
oplosbaar is, en in glinsterende
naalden kristalliseert. In alkaliën
en zuren lost het op, maar schijnt
met geen van beiden zich in be-
paalde verhoudingen te verbin-
den, Liebig, Bopp.

Tyrōsis, het kaas maken; het stol-
len der melk in de maag; het
braken van kaasachtige massa's
bij kinderen.

U.

Uber, meestal in de plur. ubera,
de borsten bij de vrouw; de uiers
bij de koe.

Ubertas, de overvloed; de vrucht-
baarheid.

Ulaemorrhagia, eene verbloeding
van het tandvleesch.

Ulceratio, eene verzwering; verb.
ulcero, are, in verzwering over-
gaan.

Ulcus, de zweer; dimin. ulcuscu-
lum; adj. ulcerosus.

Ule, het likteeken.

Ulitis, de ontsteking van het tand-
vleesch, de ontsteking van een
likteeken; ulitis septica, eene
ontsteking van den mond.

Ulmium, $C^{40}H^{16}O^{14}$, even als het
humine, een indifferent humus-
achtig lichaam, in water, wijn-
geest en alkaliën oplosbaar, bruin
of zwart van kleur, wordt door
water en door een water bevattend
alkali van de zure humusachtige
lichamen gescheiden; ulminicum
acidum, het ulminezuur, het eerst
in het verrotte hout van iepen-
boomen gevonden, is bruin, in-
zonderheid in de praecipitaten
der metalen; door verdunde zu-
ren wordt het omgezet in hu-

minezuur, en het ulmine in hu-
mine.

Ulna, de ellepijp, de el; adj. ul-
naris.

Ulodendron, een geslacht van fos-
siele boomstammen uit het steen-
kooltijdperk.

Uluncus, eene tandvleeschgezwell.

Ulosis, het in likteekenweefsel over-
gaan; adj. uloticus, likteeken
vormend, een likteeken veroor-
zakend.

Ulotrichos, gekroesd, van haren,
Bory St. Vincent.

Umbella, het scherm; bot. de scherm-
vormige bloeiwijze; dimin. umbel-
lula; adj. umbellatus, umbellife-
rus, vandaar plantae umbellatae
of umbelliferae, de schermplanten.

Umbilicus, de navel; bot. de plaats
aan het zaad waar dit zich na
de rijpheid van de placenta heeft
gescheiden; adj. umbilicalis.

Umbo, de om een vat loopende
rand, de verhevenheid, de bult;
in het oor noemen de meeste
ontleedkundigen de verdieping
van het trommelvlies umbo, ter-
wijl de oorzaken het knopvor-
mige uitsteeksel van het tym-
panum aldus noemen; umbones,

entomol. twee beweegbare zijdelings geplaatste doornen bij insecten, Kirby; adj. umbonatus, genaveld.

Umbra, de schaduw; adj. umbrosus, beschaduwde, schaduwrijk.

Unanimis, eenstemmig, eensgezind; subst. unanimitas; adv. unanimiter.

Uncia, het ons; de duim.

Uncinus, uncus, de haak; entom. unci, haakvormige uitsteeksels welke den anus sluiten; adj. uncinatus, haakvormig, haaksgevijs; bot. b. v. pili, haakvormige haren.

Unda, de golf, de baren; adj. undosus, golfvormig, b. v. pulsus, de golvende pols, groot en week.

Undulatio, de golving; adj. undulatus, bot. golfvormig, gegolfd, b. v. folium.

Unguentum, de zalf; adj. unguinosus, zalfachtig, smerig; unctio, het zalven, insmeren; verb. ungo, ère, zalven.

Unguis, de nagel; entom. de klauw; bot. het smallere gedeelte van een aan zijne basis zich verdunnend en vleezig aanzwelkend bloemblad; os unguis, het traanbeentje; dimin. unguiculus, entomol. unguiculi, de haken der klauwen; adj. unguiculatus, entomol. klauwvormig.

Ungula, de hoef, de klauw.

Unicolor, eenkleurig.

Uniflorus, bot. eenbloemig, b. v. pedunculus uniflorus.

Unilabialis, eenlippig.

Unilateralis, eenzijdig, aan eene zijde geplaatst.

Unio, de vereeniging, reünio; verb. unio, ire.

Unionidae, de familie der zoetwatermossels.

Uniserialis, bot. eenrijig, b. v. plantentjes.

Unisonus, eentonig.

Univalvis, eenkleppig.

Ura, de staart.

Urachus, een vliezige streng, van het toppunt der blaas naar den navel opklimmende.

Uracrasia, de verkeerde menging van de urine; adj. uracrasicus.

Uracratia = enuresis.

Uramilium, — *milum*, ontstaat bij het koken van een alloxantine-oplossing met ammoniakzouten. Het vormt kleurlooze, als zijde glinsterende naalden, welke aan de lucht rood worden; in kokend water is het slechts weinig oplosbaar, daarentegen lost het op in bijtende alkaliën en zwavelzuur in de koude zonder verandering. *Uramilicum acidum*, het uramilzuur, ontstaat door verhitting van het uramil met verdund zwavelzuur.

Urane, een waterpot; *uranae*, de pisleiders.

Uraniscinitis, de ontsteking van het verhemelte.

Uraniscochasma, de verhemeltespleet, de wolfsmond.

Uraniscoplasticæ, de kunstmatige vorming van een verhemelte.

Uraniscorrhaphie, — *raphia*, uranorrhaphie, — *rhapsia*, de verhemeltesnaad.

Uraniscus, het verhemelte.

Uranium, een metaal in het pikblende.

Uranoscopus, iemand die naar den hemel ziet; een sterrekijker; een visch: de hoogkijker.

Uranus, de hemel, het verhemelte; adj. uranius.

Uras, een piszuur zout.

Urao, een zuid-amerikaansch woord voor het koolzuur soda dat als korsten in de opgedroogde meren en rivieren van Zuid-Amerika gevonden wordt.

Urceus, de kruik; adj. urceolatus, bot. bekervormig, b. v. calyx.

Urea, ureum, uricum, de pisstof, $C^2 H^4 N^2 O^2$, kristalliseert in lange,

kleurlooze, vierzijdige zuilen, is reukloos, smaakt, even als salpeter, verkoelend, lost gemakkelijk op in water en wijngeest, maar niet in aether. Het is volkomen neutraal, maar verbindt zich met zuurstoffzuren tot lichamen in welke steeds één atoom water voorhanden is. Het staat, even als het glykokoll, het guanine, enz. op de grens tusschen de organische bases en de indifereente, vooral de amidachtige lichamen. Dumas beschouwt het als eene soort van carbamid, Berzelius daarentegen als eene gepaarde verbinding van ammoniak met het hypothetische ureen-oxyde.

Urecchysis, de uitstorting van de pis, inzonderheid in het celweefsel.

Urëdo, de brand in het graan, het huidbranden.

Uren, urenium, = urea, Ficinus.

Urenoxydum, urënoxyd, $C^2 H N O^2$, het lichaam dat Berzelius in de pisstof als paarling voor ammoniak onderstelt. Het ureen-oxyde is isomeer met waterhoudend cyanzuur en met het onoplosbare cyanuurzuur, Wöhler.

Ureorrhoea = diabetes; adj. ureorrhoeicus.

Urerithrinum, het pisrood, rozig zuur, een pigment, komt algemeen voor in de menschen-urine, het standvastigst met pizzure sedimenten. Het meeste daarvan is nog onbekend, zijne quantiteit is zeer gering, zijne neiging tot ontleding zeer groot, de volkomen zuivere bereiding uiterst moeilijk of nooit gelukt, Schlossberger. Zijne oplossingen zouden zwak zuur reageeren. Scherer heeft het waarschijnlijk gemaakt, dat het niet constant van samenstelling is, maar een in voortdurende oxydatie verkeerend

lichaam van afwisselende samenstelling.

Uresiaesthësis, de aandrang tot wateren; adj. uresiaestheticus.

Urësis, het wateren.

Urëter, de pisleider; adj. uretericus.

Urëteritis, de ontsteking van de pisleiders.

Urëteroblennorrhoea, de catarrhus van de pisleiders.

Urëterodialysis, ureterolysis, de belediging, scheiding van de pisleiders, de verlamming daarvan; adj. ureterodialyticus, ureterolyticus.

Urëterolithiasis, de steenvorming in de ureteres; ureterolithus, een steen in de pisleiders.

Urëteropyösis, de verettering van de pisleiders; adj. ureteropyicus.

Urëterorrhagia, eene verbloeding van de pisleiders; adj. ureterorrhagicus.

Urëterostegnösis, — *stenosis*, ureterostenöma, eene vernauwing van de pisleiders.

Urethanum, — *nium*, het urethan, aldus genoemd door Dumas, dewijl het bij verdubbeling van zijne formule als eene verbinding van twee atomen koolzuren aether en één atoom pisstof, $C^2 O^2 N^2 H^4$ kan beschouwd worden, is het aethyloxydezout van het carbamidzuur, vormt eene kleurlooze kristallijne, met walschot overeenkomende massa, welke bij 100° smelt, zich bij 180° onontleed sublimeert en gemakkelijk in alcohol en water oplost. — De urethanen laten zich in het algemeen als dubbelkoolzure amiden van het aethyl, methyl en amyl beschouwen, Schlossberger.

Urethra, de pisbuis; adj. urethralis.

Urethraemorrhagia, eene verbloeding uit de pisbuis.

Urethralgia, de pijn in de pisbuis; adj. urethralgicus.

Urethremphraxis, eene verstopping

van de pisbuis; adj. urethremphracticus.
Urethreurynter, een werktuig ter verwijding van de pisbuis.
Urethritis, de ontsteking van de pisbuis; *urethritis syphilitica*, de venerische druiper; adj. urethriticus.
Urethritosisyphilis, de syphilis gepaard met druiper.
Urethroblennorrhoea, eene slijmvoeling uit de pisbuis, een chronische druiper.
Urethrocatarrhus = *urethroblennorrhoea*.
Urethro-laparocystidotomia, *urethro-cysteolaparotomia*, eene verbinding van de zijdelingsche steensnede met de hoge steensnede, *sectio alta*.
Urethromelanorrhoea, de zoogenoemde zwarte druiper.
Urethrophyma, een pisbuisgezwel.
Urethroplastica, —ce, de kunstmatige vorming van eene nieuwe pisbuis.
Urethrorrhagia = *urethraemorrhagia*; adj. *urethrorrhagicus*.
Urethrorrhoea, eene uitvloeiing uit de pisbuis; adj. *urethrorrhoicus*.
Urethrospasmus, eene kramp van de pisbuis; adj. *urethrospasticus*.
Urethrostenosis, de vernauwing van de pisbuis, strictuur; adj. *urethrostenoticus*.
Urethrostenotomum, —tomus, een mes voor de operatie der vernauwing van de pisbuis.
Urethrosystoleus musculus, de samendrukker van de pisbuis, Guthrie.
Urethrotome, —tomia, de pisbuis-snede, de boutonnière; *urethrotomus*, een werktuig tot het verichten van deze kunstbewerking.
Urethylanum, —lanium, het urethylan, de methylæther van het carbamidzuur.
Ureticus, de pis betreffende, pisdrijvend; *uretica remedia* = diuretica.

Urëtris, een waterpot.
Urias, een pisfistel.
Uriasis = *uresis*, = lithiasis, Bégin.
Uricus, de pis betreffende, pizuur bevattende; acidum uricum , het pizuur, $\text{C}^5\text{H}^{\text{N}^2}\text{O}^2 + \text{HO}$, Bensh, is nevens de pisstof het karakteristieke bestanddeel der urine van geheele dierklassen, komt zelfs bij lagere dieren voor, wellicht in zoo verre als er in het algemeen nieren aanwezig zijn. Het kristalliseert in witte, smaak- en reuklooze schubben, welke in vochtigen toestand lakmoes zwak rood kleuren, en in ongeveer 14000 deelen koud en in 1800 deelen kokend water oplossen; in alcohol en in æther is het geheel onoplosbaar. Zijne samenstelling is zeer gecompliceerd, waarschijnlijk bevat het de stikstof in tweeërlei vormen, waarop het ontstaan van tweeërlei stikstof bevattende produkten, pisstof en alloxan, bij zijne oxydatie wijst. Het is overigens een uiterst zwak zuur, zoodat zijne neutrale zouten gemakkelijk reeds door CO^2 ontleed worden. Het vormt inzonderheid zure zouten.
Uridrosis, de afzondering van een urine-achtig zweet.
Urilium, *acidum urilicum*, het urilzuur; volgens Liebig: het met de pisstof verbondene zure lichaam.
Urina, de pis; adj. *urinarius*, *urinalis*, de pis betreffende, b. v. *vesica urinaria*, *fistula urinalis*; *urinosus*, pisachtig, b. v. *sudores*.
Urinaculum = *urachus*; een waterpot.
Urocèle, eene pishreuk, eene opzwellings van den balzak, door uitstorting van urine daarin of in zijn celweefsel.
Urochêras, het pizand, grof pishuis.
Urochezia, eene ontlasting van pis door den anus.

Uroclepsia, de onmerkbare ontlasting van urine.
Urocoelia, eene uitstorting van de urine in de buikholte; adj. *urocoelicus*.
Urocrisia, *urocrisis*, de beslissing van eene ziekte door de urine; de beoordeeling van de urine of van eene ziekte daarnaar; adj. *urocriticus*.
Urocyaninum, een blauw gekleurd pigment in de urine, vormt somtijds fijne, indigoblauw gekleurde kristalnaalden, in andere gevallen amorphe blauwe massa's met een koperglans, Schlossberger; het biedt grooten weerstand aan chemische agentia.
Urocystis, de pisblaas; adj. *urocysticus*; *urocystitis*, de ontsteking daarvan; adj. *urocystiticus*.
Urocystocatarrhus, een kataris van de pisblaas.
Urocystostenochoria, de vernauwing van de blaasholte door verdikking van de blaasvliezen.
Uroidea, *uroidea spermatozoa*, de tweede orde van de spermatozoën, bij welke de lengtedoorsnede en de staart de overhand hebben, J. J. Czermak.
Uroëti, de familie van de kikvorschachtige dieren met duidelijke staarten.
Urodialysis, de bezwangering van de bloedmassa met bestanddeelen van de urine en uitscheiding van de laatste door andere organen, benevens de dien ten gevolge plaats hebbende verschijnselen; adj. *urodialyticus*.
Urodochium, een waterpot, een urinoglas.
Uroedema, een oedema door infiltratie van urine.
Uroglauinum = *urocyaninum*.
Uroleucorrhoea, de ontlasting van eene witte slijm bevattende urine.
Urolithiasis, de pissesteenziekte; *urolithus*, een pissesteen; adj. *urolithicus*.
Uromel, de pissuiker, = druivesuiker.
Uron, de pis, urine.
Urophalma, de pislloed.
Urophthisis = *diabètes*.
Uroplania, het uittreden van de urine in andere deelen; adj. *uroplanicus*.
Uropodes, de stuitpootigen, eene familie der zwemvogels, welker pooten zeer dicht bij het achterste gedeelte staan.
Uropoësis, de urinebereiding; adj. *uropoëticus*.
Urorrhagia, *urorrhoea*, een sterke pislloed, diabetes; adj. *urorrhagicus*, *urorrhoeicus*.
Urorrhoea, de Bright'sche nierziekte of albuminurie.
Uroschecele = *urocele*.
Uroscopia, het onderzoek van de urine; *uroscopium*, een urinoglas, een werktuig tot het onderzoeken van de urine; adj. *uroscopicus*, *uroscopus*.
Uroses, de ziekten van de pishreutigen, Alibert; adj. *uroticus*, deze ziekten betreffende.
Urospasmus, een kramp van de pishwegen.
Urozemia, het verlies van urine, de pislloed.
Uroxanicum acidum, het uroxan-zuur, een ontledingsprodukt van het pizuur door geconcentreerd kaliloog. Het kristalliseert in kleurloze tetraëders, lost weinig op in koud, maar rijkelijk in heet water, evenwel onder ontbinding en ontwikkeling van CO^2 . In alcohol is het onoplosbaar, in heet salpeterzuur lost het langzaam op, zonder ontwikkeling van gassen, bij bekoeling ontstaan er goed gevormde kristallen, waarschijnlijk oxydatieprodukten.
Uroxilium, eene zwak gele hygroscopische massa, in welke zich het uroxan-zuur bij verhitting tot

130° onder belangrijke vermindering van gewicht verandert.
Ursidae, de familie der beren.
Urtica, de netel; *urticaria*, het neteluitslag, de netelkoorts; *urticatio*, het geescelen met brandnetels; adj. *urticariodes*, netelachtig, brandnetelvormig.
Usninum, of *acidum usnicum*, het usninezuur, een geel zuur, door Kopp het eerst in een korstmos van het geslacht *Usnea*, baardmos, aangetroffen. Gezuiverd kristalliseert het in stroogeel, glinsterende plaatjes, is reuk- en smaakloos, smelt bij 200° tot eene zwavelgele vloeistof, en sublimeert zich later onder gedeeltelijke ontleding in hoest verwekkende dampen. In water is het onoplosbaar, en zelfs door warmen alkohol wordt het slechts zeer weinig opgelost. In koud zwavelzuur lost het op, en wordt door water met eene witachtig gele kleur daaruit nedergeslagen. In heete sterke bijtende kali lost het in de warmte op met eene karmijnroode kleur; zuren ploffen goudgele vlokken daaruit neder.
Ustilago, de brand in het koorn; adj. *ustilagineus*; *necrosis ustilaginea* = *ergotismus*.
Ustio, het branden, bijten; verb. *uro*, ère.
Uter, de zak, blaas; dimin. *utriculus*, de vliesvrucht, met een dun, vliezig *pericarpium*, dat noch openspringt, noch ook met het

zaad vergroeit; bij de ontwikkeling van organische lichamen: *utriculus primordialis*, de *primordialis*, de *primordiaalzak*, of de eigenlijke cel.

Uterus, de baarmoeder; adj. *uterinus*.

Usus, het gebruik, het nut; adj. *utilis*; verb. *utor*, *uti*.

Utrique, aan weerszijden; bot. *anthera utrinque bifida*, een dubbel tweespletige helmknop.

Uva, de druif; adj. *uvalis*, *uvaeformis*, druifvormig; *uvicus*, druivezuur bevattend; *acidum uvicum*, *paratartaricum*, het druivezuur, kunstmatig eerst in den laatsten tijd bereid door Pasteur, die zoowel in het natuurlijke als in het kunstmatig bereide druivezuur twee verschillende zuren aanwees, van welke het eene den gepolariseerden lichtstraal naar links, het andere hem naar rechts doet afwijken, weshalve hij *acidum laevoracemicum* en *dextroracemicum* onderscheidde, van welke het laatste op geenerlei wijze van het wijnsteenzuur zich laat onderscheiden, en het eerste eene buitengewoon groote overeenkomst daarmede heeft.

Uvatio, het doorzichtige hoornvlies-staphyloma.

Uvea, *membrana* of *tunica*, het druifvlies, de achterste plaats van de iris; *uveitis*, de ontsteking van de uvea.

Uvula, de huid; adj. *uvularis*.

V.

Vacca, de koe; adj. *vaccinus*, b. v. *lac vaccinum*, de koemelk; *vaccinicus*, *vaccinezuur* bevattend; *acidum vaccinicum*, het *vaccinezuur* of *botercapronzuur*, een vetzuur, dat Lerch somtijds in de boter

heeft gevonden; het is een gepaard zuur, namelijk *botercapronzuur*, het wordt althans gemakkelijk in beide zuren ontbonden.

Vaccina, de koepok; *vaccinatio*, het inenten van de koepokken.

Vaccinella, *vaccinois*, de onechte koepok.

Vacciola, de oorspronkelijke koepok, het uieruitslag bij de koe; *vacciola spuria* of *leprosa* = *vaccinella*.

Vacillatio, het waggelen, wankelen, het losstaan, b. v. *dentium*; verb. *vacillo*, *are*.

Vaco, *are*, vrij zijn, zich met eene zaak bezig houden.

Vacuefactio, het ontledigen, het ledig maken; verb. *vacuefacio*, ère.

Vacuitas, de ledigheid, leegte; *vacuitates*, de tusschenruimten, *intervalla*; adj. *vacuus*, ledig; vrij; dies *vacui*, de dagen op welke de crisis noch hare voorboden de werking der geneesmiddelen storen; *vacuum*, de ledige ruimte.

Vagina, de schede; bot. de bladschede bij de grassen; *vagina medullaris*, bot. de mergschede aan den stam der exogene gewassen; entomol. *vagina tubuliformis*, de eierlegbuis; *vagina bivalvis*, de tweekleppige eierleiderschede; diminut. *vaginula*; adj. *vaginalis*, b. v. *tunica*, het schedevlies.

Vagitus, het ruischen; *vagitus uterinus*, het schreeuwen van het nog ongeborene kind; verb. *vagio*, ère.

Vagus, ronddwalend; *nervus vagus*, het tiende hersenzenuwpaar; verb. *vagor*, *ari*.

Valeraminum = *amylaminum*.

Valerenum = *amylenum*, eene olieachtige koolwaterstof: $C^{10}H^{10}$.

Valerianicus, *valeriaanzuur* bevattend; *acidum valerianicum*, het *valeriaanzuur*, wordt in groote hoeveelheden verkregen uit de aardappelfoeselolie, wanneer men deze met tweevoudig chroomzuur kali en zwavelzuur distilleert. Het is eene kleurloze, olieachtige vloeistof, van een doordringenden, kaasachtigen reuk, zeer zuur,

en werkt in geconcentreerden vorm bijtend op de slijmvliezen; zijn specifiek gewicht bedraagt 0,94; bij 20° wordt het nog niet vast; het kookt bij 132°, wanneer het 2 atomen water bevat, daarvan bevrijd bij 175°; één deel lost op in 30 deelen water, in sterken alkohol lost het gemakkelijk geheel en al op. Zijne zouten smaken gedeeltelijk zeer zoet, zijn eenigszins vet op het aanvoelen, en oplosbaar; door sterke zuren ontwikkelen zij een kaasachtigen reuk.

Valeroleum, het *valerol* of *valalaldehyd*, vormt zich wanneer aan het *amylhydraat* 2 atomen waterstof worden onttrokken. Men bereidt het uit *valeriaanzure* baryt, wanneer men deze aan eene sterke verhitting blootstelt. Het vertoont zich als eene olie, welke bij 100° kookt, een specifiek gewicht bezit van 0,82, een doordringenden reuk en brandenden smaak heeft; in water is het onoplosbaar.

Valeronom, $C^{18}H^{18}O^2$, het ceton of aceton van het *valeriaanzuur*.

Valetudo, de gezondheid; *valetudo bona* of *secunda*, het wel zijn; *valetudo adversa*, het ziek of ziekelijk zijn; adj. *valetudinarius*, ziekelijk; *valetudinarium*, een ziekehuis; verb. *valeo*, ère, zich wel bevinden, eene goede gezondheid genieten.

Valgus, een mensch met een klompvoet, bij wien de binnen-rand van den voet naar beneden, de voetzool naar boven gekeerd is; subst. *valgitas*.

Validus, sterk, krachtig, gezond.

Vallis, het dal; dimin. *vallicula*, *vallecula*, eene verdieping, *vallei*, kleine groeve; anatom. eene verdieping voor het ganglion *petrosus* aan de benedenvlakte van het rotsbeen, tusschen het fora-

men caroticum en de fossa jugularis.

Vallum, de wal; adj. vallatus, verschanst, door een wal omringd; papillae vallatae, de walvormige tepeltjes, de achterste of groote tepeltjes van de tong, van den glossopharyngeus.

Valva, de klep; diminut. valvula; adj. valvaris, valvulosus, b. v. apparatus cordis valvulosus, de toestel der klapvliezen van het hart; bot. praefloratio valvaris, wanneer de kelk- of bloembladjes elkander alleen met de randen aanraken.

Valylum, — *lium*, het valyl of butyl, eene koolwaterstof, C^3H^9 , kan als paarling beschouwd worden, die met C^2O^3 en HO verbonden het valerianaanzuur vormt, en is eene heldere, kleurlooze vloeistof, van een aangename aetherachtige reuk, en flauwen, daarna brandenden smaak; in water is het onoplosbaar, met aether en alkohol kan het in alle verhoudingen vermengd worden; het kookt bij 180° . Kolbe verkreeg door ontleding van het valerianaanzuur of het kalizout daarvan door middel van den galvanischen stroom, nevens koolzuur, waterstofgas en een eigenaardig brandbaargas, eene olielaag, welke laatste het valyl of butyl bevat.

Vanadium, een metaal door Sefstroem in 1830 ontdekt.

Vapor, de damp, stoom; adj. vaporarius, vaporeus, vaporosus, dampvormig, den damp betreffende; vaporarium of balneum vaporosum, een damp- of zweetbad; verb. vaporo, are.

Vaporinum balneum, een damp- of zweetbad.

Vappa, bedorven, omgezette wijn; adj. vappidus, flauw, laf; sapor vappidus, een flauwe, papachtige smaak.

Varicella, de windpokken, onechte pokken.

Varicocèle, cissocèle, de krampaderbreuk; adj. varicocelicus.

Varicomphalus, de krampadernavelbreuk.

Varicocitas, het aanwezig zijn van krampaderen.

Variogatus, bont gekleurd.

Variola, de menschepok; adj. variolosus.

Variolois, de varioloïde, gewijzigde menschepokken, bij ingeënte individuen.

Varius, verschillend, verscheiden, menigvuldig; subst. varietas, botan. en zoöl. eene speling, variëteit; verb. vario, are, verschillend zijn, ook afwisselen.

Varix, de krampader.

Varus, klompvoetig, met den buitenrand naar beneden, en de voetzool naar binnen gekeerd.

Vas, het vat; diminut. vasculum, medic. een theekopje; adj. vasculosus, vaatrijk; vascularis, de vaten betreffende, b. v. parietes, de vaatwanden.

Vastatio, de verwoesting, vernieling; verb. vasto, are.

Vastus, zeer groot, uitgestrekt; musculi vasti, externus en internus, de beide groote dijspieren.

Vates, de waarzegger, een profet; vaticinium, de voorzegging, voorspelling, eene profetie; verb. vaticinor, ari.

Vectis, de hefboom; vectis elevator, de hefboom voor ingedrukte beenderen.

Vegetabilis, plantaardig; vegetabilia, de planten.

Vegetatio, het plantenleven, de plantengroei; adj. vegetativus, plantaardig, met eene plant overeenkomende; vita vegetativa, een plantenleven.

Vegetus, frisch, bloeiend, b. v. aetas vegeta.

Vehemens, woest, hevig; subst. vehementia.

Vehiculum, de drager, het voermiddel, b. v. vehiculum contagi; het de gedaante aan een geneesmiddel gevende, constituens; verb. veho, ere.

Velamen, velamentum, een omhulsel, bekleedsel; velamenta ovi, de eivliezen, in den foetaaltoestand; verb. velo, are.

Vellicatio, het krabben, bijten; verb. vellico, are; principium extractivum vellicans, de bijtende extractiefstof.

Velocitas, de snelheid, radheid; adj. velox; adv. velociter.

Velum, het zeil, de sluier, het voorhangsel; velum palatinum, het verhemelte-voorhangsel.

Velutinus, fluweelachtig.

Vena, de ader; vena portae of portarum, de poortader; vena medinensis, de draadworm van Medina; diminut. venula; adj. venosus, de aderen betreffende, aderlijk, veneus, b. v. sanguis venosus, aderlijk bloed; botan. geaderd, b. v. flos, eene van bruine aderachtige strepen voorzien bloem; folium venosum, wanneer de vaatbundels op de geheele lengte van de middenrib ontspringen, tegenstelling: folium avenium.

Venaeseccio, de aderlating; venam secare, eene aderlating doen, eene ader openen.

Venalis, veil, te koop; verb. veneo, ire, verkocht worden, te koop zijn.

Venatio, de jacht, het wildbraad; venator, de jager; verb. venor, ari, jagen, iets met ijver naja-gen; floccos venari, vlokken lezen.

Veneficus, — *fica*, de giftmenger, eene giftmengster; veneficium, de giftmengeri, het vergiften.

Venenatio, de vergiftiging; adj. venenatus, vergiftigd.

Venenum, het vergif.

Venetus, venetiaansch, b. v. therebintina veneta.

Venositas, de veneuse toestand van het lichaam.

Venter, de buik, het onderlijf, zoolog. de buikvlakte; adj. ventralis, tot den buik behoorend, b. v. cingulum ventrale, de buikgordel; ventricosus, buikvormig, buikachtig opgezet; scalpellum ventricosum, eene buikvormige bistouri, met zeer convexe snede.

Ventilum, een ventiel, het luchtgat; ventilator, een toestel om eene vrije doorstrooming der lucht te veroorzaken.

Ventriculites, fossiele zoöphyten uit het krijt.

Ventriculus, de maag, de holte, b. v. ventriculi cerebri of cordis, de holten van de hersenen en het hart; adj. ventricularis.

Ventriologus, de buikspreeker.

Ventus, de wind; adj. ventosus, winderig; ventosa, cucurbitula, drooge koppen.

Venus, metaphor. de bijslaap; het koper; adj. venereus, den bijslaap betreffende, b. v. amplexus venereus, de bevruchting; syphilitisch, b. v. ulcus venereum.

Ver, de lente; adj. vernalis, vernus.

Veratrinum, veratrum, het veratrine, $C^{30}H^{24}NO^6$ of $C^{31}H^{22}NO^6$, een alkaloïde in het sabadillezaad en in den witten nieswortel, is niet kristalliseerbaar, maar vormt eene kleurlooze hars, van een brandend scherpen, maar niet bitteren smaak, het is reukloos, maar verwekt door zijn stof een zeer hevig niezen. Het reageert alkalisch, smelt bij 115° , is in water bijna onoplosbaar, maar gemakkelijk oplosbaar in alkohol en aether. Zijne zouten zouden gemakkelijk den kristalvorm aannemen; zij smaken zeer scherp; salpeterzuur vernietigt de wer-

king van het veratrine, Phoebus.
Verax, waarachtig, waarheidlievend; subst. veracitas.
Verber, de slag, geeseling; verb. verbero, are.
Verecundia, de schaamachtigheid, bescheidenheid; adj. verecundus.
Verenda, partes verendae, de uitwendige schaamdeelen; verb. vereor, eri.
Veretrum, de spies, het mannelijk lid.
Vermilingua, zool. de familie der tongwormen.
Verminato, vermitio, de wormziekte.
Vermis, de worm; diminut. vermiculus; adj. verminosus, de wormen betreffende, b. v. morbus, de wormziekte; vermiformis, vermicularis, wormvormig, wormachtig, b. v. processus vermicularis, coeci; bot. radix vermicularis; vermifugus, wormdrijvend.
Vernaculus, inlandsch, inheemsch, vaderlandsch; morbus vernaculus = morbus endemius; vernacula lingua, de moedertaal.
Vernatio, bot. = gemmatio.
Vernix, het vernis; vernix caseosa, het huidsmeer bij het foetus.
Verriculum, het net, een vischnet; adj. verricularis, netvormig.
Verruca, de wrat; verruca carnosae, de vijfgrat; diminut. verrucula; adj. verrucosus.
Versatilis, wentelend, voor draaiing vatbaar, veranderlijk; lectus versatilis, de draaibank, draaistoel; entomol. caput versatile; verb. verso, are, draaien, wenden, keeren.
Versatus, bewandeld, geroutineerd.
Versicolor, verschillend in kleuren, bont.
Versio, de wending, het omkeeren; eene vertaling, overzetting; versio uteri, het omkeeren of de scheve ligging van de uterus; verb. verto, ere, draaien, wenden, vertalen, overzetten.

Versorium, de magneetnaald.
Vertebra, de wervel; vertebra dentata = epistrophus; adj. vetrebralis, vertebratus; animalia vertebrata, de gewervelde dieren.
Vertibulum, het ronde gewrichtshoofd van een been; een trepaanboog.
Vertex, de schedel, kruin; vertex palpitans, de voorhoofdsfontanel; vertex ossis sacri, het stuitbeen; dimin. verticillum, —cillus, de krans; adj. verticillatus, van een schedel voorzien, kruinvormig, kransvormig; stervormig, b. v. bot. verticillata panicula of spica, eene kransvormige aar of bloempluim; rami verticillati, stervormige, kransvormig aan den stengel staande takken.
Vertigo, de duizeling; adj. vertiginosus, aan duizeling onderhevig.
Veru, het spit, een braadspit; veru montanum, eene verhevenheid in de mannelijke pisbuis.
Verus, waar; subst. veritas.
Vervea, de hamel; adj. vervecinus; caro vervecina, hamelvliesch.
Vesania, de waanzin; veterin. de kolder, bij het paard; adj. vesaniens, vesanus.
Vescus, mager.
Vesica, de blaas; diminut. vesicula; vesicula prolifica, het kiemblaasje; adj. vesicalis, vesicularis, vesiculosus, de blaas betreffende, blaasvormig; bot. pericarpium vesiculosum, een opgeblazen pericarpium.
Vesicans, vesicatorium, een blaartrekkend middel, blaarpleister.
Vesper, vespera, de avond; adj. vespertinus.
Vespertilio, de vledermuis; alae vespertilionis, de deelen van de breede baarmoederbanden, welke tusschen de Falloppiaansche buis, den eierstok en de baarmoederligamenten gelegen zijn.
Vespillo, de doodgraver.

Vestibulum, de voorhof, eene afdeeling van het doolhof in het oor; vestibulum vaginae, de voorhof van de schede.
Vestigium, het spoor, de schrede, de voetstap, de voetstap; vestigium pedis, de middenvoet.
Vestimentum, vestis, vestitus, het kleed, het bekleedsel; verb. vestio, ire, bekleeden.
Veterinarius, veheterinarius, veterinus, het trek- en lastvee betreffende; medicina of ars veterinaria, de dierheilkunde, de veeartsenijkunde.
Veternus, de diepe slaapzucht, lethargus.
Vetula, eene oude vrouw.
Vetus, vetustus, oud; subst. vetustas.
Vexatio, de plaag, kwelling; verb. vexo, are.
Vexillum, het zeil, de vaan, de vlag; bot. het bovenste bloemblad bij de vlinderbloemen; vexilla tubarum = fimbriae tubarum.
Via, de weg; viaticum, het reisgeld; viator, de wandelaar.
Vibex, vibix, de striem, eene bloedige striem.
Vibramen, vibratio, het sidderen, het slingeren, oscillatio; ook het flikkeren; vibrator = vas of ductus deferens; adj. vibratorius, meestal, flikkerend, b. v. motus vibratorius, de trilhaarbeweging, flikkerbeweging; epithelium vibratorium, het trilhaarig epithelium; verb. vibro, are.
Vibrissae, de haartjes in de neusgaten.
Vicarians, vicarius, plaats vervangend, b. v. actio, eene plaatsvervangende werkzaamheid; subst. vicariatio.
Vicinus, nabijzijnd, in de nabijheid zich bevindend; subst. vicinia.
Vicissim, afwisselenderwijze.
Vicissitudo, de afwisseling; vicissitudo materiarum, de stofwisseling.

Victus, het voedsel, de kost, diët; victus dyspeptus of eupeptus, gemakkelijk en moeielijk verteerbaar voedsel.
Vidua, de weduwe; adj. viduatus, viduus, beroofd; als subst. de weduwnaar, weduwe.
Vigiliae, het nachtwaken; verb. vigo, are, waken.
Vigor, de levendigheid, opgewektheid, kracht; vigor morbi = acme; verb. vigeo, ere.
Villus, de vlok; villi intestinales, de darmvlokken; adj. villosus.
Vinctura, de band, het verband; vinculum, de band, boei; verb. vincio, ire.
Vindicta, de wraak; vindex, de wreker, verdediger; vindiciae, de aanspraak op iets, rechtvaardiging; verb. vindico, are.
Vinolentus, aan dronkenschap overgegeven, dronken; subst. vinolentia.
Vinum, de wijn; vinum Hippocraticum, kruidenwijn; vinum martiatum, ijzer- of staalwijn; vinum stibiatum, braakwijn; adj. vinosus, wijnachtig, b. v. tincturae, met wijn bereide tincturen.
Vinylum, vinylum, = elaylium.
Viola, het viooltje; adj. violaceus, paars, violet.
Violatio, de schending; verb. violo, are.
Violentia, het geweld, de gewelddadigheid; adj. violentus, gewelddadig; partus artificialis violentus, het accouchement forcé.
Virago, een manwif.
Virga, de roede, de penis; virga muliebris, de clitoris.
Virginia = hymen.
Virginitas, de maagdelijkheid, de maagdom.
Virgo, de maagd; adj. virgineus, maagdelijk; morbus virgineus, de bleekzucht.
Vir, de man; virilitas, de mannelijkheid, manbaarheid; virilia, de

mannelijke leeftijd; adj. virilis.
Viridinum = chlorophyllum; viridinicum acidum, het viridinezuur = koffiezuur.

Viridis, groen; viridescens, viridiusculus, groenachtig; verb. vireo, ere, groen zijn; viresco, viridesco, ere, groen worden, uitslaan.

Virtus, de deugd, dapperheid; manhaftigheid, eene goede eigenschap.

Virus, de etter, een stinkend vocht, het vergift; adj. virosus, virulentus, vergiftig.

Vis, de kracht; vis vitalis, de levenskracht; vis inertiae, het volhardingsvermogen, de traagheid.

Viscinum, de vogellijm, eene waterheldere kleverige stof, welke in de bessen van de vogellijm, *Viscum album*, en wellicht ook in eenige andere planten wordt gevonden; in water en alkaliën onoplosbaar, daarentegen oplosbaar in aether en aetherische oliën en warme alkalische oplossingen; het zou ongeveer 15 procent zuurstof bevatten.

Viscum, de vogellijm, de lijm; adj. viscidus, viscosus, kleverig, smeërig; bot. caulis viscidus, een kleverige stengel.

Viscus, het ingewand; adj. visceralis, tot de ingewanden behoorende; clysmata visceralia, de visceraalklisteren, van Kämpf.

Visio, het gezicht, het verschijnsel, visioen; visus, het zintuig des gezichts, het gezichtsvermogen; visum, het geziene; visum repertum, het door den geneesheer bij eene lijkschouwing waargenomen en opgemaakte; adj. visibilis, zichtbaar; verb. video, ere.

Vita, het leven; adj. vitalis, levend, vatbaar voor het leven; subst. vitalitas, de levensvatbaarheid.

Vitellinum, het eiwithoudende bestanddeel van eidojer, dikwijls als bijzonder proteïneelicham vermeld. Volgens Lehmann is het

een mengsel van eiwit en caseïne.
Vitellum, vitellus ovi, de eidojer; adj. vitellarius, vitellinus; membrano vitellaria; het doervliesje; saccus of vesicula vitellaria, het doerblaasje.

Vitiligo, het kwaadzeer, de witte schurft, de nevelvlek, de maal op het oog; vitiligo gravidarum en hydropicorum, witte striemen op den buik, welke zich bij de zwangerschap en bij sterke buikwaterzucht kunnen vormen.

Vitium, het gebrek, de laster, de ondeugd; adj. vitiosus, vitiatus; verb. vitio, are.

Vitrificatio, de verandering van een delfstof in een glasachtige massa.

Vitriolum, de vitrioololie, het zwavelzuur of verbindingen daarvan met metaal-oxyden tot zouten.

Vitrum, het glas; medic. het wijn-glas; adj. vitreus, glazen, uit glas bestaande; vitratus, verglaasd.

Vitta, de band; entomol. een striem, eene breede in de lengte uitlopende lijn.

Vitulus, het kalf; adj. vitulinus; liquor stomachi vitulini, de kalverlebbe.

Vivianite, phosphorzuur ijzer.

Vivificatio, het doen herleven; verb. vivifico, are.

Viviparus, levende jongen barend.

Vivisectio, het openen van levende dieren ten behoeve van physiologische onderzoekingen.

Vocabulum, het woord, de klinker; vocabularium, het woordenboek, eene woordenlijst.

Vociferatio, het schreeuwen, hevig uitvallen; verb. vociferor, are.

Vola manus, de holle hand, de handpalm.

Volatus, de vlucht, het vliegen; adj. volaticus, volatilis, vliegend, vluchtig; verb. volo, are, vliegen.

Voltzia, een geslacht van coniferen uit het perm en het trias.

Volubilis, zich windend, b. v. bot.

caulis; rad van tong, wel bespraakt; subst. volubilitas, de welbespraaktheid.

Voluntas, de wil; adj. voluntarius, willekeurig, van den wil afhangelende, vrijwillig; musculi voluntari, de willekeurige spieren; verb. volo, velle.

Voluptas, het genoegen, de wellust.

Volvulus, de kronkeling, de darmkronkel; verb. volvo, ere.

Vomer, de ploegschaar, het ploegbeen in den neus.

Vomica, een gesloten etterzweer in een ingewand; de braaknoot, *Strychnos nux vomica*.

Vomitivum, het misselijk zijn, de poging om te braken.

Voracitas, de vraatzucht; adj. vorax, vraatzuchtig; verb. voro, are.

Vortex, de draaikolk; vortex purulentus, de etterprop; adj. vorticosus; vasa vortiosa, de bundelvormige aderen in het vaatvlies van het oog.

Vox, de stem, taal, de uitdrukking; vox nasalis, de neusstem, het door den neus spreken; adj. vocalis; ligamenta vocalia, de stembanden.

Vulcanicus, vulkanisch; regiones vulcanicae, streken in welke de produkten van vulkanische werking veel voorkomen.

Vulcanisatio, de vulcanisatie der caoutchouclichamen, heeft plaats in dier voege dat men deze lichamen volkomen van water berooft, en vervolgens zoo innig mogelijk met zwavel vermengt.

Vulneratio, de verwonding; verb. vulnero, are.

Vulnus, de wonde; vulnera caesa, gehouwen wonden; vulnera incisa, gesneden wonden; vulnera morsa, gebeten wonden; vulnera puncta, gestoken wonden; vulnera contusa, gekneusde wonden; diminut. vulnusculum; adj. vulnerarius; mixtura vulneraria acida, het water tegen geschoten wonden, arquebusade.

Vulsella, volsella, de haartang, een pincet.

Vultus, de blik, het aangezicht, de gelaatstreken.

Vulva, de vrouwelijke schaamdeelen, de schaamspleet.

W.

Walchia, een geslacht van coniferen uit het steenkooltijdperk.

Wolfram, een mineraal bestaande uit tungstenuur ijzer en manganesium.

X.

Xanthaematium, eene gele bittere stof, door Brett en Bird bereid uit eene oplossing van het hacmatine in verdund salpeterzuur.

Xanthanum, een nieuw radikaal in het overzwavelzuur $Cy + ^3S$. Berzelius; acidum hydroxanthanicum, het xanthaanwaterstofzuur, wordt het best bereid door bij

eene verzadigde oplossing van rhodankalium het achttvoudige volumen sterk zoutzuur te voegen; het is een geel kristallijn poeder, zonder reuk en smaak, niet vluchtig, en begint boven 150° in ontbinding over te gaan. Door water, en inzonderheid door alcohol en aether, wordt het op-

gelost, en vertoont alsdan eene zure reactie.

Xanthidium, een geslacht van diatomeën.

Xanthidenum, het radikaal van een oxyde, namelijk van het hydrindine, Berzelius.

Xanthinum, een geel tot dusver nog niet in zuiveren toestand bereid pigment in den meekrap, dat eene groote neiging heeft om door oxydatie in een bruin harsachtig lichaam over te gaan.

Xanthogeniamidum, het amid van het xanthogeenzuur.

Xanthogenium, eene verbinding van kali, koolstof en zwavel, welke met waterstof het xanthogeenzuur vormt, Zeise; acidum xanthogenicum, het xanthogeenzuur, kan beschouwd worden als aetherkoolzuur, waarin beide atomen CO_2 door CS_2 vervangen zijn, en ontstaat door zwavelkoolstof te brengen in eene alcoholische oplossing van kalihydraat. Het is eene kleurloze olie, riekt onaangenaam uienachtig, smaakt scherp, maakt lakmoes aanvankelijk rood, doet het daarna verbleeken, en aangestoken wordende, verbrandt het met eene blauwe vlam. Slechts zijne verbindingen met alkaliën of met alkalische aarden zijn oplosbaar in water.

Xanthopenicum acidum, het xanthopenzuur, ontstaat door opiammon of opianimid met kali, als geel kalizout te verwarmen; het is een citroengeel, smeltbaar poeder, lost gemakkelijk op in kali en bevat nog eenig nitrogenium.

Xanthophyllum, — *phyllinum*, het gele pigment in de herfstbladeren.

Xanthopictum, een geel pigment in de *Xanthoxylum caribaeum*, Chevalier en Pelletan.

Xanthoproteinicum acidum, het xanthoproteïnezuur, ontstaat nevens

suiker en zuringzuur uit het proteïne door de werking van salpeterzuur; het is eene smaakloze, in water onoplosbare, geel of geelrood gekleurde zure, dat met alkaliën roode zouten vormt, maar geen proteïne meer bevat.

Xanthopsia, het geel zien, het uitwendig voorkomen van vele lijders aan geelzucht.

Xantorhamninum, $\text{C}^{23}\text{H}^{12}\text{O}^{14}$, een pigment dat in gevormden toestand voorkomt in de kleine donkere soort van Avignon- of geelbessen, *Rhamnus cathartica*, en daaruit kan verwijderd worden door koken met water. Het lost op in water met eene bruinachtig groene kleur, niet in aether.

Xanthotannicum acidum, het geelkoolzuur, b. v. het quercitronzuur, in de *Quercus tinctoria*.

Xanthoxydum, xanthicoxydum, $\text{C}^5\text{H}^2\text{N}^2\text{O}^2$, tot dusverre alleen in enkele pissteen en in enkele oostersche bezoarstenen ontdekt; in zuiveren toestand is het kleurloos, amorph of bleek geelachtig gekleurd; het wordt door het te wrijven glinsterend als glas, is smaak- en reukloos, moeilijk oplosbaar in water, onoplosbaar in alcohol, in aether en zoutzuur, verschilt daarin van het guanine, wordt opgelost door kaustiek alkali, en door salpeterzuur; het bevat één atoom zuurstof minder dan het piszuur, vandaar de benaming pis-oxyde. Men verkrijgt het door den tot poeder gebrachten steen in alkali op te lossen, het filtraat door koolzuur neder te ploffen, vervolgens het witte poedervormige nederslag uit te wasschen en te droogen.

Xenodochium, — *docium*, eene plaats tot het opnemen van vreemdelingen, een gasthuis; bij sommigen: een ziekehuis, een hospitaal.

Xenonomia = heteronomia.

Xenosis, de ontvreemding, het vreemden van iets, iets vreemd maken.

Xerampelinus, anjelierbruin, donkerrood.

Xeransia, xerasis, xerasia, xerasmus, het droog worden, de droogte; de droogte van de haren; de dunbehaardheid.

Xeroclyster, een droog klisteer, in gebruik bij vele engelsche geneesheeren.

Xerocollyrium, een droog oogbad.

Xeroma, het gedroogde, de droogte; bij sommigen: = xerophthalmia.

Xeromycter, — *mycteria*, de droogheid van de neusholte.

Xerophthalmia, xerophthalmus, eene ontsteking gepaard met droogheid van de oogten; adj. xerophthalmicus.

Xeroplasta noseata, het opdroogen bij de vorming, tot welke b. v. de atrophie, dorheid, onvruchtbaarheid, het gemis van zog, anurie, marasmus behooren zouden, C. H. Schulz.

Xerosis, het droog worden, het uitdroogen; adj. xeroticus, uitdroogend, verdorrend.

Xerotes, de droogte, dorheid; adj. xeroticus, door verdorren ontstaan, Ploucquet.

Xerotribia, — *tripsis*, het doen van drooge inwrijvingen.

Xiphos, xiphus, de degen, het zwaard; xiphus metasterni, entom. het naar achteren in eene punt verlengde metasternum; adj. xiphodes, xiphoides, xiphoides, zwaardvormig, b. v. cartilago, het zwaardvormig kraakbeen; xiphodianus, xiphoidianus, het zwaardvormig kraakbeen betreffende, b. v. ligamentum, tusschen het zwaardvormig kraakbeen en het kraakbeen van de zevende rib gelegen.

Xiphosternalis processus = processus xiphoides, Béclard.

Xiphosura, een familie van schaaldieren.

Xiphopages, twee in de streek van het zwaardvormig kraakbeen verbondene lichamen, misgeboorte.

Xylbe, het cellulose volgens de nieuweren.

Xylenum, $\text{C}^{16}\text{H}^{10}$, tot heden slechts in den houtteer gevonden, eene koolwaterstof, heeft zeer veel overeenkomst met het toluol, kookt bij 130° .

Xyloidinum, $\text{C}^{15}\text{H}^{11}\text{N}$, eene met het toluidine homologe basis, welke het xylen uit zijn nitro-substituut met SH levert, onderscheidt zich slechts door een plus van C^2H^2 van het toluidine.

Xylitum, eene stof in den ruwen houtgeest, volgens vele scheikundigen eene soort van alcohol; het zou zeer veel overeenkomst hebben met den aethylalkohol, uit $\text{C}^{12}\text{H}^{12}\text{O}^5$ bestaan en een chloral vormen. Velen houden het voor eene samengestelde aethersoort. Volgens Völckel is het een mengsel van azijnzuren houtgeest-aether, aceton en eene met aceton isomere vloeistof, welke laatste Völckel alleen xyliet noemt.

Xyloidinum, eene stof welke Bracconot verkreeg door werking van sterk salpeterzuur op lijnwaad, boomwol, zetmeel, enz., welke zich door groote brandbaarheid onderscheidt.

Xylomen, xylon = cellulose.

Xyloplasta, — *plastes*, de houtvormer; xyloplastica, xyloplastice, de houtvorming, de kunstmatige vorming van voorwerpen uit hout.

Xyligrotes, het houtsap der boomen, dat in het voorjaar daarin opstijgt, C. H. Schultz.

Xyloretine, een harsachtige zelfstandigheid in venen waarin dennenvoorkomen.

Xysma, het afgeschaafde; uitgetrok-

ken linnen, pluksel; xysmata, de zonnestoffes.

Xyster, xysterion, xystron, xystrum, eene schaaft, een krabber.

Y.

Yttria, een naam door Ekeberg gegeven aan een aarde door Gadolin in 1794 ontdekt in de steengroeven van Ytterby in Zweden.

Het wordt ook gadoliniet geheeten.

Yttrium, de metaalbasis van het yttria.

Z.

Zamiostrobilus, een fossiele vrucht uit het jura en de wealden.

Zea, eene graansoort en het fijne meel daarvan; *Zea mays*, turksch korn, turksche weit.

Zeinum, het zeïne of zetmeel in de zaden van de turksche weit, *Zea mays*.

Zelosis, het ijveren; zelōta, —tes, een hevig ijveraar voor eene zaak.

Zelotypia, de ijverzucht; adj. zelotypus, ijverzuchtig.

Zēma, het gebradene; ook: = apozēma, een decoct.

Zēma, de schade, het nadeel, verlies; adj. zemicus, door verlies ontstaan, Plouquet.

Zeolite, een kiezelzuur kalk, het zeoliet.

Zēsis, het koken, afkoken.

Zestolysis, een heet bad; heet water in het algemeen.

Zetae of *zetae*, heete dampbaden, een stoombad.

Zeuglodon, een fossiel zoogdier, tot de waterzoogdieren behorende, uit het eoceen van Alabama en Arkansas.

Zincaethylum, —*thylum*, het zinkaethyl, ontstaat wanneer jodaethyl in de hitte en in gesloten buizen op zink werkt; zijne formule is $C^4 H^3 Zn$.

Zincophōron, de zinkhouder, de siderophoor van Pohl.

Zincum, het zinkmetaal; flores zinci, zinkbloemen, zinkoxyde; adj. zincus, zincicus.

Zirconium, een metaal in de zirkonaarde.

Zoagria, het redden en het behoud van het leven, eene daarvoor gegevene belooning.

Zoantharia, een klasse van zoophyten.

Zoanthropia, een melancholische waanzin met het standvastig denkbeeld, dat men in een dier veranderd is.

Zodiacus circulus, de dierenriem.

Zoë, het leven, het levensvermogen, de levenskracht; adj. zoicus, dierlijk, animaal.

Zoiatrēa, zoiatria, zoiatrica, de dierheelkunde, veeartsenijkunde, medicina veterinaria; zoiatros, een veeartsenijkundige; adj. zoiatricus.

Zoismus, de dierlijke levensverrichtingen.

Zomudinum, even als het osmazome een reuk en smaak bezittend bestanddeel van het vleesch; het gaat in het vleeschnat over.

Zomodmon = osmozoma.

Zona, de gordel, de gordelvlecht, zoster; de hemelstreek, aardgordel; zona pellucida, v. Baer, de heldere kring tusschen den dojer en den discus proligerus; diminut. zonula Zinni, een vlies van den oogappel; adj. zonarius, zonatus, gordeld, van een gordel voorzien.

Zoobiotismus, het leven van de dieren, v. Buquoy; adj. zoobioticus, een dierenleven leidend.

Zoocambium, plasma zoocambicum, het dierlijk levenssap, uit hetwelk de bloedlichaampjes zich vormen en waarin zij zich bewegen.

Zoocarpon, een dierlijk levende zaadkorrel, welke zich uit eene plant als infusiediertje ontwikkelt en daarna weder daarin overgaat, Bory de St. Vincent.

Zoochemia, de scheikunde der dierlijke lichamen; adj. zoochemicus.

Zoöchirurgia, de heelkunde der dieren; adj. zoöchirurgicus.

Zoodynamia, het dierlijk levensvermogen, de dierlijke levenskracht.

Zoogenia, de diervorming.

Zoogenium, volgens Gimbernat eene massa welke met de menschehuid overeen schijnt te komen, die hij in Italië op rotsen en in het water te Baden vond, en welke eene empyreumatische stof en dierlijke gelei leverde; de stikstof, Kraus; eene uit het beddekussen van lijders aan typhus door middel van eene ijzeren plaat uitgedrevene en door middel van eene koude glazen plaat opgevangen stof, welke, zich als proteïne vertoonende, nu een meer met albumine dan eens meer met fibrine zoude overeenkomen, H. Klencke.

Zoogenesis, zoogonia, het ter wereld brengen van levende jongen; adj. zoogeneticus, zoogonus, levende jongen ter wereld brengend.

Zoogonologia, de natuurlijke geschiedenis van de dieren; adj. zoologicus, zoologus.

Zoölogista, een zoöloog, een onder-

zoeker van dieren, een dierkundige.

Zoomagnetismus, het dierlijke of animale magnetismus; adj. zoomagnetismus.

Zoomephitis, een bederf der lucht ten gevolge van de ontbinding van dierlijke lichamen.

Zoomorphismus, de diervorming; zoomorphus, diervormig, een dierlijken vorm bezittende.

Zoomycos, zoomyca, het dierlijke slijm.

Zoon, het dier, eenig levend wezen.

Zoonomia, de leer aangaande de wetten van het dierlijk leven, Darwin; adj. zoonomicus.

Zoonosemata, ziekten met dierlijken haard, zoo als myoses en neuroses, C. H. Schultz.

Zoonosologia, de leer van de natuur der ziekten van de dieren; adj. zoonosologicus, —nosologus.

Zoonosos, —*nusos*, eene ziekte van een dier.

Zoopathologia, de leer der ziekten van de dieren, in zoo ver als deze kunnen waargenomen worden; adj. zoopathologicus.

Zoopelycometrum, —*pelyometrum*, een werktuig tot het meten van den omvang van het bekken bij dieren.

Zoöphaenomenologia, de leer van de verschijnselen des dierlijken levens.

Zoöphagus, dierenetend, tegenstelling van phytophagus, plantenetend.

Zoöpharmacologia, de leer der geneesmiddelen voor de dieren; adj. zoöpharmacologicus, —cologus.

Zoöphilus, een vriend van dieren.

Zoöphyllacium, een dierhouder, eene bewaarplaats voor levende, doode, of opgezette dieren.

Zoöphysiologia, de physiologie der dieren; adj. zoöphysiologicus, —logus.

Zoöphytologia, de leer aangaande de zoöphyten.

Zoophyton, —tum, een dierplant.
Zoophytae, dierplanten, een oude naam voor sponzen, korallen, enz.
Zooproteinēma, een dierlijke proteïneverbinding.
Zooscoria, de dierlijke slak, hetgeen bij de organische levensverrichtingen ontbonden, als het ware afgewreven wordt, Ritter; adj. zooscoriōdes, dierslakkenachtig.
Zoōsis, het weder levend maken, vivificatio, de rekking of het behoud van het leven; adj. zooticus, ook = zootinicus, blauwzuur bevattend.
Zoosperma, het dierlijk zaad; zoospermium, een zaaddiertje.
Zoōtes, de dierlijke natuur.
Zootheca, een kabinet van dieren, een dierehok.
Zootherapia, de heelkunde der dieren.
Zootocos, levende jongen ter wereld brengend; subst. zootocia, het baren van levende jongen.
Zootōme, zoototomia, het ontleden van dieren.
Zopyron, de brandstoffen; de blaasbalk, alles wat het vuur onderhoudt.
Zoster, zostron, de gordel, de gordelvlucht.
Zosterites, een geslacht van fossiele zoetwaterplanten uit het ondergroenzand.
Zygōma, het wang- of jukbeen; adj. zygomatīcus.
Zygomatocolpos, zygomocolpos, de jukbeensholte, sinus jugalis, Meyer.
Zygomaturus, een groot marsupiaal fossiel zoogdier uit de bovenste tertiaire lagen van Australië.
Zyma, zyme, zymōma, de gistingsstof, het ferment, het zuurdeeg; adj. zymicus, zymoticus, de gisting betreffende, door gisting te weeg gebracht, Ploucquet.
Zymologia, de leer aangaande de gisting; adj. zymologicus.

Zymosimetrum, de gistingsmeter, een werktuig om den graad der gisting te bepalen.

Zymosis, de gisting. Men verstaat hieronder eene omzetting van zekere organische zelfstandigheid, welke slechts door de tusschenkomst van eene tweede zelfstandigheid plaats heeft, en welker eigenaardigheid daarin bestaat, dat, voor zoo ver wij weten, deze tweede zelfstandigheid op geenerlei wijze door hare scheikundige verwantschapskrachten daarbij werkzaam is, dewijl tusschen de eerste en tweede zelfstandigheid volstrekt geene uitwisseling van stoffen plaats heeft. Daarbij moet men altijd onderscheid maken tusschen het gistingsmateriaal, de gistingverwekkende stof, en het produkt der gisting. Door den invloed van de gistingverwekkende stof komt in het gistingsmateriaal eene andere rangschikking der atomen tot stand, waarbij zij òf allen vereenigd blijven, zoo dat slechts de betrekkelijke ligging veranderd schijnt te zijn, òf wel, zij zich in onderscheidene andere verbindingen splitsen, b.v. suiker in wijngeest en koolzuur. Eene gewichtige eigenaardigheid bij het gistingsproces is het algemeene verschijnsel dat eene zeer kleine hoeveelheid ferment in staat is om eene groote massa van gistingsmateriaal om te zetten.

Zymotechnia, de leer aangaande de bevordering van de gisting; de brouwkunst, de wijn- en brandewijnbereidingskunst; adj. zymotechnicus.

Zymotherma, baden uit warme gistende of gegiste zelfstandigheden, warme gistbaden, warme baden van spoeling van brandewijn.